

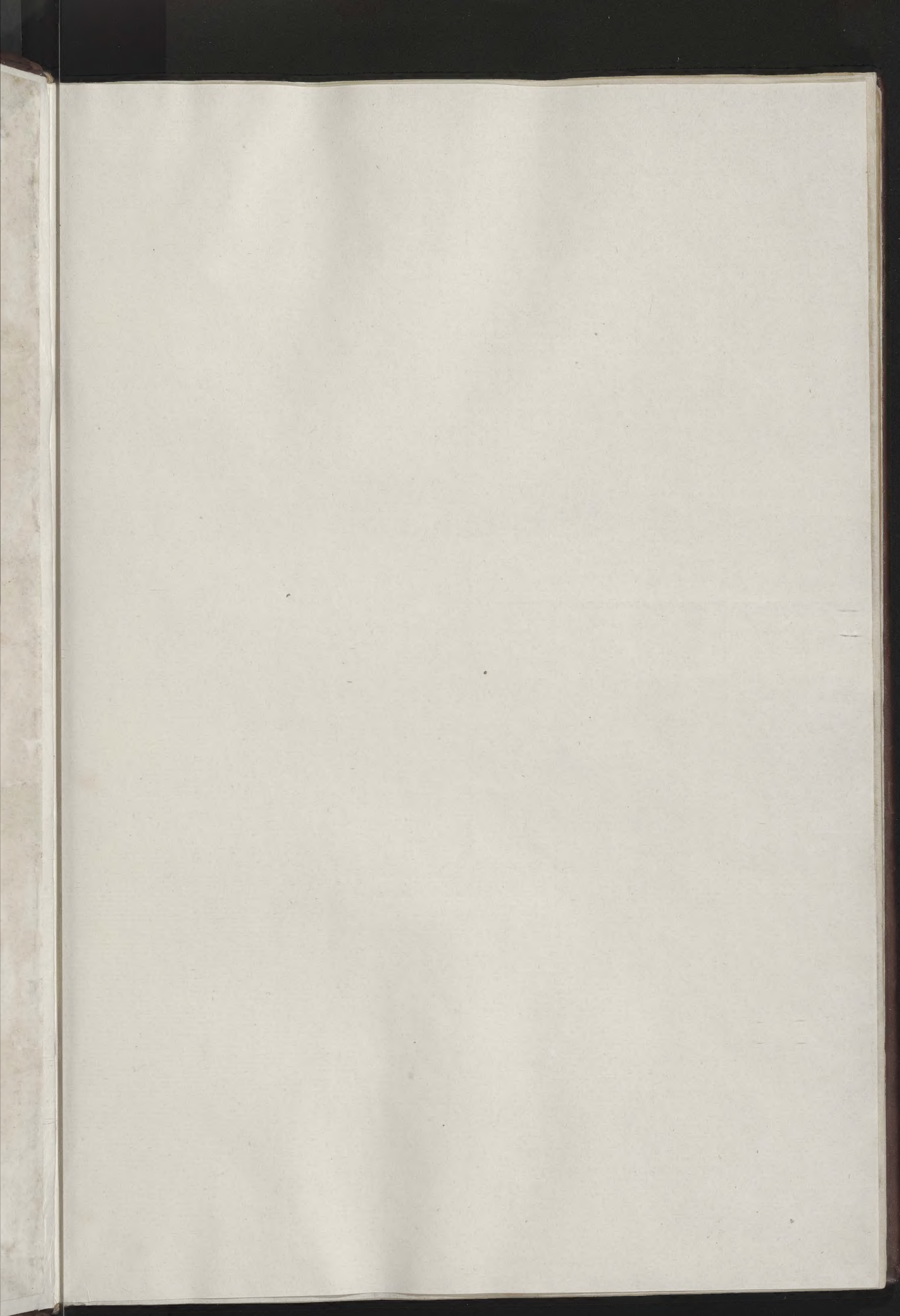
Libro iste cunctis est pro librariis facultatibus de pecunia communibus eiusdem factus

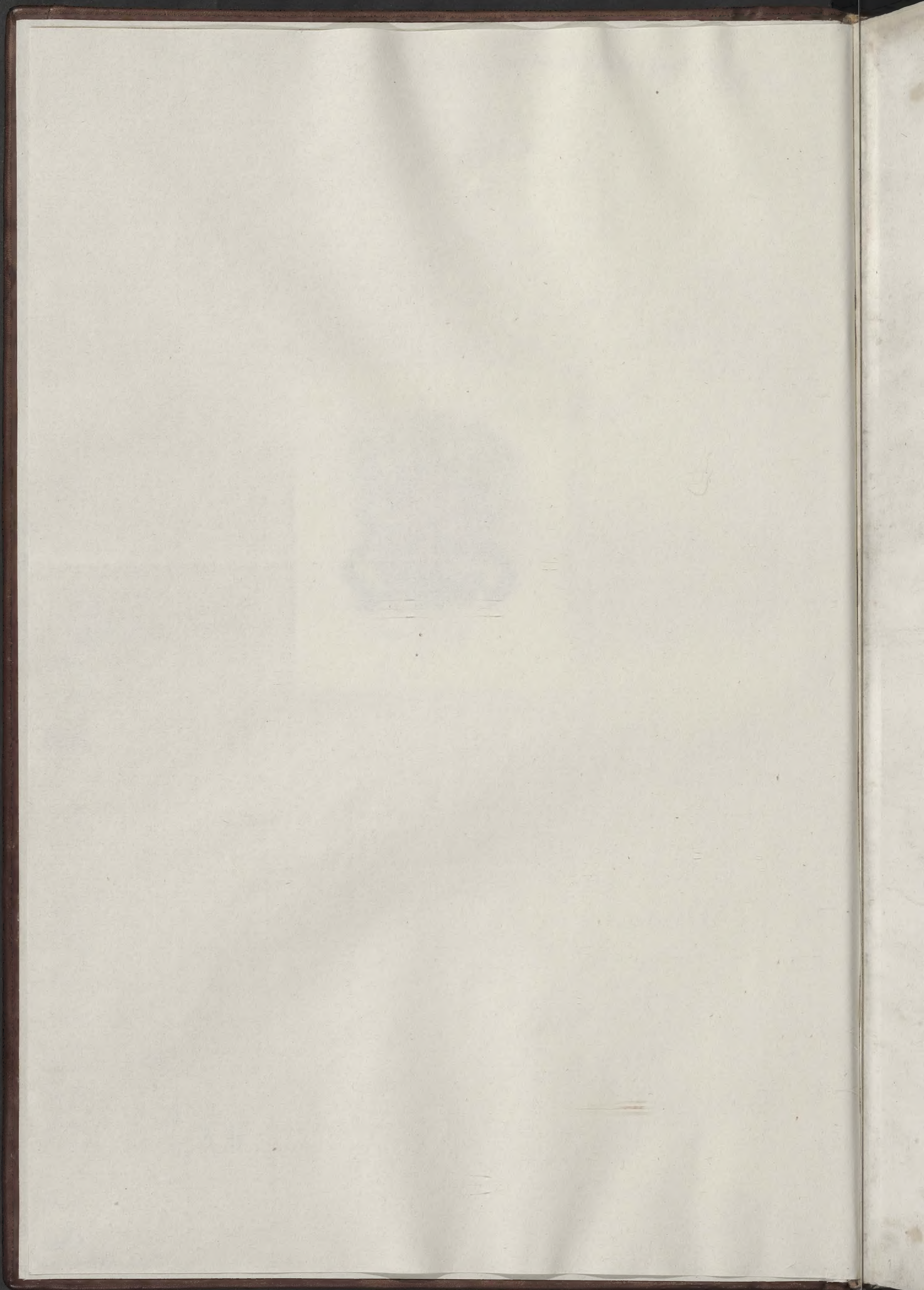

INC. 1776

g. XII. 23

1523

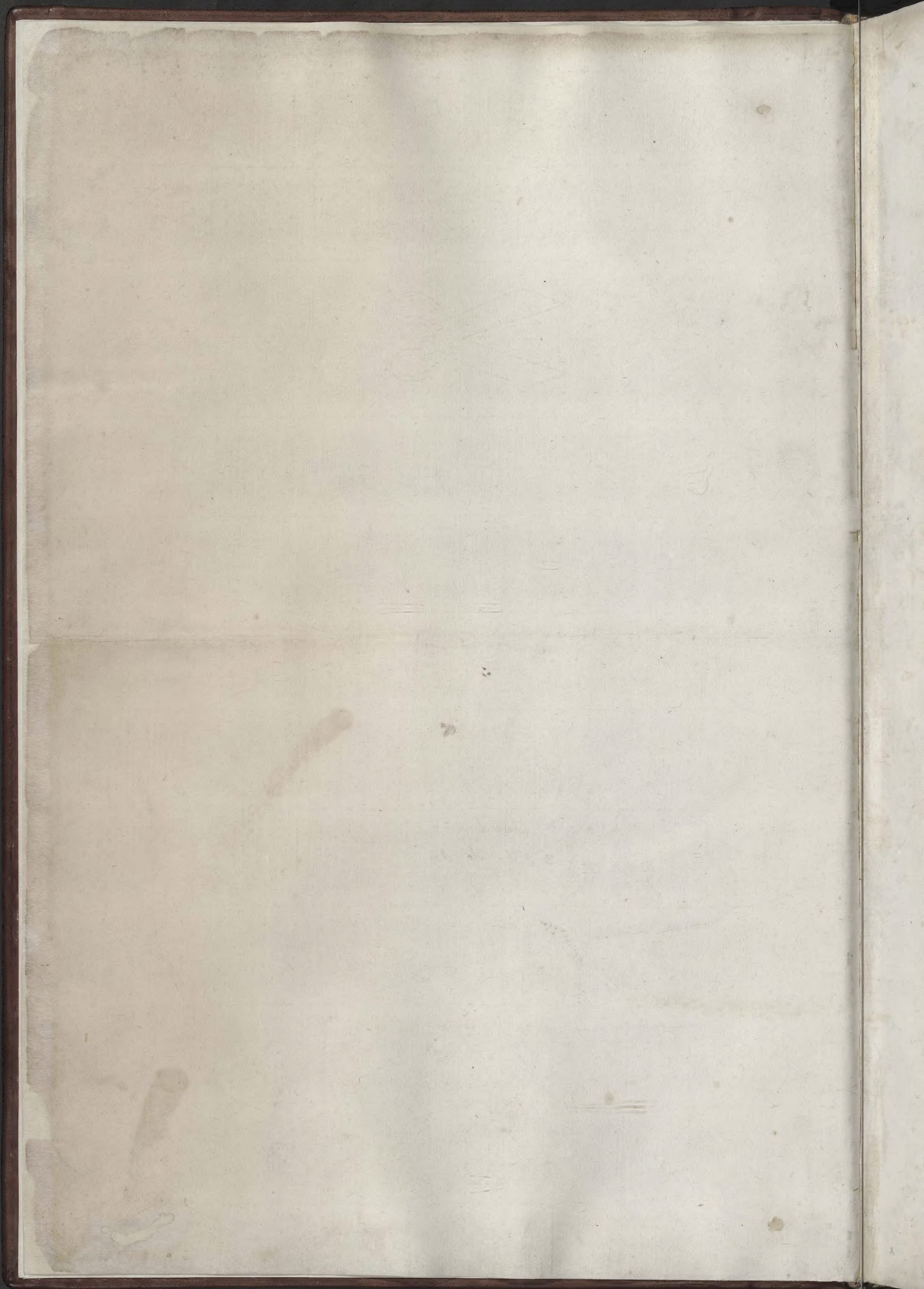

Inven. 1776

Hain, 7458

Joannes Tandunius
in 3 Lib. de Aia

Tabula questionum domini Johannis de Janduno super tres libros de anima Aristotelis. Et per primum librum.

- 1 **U**trum de Anima possit esse scientia.
- 2 **U**trum scientia de anima sit naturalis.
- 3 **U**trum anima sit subiectum in hac scientia uel corporis animatum.
- 4 **U**trum scientie speculative sint de numero bonorum honorabilium.
- 5 **U**trum ista scientia sit utilis ad alias scientias.
- 6 **U**trum ista scientia sit difficilissima.
- 7 **U**trum sit una cois methodus inuestigandi quod quid est oium quod quid est inuestigandum.
- 8 **U**trum ista sint poza singulati uel posteriora.
- 9 **U**trum accidens offerat ad cognoscendum substantiam.
- 10 **U**trum anima habeat aliquam operationem sibi propriam.
- 11 **U**trum logicus diffiniat per formam.
- 12 **U**trum naturalis diffiniat per materiam sensibilem.

Questiones secundi libri.

- 1 **U**trum anima sit substantia.
- 2 **U**trum anima sit forma substantialis.
- 3 **U**trum diffinitio anime sit bene assignata.
- 4 **U**trum ex anima et corpore fiat unum per se.
- 5 **U**trum ois anima sit actus primus corporis.
- 6 **U**trum in partibus animae anulosi decisi remaneat anima.
- 7 **U**trum tota anima sit in quolibet parte corporis animati.
- 8 **U**trum potentie anime distinguantur per actus suos.
- 9 **U**trum potentie anime sint idem essentialiter cum ipsa anima.
- 10 **U**trum potentie anime fluant ab essentiali anime.
- 11 **U**trum generare sibi simile sit operatio naturalissimum uiuentibus.
- 12 **U**trum generare sibi simile et nutrire et augere sint ab anima.
- 13 **U**trum potentia generativa et augmentativa sint diuerse potentie.
- 14 **U**trum sensus sit uirtus passiva.
- 15 **U**trum sensibile educat sensum ad potentiam ad actum.
- 16 **U**trum in anima sensitiva sit aliquis sensus agens.
- 17 **U**trum sensus particularis possit decipi circa suum sensibile proprium.
- 18 **U**trum sensibilia cois sint sensibilia per se.
- 19 **U**trum lux conferat colori formam uel habitum per quam uel per quem moueat medium et uisum.
- 20 **U**trum lumen sit corpus.
- 21 **U**trum color sit proprium obiectum uisus.
- 22 **U**trum sonus sit realiter in aere ut in subiecto.
- 23 **U**trum echo sit idem sonus cum primo sono.
- 24 **U**trum odor sit realiter in medio.
- 25 **U**trum homo habeat priorem odoratum cetis animalibus.
- 26 **U**trum animalia respiciantur et non respiciantur habere eundem odoratum.
- 27 **U**trum tactus sit unus sensus.
- 28 **U**trum tactus indigeat medio extrinseco.
- 29 **U**trum sensibile potius sensum faciat sensationem.
- 30 **U**trum illa proprietas sit uera omnis sensus est susceptiuus specierum sine materia.
- 31 **U**trum species rei sensibilis recepta in sensu sit idem cum ipso sentire.
- 32 **U**trum sensus sint quinque et non plures.
- 33 **U**trum sensus particularis cognoscat suam propriam operationem.
- 34 **U**trum sensibile agat in sensum.
- 35 **U**trum excellens sensibile corrumpat sensum.
- 36 **U**trum sensus cois sit unus sensus.
- 37 **U**trum fantasia sit idem cum sensu.

Questiones tertii libri.

- 1 **U**trum naturalis philosophus debeat considerare intellectum.
- 2 **U**trum intellectus sit otus passiva ab intelligibili.

- 3 **U**trum potentia anime intellectus ad species intelligibile uel ad intelligere sit idem essentialiter cum substantia anime.
- 4 **U**trum ad hoc quod intellectus intelligat aliquid intelligibile oporteat ipsum esse tenuatum ab illo.
- 5 **U**trum anima intellectiva sit forma substantialis corporis humani.
- 6 **U**trum intellectus possibilis sit aliquid ens actu et se aut sit ens in pura potentia receptiva.
- 7 **U**trum intellectus sit unus numero in omnibus hominibus.
- 8 **U**trum potentia intellectus sit potentia organica.
- 9 **U**trum cognitio intellectus possibilis sit necessaria ad cognitionem multitudinis in foris abstractis.
- 10 **U**trum intellectiones quibus diuersi homines intelligunt unum sensibile sint una numero uel plures.
- 11 **U**trum ex intellectu et specie intelligibili fiat magis unum quod ex materia et forma.
- 12 **U**trum anima sensitiva et intellectus sint una et eadem substantia in homine aut sint diuerse forme subales.
- 13 **U**trum intellectus possibilis possit intelligere suam intellectiorem existentem in eo.
- 14 **U**trum species intelligibilis differat realiter ab intellectu seu intelligere.
- 15 **U**trum fantasia sit principium actuum speciei intelligibilis.
- 16 **U**trum species intelligibilis remaneat in intellectu cessante omni intellectiione.
- 17 **U**trum species intelligibilis sit principium actuum intellectiionis.
- 18 **U**trum scientia sit idem quod species intelligibilis rei scite.
- 19 **U**trum quidditas sit primum obiectum intellectus.
- 20 **U**trum intellectus non intelligat substantiam materiam per se ipsum eius propriam.
- 21 **U**trum anima cogitativa possit cognoscere substantias materiales.
- 22 **U**trum intellectus possit intelligere singulare seu indiuiduum sensibile.
- 23 **U**trum necessarium sit esse intellectum agentem.
- 24 **U**trum non dubitationes contra positionem.
- 25 **U**trum intellectus agens sit principium actuum speciei intelligibilis.
- 26 **U**trum intellectus agens sit aliquid anime nostre humane.
- 27 **U**trum intellectus possibilis humanus sit in quibus intelligentia que intelligit aliquid extra se.
- 28 **U**trum intellectus possibilis possit intelligere seipsum.
- 29 **U**trum intellectus sit perpetuus.
- 30 **U**trum intellectus intelligat post mortem.
- 31 **U**trum intellectus possibilis semper intelligat intellectum agentem eadem intellectu numero.
- 32 **U**trum ueritas et falsitas sint in intellectu.
- 33 **U**trum intellectus possit intelligere plura simul.
- 34 **U**trum non ens possit intelligi.
- 35 **U**trum anima humana nequaquam sine fantasmatibus intelligat.
- 36 **U**trum intellectus practicus et speculatiuus sint diuerse potentie anime.
- 37 **U**trum intellectus humanus possit intelligere substantias abstractas a materia et magnitudine.
- 38 **U**trum potentie anime sint infinite.
- 39 **U**trum intellectus et appetitus sint diuerse potentie anime.
- 40 **U**trum appetitus et intellectus practici sint principia motus processui.
- 41 **U**trum uoluntas uel homo per uoluntatem possit non uelle bonum quod ab intellectu iudicatur esse bonum simpliciter.
- 42 **U**trum uiuens aliquis sit in tempore status.
- 43 **U**trum gustus et tactus sint necessarii omnibus animalibus.

Laus Deo.

Lest enim mētibz hominū
Viri boni naturalis inserta
cupiditas, sed ad falsa de uir
error adducit. Boetius de dolo
latitudo in 3. dicit pbs pmo
ethicor. 3. bōa tripliciter sunt
diuisa. In bona exteriora cor
poris 7 aie. In bona aie cuius
mōi sunt sciētie 7 uirtutes
solū sunt natura ipsi hoīs.
Nā unū bonū hoīs est hōi
appropriatum 7 in potestate

hoīs positiū. Talia autē solū sūt bona aie. n. exteriora
neq; corporis. exteriora nō. qā talia nō sūt i pte
hoīs sed fortune q ipsoz ē dōa. Et hoc ē quod dicit
pbus in de bona fortuna. Sine hoīs exterioribus
qz dīa est fortuna nō cōtingit esse felicē. Cui etiā
cōcordat Boetius 2. de consolatioe. d. in psona fortunē.
Si tua foret q amissis ēq; red. nullo mō pcedis
hoīs diuinitate cetāq; talia mei sūt iud. famule oīaz
cognoscūt. mecū a beāt. me abesse dūcedunt. Nec
etiā bona corporis sūt natura bona hoīs. cū nō sint
hōi appropriata sed multis aliis iherēna. Sola autē
aie bona cuius mōi est ipsa phia sūt i potestate hoīs
posita 7 sibi aptopata. Et hoc ē qd de istis duobz
dicit Seneca in qdaz epistola ad Lucillū ipm puocās
ad phiam. Si magnus es 7 arbores. si fortis es 7
leones. si pulcher es 7 pauones. si uelox es 7 lepo
res. si autē sapiens tu es unū deus in hūano corpore
latitās. Et in qdaz alia sic dicit. Si diues es lauda
fortunā. si fortis es lauda naturā. si autē bonū lauda
te ipsū. qz bona aie sunt in potestate hoīs posita 7
aie appropriata. Et qā unū bona aie phia ē pncipali
iō p hūm bonū i uerbz 7 ppositū ipa phia ouenient
pōt desubī. Inest enī zc. In qbz qd uerbz Boetius
breuit duo tangit. Primo enī tangit ipm ad phiaz
naturale inclinatioē 7 affectū. 2. tangit ipm ab
ipa erroneā deuatioē 7 impedimētū. Primum qd
tangit cū dicit. Inest. n. mētibz hominū ueri hōi
naturalis inserta cupiditas. scdm qd tangit cū subdit
Sed ad falsa de uir error adducit. Primum enim
nob inotescit ex duobz. pzo ex hoīs origiali im
pfectione. 2. ex ipius cum sup. ueultuata diuina
tione. Primum qdem istoz nōt actus uerbal
determinatio cū dicit. Mētibz hominū. Secūdu
uero nob insinuat boni naturalis beatitudinē cum
subdit boni magni. Primum pmo p ex hominis
origiali ipfectione. Nā unū cuiusq; natalis ipfectio
ē naturalis inclinatio 7 affectus ad suā pncipā pfecti
onem. Et h est qd dicit pbs i pzo phicor in fine
Exite enī qdam dīno 7 optio 7 appetibili. i. ipsa
forma uel pfectione. aliud qdem hūc oritur. i.
ipsa puatio. aliud autē aptū natū ē appetere 7 desi

detare ipm scdm ipsius naturā. i. ipsa matia uel pfe
ctibile. Sz hō est naturalis ipfectus. pmo enī est
ipfectus qum ad corpus. 2. quantum ad animā
Quantum ad corpus. Nam nascitur pmo sub
impfecta qitate. 7 ppt hōa est sibi uirtus aug
mentaria ipm pducēs ab imperfecta qitate ad p
fectam uel ad pfectiorē. Sz nascit indigēs corpore
ab extrinsecis corruptentibz defensione. Nā nata
aliis tradidit corpore in sui corporis defensione
quemadmodū bobo ceruis zc. Aliis dētes quēad
modū porcis. Aliis lanam quēadmodū pecoribz
Hoīs oibz his denudatos pducit. Itē qum
ad aiam nascit ipfectus. Primum qum ad animā
sensitiuā. 2. qum ad intellectiū. Quantum ad se
sitiuam uel appetitiuā. 7 h est quod dicit pbs pmo
ethicor. Rō qdem semp deprecāt ad optia. Vicit
autē 7 in his quoddā inatū ē qd semp aduersatur
7 obuiat rōi. i. appetitus sensitiuus. Et h etiam dicit
2. ethicor dices. Apā. n. sumus ad delectationes.
Vn difficultē est resistere occupie q; ite. h enī nob
ex p concomitat. Sz nascit ipfectus quantum ad
aiam intellectiū. 7 h est qd dicit pbs 3. de aia. d
Q est in pma sui creatioe sicut tabula rasa in qua
nihil est depictū uel intra scriptū. Vn etiam paulo
ante dicit. Illeq; nullā naturā hōaie intellectū scdm
naturā aut hāc qua possibilis uocatur ē 7 nihil ē
actu eoz q sunt ante suū intelligere. Primum autē
actus ē puatio pfectionis 7 iō est naturalis ipfectus
Sed homo perficit p philosophia. perficit enim
quantū ad corpus p phiam pēica factiūā q scdm
Vgonē de sancto Victore sub. 7 artibz mechaicis
ctinet. i. iusticiā. armatura. nauigatio. agricultura
uenatio. theatia. medicina. Sed qum ad aiam
sensitiuā uel appetitiuā pficit p phiam pēica ac
tiūā cuius mōi ē moralis. Nam hōi negotiū
nō est speculatiois qta. sed ut hōi fiamus siue stu
osi ut dicit pbs 2. ethicor. Virtus autē ē q hntem
pficit 7 eius opus bonū reddit ut etiam dicit pbs
ibidem. Quantum autē ad aiam intellectiū pficit
p phiam speculatiūā 7 h ē qd dicit Comētator 3.
de aia q qn hō fuerit pfectus in sciētis speculatis
tūc sibi diuinet intellectū agēs ut forma. 7 tūc ha
bebit intellectū acceptū. 7 h est ultia pēpitas quam
spēbāt phantes in hac uita. Doc idē etiam dicit
i plogo octauū phicor dices. q hō or fere equo
ce de hōie ignorāte 7 pfecto p sciētias speculatiuas.
Apparet igit hoīs ad phiaz ex ei na tali ipfectione
natali inclinatio 7 affectū. Sz h apparē ex hoīs cū
suo fine ultimata diuino qā unū cuiusq; hoīs ē
naturalis inclinatio 7 affectus ad illud p qd diu
git suo ultio fini 7 p pzo eo q ad talē finē natū
puenire desiderat. 7 h est qd dicit Boe. p de consol
tione. Oīs mortaliū cura quā multiplici studioz
labor exercet diuerso qdem calle pcedit ad unum
trā beatitudinis finem nitit puenire. Sz p phiaz homo
unū ultio finis sibi appropriato. nā ultimū finis hoīs
appropriatus est felicitas q consistit in speculatione
scdm pmeuā potētiā q i nob ē respēu nobilissimū
obiecti quod est deus. scdm qd dicit pbs p 7. x.
ethicor sic n. oicit. Alioz qdem aialū nullū felix
est qā neq; quā pncipat speculationē. Inquātū enī
pntendit speculati 7 felicitas 7 qbz magis inest spe
culati 7 felices ēē n p accidēs s scdm speculationē
s hō p phiam talē finem acquit 7 maxie p illā que
sapia uocat. Est enī aliaz supma 7 respēu nobilif
simū obiecti. Et h est quod dicit de ipa pbs. 6. ethi
cor. Est enī quēadmodū caput hōis scia honora
bilior. 7 h te p. Sz oico q in uerbz ppositū tangit
Boetius a phia erroneā deuatioē 7 impedimētū
Ista erronea deuatio nobis pcedit ex tribz. pzo
enī ex consuetudinis puitate. 2. ex nature ferocitate.

3° ex instructiois in logica paucitate. p^o dico q^o er-
ronea tematio 7 impedimētū ex consuetudis puenit
puitate. **N**am int^o oia q^o impedimētū uirtutis consuetudo
est eoz fortissimū. Et h^o e^o q^o dicit p^o h^o metba.
q^o tam uim habeat q^o consuetū est leges oñdūt in
q^o p^o ualēt fabularia 7 puerilia cognoscere p^o p^o
consuetudinem. Et etiā impedimētū nō solū in con-
clusionibz sed etiā in pncipiis. 7 h^o est q^o dicit **C**o-
mentator 2° h^o q^o illi q^o audiunt in pueritia sciam
loq^otiū p^o q^o consueuerit negāt uer^o eē 7 eē uerit-
tatē 7 negāt necessariū 7 ponūt oia possibilia esse
7 ad illud impedimētū reducūt uicia cū uirtutibz. cū
ex consuetudine generent. nam eodē modo gene-
rant uicia 7 uirtutes. **V**irtutes aut^o generantur ex
consuetudine 7 h^o est q^o dicit p^o h^o 2° ethicoz. **P**u-
plici aut^o uirtute exñte hac q^otem intellectuāli. hac
aut^o morali. ea q^otem que intellectuāli plurimū q^odez
7 doctrina generationē h^o 7 augmētū. **M**oralis oō
fita moze. i. consuetudine. Istius aut^o impedimētū
cura ē ualde difficilis eo q^o consuetudo ē altera nata.
ut dicit p^o h^o 1° de memoria. tñ mod^o curatiōis ei^o
est se assuefacere in opposito sue consuetudis. 7 hoc
est in cōtrariū nos ipōs assuefacere oportet. **A**ltū
enī adducēs a puncto i mediū uenim^o sicut tor-
tuosa lignoz dirigēs faciūt. **S**ecūdo alia tematio
pcedit ex nate ferocitate. et ista diuersificat tripl^o
Nam q^odam p naturā querit testimoniū multoz.
7 isti hoies nō pnt transire sermones p^obabiles 7
tematiōes. 7 isti cōcedūt pma intellecta 7 nō con-
cedūt ea nisi i q^oti sunt famosa ita q^o si accideret q^o
ut xratia eoz sint famosa. negabūt ea sicut accidit
loquētibz qui negant impossibile ex nihilo aliqd
esse licet p^o sit concessa ab oibz. **S**ūt impossibiles
eē magnitudinem ex nō magnitudine. ita q^o uidi
multos se dātes ad p^oham 7 negāt istam p^oposi-
tionē esse p^oma. 7 negāt formas esse. 7 appropria-
tas materis ita q^o **A**uicenna cum tota famositate
sua dicit in p^oha. hoies generari ex terra eē possi-
bile. 7 multa alia q^o dicit. **S**ecūdo q^odam p^opter
ferocitatē nature q^ont in oī te testimoniū uerifica-
toz. 7 isti sūt ut dicit **C**omentator in q^obus uirtus
imaginatiua dñatur s^o cogitatiua uirtutem 7 ideo
uidemus istos nō credere demōstratiōibz nisi ima-
ginatio comitet eas. **N**on enī pnt credere plenū
nō eē. aut uacū. aut tempus extra mundū. **N**eq^o
pnt credere ibi esse entia non corporea. neq^o i loco
neq^o in tempore. Et h^o accidit ut dicit **C**omentator.
Multū cōsiderantibz in p^oha. **A**uicēne multis cōsi-
derationibz in p^oha finis 7 illa attribuunt ei licet
nō sit uer^o q^o eius fuerit. **S**ecūdo q^odam p^opter ferocitatē
nature 7 debilitatē intellectus trāstatur. p^opter ser-
monē ualde p^ocutibile. tñ h^o ut dicit **C**omentator.
ibidē q^o intellect^o eoz nō pōt cōprehendere 7 reti-
nere ip^o. Et de talibz sic tripl^o tematiōibz oīc **C**om.
ibidē. q^o impossibile est ut discāt aut p^opter seuitiam
nature. aut q^o assimilāt dispositionē merationi 7
credūt q^o p^oterire in sermone ē malū sicut p^oterire i
meratione. **P**ro dico q^o alia tematio puenit ex in-
structionis in logica paucitate. **N**ā quidā p^opter lo-
gice inuentionē ut dicit **C**om. in oī scia querunt
demōstrationes in genere demōstrationū mathe-
maticaz. 7 cōtra tales loq^oti p^obus i eodē 2° dices.
q^o acrobologia mathematica. i. certitudo non est in
omnibz expectēda s^o in nō hñtibz materiā. 7 h^o idē
dicit p^o ethicoz. d. Certū. n. nō sūt in oibz sermonibz
q^orendū quēadmodū neq^o i cognitis. 7 subdit **P**h^o
cūplinati enī est in tñ circa unūquodq^o gen^o i qui-
tere certitudinem inquātum nata rei recipit. p^o
imū enī uidet mathematicū p^ouadentē acceptare
7 rethoricū demōstratiōes expectē. **A**d illud aut^o
impedimētū tollendū dedit unū documentum i 2°

metba. d. **O**portet enī erudiri quomō singula sint
recipiēda. **A**bsurdū enī est simul q^oere sciētiā 7
modū sciēdi. q^ore zc 7 h^o de 2°. **I**sta autē p^oha sic
naturaliter appetita pma sui diuisione sic diuidit a
q^obusdā uidelicet p^oha. alia p^octica. 7 alia specula-
tiua. cōphēdētes p^oham organicā sub speculatiua.
7 ipam solū diuidētes cōtra p^octica q^o q^ode mod^o
diuidēdi mibi nō placet q^o illud quod diuiditur
cōtra p^octica 7 speculatiua nō debet repōi sub spe-
culatiua. cū unū oppositoz nequeat sub alio poni. s^o
p^oha organica cōtra utzq^o diuidit. q^o nō solum ē
organica respectu speculatiue. s^o etiā respectu p^octice
quod patet de logica scdm **S**ipliciu i p^odicamētis
ontem. q^o logica ē organū toti^o p^ohie. Et etiā patet
p^ophm p^o ethicoz q^o de mō temandi i morali p^oha
dubitāt utzq^o debeat eē a pncipiis ad pncipiata aut
ecōuerso. 7 iō manifestū ē q^o logica q^o mōm temō
strādi cōsiderat nō solum ē organica speculatiue. s^o
etiā p^octice 7 iō cōtra utzq^o debet diuidi. s^o etiā
patet p^ophm p^o ethicoz q^o p^obleuma dialēticū di-
uidit cōtra p^obleuma morale 7 speculatiuū. 7 ideo
etiā scia talia cōsideras diuideretur. Et h^o etiā ont
Poen^o 7 **A**lbertus i suis cōmīs sup^o p^ophitum
q^o dubitātes cū p^o p^oha logica supponatur utrum
p^octice uel speculatiue. ont finat q^o nulli eaz. sed
organice q^ore zc. Et iō dico q^o p^ohie due sunt ptes.
i. organica 7 nō organica. **O**rganice autē due sunt
ptes. i. g^omatica 7 logica. nā rethorica q^o tertia solet
poni sub logica cōtinetur cū ipa sit assuetū dialē-
tice ut oī p^o rethorice. p^ohie autē non organice due
sunt ptes. i. p^octica 7 speculatiua. p^octice autē tres
sunt ptes. i. factiua q^o determinat de opibz hois in
matia exteriorē trāseuntibz. Et factiua q^o determinat
de opatiōibz hois scdm se. **E**conomica q^o determinat
de opatiōibz hois ut est ps multitudis domesticę.
7 politica que determinat de opatiōibz hois ut ē
ps multitudis ciuilis. **P**hie autē speculatiue tres sūt
ptes scdm q^o tria sunt entia a nob^o speculabilia nō
opabilia. nā q^odam sunt entia motui 7 matie sensi-
bili scdm esse et intellectu cōiuncta. et talia cōsiderat
p^oha natural^o speculatiua. **A**lia sunt etiā motui et ma-
tie cōiuncta scdm esse. sepata autē scdm intellectu.
et talia cōsiderat p^oha speculatiua mathematica. **A**lia
sunt entia sepata scdm esse et intellectu a motui et a
matia sensibili et talia cōsiderat pma philosophia
Philosophie autē natural^o due sunt ptes. **N**am
q^odam cōsiderat esse mobile scdm se et absolute et
ista est scia libz p^ohicoz. **Q**uedā autē cōsiderat
esse mobile scdm q^o cōtrahit et istius due sūt ptes
scdm q^o eē mobile contrahit ad duo. **Q**uādoquā
ē mobile ad ubi. et istud cōsiderat scia celi et mūdi
Aliqd est ens mobile ad formā. et h^o duplt. q^o uel
ad formā simplicis. et tale cōsiderat scia de genera-
tiōe. uel ad formā mixti. et tale ē duplex. q^o uel im-
p^ofecti et tale cōsiderat scia methauroz quātum ad
tres p^omos libz. uel p^ofecti et h^o duplt. q^o uel iaiati
et tale cōsiderat scia de mineralibz quā trāslatā ad
huc nō habem^o s^o habem^o ipam ab **A**uid et **A**lberto.
u^o iaiati. et h^o duplt. q^o nō cōsiderat opationes eius
scdm q^o se tenēt ex pte aīe. et tale cōsiderat scia de
aīa. uel cōsiderat ut se tenēt ex pte corporis. et hoc
duplt. q^o uel cōsiderat oēs opatiōes coēs oibz
aiatis. et tale cōsiderat scia paruoz libz naturalū.
u^o cōsiderat opatiōes p^opas cui^o libet spēi aiatoz
et h^o duplt. q^o uel aīa uegetatiua. et tal^o scia ē scia de
plād. quā etiā nō habem^o a p^oho. s^o a **T**heofastro ei^o
discipulo. ut dicit **A**lexāder in de sensu et sensato.
u^o aīa sensitiua et intellectuā. et tale cōsiderat scia de
aiatibz. **S**ed circa hāc diuisionem philosophie
sunt duo dubia. **P**rimo circa id q^o dictum est d^o
philosophia pma q^o cōsiderat entia sepata a motui

p diffinitione ut p³ z^o p^ostetioz 7 i ph^oio h^o 7 q^o
 ph^oioz p^oph^o 7 o^om. q^ore z^o. sed e intelligendum
 p^opt solutiones q^odam r^oonum q^o aliqd e s^onsibile
 duplt. uno m^o p^ose. alio m^o p^oaccidēs. p^ose sūt sen-
 sibilis p^oppia 7 coia 7 isto m^o aia nō est sensibilib
 cū sit suba. alio m^o aliqd e sensibile p^oaccidēs sicut
 q^on est subiectū alic^o accidētis sensibilib^o uel caūa ali-
 cui^o opationis sensibilib^o. 7 isto m^o aia uegetatiua
 ē sensibilib^o 7 etiā sensitiua q^o ei^o opationes sūt sen-
 sibilis. s. nutritiue augmētate 7 sensitiue aia aut intel-
 lectiua nec p^ose nec p^oaccidēs uidet^o sensibilib^o eē cū
 nec scōm se nec scōm opationes suas apprehēdat
 a sensu nisi forte uellem^o uocare s^onsibile p^oaccidēs
 q^od h^o hūmūdine ad aliqd p^ose s^onsibile. sicut octauū
 celū uiciū^o locari p^oaccidēs q^o habet habitudine
 ad centz q^od p^ose locat ut pat^o 4° ph^oioz. 7 isto m^o
 aia intellectiua posset dici sensibilib^o cū habeat habitu-
 dine a i fantasmatia ut p^o 3° h^o q^ore z^o. **Sed** du-
 bitaret aliq^os circa dicta q^o sicut aliqd eē sensibile
 ita eē intelligibile. s. aia est sensibilib^o p^oaccidēs. g. in-
 telligibilis p^oaccidēs. q^od ē falsum q^o si solū eē in-
 telligibilis p^oaccidēs tūc de ip^oa solū eē scientia p^o
 accidēs q^od est manifeste falsū. maior patet p^o o^om.
 z^o h^o ca^o de odore. **Ad** h^o dico q^o de aia est scia et
 cū dicit^o e intelligibilis p^oaccidēs. dico q^o aliqd intel-
 ligat^o in alio sicut p^otes in toto uel oppositū i oppo-
 sito uel simile in sibi 7 nō in p^oppia sp^oe. 7 de tali intel-
 ligibili nō est scia p^ose p^oaccidēs. Aliud est intelli-
 gibile p^oaccidēs q^od nō intelligit p^oppia speciem. s.
 intelligit ex intellectu alteri^o q^od intelligit in p^oppia
 forma 7 de tali est bene scia p^ose. m^o dico q^o aia nō
 est intelligibilis p^oaccidēs p^o m^o s. z^o. **Et** tūcad p^o-
 batione q^o uadit dicit^o de uerba o^om. sicut aliqd
 est sensibile z^o. **Ad** h^o dico q^o h^o p^oo o^om. solum ueritatē
 habet quātū ad bonitatē uel malitiā ut sit sensus.
 q^o illud q^od est bene uel male sensibile sit bene uel
 male intelligibile. sed nō habet ueritatē quātū ad
 p^ose 7 p^oaccidēs q^ore z^o. **I**tem h^o ad rōes i oppositum
Ad p^omā cū dicit^o de singulari b^o z^o. uer^o e ut sin-
 gularia sūt i singulari o^ocepta. de singulari b^o o^o
 u^olt^oer o^oceptis bene p^oo. cū de talib^o possit eē diffini-
 tio ut dicit^o o^om. in ph^oio h^o dicit^o. q^o diffinitiones
 sūt rez p^oticulatiū extra materiā exntiū. s. intellectu
 est q^o agn^o u^olt^oatē i eis. 7 cū dicit^o aia est h^omōi. uer^o
 est h^o uel illa. tū aia u^olt^oer accepta nō. q^ore z^o. **Ad**
 aliā de corruptibilitate z^o. uer^o est de corruptibilitate
 p^ose. de corruptibilitate aut p^oaccidēs p^oo. 7 cū dicit^o.
 aia est h^omōi. dico q^o uer^o est sed ualde p^oaccidēs
 q^o aia in u^olt^o nō corruptit^o nisi ad corruptionē suoz
 supposito^o q^odem corruptunt p^oaccidēs cū gene-
 ratio 7 corruptio sūt solū o^opositi p^ose. ut dicit^o p^oh^o
 8° methaph. q^ore z^o. **Ad** aliā de nō intelligibili z^o.
 dico q^o uer^o est. 7 cū dicit^o aia est h^omōi. falsum est
 7 cū pbat^o trip^ol^o dico p^ointelligendo q^o aliqd intel-
 ligat^o duplt. uno modo aliqd intelligit p^o. sicut quod
 habet p^oppia fantasma mediāre q^o p^oo fantasmat^o. 7
 de tali pcedūt oēs tres p^obationes. alio m^o aliqd
 intelligit nō p^o ex intellectu alteri^o q^od p^o intelligit
 7 de tali nō pcedūt p^obationes. m^o aia nō est intel-
 ligibilis p^o m^o admin^o intellectu. sed solū z^o m^o
 ut patet tertio h^o q^ore z^o. **Ad** aliā de nō ente z^o.
 uer^o est 7 cū dicit^o. aia est h^omōi. dico q^o falsum ē
 7 cū pbat^o. q^o uel esset ens in aia uel extra aiam. o^o
 q^o est extra. 7 cū dicit^o. u^olt^oer extra z^o. dico q^o aliqd
 esse extra aiam p^oo intelligi duplt. **Uno** dicit^o esse
 extra animā omne illud q^od est diuersum ab aia 7
 isto m^o aia non est extra se ipsā. Alio m^o dicit^o ali-
 quid esse extra aiam q^od in suo esse ab opatiōe aie
 nō depēdet. 7 isto m^o aiam esse extra seipam non
 est i conueniens q^ore z^o. **Ad** aliā. si te aia z^o. dico

q^o falsum est. 7 cū pbat^o q^o in seipam z^o. **Aliq^o dicit^o**
 q^o uer^o est in seipam q^o p^o cognoscūt se. 7 alia ex cō-
 sequenti sicut i deo 7 intelligenti^o s. in alijs nō i m^o
 aia non est h^omōi q^ore z^o. **Sed** istud nō ualeat. **P^orio**
 q^o sequet^o q^o scia duodecimi methaph. q^o est de deo
 7 intelligenti^o esset eadem cū ip^o q^od est falsū. **E^o**
 quia scōm istā solutionē sequet^o q^o admin^o scia q^o
 est de aia intellectu agente esset eadē cū ip^o quod ē
 falsū. 7 pbat^o o^ona quia intellectu agens est suba se-
 para in actu q^o semp intelligit se 7 p^o. sicut alie intelli-
 genne ut dicit^o o^om. tertio h^o q^ore z^o. **Et** id ali^o dicit^o
 q^o i seipam z^o. q^od uer^o est i seipam q^o sunt in actu.
 sed nō in illis q^o sunt i potentia. cū mōi est intellectu
 ut patet tertio h^o. **Sed** istud nō ualeat p^opt intellectu
 agentē qui est suba adirens ut dicit^o p^oh^o tertio h^o.
Q^ouo alt^o p^oico exponendo illā auctoritatē sic i se-
 para a matia z^o. uer^o est de scia quā habet de seipam
 7 h^o solū in illis q^o p^o cognoscūt se q^o alia sed de scia
 quā nos habem^o de ip^o s. nō est uer^o mōi aia est h^o
 mōi q^ore z^o. **Alio** mō p^oo dicit^o q^o uer^o est i seipam
 totalit^o. s. quātū ad subam 7 opationem ei^o p^omā
 sed in seipam solū q^o ad subam nō opationem. o^o
 q^o nō oportet mō intellectu nō est seipam totaliter
 quia sua p^omā opatio q^o est intelligere nō est sine cor-
 pore ut patet p^o 7 z^o hui^o. **Et** si dicatur q^o intellectu
 agens seipam est totalit^o q^o quātū ad subam 7 q^o tū
 ad ei^o p^omā opationem q^o est intelligere cum nihil
 intelligat eoz q^o sunt hui^o dicit^o o^om. tertio h^o. **Dico**
 q^o intellectu agēs non ē totalit^o seipam/quantum
 ad istā opationē. quia licet nō coniungatur cor^opori
 quātū ad istā opationē in p^o acquiritiōis scilicet.
 tū nob^o coniungitur in postremo post acquisitionē
 intellectu speculatiuo ut dicit^o o^om. tertio h^o q^ore z^o.

De anima sit naturalis. 2.

Q^ouo sequent^o queritur. **U^otrū** scia de
 aia sit naturalis. **E^ot** arguit^o q^o n.
 quia scia naturalis debet eē de ente
 mobili. sed aia nō ē h^omōi q^ore z^o.
 maior patet p^oph^o p^o ph^oioz. mi-
 nor ē euidēs p^o eundē iexto ph^ois
 cor^o quia oē mobile ē corpus ut pbat^o z^o h^o q^ore
 z^o. **U^otrū** scia naturalis nō ē de his que mouent nisi
 mōra. sed ista ē h^omōi q^ore z^o. maior patet z^o ph^ois-
 coz. minor p^o quia aia mouet ut patet tertio h^o ca^o
 de mouēte. sed nō ē mōra ut pbat^o pus quare z^o.
U^otrū illa scia nō ē naturalis q^o ē de seipam a matia
 scōm eē 7 intellectu. sed ista scia est h^omōi quare z^o.
 maior patet sexto methaph. minor p^o o^om. tertio h^o
 q^ore z^o. **U^otrū** ps scie naturalis debet eē de p^ote ens
 mobilis. sed aia nō est h^omōi q^ore z^o. maior p^o quia
 sicut totū ad totū ps ad p^otem ut p^o 7 z^o hui^o. 7 in
 de p^ote aia sūt. minor p^o de se. **U^otrū** de eo nō ē scia
 naturalis q^od p^otinet ad methaphisicū. s. aia ē h^omōi
 q^ore z^o. maior p^o q^o scie secā t^o quē ad modū 7 res de
 q^o b^o sūt. minor p^o quia methaphisica ē de seipam a
 matia ut p^o 6° methaph. 7 aia ē h^omōi ut p^o 3° h^o.
Q^ouo p^opositū patet p^oph^o 7 o^om. ac the^ometūm in
 isto loco. **I^ote** p^ouid. 6° naturalis. **Ad** euidētiā
 q^ostionis ē sciendū q^o sicut cōit d^o aia est triplex. s.
 uegetatiua. sensitiua. 7 intellectu. ita q^o aia dicit^o
 uel p^oo diuidi in istas uel tāq^o in p^otes subiectiuas.
 ut. s. si cōsiderāt scōm q^o sunt i diuersis uiuētib^o u^o
 tāq^o in p^otes potētiāles si cōsiderēt^o scōm q^o sūt
 in uno idiuiduo. **U^otrū** dico ad q^ostionē ouo. p^o q^o d
 aia uegetatiua 7 sensitiua ē scia naturalis p^omum
 sic pbat^our. q^o de forma que est p^ofectō matēie est
 scia naturalis. sed aia uegetatiua 7 sensitiua ē h^omōi.
 q^ore z^o. maior apparer z^o ph^oioz. minor p^o p^oph^o
 7 o^om. z^o h^o. **U^otrū** scia de natura ē naturalis. sed aia
 uegetatiua 7 sensitiua ē h^omōi q^ore z^o. maior appar^o
 z^o ph^oioz. minor p^o p^oph^o 7 cōmen. z^o hui^o.

speculatiuus ut dicit om̃; h̃ q̃re zc. ¶ Ad rōnes
Ad p̃mā sc̃ia nat̃al̃ zc. o° q̃ uey ē per se loquendo
de motu p̃pe dicto q̃ ē motus i p̃fecti tñ per acci-
dens ē mobilis ad motū corp̃oris. ¶ Ad alia sc̃ia
natural̃ zc. solūit aliq̃ sc̃dm̃ distinctionē p̃bitam
q̃ ē uey sc̃dm̃ se quātum ad suas q̃dditates s̃ sc̃oꝝ
q̃ sūt p̃ncipia motuū 7 operationū in te nat̃ali bñ
p̃or. ¶ Sed soluo alit̃ cū dicit sc̃ia natural̃ zc. uico q̃
uey ē si nullo mō moueant nec per se nec per acci-
dens nec motu p̃pe dicto nec i p̃pe dicto sicut est
de it̃elligentiis q̃ mouētes n̄ mouēt nec per se nec
per accidēs. quia tūc motus nō ē ēt̃er̃ñ ut p̃bat
p̃hs 8° p̃hicoꝝ. nec etiā mouent motū i p̃pe dicto
cū idem semp̃r it̃elligent̃ 7 appetat ut p̃ per om̃.
iz. m̃erbaph. ¶ Et cū or̃ aīa zc. uico q̃ salūm ē quia
aīa uegetaria 7 sensitiua mouēt per accidēs ad mo-
tum corp̃oris. aīa etiā it̃ellectiua mouet motū ut oi-
cit p̃hs in l̃b̃ ca° de mouēte. licet forte n̄ moueatur
motu p̃pe dicto q̃ est actus i p̃fecti; mouēt tamē
motu q̃ est acti i p̃fecti q̃re zc. ¶ Ad aliā solūunt
aliqui sicut p̃. ¶ Sed soluo alit̃ cū or̃ sc̃ia natural̃
n̄ ē zc. Dico q̃ uey est de separatis a materia secūdo
subst̃antiis 7 operatōes p̃mas q̃a talia oīcūtur sim-
plicia 7 separata sicut deus 7 it̃elligēt̃. s̃ de alis n̄
ē uey. ¶ Et cū dicitur aīa zc. uico q̃ anima it̃ellectiua
licet sit separata q̃tū ad suā subst̃am̃ in tñ quātū ad
operatōnē p̃mā q̃re zc. ¶ Ad aliam pars sc̃ie zc. uico
q̃ uey ē aliq̃ mō uel subiectiua uel eēt̃ialis. 7 cū or̃
anima nō ē h̃m̃ōi uey est subiectiua q̃tū ad uege-
tatiuā 7 sensitiuā sed bñ est pars eēt̃ialis. sed aīa
it̃ellectiua licet n̄ sit ps eēt̃ialis sc̃dm̃ it̃entōnē
ōm̃itatoris. ē tñ ps subiectiua accipitōnē ēs mobile
in cōi. s̃ ad mobile motū p̃pe dicto q̃ est acti i p̃fecti
(7 ad mobile motū i p̃pe dicto q̃ ē acti i p̃fecti q̃re zc.
¶ Ad aliā cū dicitur de o q̃d p̃ertiñ zc. uico 7 cū
dicit q̃ aīa ē h̃m̃ōi. uico q̃ ē falsū i p̃pa fōra. licet
forte si cōsiderat sc̃dm̃ q̃ ē suba ad ip̃s p̃ertineat sicut
alīe sub̃e naturales. Aliq̃ tñ solūunt sc̃dm̃ distinctiō-
nē p̃diciā quare zc. ¶ V anima sit subm̃
in hac scientia uel corp̃ animatu.

[illegible]

In contrariis arguitur auctoritate et rationibus.
p auctoritate phi dicentis qd ppter utraq; h istoriaz
de aia p ponem. Item post cu or uidet aut ogm
ipius. aie et. Ne post qn dicitur qm at osiderat
cognoscer natura ipi et suba. Ne p ubi dicit oio
aut penit. diffiallinoz e accipe aliq; fidem de ipa
f. aia. **¶** Ne h item p p phm in p huius secudi
et i pncipio libri de sensu et sensato. h id patet per
om. i. z. h in ca. potentiaz aut et. ubi dicit qd
accepit potetias aie p sola diuisione sine oi temta
tione qa nulli artificis e stabilire suu subm uel p
mas ptes sui sub qre et. **¶** Ne idem p rōibus qa
illud uidet ee in ista scia subm qra cui oia cōside
rata in scia attribuunt. sed aia e h m o i quate et.
maior p p se. m o i p qd determinata i isto libro
fuit uirtutes et opationes q oio cōsiderat qra aie et.
¶ Ne m i aia e h subm ista scia n e e nobiliō
alns p b o p hie natura. dñs e fallum. g. et ans fal
sitas cōtis pbat p phm et p m. i. pncipio huius cōna
pbat p phm. qa cōsiderat corpus aiatu qd est ge
nerabile et corruptibile cu in libro celi et mudi cōsi
deretur etiā corpi aiatum i generabile et corrupti
bile. f. celeste. et cu corpus aiatum i corruptibile sit
nobili et corruptibile illa scia e e nobili or ista qua et
et. **¶** Ne questio illa sunt opinioes. Nam e una
opio scitis Albi et suoq; sequit. q cor aiatu sit h
subm. et uidet h significare tribo rōib. **¶** Prima h
e. Illud e h subm cui passiones sūt h in qre. sed
cor aiatum e h m o i qre et. maior p p posterior
minoz p qd passiones h in qre sūt potetie et opa
tiones q qdem sūt totius cōtū ut dicit pbs i p r o
heio h qre et. **¶** Ne subm i ista scia que e ps scie
naturalis debet ee ps entis mobilis. s. corpi aiatu
est h m o i et nō aia qre et. maior p p huius minoz
de se e uidet qre et. **¶** Ne illud e h subm qra cui
oia hic tradita cōsiderant. sed cor aiatum e h m o i
qre et. maior de se app. mino p qd oia determinata
sunt potetie et opationes q hnt attributione; ad
aia. et aia ad cor aiatu p ad suu totu et n e uerfo
qre et. **¶** Sed salua pace sic dñt i ista opio uidetur
ee oia p h m et om. i. locis p dicit et i o ipaz ad pñs
non credo ee uerū et i p r o batio istius opinionis erit
pbatio nre pōis. **¶** An aut sūt oites q scia de aia
e una cu scia puoz naturaliu et q subm in tota ista
scia e corpus aiatum licet i hac pte nō determinet
de cor pte aiatu sed solū de aia. sed i pñs libris in
cipit determinare de ip qd sicut in libro phicoz
subm e ens mobile et de ip o tñ nō determinatur p
totū. sed solū de ip sola o i an fca i qn q libris pozi
bus agit de pncipis cor p p sicut matia et forā et
sic in tota ista subm e corpi aiatum. sed de ip o det
minat p in libris pñs. in toto aut determinatur d
pncipis eius sicut aia et. et rōes istū sūt rōes pce
dentes. **¶** Sed h ista opio sūt apparēs et diffialis ad
ip r o batio tñ sicut credo nō e uerū et dicit ista sci
entia nō ee disticta a scia puoz naturaliu cu oia
tū app. p phm in pncipio libri de sensu et sensato.
ubi dicit. Que igit oia sūt de aia subiciant. d reli
quis aut dicamus mō non consueuit. **¶** Ne dicere q
illa que dicunt in una pte eiusdē scie supponat eis
que dicunt i alia pte eiusdē scie qre et. **¶** Ne Alex
ander in cōmento dicit theozicā de aia ee diuersam
a theozia puoz libz qre et. **¶** Ne pñs h h o sūs
finez illi capituli de mouente dicit qd de p organo
motus cōsideratū ē in cōib opationib aie et cor
pōis. g. uidet p ipm q illa ps sit disticta ab ista.
qd exponēs om. dicit. An cōib opationib aie et
cor pōis. i. in illa pte scie naturalis in qua loquitur d
istis locutionib ut de somno et uigilia qre et. **¶** Et
iō dico ad questioē q aia e h subm et nō corpi
aiatum. qd pbat dupl. **¶** Primo sic. Illud qd est

p notu in scia et de q et cui pñs et passionib det
minat in scia e subm in illa. sed aia e h m o i qre et.
maior app. p posterior. mino p p discurredo p libz
qre et. **¶** Ne p oppositū cu h nō determinet de pñs
cor pōis aiatu et eadē e scia totius et p m a p pñū ut
p p posterior. igit corpus aiatum nō pot esse hic
subm qre et. **¶** Ne illud uidet ee subm in ista scia
qd in sui generalitate diuidit et diffinit. sed aia e
h m o i et nō corpi aiatum qre et. maior pbat qd
solū tres pognitiones sūt in scia demonstratiua. s.
subm. passio. et dignitas. ut p p posterior. mō dig
nitas in sui generalitate nō diffinit nec diuidit. qa
in sua cōitate in scia nō cōsideratur s solū quantū
sufficiēs e generi sub o ut or p posterior. **¶** Ne etiā
passio in sua cōitate diffinitur. qa passio in scia n
e diffinitio. s. solū demonstratio ut patz p phm et
pñioz qre et. mino p p phm in toto et. **¶** Ne
etiā ista pō cōfirmari p auctoritates et rōes factas
in oppositū questiois qre et. **¶** Ne e intelligēdū q
artifex cōsiderat de forma alie cor pōis pncipalit
debet cōsiderare de illa et ex cōti de corpe et matia
que subicitur tali fore ut p p pñs et uel i in et
h spālū ubi pñs increpat antiq; adaptantes aia;
corpi nihil diffinites in q et in qū debet ee qre et.
¶ Ne rōes factas i oppositū. Ad primam cu dicit
subm et. dico qd uep e uel unius rōis uniuoce uel
analogice et cu or aia et. dico qd uep e uniuoce. tñ
bñ e unū analogice. cu p pñs dicit de rōnali q
de aliis qre et. **¶** Ne ad alia cu dicit subm debet et. o
qd uep e subiectiuas et nō alias necessatio ut creco
et cu dicitur aia et nego. et cu pbat. q n h ptes
quātitatiuas qa tñ e e quāta. dico qd uep e de rō
nali. de aliis aut nō est uep admini p accidēs et cu
or necēntiales. dico qd uep e de uegetatia et sensi
tūa nō tñ de rōali q e cōposita ex itellcū possibili
et agēte ut p om. patet. h et i et metaph. qre et.
¶ Ne ad alia subm debet ee et. dico qd uep e in appo
pziata scie et nō simplr. qa tñ ens e e subm i omni
scia cu sit p notū simplr qd e fallū. et cu or aia non
e h m o i sed corpi aiatu. dico qd corpi aiatu nō ap
p r o pziatur isti scie sed cōsideratur etiā i scia puoz
naturaliu. et iō non ualet. et e sile de h sicut de scdis
intentiōib cōsiderat i logica et rebo eis subiectis.
qa res sunt notiores nob q; intentiōes cum noticiā
intentiōū sumatur a rebo ut dicit Siplia i in p d i
camētis. qa tñ res nō appropziatur logice ideo nō
dicitur subm in logica s magi intentiōes quā et
¶ Ne ad alia cu or subm in scia et. or cōcedendo et
et cu or aia nō e h m o i. dico qd licet passioes aie ut
sūt uirtutes et opationes absolute cōsiderate non
appropziatur sibi. ut tñ cōsiderate sūt i ista scia sibi
appropziatur qa in ista scia cōsiderant ut habēt
ortū ab aliq pñc. et isto mō nō appropziat corpi
aiato s anime et. **¶** Ne ad rōes alteri opinionis
Ad primā qa id et. dico qd uep e sub illa rōe sub q
cōsiderat in scia. cu or corpi et. dico qd passioes
in qre hie absolute cōsiderate sūt corpi animati.
cōsiderate tñ ut pncipalit oriūtur ab aliquo sunt
ipsi aie qre et. **¶** Ne ad alia subm in ista scia et.
cōcedo. et cu or aia nō e h m o i. dico qd uep e subie
ctiua. bñ tñ e ps eēntial. et istud sufficit sicut subm
in logica e modiciēdi et tam in lib p d i c a m t o r u z
subm nō e ps subiectiua mōi sciēdi. s. oia bile in cō
plexū sed solū ps intelligibil qre et. **¶** Ne ad aliam
illud e h subm et. ista posset negari. cōcedat tñ ad
pñs. et cu or corpi aiatu et. dico qd fallū e i m o a i a
et. **¶** Ne sequet qritur in spāl et pñio.
¶ Ne scie speculative sūt dñio bonoz heraz
¶ Ne scie speculative sūt dñio bonoz
numero bonoz honozabiliū. et
p arguit q n sūt dñio bonoz

hic. qd bonū & malū sūt in rebo. s. scie speculatiue nō
sunt in rebo sed in intellectu qre zc. maior appat. 6°
methaph. mino p. 6° ethicoz qre zc. **¶** Itē si scie
speculatiue eēt de numero bonoz. tūc maxie scie
eēt maxie bone. cōs. ē fallū. g. 7 aīs. fallitas cōd
app. qd maxie scie sūt scie mathematice ut oīc cōm
z^o methaph. sed iste nō sunt bone cū in mathema
ticis nō sunt finis neq. bonū neq. efficiēs ut dicit
cōm. 7 pbs. 3° methaph. s. cōs. p. qd sicut simplici
ad simplici 7 magis ad magis 7 maxie ad maxime. ut
dicit pbs. 2° thopicoz qre zc. **¶** Itē qd augmētāt
malitiā nō est de numero bonoz. s. scie speculatiue
sunt hī mōi qre zc. maior de se app. 7 minor p. pbs.
p. pollice oīem q. seuisimū est in iustitia ferens
arma. s. scia. 7 prudētiā qre zc. **¶** Itē qd phibet
in pollicia bī ordinata nō ē de numero bonoz. s.
aliq. scie speculatiue sunt hī mōi qre zc. maior app.
qd finis pollicie ē bonū ut dicit cōm. 2° methaph.
minoz p. pbs. 7 Guftraniū p. ethicoz quare zc.
¶ Itē qd ordiat ad malū finē nō ē de numero bo
noz. s. aliq. scie speculatiue sūt hī mōi qre zc. maior
app. p. Boe. 2° thopicoz suoz oīe. cū finis malū
ē ipm quoz. malū ē. minor p. qd scia sophistica ē
speculatiua 7 ordiat ad malū qd ad dea p. qre zc.
¶ Itē qd arguit q. nō sit de numero bonoz. hono
rabilitū. qd bonū honorabile ē ppter se. sed scie
speculatiue nō sūt ppter se qre zc. maior apparet p.
ethicoz. mino apparet p. Alga zelē p. sue methaph.
oīe q. oēs scie ordinant ad methaphisicā quare
zc. **¶** Itē bonū utile nō est bonū honorabile. s. scia
speculatiua est hī mōi qre zc. maior app. p. ethicoz
minoz p. qd ista scia ē ps scie speculatiue ut p. lex
methaph. s. ipa ē utilis ut p. in phemio quare zc.
¶ Itē qd p. pbs. i. līa 7 cōm. **¶** Itē pbat qd ens
7 bonū ouertunt. s. scie speculatiue sunt de numero
bonoz. entū. qre zc. maior p. p. ethicoz. minoz p.
p. cōm. 3° hī. **¶** Ad euidētiā questiois ē sciendū q.
de numero sciaz qdam sūt speculatiue qdā p. dīce.
¶ Itē iste adinuicē oīnt penes tria. **¶** Primo. n. oīnt
penes materiā de q. sūt. qd p. dīce sūt de rebo opatis
a nob. 7 maxie p. intellectu p. dīce. sed speculatiue
sunt uel de rebo opatis a natura a nob. solu specula
bili uel de opatis a nob. p. intellectu speculatiue.
qd oīco. p. p. ista sciam in 3° hī q. oīderat de opati
onib. intellectu 7 intellectu speculatiue q. dīce. qdā
sunt ad nām uolūtātē ut dicit cōm. 3° hī. **¶** 2° oīnt
penes fines ad q. sūt. qd finis scie p. dīce ē op.
sed speculatiue ē ueritas ut dicit pbs. 2° methaph.
¶ 3° oīnt penes subiecta i. q. sūt. qd scie speculatiue
sunt in intellectu speculatiuo. p. dīce uero i. intellectu
p. dīce. Licet etiā scdm aliq. scie p. dīce sūt in
speculatio. Quid tū sit sup. p. tenendū ad pns non
oīscutio. p. qd etiā iste scie ē ēntiali. oīstiguanē uel
p. materiā 7 oīm de q. sūt uel penes finē ad p. dīce
non determino. qd de hī ē plurima difficultas. **¶** 4°
notandū ē q. bonū est duplex. qd qdā est bonū
laudabile uel utile. aliud est bonum honorabile. 7
istoz est talis differētiā. qd bonū laudabile uel utile
ē bonū ad aliud ordinatum tanq. ad finē. sicut lau
dam. equū q. suauit. de feta. ascensore. s. bonū hono
rabile ē ppter se 7 nō ppter aliud 7 ppter hī deuz
nō laudam. s. honoram. sicut dicit pbs. p. ethicoz
qre zc. **¶** Hoc uisio oīco ad questioē duo. p. q. oīs
scie ē de numero bonoz. 2° q. ē de numero bonoz
honorabiliū. **¶** 1° p. pbs. p. p. sic. Illud ē de
numero bonoz qd ē pfectio intellectu. sed oīs scia
est hī mōi qre zc. maior app. qd finis 7 pfectio
sunt idē ut dicit cōm. 2° hī. 7 pbat qd pfectio uel ē
pma. 7 sic ē id qd forā 7 p. cōs. finis generationis
ul. scia. 7 sic ē id qd opatō 7 p. cōs. id qd finis rei
generate ut dicit cōm. 2° pbs. minoz pbat quia

illud ē pfectio intellectu qd intellectu habēs ē pfectio
dus. s. scia speculatiua ē hī mōi ut dicit cōm. 3° hī.
dices q. cū intellectu naturalis fuerit pfectus p. oēs
scias speculatiuas diuinet ei intellectu agēs ut forā
qre zc. **¶** Itē dicit in plogo oīctui pbs. q. hō oī
equoce de hōie ignoratē 7 hōie pfecto p. scias specu
latiuas qre zc. **¶** Itē id ē de numero bonoz quod
ē naturatū ab aliq. appetibile. s. oīs scia speculatiua ē
hī mōi qre zc. maior app. qd sicut dicit cōm. p. pbs.
p. pbs. duplex ē appetitū naturalis 7 aīalis. oīnt
aut qd aīalis cōsequitur cognitionē ipsi aīalis i. qua
qdem pōt deapi 7 id qd appetitū tali appetitū non
oītem p. ē bonū uel sed pot. ē bonū appetens ut
dicit pbs. 3° hī. 7 in hī de motu aīaliū ē appetitū
naturalis cōsequitur naturā que qd licet nō cognoscat
oīngit tām a cognoscere in q. qdem nō cadit erro
neq. deceptio. s. deo 7 intelligentis ut dicit cōm. 12°
methaph. 7 id qd ē appetibile appetitū naturali d.
necessitate ē bonū. minor p. p. pbs. in phemio me
thaph. **¶** Oīs hōies natura scie desiderat. **¶** 2° pbat
qd ille scie sūt de numero bonoz honorabiliū que
appetunt p. p. se 7 nō p. p. utilitatē extrinsecā. s. scie
speculatiue sunt hī mōi qre zc. maior app. p. eth.
7 ex iam dicit. minoz p. p. pbs. in phemio metha.
dicens q. inuētis oībo actū q. sunt ad uolūtātē
7 introductionē gens sacerdotū apud egiptū pmo
uacare oīmilla ē qre zc. **¶** Itē tām intelligendū q.
licet oīs scie speculatiue sint de numero bonoz ho
norabiliū una tām excedit aliā in nobilitate 7 ho
norabilitate. qd licet oīs alie speculatiue scie sint
nobiles in se. tū methaphisica ē nobilior 7 dignior
oībo aliis ut dicit pbs. i. phemio methaph. quare zc.
¶ Itē pbat ad rōes. Ad pma q. dicit bonū 7 malū zc.
aliq. sic dicit q. uel ē nō absoīute. sed in ordine ad
appetitū. 7 cū oī scia zc. dicit q. uel ē foralit. sunt
tamē i. rebo effectiue ut dicit cōm. 3° hī qre zc. quā
tō nō ualeat. **¶** Sed ista oīctā nō soluūt rōē. p. enim
qd oīnt i. maiori. nā capiēdo maiore ut ipi dīce
sumēdo sub ipsa minozē adhuc sequit. dīctio qre
zc. sicut uerbi grā bonū 7 malū sūt in rebo i. ordie
ad appetitū. s. scie speculatiue nō sūt in rebo i. ordie
ad appetitū qre zc. **¶** Itē qd dicit in minoz non
soluit. qd cū dicit q. bonū 7 malū sunt i. rebo nos
logmur de eē in aliq. formalit. sed scie speculatiue nō
sunt in rebo formalit. qre adhuc sequit. dīctio qre zc.
¶ Alii dicit q. aīa pōt capi dupl. **¶** 1° ut ē qdā
naturalis forā 7 sic ē ueritas. 7 qd sic ē i. ipsa pōt
ēē bonū 7 malū. Alio^o ut ē cognosces. 7 ut sic qd ē
in ipsa nō ē bonū uel malū. s. uerū uel falsum. mō
scie sunt in anima p. mō qre zc. **¶** 2° istud nō ualē
qd scie si eēt in anima ut ē qdā forā natural
tūc scie possent eē in quacūq. forā naturali qd ē
falsum. **¶** Itē inētiā est habitū uetus ut p. 6° eth.
7 ideo sub illa rōe debet eē in aīa sub q. uerū uel
falsū. sed uerū 7 falsū sunt in aīa ut cognoscens
scdm ipsoz zc. **¶** Alii dicit alit. s. q. res pōt capi du
pliciter. **¶** 1° p. p. scdm famositatē uocabulū 7 isto
mō oī de rebo corpalib. **¶** Alio^o latge magis 7 isto
mō nō solum oī de rebo corpalib. s. incorpalib.
sicut sunt res anime. mō dicit q. bonū 7 malum
sunt in rebo 2° 7 nō pmo^o qre zc. **¶** 3° Itē istud bi
ctum nō ualeat qd sic exponere auctoritatē pbi est
ire expse cōtra auctoritatē pbi 6° methaph. pbs
enī uult ponere differētiā in bonū 7 malū et
uerū 7 falsū et dicit q. bonum et malū sunt i. rebo
et uerū et falsū in anima. mō si accipet i. bi res ut
se extenderēt ad res anime certū ē q. uerū et falsū
eēt in rebo qre nō differēt i. dīctio. **¶** Itē istud est
cōtra intentionē cōm. ibidem dicit q. nata pmo
oppositoz intellectu. s. uerū 7 falsū nō ē nata pmo
oppositoz extra animā. s. bonū 7 malū. uerū enim

7 sicut sunt in cognitione 7 bonum 7 malum in natura que est.
Et ideo dico aliter cum dicitur bonum est. dico quod uerum est quantum
ad bonum. prope 7 secundum famositatem uocabuli quod est
bonum naturale. quia bonum dicitur equitatem per ethicorum. 7
cum dicitur scire non sicut in rebus. dico quod minor non debet sic
sumi si conclusio debet sequi. quia bonum 7 malum sunt in rebus
formalit. sed dato quod aliquid non sit in rebus tamen aliquid
formalit tenens omnino sit res in se adhuc potest
esse bonum. si debet sic sumi scire speculatiue non sunt res
quia uerum est extra animam 7 ideo non sunt bone accipiendo
bonum secundum famositatem uocabuli. accipiendo in bonum
secundum rei ueritatem bene sunt bone sicut bona anime sunt
ueri bona. bona corporis uel fortune ut dicit philosophus
per ethicorum. Et potest dici quod scire speculatiue sunt res quia
sunt unum entium in mundo ut dicitur communis. 3° de anima que est.
Ad aliam si scire speculatiue est. concedo. 7 cum dicitur hoc est
falsum nego. 7 cum probat. quia scire mathematice sunt
maxime scire. dico quod uerum est quantum ad certitudinem de
monstrationis quoad nos 7 sic intellexit communis. 2° me-
thaph. si sumptur quantum ad nobilitatem subiecti 7 quantum
ad certitudinem demonstrationis simpliciter non est uerum
imo methaphisica que est de subiectis separatis quantum
ad subiectum habet demonstrationes certissimas simpliciter cum
ipsa consideret ultimam. propter quod simpliciter ut patet in phisico
methaph. 7 sic ista scia est maior scia alius scientis
Et potest dici cum dicitur quod tales non sunt bone quia in mathe-
maticis est. dicitur quidam quod bonum 7 finis sunt idem 7
ideo duplex est bonum sicut duplex est finis. quoddam
acquisitum per motum 7 tale non est in mathematicis quia ab-
strahit a motu. aliud est bonum quod preexistit motui 7
non acquisitum per motum 7 tale est in mathematicis. si istud
non ualeat quia si in mathematicis est tale bonum ut finis
tunc in mathematicis debet esse demonstratio per tale
bonum uel finem. sed hoc est falsum que est. falsitas contraria est
nota per philosophum 3° methaph. 7 communis. contra patet quia demonstratio
est eorum quorum est altera causa ut patet 3° posteriorum. 2° 7 patet
simili quia in separatis a materia non est finis acquisitus per
motum sed solus preexistens motui ut dicit philosophus 12° me-
thaph. 7 tunc fit demonstratio per tale unum finem. Unde
Aristoteles 12° methaph. per tale finem demonstrat quod unum est
principes cum dicitur entia nolunt disponi male nec bonum
pluralitas principum. unde patet. unde etiam communis.
per philosophum scia una demonstrat per tres causas. scilicet formas.
efficientes. 7 finem. 7 eodem modo si in mathematicis esset
tale bonum uel finis demonstratio fieret per ipsum quod
est falsum que est. Et ideo dico aliter cum dicitur quod in mathe-
maticis non est bonum. Dico quod per philosophum mathematici possunt
intelligi entia mathematica 7 sic est uerum. 3° per philosophum ma-
thematici per philosophum intelligi scire mathematice 7 de talibus
non intellexit philosophus que est. Ad aliam quod augmetur
est. dico quod uerum est si faciat hoc per se. si tamen accidens non est.
7 cum dicitur scire sunt hominibus. dico quod uerum est per accidens
propter puritatem appetitus sensitui si per se non est uerum.
quia tales sunt in intellectu 7 ratione. non autem semper depre-
cat ad optima per ethicorum que est. Ad aliam quod probat.
bet est. dico quod hoc uerum est si hoc est per se. si uero per accidens
non est. 7 cum dicitur alique scire speculatiue est. dico quod uerum
est sed non est propter malum quod sit in ipsis per se sed per
accidens. scilicet propter primum appetitum male utere que est.
Vel possumus dicere quod non sunt scire. quia non tradunt per
modum sciendi que est. Ad aliam quod ordinat est. dico
quod uerum est si per se. si tamen per accidens non est. 7 cum dicitur sophi-
stica est. 3° secundum Alexandrum quod sophistica ordinat per
se ad bonum. sed euitanda deceptione sed per accidens
per ipsas potest fieri deceptione. Vel potest dici quod sophistica
non est scia speculatiua quia est per logicam quod non est specu-
latiua nec practica sed organica que est. Ad aliam
rationes per philosophum probat quod scire speculatiue non sunt de numero
honorabilium. Ad primam cum dicitur bonum honorabile est.
uerum est. 7 cum dicitur scire est. 3° quod aliquid queri 7 appeti propter
alterum potest esse duplex. Uno modo sic quod per se non queri nec

appetitur. 6° tale non est honorabile. Alio modo aliquid queri propter
alterum sic quod dato quod illud non esset quereret 7 appete-
ret. 7 tale bonum est honorabile modo scire speculatiue sunt
hominibus que est. Ad aliam bonum utile est. dicendum
sicut dicit Aristoteles in primo tractatu sue methaph. quod du-
plex est utilitas. quedam seruilis 7 quod tali utilitate est
utile non est honorabile. alia est utilitas principalitatis quod
ide est quod perfectio 7 quod tali utilitate est utile ut pro-
ficuum est honorabile. 7 cum dicitur scire que est. dico
quod uerum est 2° 7 non primo modo quare est. V. Sicut

anime sit utilis ad alias scias;

Consequenter queritur. An ista scia
sit utilis ad alias scias. Et uidetur
quod non. quia illa scia que est speculatiua
non est utilis ad alias scias. si ista
est hominibus que est. maior apparere quia
scia speculatiua queritur propter se 7 non
propter aliud ut dicit philosophus in phisico methaph. mino-
re duplex. Primo quia totum 7 pars sunt eiusdem rationis ut
dicit philosophus 4° phisico 7 per celi 7 mundi. modo scia natu-
ralis est speculatiua ut dicit philosophus 6° methaph. 7 ista est
pars scie naturalis ut dicit Aristoteles 6° naturalium 7 communis.
in phisico que est. 2° quia illa scia est speculatiua cuius
finis est ueritas ut patet 2° methaph. finis autem istius scie
entis est ueritas 7 non opus que est. 3° Item illa scia que
est nobilis 7 honorabilis non est utilis. sed ista est hominibus
que est. maior patet quia bonum utile 7 honorabile ex op-
posito adinuicem distinguuntur ut patet per Aristoteli. 7
constat per ethicorum. minor patet per philosophum in littera
que est. Item si scia de anima esset utilis ad alias scias tunc
omnes alie scie essent insufficientes. contra est falsum. 8° 7
an. falsitas contraria declaratur quia perfectum 7 sufficientes
sunt idem per ethicorum. scie autem alie sunt perfecte cum secundum
ipsas dicat aliquis perfectum ut patet per philosophum 6° methaph.
ca. de perfectio. contra patet quia illud non est sufficientes sed insuf-
ficientes quod alio indiget modo sic de aliis scientiis si ista
scia esset utilis ad ipsas que est. Item si ista scia
esset utilis ad alias scias tunc contingeret deinde antem
descendere de genere in genus. contra est falsum. 8° 7 an.
falsitas contraria patet per posteriorum. contra declaratur. quia
si esset utilis ad alias scias cum scia sit habitus conclusio
deinde in qua probat sua passio de subiecto tunc de suo
genere descenderet ad deinde antem passiones in aliis
quod erat declarandum. Item illa scia que queritur propter se
non est utilis ad alias scias. sed ista est hominibus quare est.
maior patet quia bonum utile queritur propter aliud 7 non propter
se ut dicitur in philosopho. minor patet de se. non enim queritur
propter aliquam utilitatem extrinsecam que est. Opponitur
patet per Aristoteli. Themistium communis. 7 Aristoteli. Ad euidentiam
questionis sciendum est quod utile tenetatiue dicitur ab uni-
litate 7 ideo quod modis dicitur utilitas totum 7 utile. Utili-
tas autem dicitur duplex ut dicit Aristoteles in tractatu sue me-
thaphisice. Uno modo propter se 7 est utilitas seruilis 7 utile
tali utilitate non queritur propter se sed propter aliud 7 bo-
num suum est bonum alteri 7 sic seruile est utilis dicitur
ut dicit Aristoteles 2° per philosophum 7 yconomice quod seruus est or-
ganum aiatum domini sui. Alio modo dicitur utilitas minus
propter se 7 magis large 7 est utilitas principalitatis. scilicet ut omne
id dicitur utile tali utilitate quod est proficuum 7 in isto
potest omnis seruus esse utilis nisi proficuum quia ipsum regit 7
gubernat. Dis uisus dico ad questionem duo. Primo
quod ista scia non est utilis ad alias per modo. 2° quod est utilis
2° primum declarat quia illa scia que est speculatiua
non est utilis ad alias scias per modo utilitatis. sed ista est
hominibus que est. maior 7 minor declarate sunt in ar-
guendo que est. Item scia que est honorabilis non est
utilis per modo. sed ista est hominibus que est. maior 7 minor
etiam patent superius que est. 2° declarat sic illa scia
est utilis ad alias 2° utilitatis quod plurimis scientiis
tradit plura principia. sed ista est hominibus que est. maior
patet quia scia habetur per principia per posteriorum. minor patet

p om. in isto phreio oitem. sicut moral' suscipit ab hac scia ultimū finē hoīs scōz q' hō 7 scia; sue sube
diuini etia suscipit ab hac scia ultimū finem hoīs
scōm subam sui subī que sit q're zc. Itē illa scia ē
utilis ad alias scias q' facit cōfirmatōē i p'mis p'ri-
cipijs. s' ista ē h' q're zc. maiō a; q'a cōgnitō p'moz
p'ncipioz ē nccia ad scias cū sine ipis sit īpōssibile
phari ut dicit cōm. 4. methaph. minor p; q'a cōgni-
tio alicui p' suā cām ē magis firma q' cōgnitō sui
cā tū ut dicit cōm. in isto phreio. ista aut scia tradit
cōgnitiōē cāz p' p'ncipioz. i. intellect' p'ossibilis
7 agentis 7 intencionū imaginatay. q' oia sūt causē
ipoz ut p; p' p'hm 7 cōm. 2. 7 3. h' q're zc. Doc etiā
p; rōib; Albi. p'zūno sic cōgnitio subī ē utilis ad
cōgnitiōē accidētis. s' ista scia ē cōgnitō subī oīum
sciaz q're zc. maiō app; 7. methaph. minor p; per
cōm. 3. h' q're zc. Itē scia illi q'd ē metz 7 men-
sura oīum intelligibilū est utilis ad alias scias. sed
ista est h' mōi q're zc. maiō app; q'a q'd est mēsurā
7 metz in aliq' genere ē p'ncipiū cōgnoscēdi ea q'
sunt in illo genere ut p; 7. methaph. minor patet
q'a ista scia ē scia intellect' agentis. intellect' aut agēs
ē metz 7 mēsurā oīum intelligibilū. q'a id ē magis
intelligibile q'd ē magis receptibile illud lūd. 7 illud
ē minus q'd ē min' ut dicit Linconēsis p' posteri-
oz q're zc. 7 h' etiā p; audoziāib; 7 p' cōm. vicēis
in isto phreio q' iuuamētū istū scie ad alias ē scōz
tres modos. q'z unus ē scōm q' ē p' istū scie quaz
oīpōem h; cū scia natali ali' ē scōm q' oar pluri-
scētis plura p'ncipia ut morali 7 dīne. tū ē cōe
scōm q' facit cōfirmatōē in p'mis p'ncipijs 7 p'po-
sitiōib; quā oīpōem cū oīb; scientis h; q're zc.
Doc etiā dicit h' Themist' in cōmto oīes siqdem
de aliq' alio addicimus dītatē n' erit nobis ueritas
hec ad alia p'motua. si uero aliq' ueritatē d' anima
intellexerim' ualde magnū introductōiū erit nob
ad oēm ueritatē. Et subdit ad oēs enī p'ies phie i-
signes oar occasiones. quantū ad p'dicas q'dez q'a
uirtutes 7 opationes sic utiq' facilius instuētur
istū si subam p'us didicerim'. ad speculationē aut
de natura q'a finis 7 p'ncipiū oīs motus ē aīalozte
q'dem 7 in oīb; corpib; maxie aut in his q' aīaliū
7 plantay. 7 subdit aīa q'dem nō cōgnoscēs seipz
oīgnā fide 7 de alijs nota 7 de se decepta de q' utiq'
alio scia putabit q' si oīat d' nullo. 7 subdit opoz
tunitas enī tanta ē p'posite speculationis. attamē n'
facillimū ē op'. App; igit q' ista scia ē util' q're zc.
7 Sed circa alias p'mas rōes scōi mēbz que sunt
cōm. sūt dubia. p'zūno circa illud q'd oīat i p'ma
q' morali suscipit ab hac scia ultimū finem hoīs
scōz q' hō. q'a finis hoīs quē suscipit moral' ab ista
scia ē qui cōstitit in cōiunctiōe intellect' agentis cū
intellect' p'ossibili sicut dicit cōm. 3. h' sed iste finis n'
ē hoīs scōm q' hō. q'd enī inest hōi scōm q' hō inest
hōi scōm q' ipū. sed q'd inest hōi scōm q' ipū inest
hōi scōm q' ipū ut p; p' posteriōz. sed iste finis n'
inest hōi ut ut de se p; nec iē semp alicui s' solū
in fine uite ut dicit cōm. 2. h' 7 App; 2. de aīa vicēs
q' pluri tēpori p'ficiat aīa i ignozātia q' i scia q'r zc.
Aliud dubiū ē circa scōam tōem in q' oī h' scia
tradit cōgnitiōē cāz p'moz p'ncipioz. q'a si p'ma
p'ncipia h'rent cās iā ēent demōstrabilia. cōis ē sal-
sum. g' 7 aīis. falsitas cōtis est nota p' posteriōrū 7
q' methaph. cōia p; q'a demōstratio ē eoz quorū ē
altera cū ut p; 2. posteriōz q're zc. Ad euidentiaz
p'mi dubij sciendū ē scōz q' dicit cōm. i. plogo p'mi
phicoz q' homo oī equoce de hoīe p'fecto p' scien-
tias speculationes 7 de alijs hoīb; Aliud ē q' rdupli-
catio semp cadit sup' forali 7 p'ncipali ut oīc phs
p' pōz mō oīco q' si intelligam' p' ultimū finē hoīs
illā cōiunctiōē intellect' agētis cū intellect' p'ossibili

deberet sic exponi q' iste ē finis hoīs scōz q' homo
i. finis hoīs q' est p'fectus p' scias. q'a hō p'ncipali
oī de hoīe p'fecto p' scias speculationes ut p; ex p'mo
p'supposito. 7 iō hec reduplicatio scōm q' hō debet
cadere s' ipū ut p; ex 2. p'supposito. 7 sic iste finis
inest uīter q'a cūlib; p'fecto p' tales scias. 7 s' ep. q'a
in quocunq' tempore sit p'fect' q're zc. Alio modo
possum' dicere q' p' talē finē intelligit speculationē
in q' cōstitit felicitas ut p; p' p'hm x. ethicoz dicētes
alioz enī aīaliū nullū felix ē q'a nequa; p'ncipat
speculationē. inquantū enī p'tendit speculati 7 feli-
citas 7 q'bus magis inest speculati 7 felices eē nō
scōm accidēs s' scōm speculationē. mō iste finis iē
semp 7 uīter. q'busdam tū inē maxie. s' p'fectis per
scias speculationes. q'busdā min'. s' p'fectis p' alijs.
q'busdā mīme. s' p'fectis p' intellecta matialia a q'bo
denudat sicut eē deoz sum ē finis hoīs scōz q' gūe.
Iste tū q'busdā gūbo maxie inest sicut existerib;
p' p' centū. q'busdā min' sicut existerib; i medio tē
cētū 7 sup'fice. q'busdā uero mīme sicut existerib;
i sup'fice q're zc. Ad aliud oīco q' p'ma p'ncipia
sunt concept' cōplexi. cū ueritas sequit cōpōem ut
p; p' p'ncipias. isti aut cōceptus p'nt cōsiderari
duplt. Vno scōm q' sūt quedā iūstutudines rerum
extra aīam existerib; Alio ut sūt q'dam speculabilia
in se 7 istā dīstīctiōē ponit App; in enībo aīe in li.
de memoria 7 ipsam inuit cōm. ut credo 3. h' cum
dicit q' enīa speculabilia habēt duplex sub; unū
p' q'd. ut unū entū in mūdo. 7 isto mō cōsiderat
ut quoddā speculū aliud p' q'd sūt necessaria 7 isto
mō cōsiderat ut similitudines 7 q'lib; enūbo uno
istoz mōrū debēt aliq' q' n' debēt eis scōm alium
modū cōsideratis ut p; p' p'hm in libro de mēoria
mō oīco q' si istū p'mū cōceptus cōplexi cōsiderat
ut sūt q'daz speculabilia sic etiā sūt i intellectu p'ossi-
bili ut i subo 7 cāe i exītie ipoz i ipō sūt itellicūs
agens 7 intentiones imaginatē. 7 q'm demōstratio
ē eoz q'rum sue exīstēne i alio ē altera cā iō ista ut
sic possunt demōstrari. 7 sic de istis n' intellexit phs
4. methaph. 7 p' posteriōrū. si aut cōsiderat ut iūsti-
tutudines rerū extra aīam exīstētiū q'a ut sic sunt
rep'sentantes res quarū exīstēne unū in alia nō ē
altera cā. ideo ut sic ista non possunt demōstrari 7
sic te ipis itellexit phs i locis q're zc. Per hoc ad
rōes. Ad p'mā cū oī scia speculationis zc. oīco q'
uerū ē q' nō ē util' utilitate p' mō dicta. bene tamē
pōt eē util' utilitate 2. mō dicta q're zc. Ad aliā
illa scia q' zc. uerū ē util' p' mō s' 2. non o; credere
q're zc. Ad aliā si ista scia zc. o' q' sufficiēs sicut
7 p'fectibile ē duplex. quoddā ē sufficiēs simpit
aliud ē sufficiēs i genere. mō o' q' bene segt nulla
aliā ē sufficiēs simpit q'a tale ē unū solū. i. deus 7
tale n' a' idiget. tū una q'q' aliaz ē sufficiēs i gener'
7 istud sufficiat 7 tale pōt idigere a' zc. Ad aliā
si ista scia zc. oīco q' unā sciam eē utilē ad aliā pōt
intelligi duplt. Vno sic q' p' demōstrata i ipa deīcē
oat ad demōstrādū passiones de subo alteri quod
nō ē idē cū suo subo uel simpit ul' sic sicut q' una
spēs sit in natura spēi opposite ut oīc Linconēsis p'
posteriōrū 7 sic unā sciam eē utilē ad aliā ē icōue-
niēs. A. pōt itelligi unā sciam eē utilē sic q' p' cōfi-
derata i ipa h'eat p'fecta cōgnitō aliquoz regitōz
ad aliā sciam 7 isto mō sciam eē utilē nō ē iconue-
niēs nec sic cōtigit deīcēdere de genere in genus
q're zc. Ad aliā illa scia q' zc. o' q' uerū ē utilitate
p' oīda s' utilitate 2. oīda n' ē icōueniēs q're zc.

Quia de anima sit difficillia

Verū. App; ista scia sit difficillia.
Et arguit p' q' nō q'a methaphica
ē difficillia. s' ista nō ē methaphi-
sica g' nō ē difficillia. maiōz appar;

p 7 2° methaph. minor appy qd ista est ps scientie
natale que distincta e a methaphica ut p 3 6° me-
thaph. qre x. ¶ Itē illa scia nō ē difficillia que ē
de ppingis sensib. sed ista est h'mōi qre x. maior
appy qd ista sūt facillia ad cognoscēdū cū nra cog-
nitio ortū habeat ex sensu ut p 3 3° h'i. minor p 3
qd in ista scia cōsiderant passiones aie uegetatie 7
sensitue iste aut sūt sensibiles ut p 3 2° h'i in ca^o d
sensu cōi qre x. ¶ Itē illa scia nō ē difficillia que
ē de inseparabilib. a matia. sed ista ē h'mōi qre x.
maior appy 2° methaph. minō declarat qd ista scia
ē de aia que est act^o corpis. actus aut cū sit finis 7
cōplementū ei⁹ nō ē separabilis a corpe ut dicit cōm.
2° h'i qre x. ¶ Itē illa scia que ē certissima nō est
difficillia. sed ista ē h'mōi qre x. maior appy de se.
minor p 3 p p m in isto phēio qre x. ¶ Item illa
scia in qua scibile ē semp pns cognoscēti nō ē dif-
ficillima. sed ista ē h'mōi qre x. maior appy qd ex
cōsideratiōe cognoscēti circa cognoscibile frequēti
causat⁹ facillitas in scia qd cātur hitus ut p 3 2° ethi-
cor. minor p 3 qd aia que ē cognoscibile istius scie
ē maxie pns sibi ipsi qre x. ¶ Oppositū patet per
p m in lra 7 p Themistū. 7 arguit rōe qd illa scia
que ē de rebo mirabilissimis ē difficillia. sed ista ē
h'mōi qre x. maior appy qd mirabilia sūt nob⁹ dif-
ficillima ad cognoscēdū. qd cū sint ultra oēs sēi⁹
hois ut p 3 in phēio methaph. minor p 3 p p m hic
7 Themistū dntem. Mita enī res ē aia fere p oia
entia trāsīt eius natura ichantib. ab ultia te natu-
rali usq; ad p m. ¶ Ad quidētiā istū⁹ questionis ē
sciendū sicut dicit pbs 2° methaph. difficultas in
nra cognitiōe puenit duob. modis. Vno mō enī
puenit ex nro mō cognoscēdi. Alio mō ex pte rei
cognite. ex pte nostri mōi cognoscēdi nob⁹ puenit
difficultas. qd sicut p 3 in 3° h'i itellect⁹ nō intelligit
ex sensu 7 imaginatiōe 7 iō que sunt male sēfata
7 imaginata sūt nobis male cognoscibilia licet de
se sint bene cognoscibilia. ¶ Ad istam intētionem
dicit pbs 2° methaph. qd sicut se hēt ocul⁹ noctue
ad lucē diei sic aie nostre itellect⁹ ad nature oīum
manifestissima qd qdē vīdēt scdm silitudine; nō
notat impossibilitatē sed solū difficultatē ut dicit cōm
ibidē. ¶ Itē ex pte rei cognoscēde puenit nobis diffi-
cultas. qd oē qd itelligit itelligit scdm qd ē in actu
ut p 3 9° methaph. 7 iō que sunt debilis actualitatē
a nobis debilit⁹ cognoscunt sicut matia prima ut
p 3 p phicoz sicut etiā motus 7 tēpus ut p 3 p cōm.
4° phicoz. ¶ Sciendū ē etiā 2° qd aia ē triplex qm
spēdat ad ppositū. uegetatiā. sensitīā. 7 itellectīā
siue iste sint sub aia sicut species sū sint analogata
sub analogizante ut uidet dicere cōm. 2° 7 3° hui⁹.
Tūc dico duo ad qōnem. p qd scia de aia uegetatiā
7 sensitīā nō ē difficillia. 2° qd scia de aia intellec-
tiua ē difficillia. ¶ Primū p 3 7 pbat sic. illa scia que
est de his que ex nra magne entitatis sunt ppinq
sensui nō ē difficillia imo ē ualde facill⁹ cognitiōis
sed scia de aia uegetatiā 7 sensitīā ē h'mōi. maior
appy ex declarat i positione. minō p 3 qd sūt magne
entitatis. 7 qd sunt forme 7 cū ens 7 unū mltipst
dicant qd uere ē act⁹ ē ut p 3 2° h'i. sūt etiā ppi qua
sensui qd sūt pncipium sensibiliū opationū ut nu-
trire 7 sentire imo uidet dicere cōm. in pncipio h'i
scōi qd aia cōprehēdat sensu qre x. ¶ Scdm decla-
rat qd illa scia uidet difficillia in qua cōtingit dif-
ficultas tā ex pte rei qd ex pte nri mōi cognoscēdi
sed scia de aia itellectīā ē h'mōi qre x. maior appy
ex oictis. minō p 3. ē enī difficultas p ex pte rei co-
gnite qd est ens i pura potētia ut p 3 3° h'i. ¶ Est etiā
ibi difficultas ex pte nra qd ipa nō cadit sub sensu
nec scdm se qd nec ē corpus nec uirt⁹ in cor por ut
dicit cōm. 3° h'i nec scdm suas opationes qd sūt ualē

abstracte ut itelligere 7 uelle qre x. Sciendū tamē
qd scia pōt capi uno^o ppe ut distinguit⁹ oia sapiā;
7 isto mō dico qd ista scia ē difficillima. alio mō
large ut se extendit ad sapiētiā 7 isto mō non est
difficillima sed bene ē de numero difficillimorum
sicut dicit pbs qre x. ¶ Sed circa oicta sūt dubia
¶ Primū qd scia de matia pma. s. p m p phicoz
uidet ēē difficillior ista qd matia pma ē ēs i pura
potētia a pncipio actus maxime remota. itelle-
ctus aut solū ē ultim⁹ in genere abstractoz ut oic
cōm. 3° h'i. sed matia nō ē sensib⁹ sicut nec anima
itellectīā qre x. ¶ Scdm dubiū ē qd ut qd ista scia
ē difficillio qd methaphica qd illa scia ē difficillio
in qd ē difficultas tā ex pte rei cognite qd ex pte nri
mōi cognoscēdi qd in qua solū ē difficultas ex pte
nostri in oī cognoscēdi 7 nō ex pte rei cognite. sed
ista ē h'mōi qre x. maior appy ex determinatis in
pncipio. minor p 3 qd ista scia de anima itellectīua
ē utroq; mō difficil⁹ ut determinatū ē pus. s. in me-
thaphica ē solū difficultas ex pte nra 7 nō ex pte
rei cognite ut p 3 2° methaph. qre x. ¶ Ad p m
dicendū qd ista scia ē difficillior scia de matia
pma qd anima itellectīua possib⁹ ē in pura po-
tētia in genere intelligibiliū sicut matia pma i
genere sensibiliū. Vn sicut dicit cōm. 3° h'i. opinan-
dum ē qd istud ē qd genus cāe. quēdamodū enī
ēē sensibile diuidit in formā 7 matiam sicut intel-
ligibile ēē oī diuidit in oīstia his duob. s. in aliq^o
ēē sile forme. 7 in aliq^o ēē sile matie x. idō ista
scia ē ita difficil⁹ ex pte rei cognite sicut illa. Sed
ex pte nri mōi cognoscēdi ista ē difficillior qd illa
qd nec aia itellectīua nec sue opatiōes cadūt sub
sensu ut determinatū ē in pōe. matia aut pma h'i scōi se
nō cadat sub sensu sua tam opatio cadit. sua. n. pro-
pzia opatio ē trāsmutatio scdm subaz ut dicit cōm.
p celi. 7 iō ipa arguit matiam sicut opatō formam
ut ipa dicit qd methaph. 7 p phicoz. trāsmutatio
aut ē sensib⁹ qre x. ¶ Ad scdm dicendū qd ratio
h'i cōcluderet si difficultas qd ē ex pte nri mōi cog-
noscēdi ēē eqlis in utraq; scia sed nō ē ita imo
in methaphica ē tanta difficultas ex pte nri mōi
cognoscēdi qd supeminet utraq; difficultati cōtin-
gēt in scia de anima. ¶ Ad cui⁹ euidentia ē sciendū
qd de subis separatis ē duplex scia. una ē scia d
ipis scdm qd sunt motices orbū 7 ista ē natural⁹
ut p 3 p phz 7 cōm. 4° phicoz 7 qd ut sic h'i opatiōē
p se sensib⁹ ē. s. motū. idō ista scia ē difficillior illa
alia ē scia ipatū qm ad suas qdditates scōi se 7 su-
as pmas opōnes qd sūt itelligē 7 uelle 7 ista ē scia
diuina 7 illa ē lōge difficillio qd ista. p qd iste sube
secūdū qdditates suas magis sūt remota a sensib⁹
qd itellect⁹ cū sit infimus in ordine abstractoz
ut dicit cōm. 3° h'i. 2° qd sue opatiōes pime nō sunt
sensibiles nec p se nec p accēs qd nō hnt attributōz
necessariā ad aliquod sensibile. nō enī itelligētiē
appropiant orbib⁹ ut itelligāt sicut nobis itelle-
ctus appropiat qre x. ¶ S. opationes nri itellctūs
admini⁹ sūt sensibiles p accidēs qd hnt attributōz
ad fantasmatā necessariā. ut p 3 3° h'i. 7 ista sunt per
se sensibilia ut patet 2° h'i. unde sicut oclauū celuz
dicit ēē in loco p accidens qd hēt habitudinē ne-
cessariā ad aliqd quod ē in loco p se. s. ad centruz
ut dicit cōm. 4° phicoz. sic pōt dici de itelligētiē in
tellectus nri. qre ista scia enī difficillior illa ut
oictū fuit prius. ¶ Per h' ad rōnes. Ad primā me-
thaphica x. ista rōnem oeco 7 nō ē oia me qd
methaphica p pte nō ē scia ut p 3 6° ethicoz
¶ Mō ocm est in pōe qd nos itelligim⁹ qd ista scia
ē difficillima in oēs scias p pte dēas qd
x. ¶ Ad aliā illa scia qd est x. dico qd uerū est ut
sic. 7 cū oī ista ē h'mōi. dico qd uerū ē qd illa pte

que ē de uegetatiua 7 sensitiua, s nō quantū ad illā
 ptem que ē de aīa itellechiua qre zc. ¶ Ad aliā illā
 scia zc. ccedo ut sic. 7 cū dī ista ē zc. dico q uerū ē
 quātū ad uegetatiuā 7 sensitiuā 7 de tali bō tractat
 cōm. 2. hī. sed nō quantū ad aīam itellechiuā ut p
 p cōm. 3. hī qre zc. ¶ Ad aliā illā scia zc. qdā dicit
 q duplex pot ēē pcellus in scia. unī enī ē a pōzibō
 in eē ad posteriōza in eē. alī ē a posteriōzibō ad pō
 ta ut dicit cōm. in isto pcheio. mō dicit cū dī illa sci
 entia zc. q uerū ē ut sic. 7 cū dī ista ē hī mōi bīcunt
 q uerū ē quantū ad modū pcedēdi a posteriōzibō
 ad pōza 7 sic nō ē difficilia 7 sic itellechi pbs qre zc.
 ¶ Sed istud nō ualet q quantū ad illū modū p
 cedēdi q ē non usitatū in ista scia. ista scia nō debet
 iudicari difficilia. s modus pcedēdi a pōzibō ad
 posteriōza ē hī mōi qre zc. maior te se p. 7 minor
 p p p m in z. hī in illo cō. ¶ Qm aut ex incertis 7
 p cōm. ibidē zc. Alī aut dicit alī ccedēdo maiore
 7 ad minore dicit q ista scia pōt cōsiderari duplt.
 ¶ Uno quantū ad suū fieri 7 acqri 7 ut sic ē difficil
 lia. Alio quantū ad suū factū ēē 7 ut sic ē certissima
 7 sic itellechi pbs. Alio pōt dīci scdm dīctā i pōe
 cū dī illa scia zc. ccedo ut sic zc. 7 cū dī ista ē hī
 mōi. dico q uerū ē quātū ad uegetatiuā 7 sensitiuā
 7 ut sic nō ē difficilia ut dīctū fuit in pōe. s qm
 ad aīam rōalē nō ē certissima. 7 maxie certitudine
 q ad nos ut Albus dīct. hī possit ēē certissima certi
 tudine simpit oībō pter methaphica que resoluūt
 rē in ultimū ppter qd 7 cōsiderat totū nate bonū
 ut in pcheio methaph. appz. 7 hī ē q aīa itellechiua
 ē absoluta 7 ut sic itelligit pbs ut dīc Albrī qre zc.
 ¶ Ad aliā illā scia zc. o q uerū ē si cognoscibile ē p
 sit sub illa dīspōe sub q ē nata actualit cognosci ab
 illo cognoscere. si aut n sit sub illa dīspōe nō opz. 7
 cū dī ista ē. dico q hī aīa semp sit pns sibi i pī realt
 qā realt nō ē abfens a se ipā tñ nō ē semp pns sibi
 i pī sub illa dīspōe sub q ē nata actualit cognosci qā
 ē apta cognosci cū cognouerit alia ut p. 3. hī 7 ta
 lia non semp cognouit zc.

Consequēt qrit. ¶ Itz sit una cōif
 methodus inuestigādī qd qd est
 oīz quorū ē qd qd ē inuestigādū
 Arguit p q sic. qā de q minus ut
 inē 7 inē 7 de q magis. sed min
 ut q sit una cōis methodus oīz
 accidentū cōium q oīum qd qd ē 7 tñ ē quat zc.
 maior p. qā ē maxia. minor p. quātū ad pzimam
 pte qā illa q inīualicui paccidēs sūt multo plura
 q illa que īsunt alicui scdm se ut p p phicoz. qdū
 ad scdm ptem minor p. 2. thopicoz i q traditur
 ars cōis ad inuestigādū accidētia cōia ut p i fine
 tertij thopicoz qre zc. ¶ Itz eoz qz est una qstio
 uidet ēē una methodū terminādī. s oīum qd qd ē
 ē una questio qre zc. maior appz qā qstiones sūt
 eqles numero his qdūq; uere scām ut oī z. poste
 riorz. minō p. 3. posteriorz qre zc. ¶ Itz oīz eoz
 que sūt unī rōis ut ēē una methodū 7 modū unī
 cognoscēdi. s oīa qd qd ē sūt hī mōi qre zc. maiō
 appz 2. posteriorz. 7 4. methaph. minor p. 3. me
 thaph. ubi oī qd qd ē oī p pūs 7 posteri de suba
 7 accidētia sicut ens qre zc. ¶ Itz sicut ē de acci
 dentibō pps sic ē de ipis qd qd ē. s una ē cōmuis
 methodū inuestigādī oīa accidētia ppa quare zc.
 maior appz qā accidētia ppa cōsequunt qdditatem
 minor a. p. 12. p. 7 z. posteriorz qre zc. ¶ Idem p.
 p. 13. lōnē. q dīxit q methodus inuestigādī qd qd ē
 ē diuīsiō. Idē p. p. p. p. cōtāt dntem q tal methodū
 ē demratiō. Idē uult pbs. d. q talis methodū ē uia
 cōpōta ex diuīsiōne 7 demratiōne ut dīct hic cōm.
 qre zc. ¶ Oppositū arguit qā qd qd ē unī cōiūfōz

ostituit ex pps pncipiis unī cōiūfōz. sed nō ē una
 methodū inuestigādī 7 cognoscēdi pma pzincipia
 unī cōiūfōz qre zc. maior appz p cōm. i. pcheio. minō
 de se ē eundēs qre zc. ¶ Itz si ēē aliq methodū aut
 ēē diuīsiō aut demratiō aut cōpōitio. s nulla istarū
 pōt ēē qre zc. maior appz p dione sufficientē. nullū
 n. unq; posuit aliā uia ut p. p. cōm. h. minō dclarat
 nō. n. pōt ēē diuīsiō nec demratiō qā ī istis cōmittit
 petitiō pncipiū ut p. 2. posteriorz qre zc. nec uia cō
 pōita qā neutraq; uia sufficit qre nec aggregatū ex
 illis qā totū nihil aliud ē q lye ptes ut dīct cōm. p
 phicoz qre zc. ¶ Et cōfirmat rōe cōm. in pcheio qā
 si talis modus inuestigādī qd qd ē sufficeret tunc
 logica sufficeret i cognitiōe aliaz sciaz. cōis ē falsū
 g. 7 aīa. falsitas cōtis ē nota de se. cōis p. qā logica
 talē modū inuestigādī tradit ut p. 2. posteriorz
 qre zc. ¶ Ad eundētiā qstionē ē itelligendū q
 unā ēē methodū inuestigādī qd qd ē oīum quoz
 qd qd ē est inuestigādū pōt itelligi duplt. ¶ No
 sic q p pīā habentē canones 7 regule inuestigādī
 ulas qd qd ē inuestigādū. Alio q sit aliq talis me
 thodus cōis inuestigādī unū qd qd ē. 7 p talē
 methodū cognoscere oīa pncipia ppa oīz qm
 qd qd ē est inuestigādū. ¶ Itz dico duo ad qstioē
 p q si questio qre p mō sic o q sic. si uero qd q
 rat z. dico q nō. ¶ Pzimu pbat sic. qā oīum qm
 ē una questio cōis pōt ēē 7 una methodū cōis tra
 dens regulā ulem talē qstionē terminādī. s oīum
 eoz qz qd qd ē est inuestigādū ē una cōis qd circa
 qd qd ē qre zc. maior appz 2. posteriorz. minō etiā
 p. ibidē qre zc. ¶ Itz istud posset pbari fere p oēs
 rōes adductas in arguēdo. ¶ Itz scdm dclarat qā
 si ēē aliq talis cōis methodū inuestigādī unū qd qd
 qd qd ē p ipā cognoscere ppa pncipia unī cōiūfōz
 tūc aut ēē scia cōis aut spāt. s nec sic nec sic qre zc.
 maiō appz p sufficientē dionem. minor p. non enī
 pōt ēē scia cōis qā uel ēē logica uel methaphica. s
 neutra ē qā neutra tradit cognitionē entū spālūz
 sub pps rōibō sed solū ut cōueniūt in rōibō ubi bō
 ut p. 4. methaph. 7 p thopicoz qre zc. nec tal scia
 pōt ēē spālūz. qā quā rōe hī facerz una eadē rōe alia
 cū in hī sint euidē rōis. aut oēs faciēt qd n pōt esse
 qā tunc idē inuilit ēē mtonēs repetitū aut aliq
 sic et aliq non. qd nō pōt ēē ut determinatū ē. ergo
 relinqt q nulla qre zc. ¶ Itz si ēē aliq tal methodū
 oēs alie scie supfluerēt. cōis ē falsū. g. 7 aīa. falsi
 tas cōtis p. cōis dclarat qā scie alie tradēt cogni
 tionē p. pncipioz 7 passionū 7 suboz. mō si ēē
 talis methodus que traderet cognitionē unī cōiūfōz
 traderet etiā cognitionē subī 7 pma p passionū q
 ex cognitiōe talū pncipioz depedēt qre zc. ¶ Sed
 circa dīctā sūt dubia. p. qā ē dīctū q uia inuesti
 gādī qd qd ē ē una. dubitat q uitate ē una. s ad
 quā sciam ptinet. qre sit illa uia utrū diuīsiō uel
 demratiō uel cōpō. 4. cū sint diuēse uie inuestigādī
 qd qd ē / que scia tradit illas. ¶ Ad p mū dīcedūz
 q talis uia nō ē una unitate uniuoca. s solū est una
 unitate analogica qā cū talis uia sit hīus. unitatez
 7 entitatez capiet ex obīcto. circa qd ueriat ut p.
 3. hī. mō obīc circa qd ueriat. s. qd qd ē nō ē unū
 uitate uniuoca. s analogica ut p. 2. methaph. in
 p. ca. ¶ Itz dicemus p de eo logice zc. ¶ Itz sile est de
 uia cognoscendī qd qd est 7 de uia cognoscendī p
 pzia accidentia qā talia sequūt qdditatem ut dīct
 pōz phirus. mō uia cognoscendī accidentia p. p. p.
 est solū una unitate analogica cū demratiō p dīcat
 de demratiōne ppter qd qd de demratiōne qā ut p.
 p posteriorz qre zc. ¶ Ad scdm dubiū dīcendū q
 ad logicā 7 methaphica. dīffinitio. n. ē sermo signi
 ficatiuus quidditatis 7 essentie ut dīct cōm. 2. me
 thaph. mō cōsiderare dīffinitioibō est cōe logice

7 phie pme ut dicit om. in eodē 7° 7 p3 dicitur eti
p seprimū. iueſtigat enī que ptes igrediāt diſſini
tionē qā ptes forme 7 ſpei nō materie ut p3 in illo
ca^o Qm uero diſſinitio. iueſtigat inſup quomodo
diſſinitū ē unū cū ſua diſſinitōe. ptes aut 7 mediū
hōdi tales ptes declarat ut patz in illo ca^o Dicam⁹
aut inquantū. qre cōſiderare diſſinitōes pñet ad
methaphicam. pñet etiā ad logicā qā ad illā ſciē
tiā pñet tradere cognitionē diſſinitōis 7 quod
qd ē que tradit cognitionē iſtrumēti deueniēdi d
cognito ad ignoti notitiā ſiue mōi ſciēdi cū diſſini
tio ſit unū mod⁹ ſciēdi. ſi pñet ad logicā ut patz
p Auid. 7 Algazelē 7 p Az. 7° methaph. 7 p om.
qre x. 8° itelligendū q licet cōſiderare diſſinitō
nes ſit cōe logico 7 pho p. tam ſi eſt oīſis modis
ut dicit om. 2° methaph. i ca^o Quid aut. qā logicus
cōſiderat d diſſinitōibz ſcōm q ſit iſtrū qd ouit
itellectū ad itelligere rei qdditatē. phs aut pñm⁹
ſcōm q ſignificat natas rez qre x. Itelligendū
ē etiā q uia iueſtigandi diſſinitōē ſiue qd quid
ē tradita in logica ē duplex. una qd ē p quā inue
ſtigat diſſinitio p mōm q ē oratio diſſinitia expli
cans ſubām diſſinitū 7 iſta ē ualde ppa 7 tradit in
x^o poſterior ut dicit Lincoñ. ibidē. alia ē uia inue
ſtigandi diſſinitōē que tradita ē in libro 6° tho
picoz 7 ſi nō demſtrat diſſinitōē ſcōm q ē oratio
diſſinitua explicās qd ē diſſinitū. ſcōcludit tales
orones aīal rōale 7 mortale ē diſſinitio hoīs 7 ſi ē
ocluſio cōpoſita ex ſcōis intētiōibz 7 nō ē oīo diſ
ſinitua ſolū explicās qd ē hō. ſi ē ocluiſio pñcatiua
ſcōe intētiōis de hac diſſinitōe aīal rōale mōtale.
ut dicit Lincoñ. 2° poſterior 7 ſi ē longe alia a pte
dicta ut ipemet dicit in pñcipio ſcōi qre x. Ad
tertiū dubiū dicendū q talis uia nō ē diuiſio p ſe
nec demſtratio p ſe qā in iſtis ſit pñtio pñcipij ut
p3 2° poſterior. ſed talis uia ut dicit om. h 7 phus
2° poſterior ē uia cōpoſita ex diuiſiōe 7 demſtra
tione nō accipiēdo demſtrationē. ppe qā talis ē
ſolū accidentiū immediatōz ut patz p poſterior. ſed
accipiēdo demſtrationē p qūq; rōcinationē faci
ente fide ut or 2° poſterior. 7 iſta uia cōpoſita eſt
uia pñcta 7 dīrecta iueſtigandi qd qd ē. ſed alie
dīrecte 7 impēcte pñt noiari ſicut uia a cōtario 7
uia iuductiua ut dicit om. 4° phicoz. Ad quartū
dubiū dico q ille diuerſe uie iueſtigandi qd qd ē
nō pñet ad unā ſciām ſed ad oēs ſcias. quelibet
enī ſcia cōſiderat ppa pñcipia ſui ſubī. 7 iō qlibet
ſcia bz ſua uia iueſtigandi qd qd ē. pbum quāz x.
2° pte ſi ad rōes. Ad pñmā cōcedo maiorē 7 ad
minorē d^o q uep ē q ē una method⁹ coīs 7 n. ppa
q iſto mō etiā dico de medio iueſtigandi qd qd ē
qre x. Ad aliā cū or eoz x. dico q uep ē p mō
dicto i pte ſi 2° nō o; qre x. Ad aliā eodē mō
or cū or oīu eoz x. dico q uerū eſt p^o ſi 2° nō o;
qre x. Ad aliā cū or ſicut ē x. cōcē. 7 cū or ē una
dico q uep ē coīs tradēs regulas coīs iueſtigandi
ppa accidētis nō aut ē aliq ſic coīs que det cogniti
onē pñm pñcipioz unīcūm⁹ q pñm accidētis 7
ita ē de methodo iueſtigandi qd qd ē ut dictum ē
in pte qre x. Ad auctoritates oēs cōcedo q eſt
una uia coīs p mō 7 nō 2°. Quidā tñ dicit uiam
impēctā ſicut oītes diuiſiōē 7 demſtrationē qdā
pñcta ſicut oītes cōpōem. Ad alias rōes i oppo
ſitū. Ad pñmā cū or quod qd ē x. cōcedo. 7 cū dicit
nō ē una uia x. cōcedo q non ē una uia coīs ſic q
p eā ſciant unīcūm⁹ q ppa pñcipia qd qd ē inueſti
gandi ſed q non ſit coīs alio mō nō occludit quāz
x. Ad aliā ſi eēt x. cōcedo 7 ad maiorē dico q
nec diuiſio nec demſtratio ut pbat rō. ſi dico q ē cō
poſitio. 7 cū or neutra x. dico q nō ſegut. 7 cum
or totū x. dico q om. itelligit q totū nihil aliud

ē q ſue ptes ſimul ſūpte materialit nō aut forma
liter qre x. Rōez om. cōcedo qā nō ē cōtra me ſi
bñ itelligat x.

Quenit. Vtz uſia ſint poza ſingula
tibz aut poſteriora. Et arguit p q
ſint poza p ſic. Quia illud ē prius
a quo nō cōuertit ſubſtēdi cōia
h hō i pñcatiōis 7 i 5° methaph
ſed ab uſi ad pñcatatē nō cōuertit
ſubſtēdi cōia ut manifeſtū ē. bñ enī ſeg⁹ ſortes ē
g hō eſt. ſed nō cōuertit ut oēs cōcedūt. p illud
ad qd altez ſe h3 p additionē ē pñi illo ut patet p
poſterior ca^o 1°. Cetero aut ē ſcia. ſed ſpes q ē ſin
gularis reſpctū generis ut p3 p phicoz p om. ſe h3
p additionē ad gen⁹. nā oīa ē qua ſpes abundat a
genere ut dicit porphiri⁹. p illud quod ponit in
diſſinitōe alie ē pñi illo h3 p ex 6° thopicoz qā
diſſinitio ē ex pñiōibz ſed uſe ponit in diſſinitōe
ſingularis ſeu min⁹ uſis ut gen⁹ i diſſinitōe ſpei
ſicut p3 2° methaph. 7 2° poſterior. p ppetuum
pñi ē corruptibili ut p3 8° phicoz. ſi uſe ē ppetuū
ut p3 p poſterior 7 ſingular ē corruptibile ut patz
ad ſenſū. p eadē ſūt pñcipia eēndi 7 cognōſcēdi
ut caput 2° methaph. ſed uſia ſūt pñcipia cognōſ
cēdi ſuozū inferioz ut oēs cōcedūt. g ſūt pñcipia
eēndi ipſoz. ſed pñcipiū pñi ē pñcipiū ut ē ma
niſeſtū qre x. 2° poſterior arguit auctoritate Az.
q dicit hic. uſe aut nihil ē aut poſterior. ſi nō ē dīcēdū
q ſit nihil qā oīs ſcia eſt de uſi ut patz ex p poſteri
ozū 2° methaph. 7 ſic oīs ſcia eēt de nullo quod
ē abſurdū. Ad euidentia qſtionis eſt itelligen
dū q opio Platonis de uſi ſit uſia ab opinōe
Az. Opio. n Platonis or fuiſſe q uſia. ſi genus 7
ſpes ididuoꝝ ſenſibiliū ſūt ſepata in re extra aīa;
a ſingularibz ſenſibiliū. 7 h mōi qdditates uſes a
ſingularibz ſepatas ipe uocauit ideas. ſbi gñā pñ
iuniozibz ipe ponebat unā qdditatē 7 ideam hoīs
ſepatā extra itellectū ab oībz ſingularibz hoībz 7
ſi ſiter unā qdditatē aſini 7 eq 7 ſic de ceteris ſpēbz
qre i diuidua nō hñt ordine; ad inuice; ſcōm pñi
7 poſteri. Et ſi ipe pbat mltis rōnibz 7 ſubalibz
ſad pñs recitabit rtes ut qūtoz. ppt exercitatiōz
iuuenū qā magi bz h pñſcrutatio locū ſup 2° me
thaph. 2° Ma ei⁹ rō fuit qā ſic eſt in eſſendo ſicut ē
in itelligendo cū itellect⁹ nī moueat a rebo. nūc
aut in itelligendo ſic eſt q qdditas ſpei itelligit
pñt indidua. 7 qdditas generis pñt ſpes. ut poſ
ſumus itelligere hoīem nō itelligendo ſortes neq;
phonez. 7 poſſum⁹ itelligere aīal nō itelligendo ho
minez neq; aſinū 7 ſic de aliis. 2° pti qdditates non
eſſent ſepate ab ipſis ſingularibz corruptibilibus
tūc de ipſis qdditatibz nō poſſet eſſe ſcia. ſi hoc eſt
īcōueniens ut notū eſt. a. q de qdditatibz rerum
nataū nō ſit ſcia. cōia oīdet qā de corruptibilibz
nō eſt ſcia imo de ppetuis ut etiā cōceſſit Az. imo
ſi pñzie qdditates generū 7 ſpēz ſūt cōiūcte ſin
gularibz tūc ſūt corruptibiles ſicut 7 ipa ſingularia
7 ſic de ipſis nō erit ſcia quod ē abſurdū. 2° Item
ſupponebat pñi q qlibet ſubā q generat generat
a ſibi uniuoco ſcōm ſpēm uel ſcōm gen⁹ 7 ſi recipi
ebat. p manifeſto. Item ſupponebat pñi q nulla
forma matialis agit imediate nec generat. cū h uſ
uelle Az. in de ſenſu 7 ſenſato ubi dicit q ignis n
agit iquantū ignis ſit aq inquantū aq 7 ſic de aliis
Tūc pcedit ulten⁹ pñat q generet ignis. aut ge
nerabit ab ipo igne pñte aut ab ipa ſora 7 qd
ditate ignis ſepata a ſenſibiliū 7 pñcatatē. nō ē
dicendū q ab igne pñte pñcatatē 7 ſenſibili qā
ille aut ageret imediate p ſua qualitatē actiua aut
p ſua formā ſubalem. nō p ſua qualitatem actiua;

fiunt intellectus per nram intellectum agentem et idem dicitur super
secundum methaphysicam. **N**unc solvenda sunt rationes platonis
ad primam questionem. sicut est in intelligendo. et possumus
negare illam quia videmus in sensu unus quod est debilius
virtuti in cognoscendo quod intellectus quod ipse potest cognos-
cere aliquid obiectum coniunctum in esse cum alio non cognos-
cendo illud alterum ut unus videt albedinem poni et
non cognoscit eius dulcedinem cui ipsa albedo est coniuncta
non propter hoc sequitur quod ipsa albedo sit separata a sub-
iecto. Sicut autem in intellectu potest contingere quod ipse intelligat ali-
quod intelligibile coniunctum cum alio et non intelligat illud
aliud. quoniam si intellectus accipiat quidditatem generis
propter quidditates proprias et formas species non sequitur ex
hoc quod ipsa quidditas generis sit separata secundum subsiste-
ntiam ab ipsis quidditatibus species. sed bene quod aliquod universi-
tatem habeat ab eis vel secundum se ipsam vel secundum proprietatem
aliquam. Sicut si intelligat quidditas speciei sine singularibus
sub propriis rationibus eorum non sequitur ex hoc quod ipsa quidditas sit
separata secundum esse subsistentie ab ipsis singularibus. sed
bene sequitur quod ipsa aliquod sit universa ab ipsis singularibus
vel secundum se vel secundum aliquam proprietatem et modum ita quod
ipsa quidditas speciei habeat aliquod ordinem a rationibus et pro-
prietas a quibus sumunt rationes speciales. Sed de hoc plus
videbitur in parte sequenti. sufficit autem ad presentem rationem
quod ex separatione quidditatum a singularibus intellectus
non sufficienter arguitur eorum esse reale. **N**on enim ad hoc quod
intellectus sit verus aut falsus requiritur quod ipse intelligat omnia
quoniam sunt coniuncta in esse cum re quam intelligit. et si in-
tellectus hoc intelligere hominem non est necessarium quod intel-
ligat consuetudinem eius coniunctam sicut autem in aliis multis.
potest ergo intelligere quidditatem generis et speciei non intel-
ligendo singularia eorum sub propriis rationibus. et non sequitur
ex hoc quod sint realiter separate ab eis secundum esse ut iam dictum
est et ideo non valet. **A**d aliam cum dicitur quod tunc de eis non
est scia. et nego contra. et ad probationem cum dicitur. quod de
corruptibilibus non est scia neque est sub rationibus singularibus
ut de hoc corruptibili quod est sol. vel pluvium. et sic de aliis. sed
sub rationibus universalibus et abstractis bene est scia de quod-
datibus corruptibilibus et sic erit de istis quare ratio non
valet. et cum addit quod scia est de corruptibilibus. dico quod
neque est de eternis vel sub idepitudine numerali ut sunt
corpora celestia et eorum motores. vel secundum idepitudinem
specificam ut sunt ista entia naturalia ut patet ex 2° de ge-
neratione et corruptione. modo quidditates singularium
sensibilium et corruptibilium hoc non sunt eterne secundum idep-
titudinem numeralem. quia impossibile est aliquod corrupti-
bilium unum numero permanere. tamen perpetuantur secundum idep-
titudinem specificam per continuationem generationis et corrup-
tionis. **A**ut potest videri et credo satis competenter
cum dicitur scia est de eternis neque est sic intelligendo quod ea de quibus
est scia nunquam corrumpuntur simul quantum ad omnes sui
partes. et tamen illud de quod est scia sit corruptibile pernitent
et eternum non est neque. modo sic est in proposito. quoniam enim
quolibet quidditas singularis corrupta aliquando tamen quiddi-
tas alicuius speciei nunquam corrumpitur tota quo ad omnes partes
subiectivas imo non est aliquod tempus in quo non sit aliquod
individuum cuiuslibet speciei persistentis ad perfectionem uni-
versam ut docet contra. **L**incoln. super primum posteriorum et sic
intelligit universalia de quibus est scia esse eterna et incorrup-
tibilis. **U**t autem quidditas singularis exiit in ma-
teria signata per se corrumpat aut pure accidens bona
inquinatio est et de hoc alias fuit aliquod ordinatum. posset
ergo dici per distinctionem propter iuvenes cum dicitur. illud de
quo est scia est perpetuum et incorruptibile. et quod illud potest
intelligi dupliciter. uno modo quod illud de quod est scia nullo
corrumpat nec secundum totum nec secundum partem nec simul
nec successive sic est falsum et impossibile. alio modo quod nunquam
corrumpat totum simul quod ad omnes eius partes subiectivas
et sic bene neque est scia aut se habet quidditates specierum et ge-
nerum individuum materialium quare. **A**utem aliter dicitur
aliquid et multum subicitur ut mihi videtur. quod illud de quo est

scia est perpetuum et incorruptibile sic est intelligendum non
quod res quod subicitur passioni speculata sit oio eterna nec
similitur ipsa passio speculata. sic. n. de rebus naturalibus non
est vere scia. sed sic quod conclusio que temeratur et scitur
est perpetue veritatis ita quod quoniam scitur et talis con-
clusio ipsa est vera et intellectus speculatur ipsam esse verum.
et semper hoc vera cognitionem et non quoniam vera et quoniam
falsam. et sic idubitant illud quod scitur vel de quod est scia est
eternum et perpetuum. s. quod conclusio temerata semper est vera
et quoniam scitur ipsa speculatur ab intellectu ipsa habet
vera speculationem et hoc etiam tangit **L**incoln super primum
posteriorum. verbi gratia quoniam ois homo sit corrup-
tibilis et corrupta successiue. tamen hoc conclusio est perpetue
veritatis hoc est rationabilis et nunquam intellectus intelliges illam
conclusionem est falsus. similiter autem et in aliis conclusionibus
naturalibus astronomis et hoc sufficit. **A**d aliam de
generatione ignis cum dicitur a quod generatur ignis diceret
Alexander. et Averroes. quod potest generari ab igne materiali pre-
existente. et cum arguit contra hoc quod ignis principaliter vel ma-
terialis per se an ageret immediate. et aliquid dicitur quod
ageret immediate per suam qualitatem actiua virtute tamen
forte subalis ignis. et cum dicitur quod unumquodque fit a suo simili
secundum speciem vel secundum genus dicitur quod neque est ut ab aliquo
alio virtute alio quod est de genere vel de specie ipsi ge-
nerati et sic est in proposito quod ipsa qualitas ignis per se
generabit ignem et immediate non quidem virtute propria
sed virtute forme subalis preexistens. et hoc est etiam quod
dicitur ad illam partem. **N**ihil agit ultra suam speciem neque est
virtute propria sed virtute alio bene. **D**ec tamen responso
mihi videtur dubia quia si caliditas preexistens ignis ge-
nerat ipsum ignem virtute forme subalis illa virtus
aut est suba aut accidens hoc est sufficiens diuino. **S**i suba
tunc habet quod ipsa qualitas agit et generat mediate suba
et tunc ista suba est immediata generans. tunc dicitur que
sit ista suba quod caliditas generat ignem. **U**t sit suba
abstracta. vel materia. vel forma materialis. **S**i suba
abstracta habetur in re. **S**i materia hoc est absurdum quia
materie non est agere neque generare. **S**i dicatur quod sit
forma materialis tunc concederetur quod forma materialis
sit immediata agens et generans. nam ideo mediate quod ali-
quod agit est immediatum principium actiui ut manifestum est
et forte dicitur hoc quod caliditas non agit mediate forma
subalis ignis sed magis euerio forma subalis ignis agit
mediate caliditate. immediatum ergo generans est calidi-
tas non tamen virtute propria et sibi ipsi velicte. sed virtute
forme subalis a quod dicitur in agendo et hoc placet mihi.
Aut potest dici quod in tali generatione ignis cum gene-
rat ignem immediatum generans ratione proprie dicta quod est
eductio forme subalis de potentia materie est ipsa
forma subalis preexistens. et cum dicitur forma subalis non
est immediatum principium actiui. neque est nisi preexistens
actio qualitatis actiue ita quod materia cum fuerit disposita
per se tunc. nihil est inconueniens forma subalez agere
immediate et extrahere formam sibi similem in specie
vel in genere de potentia ad actum. **D**iceret ergo secundum hoc
quod ignis appropriatur corruptibili non statim educit formam
subalem suam nisi per caliditatem ipsam disponat ca-
lescendo et rarefaciendo et tunc in ultimo instanti al-
terationis illi cum materia est bene disposita forma
subalis preexistens inducit similem formam immedi-
ate sine aliquo alio agere proprio. **N**ec video quod ad
hoc sequitur inconueniens ad pensum. quod ergo **A**lexander dicit quod ignis
non agit secundum quod ignis est. neque est nisi precedat vel
concomitetur actio qualitatis actiue. unde si esset forma
ignis separata a forma actiua non ageret immediate in ma-
teriam ut dicit contra. in 7° methaphysicam. **E**t possumus expo-
nere illud dicitur **A**lexander sicut ipsum intelligit **A**lexander
quod ignis non agit secundum quod ignis non quia nihil agit per
suam formam subalem sed quia non agit per suam materiam quod est
per se et ideo non agit secundum quod ignis. et per neque contrariatur
ad hoc per quod non petit alicui per contrariatur per se.

¶ Nunc autem ex hoc reputo pulcrā et subtilē, non enim uideo necessitatē aliquid quod cum materia ē summe disposita ad recipiendū formā subalē ignis quod forma ignis subalis materie appropinquata non efficit et generet formā subalem ignis sibi silem immediate. s. sine agere, ppingozi. Et alias mihi appert dīea^o. **¶** Ad alia de generatiōe aīaliū et plātaz itelligēdū ē quod cōm. Auertois i 7° methaph. cōm. 31° et in 12° cōm. 60°. mltū iūstī i solutiōe hī rōis qā ista fuit maiō rō plōnis ut dicit. Et āt sūma sūie cōm. ut mihi uē quod in semibz aīaliū pfectoz et plātaz que generāt ex omixtione semīnū sūt qdaz uirtutes actīe ppe qd uocat. **¶** 2° formatiūas in orīs semibz ouietē et dīstīnctē. Istas aut uirtutes magnificauit. **¶** 3° ut dicit cōm. uocādo eas uirtutes dīnas. Et Galienus dubitauit an illa uirtū ēē creator an nō. p tātō dō dīcūt uirtutes ille dīne. qā qdāmō sūt similes itellectui in opando. sicut enī itellectū i itelligēdo nō uirt ad hī aliq organo corpali in quo sit ipm in itelligere ut dīc^o hī. sic uirt formatiua exīs i seie decīo a mafculo nō opat p aliq prem corpis dīse neq p aliq d mēbz dēterminatū ut uīus p oculuz et auditū p autē uel p aliq d aliud dēmiatū mēbz cui cōica tōpō. et hāc sīlitudīe tangit breuit cōm. 7° methaph. Sūt etiā quedā alie bītudīes notabīles que hnt declarari sup de generatiōe aīaliū et alias collegi eas in qstīōibz de formatiōe cōpī hūmāi et sic in generatiōe aīaliū pfectoz sūt tales uirtutes agētes ppe et dīuerse et sic ad generatiōē aīaliū p putrefactiōē oparīt quedā opationes p porzionabīles p dīcīs. **¶** Circa qd cōsiderādū dīlīgēt quod sicut hī uident in de generatiōe aīaliū et in 4° methaph. cōm. aīal qd sit p putrefactiōē generat ex qdā corpe hūido qd p putrefactiōē separat a corpe qd putrefit. illi aut corpis hūidi una ps est hūidior et passibilior et in potētia receptiua ad formā aīal generadi et pporzionat semī femelle. alia uero ps ē calidior et magis actīa et pporzionat se mini mafculi et hī uirtutē actīuā et formatiua aīal generadi quēadmodū spma hī uirtutē formatiua aīalis qd generat ex semīe nīsi qā orīa est ut docet cōm. in 12° methaph. qā uirt formatiua exīs in seie fit a b hīte femē. i. a b illo a q dēcidit semē et a sole. i. a corpe celesti. Et iā ad hī dīcīt cōm. 2° phicoz quod hō generat hōiem ex materia et sol. s. uirtū q ē i putrefactiōe. i. i hūido abstracto a putrefactio fit a sole tūm. i. a corpi bz celestībz et nō a b aliq sīlī in spē uel i genere. ppingū et sicut ad generatiōē altius aīalis pfecti dīcūt alia et alia uirtū formatiua. unde semē eq nō generat aīnū nec ecōuerfō. sūt ad generatiōē alteri p putrefactiōē dīcūt alia uirtū. pūcīens a celo et dīfusa in dōnēte m q fit generatō. uñ cōm. in 12° methaph. dīcīt quod calor solis et stellaz dīfusus in aere generat aīalia ex putrefactiōe nata et sūt oīa q sūt nō ex seie. i. imaginatū g. q i generatiōe cōlibet aīalis et plāte agēs. ppingū ē ipi semī uel corpi. pporzionabile semī hns uirtutē actīuā ppe tal aīal uel plāte et illd corpi. pporzionabile hī sit et i dē spē īpālīlīme nec et i dē generis. ppingū cū aīali aut plāta tū sic ē generatiū talis aīal q nō alteri et i forma ē actū nō q forāt ē i actū s i potētia. ut dīcīt cōm. 3° methaph. pper hī ad formā rōis cūz oī nīhil educat nīsi a b aliq sui generis uel sue spē. ut mihi quod dīcere scdm cōm. quod uerū ē d aliq et i dē generis uel spēi forāt et in actū uel uirtuāl et i potētia actīa et itelligimū aliqd ēē de genere alīcū uī spē formatiū uel scdm actū cū hī formā generalem uel specificā cōsīlem forme illi. uirtuāl aut aliqd dīcīt et i dē generis cū aliq cū hī formā et i dē tute ppa actīus et p se. mō licet i generatiōe anima fāt plāte p putrefactiōē nō appareat aliqd generant

matiale et i dē spēi uel generis formatiū. tū necesse ē ibi ēē generas pīclār uī matiale qd ē et i dē generē uirtuāl cū ipō generato hns in se uirtutē ppiam et ppe talis generat. **¶** Unde et cōm. in 12° methaph. dīcīt. Qd extrahēs aliqd de potētia ad actū. nccē ē ut in eo sit aliq mō illud qd extrahīt nō quod sit ipi met scdm oēs modos. s. formatiū et scdm actū. tūc subdit. Virtutes g. q sūt in semibz q sūt aīata nō sūt aīe in actū s in potētia. Sūt uirtutes q sūt i corpi bz. pporzionabībz semibz ut dīcīt et et sic nō q ad generatiōē talīū aīaliū ēē q d dītarē illius spēi a b ītādā et īmatīalē. Qd aut ad generatiōē cōlibz aīalis et plāte p putrefactiōē sit aliqd particular agēs. ppingū hns pīclē uirtutē actīuā et generatiuā tal aīalis signū pot ēē qā ex dīuerfis aīalībz p putrefactiōēz sūt dīuerfā aīalia ut dīcīt cōm. 12° methaph. **¶** Wespe. n. nīdēt fieri ex corpi bz eqz mor tuoz. et apes ex corpi bz uaccāz mortuaz. et tane ex putrefactiōe tte. musculētes ex uino corrupto qd nō uī cōtingere nīsi qā ex dīuerfis corpi bz putrefactis extrahūt dīuerfā hūda i qbz sūt dīse tutes generatiue. dīstīas. n. materie sola nō suffīcīt ad tantā spēz dīuerficatē. Sic g. ut p dīcīt et nulla ē necessitas ponendi tales q d dītas sepātas īmo si ēēnt īutiles ēēnt ad generatiōē īdīduoz ut cōm. ē et ppter hī dīcīt cōm. in 7° methaph. cōmēto 31°. quod necesse ē ut oē mīxtū cū materia generet a mīxtō cū matīa tanq. a generatē ppingū bñ tū cōcedēdū ē quod motores corpi bz celestībz sūt generatiua īmota illoz generabiliū ut dīcīt cōm. in 12° methaph. sed nō sūt generabilia ppingū. nec q d dītas ipoz īdīduoz sūt et i dē spēi cū ipis ut manifestū ē cūlibet itelligēt et pbatū ē p. **¶** Ad cōfirmatiōē cū or suba pfecta et. mihi uī quod ista ppo pot hīe dūplice itellectū. **¶** 1° pōt itelligi ita quod oēs cōdītiōes uīd licet uniuocatiō pīclās et pporpītas seu īmediatū sūt unī et et i dē agēntis scdm numēz ita quod aliqd agēs unū et īdē numero sit agēs p se pporpīquū et īmediatū et uniuocū. s. et i dē spēi cū generato. et hī nō est uerū nec necessariū. **¶** 2° mō pot itelligi sic quod ille cōdītiōes sūt agēntiū orīorū numero ita quod sūt aliqd agēs p se et aliqd aliud agēs īmediatū et aliqd agēs et i dē spēi cū suba generata et sic ē uerū tūc in generatiōe for. iuenit aliqd agēs īme dīatū. s. semē decīū a b aliq pcedēte et illud ē agēs p se. i. p sui natam aptū agere et iuenit aliqd ge nerat uniuocū cūz ipso forte. s. hō pīclātis a q de cīsum ē semē. s. illud nō ē oīo p se cā generatiōis for. cū ipō mortuo postq. emisit semē pot fieri ge neratiō for. et generatiō nō pot ēē sine p se generatē ut manifestū ē p se et hēt 2° phicoz. **¶** Aut dīcūt aliq quod licet semē nō sit uniuocū cūz for. g. generat ita quod formatiū et scdm actū sit et i dē spēi cū ipō for. tamē ē et i dē spēi uirtuāl et ista uniuocatiō suffīcīt i generatē īmediatō. **¶** 3° et tūc sīne dubio quod pter illud generans oī ēē uel pīuīse agēs pīclār et i dē spēi formatiū a q ipsum semē fuerit decīū ut pbat cōm. in 8° phicoz et tūc. **¶** 4° et tūc opīōe pīonis et īprobata solutis quod rōibz ēā fulcīentbz tēmanet dīcere ad qstīōē pporpīatā in q qstī. **¶** 5° et tūc sūt pī singulatībz uel posteri. **¶** Et cōsiderādū ad euidētiā qstīōis quod uīe pot accipi ouobz modis ut cōit dī. vno mō pot capi pporpīatiōē. alio pporpīatē q dēnoīat uīis sicut hī nomen album potest teneri pporpīatē albedīne q formatiū aliqd dēnoīat album uel pporpīatē q dēnoīat alba. **¶** 6° et tūc pporpīatiōē dīcīt cōceptū itellectualis q aliq q d dītas itelligit ut ē apra nata uel ut ei nō repugnat ēē i mltis et dīcīt aliq quod ultra illum cōceptū oī ēē tēspīcī ad plā supadditū. **¶** 7° et tūc pporpīatē q d dītas apra nata uel cui non repugnat ēē i mltis ut hēt et 7°

metaph. 7 ga multitudo aut e reze orntiū secundū
formā. aut reze dntiū scdm quātitatē ut dicit cōm.
2° p^hilosophorum cōmto 6°. ita est duplex multitudo
solū ad quā oīs multitudo reducit. s. multitudo se-
cundū formā 7 spēm 7 multitudo scdm numerū
7 e multitudo indiuiduoz ei⁹ dē spēi. 1° ule qd est
qdditas e duplex. s. qdditas repibīl in multis oīs
ferentibz forma 7 ista e gen⁹. 7 qdditas repibilis
in multis scdm quātitatē orntiū. s. in multis nu-
mero diuersis 7 hec or spēs spālissima. utz autem
sint plura uia q⁹ ista ono bona pscrutatio ē. sed ad
pns nō dīscutio qā solū de istis duobz uibz ad p-
positā qōnē. Tūc dico tria. p^o q⁹ ule p intētiōe ē
posteri⁹ singlariū. 2° q⁹ ule p re 7 qdditate apta
nata repit i mlti spēbz. s. ule p re q⁹ dnoiat gē⁹ ē p⁹
realit ipis spēbz q⁹ tū ad suā formā generale ut aīal
quātū ad suā formā ē p⁹ realit hoīe 7 asino 7 sic
de alijs foris specificis. 3° dico q⁹ ule p re q⁹ deno-
minat spēs spālissima nō ē pus ipis eēntijs suoz
singlariū ut qdditas hoīs nō ē pus realit qddita-
tibz for. 7 alioz singlariū suoz. similt aut 7 i alijs
1° p⁹ pbat buit sic illud qd ē creatū ab aliq⁹
ē posteri⁹ ei⁹ dē ut sic cā enī nata pōz ē ipo causato
ut p⁹ in pōdicamētis. sed ule p intētiōe ē qd cātū
a rebo singlariū. cōceptus. n. intellectuāles nri cau-
santur a rebo mediantibz fantasmatibz uel cogita-
tionibz eoz ut p⁹ in 3° b⁹. ule aut p intētiōe q⁹ ali-
qd denoiat ule ē cōceptus itellectuālis qdditatis
multiplicis ut oīs dicit. 7 ad illaz intentionem
possum⁹ dicere dictū cōm. in 2° metaph. cōmto 4°
ubi dicit q⁹ uniuersalia apud A⁹. i. scdm opinionē
A⁹. sunt collecta ex singlariū ab intellectu q⁹ consi-
derat 7 accipit similitudinē int ea 7 facit ea itenti-
onē unā. in q⁹ dicto ualde notandū ē q⁹ cōm. bi bre-
uiter tangit cās ipis⁹ uniuersalis p intētiōe. Cām
. n. receptuā tangit cū dicit ab intellectu q⁹ accipit con-
siderādo int ea similitudinē. i. q⁹ cōsiderat ea consi-
deratiōe accepta a ppetate in q⁹ assimilāt. ille enim
intellect⁹ q⁹ cōsiderat ē intellect⁹ possibilis in q⁹ tāq⁹
in subo recipiūt ipe cōsideratiōes uniuersales. un
A⁹. in 3° b⁹ de intellectu possibili dixit. dico aut itel-
lectū q⁹ opinat aīa 7 intelligit. p⁹ b⁹ aut q⁹ dicit 7 facit
ea intentionē unā tangit agēs cōpletiūū ipi⁹ uis
7 ē intellect⁹ agēs q⁹ facit ex potētia itellectis actu
itellecta ut p⁹ in 3° b⁹. 7 p⁹ b⁹ q⁹ dicit ex picularibz
uel singlariū tangit agēs dispositiūū qd oīs pōit
itellectū ad receptionē cōcept⁹ uis ut declarat in
3° b⁹. cū ē uniuersalia q⁹ sūt intentiones sint cāta a
singlariū manifestū ē q⁹ sūt eis posteroza saltē
uia generatiōis. Itz aut sint posteroza uia pfecti-
onis sicut aliq⁹ tenēt. s. aliq⁹ ponētēs q⁹ itellectū rei
materialis ē qd nobili⁹ simplicit⁹ 7 digni⁹ te mate-
riali ut itellectio aut ē nobili⁹ ens q⁹ ipm auz. sed
de b⁹ ē nobilis pscrutatio s nō ad pns. Tūc ondet
scda cōclusio. s. q⁹ forā rei q⁹ denoiat gen⁹ ē realiter
pōz aliq⁹ mō ipis formis ipaz spēz 7 p⁹ p⁹ ut aīal
forma ē pōz forma hoīs 7 eq⁹ 7 sic de alijs quia illa
forma ē pōz forma spēz mediāte q⁹ materia p⁹ima
recipit ipas formas spēz. hāc reputo manifestā qā
nihil recipit in materia mediāte aliq⁹ qd ē oīo po-
steri⁹ ipso. s. materia p⁹ima recipit p⁹ formas gene-
rales 7 mediātibz illis recipit alias formas speci-
ficas usq⁹ ad ididuales. hāc scribit ex p⁹se cōm. sup
p⁹mū metaph. in ca^o de erroribz quat⁹ 2° p⁹ illa
forma q⁹ ē potēntialis respēū fore spēi ē pōz illa forā
spēi saltē uia generatiōis. nā potēntia ut sic pcedit
actu ut hētur i 9° metaph. s. forma generalis est
potēntialis respēū fore spēi ita q⁹ ipsum genus est
in potēntia ad formas spēz q⁹ re 2°. maior patet ut
dictū ē. minor declarat qā A⁹. in 2° metaph. i ca^o
A⁹. aut in quantū analeticis de diffinitioe dictū ē

dict q⁹ cū q⁹re diffinitio cōpōita ex genere 7 oria ē
qd unū ē qā una ps ei⁹. s. ipm genus ē i potēntia. 7
oria ultia ē act⁹ 7 ex talibz fit unū. aut ē recipit ibi
gen⁹. p cōceptu generali. aut p ipā re. nō ē dicēdū
p cōceptu qā tūc diffinitio nō daret cām unitatis
diffinitiois q⁹ ē idē eēntalit cū diffinitio qd diffinit
p gen⁹ 7 diffinitā. nā ipi cōcept⁹ generis 7 orie
nō sūt idē eēntalit cū spē diffinita ut notū ē. 7 sic n
assignaret cām unitatis diffinitiois q⁹ est qdditas
spēi diffinitae cui⁹ oppositū uoluit ibi cōm. g⁹ reliq⁹
q⁹ ipe intellexit de genere p re q⁹ denoiat genus q⁹
ipa ē potēntialis sicut materia respēū orie 7 oria ē
act⁹ 7 forā 7 iō diffinitio h⁹ unitatē ab ipā ultia di-
fferētia q⁹ ē act⁹ pfect⁹ 7 ultim⁹ actus nō exiūs i po-
tēntia ad actū aliū eēntalit spēi diffinitae. Et sic seq⁹
ulteri⁹ necessario q⁹ forā generis ē pōz forma spēi
saltē uia ipfectiōis 7 generatiōis. p⁹ p⁹ b⁹ oīc A⁹.
q⁹ gen⁹ nō ē pter generis spēs aut si aliqd ē ut ma-
teria ē. s. ens in potēntia respēū orie. ex potēntia aut
7 actu fit unū q⁹ re 2°. Et q⁹ h⁹ sit intentio A⁹. patet
inspicienti cōmum ibidē. p illa forma q⁹ consēgt
aliq⁹ accidēs reale tali mō reali q⁹ nō cōsegt forā
hoīs nec asini nec alic⁹ ali⁹ spēf nec simul oēs illas
ē diuersa realit ab oībz istis foris. hāc recipio pro
manifesta. si. n. eēt eadē cū oībz istis tūc oē accidēs
reale qd aliq⁹ mō reali cōsegtur eā eā cōsequeret
eas eodē mō reali scdm forā aīalis. unde aīal cō-
segt aliq⁹ accidēs reale tali mō reali q⁹ nō cōsegt
formā hoīs nec formā asini nec alic⁹ alteri⁹ speciei
nec oēs simul. ut sensus cōsegt p se p forā aīalis
un aīal ut oēs cōcedūt p naturā aīalis inest cuiq⁹
7 nō inē p aliq⁹ aliud cui⁹ pus in sit. nec cōsegtur p
se formā hoīs ut homo. qā tūc inēet p forā hoīs
cuiq⁹ inēet qd ē absurdū. similit nō cōsegt per
se p formā asini p eandē rōem. similit nō cōsegtur
p se p oēs foras p⁹opas aliaz spēz p eandē rōem
qā tūc cuiq⁹ inēet sensus b⁹ eēt p naturā oīuz for-
maz p⁹opaz ipis spēbz qd ē tidic⁹ g⁹ ut q⁹ forā aīal
scdm q⁹ aīal est diuersa realit ab oībz formis p⁹-
p⁹is suaz spēz. aut g⁹ ē pōz aut oīo posteri⁹ ipis. n
ē dicēdū q⁹ sit posteri⁹ ipis. qā tūc n⁹ poneretur
pus in diffinitioe qd ē falsū. etiā qā semp min⁹ p-
fecta sūt posteri⁹ oza posteri⁹ oitate matie ad forā
7 q⁹ si uia generatiōis ut oēs cōcedūt. s. cōstat q⁹ forā
generatiōis ē diuersa a forā spēi ē min⁹ pfecta q⁹ forā
spēi ut forma aīalis scdm q⁹ aīal inuenit i omnibz
aīalibz ē min⁹ pfecta q⁹ forma hoīs 7 asini 7 sic de
alijs q⁹ re 2°. 1° g⁹ ex oībz istis q⁹ forma rei que or
genus ut forā aīalis ē realit pōz formis spēz eius
7 b⁹ fuit scda cōclusio. Tūc ondetur tertia. s. q⁹ forā
rei q⁹ dicitur spēs spālissima nō ē realit pōz formis
singlariū eēntialibz ut forma subalis hoīs nō est
pōz realiter forma subali for. aut platonis 7 sic de
alijs. qā si forma subalis spēi spālissime eēt pōz re-
aliter formis subalibz ididuoaz tūc ipā spēs nō
eēt tota eēntia 7 suba ididuoaz. sed b⁹ ē falsū scd⁹
hoc in diffinitioibz suis ubi uoluit q⁹ spēs ē totum
eē. i. tota suba ididuoaz 7 b⁹ q⁹ oēs cōcedūt. cōna
p⁹ qā post q⁹ forma subalis hoīs eēt pōz realit forā
for. 7 platonis cū nihil realit sit scdm se pus se ipo
oportet q⁹ forma hoīs ut hō eēt alia realit a foris
p⁹opis subalibz hoīum piculariū. 7 sic species n
esset tota essentia in ididuoaz. Indidūū enī n⁹ abun-
dat s⁹ speciem in forma subali q⁹ madim om species
nō abundat a genere in dria specifica ut dicit pōz-
phiti⁹. 1° si forma subalis speciei spālissime esset
alia a formis p⁹is subalibz ididuoaz tūc unum
ididuoaz esset in diuersis speciebz spālissimis qd
est manifeste iconueniens 7 probatur cōna qā con-
stat q⁹ hō est qdā species spālissima. si autē forma
hoīs ut hō exiūs in for. 7 platone esset alia realiter

a forma subali ppa for. 7 psonis ita q for. haberet
una formam subalem ppa sibi 7 sicut pfo una alia
ppter for. hois ut ho tuc ille fore ppe 7 singulares
snt i aliq mo eendi diuersio a mo eendi consequente
for. hois ut ho 7 ab illo sumeret una ro spei oia
a roe hois ut ho qd e absurdum 7 ridiculu. Si ille
roes n sufficiat qre alias. Scio bn q nnulli ponut
i indiduo foram subale indiduale realit diuersa
forma spei 7 ont q p ipsam indiduum e indiduum 7
distinguit ab aliis indiduis. s. de h nil plus ad pre
sentem qstione. **S**ed contra scda cōclusionem sunt
multe difficultates qe nō ē bonū silentio ptāire.
Prima ē h q si forma generel ē pōt reat formis
spei tuc in subis ent ordo. nā pus 7 posten sunt
orie ordis ut p ex 2° methaph. sed ois ē falsū ut
ut uelle **A**z. 2° methaph. ca. 1° dicitur iquantum i
analeticū. ubi dicit expse q in suba nō ē ordo 7
subdit qmō h debet itelligi. Hoc qdem pus h aut
posten. qre ista posio plane contradicit. **A**z. 2° p
fora generis eēt diuersa realit a forma spei tuc ge
nus realit nō pdicat p se de spe 7 in eo qd qd est
ois ē falsum. nā p q illud cui forā realit ē oia
a forā alteri nō pdicat de illo p se ut manifestū ē.
P si sic tuc unū ens eēt plura etia qd ē absurdū.
pbatō oie. qā unū qd ē indiduum ē ho 7 aial si aut
forā aialis ē diuersa a forā hois 7 eōuerso tuc ho
7 aial sunt oia etia. 7 sic cū for. sit ho 7 aial segt q
unū 7 idē indiduum erit diuersa entia. **P** si for
ma subalis aialis eēt diuersa a forā subali hois. se
gtur q forā subalis hois sit accidens qā aduenit
enti in actu s. totū aggregato ex matia 7 forā sub
stāciali aialitatis aut forā ut uel oia. in pna scōi h
positū ex matia 7 forā ut uel oia. in pna scōi h
subm enī forme subalis n oie ē ens i actu. s. i puta
potentia. p forā subal nō unitet imediate pme
materie sed mediāte alia forā scōm rōem primam
illi pōis qd reputat oio iconueniēs 7 absurdū.
P oia. oia i suo tractatu de suba oib q unū sub
bre nūi unā formā ē possibile 7 nō plures saltem
simul. mō sic ponēdo unā subm simul h diuersas
formas subales. matia enī for. simul hēt formas
hois 7 formā aialis 7 formā corpis. **M**ulte aut
alie rōes 7 multe auctoritates difficiles sunt cōtra
illā cōclusionē. s. ois iste qd i pbat pluralitas 7
gduz formaz. s. nimis eēt longū eas hic ponere. 7
alias diligenti psecute fuerūt. ppter qd ad presens
omitto. **A**d pmū dubiū pōt dici q in suba que
ē forma ultia 7 actū ultimū nō ē ordo. 7 sic intelle
xit **A**z. illa enī nō ē nisi una in uno diffinito. sed n
segtur q nullo mō sit ordo in pres sube q ponit
in diffinitōe pposita ex genere 7 oia. 7 iō nō ual
illa dubitatio. **I**te pssumū dicere q in suba diffi
niti nō ē ordo ptiū p se subsistentiū scōi h 7 ois
sicut subsistūt diuersa indidua ei dē spei uel diuer
saz spei. qā tal ordo diuersoz p se 7 scōi h subsiste
tium in actu ipedit unitatē aggregatā ex talibus
ordinatis. uel nō stat simul cum unitate specifica 7
numerati ppe oia. **P** tē i suba rei diffinitē pōt
ēē ordo diuersaz ptiū qz una ē potentialitē respec
tū alteri. 7 qz una n subsistit scōi h 7 diuisi ab alia
sicut ē in pposito. nam quāuis forma generis sit
realit diuersa a forma spei tū ipsa ē potentialitē respec
tū forme spei intm q mediāte ea matia pma reci
pit foras específicas ut oia oia. 7 cū h ipa forā ge
neris nunq sepeata est scōm subsistentiam a formis
spei. nunq enī ē aliq aial p formā aialis qn hēt
formā ppa alicū spei. 7 ad illā intētionem dixit
Az. 2° methaph. ca. 1° allegato q genū n ē simplt
pter gened spei aut si qd ē sicut matia ē. 7 illud
uez ē p utraq pte debito mō itelligēdo. nam i p m
genū nō ē aliq sepeatū scōm ēē subsistētie a spēto

uis licet sit diuersū realit quātū ad suā formam
a formis spei. 7 quāuis sit realit 7 eētialit diuersū
a formis spei tū ē sicut matia respcū eaz. ē enī
forma generis ipsecta potēialis respcū formaz
spei 7 nūq pōt pficere matia nisi cū aliq forma
specificā pfectior. **S**ed aliq instāt. qā oia. oia in
p phicoz q si matia hēt aliq formā ppiā sibi
nō recipet aliq aliā formā subalē iō ille ois eēt
accidentia. 7 generatio eēt alitatio. 7 tū oīat si ma
teria haberet aliq formā sibi ppiā illa eēt ipsecte
chissima 7 potēialis. s. sicut nō obstat q forma ge
neris sit mltū ipsecta 7 potēialis respcū forme
spei tū exns sub illa forā nullā formā recipet nisi
accntale. **A**d h facile ē cōdere ut mihi ut. uerū ē
n. q si in matia prima eēt aliq forma uel habet
aliq formā q eēt de ei eētia 7 qdditate tunc ipa
matia nō recipet aliq formā aliā nisi accidētales
qā h pōitō cū matia recipiat formā p sui natam
segtur q matia recipet quācūq formam rōe q
eēt ēē actu qā ipa realit recipit formā subalē prin
cipalitē rōe q matia ē. si ipa matia scōm q ma
teria ē hēt de sui eētia aliq formā tūc rōne illi
actū 7 forme ptiūalitē recipet quācūq formam
ita q forma 7 actū eēt ei ptiūalitē rōe recipiendi. 7
cū ois forma q recipit in ente actu scōm q ēē actu
7 cui substat ens actu scōm q ens actu sit accntal
tūc ois forma q recipit in matia eēt accidentalit
b nō sicut in pposito. qā quātūcūq forma ge
neralis ponat in matia an formā specificā ipa tū
forma nō ē eētia nec de eētia materie prie. 7 iō
matia pziā nō recipet formā spei rōe forme gene
ralis p 7 ptiūalitē imo rōe sue eētie q ē ens d se
pure potētie tū bn uei q forma generalis ē tāq
dispo 7 pparatio matie prie ad formā infetiozē q
mediāte matia pziā recipit alias formas ut dictū
fuit ptiū. **A**d aliā difficultatē cū oī q tūc genus
z. dico q nō segt. 7 ad pbatōē cū oia. illū qd
hē formā z. dico q uei ē si ista forma nō ordi
netur ad formā spei recipiendā nec sit ps sube spei sed
si ordinat ad formā spei recipiendā 7 sit ps sube
spei tūc hōis illā formā poterit eētialit pdicat de
ista spei 7 sic ē in pposito. nā h forma generel sit di
uersa realit 7 scōm suā subam a forma ppiā spei.
tū ordinat ad eā 7 est ps sube spei. qre tū nō uale
Sed logici hic litigāt. qā ps eētialit nō pdicat de
toto pdicatōe uicente h ē hoc 7 in recto. male enī
dicet aial est aia sicut oia oia. in 2° methaph. s
genū pdicat d spei pdicatōe oie h ē h 7 i recto
ut bene dicit hō ē aial 7 sic de aliis. **A**d istā qstio
nem multiplē respcū est in qstioe de compōe
speciei siue de pluralitate 7 gduz formaz. **S**ed ad
psens dico breuit q ps nō pdicat de suo toto in
abstracto. unde male dicet hō ē animalitas. s. ps
bene pdicatur de suo toto in qdam cōtētiōe i q
tum distictē intelligitur suū totū 7 sic ē cū genus
pdicatur de sua spē uerbi gna ut hō est aial idē
est ac si diceretur hō est habens aialitatem. sicut aut
7 in aliis nō uale. **H**ac solutionē ponit **R**obrt
in quodā suo tractatu de ortu scia 7 ipse fuit ma
gnus defensor hōiōpionis q forme generales nō
sūt eedem cū formis spālissimis. **I**tem alit pōt
dici q genus solū et cū ptiū oie uel forme spe
cifice nō pdicatur pdicatōe dicte hē cē hēc
de specie s totū aggregatū ex forma generali 7 for
ma specifica sub rōe tam cōi sūpta a forma cōi pre
dicatur de specie et tūc dicitur esse pdicatō gene
ris d specie ut oīdo hō est aial ibi pdicatur d hō
mīne totū aggregatū ex forma hois et ex forma
aialis cū sua matia sub rōe tam forme cois. **U**nde
sicut illi q tenent q forma generis non est subalit
diuersa a forma speciei. oia q ipiū nōm generis

significat totū aggregatū ex forā 7 matia sub rōe
q̄ sumpta ē ab apparēte cōi 7 illud totū p̄dicatē d̄
sp̄e ita q̄ dicere hō ē aīal idē ē sicut dicere hō est hō
ut sensitiuū. Et sic nos possum⁹ dicere q̄ nomen
generis s̄ḡt totū aggregatū ex matia 7 forā gene
rali 7 forā ultia n̄ q̄dem sub rōe p̄pā forē ultime. f̄
specificē nec sub rōib⁹ p̄pīs forāz specificāz. f̄ sub
rōe forme cōis uel apparētis cōis uel cōitis forāz
generalē 7 sic cū aīal p̄dicat de hōie n̄ p̄dicat p̄s de
toto f̄ totū de toto sub rōe tñ sūpta a pte 7 h̄ nihil
ē iconueniēs. f̄ si nom̄ generis significaret p̄cise
cōpositū ex materia generali 7 gen⁹ p̄dicaret d̄ sp̄e
in recto tñc sine dubio p̄s p̄dicaret de toto quod ē
iconueniēs. nūc aut̄ nō ē ita imo nomē generis s̄ḡt
totū cōpositū ex natā cōi 7 natā sp̄ali sub rōne tñ
cōi. **¶** Ad aliud cū d̄r q̄ unū ens ē. possum⁹ dicere
q̄ unū ens ē multa entia multitudine oppōita sue
unitati ē īpossibile ut si ē unū numero per unā for
mam īdualē q̄ sic sit plura entia numero p̄ p̄s
foras īdualēs h̄ ē īpossibile sit. Et si qdē ē unū
ens sp̄e p̄ unā formā specificā q̄ sit plura entia per
plures foras specificas. s̄t aut̄ 7 in alijs. nūq̄. n.
ēs unū aliq̄ unitate ē plura pluralitate oppōita illi
unitati. Sed nō ē remotū qn aliq̄ ens unū uno
sit multa alio mō ut q̄ ens unū in actu sit multa in
potentia. imo h̄ est bene possibile ut p̄ p̄bicozū
Cū ḡ īdualē sube sit unū numero p̄ unā formā
īdualē 7 ultimā p̄ unā generatōis concedo q̄
simul nō pōt ēē plura īdualia numero p̄ plures
7 d̄r foras īdualēs 7 ultimas. sed poterit ēē
multa 7 plura p̄ diuersas foras generales et cōes
q̄z una ordinat ad aliā 7 recipit in matia mediāte
illa 7 sic for. ē aīal p̄ unā formā subalē 7 ē hō palia
7 palia corp⁹. 7 tñ ē unū ens numero p̄ unā forāz
īdualē ultimā 7 p̄cise. **¶** Itē īdualē sube
cōpositū ut for. ē unū p̄ se subsistēs d̄stindūz scdm
ē ab oī alia suba q̄ nō est p̄s et. 7 h̄ mō non sunt
plura entia pluralitate oppōita illi unitati. aīal. n.
qd̄ p̄dicat de for. n̄ ē aliq̄ ens subsistēs d̄stindūz ab
hōie 7 ab alijs p̄dicatis subalib⁹ que dicunt d̄ for.
neces⁹. Et sic ut sit ad unū dicere unū ens n̄ ē p̄s
entia nec multa multitudine oppōita illi unitati. sed
multitudine 7 pluralitate alia nō oppōita illi unitati.
7 h̄ nullū ē iconueniēs. **¶** Aliū pot̄ dici scdm illd̄ qd̄
pōitū fuit in solutiōe p̄cedētis dubitatiōis q̄ unū
ens nō ē plura entia. 7 cū d̄r q̄ for. ē hō 7 ē aīal. 7
illa sit diuersa p̄ d̄r foras. dico q̄ cū d̄r for. ē
aīal ibi aīal nō p̄dicat aliq̄ diuersū ab hōie nec a
corpore. f̄ p̄dicat totū cōpositū ex matia 7 formis
oīb⁹ subalib⁹ q̄ sūt ī for. sub rōe tñ accepta ab una
illaz forāz uel a mō eēndi cōte unā illaz forāz
s. aīam sensitiuā. unde 7 in 2° h̄ vidētū ē q̄ aīal ē
aīal p̄sensū. S̄t cūz dicim⁹ for. ē corp⁹ ibi p̄dicat
totū cōpositū ex mā 7 oīb⁹ formis subalib⁹ q̄ sūt
in for. sub rōe tñ cōi sūpta a mō eēndi cōte formā
subalem corp⁹is. 7 nō p̄dicant ibi plura entia de
uno ente. f̄ unū sub diuersis rōib⁹. cū ḡ d̄r ī p̄p̄e
cōi q̄ gen⁹ p̄dicat de sua sp̄e p̄dicatiōe cōte h̄ ē h̄
dico q̄ h̄ nō ē sic intelligendū q̄ cōpositū ex mā 7
forma generali sine alijs formis p̄dicat de sua sp̄e
in recto. f̄ q̄ ipm totū cōpositū ex mā 7 foris oīb⁹
subalib⁹ sp̄e sub rōe cōi accepta a mō eēndi repta
in oīb⁹ sp̄e p̄dicat de ipsa sp̄e. 7 sic p̄oīa illa ge
nera nō p̄tur nisi unū sub diuersis tñ rōib⁹ que ad
mōm etiā dicūt illi q̄ negāt pluralitatē formaz in
una sp̄e nisi q̄ intm̄ differim⁹ ab ipsis q̄ in nno cō
posito ponim⁹ plures foras subales ordinatas mō
p̄dicto. Ipsi uero ponūt unā solā formāz in illo
cōposito 7 mōs accitales diuersos. Q̄cqd̄ aut̄ hōz
teneri dicat ut q̄ sp̄e noīe q̄nīs īportat totū cōpositū
ex mā 7 foris oīb⁹ eēntialit̄ p̄tinentib⁹ ad illā sp̄em

de q̄ p̄tur 7 illud totū p̄tur de sp̄e ī q̄lib⁹ p̄dicatiōe
p̄dicatē genus de sp̄e. 7 sic multa entia nō p̄ntur d̄
uno. nec unū ens erit simplt̄ multa. s. entia f̄ unū
cōpositū ex multis qd̄ nullū reputo īcōueniēs. Et
ista solutiō multū ē mibi p̄babilis 7 forte si bene
intelligeret iueniret necessaria. Sed diceres unū
rei ē unū ēē actu 7 p̄ cōis etiā una forā subalis 7 n̄
p̄s. Dico q̄ unū rei unicū ē ēē p̄fectissimū 7 oīo
actuale 7 finale. nūq̄ tñ rei bene p̄nt ēē p̄s ēē q̄z
unū ē ēē d̄inutū 7 īp̄fectū 7 ordinatū ad aliud. 7
altēz ē p̄fectū 7 cōpletū ad qd̄ alia ordinant. et sic
erit in p̄posito. nā ēē specificū ē ēē p̄fectū et simplt̄
actuale et finale. ēē d̄o generale ē īp̄fectū et potē
tiale et ordinat ad ēē specificū sicut potēna ad actū
que ēē. **¶** Ad aliā difficultatē cū d̄r q̄ forma subalē
hōis ēē accidēs. nego cōiam. et cū p̄bat q̄ aduenit
enti in actu. s. cōposito ex mā et forma generali. d̄
q̄ h̄ differt aliqd̄ aduenire etiā ī actu scdm q̄ ī actu
et aduenire enti in actu nō scdm q̄ in actu h̄ scdm
q̄ ī potentia. Forma. n. cūq̄ subm̄ ē ens actu scdm
q̄ ē ens actu et cū p̄ncipalit̄ subiat ēē actu scdm
q̄ ens actu bene ē accidētalis. f̄ si aduenit ul̄ unit
enti in actu nō scdm q̄ ī actu sed scdm q̄ ī potēna
nō q̄ sit accidēs. **¶** Ad d̄co q̄ quāuis cōpositū
ex mā 7 forā generali sit ens actu aliq̄ mō tam for
ma sp̄e nō unitur ei rōe q̄ ens actu. nec ille act⁹. s.
forma generalis ē p̄ncipalis rōe recipiēdi formam
p̄pam sp̄e. f̄ solū ē mediū d̄spōitūz. ipsa autem
eēntia matie q̄ ē ī p̄o cōposito ē p̄ncipale subiectū
receptiū illi forē subalis sp̄e et subz p̄mū et p̄n
cipale et h̄ sufficit. Et ad illā itentionē dixit cōm. ī
2° h̄ p̄p̄ p̄ncipiū cōmto q̄. q̄ subm̄ forme subalē
scdm q̄ ē subm̄ et nō ē aliqd̄ actu nisi p̄ illā forāz.
et p̄ illā reduplicatiōne de d̄t intelligere q̄ subm̄
unū forē subalis pōt ēē aliq̄ mō ens actu p̄ aliquā
formā. f̄ nō erit subm̄ in rōe forme subalē p̄ncipalit̄
nec h̄bit illā formā subalē scdm q̄ subm̄ p̄mū 7
p̄ncipale ita q̄ illa forma sit rō p̄ncipalit̄ recipiēdi
formā subalē sed magis s̄ sua natura pure poten
tialis erit subm̄ p̄mū et p̄ncipale ī p̄i forme subalē
cūq̄ quāuis una illaz sit d̄spōitū et p̄paratō ad
recipiēdū aliā ut vidētū ē p̄r. **¶** Ad aliā cū d̄r
q̄ tūc forma substantialis nō unitur ēē. dicendū q̄
formā substantialem uniti īmediate matie p̄me pōt
intelligi oupl̄t. **¶** P̄ p̄uatiōne oīs mediū p̄ncipalit̄
et d̄spōitū et h̄ ē falsū et īpossibile. forma aut̄
substantialis nō unit materie p̄me nisi mediātib⁹
d̄spōitib⁹ aliq̄b⁹. unde **¶** p̄r. 2° h̄ d̄r q̄ act⁹ unū ē q̄z
in potēna existēte determinate d̄spōitū et in p̄pā
mā apt⁹ ē nat⁹ fieri et sic forma substantialem nō unit
īmediate matie p̄me quāuis nulle d̄spōēs p̄cedant
q̄ remanēt ea adueniente. Alio mō pōt intelligi q̄
forma substantialis īmediate unit materie p̄me per
p̄uatiōne esse et mediū p̄ncipalit̄z ita. s. q̄ nō sit
aliq̄ mediū cui p̄ncipalit̄ unit forma substan
tial q̄ matie p̄me et qd̄ p̄ncipalit̄ subiat forme
substantiali q̄ mā p̄ria et h̄ ē uer⁹. **¶** Mā. n. ē p̄nci
piūz p̄mūz 7 p̄ncipale subm̄ forme substantialis.
et ē p̄mūz et p̄ncipale p̄fectibile. mō quīs forma
substantialis generis sit p̄rior ī materia q̄ forā spe
cifica. tñ ipsa forma generalis nō ē p̄ncipale subz
forme specificē. imo forma substantialis specifica
unit materie sine aliq̄ mediū p̄ncipalit̄z cui p̄n
cipalit̄ cōiūgatur et qd̄ p̄ncipalit̄ substatet et q̄
p̄ncipalit̄ sit p̄fectibile p̄ ea et sic intelligēda ē īme
diatio unū forme substantialis a mā q̄ ī vis p̄llā
īmediationē intelligere p̄uatiōne oīs mediū d̄sp
positiui h̄ ē cōtra **¶** p̄r. et cōm. et cōtra d̄itatē 7 naturā
rei ut puto p̄cise scdm illā doctrinā q̄ ponit oīmē
fiones scdm suas eēntias manere eadēz numero
sub forma generati q̄ fuerunt sub forma corrupti

7 eis mediātibz foras subales uniri materie pme
ut docet om̄. in suo tractatu de suba oz b̄. **¶** Ad
auctoritatē om̄. cū dicit q̄ impossibile ē unū. **¶** Ad
q̄ illa auctoritas nō debet intelligi sicut uerba pmo
aspectu sonāt q̄ in una mā nō pnt ēē dīse fore sū
subales q̄a statū b̄ repugnat ei qd̄ ip̄e determinat in
2° celi 7 mūdi q̄ fore subales elem̄toz remanēt in
mixto tem̄le 7 refraete 7 inuit b̄ in pma p̄lia 7 i
multis aliis locis. s̄ debet sic intelligi q̄ unū in d̄m n̄
pōt simul h̄re nisi unā forāz subalē sup̄posito q̄ ip̄a
forā subalis ēē eēntia uel de essentia matie hoc. n.
sup̄posito. s. q̄ forma aliqua ēē eēntia matie scd̄ q̄
mā tūc nullā aliā forāz subalem posset recipe. q̄a
oēs alias foras recipit p̄ip̄am forāz subalē p̄nci
palit̄ q̄ ponit eius eēntia scd̄ q̄ mā. 7 sic oēs fore
q̄s recipit eēntia accidentales. nā oīs forāz cuius subm
ē ens actū scd̄ q̄ ens actū ē accidentalis ut suppo
nitur. sicut unū subm nō posset h̄re nisi unā for
mā subalē si aliq̄ forā ēē eius eēntia. s̄ simplicit̄ 7
absolute nullū ē incoēniens unū subm siml̄ h̄re
diuersas foras ordinatas sic q̄ unā recipiat medi
ante alia uel mediātibz aliis 7 q̄ qdam sūt dispōs
ad alias. **¶** Et illa sit int̄tio om̄. in illo loco p̄z oili
gent in sp̄icēti cuius oñtionē relinq̄ iudicio fidel̄ ex
posito illi tractatus 7 alioz dictoz om̄. **¶** Aliaz
do rōnum 7 auctoritatū solutiōes requat cui cura
fuerit in q̄stione de pluralitate forāz subalū sp̄icū
7 genez. **¶** Ad rōes in p̄ncipio q̄stionis satis patz
ex dictis. Ad p̄mā cū dicit illud est pus. **¶** poss
cedi q̄ illud ē pus uel scd̄m rē uel scd̄m rōem 7
mōm. s̄ nō q̄ temp̄ illud ēē pus scd̄m rē quātū ad
subam. 7 cū dicit q̄ ab uli. **¶** uel ē 7 iō ule ule ē p̄
scd̄m rē suis inferioribz sicut dictū ē de forma ge
netali ad foras sp̄ez. uel ē pus scd̄m rōem sicut est
de sp̄e ad eēntias individuoz. **¶** 1^a. n. sp̄es quantū ad
subam suā nō ē p̄oz scd̄m se subis individuoz ut oi
ctū ē pus. tñ bñ ē p̄oz scd̄m rōem q̄a cōioz ē ratio
sp̄e q̄ rō singularis 7 p̄p̄i individuū. **¶** A q̄ aut tali ut
a p̄p̄o p̄ncipio sumat. p̄p̄i oceptus individuoz ut
for. s̄ ē q̄rere de p̄ncipio individuū. s̄ nō h̄z hic locū.
sufficit aut ad p̄ns sc̄re q̄ sp̄es ē p̄oz scd̄m rōem in
oiv̄duo 7 b̄ sufficit ut ab ip̄a ad individuū nō ouer
tat subsistēdi cōia. **¶** Si q̄s aut ista rōe mori uiceret
q̄ forā subalis for. ut ē for. s. forā individualis ē po
sterior forma hois ut hō sicuti forma hois p̄p̄ia ē
posterior ad formā aialis. uel tūc oportet etū oi
cere q̄ forma individualis for. ēē p̄fectior 7 nobilior
forma hois ut hō. sicut etiā forma hois ē p̄fectior q̄
forma aialis ut aial 7 sūt d̄ aliis. s̄ aut uidet incon
ueniēs. q̄a scd̄m b̄ oportet q̄ forma individualis
for. ēē etiā p̄ncipiū alit̄ opationis nobilioris 7 p
fectioris q̄ q̄cumq̄ opatio q̄ p̄t cōuenire p̄ formā
hois ut hō. 7 sic etiā oportet q̄ h̄er p̄ suā formāz
individualē aliq̄ uirtutē p̄fectiorē q̄ sit uirt̄ p̄fecti
ssima debet i naturalit̄ hōi ut hō. uirt̄ aut p̄fectissima
debita naturalit̄ hōi scd̄m q̄ hō ē uirtus cogitativa
uel intellectiua 7 sic oportet q̄ for. p̄ suā formā indi
uidualē h̄re uirtutē p̄fectiorē simp̄t̄ q̄ sit intelle
ctus uel uirt̄ cogitativa qd̄ ē absurdū 7 ridiculum
¶ Ex q̄ p̄z q̄ nō ē aliq̄ forma subalis for. ut for. alia
realit̄ ab illa forma subali q̄ ē hō. **¶** Si q̄s aut fanta
stice mori uel cauillare uolēs diceret q̄ ista forma
subalis individualis for. nō ē forma hois ut homo s̄
min⁹ p̄fecta tūc ista debet ēē p̄oz uia generatiōis
q̄a min⁹ p̄fecta p̄cedūt uia generatiōis ut sūt h̄er
in 7° methaph. 7 sic for. pus generaret q̄ hō. 7 sic
sequet̄ q̄ forma p̄p̄a individualis individuū ēē p̄p̄in
gor forme generali q̄ forma sp̄e sp̄alissime. 7 alia
multa incoēniētia acciderēt huic p̄oni. nā a foris
illis individualibus for. 7 p̄onis posset abstrahi una
sp̄es sp̄alissima diuersa 7 alia a sp̄e hois ut hō 7 ne

cesse ēē dicere uel q̄ hō nō ēē sp̄es sp̄alissima ul̄ q̄
unū individuū ēē sub ouabo sp̄e sp̄alissimis
eq̄libz i sup̄posito ul̄ q̄ forme subales individuales
for. 7 platonis in nullo uno oueniūt nisi i illo in q̄
oueniūt forme q̄bus ip̄i sunt hoies q̄ oia ista sunt
absurda 7 impossibilia. **¶** Et si q̄s finger̄ illas formas
s. formā for. individualē 7 ei⁹ formā p̄ quā ē homo
oio ēē diuersas 7 eq̄lis p̄fectiōis tūc ēē manifestuz
inueniens q̄ in una mā simul ēēnt diuersē forme
subales eq̄ p̄fecte. 7 una n̄ ēē alia nec dispō ad aliā
qd̄ ē inuolu. **¶** Ad aliā rōnem p̄ncipalē cū arguit
illud ad qd̄ alit̄. **¶** uel ē aliq̄ mō pus. 7 cū d̄ q̄
singulare se h̄et p̄ additōnem ad ule sūt. uerum ē
aliq̄ mō s̄ diuersimode. i sp̄e resp̄cū generis. 7 i di
uiduo resp̄cū speciei specialissime. **¶** 2^a. species ad
dit sup̄ gen⁹ formā q̄ ē de suba speciei diuersā talit̄
7 scd̄m se a forma geneti. i a forma a q̄ sūt cōcept⁹
generalis ut p̄z ex p̄declaratis. sed ip̄m individuū
supra speciem nō addit aliq̄ formā subalē realit̄ 7
scd̄m ēē diuersā a forā subali speciei ut s̄ p̄batū ē.
tñ bene addit aliq̄s formas accidentales q̄ nō sunt
de suba individuū q̄b unū individuū distinguūt ab
alio 7 d̄t 7 b̄ sentit. **¶** 2^a. i 2° posterior ubi dicit q̄
multe sūt oie i eadē specie sed n̄ scd̄m subāz neq̄
p̄se. **¶** Ad aliud cū dicit q̄ illud qd̄ p̄t. **¶** ceto si
sit. p̄p̄a diffinitō 7 iō n̄cicio negat gen⁹ uel 7 p̄p̄e
dictuz ēē prius specie q̄m ad suā formā a q̄ sumit
ocept⁹ generalis. **¶** Ad aliā cū d̄ p̄p̄tū. **¶** ceto
7 cū dicit q̄ ule ē p̄p̄tū. uel ē scd̄m idemp̄tate
specifica n̄ idē numero 7 de tali p̄p̄tuo uel ē n̄ at
de alio. **¶** Ad aliā cū d̄ eadem sūt p̄ncipia. **¶** dico
q̄ ista p̄p̄o sic intelligi q̄ q̄ sunt p̄ncipia cognoscē
di salte cognitōe p̄fecta ut p̄z p̄ p̄ncipioz. s̄ n̄ ouertit
multa. n. sunt p̄ncipia cognoscēdi q̄ nō sunt p̄nci
pia essendi rei cognite saltem quo ad esse primum
simpliciter ut mori 7 pluralitas entū sunt p̄ncipia
cognitōe i nālito 7 nō sunt p̄ncipia essendi ut om̄.
tāgit i 5° phicoz cōmēto 8°. q̄uis ḡ uia sunt p̄nci
pia cognoscēdi n̄ sc̄t ex isto absolute q̄ sunt p̄nci
pia essendi 7 sic ista rō h̄z ad uerā cognitōe tēdar
nō tñ sufficiēt dēstīat. **¶** Aut p̄fesset dicit cū d̄ eadē
sunt p̄ncipia. **¶** uel ē q̄ sunt p̄ncipia cognoscēdi
cognitōe p̄fecta 7 a priori. 7 iō dicit Lincon. in 2°
posterior q̄ uerissime diffinitiones sūt q̄ sunt ex
generibz 7 differētiis. 7 iō bñ ceto q̄ ule p̄p̄ie
p̄ri⁹ ē suo singulari. q̄a p̄ip̄m diffinit̄ 7 sic le habz
gen⁹ ad sp̄em. q̄uis. n. species nō sit singulare sim
pliciter tñ ē singulare i resp̄cū. s. resp̄cū sui generis
ut dicit 5° p̄ncipioz cōmēto 8°. q̄re nō ualet.
Ad auctoritatē. **¶** 2^a. cū dicit ule aut nihil ē aut p̄te
tius. uel ē ule qd̄ p̄tū plato separat scd̄ ēē extra
aiam a singularibz suis illud i re⁹ natura nihil est
7 si ēē nō ēē p̄p̄ie p̄ri⁹ singularibz ut oēm fuit
Exponit et aliq̄ q̄ ule p̄tēntōe q̄ ē ocept⁹ itelli
gibilis qd̄ dicitur cui nō repugnat ēē i pluribz est
posteriori singularibz. 7 b̄ sit uel nō tñ credo hoc
2^a. itendisse sed p̄ mō ut uisum ē prius.

¶ Onsequē q̄r̄. **¶** 2^a. uia sint p̄za
singularibz uel posteriora. 7 ut p̄
q̄ sunt p̄ziora. p̄zio sic q̄a quod ē
noti⁹ singularibz ē p̄ri⁹ eis. s̄ uia
sunt h̄mōi ḡ. maior p̄ 5° metha.
7 de p̄ziori. minor p̄z ibidē 7 p̄
phicoz. **¶** Itē illud ē prius a q̄ nō ouertit subsistē
di cōia. sed ab ulibz ad singularia nō ouertit subsi
stēdi cōia ḡ. **¶** 2^a. maior p̄z i p̄p̄dicationis 7 5° metha.
mīoz patz. q̄a segt hō ē ḡ aial ē 7 nō ecōuetio ḡ. **¶** 2^a.
Itē illud qd̄ ē ps diffinitōis ē p̄ri⁹ singularibz
sed uia sunt h̄mōi ḡ. maior p̄z. q̄a diffinitōes sūt
re⁹ p̄ncipialit̄. ut dicit om̄. i. x. h̄io 7 4° metha. 7

proprie subie cui est uel sicut cause agentis uel sicut cause subiecte et malis in q uel in utroq. modo h est etia manifestus et concessum ab omnib. que d. per hac tam rōg. cōuincit q accidēs p pū dicit ad cognitionē respectuā sube. s. inquam. est cā sed nō hētur ex h q cōferat ad cognitionem sube absolutā et iō h iudicatur i oādo mōm cōferēdi. **I**tem alig sic probat illud quod ponit in diffinitione loco orie prope alic et p ipm circūscribitur diff. rentia propria cōfert ad cognitionem illius. h est euidens. s. accidētia propria propinq et essentialia. i. eēntiam immediate cōsequētia ponitur et accipiū tur loco oriaz propria et pea circūscribuntur pro prie orie ut uoluit **Az. 2°** methaph. et inuit i 8° et cōm. s. l. t. Et iō cōit dicit logici q descripiō ē ex ge nere 7 oria uel aliq sibi p pōtōabili. **I**tem p pūcia doctrine de subij. nālib. cōfert ad cognitionē sub stantiaz nāliū s. ē manifesta. sed quedā accidētia p pū sunt pūcia doctrine d. rebo nālib. 7 d. subij. nālib. **Mor. 2. v. 7** pluralitas entū sunt pūcia doctrine in scia nāli in qua cōsideratur sube nāles cōpōite 7 simplices ut uoluit cōm. i. p pūcoz cōmto 8° 7 **Az. inuit ibidē. Vñ 7** nata q ē suba rez nāliū diffinitur p motū 7 qetē ut p 2° pūcoz. **Mor. 2. n. 7** pluralitas entū sunt quedam accētia ut mani festū ē que d. **Sed** notandū scōm cōm. q accidēs nō cōfert ad cognitionē sube. ppe nisi fuerit accēti p pūquū 7 immediatū 7 eēntiale. i. de ppe 7 quasi i mediate cōns eēntiam 7 nisi fuerit accēti qd mani festū sit existere in te. 7 p pū h dicit **Az. Cū** enim hūerim? tradere scōm fantasia 7 scōm euidētiā 7 apparētiā manifestā de accētiō aut oib. aut plu rib. **Quē** uidendū ē mōus scōm quē accēti uiuat 7 cōfert ad cognitionē sube. **Quidā** aut uolētes mōm oñdere supponūt ouo. **Primū** q intellectus nō possibilis nō intelligit uili ad eī intellectiōē moueat a fantasmate aliq uel ab itētiōe imāgiatia **Vnde** **Az. dicit** q intellectus uel fantasma uel nō est sine fantasia. 7 in 3° h dicit q intellectus quēcūq. necesse ē simul fantasma aliq d. speculati 7 alia talia multa ad eandē finē. 2° ipi supponūt q fantasma uel itētiōe aliq oñ actū mouet intellectū uel imutatur nō fantasmat nisi accētia 7 nō subas ut ipi affimāt fantasie enī actus ē motus facti a sensu scōm actū ut p 3° in 2° h. sensus aut nō cognoscit nisi accētia ut dicit 7 h ut intēdere cōm. 2° h. ca. **Dicendum** aut scōm unūquēq. sensus de sensibilib. ubi pmo arguit q **Az. nō** intēdit q sensus p cōphendat qd dicitates rez. h. n. ē alteri potētiē q d. intellectus. **Tūc** dicit q modū q accidēs cōfert ad cognitionē sube ē q accēti p pūm alic sube fantasmat 7 ab ei fantasmate mouet intellectū ad intellectiōē sube cui ē accidēs. **Vñ** sic pōt idē argui. illud cōfert ad cognitionē alic sube a cui fantasmate mouetur 7 dicit intellectus ad cognitionē ipi sube h ē euidēs ex dictis s. a fantasmate accētiū deducit intellectū ad sube intellectiōē uel cognitionē qd etiam pat ex dictis. **q. n. ipm** intellectū si debet intelligi suba moueri ab aliquo fantasmate ut supponebāt 7 nō mouet a fantasmate ipi sube. qa fantasia nō pōit subam ut dicitū ē. g. relinquit q a fantasmate ipi accētiō que d. 7 h ut p aspectu sentire lra **Az. Cū** n. hūerim? scōm fantasia d. **Sed** salua reuerētia sic oñtū uī mibi q h ē defēd? p in h qd supponūt q uirtus q immediate mīstrat intellectū sit illa fan tasia q nō cognoscit nisi accētia sensibilia. **h** enim nō uī rōabile. qa uirt? pfectissima aīe sensitiue debet eē ista q immediate mīstrat intellectū. h ē manifesta s. uirtus cogitātia que cognoscit itentiones indiui duales oīum. x. pntoz ut docet cōm. in 2° h. p pūte dicit q ista uirt? aīe sensitiue q solū cogit accētia

sensibilia ut manifestū ē de se. **Vñ 7 cōm. in 3°** hūi dicit de ipa uirtute cogitātia q ipa ē qdam rō. s. rei pūcularis qa rōinat de intentionib. pūcularib. sicut intellectus abstractū ab uilib. g. uirt? cogitātia que cognoscit subas indiuiduales debet eē illa a cui formis magis immediate imutatur intellectū. 7 sic illa pōitio supponit falsū cū dicit q intellectus nō imutatur ad actū intelligēdi nisi a fantasmatib. accidentiū sensibilib. **Quod** autē dicit cōm. sensus nō cogit qd dicitates rez uel ē uiles nec sub rōib. uilib. s. per h nō hēt q nulla uirtus aīe sensitiue cogit suba; indiuidualē imo h ēēt oīa cōm. ibidē. de h aut plen? ingrendū ē in 3°. **I**tem qrat ab illis q ponūt istum mōm ut q cognitio fantastica accidētis causet ite diate cōgnē intellectū ipi accētiō aut nō. **q. si** sic quo? g. cābi? immediate cognitōē intellectū sube h. n. ē i pōssibile 7 irōabile q una 7 eadē cogni? sē fia uel una 7 eadē intentio imāgiatia causet i tellectiōē sube 7 intellectiōē accidētis immediate **I**tem uero diceret q fantasia accidētis nō mouet itel lectū ad cognitionē intellectū accidētis ipi. qrat a quo immediate mouebit ad eā cū ad oīm intelle lectiōē debet moueri seu imutari ab aliq ut dicit 7 nō iuenit q rōabile dicitur moueri ab aliq fan tasmate. **Et** iō illū mōm cōferēdi nec itelligo nec credo q bene posset saluari sequēdo oīa cōm. **q. it** aut ali? modus satis famosus q tamē fere idē ē cū p dicit. dicit. n. q cū due uirtutes cognoscit sūt adiūcē ordiate sicut supior 7 inferior. i. sicut mini stras 7 illa cui mīstratur. cōtingit q uirtute inferiō facta in actū suo respectu sui obiecti 7 cognoscēte suū oīm uirt? supior fit statū in actū suo rōpū sui obi 7 cognoscit suū oīm qd tam uirt? inferior nō cognoscit. obi grā in bzuto aīa. ouis p suā dūte; uiliuā cognoscēs colorē lupi 7 figurā aut motum aut sonū p auditū statū p supiorē uirtutē. s. p cogi tātiā suā iudicat 7 cognoscit imicitia ipius lupi quā tū imicitia dūte uiliuā nō cognoscit. 7 agn? uidēs colorē; matris aut sonū eius audiens statū; cognoscit amicitia uī adiutorū ipi matris 7 tam uiliuā nō cognoscit ipam amicitia sicut palam ē in hoīe. **Ex** pmut. n. in nob q cū uidetim? colorē ali cui aut motū eius debile aut audierim? sonum iudicamus ipm eē sanū uel egz uel amicū uel ini micū uel iracundū uel māfuerū 7 sic de aliis inten tionib. nō sensatis qd uirt? cogitātia elicit ex foris sensatis 7 eas distinguunt a foris sensibilib. cōibus 7 p pū ut cōm. tangit i 3° h. **ostat** aut q intellectus 7 uirt? fantastica sūt dūtes cognoscit sūt se ha bētes qdam adiūcē ut sensus 7 cogitātia. i. sicut mīstras 7 subseruēf 7 ista cui subseruit 7 mīstrat **Vnde** **Alexand. in 2°** hūius dicit q oēs alie po tentie sūt in mīstentū intellectus 7 inde ē q cū dūte fantastica uel cogitātia ē in actū respectu sui obis. cogitando accidēs propriū alicuius sube statū; intellectus fit in actū suo respectu sui obiecti scilz respectu sube ipaz itelligēdo quāuis ipa uis cogi tātia nō cōphendat ipam subam cuius ē illd accēs 7 iste ē unus modus satis ātiquus 7 cōis. **Sed** ad huc lalle modus sit satis apparēs tamē oīb nō uī sufficiēs. p qa supponit unū falsum sicut pcedēs. s. q dūte q immediate mīstrat intellectū nullo modo cognoscit ipam suba. quēadmodū dūte uiliuā nō cognoscit amicitia aut alias itentiones nō sensatas h aut falsum ē 7 icōueniēs ut dicitū ē. **I**tem per illa oīa nō ostendit aliq cālitās quā beāt accēs super cognitionē sube nec modus cālitātis h solū osten ditur qdam cōmūtātia cognitionū illaz. s. cogni tiōis sube 7 cognitionis accidētis que nō uī sufficē **Et** iō ad pīens pono aliū mōm quē magi itelligo. 7 mibi uī aliq tūlū sufficientiō. **Ad** cui euidētiā

pmitto p q sicut m pma entiu naliu e ens i puta
 potentia ad oes actus iduales subales 7 accidē-
 tales nullu hns actiu in sua eēna ut p ex p phicoz
 7 7° methaph. Ma. n. pma n e qd. i. suba i actu nec
 quale nec qdum nec aliqd alioz pntoz qbo oisum
 e ens s potētia ad oia. Et oī. 7 7° methaph. sic
 oīc. Intellectus aīe nre q oia itelligit 7 opiat e ens
 in potentia receptia ad oes spēs itelligibiles ulēs
 7 abstradas tam subaz q accntiū 7 nullū hz actū
 de se nec p se. 7 h plane docuit 7 7° methaph. 7 ubi dicit
 Quare ipi natura neq una. sed tm hac q possibi
 uocat e. 7 subdit. itaq aīe itellect. oīco aut intel-
 lectū q opinatāia 7 itelligit nihil ē actu eoz que
 sunt ante itelligere. Et tūc accipio ulterius q sicut
 mā pma qdam ordie recipit foras individuales. p^o
 . n. oisponit 7 pparat foras accntalibz ad h ut reci-
 piat foras subales ut si mā aliq debet recipe formā
 subalem ignis necesse ē ut sit pus oisposita calidi-
 tate 7 siccitate 7 sic de alijs. In 7 7° methaph. dicit in 2° hui
 q unusqz actus in potētia exite 7 ppa materia
 aptus nat e fieri. 7 oī. in 2° phicoz dicit. q gene-
 ratio est terminat alteratiois p quā mā oisponitur
 ad foram subalem. Sic rōabile ut in actiōe nostri
 itellectus possibi q ad recipiendū spēs itelligibiles
 pparat subaz p oisponat p spēs itelligibiles ipoz
 accntiū cogitator 7 sic ipa accntia ppa 7 eēntialia
 cogitata 7 fantasmata impmentia itellectui suas
 spēs itelligibiles pnt 7 coopante itellectū agente
 ut cōiter or oisponit 7 pparat itellectū ipsū ad re-
 cipiendū spēs itelligibiles subaz qbo ipe sube itel-
 ligunt. itellect. n. sic oisposito tūc aīa cogitata una
 cū itellectū agēte faciūt spēm itelligibile substantiā
 7 sic itelligit suba. Dic ē un? modus scdm quē acci-
 dēs psum cōfert ad cognitionē sube cui ē accns
 sicut agēs oispositiū cōfert ad actū ad quē oispo-
 nitur ipm subm receptiū. 7 hūc mōm ut iūnuat
 oī. oī. 7 7° methaph. pmi s illā pculā cū dixit. 7 7° methaph.
 pparat nob cognitio p cognitionē accntiū nisi cui
 fuerit accntia ppa 7 eēntialia. Ad istū autē modū
 nullū uideo seq iconueniēs. sed cōcordat nate rei
 ut dclaratū ē sufficiētī sūtudie ut ē osuetū i talibz
 occultis 7 difficilibz ut oīc oī. in multis locis q
 uis ille mod? nō sit mltū cōsuet? 7 famosus nō tū
 ē rōabile ipm ppter solū defectū cōsuetudis despi-
 cere nisi rō sit in cōtrariū ei? Et aut aduertendū
 ad pleniorē itellectū ueritatis q ipi sube duplex
 pōtēē cognitō. una ē ituitia. i. simplex que ab 7 7° methaph.
 uocat indifibilis uel simplex itellectiua. alia ē ois-
 cursiua q suba cognoscit p rōcinationē aliq. f. ita
 de suba. n. solū aut accns p p 7 eēntiale cōfert ad co-
 gnitionē ituitiā sube mō pmissio. f. etiā ad cogni-
 tionē oiscursiua q p rōcinationē cognoscit subaz
 eē qd sic ē uidere. Duplices. n. sūt sube. qdā māles
 7 cor pōree ut aīalia 7 plāte 7 elemēta 7 ille sēnsi-
 biles 7 cōesse ab oībo ut p 7 7° methaph. Alie dō
 sūt sube imāles 7 icor pales 7 ille sunt itenibiles
 nec sūt nec fuerit ab oībo cōesse eē. s. necesse ē rōci-
 nari ad faciendū fidē de eē eaz. Mō oīco q accidē
 cōfert ad cognitionē ituitiā 7 oiscursiua q cog-
 nosat p rōcinationē suba. 7 7° oīco q etiā cōfert ad
 cognitionē oiscursiua qua cognoscit suba sepata 7
 imālis eē. Pm sic p. Illud p cui eē dōmōstrati
 pōt subam eē absolute cōfert ad cognoscēdū p rō-
 cinationē substantiā eē. h ē euidēs. s. p eē accidē
 pōt demfari substantiā eē. nā p accidēs itelligim?
 ens inherēs alī. p substantiā itelligim? ēs subf-
 stens uel subfās alteri 7 nō inherēs. Tūc arguit
 sic. si accidēs ē necesse ē eē aliqd subfās uel subf-
 stens. si ē aliqd subfās substantiā ē. q si accidēs ē
 substantiā ē. maior pbat q si ē accns cū accidens
 sit ens inherēs alī enti o? q sit aliqd ens cui inhe-

reat. 7 tūc qm de illo ente. utz sit subfās uel ihe-
 rens alī. si subfās inherēs hētut ppositū. si alī inherēs
 qrat de illo alio utz pū 7 sic aut pcederet i ituitiū
 in entibz p se ordinatis aut o? cedere q si accns ē
 o? q sit aliqd ei subfās uel subfās 7 sic p maiō
 minō dō ē euidēs. s. q si ē aliqd subfās simplici
 uel subfās substantiā ē. q sequit cōclusio q si acci-
 dens ē substantiā ē. s. cōstat q accidēs ē ut albedo q
 inherēt parietī uel inest 7 currere sor. 7 sic de alijs
 multis q substantiā ē. Ecce qmō p eē accntis cōicit
 substantiā eē p se 7 absolute. Sūt oī ēdēt fecidū.
 qa illud p qd tanq p medium psum demfāt sub-
 stantiā imālia? 7 icor pōrea cōfert ad cognitionē
 oiscursiua qua cognoscit substantiā imālia? 7 icor
 pōrea eē. hēc est manifesta de se. s. p accidens aliqd
 tanq p psum mediū demōstrat q suba mālis 7 i
 cor pōrea est. 7 7° methaph. abstrada 7 icor pōrea nō
 demfatur eē phice nīl p mōm 7 etnū 7 unīformē
 7 cōtinuū ut oīc oī. in 8° phicoz. 7 tangit i pzo
 phicoz. qm aut demōstratur mot? eē etnū 7 per
 motus eternitatē demfatur substantiā imālia eē
 uel saltē motor sine magnitudie qd nō ē ad pēns
 declarādū sed supponendū ex 8° phicoz. Tūc q ad
 pns sit tādū q p motū etnū cōmūt necessestio eē
 substantiā imālia ē 7 icor pale oīo. mot? aut etnū
 ē accidēs. p qd qd accidēs cōfert ad cognitionē sub-
 stantiā imālia qua cognoscit eē. Sic q quasi tria
 patēt ex oīdis. Pm q accidēs psum 7 substantiā
 cōfert ad cognitionē substantiā intuitiua 7 sim-
 plice qa agēs oispons cōfert ad actū ad quē oisponit
 ut illuminas ad uisionē 7 sic de talibz. 7 7° accns
 cōfert ad cognitionē oiscursiua substantiā q substantiā
 a abstrada cognoscit eē eo q ex eē accidētis de-
 mīatur substantiā eē absolute. 7 uisum ē q acci-
 dens cōfert ad cognitionē demōstrati substantiā
 icor pōream eē. Et ē uti? sciendū q bene rōnabi-
 liter dixit 7 7° methaph. q accidētis cōfert magnam prem ad
 cognoscendū qd qd ē qa nō solū accidēs pōt eē cā
 itellectiōis substantiā nec sufficeret s requit intel-
 lect? agēs q facit de potentia itellectis actū itellectū
 ut oīc oī. in 7° methaph. 7 requit itellect? possibi qui
 recipiat itellectionē. Isti sūt mōi qbo accidēs p pū
 cōfert ad itelligendū substantiā. qm aut 7 a q pnci-
 pio actiūo imēdiate fiat itelligere an ab itellectu
 agente an a spē itelligibili remanet pscutandū. s.
 nō h sed in 7° methaph. Ad rōes in cōtrariū. cū dīr nihil
 agit ultra suā spēm uerū ē i uirtute ppa. f. i uirtute
 alteri? pōt agere aliqd ultra suā ppa spēm ut ca-
 liditas ignis uirtute fore substantiā ignis gene-
 rat ignē. 7 cū dīr q cognitio accidētis ē uerū ē. 7
 iō bene cōcedit q n agit ad cognitionē ipi? dute
 ppa sed uirtute itellect? agēs 7 substantiā. Sed
 mibi ut q ista solutio nō ualer. p qa cōcedit nihil
 agere ultra suā spēm uirtute ppa. Mōne motor p-
 mus sua ppa uirtute agit motū pmi mobilis! cō-
 stat aut q sic sed? intētiōne 7 7° methaph. 7 tam mot?
 pmi mobilis nō ē euidēs spē cū ipō motore pmo
 7 7° methaph. si cogni? accntis agit cognē substantiā cōite
 itellect? agentis. qm an intellectus agēs p pōria
 uirtute agit ipam itellectionē substantiā aut uirtu-
 te alius. si uirtute ppa q aliqd agit ultra suā spēm
 uirtute ppa. nā cogni? substantiā est ultra ul? extra
 spēm itellectis agentis. si dute alteri? qro de illo a?
 an sit ei?dem spē cū cognitōe substantiā an alius
 spē. si ei?dem spē s ēfēt ridiculū. nā in aliq hōie
 itelligente cognitio substantiā fit a cognitione sub-
 stantiā pexistente ei?dem spē. qa tūc nō ēfēt aliq
 itellectio q hic hō itelligeret substantiā. si sit alteri?
 spē. tūc qm utz agit i dute ppa an i uirtute al-
 teri? 7 ibi ē in infinitū ul? cōcedetur q aliqd dute
 ppa agit extra suā spēm imēdiate. imo aliqd dute

sua ppria tanq̃ immediato principio actionis agit
aliquid pfectionis sp̃ei q̃ sit ip̃z ut sp̃ma uiri uirtute
ppa tanq̃ immediato principio actio 7 ppinq̃ agit 7
generat hoīem q̃ ē pfectiois sp̃ei q̃ sit ip̃m sp̃etma
aut uiri. s. formatia q̃ ē ppa sp̃mati qd̃ ē ppiquū
7 immediatū agēs in generatiōe hoīs. 7 ista non est
uirtus aīe subiecte q̃a sp̃ma nō ē aīatus h̃ sit otus
aīe effectiue q̃a sc̃a fuit ab aīali a q̃ decisū fuit semen
ut oīc om̃. i. 12° methaph. 7 iō solo nō ē bene tuta.
Propterea alit̃ oīc cū dīr̃ nihil agit ultra suā speciē
pōt oīc uer̃ ē in subīj pfectis q̃ generant p ppa
gationē 7 om̃ixtionē feminū ut hō n̄ generat nisi
hoīez 7 equū nisi equū uirtute sua. ppa 7 sic d̃ alijs
sed i alijs accitib̃ possibile ē ut generent nō a sibi
sibi scdm̃ sp̃ez. sed ab aliq̃ alio pnt fieri ut oīc om̃.
plane i tractatu de suba oīb̃. nō. n. ē necesse ut om̃e
qd̃ faciat aliqd̃ accit̃s oīsonat p aliqd̃ sile in specie.
ut p̃m motore 7 mobili. 7 sūt albedo qnq̃ gene
rat a caliditate. qnq̃ a frigiditate ut oīc ibi om̃. 7
caliditas a motu 7 a lūe. Mō cognitio sube ē qd̃
oī accit̃s inuēlēt̃ iō tō ibi nō hēret locū. Cōce
dere; tñ q̃ cognitio accit̃s nō effiat p se 7 imedi
ate itellectionē sube imo itellct̃s agēs. iste. n. facit
de potentia itellect̃s actū itellect̃a. 7 h̃ ē formati
facere itellectionē ut uidebit p̃. nec iō putandū ē
accit̃s cōferte ad itellectionē sube q̃a cogni^o acci
oētis imediate generet cognitionē sube. s. mōis p
oīct̃s. Ad aliā cū dīr̃ illud qd̃ ē pncipiū zc. uer̃
ē eodē mō. sed uiuetimode ē i possibile. s. cū dicit
q̃ suba ē pncipiū cognoscēdi accit̃s. uer̃ ē cognitio
one a pōt 7 ppter qd̃ ita q̃ si demonstraret accit̃s
eē p subam erit demitatio ppter qd̃ s. ip̃m accit̃s
notificat subam a pōtiori ita q̃ si demit̃at subā
eē p accit̃s erit demitatio q̃a. 7 sic nō erit notifica^o
circulatis simp̃lt. q̃a nō pcedit ab eodē i idē scdm̃
eundē mōm. nec uterq̃ pcessus ē demitatio simp̃lt
eque pfecta. talē aut̃ mōm circulādī. s. q̃ eadem sit
demitatio ubiq̃; ut ēq̃ efficax ad scire simp̃lt repro
bat. Az. in p̃ pōtiori in illo ca^o. Qm̃ autē oī scire
unde dicit ibi. Circulo quoq̃; q̃ i possibile sit demō
strare simp̃lt manifestū ē. Alit̃ aut̃ dicit̃ aliqui q̃
suba nunq̃ ē pncipiū notificādi accit̃s sed euerio
h̃ m̃ uer̃ ē q̃ i mathematicis qd̃ qd̃ ē unū accit̃s
utile ē ad cognoscēdum cās alterius ut ex̃plicat
Az. in līa. Sed illud ē apte oīa. Az. in 2° metha.
ubi uult q̃ eadē sūt pncipia eēndi 7 ueritatis. i. de
cognitiōis. un̄ cū suba sit pncipiū eēndi accit̃s
7 ueritatis. i. uer̃e cognitiōis q̃re zc. Itē dicit p̃hs i
7° methaph. q̃ suba ē p̃rior accit̃e noticiā uisūni
uione 7 tēpore qd̃ n̄ ēet si suba nullo ēet pncipiū
notificādi accit̃s. 7 om̃. dicit̃ ibidē q̃ i oīfinitū
one p̃pria accit̃s debet pōt ip̃a suba cū sit causa
ip̃i accit̃s 7 non eo^o ppter qd̃ oīcat p̃ modo.
Ad aliā cū dīr̃ cū aliq̃ zc. uer̃ ē si nō sūt uirtutes
ordinate ad seuiuicē sicut mīstrans 7 cui mīstrat ut
p̃ i ex^o qd̃ ponebat i arguēdo. itellect̃ aut̃ 7 oī
cognitiō sic sūt ordinate ut oīctū ē p̃ i quare zc.
Ad aliā cū dīr̃ eadē sūt zc. oī q̃ sic debet itelligi
q̃ illa eadē que sūt pncipia eēndi sūt pncipia co
gnoscēdi. s. h̃ nō oīuēnt. 7 h̃ sufficit ad intentiōez
Az. ibi. Itē pōt oīc cōcedēdo maiorē. 7 cū dicit
q̃ accit̃s nō ē pncipiū eēndi. uer̃ ē quantum ad
eē simp̃lt 7 p̃mū. sed bene ē pncipiū eēndi q̃tū
ad eē qd̃ dā scd̃ariū. unde 7 accit̃s oī ē qd̃ dā ge
neratio sicut p̃ in p̃ de generatiōe 7 p̃ phicoz. 7 h̃
sufficit ut sit aliqualit̃ pncipiū cognoscēdi. 7 h̃ acci
oētis nō sit pncipiū pncipale 7 p̃mū sube. tamē
bene ē pncipiū sube oīfpositiū 7 min^o pncipale.
ut h̃ uidet̃ in p̃ phicoz 7 4° methauroz circa oī
finitionē generatiōis mixt̃. Ad aliā cū dicit̃ q̃
nū accit̃s p̃ i itelligeret pōt negati ista oīa.

nō. n. ē necesse i cognitōe intuitiua q̃ illd̃ qd̃ offert
ad eā 7 ē et̃ pncipiū sit p̃ius notū ab illa uirtute
cognoscēte ut uidet̃ q̃ sp̃es coloris recepta i ui
su ē pncipiū cognitōis corp̃is aliq̃ mō. 7 tam̃ nō
oī q̃ uisus cognoscat illā sp̃em. s. in cognitōe oīf
curtiua h̃ cōcedendū ē. 7 cū dīr̃ q̃ suba p̃ i cognos
cit̃ q̃ accit̃s. dicit̃ aliq̃ q̃ uer̃ ē noticiā simplici
7 intuitiua. sed noticiā oīfcurtiua alit̃ ē ut uisum est
Alit̃ pōt oīc q̃ ip̃m accit̃s p̃ i cognoscat q̃ sub
stantia simplici cognitōe sic itelligedo q̃ cognitō
accit̃s p̃ iō ē i itellct̃ uia generatiōis q̃ cogni^o
sube. tam̃ uer̃ ē q̃ cognitio sube p̃ iō ē uia pfecti
onis 7 nobilitatis 7 dignitat̃ 7 pncipialitat̃ quē
admōm suba est p̃ius ens pncipalitate 7 nobili
tate q̃ accit̃s. 7 ad illā itentionem loquebat̃ Az.
in 7° methaph. in uerbo pallegato ut satis patet p
om̃. ibidē. oīc. n. om̃. h̃ mō. Et signū q̃ suba apud
nos manifestior est accit̃s. i. uia sube q̃ uni
uersalia accit̃s ē q̃ scire indiuidū sube per iua
uia subalia ē pfecti q̃ scire illd̃ p uia accit̃s
oīb̃ g̃ra q̃ cū uoluerim̃ scire hoīem si scuerimus
eē aliq̃ subalē naturā. oīb̃ g̃ra ignē scire ip̃m p hoc
p̃dicatū est pfecti q̃ ip̃m scire esse q̃tū aut̃ q̃le.
aut aliud p̃dicabiliū accit̃s. 7 sūt ē i cognitōe
simplici sicut cōposita uel oīfcurtiua. semp̃ aut̃ que
sunt p̃ iō uia pfectiōis i eodē. s. pfectiōis sūt po
teriora uia generatiōis ut satis hēet ex 9° metha.
7 oīs cōcedūt iō nullū est iconueniens q̃ accit̃s
sit p̃ i notū q̃ sit suba. 7 q̃ et̃ cogni^o sit p̃ i itelle
ctu q̃ cognitio sube. Et si dicas q̃ notū ens p̃ i
significat accit̃s q̃ substantiā. possum dicere q̃ uer̃
est scdm̃ ordine; i p̃ iōis 7 famositat̃. s. scdm̃
ordine; nature rei bene p̃ i significat ip̃am subā.
de h̃ tam̃ est bona p̃ctutatio an accit̃s p̃ i itel
ligat̃ q̃ substantiā 7 ad p̃sens nō oīc det̃minādo
s. solū recitādo 7 exercit̃atōis g̃ra. p̃ iā. n. solu^o sc̃a
ut̃ oīabilis 7 in h̃ determinetur q̃ iō.

Ut aīa hēat aliq̃ opōne sibi p̃pā
Arguitur q̃ sic. q̃a oīs substantia
sepata a corpe h̃ sepata opatiōez
a corpe cū opatio debeat esse p̃pō
tionata substantie. sed aliq̃ aīa est
sepata a corpe sicut itellect̃ua. de
ea enī dicit Az. in 3° h̃ q̃ nihil phibet eā esse sepa
ratā q̃a nullū corpe ē act̃. 7 alibi dicit q̃ sepatur
ab alijs tanq̃ p̃petuū a corruptibili q̃re zc. Itē
illa opatio est p̃pria aīe q̃ nō exercetur p aliquod
organū corpale. h̃ ut satis manifesta. s. aliq̃ est ope
ratio aīe que nō exercetur p organū corporeū. s.
itelligere ut om̃s cōcedūt 7 habet in 3° h̃ quā zc.
Item si aīa nō habet opationez sibi p̃pā
tūc nō posset esse sepata a corpe qd̃ falsū est p̃ itel
lect̃ia 7 p̃ dīa ut dicit Themist^o q̃a si esset sepata
7 nō habet opationem sibi p̃pria esset otiosa qd̃
est oīa dignitate; nāle; manifestā. s. a natura nihil
otiosū factū q̃re zc. Q̃positū arguit̃ auct̃itate
Az. q̃ uult q̃ aīa nō habet aliquā opationez sibi
p̃pria ut cōit̃ ei attribuitur. Item ps existēs
i toto nō h̃ opationem sibi p̃pria q̃a nihil ope
ratur p̃prie nisi ens act̃ ut habetur 2° phicoz
s. aīa est ps aīati. s. fōra 7 act̃ ut uult Az. ibi q̃re zc.
Ad istā q̃stionem p̃mittendū est q̃ oīr̃ aliquā
opationem deperdere ab aliq̃ tanq̃ a subiecto 7 tā
q̃ ab obiecto. nā opatō dependet ab illo tāq̃ a sub
iecto in q̃ recipitur et cū scd̃; se cōiungitur et unit̃
et ip̃m informat et pficit quemadmōm uidet̃ reci
pitur i subiecto uirtutis uisue et ei cōiungit̃ scdm̃
esse et ip̃m pficit et informat. Unde fōre matiales
a om̃. dicit̃ur cōstituite in esse p sua subiecta eo q̃
sūt eis unite scdm̃ eē cum ip̃a p̃ i cū int̃in^o ..

7 informāt. Sed opatio dī ppe de pēdere ab aliq
ut ab obo a quo mouet 7 i mutāt uirtū? cur? ē opa-
tio illa sicut uirtus uisua cui? opatio ē uidere im-
mutāt ad uidendū a colore uel lūie. 7 iō uisio dicit
de pēdere a colore 7 a lūie tanq̄ ab obo. sūt aut 7 i
alijs. **¶** Alteri? cōsiderādū ē q̄ licet aīa itellectiua
cōicet cū alijs in h̄ q̄ dī actus p̄mus. tñ scdm aliq̄
aliā rōem dī actus ab alijs aīab. s. uegetatīa 7 se-
situa. **¶** Nā sensitiua aīa ē actus p̄mus corp̄is unitus
7 cōiuncti corp̄i scdm eē 7 p̄ sui unionē dās eē for-
malit̄ ipsi corp̄i subo. 7 sūt aīa uegetatīa. 7 ille aīe
sunt forē māles cōstitute i eē p̄ sua suba scd̄ om̄.
7 testuūt p̄ corruptionē p̄p̄oz subo. s. aīa intel-
lectiua. ppe dīda q̄ itelligim? uia nō ē actū uniti
7 cōiunctus scdm eē corp̄i ita. s. q̄ p̄ sui unionem
ad corpus det foralit̄ eē ipsi corp̄i 7 cōstituat hoīez
in eē specifico subali imo ē sepata scdm subsisten-
tiā ab oī corp̄e scdm **12. 7 om̄.** Et h̄ ad p̄ns posse-
mus supponere q̄a demābit i? q̄stīōe q̄nta ex in-
tentiōe om̄. p̄pter tñ exercitaciōē iducat rō talis
¶ Si aīa itellectiua eēt unita corp̄i 7 p̄ sui unionē cō-
stitueret hoīem in esse specifico subali aut illa unio
aīe ad corp̄i eēt idē subalt̄ cū ipsa suba aīe aut eēt
aliq̄d accīs ipsi sube aīe p̄ sufficientē dīōnem. n̄ ē
dicendū q̄ illa unio uel unitū eē sit idē eēnalt̄ cū
eēntia 7 suba aīe q̄a tūc cū remoueret 7 destrueret
illa unio uel illud unitū eē cū corp̄e dīstrueret sub-
stātia aīe 7 corrūperet. s. cū in morte idē dui remo-
ueatur unio cū amplī? nō sit unita corp̄i actu seq̄
q̄ destrueret suba aīe 7 corrūperet qd̄ ē im possibile
scdm oēs q̄a sepatur ab alijs sicut p̄petuū a corrup-
tibili. Si aut illa unio ad corp̄i eēt accīdēs. aut ē ac-
cidēs sepabile aut īsepabile hāc dīōnē oēs conce-
dunt. si ē accīs īsepabile ḡ nunq̄ remaneret sub-
stantia aīe si cōtingat ipam nō eē unitā. ḡ p̄l mōtē
for. uel nō remaneret aīa ei? itellectiua qd̄ ē falsum
q̄a ē p̄petua uel remaneret unio ei? ad corp̄i 7 sic r̄
maneret suba ei? 7 eē subale for. qd̄ ē absurdū. si
uero dicat q̄ unio aīe ad corp̄i uel unitū eē ē acci-
dens sepabile. tūc cū ipa nō cōstituat formalt̄ hoī-
nem in eē specifico nisi scdm q̄ ipsa eēt actu unita.
seq̄tur q̄ ipa cōstituat hoīem i sua. p̄p̄a sp̄e substā-
tiali p̄ accidēs sepabile qd̄ ē absurdū oīo. ḡ mani-
festū ē q̄ aīa itellectiua nō ē actus corp̄is unitus
scdm eē ipsi corp̄i dās eē ipsi corp̄i formalt̄. **¶** Alie
aut alie rōes sūt ad istā cōclusionem sed dimitto ad
tertiū lib. **¶** Alteri? itelligendū q̄ aliq̄ opati-
onē eē p̄p̄am aīe p̄t duplt̄ itelligi. **1. 1. 1.** q̄ ista ope-
ratio n̄ de pēdat a corp̄e tāq̄ a subo nec ab aliquo
exīte in corp̄e tanq̄ ab obo. a. sic q̄ ipsa opatio n̄
de pēdat a corp̄e tanq̄ a subo. 7 scd̄ h̄ respōdo ad
q̄stīōnē duo. **1. 1. 1.** q̄ aīa nō habet opationē p̄p̄az
p̄p̄a appropatiōis. 2. q̄ aliq̄ aīa bñ h̄ opatiōnē 2. 1. 1.
1. 1. 1. p̄bat rōe **12. 7 om̄.** q̄a si aīa h̄t aliq̄ opatiōnē
sibi p̄p̄a tali mō q̄ nō de pēderet a corp̄e tāq̄ a
subo nec ab aliquo exīte i corp̄e tanq̄ ab obie-
cto maxie uideret itelligere. nā int oēs opatiōes
aīati ipm itelligere maxie ut min? idigere corp̄e.
qd̄ ē manifestū sicut oēs cōcedūt. s. itelligere non ē
sic p̄p̄um q̄a itelligere uel ē fantasia ut nō ē sine fā-
tasia ut dicit **12. 7 si** itelligere ē fantasia constat q̄
de pēdet a corp̄e tanq̄ ab obo. nam uirtus fanta-
stica nō mouet ad actū fantasiandi nisi ab aliquo
corp̄e uel ab aliq̄ exīte in corp̄e. 7 si nō sit sine fā-
tasia. i. sine actū fantasiandi uel cogitandi uel sine in-
tentiōe imaginatīa cū tñ oīa ista sint in corp̄e. s.
in organo fantasie. manifestū ē q̄ ipm itelligē de-
pēdet ab aliq̄ exīte in corp̄e tanq̄ ab obo. **¶** Imagi-
natur aut **12. 7** sicut uisus mouet ad actū uidēdi
a colore sic itellectus mouet ad actū itelligēdi a fan-
tasimate. **¶** Scdm oīdet sic. oīs suba que n̄ ē unita

corp̄i tāq̄ subo cui det eē sed ē subsistēs dīstīcte a
corp̄e h̄ opatiōnē imānentē que n̄ de pēd̄ a corp̄e
tanquā a subiecto. hāc habeo p̄ manifesta. sed aīa
ē h̄mōi ut p̄ ex sup̄pōe secūda q̄re **22. 7** it̄ p̄t sic
argui illa opatio que nō exīstī i corp̄e tāquā i
subiecto ē. p̄p̄a aīe h̄ mō appropatiōis. s. itelligit
nō exīstī i corp̄e ut in subiecto. q̄a uel exīstet in
toto corp̄e 7 sic eēt i mām 7 tūc mā? itelliget cū
oē h̄ns aīam in qua ē itelligere itelligat aut i aliq̄
parte corp̄is determinata 7 h̄ iconueniēs est quia
nulla rō ē q̄re maḡ exīstāt in una parte q̄ i alia cū
potentiā itellectiua nō sit organica 7 sic ratio ē bona
Sed aliq̄ dubitat satis rōabili. nam scdm **12. 7**
om̄. 1. 1. h̄ itellectus agēs ē pars aīe n̄rē 7 ip̄e se ip̄s
itelligit. cōstat aut q̄ opatio p̄p̄a ei? nō de pēdet
a corp̄e sicut a subo nec tāq̄ ab obiecto. q̄a nūq̄
mouet a fantasimate ad itelligēdi seipsum. imo
ipse ē pure actu ens. ḡ ut q̄ h̄ana aīa h̄eat opera-
tiōnē sibi p̄p̄am q̄ n̄ de pēdet a corp̄e aliquo modo
¶ Forte dicendū q̄ illud dīctū ē itelligendū d̄ ope-
rationibz acq̄sitis in aīa que sūt noue generabiles
7 corrūptibiles. sic aut nō ē de itelligere q̄ itellcūs
seipm itelligit. istud. n. itelligere nō ē acq̄situm in
itellcū agēte postq̄ nō eēt nec nouū nec generatū
s̄ perpetuū 7 unū sicut ip̄e itellectus agēs. 7 iō non
ē ad p̄positū. **¶** It̄ p̄t dīci q̄ ista cōctō itelligēda
ē de opatiōe que ē oīsa realit̄ ab ipsa suba anime
h̄uane. s. itelligere q̄ itellcūs agēs seipm itelligit
ē idem eēntialit̄ cū suba ei? ut uidebit in 3. huius
¶ Est tñ itelligēdū q̄ licet ista dīcēt **12. 7 om̄.** tam
scdm sanctā fidē catholicā 7 ueritatē alit̄ ē dicēdū
7 sciendū q̄ aīa itellectiua unita ē corp̄i h̄uano scd̄
esse 7 dat ei foralit̄ 7 intrīsece eē. 7 p̄ns ipm itel-
ligere ē aliqualt̄ i corp̄e sicut i subo licet per accīs
oīo q̄dīu aīa itellectiua ē in ip̄o corp̄e. cū autē
erit sepata ab ip̄o corp̄e in q̄ fuit h̄bit aliū modū
itelligēdi. de q̄ h̄nt inq̄rere theoloḡ. **¶** Et ad ra-
tiōnē in cōtrariū cū dīcit eē unitū uel unio ipsa 22.
dicendū ē q̄ ē accīs sepabile q̄a q̄nq̄ adest 7 q̄nq̄
abest manētē substātia aīe. 7 cū dīcit q̄ tūc anima
cōstitueret hoīem in eē specifico scdm accidēs sepa-
bile. oīo q̄ uerz ē nō p̄ncipalit̄ se oīp̄ositue 7 hoc
sufficit scdm illā rōem ita q̄ eē unitū corp̄i 7 cō-
iunctū cū corp̄e oīp̄oit ad eē substātiāle qd̄ aīa
dat corp̄i 7 illa dīsp̄oe deficiēt nō amplī? dat eē
corp̄i. **¶** Ad rōes. **Ad p̄mā** p̄ ex oīctis. cōcludit
n. q̄ aīa h̄ opationem sibi p̄p̄am sic q̄ non est i
corp̄e subiectiue sed nō alio? 7 h̄ cōcessum est.
Sist aut secūda idē 7 nō amplius cōcludit. itelli-
gere. n. nō est exercere per organū corp̄e aīe i quo
recipit quāuis de pēdat ab aliq̄ exīstēte in organo
corp̄e. s. ab intētiōe imaginata uel cogitata.
¶ Ad aliā p̄t idē. p̄batur. n. animā h̄re opatiōez
nō unitā corp̄i ut subiecto sed nō p̄batur illam
nō de pēdere ab aliq̄ exīstēte in corp̄e. possibile. n
est q̄ ut dīcit cōmētator. q̄ opatio aliq̄ exīstentis
in corp̄e subiectiue supple sit in rebo. i. cāet a rebo
exīstentibz in corp̄e. 7 h̄ ē sentētia **12. de** intelle-
ctu q̄ ip̄e scdm eē subsistētie 7 eēntie separatus ē
a corp̄e 7 tam opatio sua. s. itelligē nouū de-
pēdet a rebo exīstentibz in corp̄e. **¶** Ad rōem in
cōtrariū cū dīcit q̄ pars in toto suo exīstēs non h̄
opatiōem snā per se. p̄t dīci q̄ uerz ē de partibz
quātitatiuis 7 d̄ opatiōe q̄ est motū p̄p̄e dīcti
uel cū motu p̄p̄e dīcto. una. n. parte quātitatiua
quātī cōtinui mota mouet 7 aīa. q̄a cōtinua sunt
q̄z motus est unū. sed de partibz essentialibus 7 d̄
motu ip̄p̄e dīcto q̄ est mutatio indiuisibil? 7 sal?
7 perfectio nō oī q̄ una pars exīstēs in toto h̄eat
per se 7 p̄ opatiōem quā habet alia. fōra enim
exīstēs in mā agit p̄ se 7 p̄ saltē scd̄ ap̄titudine

cu ipfa posita ponatur aptitudo agendi 7 remota
remoueat 7 nō inest ei palter sed alteri pipiam.
Sunt una ps quātūtatia corpis aīati būnua alteri
pōt recipere aliqū imutatiōē quā nulla alia ut oculi
recipit spēm uisibilis p se quā nulla alia ps recipit
nec recipere pōt. sūt aut 7 in alijs multis. Nūc autē
aīa est ps eēntialis aīati 7 nō quātūtatia 7 intelli
gere nec ē motus ppe dicit nec fit cū motu ppe
dicit. s. diuisibili sed cū mutatiōe indiuisibili iō rō
n ualeat. Adhuc aut diceret q aīa itelleāia nō est
ps eēntialis aīati 7 ppositi qd fit eēntialit unū 7 sim
pliciter sicut alie fore māles cōstituit unū in esse cū
suis subis 7 iō nō ualeat. sed ē actus sicut intellēctū
operas respēctū aliqū pōt dici actus eius 7 hoc ma
nifestabitur in tertio huius.

OXI

Dinde quāt. Utz logicū diffiniat
pforam. Et arguit p q nō. qā q
diffinit p aliquid qd pōcat eēntia
liter de diffinito nō diffinit p for
mā cū forā nō pōcat eēntialit
de eo cui ē forā saltem in rō. nec
n. aīa ē aīa ut dicit cōm. 7 methaph. ca. Pm uero
diffinitio ē rō ubi sic dicit. Dicere. n. q aīa sit aīa ē
falsū. sed logicū diffinit p talia q pōcant eēntialit
7 in rēcto de diffinito. diffinitio. n. data p genus 7
oriam pōcat eēntialit de diffinito 7 in rēcto sūt
noīe pncipali ut dīcēdo homo ē aīa albedo ē colō
7 ite q diffinit p ppositū ex mā 7 forā nō diffinit
pforā. s. ē nō. qā aggregatū ex mā 7 forā nō ē
forā nec cōuersio. sed logicū diffinit p ppositū ex
mā 7 forā ut si diffinit hō logicē p aīa ipm aīa est
qd cōpositū ex mā 7 forā. s. ex aīa 7 corpore. p si
logicus diffinit p forā aut hō itelliget de diffi
nitōibz pntētibz ad ipā logicā sicut ē sillogismū
7 tēntia. 7 sillogismū dialēcticū. 7 hōmōi entia ra
tionis aut de rebz alijs pntētibz ad alias scias ut
homo aīa albedo 7 nigredo linea numerū 7 sic d
ceteris. nō de rebz logicalibz. qā multa diffinibilia
logicalia diffiniuntur p suā mām in logica ut sillo
gismus diffinit p ppos. 7 tēntatio p pncipia. p
pria 7 imediata 7 sūt eī mām. 7 sillogismū dial
eticus p ppos. pōbiles ut p in logica. Nec ē in
telligendū de rebz alijs qā logicū nō cōsiderat illas
7 p cōns. nō diffinit. qd em pntet ad logicū cōside
rate hōiem aut equū aut albedinē aut nigredinē 7
sic de ceteris rebz nate. p si logicus diffinit p for
mā tūc diffinitio logicē nō ē uana ad tēntan
dū. 7 hō ē cōtra 7 in lra q uult q diffinitiones per
qō nō cōtingit accētia cognoscere dialēctice et uane
sūt oēs. 7 sic uoluit q diffinitiones logicē sūt uane
ad tēntandū 7 nō faciūt cognoscere accētia diffi
niti. 7 cōtra declarāt. qā si logicus diffinit p forā
ipe diffinit p qdditatē. forā. n. qdditas ē rei ut dīc
cōm. 7 methaph. ca. utz aut idē ut dīcū. ubi dicit
cōm. q qdditas hōi ē hōi sēcūm forā 7 nō ē homo
cōgregatus ex mā 7 forā. Et 7 dicit in eodem 7.
Spm aut dīcō qd qd erat eē. 7 in 2. hō loquēs de
aīa que ē forā 7 ad dīcū eē hōi corpis. 7 sic qdūq
diffinit p forā diffinit p qdditatē. mō quidditas
īpā ē pncipiū dēmonstrationis ut dīcīt 7. i. isto p
hemio. Oīs. n. dēmonstrationis pncipiū ē qd qd ē. Sic
g si logicus diffinit p forā diffinitio logicē ē rē
cōueniens ad tēntandū 7 nō uana cui ppositū
dīcīt 7. p si logicus diffinit p forā hō ē rē p
tanto qā diffinit p genū 7 oriam ut cōiter dī. hōc
nō pōt stare qā sic methaph. diffinit p forā
cū ipe diffinit p genū 7 oriam. 7 sūt mathematicū
multa diffinit per genera 7 orias ut linea ē longi
tudo sine latitudine 7. 7 triāculus ē figura plana
tribz lineis cōtēta 7 hōmōi. Incōueniens autem

ut dicere q methaphicus diffiniat per forā 7 ma
thematicus qre 7. Ppositū arguit auctōitate
7. 7 cōm. dīcīt idē 7 oēs aliqū expōitores. Ad
qstionē ē intelligēdū q quātū spēdat ad ppositū
forā pōt capi duplt ut cōiter dī. Nō mō potest
capi p altera parte ppositi que dat eē subo 7 ipm
pōt 7 iformat. 7 capīt forā aīa p eo qd ē idē
eēntialit cū eo 7 itelligit sub rōe pōi 7 notioi.
Nūc dīcīt ad qd ē duo. p q logicū nō diffinit p
forā pncipio mō dīcīt. 7 hō satis pbat pme due
rōnes ad hō in pncipio adducte. Itē aliqū sic pbat
si logicū diffinit per forā q ē alia pars cōpositi
oans eē matie uel subo. tūc illa q nō hōt forā sic
dīcīt nō possent logicē diffinit qd ē falsū. falsitas
aīa p qā spēs accētiāliū forā ut albedo 7 nigre
do 7 hōmōi bñ diffiniunt logicē. s. per genū 7 dif
ferentiā ut oēs cōcedūt. 7 tūc tales fore nō hōt forā
pntētes subm qā forā nō est forā ut accipit
ex 7. metha. 7 hō ē uep. qā fore ut forā nō ē forā q
sit eius pars qā sic itetur in ifinitū. Sed utz aliqū
forā ut talis possit eē aliqū forā uel pars eēntialit
formalis bñ ē ingrendū sed nō hō. Tūc ostendēt
secūdū q ille q diffinit per aliqū q pōcant de diffi
nito eēntialit i rēcto 7 notificat eēntiā diffinitū
diffinit per forā 7. s. sumptū. s. que ē idē eēntialit
cū aliqū 7 ē notius eo. nā si nō ē idē eēntialit cū
eo nō pōcat eēntiā de eo in rēcto eēntialit cū pōca
tio sumat ab eē 7 si nō ē rēcti eo non notificat
eum ppe. s. logicus diffinit per aliqū que pōcat
eēntialit de diffinito in rēcto 7 q notificat eēntiā dif
finitū. s. per genus 7 oriam ut manifestū ē. Itē
aliqū sic pbat qūqū diffinit per ule diffinit p for
mā 7. dīcīt. s. logicū diffinit per ule qre 7. maiōr
p. qā ule ppe sumptū ē idē eēntialit cū suo īferiōi
et ē eo notū ut p p phicoz. et tale qd dīcīt forā
7. accipiendo forā. sed minor ē manifesta. logicū
enī diffinit per genū 7 oriam et ista sūt uia quedā
ut manifestū ē cūlibz sciēt. s. hō ē aduertēdū
q logicū nō p tanto dīcīt diffinit per forā quia
per se et per hitūm pbum q ē logica cōsiderat oēs
diffinitōes tales q sūt ex genere et oria. nō enim
logicus per hitū p pū logicē per se cōsiderat aīa 7
rōale. imō magi pbus nālis. nec cōsiderat colozem
nec dīgregatū uisus per q diffinit albedo. simi
liter aut et in alijs genētibz et differētijs nātaliū
reuz aut mathematicaz. sed p tanto dīcīt logicū
forte per forā diffinit qā tales diffinitiones ex
genētibz et differētijs cōsueuerūt uocari diffinitū
ones logicē p p aliquid cām. et ista cā nō ē multū
ex qstia. Dīcīt tū aliqū q cā hō ē qā logicū cōside
rat intētiōē genētis et intētiōē orie q dēnoiant
res pōitas in illis diffinitōibz ut aīa dēnomiatur
genus et rōale dēnoiat oria et sic de cetis. et p p
illā cām cōsuetū ē illas diffinitōes uocari logicas.
qā cōstituitur ex partibz q dēnoiantur a qbusdā
intētiōibz i logica cōsiderat. Sed hō nō placet
alijs. qā si pzo tāto ille diffinitōes dicerent logicē
sūt diffinitio ex mā et forā ppe dīcīt pōt dīcī lo
gica qd nullū dīcīt 7 p. qā sicut aīa et rōale dēno
minat a qbusdā secūdis intētiōibz qō cōsiderat
logicus. s. ex genere et oria. sic mā et forā dēnomi
nāt ab intētiōe secūda quā logicū cōsiderat. sed
qā tam mā q forā dīcūt et sūt cāe et ipe logicū
cōsiderat intētiōē cāe. alit. n. nō cōsiderat locū
a cā et ab effectu qd ē cōtra oēs logicos. et ista rāō
nō uidetur sufficēs. p aliqū dīcūt alit ad qd ē sciē
dum q una ps logicē ē qua scit et docet modū
īuestigandi diffinitōē qdditātiā. et hō traditū
i 2. postetoz. illa aut scia i maiōri pte cōsiderat 7
īgit mōm īuestigādi diffinitōē q ē ex genere
7 oria et iō tales diffinitōes dīcūt logicē. Itē

dicunt alii alii qd hoc e p tanto qa sicut logica e scia
cois ita mod' diffiniendi per gen' et oriam e cois
oib' scibili' ppe diffinibili' 7 scdm similitudinem
dicunt logice qd e alia similitudo. quia sicut logica
est cois scia scdm applicatione ut scit in logicalib'
sic unu pncipioz talis diffinitiois e coe multa alijs
a diffinito. s. ipm genus qd est coe oib' suis speib'
nec est remotu illas diffinitiones dici logice scdm
similitudine. qa multa dicuntur similitudine ut dic phs
8° phicoz. si aut h' no sufficiunt inqratu melius.

Ad rōes. prima et secunda solute sunt per dicta.

Ad alia potest dici qd intelligitur de diffinibili' b'
utruq. s. orinter. qa ipse ppe 7 p se diffinit diffini-
bilia q pnt ad ipsaz logicā. 7 alia diffinit per cas
pdictas scdm similitudine 7 min' ppe. 7 cu or qd ipe
logicus no diffinit entia logica per foram. imo
p suas mas. dico qd imo. qa i eoz diffinitionib' ca-
pit genus suu uel aliqd ad mom generis se hns. ut
cu or qd illogism' e oro in qd qbusda positus 7 con-
cessis zc. ibi oro p genere ponit 7 p tanto dicitur
diffinit p forma. sed in qd tuz sumit ibi ma non e
p forma. Nihil aut phibz diffinitione alicui rōe
unius sue ptis ee p forma 7 rōe alteri p materia.

Ad qd i diffinitioe accipit sola forma 7 dimittit

maim dimittit aliqd necessarii scdm om. h.

Ad alia dicendu qd diffinitiones que dicuntur logice si sunt

uere diffinitiones ex generib' 7 differētis ppis

eēntialib' no sūt uane ad temrandū. imo sūt due-

nientes ad temrandū scdm Lincon. p posteriorū

7 scdm Az. nā ppter aliud no ut dare artē iqrēdi

diffinitione qd ex genere 7 oria nisi qa ista e me-

diū temrandū. qd si alia cā h' facit tamē ad pñ

dico qd scdm om. Lincon. una diffinitio ex gene-

re 7 oria e pncipiū temrandū qua temratu

accis te subo. 7 cu dicit qd h' e extra Az. in lra qd oīe

q diffinitiones qd no faciūt accitū cognoscere dia-

letice sunt 7 uane oēs. s. ad certitudinē temrandū

ut dicit Albrus. dico qd ista littera h' bñ considerē

no e cōtra nos. hñ. n. uer' e qd diffinitiones que no

faciūt cognoscere accitū. ppa sunt uane 7 diale-

tice. sed no sequit ex h' uerba uis qd oēs diffiniti-

ones logice sūt uane ad temrandū. hñ qd cedere

q sūt qdā diffinitiones i pzope qd qa sūt ex qbusdā

coib' accitib' 7 extraneis sūt uane ad temrandū

7 ille uocant dialectice forte ppter similitudinē. quia

sūt ex coib' que admōm dialectica cois e ut patz p

thopicoz. 7 qa. s. dialectica utēs no facit sciam de o-

clufione occlusa p illogismū dialecticū. sed solū opi-

nionē. Ad alia cū dicit qd tūc sūt methaphisicus

zc. possēt cecidi qa illud no ē incōueniēs. imo ipse

methaphisicus ita bñ diffinit p gen' 7 oriam sicut

logicus. orinter tñ sicut docet om. 7° methaph. ca.

Qua aut iquantū in analeticis zc in pnci. ubi dicit

om. qd orinter considerat logic' 7 methaphisicus de

diffinitioe. nam ipse logic' considerat de diffinitioe

inquantū ē instrumētū ouēs itellcm ad itelligere

qdditates rez. pms aut phs considerat de ea iqtū

e qdditas rei diffinit. logica qd diffinit p genus 7

oriam iquantū ex his constituit instrumētū qd

ouit itellctū ad itelligere qdditatē rez. sed me-

thaphisicus diffinit p illa iquantū pnt ad ipaz rei

qdditatē absolute 7 abstracte. Ex h' tam apparet

cui diffinitiois cām unitatis ibi assignat Az. qd

enī ibi assignat cām unitatis diffinitiois p cēptu

neq. p uoce sequēte rē. s. cām unitatis diffinitiois

que ē una rei quidditas. h' aut unitatis cām dicit

ēd qa ptes pōres sūt potēntiales 7 ultia sola ē actus

purus 7 h' dicit ibi om. in his uerb. Cā. n. in h' ē qa

ultia oria data in diffinitioib' ē oria qd otinz forāz

ppter quā ens est nū in actu. orie autē que sunt

ante ultimā oriam sūt exntes i diffinito i potētia.

Ex h' ulter' manifestu ē qd orie pōres 7 ultie nō
sunt penit' idem eēntialit cū una eaz sit i actu uel
actus 7 alie sint i potētia. nec ualet qd aliq dixerit
qd pōr oria quantū ad subam suā nō ē in potētia
nec potētia respctū ultie. s. quantū ad mōm eēndi
qd ē potētia qd cois 7 impfctū ē. mod' aut eēndi
oria ultie ē specialis 7 ppus 7 magis pfect' 7 idō
actualis. hñ. n. sufficit qa quātūcūq. modns eēndi
unū cōioz sit 7 ipfctioz alio 7 potēntiale respctū
alteri ut sentire respctū rōcinari. tñ pzopt h' ex ist
nūq. constituit unū simpst 7 p se. nec ex te sub uno
illoz sit unū 7 idem essentia cum ipsa te ut stat
sub alto illoz. Ridiculū. n. ē dicere qd ex sentire 7
rōcinari fiat unū p se 7 eēntialiter uel qd ex aiali ut
stat sub sentire fiat unū eēntialit cū aiali ut rōnali
ut stat sub rōcinari. Vñ si bene cōsideret mibi ui-
detur ienitabil' cōcludi scdm itētionē Az. 7° om.
qd qdditas generis 7 orie sūt scdm se reat diuerse
7 nō solū scdm diuerfū mōm eēndi aut cōcept' in
tellectuales. In hñ. n. incidentalit moratus sū plus
debito sed h' fecit affectio renouādi pluralitatez et
gōdus formaz generis 7 orie quā uideo istis tem-
porib' sine rōib' efficacib' abhorzēti. s. h' tñ plura
cōgregauit in qstione spali de h' disputata. *Vñ alia*

diffinitio p māz sensibilem

Vñ. Vñ nālis diffinit p māz

sensibile. Et arguit p qd non. qa

natural' nō debet diffinire p illud

qd scōz se ē ignotū. h' ē manifestu

qa diffinitō ē causa inotēcedi

thopicoz. sed matia scōz se ē i gta

7 metha. qre zc. p si natā diffinit p māz sensibi-

lē tūc suba natā diffinit p additāmū qd ē extra

Az. in 7° methaph. ut cōiter allegat ubi uoluit qd

suba nō diffinit p additāmū. 7 pzoia qa mā sensi-

bil' ē sētib' p accna ut manifestū ē 7 sic i diffinitōe

sube poneret accis 7 sic eēt diffini' p additāmū.

Ad tūc diffinitō dicit ēē p additāmū cum i ea

ponit aliqd qd ē extra gen' diffinitū ut dicitur 7°

methaph. Itē si diffinitio nālis eēt p materiam

sensibilem tūc illa que nō hnt matēriā sensibilem

nō possent diffiniri a natāli nec diffinitione natāli

ōia ē euidēs. s. oīs ē falsum. qa coipa celestia pnt

diffiniri a natāli. qd enī ali' diffinitet eācū sint

entia mobilia 7 sensibilia 7 tñ nō habēt matēriam

scdm om. 7° 7° methaph. 7° phicoz. 7 p celi et

mūdi 7 i te suba orb. et p phicoz. p si naturalis

diffinitet p matēriā sensibile aut h' eēt tanq. p pzi-

cipiū extrisecū aut itrisecum qdditatis naturalis.

h' ē sufficiēs oīo ut uoluit om. 5° methaph. 7 dicit

sup pmiū posterior. s. n tanq. p pncipiū extrisecū

qa matia nec ē efficiēs nec finis rei natural' ut mā-

festum ē cuilibz. efficiēs qdem nō ē qa ipsa ē pute

potētie receptiue ut p p phicoz. Qd aut efficiēs 7

agens ē actu ens. semp. n. estimabit spēs aliq mo-

uēs 7 phicoz. Qd mouēs ē agens p te generatiōe

7 iō oē agens ē ens actu. Vñ 7° de generatiōe

dicit Az. qd forme ē agere. g mā nō ē pncipiū agēf

respctū rei natural'. Itē nec ipa ē finis rei natural'

qa finis ē nobilioz eis qd sunt ad finē ut notū est 7

famofum. Vult. n. finis ēē bonū alioz ut habetur i

7° phicoz. mā autē nō ē qd nobili' 7 pfect' ipsa

te natural' ut manifestū ē p se. g nullo mō ipsa est

pncipiū extrisecū. Itē nec itrisecum qa nullūz

pncipiū qdditatis debet ēē p ipf' qdditatis ut

uoluit om. 7° methaph. ca. Vñ aut idē uel dīfuz

ibi enī dīc om. qd qdditas hoīs ē hō uno 7 nō est

hō alio mō. ē enī hō scdm formā 7 nō est hō scdm

cōgregatū ex matia 7 forma. Itē qd ponitur in

diffinitioe rei naturalis debet ēē notū ipa te natu-

rali. h' ē euidēs qa ali' diffini' nō notificat diffinitū

Q XII

sed matia non ē notior q̄ res cui est matia. q̄ aut
ēē notior simplr scdm naturā uel q̄ ad nos per
sufficientē dōnē que hēt ex p̄ phicoz i p̄oheio.
nō quo ad nos q̄ ipa ē maxie occulta 7 saltē ma-
teria p̄ma 7 nō pōt cognosci nisi p̄ aliud ut patz ex
p̄ phicoz. nec ē notior simplr 7 scdm naturā. quia
notiora simplr 7 scdm naturā sūt ueriores ētatis
s notiora quo ad nos sūt i p̄fectioris ētatis 7 i ḡ-
notioris scdm naturā ut p̄ in p̄ phicoz. 7 t̄gitur
2° h̄ca. Quoniam aut ex icertis in p̄ncipio. Matia
aut nō ē maioris aut p̄fectioris ētatis q̄ res nālis
ut manifestum ē cuilibet itelligēt. p̄ nāl dīfinit
mā; sensibile q̄s. n. alius ēā dīfinitetis nō dīfinit
ēā p̄ materiā sensibile q̄a sic idē dīfinitet p̄ se ipm
qd ē incōueniēs. q̄a tūc idē ēē notū 7 min⁹ notū
seipō. q̄te ut q̄ nālis nō h̄; ulter dīfinitet p̄ mām
sensibile. p̄ nālis dīfinit natām ut manifestū ē
i 2° phicoz. sed nō ut ēā dīfinitet p̄ materiā sensi-
bilem q̄te zc. Itē singulare nō ponit i dīfinitio-
ne rei nālis q̄a dīfinitio nō ē de singularib⁹ sicut
nec scia. p̄ posterior 7 7° methaph. nec p̄ dñs p̄ sin-
gularia. s materia sensibilib⁹ ē singularis ut mani-
feste ut. q̄a dicit Boe. q̄ singulare ē dū; sentit uni-
uersale aut oī itelligit. idē uoluit Az. in p̄ posteri-
oz. p̄ naturalis dīfinit motū; p̄ phicoz 7 nō ut
ipm dīfinitet p̄ materiā sensibile ut p̄ ex eī dīfī-
nitione. ē. n. motus actus entis in potētia scdm q̄
in potētia. p̄ naturalis dīfinit tēpus q̄ phicoz
7 nō p̄ mā; sensibile ut ut. tēpus. n. ē numer⁹ mot⁹
scdm p̄us 7 posterior. p̄ naturalis dīfinit locū;
q̄ phicoz 7 nō ponit i dīfinitioe eī mā; sensibilib⁹
ē. n. locus termin⁹ cōtinentis locatū imobil p̄mū.
p̄ naturalis dīfinit aīam 2° h̄ 7 quomō appaz
ibi matia sensibilib⁹. Oppositū arguit auctoritate
Az. in isto p̄oheio. 7 idē uoluit in 3° phicoz. 7 in 7°
methaph. Idē dicit oī. Auer. 7 oēs alii expōitōes
Az. Ad q̄stionē ē intelligendū q̄ p̄ materiā sen-
sibile possum⁹ itelligere duo. Vno matia sensibilib⁹
pōt accipi p̄ materiā p̄ma infor mata q̄litate sen-
sibilib⁹ uel scdm aliū mōm loquēdi p̄ mā; p̄ma
in h̄itudine ad forām natālē quā cōsequūtur qua-
litates sensibiles. Alio pōt capi materiā sensibilib⁹
p̄ q̄cūq; p̄ se 7 p̄pō subo dīfinitibilis natāl h̄nte
h̄itudine ad motū uel ad q̄etē. 7 h̄ subm cōueniēt
pōt dici materiā sensibilib⁹ eo q̄ ipe mot⁹ ad quem
h̄ h̄itudine ē qd p̄ se sensibile ut p̄ in 2° de aīa. 7
cū h̄ h̄ modū uel tōem materie inquantū substat
dīfinitibili naturali. Tūc oīco ad q̄stionē q̄ etiā
naturalia ulter h̄nt dīfinitū p̄ matiam sensibilem
p̄ mō sumptā. q̄a corpa celestia sūt quedā substan-
tie naturales ut p̄ ex 8° phicoz. 7 p̄ celi 7 mundi.
7 tū non h̄nt materiā illo mō sicut in multis locis
p̄bavit oī. 7 h̄etur ab Az. satis in 8° methaph. 7
p̄ celi 7 mūdi. 7 ad p̄ns suppono. Itē uidem⁹ mē-
tas dīfinitiones naturales p̄ q̄s nō appz tal matia
sensibilib⁹ sicut argutū ē de multis q̄te zc. 2° oīco
q̄ entia naturalia bñ dīfinitū p̄ materiā sensibile
2° oīctā 7 per subm p̄pūm quod ē p̄ncipiū mot⁹
7 q̄etis sic itelligendo q̄ p̄ dīfinitiones talū apparz
aliquo mō h̄mōi mā. q̄a res naturalis debet dīfī-
nitū p̄ illud qd ē p̄ncipiū eēndi 7 cognoscēdi eam
7 per quod dīfinguit ab oībo alijs. h̄ recipit p̄o
manifesta uel saltē qd ē idē cū re natāl 7 ē not⁹
ea 7 ēā dīfinguit ab alijs. sed subm qd ē p̄ncipiū
motus 7 q̄etis ē p̄ncipiū eēndi 7 cognoscēdi tem
naturalē 7 p̄ ipam dīfinguit res naturalis a rebo
mathematicis 7 oīnis. uel idē cū ipa re natāl
7 notius ē ea 7 ēā dīfinguit a rebo p̄didis. hoc sic
p̄. nā subaz natālū quedā sūt p̄p̄tue ut corpa
celestia. 7 quedā sūt generabiles 7 corruptibiles.
suba ḡ naturalis que ē p̄p̄tua. s. corpus celeste est

ēentialit idē qd subm h̄ns simplr h̄itudine p̄in-
cipij receptiui ad motū circularē. 7 p̄ ē hui⁹modi
subm dīfinguitur ab oībo rebo oīnis incorpalib⁹
q̄tum nulla ē subm motus. 7 sūt a formis mathe-
maticis que nullū motū sibi determināt ut uisum
fuit in 2° phicoz. 7 sic ipsum corpa celeste cōueni-
enter dīfinit naturali dīfinitione p̄ subm simplex
qd ē p̄ncipiū receptiui motus circularis p̄p̄tui.
Suba autē generabilis 7 corruptibilis siue sit ma-
teria siue forā siue aggregatū debz dīfinitū p̄ sub-
iectū qd ē p̄ncipiū motus 7 q̄etis. q̄a h̄mōi subz
uel ē p̄s ipsius sube 7 p̄ncipiū intrinsecum. s. sube
opposita. uel ē idē ēentialit cū suba natāl trāsmu-
tabili sicut est materia p̄ma. Az. n. p̄ma ēentialit ē
subm qd ē p̄ncipiū motus 7 q̄etis large sumendo
motū ad trāsmutationē subalē q̄ ē generatō 7 cor-
ruptio. Itoz. n. motū materia p̄ma ē p̄ncipiū
receptiui ut patz ex p̄ phicoz. 7 p̄ de generatōe.
suba. n. cōposita bene dīfinitēda ē p̄ h̄mōi subz cū
sit p̄s intrinseca 7 ēentialis ipsi sube opposita 7 p̄zi-
cipiū eēndi 7 cognoscēdi 7 dīfingūdi ipsam ab
alijs. Sūt forā naturalis debet dīfinitū natāl dīf-
initione p̄ tale subm p̄pter eandē rōem. Accidia
.n. p̄ se 7 p̄p̄ria reaz natālū debent dīfinitū p̄ ali-
quod subm p̄p̄riū qd sit p̄ncipiū motus ut q̄etis
naturalis. 7 h̄ sine dubio obseruat in oībus oplet
dīfinitionib⁹ naturalib⁹ ut p̄z iducēt q̄si i oībus
dīfinitionib⁹ q̄s ponit Az. in sua scia natāl. exē-
plificās. n. de dīfinitione ite dicit ea ē ē furoz ē san-
guinis accēsum circa cor. ecce q̄ ponit ibi cor qd ē
subm quoddā qd h̄ h̄itudine ad motū 7 ad q̄etē
Sūt dīfinitens motū dicit ipsum eē actum entis i
potentia scdm q̄ h̄mōi. Manifestū aut ē q̄ ens in
potentia ē subm quod est p̄ncipiū motus. similiter
aut 7 in alijs h̄mōi. Considerandū aut oīligent
q̄ sicut dicit Auer. s scdm phicoz. in fine illi capī-
tuli. Q̄ aut ex necessitate. 7 Alia magn⁹ exēpli-
ficat ibidē p̄ dīfinitionē naturālē appz materia rei
dīfinitet altero duoz mōz. uno mō scd; exp̄ssioez
.s. scdm q̄ exp̄sse ponit i dīfinitione tanq; pars
dīfinitionis ut si dicatur q̄ h̄ ē qd aggregatū ex
carne 7 ossib⁹ 7 aīa itellectiā alijs scdm quendam
cōsuetionē ita. s. q̄ ex p̄tibus exp̄ssis in dīfīni-
tione cōsequitur q̄ talis uel talis debet esse matia dīf-
initū. ut si dicam⁹ q̄ h̄ ē aīa rōale. Ex h̄. n. q̄ h̄ ē
aīa seguit q̄ debet esse aggregatū ex mā dīspōita
ad recipiendū sp̄s sine materia. aīa. n. est aīa per
sensum 7 sensus ē receptiua sp̄s sine materia ut
h̄etur ex 2° h̄. 7 ex h̄ q̄ est rōnale seguit q̄ debet
esse cōgregatū ex materia nobilissime 7 optie p̄o-
fita. sūt aut oīgite 7 alijs q̄busdā. Est tū notādū
q̄ oīnt multum suba 7 suba naturalis ut natural.
quia in ratione forali substantie scd; illd quod ipa
ē non includitur aliquod accidēs ut omnes con-
cedunt. sed i rōe sube naturalis ut naturalis ē bñ
iclusum est aliquod accidēs. s. motus uel h̄itudo
ad motū 7 h̄ est de itentioe oī. apte in 7° metha.
p̄p̄e p̄ncipiū ubi dicit h̄ uerba. In phico auditu
.i. in scia natāl ē p̄scutatio de p̄ncipijs corpa
scdm q̄ ē naturale. i. scdm q̄ mouet 7 q̄scit. h̄ aut
p̄scutatio nō est de eis scdm q̄ substantie tantuz.
Ecce q̄ oī. expōit illā reduplicationē scd; quod
naturale. i. scdm qd mouet 7 q̄scit. 7 itelligo uel
secūdū actum uel scdm aptitudinem. 7 illa eadem
est itentio Az. in 2° phicoz cā. Qm̄ autem deter-
minatum est quoz modis dicit natura ubi sic dicit
Fiet aut utiq; manifestū si q̄s temp̄auerit utrozq;
dicere r̄mōs. i. dīfinitiones. Impar. n. 7 par. 7 r̄m̄
7 curuum. adhuc autem 7 lineaz 7 figura sūt motu
Caro autē 7 os 7 homo nō adhuc supple dīfinitur
sine motu. s. non dīfinitur sine subo 7 h̄itudine

ad motum. Item idē est 1° in 6° methaph. ubi
sic dicit. Quia igitur naturalia sunt primo dicitur ut nat^o
oculus facies caro os aīal foliū radix nullius enī
horum ratio sine motu est sed semp habet materiā
7 in 2° methaphice ca^o. Quoniam uero dicit diffi-
nitio 1° 2°. Sensibile quod forsan 7 sine motu non
est diffinitio. 7 ibidem cōm. dicit. Res naturales sunt
econtrario mathematicis. quidditates enim rerū
naturalium non possunt intelligi sine motu 7 sensu
i. sine motu 7 materia sensibili. Et his itaq; oīb;
scdm intentionem 1° 2° cōm. patet q; res natural^{es}
scdm q; naturalis est includit motum scdm apti-
tudine. 7 ideo bene potest diffinitio p matiam sensi-
bilē. i. p subiectū quod ē pncipiū motus 7 qetis.
7 h^{ec} et apte signavit cōm. ibidem q; dicit q; nullū
eorum habet diffinitionē absq; eo q; illa diffinitio
accipiat aliquod transmutabile. trāsmutabile autē
pprie ē subm motus. Et etiam notandū ulterius
q; in diffinitione rei naturalis scdm q; naturalis ē
materia solum ponit scdm q; habet habitudinem
ad motum. qd pbo sic q; constat q; in diffinitione
naturalis rei debet poni natura ut natura ē. i. sub-
stantione qua est natura. aliter enim non esset pprie
diffinitio rei naturalis sed materia sensibilis n hē-
rēdem nature. ppe nisi sub illa rōne ut est pncipiū
motus 7 quietis ut patet secundo phisicorum qre
2°. Ad rationes i contrariū. Ad primam cum
dicit q; naturalis nō debet diffinitio p illud qd se-
cundum se 2°. dicens q; aliquid esse ignotum
secundum se potest intelligi dupliciter. uno mō q;
nulla cognitio habeatur de ipso 7 hoc modo uera
est maior. Alio modo aliquid potest intelligi esse
ignotum secundum se. i. quod non cognoscatur nisi
p aliquid aliud. 7 sic maior non est uera. 7 cum dī-
t in minorī q; materia 2°. dico q; non primo modo
scilicet q; nulla cognitio possit haberi de ipsa. quia
nullum ens sic est ignotū naturaliter ut dicit Cō-
mentator secundo de generatione. Et ppter h^{oc} uo-
luit 1° 2° q; intellectus possibilis est omnia fieri. i.
modo similitudinis 7 receptiōis ut Cōmentator
exponit. quia potest recipere similitudines 7 cogni-
tiones omnium entium. Sed bene uerum ē q; mā
prima est ignota secundo modo scilicet q; non pōt
cognosci nisi p aliquid aliud ut habet uideri supra
primum phisicorum. 7 huiusmodi ens postq; est
notum potest esse principium cognitionis pfecte
alicuius alterius quare nō ualeat. Ad alias omēs
rationes factas patet ex dictis Amen.

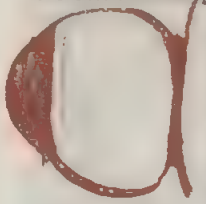
Explicit questioes supra primū librū
de aīa 1° Magistri Johis de Janduno.

De quidem a prioribus tra-
bita sunt 2°.
Circa secundū hui^{us} pōt q; tū-
ali mō. 1° 2° aīa sit suba.
Et arguit q; nō. nā illd qd
est suba debet ēē subsistens
sua nō ē h^{uius}modi quare 2°.
maior app; in pōdicamentis
minor p; q; ens p se subsistēs est ens i actu. aīa autē
nō est ens in actu quat 2°. 1° 2° illud quod est in
subo nō ē suba. s aīa ē h^{uius} qre 2°. maior p; q; cōe ē oī
sube in subo nō ē ut dicit phis i pōdicamentis. minor
p; p phm in 2° h^{uius} quare 2°. 1° 2° illud cui diffi-
nitio oat padditāntū nō ē suba. sed aīa ē h^{uius}modi
qre 2°. maior app; p phm in 7° methaph. minor p;
p phm in isto 2° qre 2°. 1° 2° illud solū ē substa-
tia qd cū sit unū 7 idē numero ē susceptibile con-
trarioz. sed aīa nō ē h^{uius}modi qre 2°. maior apparet p
phm in pōdicamentis. minor pbat q; recipies cōtra-
ria est in potentia. aīa autē nō ē in potentia cū sit actū
ut p; 2° h^{uius} actus. n. 7 potentia sūt oīe maxie oppo-
site ut dicit cōm. i. phisio h^{uius} qre 2°. 1° 2° si aīa ēē
suba. aut ēē mā aut forma aut cōpositū. sed nullo
mō qre 2°. maior p; p phm. q; suba uiuidit i ista.
ut p; p phm in 7° methaph. 7 2° h^{uius}. minor pbat ut
p. n. q; nō ē materia neq; cōpositū q; ista non sunt in
subo ut p; 2° h^{uius}. 7 aīa est in subo qre 2°. nec ē suba
que ē forā. q; talis forā corzūpit ad corzūptionē
cōpositi ut p; 7° methaph. s aīa nō corzūpit ad cor-
ruptionē cōpositi ut p; 2° h^{uius}. 7 1° 2° methaphice
1° cōpositū p; p phm 7 cōm. i. pncipio hui^{us} secūdi
Et arguit rōe. q; aīa uel ē suba aut accns. sed nō ē
accns g ē suba. maior app; q; oē ens aut ē suba aut
accns ut patet 5° 7 2° methaph. minor p; p cōm. h^{uius}
oītez. Ponere. n. aīam ēē accns ē iopinabile scdm
q; oat pma cognitio natā. 1° 2° ista qstione fuit
opinio qzdam loquentiū. q; aīa 7 quelibz forma
ēē accns. Moti aut fuerūt scd; q; dicit cōm. p qdā
apparetē similitudinē quā habet aīa 7 qlibet forma
subalis cū formis accntalib; s. q; utraq; ē in subo.
Ista opinio de aīa ē falsa. p. n. expse ē cōtra 1° 2° 7
cōm. in pncipio istius secūdi. 2° ē oīa rōem quia
illud qd ē pncipiū aliquaz opationū q non pnt re-
duci in aliqd accns nō ē accns. s aīa ē h^{uius}modi qre 2°.
maior p; de se. minor pbat p enī aīa ē cā nutritiōis
7 augmētatiōis ad oēm oīam pōnis ut p; 2° h^{uius}.
iste aut opatiōes non pnt reduci in aliqd accns
sicut nec qlitatē pma nec secundā imo q; plus ē n
pnt reduci in foram corzūptis simplicis nec i forāz
corzūptis mixti ex mixtiōe cātā q; utraq; ē pncipiū
motus ad aliqd ptem pōnis dēterminatā ut dīc phs
in p celi 7 mūdi 7 cōm. i. 2° h^{uius}. 1° 2° aīa ē pncipiū
sentendi 7 intelligēdi. 7 iste opatiōes nō possūt
reduci nec in accns nec i aliqd foram subalē com-
plexiōalē ut dicit cōm. 2° h^{uius} oīa Alexad^o qre 2°.
Et iō dico breuit q; aīa est suba. 7 pbo h^{uius} p rōibus
cōm. p sic. Illud ē suba qd ē nobili^{us} oīb; accntib;
sed aīa ē h^{uius}modi qre 2°. maior apparet q; qd ē no-
bilius oīb; accntib; nō pōt ēē accns ut de se patet.
minor p; p cōm. 2° h^{uius} qre 2°. 1° 2° illud qd ē pars
sube ē suba. s aīa ē h^{uius}. qre 2°. maior patz p phicorū
7 2° methaph. minor patet q; aīa ē ps substantie q;
cū aufert aufert substantia cōpositi ut dicit h^{uius} cōm.
qre 2°. 1° 2° qd ē nobili^{us} oīb; substantiis genera-
bilib; 7 corzūptibilib; ē substantia. s aīa ē h^{uius}modi
qre 2°. maior apparet q; nō substantia nō ē nobili^{us}
substantia ut patet 7° methaph. minor pbat quia
aīalia sūt nobilissima ps generabilib; 7 corzūptibi-
liū 7 aīa ē nobilior oīb; exntib; aīalib; ut dīc cōm
in phisio h^{uius}. Illud idē p; rōe 1° 2° naturalū
q; illud quod ē pmanēs unū 7 idē scdm numez

7 pot eē susceptibile cōtrariōrū ē substantia. s. aia ē h'mōi. maior apparet in p'dicamētis. minor p' q' aia ē susceptibilis boni 7 mali dētis 7 uitij 7 ista sunt cōtraria ut p' 6° ethicoz q're 2^a. 7 per h' ad rōes. Ad p'mā illud q'd 2^a. aliq' sic dicit q' p' se subsistere pot' intelligi duplt. uel p' se cōplete 7 seozuz. uel cōplete 7 in alio cui' ē ps. mō si accipit per se subsistere p' mō sic nō cōp'eat aie sed substantia cōposita. si dō intelligat 2° sic op'eat aie 7 sic cōcedit q' aia nō est substantia cōposita s. substantia q' ē ps ei' q're 2^a. Alio mō pot' dici cū d' illud q'd ē 2^a. o' q' p' se subsistēs pot' capi duplt. 1° no' put' uliter distinguit cōtra ens in alio 7 isto mō id quod est substantia nō q' sit p' se subsistēs. Alio mō pot' capi subsistēs. put' distinguit cōtra ens in alio a q' q'd ē h'eat ēē 7 isto mō maior ē uera 7 sic aia ē p' se subsistens q'a nō existit in alio a quo h'eat ēē sicut dicit cōm. in isto 2°. nec unq' q' aia ē isto uerbo subsistens in p'dicamētis sed magis isto non esse in subo. 7 q'n d' i m. nōi aia 2^a. pot' dici q' imo modo sup'dicto. 7 cū d' q' aia nō ē ens i actu. dico q' imo licet istd cōiter nō dicat. 7 p'bo q'a sicut matia se h' ad potētiā sic fōra ad actū. s. uere 7 p'pe pot' dici q' mā ē ens in potētiā g' uere 7 p'pe pot' dici q' fōra substantia ē ens in actu. 7 ite h' de quo m' m' me ē ut 7 mē 7 de q' magis. sed min' in eē ut q' fōra acc' dētalis possit dici ens in actu q' fōra substantia. 7 tū uere 7 p'pe d' q' fōra acc' dētalis ē ens in actu sicut q'itas ē ens in actu q're 2^a. 7 ite illud q'd ē uerum ens est ens in actu q'a ens in potētiā nō ē uerū ens s. i cōp' q'd. sed fōra substantia ē h'mōi. q'a cū ē 7 uerū multiplicat dicant q'd uere ē actus ut dicit p'hs in isto 2°. 7 h' ē q'd dicit cōm. 3° methaph. cōmto 12° 7 fōra ē ens in actu 7 mā est ens i potētiā. 7 ite illud quod scdm suā eēntiā ē act' putus ē magis ens in actu q' illud q'd scdm suā eēntiā est act' potētie mixtus. sicut patz de subijs sepatis respectu subaz mālūm. sed forma substantia respectu cōpositi ex materia 7 fōra ē h'mōi. q'a fōra substantia i sua nā nō includit mām tanq' ptem sui. cōpositū aut' icludat q're 2^a. Et iō dico q' fōra substantia 7 cōpositum sunt ens in actu. sed fōra substantia ē ens in actu p' se 7 p' se cōpositū est ens i actu p' se nō p'. cū solū sit ens in actu paltera ptem 7 tale nō ē p' ut p' 2^a 7 8° phicoz q're 2^a. Ad aliā illud q'd ē 2^a. dico q' aliq' d' ēē i subo cōtingit duplt sicut dicit cōm. 2° h' 1° cōtingit aliqd ēē in subo q'd ē cōpositum ex mā 7 fōra 7 ē ens in actu q'd in suo ēē nō indiget exnti in illo 7 q'd sic ē in subo nō ē suba. Alio mō cōtingit aliqd ēē in subo in potētiā 7 q'd in suo ēē indiget exnti in illo. 7 quod sic ē in subo potest ēē suba. mō tale est aia quare 2^a. Ad aliā illud cui' 2^a. dicit aliq' q' duplex ē suba. q'd ē suba cōposita 7 de tali maior h' ueritatē. 7 de tali itellexat p'hs ut ontalia ē suba simplex 7 de tali maior n' h' ueritatē nec de tali itellexat p'hs 7 talis suba ē aia ut patz 2° h' q're 2^a. Sed ista solutio nō ut ēē scdm intenti onē p'hi 7 methaph. q'a in fine secūdi capituli cū 12. diuissit subaz i materia 7 fōram 7 substantiā cōpositā dicit q' de mā 7 suba cōposita nō ult' tēminare q'a sūt manifeste. s. uult' tēminare d' fōra que fuit dubitabilis. 7 in cā sequēti. 7 p' dicemus de ea logice. dicit auctoritatē p'dictā. s. q' d'issinitō sube nō debet oari padditāmū. 7 cū solū intēdat de suba que ē suba simplex. manifestū ē q' d'issinitō sube simplicis nō debet oari padditāmū. Et iō dico alit ad rōem. cū d' illud cui' d'issinitō 2^a. dico q' suba que ē fōra de qua intēdit p'hs in 2° methaph. pot' cōsiderari duplt. 1° no' ut cōsiderat sub ratiōe simpliciā 7 p'is cū mā totū cōstituentis. Alio mō ut cōsiderat sub rōe totū 7 ut ē illud sub quo tota

res speculat' q'd dicitur ut d'c Linco. 2° posterior. Mō dico q' maior p'pō solū h' ueritatē 2°. 7 illo forma corpis aiat nō significat sub h' noie q'd est aia. sed magis sub noie sp'ei uel generis. sed p'mo nō h' ueritatē. 7 illo mō talis fōra significat sub h' noie q'd ē aia. 7 sic h' ueritatē. Ad aliā cū d' illud solū 2^a. cōcedo. 7 cū d' q' aia 2^a. dico q' falsū ē ut p' in p'ce. 7 cū d' recipiēs 2^a. dico q' uerū ē recipiēs p' se 7 p'. sed recipiēs cōtraria ex cōtri nō o'z. 7 tale est aia q're 2^a. Ad aliā si aia 2^a. cōcedo. 7 cū d' h' n' llo nego. 7 cū p'bat n' ē mā nec op'ortū cōcedo. s. d' q' ē fōra. 7 cū p'bat q' nō q'a fōra 2^a. dico q' duplex ē fōra. q'a quedā ē fōra d'is ēē 7 d'as op'ari cōmodi ē aia uegetatā 7 sentitā. 7 t' m'li uerū ē q' corzum pitur. sed aliā ē fōra d'as solū op'ari sicut aia intelledua ut dicit cōm. 2° h' 7 de tali. p'pō nō h' ueritatē. 7 d' tali aia itelligit 2° 7 2° h' nec nō 12° methaph.

Consequent' q're. 1° q'a sit substantia q' ē fōra siue fōra subalis. Et arguit q' nō. p' sic. Illud q'd ē i potētiā nō ē fōra substantia. s. aia ē h'mōi q're 2^a. maior apparet q'a fōra substantia ē act'. mō i rōe actus nō ē potētiā cū sint o'z ualde oppositē ut dicit cōm. i p'heio h'. Et iā idē dicit cōm. in tractatu d' substantia o'z bis. minor p' p' p'hm 2° 7 3° h' q're 2^a. 7 ite illud q'd patitur nō ē fōra substantia. sed aia ē h'mōi q're 2^a. maior app' q'a fōre ē agere 7 n' pati imo matie ut p' 2° de generatiōe. minor patz p' p'hm 2° 7 3° h' q're 2^a. 7 ite illud q'd aduenit enti in actu nō ē fōra substantia. sed aia ē h'mōi q're 2^a. maior patet p' cōm. in h' 2° cōmento 4° q' p' nens o'ziam int' fōram substantia ē 7 acc' dētale dicit q' fōra substantia ē in subiecto i potētiā. 7 acc' dētalis in subiecto in actu. p' etiā maior p' p'hm p' de generatiōe. minō p' q'a aia adueit corpi o'z gāzato. corpi aut' o'z gāzatu ē ens i actu q're 2^a. 7 ite illud post cui' ablatiōē corpi remanet idē nūero q'd pus nō ē fōra substantia. sed aia ē h'mōi q're 2^a. maior p' p' p'hm in h' 2° ponentē in h' o'ziaz int' fōram corpis nālis 7 artificialis. minor app' quia manet idē numero sicut si ponat q' corpi uiuū cādens de turri o'ne n're in medio calis moriat' totus ille motus ē idē numero. q'a uel unus numero uel plures p' sufficiētē o'ionem. sed nō ē plures nūero q'a cū int' quoslibet duos motus sit q'es media se q' tetur q' corpus illd q'd ē q'ue surū q'esceret nec de scenderet aliquo nō ipediētē q'd ē ipossibile ut p' 4° phicoz quat' 2^a. Et iā eadē albedo numero ut sensus iudicat q' nō decipit circa p'p'm obm ut p' 2° h' manet in corpore uiuū 7 mortuo quare 2^a. 7 ite illud p' cui' trāsmutatiōē subm n' amittit nomē neq' d'issinitōē nō ē fōra substantia. sed aia ē h'mōi quat' 2^a. maior patet p' cōm. p' phicoz. minō p' q'a subm aie ē mā p'ma ut patz p' de generatiōe. mō materia p'ma p' trāsmutatiōē corpis aiat uel aie nō amittit nomē imo uocat' semp' mā p'ma nec amittit d'issinitōē imo semp' ē subz ex q' p'mo sit aliqd cū in sit 7 in q'd si corzūpat abibit ultimum ut dicit p'hs p' phicoz quare 2^a. 7 ite illud quod ē cā efficiens corpis aiat nō ē fōra subalis ei'. sed aia ē h'mōi quat' 2^a. maior app' q'a efficiens 7 fōra non cōcidunt in idē nūero ut p' 2° phicoz. minō p' p' p'hm 2° h' quat' 2^a. 7 ite sicut se habet p'tes aie ad p'tes corpis ita se h'z tota aia ad totū corpus s. p'tes aie nō sūt fōre subales p'tiū corpis q're 2^a. maior app' p' cōm. 7 p'hm in h' 2° 7 de p'tibz aialū minoz. p'bat q'a p'tes aie sūt ei' potētie q' sūt acc' dētia. acc' dētis aut' nō ē suba alicui' ut p' p' phicoz 7 8° methaph. quat' 2^a. 7 ite q'd nō ē acc' dētis nō ē fōra

subalis. s. aia ē hī. qre zc. maior p p locū a bestru-
 ctione cōtis ad bestruētione aitis. minor pbatut
 qa si esset actū aut pūmus aut secūdu. nō secūdu
 qa secūdu ē opatio. aia aut nō ē opatio. nec pūm
 qa pūmus ē pma rei pfectō a qua nō semp pzoūit
 actio que nata ē. puenire ut dicit cōm. in phemio
 hī 7 in lī 2°. sed ab aia semp puenit actio q nata ē
 puenire qa semp ē pncipiū nutritionis cū cessatio
 hī actionis sit mors ut dicit cōm. 8° phicoz. ¶ In
 oppositū sūt cōm. ¶ Themistī 7 Auid. ¶ Ad qstioē
 dico q aia ē fōra subalis. qd pbo sic. id p qd aiatū
 p se 7 eēntialit ab iaiato dīr ē fōra subalis ei 7 cū
 aiatum sit suba. sed aia ē hī mōi quare zc. maīo ap
 paret qa illud p qd suba opōita dīr ē fōra ut patet
 7 9° methaph. 7 illud p qd dīfēt p se 7 eēntia-
 liter ē subale. cū p accūs suba nō dīfēt p se 7 ef-
 fentialit sed solū accitālī. minor patet qa corpus
 aiatum eēntialit dīr a corpe iaiato. cū g in corpe
 aiatō nō sūt nisi duo. s. aia 7 corpe aut dīr p cor-
 pus aut p aiam. nō p corpus qa in corpe cōueniūt
 g p aiam qre zc. ¶ Itē illud p qd corpus aiatum
 uiuit p ē fōra subalis ei. sed aia ē hī mōi quare zc.
 maior appz qa qn aliqua opatio debet alicui p oīo
 oī 7 unū illoz sit fōra 7 aliud mā. sed opatio pmo
 debet fōre 7 2° materiē 7 nō cōuertit ut dicit cōm.
 2° hui. s. id cui pzimo debetur opatio ē fōma.
 minor patz. qa corpus aiatum nō uiuit p in eo q
 corpus qa tūc quodlibet corpe uiueret. qd ē falsū
 g uiuit p in eo q est hīs aiam qre zc. ¶ Itē aia est
 suba. aut ē suba que ē mā aut q est fōra aut q est
 suba cōposita p sufficientē oīonem. sed aia nō est
 suba que ē materia nec cōpositū. qa tales nō sūt in
 subo sed magis subm. aia aut est in subo ut patz 2°
 hī qre zc. ¶ Item ex corpe 7 aia fit unū ens i actu
 g oī 7 corpus 7 aia ambo sūt in potētia uel i actu
 uel altez sit potētia 7 altez sit actus. sed non pnt
 ambo eē in potētia qa cū suba cōposita sit ēs i actu
 opozteqz q et i ipsa eēt tertia suba p quā eēt i actu
 qd ē falsū ut p p cōm. 3° methaph. nec etiam pnt
 eē ambo in actu. qa ex duobz exūtibz in actu non
 fit unū in actu ut p 7° methaph. g oī 7 alteruz sit
 actus 7 altez potētia. sed corpus nō pot se habē
 in dōe actus qa actus sepat 7 dīstīnguit ut patz 7°
 7 9° methaph. corpus aut nō dīstīnguit. cū in ipso
 dueniat aiatum 7 inaiatum g aia ē sicut actū 7 fōr-
 ma qre zc. ¶ Itē arguit rōe ¶ Themistī qa ex aia
 7 corpe fit aiatum. aut g sit ex ipsis sicut tōtū inte-
 grale ex pti bz integribz. aut sicut mixtū ex pti bz
 mixtibilibz. aut sicut cōpositū ex pti bz eēntialibz
 . s. mā 7 fōra sicut patet sufficientē oīone. sed ex cor-
 pore 7 aia nō fit aiatum p corpus p mō qa partes
 illius opōnis dīstīnguitur loco 7 subo. s. anima 7
 corpus nō sic dīstīnguitur cū aia sit in quibet parte
 corpis alit eēt aliq ps corpis aiatī inaiata qd ē in-
 duenies. nec 2° opōnis qa in mixtōe mixtibilis
 nō remanēt in mixtō sed cōrūpūnt. sed neqz aia
 neqz corpus cōrūpūnt sed sūt actu in aiatō qre zc.
 g relīngtur q ex ipsis opōnē corpis aiatū sicut ex
 pti bz eēntialibz. s. ex mā 7 fōra. sed aia nō pot esse
 materia qa aia ē in subo ut in mā. g manifeste patz
 q ē actus 7 fōra qre zc. ¶ Item illud ē fōra subal
 corpis aiatī q ablato nō remanēt idē corpus nisi
 equoce. sed aia ē hī mōi qre zc. maior appz p pūm
 in 2° hī ponentē oīam int fōram naturā corpis
 7 artificialis. minor patet qa unū qd q habet p pā
 opationē i quā cū pot dīr illud 7 cū nō pot non dīr
 illō nisi equoce ut dicit pūm 4° methaph. modo
 p pā opatio corpis aiatī ē uiuere cū sit uiuentibus
 ēc ut dicit pūm 8° phicoz. ¶ In hāc aut opationē nō pot
 corpe p uatū aia qa p ipaz inē uiuere oībz uiuentibz

ut dicit pūm in hoc 2° quare zc. ¶ Sed notandū
 q p fōram subalē possumus itelligere duo. ¶ Uno
 p fōram subalem possumus itelligere fōram de ge-
 nere sube 7 isto mō aia ē fōra subal' ut accipiedo
 ipam. Alio mō p fōram subalem possumus itelli-
 gere fōram dantē qdditatē 7 subam ei cui ē fōra
 7 isto mō aia ulter accipiedo ipam nō ē fōra sub-
 stantialis scdm intētionē pūm 7 cōm. 2° 7 3° huius.
 7 isto mō solū ē fōra subalis aia uegetatia 7 sensi-
 tiua nō aut aia itellectia qre zc. ¶ Itē hī ad rōes.
 ¶ Ad pūm cū dīr qd ē in potētia zc. d. q duplex
 ē potētia. quedā est. n. potētia ad actū pūm 7 est
 potētia eēntialis. alia ē potētia ad actū secūdu 7 ē
 potētia accitālī. ¶ Mō dico q illud qd ē i potētia
 p mō nō ē fōra subalis sed qd ē i potētia 2° mō
 bñ pōt eē fōra subalis. 7 cū dīr actus nō ē i potē-
 tia. dico q duplex ē actū. qdā ē actus purus a ma-
 teria sepatus 7 talis nō ē in potētia nec ad actum
 pūm nec ad actū secūdu sicut teus 7 itelligentie
 Alius ē actus nō purus materie mixtus. 7 tal' bñ
 ē i potētia. qm sicut matia pma q de se ē i puta po-
 tentia p phicoz sit in actu p fōram sic nō ē incōue-
 niens fōram pcientē materiā fieri qdā mō in po-
 tentia matia qre zc. ¶ Ad aliā cū dīr illō qd patet
 zc. dicit aliq q duplex ē pūm ut patet p pūm in
 isto 2°. ¶ Quedā ē passio. ppe dca. 7 qd tali passioe
 patitur nō ē fōra subalis 7 talis passio ē dispositio
 corruptia. Alia ē passio ipzope dicta que est salus
 7 pfectio 7 qd tali passione patit bñ ē fōra subalī
 mō dicit q aia non patit p mō sed 2° quare zc.
 posset tñteri q itelligit de pati subue 7 nō termi-
 natue. ¶ Sed istud nō ualeat qa aia uegetatia 7 sen-
 situa nō patiunt solū 2° sed enā p mō qa qd cor-
 rumpit patit p mō passionis. s. aia uegetatia 7 sen-
 situa sūt hī mōi. qa sūt fōre pcientēs māz 7 tales
 cōrūpūnt p accūs ad min' ut patet 7° methaph.
 quare zc. ¶ Itē ali' oīo cū dicit illud qd patitur
 zc. dico q duplex ē fōra quedā est liberata oīo a
 materia. talis fōma nō pot eē illud quod patitur
 nec passione ppe dicta nec passione im. ppe dca.
 alia ē fōma materie cōiuncta uel scdm eē uel scdm
 eius pūm opationē 7 talis fōma bñ pōt eē illō
 qd patitur siue passione ppe dicta siue passione i-
 ppe dicta. mō talis fōra ē aia quare zc. ¶ Ad aliā
 cū dicit illud qd aduenit ēi in actu zc. dicit aliq
 q uep est illo manente in sua actualitate si tamen
 illa actualitas in suo aduentu cōrūpūnt nō oportet
 7 cū dicit aia est hī mōi qa aduenit corpe ozgani-
 zato. dicit q in aduentu aie cōrūpūnt oīs ille
 dispōes 7 in eodē instanti siles itroducunt qre zc.
 ¶ Sed istud nō pot stare p qa si sic esset sequerē q
 motus finitus esset sine termō ad quez 7 moueri
 sine mutato esse. dñs ē falsū. g 7 aīs. falsitas dñd
 patet p pūm 6° phicoz. cōnā declarat. ponamus. n.
 q i sanguine menstruō debeat itroduci fōma ho-
 minis oī 7 in toto tempore pcedente istās intro-
 ductionis fōme hīs i sanguine menstruō dispo-
 nat sanguis menstruatī calefaciendo 7 exsiccatō
 in toto igit tēpore pcedente istās itroductōis
 calefit 7 exsiccat 7 in illo calefieri 7 exsiccati non
 est aliq d calefactū esse nec exsiccatū esse scdm actū
 nec enā in instāti itroductōis qa in illo instāti po-
 nitur caliditas 7 siccitas acqfita cōrūpū quare zc.
 ¶ Nequalet si dicat ad istā rōem sicut dicit a qbdā
 . s. q termin' istius mot' sūt quasi dispōes q itro-
 ducūt p fōram i materiā. qa mot' 7 termin' mot'
 sūt idē numero differentes solū scdm pfectū 7 im-
 pfectū ut dicit cōm. 3° phicoz. mō dispōes pceden-
 tes 7 sequentes n sūt eedē scdm numez qa gene-
 ratū 7 cōrūptū nō sūt idem numero ut patz 2° d
 generatiōe 7 ipmet cōcedūt qre zc. ¶ Itē si dispōes

terminos fore corrupte sic iste q̄litate q̄ n̄ contri-
antur fore itroducere nec oisibz ad eadē regid
manēt eedē in generato 7 corrupto 7 nō corruptum
pūnt quantū ad suā eēntiam h̄ corruptant quātū
ad illum gradum sub quo se patiebantur cuz forā
corrupta sicut si ex aere generetur ignis caliditas
aeris nō corruptitur in aduentu fore ignis sed pfi-
citur ut dicit oī. 2° d̄ generatiōe. licet humiditas
que cōtrariat̄ dispositiōibz ignis corruptat̄ Et ad
hāc itentionē dicit pbs. 2° de generatiōe. q̄ in ha-
bentibz simbolū faciliōr ē transitus. nō. n. oportet
transire nisi unū. s. q̄litate cōtrariā. Qualitates autē
disponētes matiaz ad itroductionē aīe n̄ cōtrariāt
sibi quāt tales manēt 7 nō cōsumpūtur i aduētū
aīe. licet dispositiōes cōtrarie sicut dispositiōes mē
stui 7 spmatis corruptant. ut dicit oī. p̄ phicorū
q̄re 2°. **A**ut nulla subā naturalis una scdm spe-
ciem determinat sibi pmas q̄litate scd̄ se sicut nec
determinat sibi oimēsiōes scd̄ se qd̄ i 2° mō ponēdi
supponit pōt declarari sic. q̄ si aliq̄ subā naturalis
determinat sibi istas q̄litate tūc sub quāq̄ gdu
seuarētur iste q̄litate saluaret ista subā. cōsequēs
est falsū. 7 aīcedēs. falsitas cōtis p̄ p̄ phicorū. 7
2° de aīa 7 p̄ ad sensū. Subā. n. mixti nō saluaret
cū caliditate ignis nec subā ignis cū caliditate aeris
7 sic de ceteris. oīa patet q̄ tūc una q̄q̄ q̄litate ista
rum esset p̄p̄ia passio illius qua pōta subā illa na-
turalis poneret q̄re 2°. **I**te illud qd̄ ē determinā-
tum ad maximū 7 ad minimū non determinat sibi
illud qd̄ q̄tū ē de se pōt ire i infinitum. sed q̄libet
subā naturalis determinata ē ad maximū 7 ad mini-
mum. iste aut q̄litate scdm sui naturā pnt itendi
i infinitū quare 2°. maior apparet de se. minor q̄tū
ad p̄mā ptem p̄ p̄ phm p̄ phicorū. 7 2° de aīa. q̄tū
ad scd̄a pbat. q̄a 2° 7 tensū cōsequūtur calidū 7
frigidū ut dicit oī. 7° phicorū. sed ista q̄tū ē ex sui
natura pnt ire i infinitū qd̄ p̄ p̄mā. 4° phicorū di-
centē 7 ut q̄ ita ē de subtilitate 7 spūitūditie sicut
ē de oimēsiōe lineae 7 sup̄ficiē q̄mā quēadmodū
linea scdm q̄ linea pōt diuidi i infinitū qd̄ est im-
possibile scdm q̄ linea itelstis aut ignea ita d̄ sub-
tilitate pōt itelligi p̄cessus i infinitū ex sua natura
. s. scdm q̄ ē subtilitas simplex s̄ nō scdm q̄ ē sub-
tilitas corp̄is nālis uel mobilis. **E**t cōfirmat quia
nisi ita eēt in subtili 7 grosso raro 7 tēso ut dicitū
ē tunc determinatio secūda quā facit 12. 4° phicorū
ca^o de uacuo ad pbandū uacū nō eēt nō ualere qd̄
ē falsū. **A**rguit. n. q̄ cōcesso ab aduersario q̄ si mo-
bile moueret i uacuo i tēpore q̄ idē mobile i tē-
pore est si mouebit p̄spaciū eq̄le i pleno 7 uacuo
qd̄ ē i possibile. oīa declarat q̄ cū posuerimus mo-
bile moueri p̄ h̄ duo spacia eq̄lia quoz alterz ē i ua-
cuo 7 alterz i pleno aeris i duobz tēpōribz mani-
festū ē q̄ tēpus i quo p̄trāsit spaciū qd̄ ē i ua-
cuo ē breui⁹ q̄a i uacuo nō ē resistētia. h̄ igit tē-
pus min⁹ h̄bit aliquā p̄porciōnē terminatā ad h̄
tēpus magnū. 7 manifestū ē q̄ si imaginari fuerim⁹
corpus subtilius aere scdm additionē maioris tē-
poris ad min⁹ tūc idē mobile p̄trāsit i hoc cor-
pore subtiliori spaciū equale eq̄li tēpore i q̄ p̄trā-
siuit ipm i uacuo qd̄ erat pbandū. **M**ō certū ē q̄
p̄p̄o dices q̄ possibile ē imaginari corp⁹ subtilius
aere cui⁹ p̄porciō i subtilitate ad aere sit sicut pro-
porciō tēporis i quo ē motus i pleno. s. i aere aut
igne ad tēpus mot⁹ i uacuo eēt falsa 7 i possibile
cū i possibile sit iuenire aliq̄d corp⁹ subtilius igne
extra aere nisi subtilitas quantū ē ex pte sue nate
posset pcedere i infinitū ut dicit oī. ibidē q̄re 2°.
Et tūc tenētes uia istā possum⁹ soluere ratiōes
Ad rōez cū d̄ illud qd̄ aduenit enti i actu 2°. oīo
q̄ duplex est act⁹. s. subālis 7 accidētālis. **E**t itē

accidētālis ē duplex. s. p̄fectus 7 i p̄fect⁹. mō illud
qd̄ aduenit enti i actu subāli simp̄t uel i accidētāli
p̄fecto nō ē forā subālis 7 sic itellexit oī. illud tū
qd̄ aduenit enti i actu nō subāli sed act⁹ accidētāli
nō p̄fecto cui⁹ mōi sunt oimēsiōes intinate 7
q̄litate p̄me scdm se nō oī. q̄a quēlibz forā materi-
alis aduenit scdm intentionē oī. i suo tractatu
de subā oībz materie mediātibz oimēsiōibz q̄ sūt
actus qdam accidētāles i p̄fect⁹ quāt 2°. **S**ed circa
istos modos remanendi oisibz sunt duo dubia.
Primū cōtra p̄mū modū q̄ si tales oisibz rema-
nerēt tūc generatio nō eēt trāsmutatio tot⁹ i tot⁹
nullo sensibili remanēte. oīs ē falsū. igit 7 aīa.
falsitas cōtis p̄ p̄ de generatiōe. oīa declarat q̄a
iste oisibz remanētes sūt quedā qualitates sensi-
biles ut dicitū sūt ibidē. **S**ecundū dubiū ē cōtra
secundū modū q̄a oī. dicit 7° methaph. q̄ non ē
aliq̄d accēs qd̄ nō h̄at subm eēntiale. dicit. n. sic.
Et q̄stio i hoc cōtingēs ex accidētibz que sūt i sub-
stantis p̄accidēs soluit p̄ h̄. s. q̄a q̄n accipiūtur i
suis subijs eēntialibz h̄bēt diffinitionē quia tūc
h̄nt noīa que significāt ut q̄ ut similitas. **N**o p̄m-
mū possum⁹ dicere dupl̄. p̄ q̄ p̄ h̄ p̄ de generati-
ōe solū itelligit de generatiōe simp̄t sed solum
p̄mus aut modus ouenit geueratiōi mixti 7 non
corp̄i simplici quare 2°. **N**el possum⁹ dicere 2° q̄
nō fuit intrētiō p̄ h̄ p̄ de generatiōe uelle q̄ nullū
sensibile remaneat i generatiōe simp̄t sed solum
q̄ nō maneat ut sub eodez subō. mō dicitū ē q̄ ille
oisibz que remanēt nō remanēt sub illo eē i sub-
iecto generato sub q̄ erat i subō cōrupto sed sub
alio quare 2°. **A**d aliud dubiū dico q̄ oī. intel-
lexit d̄ accidētibz sub eoz eē cōpleto cōmōi sūt oimē-
siōes terminate terminis determinate distantibz
7 q̄litate p̄me sub determinatis glibz 7 alia accidētā-
cia. sed nō itellexit de accidētibz sub eē eoz incom-
pleto cōmōi sūt oimēsiōes intinate 7 qualitates
p̄me scdm se de q̄b̄ dicitū sūt i 2° q̄re 2°. **A**d
aliā rōem p̄cipalē cui⁹ d̄ illud post cui⁹ ablatiōez
2°. cōcesso. 7 cum d̄ aīa ē h̄mōi. nego. 7 cū dicitur
manet idē motus numero. nego. q̄a ad unitatem
mot⁹ requirit̄ unitas mobilis actualis ut patet 5°
phicorū. 7 ista nō ē i corp̄e mortuo 7 uiuo. 7 cum
d̄. si corp⁹ uiuum caderet 2°. tunc aut motus eēt
unus aut plures. dico q̄ plures nec segtur p̄p̄ h̄
que sursum q̄scere. 7 cū pbat q̄ inter duos mot⁹
ē q̄es media. dico q̄ uep̄ ē i motus cōtrarios 7 n̄
inter alios. **A**d aliā p̄bationē cum d̄. manet eadē
q̄litate sensibilis. dico q̄ qualitas sensibilis est ou-
plex. quedā p̄ma. 7 uoco qualitatē p̄mam oīm q̄-
litate exntem i corp̄e simplici. alia ē qualitas sen-
sibilis secunda que nō ē nisi i corp̄e mixto. modo
dico q̄ manet eadē qualitas sensibilis p̄ma scd̄ se
q̄a talis scdm se nullū uiuū subm scdm spēm sibi
determinat 7 talis nō arguit unitatē numeralē cō-
poris. s̄ nō manet eadē qualitas secunda quia nō
manet idē mixtū. cum eadē sit forā p̄ quā corp⁹
aiatum ē aiatum 7 ē mixtū. 7 cum d̄ sensus h̄ u
dicat. dico q̄ nō ē credendum sensui de idēptitate
accidentis cū nō se pfundet usq̄ ad qdditatem ut
dicit oī. i h̄ 2° quare 2°. **A**d aliā p̄bationē cui⁹
d̄. manet eadē cicatrix. oīa aliq̄ falsū ē. 7 cum
d̄. q̄ ibi nō ē aliq̄d generās cicatricē. dico q̄ imo
. s. generās forām q̄a generans forām dat oīa for-
mā ut dicit oī. 4° celi 7 mūdī. 7 ista sūt d̄ cōtibz
formā q̄re 2°. **N**el pōt dici q̄ cicatrix manet eadē
q̄a cicatrix ē quedā cauitas detelida i sup̄ficie cō-
poris uiui. cauitas autē est oimēsiō i sup̄ficie ut
dicit oī. 7° methaph. sup̄ficiēs aut manet eadē i
uiuo 7 mortuo 7 iō etiā talis cicatrix pōt manere
eadē quāt 2°. **A**d aliā cum dicitur. illud p̄cuius

transmutatione est. d. q. duplex est sub. s. p. p. in quo
7 remota. m. maior h. ueritate de sub. p. p. in quo
no aut d. remota. 7 cu or aia e h. m. o. d. q. falsum
e de p. p. in q. 7 cu or subm aie e m. p. ma uer e sub.
remota no aut p. p. in quo q. re. **¶** Ad alia illud
qd e ca efficiens. d. dico q. uer e euidet i numero
e euidet in sp. n. o. q. generas 7 generatu sut ide
spe licet n. sint ide numero ut p. 7. **¶** methaph. 7 sic
e de aia. q. aia e ca foralis uni. cor. p. s. aia 7 causa
efficiens alia. cor. p. s. aia numero 7 e. d. spe. q. re
et. **¶** Ad alia sicut se h. p. s. ad pte. d. dico q. sile e
7 o. simile. sile e p. tanto q. sicut ibi e opatio ouoz
uenientiu in rde p. s. ita h. e opatio ouoz couer
entiu in rde totu. sed dissile e in alio q. no opoz.
q. si aliqd scdm se totu sit fora uel pfectio totu. q.
p. s. illius sit pfectio p. s. imo illud qd e pfectio to
tus p. e pfectio cuiuslib. p. s. ut e in toto ex. o. n. t.
7 h. uoluit p. s. itelligere ibide. q. dicit si ocul. e e. t.
aia uis e e. t. fora subal. e. t. q. si dicat si ocul. e e. t. ali
quod pfectibile p. quoadmodu aia. **¶** Ad alia
cu or qd no e actus. accedo. 7 cu or aia e hui. m. o. r.
nego. 7 cu or si aia e e. t. act. aut p. mus aut secundu.
dico q. p. mus. 7 cu or actus p. mus. d. possum. o. i.
cere q. ista no e descriptio uis p. m. act. sed solum
opet p. mo actui possibili separti a. z. 7 h. non esset
uer. nisi uer e e. t. qd or de rams magnis 7 se p. t. b. o.
p. t. o. r. a. h. y. e. m. e. n. i. l. t. h. e. s. t. u. t. i. z. a. n. t. b. o. q. m. illo t. e. p. e.
non nutiunt. Vel dicit accedendo descriptio nem
7 cu or aia. d. dico q. licet aia sit semp p. n. c. i. p. i. u. nu
titionis no t. n. e. semp p. n. c. i. p. i. u. augmeti nec aliaru
opationu 7 sufficit h. ad descriptio ne quate. z.

Utr diffinitio aie sit bñ assignata.
Et arguit p. q. no. q. a. in bona dif
finitioe no debet p. o. aliqd quod
transcendit gen. diffinitio sicut or i
o. thopicoz. m. o. actus transcedit
genus aie ut manifestu e. q. a. act.
7 potetia sunt in q. libet p. n. o. ut dicit A. z. in 5. me
thaph. 7 o. m. in p. h. e. o. h. i. quare. **¶** Item illud
no e actus p. mus an q. e e. aliqs actus. p. m. n. e. s. t.
an qd nihil. sed in corpe aia e aliqs actus ante
ipam aiam. s. fora p. qua e suba 7 fora p. qua e cor
pus scdm ponetes pluralitate formaz quare. z.
7 Itē o. t. r. a. illa p. t. i. c. u. l. a. cor. p. s. q. a. qd e act. matie
p. me no e act. cor. p. s. n. a. m. a. p. m. a. no e cor. p. s. cu
no sit suba neq. q. e neq. quantu ut p. 7. methaph.
m. o. i. p. a. aia e actus materie p. me ut ut. O. i. s. n. f. o. r. a.
subalis e actus materie p. me ut h. e. t. u. z. a. o. m. z. h. i.
¶ Itē o. t. r. a. illa p. t. i. c. u. l. a. p. h. i. s. i. c. i. q. a. actus cor. p. s. na
turalis e n. a. h. e. euidens. sed aia no e nata imo ex
opposito distinguitur. unde 7 appetit diuiditur i
aialem 7 n. a. l. e. m. scdm o. m. in p. 7. z. p. h. i. c. o. z. q. re. z.
¶ Itē o. t. r. a. illa p. t. i. c. u. l. a. o. z. g. a. n. i. c. i. q. a. fore simplicis
7 unius o. z. e. e. subm simplex 7 unifor. me. alit enim
subm n. e. e. t. p. p. o. r. t. i. o. n. a. t. u. f. o. r. e. s. a. i. a. e. f. o. r. a. s. i. m. p. l. e. x.
7 una ut manifestu e. cor. p. s. aut o. z. g. a. n. i. c. u. non e
subm simplex 7 unifor. me. imo e. d. p. o. i. t. u. ex diuersis
p. t. i. b. o. o. z. n. t. u. b. o. f. i. g. u. r. a. o. p. p. e. 7 s. i. t. u. 7 c. o. p. l. e. x. i. o. n. e. ut
manifestu e ad sensu. n. a. a. l. t. e. r. i. f. i. g. u. r. a. 7 c. o. p. l. e. x. i. o. n. e.
7 compo. s. 7 s. i. t. u. s. e. o. c. u. l. u. s. 7 m. a. n. u. s. 7 s. i. c. t. e. a. l. i. q. s.
q. re. z. **¶** Itē o. t. r. a. u. l. t. i. m. a. p. t. i. c. u. l. a. q. c. o. t. e. r. a. d. d. i. t.
uita h. n. t. i. s. i. n. p. o. t. e. n. t. i. a. illud qd act. uiuit no e i po
tentia ad uitā. id e. n. n. o. e. s. i. m. u. l. i. n. a. c. t. u. 7 i. p. o. t. e. n. t. i. a.
r. e. s. p. e. c. t. u. e. i. d. e. s. e. d. c. o. r. p. u. s. c. u. i. a. c. t. u. e. a. i. a. a. c. t. u. u. i. u. i. t.
p. b. a. t. o. s. t. a. t. n. q. c. o. r. p. u. s. c. u. i. a. c. t. u. e. a. i. a. e. a. i. a. t. u. s. a. i. a.
t. u. m. o. i. s. t. i. n. g. u. i. t. a. b. i. n. a. i. a. t. o. i. u. i. u. e. d. o. u. t. d. i. c. i. t. A. z. i. n.
l. i. t. a. n. i. b. i. l. a. n. t. o. i. s. t. i. n. g. u. i. t. a. b. a. l. i. o. p. i. l. l. u. d. qd n. s. i. t. a. c. t. u.
ut manifestu e. g. cor. p. u. s. c. u. i. a. c. t. u. s. e. a. i. a. h. a. b. y. a. c. t. u.
uiuere q. re. z. **¶** O. p. p. o. s. i. t. u. a. r. g. u. i. t. a. u. t. o. r. i. t. a. t. e. A. z. .
q. o. i. l. l. i. g. e. n. t. i. n. q. u. i. t. h. a. c. o. i. s. t. i. n. i. t. i. o. n. e. 7 e. a. m. a. p. p. r. o. b. a. t.

om. 7 oēs alij expōitores. **¶** Dicendū breuiter q.
ista ē bona diffinitio aie. 7 sic pōt dñdi. illa diffinitio
ē bona cui oēs pñcule ueniūt diffinito 7 pēa no
nificat eētia diffiniti 7 distinguit 7 sepat diffini
tum ab oībo alijs. h. ē manifesta. sed ista diffinitio ē
talīs. p. q. sit actus 7 q. sit actus p. mus sufficienter
pbatū ē p. 7 iō nō refumo nūc. **¶** Q. aut sit act. co
pōis sic pōt dñdi. Q. is suba q. nō ē difficta a corpe
loco 7 subo 7 opatio ei. tēpēdet a corpe ulab aliq
exñte in corpe ita q. in appz opando appz opat cor
pōi ē actus i. p. i. u. s. cor. p. s. h. ē certa oībo exercitatis
in pñia. **¶** A. z. 7. A. u. e. r. n. o. s. o. l. u. n. o. r. a. c. t. u. s. cor. p. s. illd
qd ē corpi diuictū 7 unitū in eē. sicut figura cere.
sed etiā illud qd simul ē cū corpe nō diffinctū ab
ipso loco 7 subo 7 cū h. opatio ei. tēpēdet a corpe
uel ab aliquo exñte in corpe. uñ itelligētie mouē
tes corpa celestia oñtur actus 7 fore ipoz. ut uult
om. in suo libello de suba oīb. nūc aut oīs anima ē
actus nō diffinctus a corpe nec difficta loco 7 sub
iecto ut oēs accedūt. 7 cū h. oīs opatio aie tēpēdet
aliqliter a corpe tanq. a subo uel ab aliq exñte i cō
pōre tāq. ab oībo mouēte 7 disponēte ad ipz opā
tione sicut ē aia itellectia hūana ut uidebit i. z. h. i.
¶ Q. aut aia sit act. cor. p. s. pñici euidēt sic patz. q. a
aut ē actus cor. p. s. pñici aut artificial. p. sufficienter
dionem. sed nō cor. p. s. artificialis ut euidēs est.
nullus. n. artifex facit ipam aiam ut p. p. i. d. u. c. t. i. o. e. z.
¶ Itē actus cor. p. s. artificialis nō ē p. p. e. nisi i ex
tremitate materie. ars. n. non agit nisi in supficie 7
extremitate saltē p. i. n. s. t. i. t. u. t. i. a. l. e. nūc autē ipa
aia ē in toto corpe aia 7 nō solū i extremitatib.
ut notū ē cū ubiq. sit uiuēs 7 actum. **¶** Itē anima ē
actus cor. p. s. h. n. t. i. s. i. n. s. e. i. p. s. o. p. n. c. i. p. i. u. m. o. r. i. 7 q. e. d.
ut ē uidere i aialib. quē mouēt 7 faciūt q. e. s. c. e. r. e. s. e.
i. p. a. m. o. cor. p. a. a. r. t. i. f. i. c. i. a. l. i. a. i. q. u. a. n. t. u. h. m. o. i. nō hñt
aliqd pñciū m. o. r. i. aut q. e. s. t. ut oīc. **¶** A. z. i. n. z. o. p. h. i.
cor. g. r. e. l. i. n. q. u. r. q. aia ē actus cor. p. s. pñici siue na
turalis qd idē ē. **¶** Q. aut ipa sit actus cor. p. s. o. z. g.
n. i. c. i. p. b. a. t. A. z. i. n. l. i. t. a. q. a. m. i. n. u. i. d. e. r. e. t. d. cor. p. o. i. b. u. l.
plantaz q. e. e. n. t. o. z. g. a. n. i. c. a. q. d. e. cor. p. i. b. o. aia i. u. e. o. q.
illa sunt min. pñctā 7 minus nobilia istis 7 tam
cor. p. a. plantaz q. z. actus sūt eaz aie sunt organica
p. t. e. s. n. cor. p. u. m. i. p. a. z. p. l. a. t. a. z. sūt o. z. g. a. n. a. o. z. d. i. n. a. t. a.
ad opationes diuersas ut radices ad trahendū nu
timentū 7 folia ad coopendū 7 cōseruādū sicut
7 sic de cetis. g. multo fort. cor. p. a. aia i. u. e. t. e. e. e.
organica. **¶** Itē h. p. p. r. o. e. m. cor. p. s. organici. n. a. i. m.
sicut tangebāt in arguēdo cor. p. u. s. o. z. g. a. n. i. c. u. e. cor
p. u. s. o. p. o. i. t. u. m. e. x. d. i. u. e. r. s. i. s. p. t. i. b. o. f. i. g. u. r. a. o. p. p. e. c. o. p. l. e. x.
ione. 7 s. i. t. u. o. z. n. a. b. o. c. o. s. t. a. t. a. u. t. e. q. cor. p. u. s. c. u. i. u. s. a. c. t. u. s.
ē aia ē o. p. o. s. i. t. u. e. x. t. a. l. i. b. o. p. t. i. b. o. u. t. m. a. n. i. f. e. s. t. u. m. ē a. d.
sensum q. re. z. **¶** C. a. m. a. u. t. q. u. a. r. e. o. z. cor. p. u. s. c. u. i. a. c. t. u. s.
ē aia ē o. z. g. a. n. i. c. u. s. a. s. s. i. g. n. a. t. **¶** A. l. b. e. r. i. s. a. t. i. s. e. u. i. d. e. n. t. n. a. z.
l. i. q. aia i. n. u. n. o. aia. t. o. s. i. t. u. n. a. 7 s. i. m. p. l. e. x. s. c. d. m. s. u. b. a. m.
p. c. i. p. u. e. aia s. p. e. c. i. f. i. c. a. t. n. ē p. l. u. r. e. s. s. c. d. m. u. i. r. t. u. t. e. s. p. q. s.
i. p. a. ē p. n. c. i. p. i. u. m. d. i. u. e. r. s. a. z. o. p. a. t. i. o. n. u. 7 q. a. i. l. l. e. o. p. a. t. i.
o. n. e. s. a. d. e. o. d. i. u. e. r. s. e. u. t. u. i. d. e. r. e. a. u. d. i. t. e. a. m. b. u. l. a. t. 7 p. a. l.
p. a. t. e. n. o. n. bñ n. e. c. o. m. o. d. e. p. n. t. c. o. p. l. e. t. i. p. u. u. ā. 7 e. a. n.
d. e. m. p. r. e. m. i. o. n. a. t. a. q. u. e. s. e. m. p. f. a. c. i. t. qd m. e. l. i. u. s. e. s. t. d.
p. o. s. s. i. b. i. l. i. b. o. u. t. h. a. b. e. t. z. o. p. h. i. c. o. z. 7 i. n. z. o. d. e. g. e. n. e. r. a. t. i.
o. n. e. n. e. c. t. e. f. i. c. i. t. i. n. n. e. c. e. s. s. a. r. i. s. u. t. h. a. b. e. t. i. n. z. o. h. i. t. e. d. i. t.
7 o. z. d. i. n. a. u. i. t. i. p. i. a. i. e. c. o. r. p. u. s. hñs d. i. u. e. r. s. a. s. p. t. e. s. d. u. e.
n. i. e. n. t. e. s. a. d. d. i. u. e. r. s. a. s. o. a. p. t. i. o. e. s. u. t. o. c. u. l. o. s. a. d. u. i. s. i. o. e. z.
7 a. u. r. e. s. a. d. a. u. d. i. t. i. o. n. e. m. 7 p. e. d. e. s. a. d. a. b. u. l. a. t. i. o. n. e. z. 7
s. i. c. d. e. a. l. i. s. o. z. n. t. a. u. t. i. s. t. e. o. p. a. t. i. o. n. e. s. q. b. u. s. d. ā. p. p. r. i. e.
t. a. t. i. b. o. a. c. c. i. d. e. n. t. i. b. o. s. f. i. g. u. r. a. o. p. p. e. c. o. p. l. e. x. i. o. n. e. 7 s. i. t. u.
ut manifestu ē 7 o. i. c. e. b. a. t. i. a. r. g. u. e. n. d. o. s. i. c. i. a. a. n. t. d. e. h. i.
e. s. t. i. n. t. e. p. t. i. b. o. a. i. a. l. i. u. 7 i. a. n. o. t. h. o. m. i. n. i. s. **¶** Q. a. u. t. cor. p. u. s.
cuius actus est aia sit p. t. e. n. e. n. c. i. a. u. i. t. a. hñs p. z. q. a. hñs
a. c. t. u. p. m. u. ē i. n. p. o. t. e. n. t. i. a. a. d. a. c. t. u. s. e. c. u. n. d. u. q. u. a. n. t. u. z.
e. s. t. e. x. p. t. e. s. u. a. u. t. hñs s. c. i. a. m. p. o. t. o. s. i. d. e. r. a. t. n. i. s. i. a. l. i. q. d.

de suba orbi. **S**ubabitur. qd scd; istam tñsione;
qñby forā subalis etiā inaiatū poss; oia acti corpis
cū ois forā subalis uniat materie mediātib; oimē
sionib; bñ aut uidetur extra oim. in q. celi 7 mūdi 7
4. phicoz ubi uult q lapis oponat ex grauitate 7
mā pma. cōtrario de aialib; que sūt opōita ex aia
7 corpe. de hac n. pl. ad pñs. **S**ed possum; alit oicē
ad rōem cū or. illud qd ē acti. istud pōt negari.
7 cū. pbat q materia nō ē quid. x. oico q quauis
mā pma n. lit eēntialit corpeitas nec aliq; ali. acti
ipsa tñ nunq; denudat a corpeitate seu dimēsiōne
7 ppt b forā subalis que uniat ei pōt oia acti pñm
corpis. **S**ed queres qre alie fore nō dicunt; acti
corpis sicut 7 aia. 7 qre nō or aia actus matie sicut
7 alie fore. oico ad pñm q b ē p tanto. q materia
q ē subm aliaz forāz uō h; tot pfectiōes 7 orga
nizatiōes ut subm aie. 7 iō q corpus pl. i pōtat
q mā pma cōnabilius or aia acti pñm corpis q
actus materie pme. 7 p b ad aliā. **Q**ualit autē or
ctū oim. ē intelligendū q lapis cōponit ex gūitate
7 mā pma alias uisū fuit. sed iam nimis eēt longū
ad pñs declarare. **A**d aliā cū or actus corpis na
turalis ē. cōcedo. 7 cū or aia n. ē natura. oico q na
tura duplicat sumit. **N**ō mō generalit. p eēntiali
pncipio oisētis nālis. 7 b mō diffinit. 7 pñm
ubi or q nata ē pncipiū 7 cā mouēdi ē. s. sic sine
dubio natura 7 aia nō diffinguit ex opposito. **I**mo
aia continetur sub natura sic oia. cū aia sit pñci
piū 7 cā mouēdi 7 qeēdi in illo in q ē pñm 7 p
le 7 nō scdm accns. **A**lio mō sumit nā magi spālir
7 stricte. p eo qd ē pncipiū motus ad unam oia;
pñm tñ 7 sic aia nō ē natura sic oia. nec opōter
q natura sic oia sit actus corpis naturalis qre ē
Ad aliā cū or forme simplicis. dicendū q uerū
ē si ē una 7 simplex scdm unitatē sube 7 scdm uir
tutē 7 etiā si h; oītes diuersas quaz secūdi actus
pñt p eandē ptem corpis exerceri ut sūt fore elef
toz que licet hēant diuersas uirtutes ut ignis cali
ditatē 7 leuitatē que sūt pñcipia diuersaz actionū
ut leuitas ē pñcipiū motus sūctū 7 caliditas ē pñ
cipiū calefactiōis. tñ acti isti pñt exerceri p corpus
unifore scdm figurā 7 pñez. uel nō regūt diuer
sitatē pñm in figuris 7 opōib; iō cū nata n. abūdat
in supfluis neq; deficit in necessariis nō credit istis
corpa organica. sed si sit acti 7 forā simplex i suba
7 multiplex i oītib; que sūt pñcipia diuersarum
opationū que nō pñt exerceri p ptes eodē modo
dispositas nō o; q subm eius sit simplex 7 unifore
p puationē diuersoz organoz modis p dicitis dis
cretiōis. sic aut ē aia qre ē. **A**d aliā cū or quod
h; uita acti ē. oñt aliq 7 pñ q uita sumit dupli
citer. uno mō p actu p uiuētis. alio mō p actu z. q
ē opatio siue moti uiuētis ut nutrire 7 generare.
Quad rōem cū or illud qd h; ē. ue; e o modo
quo habz uita acti. 7 cū or q corpus cui actus ē
aia h; acti uita. ue; ē accipiedo uita; p actu pmo
uiuētis q ē ē subale ipi 7 pñm. 7 b in quā modo
corpus cui actus ē aia habet acti uita. oñ acti ei
ē aia licet nō hēat eam. tñ ad b h; mōi corpis cuius
actus ē aia habz i potētia uita q ē actus secundus
s. opatio uiuētis. quē admōm gmatie hñs acti
hñm gramatice bñ pōt ēē i potētia ad cōsiderate
sicut oia fuit pus. 7 sic itelligit corpus cui acti
ē aia hēe uita in potētia. **S**ed istud nō uī fati facē
rōni. nā sicut assumebat arguēdo corpus aiatum
diffinguit ab iaiato i uiuēdo ut oicit **A**z. 7 cōstat
q ipse accipit ibi uiuere p actu z. uiuētis ut p; i
lra statū sequēte ubi oia. **M**ultiplicat autē uiuere
oico ē. **E**t subdit ut intellectus 7 motus 7 sensus
7 status scdm locū ē. illud aut p qd aliqd diffin
guit ab alio debet ēē i illo actu 7 nō solū i potētia.

q corpus cui actus ē aia debet hēe uita scdm acti
7 nō solū in potētia. 7 pōt oia q imo aliqd pōt di
fingui ab alio p illd qd h; acti uī i potētia 7 apti
tudine. pñm q ab alio qd nō h; illud nec acti nec i
potētia. pñm q sic ē i pposito. nā inaiatū ut lapis
7 b h; mōi nō hñt uita nec acti nec in potētia. pñm
aiatum aut habet uita uel acti uel i potētia. pñm q
acti ut notū ē. diffinguit g aiatum ab inaiato in
uiuēdo ue; ē uel acti uel potētia. pñm q acti. **U**
oicat q corpus cui actus ē aia bñ h; semp aliqū
acti uita. 7 p b diffinguit ab inaiato. nihilominus
tñ ipm aiatum acti hñs unū opus ē adhuc i potē
tia ad aliud ut tu nutries te acti ex b nutrimento
es in potētia ad aliā nutritionē ex alio nutrimento
7 uidēs b uisibile ē in potentia ad aliud uidendū;
similit aut 7 i aliis. 7 sic bñ dicit potētia uita hñd.

Consequenter querit. **U**tr ex aia
7 corpe fiat unū p se. **A**rguit
p q n. qd ex oppositis nō fit unū
simplicit 7 p se ut manifestū ē de
se. sed actus 7 potētia sūt opōita
imo ualde opōita scdm oim. **I**p
hemio b 7 aia ē actus. corpus aut potētia ut uult
Az. in lra. **U**tr ex illis qz unū ē actus 7 aliud ē
ens in actu simplici nō fit unū p se ut cōiter cōcedit
p tanto. n. ex suba 7 accite nō fit unū qd licet accis
sit qdā actus tñ suba que ē eius subm est ens acti
simplicit. mō aia ē actus ut manifestū ē ex p dicit.
corpus aut curi uel i quo ē aia ē ens acti scd; oim.
in 5. methaph. ca. de suba. ubi ipse oicit q aia ē for
ma in ente acti 7 illud nō ē nisi corpū cui actus ē
aia ut manifestū ē qre ē. **P** oim. 4. celi 7 mūdi
oicit q lapis ē opōitus ex gūitate 7 mā pma cō
trario de aialib; q sūt opōita ex corpe 7 aia. sed nō
eēt cōtrario h; 7 ibi mū corpus ex quo cū aia opo
nit aia hēet aliqū ē acti aliū uel aliā actualitate;
iudalem pter aiam. nā sicut aia ēē opōitū ex aia
7 materia disposita dispositib; accntalib; que nō sūt
de suba aialis. sic etiā lapis ēē opōitū ex forā sub
stantiali 7 materia disposita determinatis dispositib;
accntalib; unū cuiusq; n. acti in potentia exñte 7 i
ppria mā natū ē fieri ut or in isto z. g. lapis ēē ef
fentialit opōitus in sui suba sicut aia qd uidet esse
extra oim qre ē. **U**tr ad pñcipale. ex eis q nō sūt
nō pōt fieri ens unū p se. b uī manifesta. qd q non
sūt entia nō sūt. 7 cū nō sūt entia sūt non entia ut
manifestū ē. mō cōstat q ex nō entib; nō fit ēs nec
unū. g. ex eis que nō sūt nō fit ens unū. sed corpus
7 aia nō sūt. qd ut cōiter or forā nō ē 7 materia nō
ē. sed totū opōitū ē illud qd ē. sicut forā nō gene
rat nec mā generat sed totū cōpositū ut allegatur
ex 7. methaph. g. z. **P**ropositum arguit auctōi
tate **A**z. q uult q ex aia 7 corpe fiat unū 7 non o;
de b dubitare nota nata aie 7 corpis. **A**dem uult
oim. 7 oēs alij expōitores **A**z. **A**d arguit rōe
illud ē unū ens qd habet unā p se opationē. hec ē
manifesta. sed aia qd ē ex corpe 7 aia habet unā;
p se opationem qd sentite qre ē. **A**d qñtionem
oicēdū uī q ex aia 7 corpe fit ens unū 7 p se cuius
cā ē. qd ex acti 7 eo cui ē acti fit ens unū. sed aia
ē actus corpis ut pbatū ē g. z. maior recipit pro
manifesta 7 p se nota. nec o; h; alquā cām intrin
secā qre pncipale. sed solū ex b q unū ē actus 7
alter ē ens i potētia fit ex eis unū. tñ **A**z. si bñ cō
deret uī b cōfirmare. **A**d qd cōsiderandū cū ex ali
qbo entib; cōiūctis adinuicē nō fit unū simplicit 7
p se b. p tanto cōtingit qd ambo scd; se sumpta sūt
entia 7 unū uel qd libet eoz scdm se ē. pprie ens 7
pprie unū ut ex lapidib; sibi iuicē ordinatis siue
cōiūctis nō fit ens simplici 7 pprie unū qd unū qd

est ens 7 unū simplicit̃ 7 actū. g. p. oppositum cum
aliq̃ sint entia sibi inuicē cōiuncta sic se habētia q̃
alter ex eo nō ē ens ppe nec unū scōz actū 7 aliud
est ens ppe 7 unū tūc ex ill' fit qd unū 7 ens uni-
tate 7 entitate illū qd uere 7 ppe ē ens 7 unum.
Ad materia 7 forā sic se hnt. matia. n. ē ens sim-
plicit̃ 7 ppe nec unū scōm actū. nō. n. ē qd. i. suba
in actū nec quale nec quantū 7 methaph. forā ē
subalis ē ppe ens 7 ppe unū scōm actū. in littera
ubi dī. ens. n. 7 unū cū multiplicat dicantur qd
ppe ē actus ē. 7 cōm. ibidez dicit. Is noia. n. ens 7
unū cū dicant multis modis tñ pma pfectō i oībo
istis. s. forā magis digna ē ut hēat hō nomē ens. 7
hō nomē unū q̃ aggregatū ex matia 7 forā. aggre-
gatū g. nō dī unū nisi p unitatē exntem i forā. ma-
teria. n. nō dī hō nisi p forā. g. ex materia 7 forā
fit unū. Et subdit cōm. qd ē ualde notabile 7 ad p-
positū q̃ si materia 7 forā eēt in opposito exntia i
actū tūc cōpositū nō eēt unū nisi sicut dī in rebo q̃
sūt unū scōm actū. **Quā** autē q̃ materia nō est i
opposito nisi in potētia. 7 oppositū nō est ens in actū
nisi p forā. tūc cōpositū nō dī unū nisi q̃ forā
sua ē una. g. pater q̃ ex corpore 7 aīa fit unū p se 7 hō
multū cōsiderandū ē qd dī q̃ forā. ppe ē ens 7 p-
prie unū. **Ex** h. n. pag. error cuiusda dīcti cōis q̃
forā nō ē ppe ens sed illud a q̃ aliqd ē. h. n. falsū
ē 7 impossibile imo forā. ppe ē 7 scōz. **Ad** 7 cōm. 7 ex
hō ipō q̃ ipa forā in cōposito sola ē illud qd ppe ē.
7 qd. i. ppe ē unū quincit̃ q̃ ex materia 7 forā fit
unū simplicit̃ 7 ppe ut p̃ inspicit̃. **Ad** 7 cōm. hoc
tū uerū ē q̃ ipa forā nō ē. sicut ens p se subsistēs 7
seczū dīctū scōz eē a q̃libet alia suba. nec matia
similit̃ ē hō mō ens separatū scōm eē a q̃libet alia sub
stantia q̃ nō lepat a forā nec cōuerio. Cōpositū
autē ē ens isto mō. i. subsistēs 7 dīstinctū a qualibz
alia suba. hō nō sequit̃ forā nō ē p se subsistēs. g. nō
ē ens. imo ē fallacia cōtis. **Et** cōfirmat hō pō. quia
ista ppe ē uera in p mō dīcti p se forā subal' ē ens
ut oēs cōcedūt. mō eē 7 ens. sūt idē realit̃ 7 eēntia
liter uel unū necessario cōsequit̃ alter p se. unū idēz
ē realit̃ q̃ forā fit 7 q̃ ipa fit ens. cū g. forā fit ens p
se ipa etiā p se ē. nō qdē p se. i. solitarie 7 seozū
sed p se. i. p sui natura 7 nō palud forālit̃. cōpōitū
autē nō ē ens actū forālit̃ nisi p forā. **Et** cōfirmo
q̃a sicut nō oīnt realit̃ hōiem ābulare 7 hōiez ābulā
tē eē ut dicit **Ad** 7 cōm. p̃tmenias. 7 in 5° methaph.
ca. d' ente dicit q̃ nihil dīffert hō dūaleit̃ 7 hōm
cōualefcēs ē. igit similit̃ nihil dīffert forma ē ens 7
forā ē p se. cū igit forā sit p se ens q̃a ipsum ens p
dicat d' uno q̃ p se. seqt̃ q̃ forā p se ē. 7 iō dīcipiūt
iuuenes q̃ radicātur i hō dēo p̃ticipio. s. q̃ forā pzo
prie nō ē nec mā ē. sed oppositū ē qd p̃pissime ē hic
enī ē error ut patet cūlibz sam capitis. **Sed** ipsi
arguūt q̃ illud q̃ aliqd ē nō ē. sicut illud q̃ aliqd ē
albū nō est albū. mō forā subalis ē illd quo aliqd
ē ut manifestū ē q̃a ē illud quo oppositū ē g. zc. **Ad**
hō pōt dicit q̃ illud q̃ aliqd ē nō ē illo mō q̃ aliqd
ē 7 tñ nō sequit̃ q̃ nullo mō sit. 7 cū dī forā ē illd
zc. cōcedo 7 iō uolo q̃ ipa nō sit eo mō quo opōitūz
ē. opōitū. n. ē p se subsistēs 7 nō alteri inherens 7
ens actū p pte. forā aut nō ē p se ens subsistēs. s. n.
inherēs alteri nec ē ens actū paliquā suā ptem ut
forā ē. nō tñ sequit̃ q̃ nullo sit imo p se ē. i. p suaz
eēntiam 7 p se ē actus. 7 cū dicit de albo q̃ illud q̃
aliqd ē albū nō ē albū. nō ē sile q̃a albedo ē forma
accntalis que nō p̃dicat p se de unoquoq̃ imo nec
paccis de quolibet p̃tut 7 iō nō oīz q̃ ipa sit alba.
quāuis sit illud quo aliqd ē albū. **Sed** ens 7 esse ē
eēntia cūcunq̃ entis uel cōis p se eēntiam. 7 ipos
sibile ē q̃ aliqd sit illud quo aliqd ē 7 tñ nō sit ens
7 nō sit aliq̃ mō 7 iō nō ualer. **Sed** si obicere aliqs

q̃ ista questio nō debet poni. q̃a dicit **Ad** 7 cōm. nō oīz
querere si unū ē aīa 7 corpus. g. male querit. dīcen-
dum q̃ querit nō ad pbandū sed ad cōfirmandū.
Vel dicendū q̃ nō oīz queret eo mō q̃ antiq̃ quere-
bant. s. ut terminaret ad prem negatiuā. s. ad pte
affirmatiuā bñ. **Ad** rōes. **Ad** p̃mam cū dī. ex
oppositis zc. pōt dīci q̃ uerū ē scōm q̃ opposita sūt.
7 cū dicit q̃ actus 7 potentia zc. dicendū q̃ hō po-
tētia scōm q̃ potētia 7 actus scōz q̃ actū sint oppo-
sita. sūt. n. cōtraria relatiē. ut dicit cōm 9° methaph.
tñ illud qd ē actus 7 illud qd ē potētia uel sub po-
tētia nō sunt sibi inuicē opposita. sicut hō albū scōm
q̃ albū opponat nigro scōm q̃ nigz. tam illud qd
ē album 7 illud quod est nigrum non opponūtur
mō mā 7 forā sūt hō mō. nō. n. mā ē forālit̃ 7 eēn-
tialit̃ iste respectus q̃ ē potētia sed subz eī. **Siliter**
si actualitas ē qdam respectū realis supaddit forē
subali ipa forā nō ē eēntialit̃ 7 forālit̃ ille respectus.
cū g. dī q̃ ex actū 7 potētia fit unū p se intelligēdū
ē q̃ ex eo qd ē i potētia 7 ex eo qd ē actū fit unū
hō nō ex potēntialitate 7 actualitate q̃re nō uī. **Ad**
aliā cū dī ex illis quoz zc. cōcedo scōz q̃ illd ē ens
actū. ens. n. actū tōe qua ē ens actū nō substat p et
pncipalit̃ actū subali ex quo cū suo subo 7 unum
niet. sed ex aliquo actū subali 7 ex aliquo ēre actū
nō scōm q̃ ē ens actū sed scōm q̃ ē ens i potēntia
7 tōe pus potēntialis bñ pōt fieri unū qd p se. 7 cūz
dī q̃ aīa ē actū. cōcedo. 7 cū dī corp' i q̃ ē aīa ē ens
actū. dico uno mō q̃ uerū ē. s. aīa non unit̃ ei scōm
q̃ ē ens actū. ita q̃ pncipalis tō substandi anime
lit ei ens actus que habet. imo unit̃ ei scōm q̃ ens i
potēntia. nihil. n. phibet illud qd ē ens actū quodā
mō p unā forā eē in potēntia ad aliā. 7 sic intelli-
gendū ē dīctū cōm. q̃ aīa ē forā in ente actū. i. subz
aīa ē ens actū nō qdē scōm q̃ subm sed scōz ali-
qd aliud. s. scōm forā corpis aut sube aut hō. 7
hō scōm intentionē ei 7 pncipio hōi secūdi ut decla-
ratū fuit pus. n. n. dicit cōm. absolute q̃ subm forē
subalis nō ē ens actū sed dicit scōm q̃ ē subm q̃ si
oans p hō intelligere q̃ bñ ē actū scōm aliqd aliqd q̃
p naturā que ē subm. sic enī dicit tenēdo q̃ corp' i
cuius aīa ē actus habet aliā formā subalē p̃ioze
remanētē adueniētē aīa. **Ad** dīctū aliq̃ q̃ corp' i
cui' actus ē aīa nō ē in actū aliquo subali nisi scōz
aīam 7 uidet unū subm nō habere simul nisi unā
formā subalē. **Et** ad cōm. ipsi dicerēt q̃ hō fuit opō
cōm. **Sed** q̃lū exponeret ip' ibi 7 in 4° celi 7 mūdi
7 in 4° phicoz nō uideo. **Siliter** ad aliā auctorit̃
tatem de 4° celi 7 mūdi. aīa ē cōpōālis ex corpore
7 aīa q̃ lapidis ex gūitate 7 materia pma. quia in
ipō lapide opposito ex forma subali quā sequit̃ gra-
uitas 7 mā pma nō ē aliq̃ uirt' p quā resistat gra-
uitati moueri deorsum. hō in corpore cui' actus ē aīa
bñ ē aliqua uirtus q̃ resistit motui quo aīa mouet
ipam. illud enī corpus habet grauitatē q̃ inclināt
ad motū deorsum. aīa uero aīalis aliq̃n mouet ip'z
motu sursum uel ad latus. et sic alit̃ se habet de opoe
aīal' ex corpore 7 aīa 7 de opoe lapidis ex gūitate 7
mā pma. d' hō plen' hēt i qōne de p̃ticipitate forāz
subaliū. **Ad** aliā p̃ ex dīctis cū dicit q̃ ex eis q̃
nō sūt zc. uerū ē. 7 cū dicit corp' 7 aīa nō sūt. falsū
ē. 7 ad dīctū cōm. forma nō ē zc. dico q̃ si hō uirtatē
aliquā debet sic itelligi forma nō ē sicut ens per se
subsistēs 7 seozū a qualibet alia suba 7 sūt matia
sed totū opōitū ē sicut ens subsistēs seozū 7 oīz
a qualibet alia suba que nō ē ps eius. 7 hō significa-
uit **Ad** 7 cōm. metha. ca. ē aut suba 7 qd subdit ubi
loques de opōitū dicit. **Et** sepabile simp̃. si autēz
arguatut. forma subalis non ē sepabilis p se subfi-
sistens. g. forā non est. dico q̃ non sequitur imo ē
fallacia cōtis ut p̃ cūlibet exercitatio et iō nō ualer

tra dīctā
sentit
p̃t for
potēnt
mā scō
uis 7
7 itell
ōndet
pōt ec
pōt ec
mient
tuat
pōt ec
ca mū
qdam
mos
actu z
signū
gener
uia g
bet q
tas h
reled
7
actus
aīa p
motu
ē dīg
7
corpe
fallit
imo
ga p
fioz
idē
tepa
pōz
pū
ga aī
in z
uēti
cut f
sta g
p̃ ex
suba
mat
s. ite
attu
gūit
aīa
dicit
p̃m
itell
7
dā
mel
līa
istit
fū al
moz
aīa
līa
i for
uid

Ut ois aia sit actus p'mus cōpis. Et arguit q' nō. q'a illud qd' reci-
pit foras nō est actus. sed aia sen-
situa 7 intellectua recipiūt foras
q' dicitur. maior ē manifesta q'a recipe-
re. et tūc i'p'i actui ut dicit cōm. i.
tractatu d' suba oib'. 7 minō p' in 2° 7 3° h' aia. n.
sensitua recipit foras sensibiles. 7 aia intellectua reci-
pit foras intelligibiles q' dicitur. Itē illud qd' habet
potentiā passiua nō ē actus. qd' libet. n. ē passiuū a
mā scdm q' mā ut patet p' de generatiōe ca' de acti-
uis 7 passiuis. s' aia h' potentiā passiua ut sensus 7
7 intellectus possibilis que sunt uirtutes passue ut
oñdetur in isto li' q're dicitur. Itē ois actus p'mus
pōt ēē sine oī actu 2° ut uē p' inductionē. scia enim
pōt ēē sine cōsideratione ut patet in geometra cor-
miente 7 sūt uirtus moralis sine opatiōe bona ac-
tuali ut p' p' ethicorū 7 2°. s' aliq' aia. s. nutritia nō
pōt ēē sine actu 2°. s. sine nutritiōe uel opatiōe cir-
ca nutrimentū ut patet in isto 2°. unde etiā dicunt
qdam medici q' cessatō aie nutritie ab opatiōe sua
mors ē q're dicitur. Itē actus p'mus ē min' nobilis
actu 2°. nobili' n. ē cōsiderate q' scia eius. cui' p'mo
signū ē q'a cōsiderate p'cedē ē posteri' q' scia. p'or. n.
generatiōe scia ē in eodē scdm p' b' in l'ra. mō p'ora
uia generatiōis sūt ipsectioza scdm naturā ut ha-
bet q' metaph. Itē h' patet alio signo q'a felici-
tas hūana q' ē summū bonū hoīs 7 pulcherrimū 7
delectabilissimū ut p' p' ethicorū ponit in aliq' actu
2° 7 nō in actu p'. s' aia ēē actus p'mus tūc aliq's
actus ēē nobilior aia. 7 dicit q' omnes ali' actus
aiati p'ter aiam sūt accētia saltē actus secūdi q' sunt
morus 7 opationes. 7 cōm. in p'lexio h' dicit q' aia
ē dignius 7 nobili' oīb' q' sunt in aialib' quat' dicitur.
Itē si ois aia ēē actus cōpis tūc ois aia ēē in
corpe 7 nulla ēē sepaia a corpe. cōis ē fallū q're dicitur
fallitas cōtis app' q'a aia intellectua nō ē in corpore
imo ē sepaia 7 mixta ut p' i' isto lib' 2°. 7 cōa pat' q'a
p'fectio ē i' illo cui' ē p'fectio ut dicit cōm. 4° p'hi-
sicoz p' p'ncipiū. actus aut' 7 p'fectio sūt unum 7
idē 7 sic ois actus debet ēē in illo cui' ē actus 7 nō
sepaia ab ipo q're dicitur. Itē si ois aia ēē act' cor-
poris tūc ois aia ēē corruptibilis. act' n. corrum-
puit ad corruptionē et' cui' ē actus. sed h' ē fallū
q'a aia intellectua est incorruptibilis 7 p'petua ut p'
u 2° 7 3° h' q're dicitur. Itē nulla suba opōita ex oī
uēctis p'ncipis quoz unū ē sicut mā 7 reliquūz si-
cut forā nulla dico talis suba ē actus. s' ut manife-
sta q'a actus 7 forā debet ēē natura simplex ut satis
p' ex 7 metaph. sed aia intellectua 7 hūana est
suba opōita ex diuersis p'ncipis quoz unū ē sicut
matia. s. intellect' possibilis. 7 reliquū sicut forma.
s. itell'cūs agēs sicut ut dicit cōm. in 3° h' q' oīs
attribuit ei illā sniam quare dicitur. Cōpositum ac-
guitur auctoritate 22. 2° hui' ubi 22. d' i'finiēdo
aiay ult' dicit q' ipa ē actus p'm' cōpis. Ad etiā
dicit cōm. 7 oīs ali' expositores. Ad questionē
dicēda sunt duo. p' q' ois aia ē actus. 2° q' est act'
p'mus. tūc uidebit quomō dicitur oī actus d' aia
intellectua 7 de ali' scdm intentionem 22. 2° cōm.
p'mū oñdendū ē ex rōib' adductis ad secun-
dā cōclusionē q'stionis imediate p'cedētis. 7 h' h'nt
melius locū. 2° Secundū p'bat rōib' sumptis ex
l'ra 22. q'a nēcio meliores supponēdo p' q' aia iex-
istit aiali tēpore somni 7 tēpore uigilie 7 h' ē cōces-
sū ab oīb'. nō ē. n. dicendū q' aial i' cormiendo sit
mortuū 7 sine aia. 7 iō dicit 22. in l'ra. iexistet. n.
aia in somnis 7 uigilia ē. q' dicit tā somn' q' uigi-
lia regunt aiam iexistere. 2° supponendū ē q' aial
i' somno pōt ēē puatū oīb' actib' sensuū ita. s. q' n
uidet nec audit nec imagiatur neq' cogitat. 7 hoc

cessū ē 7 notū p' expientia 7 h' significauit 22. i
l'ra cū dixit. p'porzionale aut uigilia qdem ipi con-
siderare. somnus aut. i. aia in somno ipi h're 7 non
opati. i. hitui sine opatiōe exnti. ita q' sicut in aliq'
pōt ēē hitus scialis sine actuali cōsideratiōe. habēs
n. hitum geometrie nō semp' speculat' scdm ipiū
sicut i' sensu aial h' aiam sensitua sine oī opatiōe
sensus o' aliquoties. ex his q' possum' sic rōcinari
aia sensitua cū sit actus aut ē actus p'mus aut secū-
dus p' sufficientē dionem. diuidit. n. actus p'actū
p'mū q' ē forā quecūq' p'iacens 7 supposita opatiōi
7 p'actū secūdu q' ē opatiō. sed aia sensitua nō ē act'
secūdu q'a cū aial in somno p'fecto 7 fortissimo n
h'eat aliqūa opatiōē sensus seqret si aia sensitua
ēē actus secūdu q' aial in somno non h'et aiaz
sensitua cui' oppositū supponebat 7 sic relinqt q'
aia sensitua sit actus p'mus. Itē aut ē iudiciū d'
oī alia aia quantū ad h' qd' ēē actū p'mum uel se-
cūdu ut manifestū ē cuiuslibet. n. n. ē uerissimile q'
una suba aie ēē actus p'mus 7 alia pure act' secū-
dus q're dicitur. Itē alia rō pōt capi ex uerb' 22. q'a
ille actus qui est p'porcionabilis scie ē act' p'mus
7 h' dicit 22. in l'ra. p'or aut generatiōe in eodē scia
ē. sed ipsa aia ē actus p'porcionatus habitui scie ut
etiā ponit 22. in l'ra. somnus aut. i. aia in somno p'
porcionabil' ē ipi h're 7 nō opati. i. hitui sine opati-
one ut iam allegabat q're dicitur. Itē pōt argui ex de-
scriptiōe act' p'mi. nā ois forā p'supposita opatiōi
ē actus p'mus ut sic. h'ac habeo p' manifesta. s' ois
aia ē forā p'supposita opatiōi ut manifestū ē indu-
cendō aia. n. uegetatiā ē p'ncipiū nutritiōis 7 aug-
mentatiōis ut p' in l'ra. 7 p'supponit ad illos mor-
7 sūt aia sensitua p'supponit hui' opatiōi que ē sen-
tite et intellectua ad intelligere q're dicitur. pōt dicit q'
ois aia ē act' alit' cōpis. q'a ois opatiō aie teped'
ab aliquo corpe uel ab aliquo exnti i' corpe ut pa-
tuit i' p'lexio. h' aut nō ut p' alio ēē nisi q'a ois aia ē
actus alicuius cōpis q' dicitur. Et h' ē cōsiderādū q'
aia intellectua nō ē oīo actus p'm' cōpis sicut aia
sensitua 7 uegetatiua. aia enī uegetatiua 7 sensitua
ē actus p'm' dāns ēē ipsi corpi foralit' et extendit
scdm extensionē cōpis subū ut oīs cōcedūt. nō. n.
h'nt aliq's opationes que nō cōcentur corpozi ut
subo et de istis p'ib' loquens 22. dicit q' p'tes aie
quedā nō sūt sepaibiles supple scdm ēē a corpe. q'a
sūt actus intrinseci dantes ēē foralit' suis subis. aia
aut intellectua nō est actus alicui corpi scdm esse
nec extendit scd' extensionē cōpis hūani 7 p'p'i
hoc subo p'ib'. At uero scdm quasclā supple p'tes
nihil p'hibet ipsam aiam ēē sepaia p'pter illud q'
nullius cōpis sūt actus supple i'herētes. quāuis q'
oīdū sit q' ois aia ē actus. nō tñ h'etur quomō sit
actus utz sit actus cōpis sicut nauta nauis. i. sicut
opans intrinsecū 7 app'opatum corpi hūano 7 h'
ē uerz de aia intellectua. ipa. n. ē actus. i. opans intri-
secū in opando unite se h'ns ad corpus 7 app'opri-
atur ex eo q' opatiō ei' p'pria tepedet p'fite 7 p'p'e
ab aliq' exnti b' in corpe hūano. s. ab intelligibi-
libus imaginatis. Itē aut aia intellectua nō sit act'
cōpis cūctus ei scdm ēē 7 oīs ēē foralit' appare-
bit in 3° h' 7 ad p'ns pōt sic p'bat. Si aia intellectua
esset actus oīs ēē corpi 7 unitus ipi corpi scd' ēē
sicut figura cere seqretur q' cū hō intelligeret man'
etiā intelligeret ita q' h' ēē uera man' intelligit qd'
ē absurdum. p'batō cōne. q'a post q' aia intellectua
ēē forā oīs ēē corpi oportet et ipam ēē unitam 7
cūctam scdm esse cuiuslibet p'ti cōpis. nam oīs
p'tes materie p'ficiūt forā totius. q' in manu ēē
suba aie intellectue. in quocūq' aut ē suba anime
intellectue in eo ē potētia intellectua q'a ista fun-
dantur immedie in essentia anime intellectue.

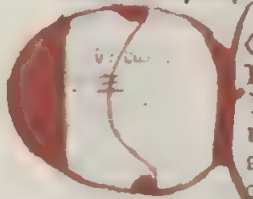
Unde in quocunq; eēntia aīe itellechiue ī eo est
 potentia itellechiā sicut in quocunq; ē sup̄ficies in
 eo ē color. ī manu ḡ erit potētia itellechiua. sicut in
 q̄cūq; ē potentia itellechiua in eo recipit intelligē
 sed in quocūq; ē intelligere illud intelligit. h̄ ē ma-
 nifestū ḡ manus itelligit saltē p̄accns qd̄ ē oīo im-
 possibīle. S; ad istā rōem dī scdm̄ fidē 7 ueritatem
 q; man⁹ nullo mō itelligit. 7 cū dī q; in quocunq;
 ē potentia itellechiā illud intelligit uel recipit intel-
 ligere. uezz ē si fantasma sit ei p̄ns. sed fantasma nō
 ē p̄ns aīe itellechiue scdm̄ q; ip̄a ē in manu 7 iō nō
 ualet. Et tu queres cū aīa itellechiā sit indīfībilis
 scdm̄ quantitatē nec aliqua ps ei? sit in aliqua pte
 corp̄is ut cōceditur. sequitur cū aliqd̄ ē indīfībile oē
 qd̄ ē ei p̄ns ē p̄ns ei totū. 7 scdm̄ q; ē in quacūq;
 pte. nam ip̄a scdm̄ q; ē in una pte nō differt a se ip̄a
 scdm̄ q; ē in alia pte nisi ponat extēnsā scdm̄ quan-
 titatē 7 extēnsionē corp̄is qd̄ null⁹ dīceret. **¶** Cū
 aīa itellechiā sit unīa corp̄i ut subo sicut tu bonis
 o; q; ip̄m itelligere qd̄ recipit in aīa itellechiā aut
 recipiat ī una sola pte corp̄is aut ī nulla aut ī oībo.
 si in una sola pte corp̄is subī tūc sine dubio illa ps
 debet oīa organū itellechiū ad intelligendū sicut p̄
 corp̄is ī qua sola recipit uidere ē organū uisus ad
 uidendū 7 sicut in alijs. h̄ aut ē itroabile qā itel-
 lectus nullū habet organū ut oēs cōcedūt. Si aut
 dicat q; penitus in nulla pte corp̄is recipit itelligē
 sequitur q; nullo modo recipitur in corp̄e ut in sub-
 iecto nec p se nec p accns qd̄ ē extra p̄m. postq; n
 aīa itellechiua ē diuīda uel unīa corp̄i ut subie-
 cto ip̄m informās 7 aīa uis itelligibile. ut q; ip̄m
 itelligere qd̄ p̄fīat eā nō recipiat ī corp̄e tanq; in
 subo. cū uero sup̄ficies īexistat sube q̄liter aliquid
 recipit in sup̄ficie qd̄ nullo mō ē in suba tanq;
 in subo. Si aut cōcedat q; itelligere recipit in q̄libz
 pte corp̄is. ḡ recipit in manu 7 sic manus itelligit
 uel īp̄atur saltē p̄accns quod ē ridiculū. Ad hcc
 dicet q; q̄dī aīa itellechiua ē in corp̄e ip̄m itel-
 ligere recipit in illa pte corp̄is q; ē sufficientē p̄ns
 fantasmatibz ut aīa itellechiua moueat aut imu-
 tetur ab eis. 7 cū dī q; illa ps erit organū itellechiū
 ad intelligendū. oīo q; non sequitur qā accidit ip̄i
 aīa itellechiue ad h̄ ut recipiat intelligere q; sit in
 tali ē tminata pte 7 oīo q; sit in corp̄e. cui⁹ signū ē
 q; etiā sepata a corp̄e intelligit. Qd̄ aut dīcet. **¶** Az.
 ad istā rōem nō plus ad p̄ns. **¶** Sed dubiū ē cōe
 7 difficile. qā illud qd̄ aduenit enti in actu nō p̄t
 ēē suba scdm̄ forā siue forā subalis. h̄ ē manifesta
 sed aīa ē h̄mōi qā ip̄a aduenit corp̄i phico 7 orga-
 nico 7 tale ē ens actu aīa aduenit aīe. **¶** R̄ndetur h̄
 q; q̄uis ip̄m corp̄i? cui aduenit aīa sit ens actu aīe
 generationē aīe tū in aduētū ip̄ius aīe oēs actus
 subales 7 accntales p̄cedētes corrūpūt 7 fit reso-
 lutio usq; ad materiā p̄mam 7 tūc ī īstātī educit
 aīa de potentia m̄ aīe 7 siles dīspōes generantur
 simul cū aīa tū p̄fectiores. 7 si q̄ritur qd̄ sit corrū-
 pens qd̄ corrūpit illas dīspōes p̄cedētes. dī q; ip̄z
 generās qd̄ generat corrūpit forā substantialem
 p̄cedentē 7 p̄ cōns alia accidentia corrūpit 7 gene-
 rat aīam simul cū accntibz siles p̄fectioribz. tamē
 utz sit uezz uel nō ad p̄ns n̄ detērmīno. Si tamē
 uolum⁹ teneā aliā uia q; dīspōes ip̄e n̄ corrūpūt
 adueniēte aīa nec forē generales p̄cedētes s̄ rema-
 nent eodē mō 7 numero 7 p̄ficiūt 7 cōplēt. tūc
 possum⁹ tēdere ad rōem. cū dī illd̄ qd̄ aduenit enti
 in actu. uezz ē si illud aduenit enti in actu scdm̄
 q; in actu 7 rōe qua ens in actu in ip̄o recipiat. s̄ si
 aduenit ēti in actu n̄ scd̄ q; ē in actu nec scd̄ q; ē
 actu ip̄m recipiat p̄ncipalit tūc p̄t ēē suba. quāuis
 igit in generatiōe aīati ip̄z corpus cui aduenit aīa
 sit actu p̄ formas subales generales ordinatas ad

aīam recipiendā 7 h̄eat dīspōes accntales qbus ē
 phicū 7 organicū qā tū adhuc in tali corp̄e ē pars
 potēntialis. s. materia p̄ma que se nō ē aliq; act⁹
 ideo aīa que in eo recipit rōe qua ē in potentia p̄n-
 cipalit erit forā subalis. **¶** Cōcederet itaq; q; in ad-
 uentu aīe remanēt forē p̄cedētes eedē numero 7
 mediātibz eis tanq; dīspōibz 7 p̄parationibz mate-
 ria recipit aīam. Et ad illā intentionem forte dīxit
 cōm. in 5° methaph. ē forā in ente actu. s. in corp̄o
 organico phabente formam substantialem qua est
 corpus 7 suba licet illā forā subalem nō habeat
 scdm̄ q; ē subm aīe ita q; rōe illius actus p̄ncipalit
 subiciat aīe. 7 adhuc unū uideo incōueniēs sequi
 si bene 7 sane intelligatur dicta cōm. de his autem
 amplius h̄etur in questīōe de ḡdibz 7 pluralitate
 forāz quā ordinauit. **¶** Ad rōes cū dī. illud quod
 recipit. uezz ē si recipit foras subales tanq; per se
 7 p̄mū subm eaz. s̄ si recipiat foras accntales p̄t ēē
 ens actu simplicit ut dīr de corp̄e celesti qd̄ ē subm
 simplicit exns in actu de se nō p̄tem 7 tū ē subm
 accntum celestīū 7 recipit diuersa ubi. tū h̄ uezz ē
 q; oē recipiēs forā de nouo quecūq; sit ip̄a h̄ po-
 tentiā ad recipiendū eā. alit. n. recipitur īpossibile
 recipi. tū scd̄ se ip̄m p̄t naturalit pus ēē ens actu
 ante q; recipiat. 7 p̄ncipalit rō substādi accnti p̄t
 ēē ens actu 7 tū habet potentia receptiua. mō ip̄a
 aīa nō recipit formas subales sed accntales. s. sp̄s
 rez sensibilibz 7 cognoscibilibz que oēs dīr ēē accn-
 tales. **¶** Vel oīdīz q; nō recipit forā cū abiectione
 contrariā sed simplici receptiōe. 7 de illa intelligit
 cōm. 7 si aliq; ps aīe recipit foras subales ut intelle-
 ctus possibilibz cōcederet ēē ens pure potentie scd̄
 q; ē receptiū eaz. d̄ h̄ aut uidebit in 3° h̄ deo uo-
 lente. **¶** Ad aliā sūt p̄t dīcī q; uezz ē si habet potē-
 tiam passiua receptiua forāz subalīū. sed si h̄z po-
 tentiā passiua forāz accntalīū receptiua p̄t ēē ens
 actu. 7 sic etiā dīr de ip̄a anima. n. n. habet potentia
 passiua receptiua forāz subalīū saltē scdm̄ ēē ma-
 teriale 7 reale. lapis. n. nō ē in anima sed sp̄s lapi-
 dis ut dīcit Az in 3° h̄. s̄ habet potentia receptiua
 forāz accntalīū. **¶** Et si q; dīceret itellechiū recipere
 foras subales h̄ tū nō ēē scdm̄ esse māle 7 reale. s̄
 scdm̄ ēē sp̄iale 7 abstractū ut patebit in 3° h̄ uisus.
¶ Itē anima nō recipit cū abiectione contrariā p̄t
 istentis sed sine abiectione contrariā 7 h̄ ē receptiō so-
 lū p̄fectiua talis aut p̄t ēē in subo ente actu. 7 cū
 dī in p̄batiōe maioris q; a materia quodlibz ē pas-
 siuū. uezz ē de passione que ē receptiō fore sub-
 stantialis 7 realis. sed d̄ receptiō fore accntal aut
 sp̄nalis non intelligit quare nō ualet. **¶** Vel dicat
 q; h̄ns potentia passiua nō ē actus ill⁹ cū tēst sul-
 ceptiū. sed p̄t ēē actus respectu alteri. sed sic est
 in p̄posito nā nō ē actus sp̄z quas suscipit sed bñ
 ē actus alterius corp̄is. **¶** Ad aliā cū dī om̄ nis ac-
 tus p̄mus ē. h̄ dīcūt aliq; q; nō o; sed sufficit q; sit
 p̄or scdm̄ naturā ip̄o actu 2°. 7 non o; q; sit p̄or tē-
 pore. mō anima nutritiua licet nō sit p̄ior tēpore
 q; nutritio ut dīr immo semp ē in actu nutritiōis
 tū bene ē p̄or scd̄ naturā sicut cā. est. n. cā p̄ncipal
 intrinseca ip̄i nutritiōis ut docet Az in lra. 7 ta-
 ctū fuit pus. **¶** Alit dīcūt aliq; q; ip̄a anima nutritiua
 nō semp ē in actu 2° immo qnq; ē sine actu illo. s̄
 n. quedā animalia ut dīcūt cōm. q; in hyeme absco-
 duntur in cauernis terre sicut qdam setpēs 7 q;
 dam magne rane 7 n̄hil in estate thesaurizant 7
 sic nō nutriūt 7 sic anima nutritiua p̄t esse sine
 actu 2°. **¶** Sed illud nō uī sufficere. qā licet in illis
 animalibz fortasse in tēpore illo aīa nutritiua n̄ nu-
 triat tū in q̄bdam alijs uiuētibz ut in hōibz 7 in
 alijs semp ē in actu 2°. 7 nunq; cessat ante mortē.
¶ In Az dīcūt in illo cā. **¶** Qm̄ autē eadē potētia aīe

usq; ad h̄ ē quousq; alit. Itē quāvis aīa illa in tpe illo non thelaurizet. tñ calor naturalis continue agit i hūidum quod nō facit sine aīa. 7 h̄ signū ē. qā cū exēit d̄ cauernis inueniunt macilēta. 7 cā ē ut dicit **Albus** ppter cōsumptionē factā a calore naturali 7 sic aīa in illis nō ē penitus sine actiōe. unde cōm. ponit illud tanq; sit sufficiens solutio dubitationis. uidelz qd̄ dicit i 8° qd̄ nunq; cessat actio caloris naturalis 7 cū cessat tūc ē mors ut patet in cōmento.

Et iō dicit alij alit qd̄ licet aīa uegetatiua nō possit ēē sine actū 2° qd̄ ē nutrire uel agere in humiduz p calore. tñ pōt ēē sine alio actū 2° cui ipa ē pncipiū ut sine gūgmetatione 7 generatiōe. n. n. semp augmetant uuentia nec semp generat 7 h̄ sufficit. nō enī oī qd̄ oīs actū pms possit ēē sine oī actū 2°. s̄ sufficit qd̄ sit sine aliq; actib; secundis quoz ē pncipiū ut intellectus agēs qd̄ ponit ēē actū pms scd̄ **Az.** 7 cōm. qd̄ nō pōt ēē sine intelligere quo intelligit seipm 7 alias subas sepatas. Sed forte illud itelligere quo intelligit seipm nō dicitur actus secundū cū sit idē cū sua suba ut p̄ in 3° h̄. tñ signat itelligere p mōm actus secundū. qd̄ aut sit sufficit ad ppositū qd̄ aīa sit sine actū 2° cui ē pncipiū. Item alit pōt dīcī cōcedēdo maiorē. 7 cū dīcī qd̄ aīa nutria nūq; ē sine nutritiōe. dico qd̄ quāvis aīa nutritiua nūq; sit sepata ab oī nutritiōe simul. tñ ipa succellīue sepatur ab oī nutritiōe uel a diuersis nutritiōib; p̄ticularib; aut a nutritiōe quā cāt hodie 7 ab hac nutritiōe ipa erit cras sepata 7 faciet aliaz in alio tēpore nec semp egit nec semp ager illā nutritiōē quā nūc agit 7 sic de alijs. quāvis ḡ ipa nūq; sit sine oī nutritiōe nec sepata siml 7 semel ab oī nutritiōe. tñ succellīue pōt separi ab hac nutritiōe 7 ab illa. sicut licet celū n̄ sit sine circuliōe; nec sit simul sepatus ab oīb; circuliōib; tñ sepat succellīue a quibet circuliōe. circuliō. n. hodierna n̄ erit cras in ipō celo. nec circuliō crastina est nūc actū in celo 7 sūt ē in pposito. 7 iō aīa nutritiua bñ ē actus pms. **Ad** aliā cū dīcī actus pms ē min⁹ nobilis 2°. dicit qd̄ qd̄ uep ē in actib; sicut exē phisicab; de uirtute scia uel alijs actib; eaz. sed nō oī qd̄ actus pms qd̄ ē suba sit min⁹ nobilis simpli. cū qd̄ actus secundus. suba aut ē nobilior actib; suis. mō aīa ē suba 7 nō actus. **Alit** dicit aliq; qd̄ actus pms pōt cōsiderari duplici. n. nō mō scdm suā subam 7 scdm illud qd̄ ē. **Alio** mō scdm qd̄ ordinat ad actū secundū. nec ē remotū qd̄ aliquid sit minus nobile alio scdm aliq; respctm 7 tñ sit nobilius scdm se ut hō scdm qd̄ coloratus ē min⁹ nobilis equo scd̄ qd̄ cognosces 7 tñ simpli 7 scd̄ suaz subam nobilior ē 7 sic de multis alijs. Et si arguatur ultet⁹ qd̄ uirtutē ordinatū in aliud ut in finem ē minus nobile illo fine. mō oīs actus pms ordina ad secundū ut ad finē. **Ad** h̄ pōt dīcī ut prius qd̄ uep ē qd̄ ordinatū sub illa rōe qua ordinatū est. ē minus nobile illo fine. tñ scdm suā subam nō oī qd̄ sit minus nobile simpli. **Vel** dicit qd̄ uep ē de fine pncipali qd̄ ē finis grā cui 7 pmaria intentione appetitus. s̄ d̄ fine instrumētali 7 scd̄ aīa intentione intēto nō ē uep qd̄ sit simpli nobilior ipō ordinato in finē ut intelligētie que mouent corpa celestia ppter ista inferiōra generāda 7 cōseruāda. sed h̄ est scd̄ aīa intentione. 7 pmaria intentione agūt p̄ se. ut dicit cōm. 12° methaph. 7 2° phisicorū dicit. qd̄ hēc ē oīspōntis eterni 7 actio ei⁹ ē ppter ipm. sicut aut ē in pposito. nā aīa nō ordinat ut ad finē pncipalē 7 p̄ intentū ad motus 7 opationes aīati. s̄ ad oīnū 7 ppetuū ēē. oīa. n. illud appetit 7 illi grā agunt qd̄ scdm naturā agūt ut docet **Az.** in lra. **Ad** aliā p̄ ex oīctis. si enī oīs aīa ēē actus corpis dans ei ēē foralit tūc oīs aīa ēē in corpe ut in subo sed nō sic

ē ut dicebat 7 iō non oī qd̄ oīs aīa sit in corpe ut in subo 7 pfectibili quāuis etiā aīa intellectiua sit in corpe p appropationē opadi ut uidebit. **Vel** dicit cōcedēdo qd̄ oīs aīa ē in corpe ut in subo. uel scdm actū uel scdm aptitudinē. 7 cū dīcī qd̄ aīa intellectiua nō ē in aliquo corpe pōt expōi scdm fidē 7 oīatez qd̄ h̄ nō ē intelligendū de potētia intellectiua. ista. n. nō ē in aliqua pte corpis terminata ut in organo. sed fundat imēdiatē in suba aīe. ipa tñ suba aīe intellectiue bñ ē in corpe ut in suo pfectibili cui cōcat suū ēē licet etiā possit ēē p se 7 existere sine corpe. s. post mortē. **Ad** aliā cū dīcī qd̄ tūc oīs aīa ēē corruptibilis. pōt dīcī qd̄ uep ē si oīs aīa ēē actus oīs ēē corpi 7 unitus scd̄ ēē corpi. sed si nō ē actus oīs ēē sed oīs opari soluz ut oīct aliq; nō oī qd̄ sit corruptibilis. mō aīa intellectiua nō ē actū oīs ēē sed oīs opari soluz ut dicit aliq; iō nō ual. **Alit** pōt dīcī qd̄ aīa intellectiua nō ē actū oīs ēē d̄ foralit. s̄ est actus intrinsece opans ad corpus hūanū; 7 tal actus nō ē corruptibilis scdm se sed scdm suā opationē in qua indiget corpe. **Et** dīcī scdm fidē 7 oīatē qd̄ duplex ē actus. qdam ēeductus de potētia materie ab agēte p̄ticulari qd̄ ē agēs corpeū 7 oīs talis actus corruptit cū corruptit cōpositū. alit ē actū qd̄ nō ēeductus de potētia materie ab agēte p̄ticulari sed ēeductus de foris ab agente uli qd̄ ē deus 7 iste pōt manere post corruptionē cōpositi. manē dico scdm suā subam licet corruptat uel deficiat secundū sui diuisionē uel actualē informationem qā nō amplī actū ē cōiunctū corpi nec ipm informationē. **Ad** aliā cū dīcī nulla suba cōposita ē. ista uidet mibi ēē difficilis. oīct qdam qd̄ uep ē de suba cōposita corpalit. sed de suba cōposita sepata a corpe pōt ēē actus nō qdem actū oīs ēē 7 informans. sed actus. s. opans intrinsece scdm opationē 7 sic habz se aīa intellectiua hūana ut multi 7 q̄si oīs oīctū sequētes **Az.** 7 cōm. ipa. n. ē suba cōposita eēntialit ex intellectu possibili 7 intellectu agente. sed nō ē corpi nec uirtus in corpe ut p̄ in 3° h̄. 7 iō pōt dīcī actū lar ge loquendo de opante intrinsece 7 appropato ut uicimus in phia itelligentiā ēē actū celi 7 p̄mā ei⁹ pfectionē sicut 7 h̄z alibi d̄clarat. 7 talis actus dīcī ēē forā nō cōstituta in ēē p materiā nec unita materie mediātib; dimensionib; scdm cōm. in d̄ suba oīs. suba ḡ que ē corpus nō ē actus. sed suba cōposita que nō ē corpus nec uirtus i corpe bene est actus mō p̄dicto. **Alit** autē dīcī aliq; scdm cōm. et scdm **Az.** qd̄ aīa intellectiua nō ē cōposita eēntialit ex ouabo subis sed ē una suba simplex in eēntia h̄ns duas uirtutes quaz una ē receptiua 7 scdm eam oī possibilib; 7 alia actiua 7 scdm illā oī agens. de hoc aut debet inq̄ri in 3° qā nimis ēē longū h̄ cōtētmī nate 7 sine pncipijs qd̄ oātur in 3° itelligi n̄ h̄nt ē.

Consequent querit. circa illā p̄tē **Itē** aut unū qd̄ h̄z ē aīa 2°. **Utr** in p̄tē aīalis ānulosi d̄cī remaneat aīa. uerbi grā. in p̄tē anguille aut uermis aut h̄mōdi que habēt corpa q̄si cōpōita ex qbusdā ānulis 7 sūt d̄ cetis. **Et** arguit p qd̄ nō. qā si in illis p̄tē ēē aīa. tūc quelib; ps talis ēē aīal cū illa aīa ēē sensitia. aīal aut ē aīal p sensū ut h̄ēt i isto cā. sed h̄ ē incōueniēs qā p̄tes post d̄cīōē nō sūt anguille ut ut. **Itē** si in illis p̄tē ēē aīa sequeret qd̄ illud aīal an d̄cīōē ēē p̄tē aīalia sed h̄ ē magnū incōueniēs. nā anguilla ante qd̄ uidat nō est nisi unū aīal. 7 pbat cōtra. si p̄tē d̄cīōē plures aīe sūt in illis plurimis p̄tē aut ille aīe p̄cīstebāt in illo animali ante d̄cīōē. aut nō p̄cīstebāt i illo aīali. si p̄cīstebāt h̄etur. p̄pōitū

9. VI

q̄ illu d aīal eēt plura aīalia cū hēret illas aīas q̄s
habent pres post diuisionē. si non p̄existebāt tūc
p̄ solam diuisionē generant ille aīe in partibus ill
q̄d uidet̄ irrōnabile. q̄a ip̄a diuīsiō non ē nisi q̄dā
segregatio aut discontinuatio p̄tium 7 p̄t fieri ab
arte aut uoluntate. 7 sic fieret aīa ab arte aut uolu
tate hūana quod uidet̄ ridiculū q̄re zc. **¶** Si q̄d
magis uidet̄ inesse 7 nō inest nec q̄d minus. s̄ ma
gis uidet̄ur q̄ i p̄tibus corp̄is hūani post diuisionē
esset aīa 7 tam nō ē q̄d. **¶** autē magis uidet̄ur
app̄t q̄a ip̄a aīa humana ē p̄fectior 7 nobilior q̄
aīa talis aīalis ānulofī iō magis deberet saluari i p̄
tibus sui corp̄is. 7 tamē nō remanet ut omnes cō
cedūt. non. n. remanet aīa in manu for. uel pede p̄
diuisionē eius a corp̄e q̄re zc. **¶** Oppositum arguit
auctoritate **¶** In lra. uult. n. q̄ i partibus quorūda
aīalium post diuisionē remanet aīa sensitiua. 7 om̄.
dicit q̄ illud ē in aīalibus ānulofis que **¶** uocat
enthōma. i. sine diuisione nō q̄a sūt indistibilia sed q̄a
p̄ diuisionē non p̄t facilius apparere diuersitas par
tū illoz aīalū. **¶** Idē dicit **¶** Albus 7 oēs alij expo
sitores **¶** Ad istam questionē dicendū uidet̄
q̄ in aliquibus p̄tibus aīalis ānulofis post diuisionē
remanet aīa q̄d aliquatit̄ declarat **¶** q̄a sicut con
tingit in p̄tibus plante decisis. sicut etiam in p̄tibus tal
aīalis cū ista sint p̄p̄inqua sibi in gradu p̄fectiōis
aut imp̄fectiōis. mō sic est q̄ in aliquibz p̄tibus plā
taz remanet aīa post diuisionē 7 uiuūt aliq̄e pres
plantaz post q̄ sūt diuise. sicut manifestū ē de m̄l
tamis qui post diuisionē cū plantant̄ in terra uiuūt
ita q̄ nutriuntur 7 augentur manifeste 7 sensibi
liter quare zc. **¶** Itē p̄batur for̄. q̄a in q̄cunq;
subo ē opatio immanens in illo necessatio ē aīa dū
ibi ē talis opatio. s̄ est manifestū. q̄a opatio immanēs
nō separatur ab illo cuius est opatio. ut uisus a uisu
intellectio ab intellectu. sed in p̄tibus talis animal
post diuisionē remanet. 7 est opatio aīe immanens q̄
s. non ē nata eē p̄ncipaliter nisi in aīa. q̄d sic ostē
detur. tales enī pres sentiūt. cui? signū ē q̄a si pun
gant aut si apponant̄ eis aliquod nociuū 7 corrupti
uu; cōstringūt se ad fugiendū 7 uitandū illud p̄
gens 7 cōtristans seu nociuū euitandū. et si appo
pinquat̄ eis aliquod cōueniens 7 delectabile appli
cant se illi 7 dilatat̄ se sup̄ illud aliquatit̄ ut patz p̄
exp̄ientiam. s̄ aut nō eēt nisi aliquatit̄ sentirent ta
lia sibi appropinquata. 7 iō o; concedere q̄ sentiūt
aliquatit̄. manifestum est aut q̄ sentire ē operatio
immanens in aīa nō trāsiens in ipsūz sensibile quia
sic sensibile sentiret. q̄re uidet̄ur q̄ in illis p̄tibus est
aīa. **¶** Sed ē intelligendū q̄ in p̄tibus talis animalis
post diuisionē nō remanet aīa qualicūq; diuidat̄
posset. n. diuidi in pres ita quas q̄ nulla eēt opatio
motus 7 sensus i eis apparēs. 7 p̄ oēs nō eēt tenē
dum in eis eē aīam. 7 ratio est q̄a oēs forē natura
les determinate sūt ad minimū 7 ad maximū ut h; uideri
in p̄ phicoz 7 in isto z. 7 iō p̄tes animalis
ānulofis possent eē sic p̄e q̄ in ipsīs aīa post diuisionē
saluari non posset. **¶** Item si debet saluari i huiusmōdi
p̄tibus oportet q̄ fiat diuisiō scōz trāsuertū nō autē
scōm longū p̄ mediū spine q̄a tūc illa ps que est in
illo aīali loco cordis corrumpetur statim 7 deflue
ret 7 sic cum aīa non possit stare nisi in corde ul p̄
porzionabili cordi. iō in illis p̄tibus nō sic manet
ip̄a aīa post diuisionē. **¶** Item notandū ē q̄ quāuis
in partibus aīalis talis remaneret aīa post diuisionē
p̄ aliquod tempus debito mō facta diuisione. tamē n
p̄t manere p̄ multū magnum tēpus nec p̄tes ille
possunt p̄ficere ad magnā quantitātē nec fieri īde
aīal p̄fectū sicut ramus plante tempore debito ab
scissus 7 alibi in loco conuenienti trāsp̄lantat̄ uiuūt
diu 7 p̄ficat ad maiorem quantitātē in t̄m q̄ efficit̄

arbor p̄fecta. **¶** Kō aut p̄mi ē q̄a anima illius aīalis
ad sui cōseruationē diuturna 7 ad h; q̄ nutriat 7
augmētet regit diuersa organa que recipiāt 7 re
tineāt nutrimentū 7 huiusmōdi organa nō sufficienter
remanēt i p̄tibus illis p̄ diuisionē. 7 iō nō remanet ibi
aīa post lōgum tempus nec p̄ducitur ad quanti
tatem p̄fectam ut fiat aīalia p̄fecta in illa sp̄e. sed
satis cito moriūtur. q̄a autē ad aliq̄d tempus p̄ diu
nē facta apparet i eis motus localis 7 sensus qui
sunt actiones aīe immanentes iō oportet cōcedē aīaz
manere p̄ aliquod tempus. **¶** Ad rōes. **¶** Ad p̄mam
cū dī q̄ tunc quelibet pars zc. p̄t dici. q̄ uerū ē q̄
ē aīal imp̄fectum 7 diminutū in illa sp̄e. sed non se
quit q̄ sit aīal p̄fectū in illa sp̄e aīalis. eo q̄ cūlibz
talt parti deficiat aliqua ps requisita ad integritatem
7 cōseruationem naturālē illius aīalis. **¶** Ad aliaz
negāda est oīa. 7 cum querit̄ utz ante diuisionē illi
aīe p̄existebat aīa zc. dico q̄ p̄existebāt plures in
potentia 7 una scōm actū 7 per diuisionē fuit actū
plures. sed nō fuit sube illoz aīatoz d nouo 7 h; bñ
significauit p̄hs in lra. oū dixit tanq̄ exīte anima
in his una q̄dem actū. potentia uero plures. cōcede
rē q̄ aīa diuisionē aīalis p̄existebāt aīe ille i p̄tibus
eius quātum ad suā subām. alit̄. n. p̄tes ille nō eēt
aīate. sed nō p̄existebāt actū quātū ad pluralitatē
sed etiam in potentia ad pluralitatē 7 multitudinem
actūalē. 7 sic ē tē quolibet alio toto quātū uero 7
eius p̄tibus quātū uero. **¶** Ad alia dico q̄ nō magis
uideretur de p̄tibus hoīs 7 eius aīa. q̄a eo ip̄o q̄ aīa
hoīs ē p̄fectior requirit multas organizationes 7
dispos in corp̄e in quo manet 7 ille dispos nō re
manēt post diuisionē nec ifundunt eis spiritus suffi
ciētes ad uitā q̄a nō remanet i eis cor nec p̄porcio
nabile cordi ideo nō sequit̄ i huiusmōdi p̄tibus hoīs re
manere forām hoīs seu aīam post diuisionē q̄re zc.

Utrū tota aīa sit in qualibet parte
corp̄is aīati. **¶** Et arguit p̄ q̄ nō
ga si tota aīa eēt i qualibet parte
corp̄is aīati tūc quelibz pars aīal
eēt aīal q̄ hēret totā aīam aīalis
s̄ aut uidet̄ iconueniēs. man? n.
hoīs nō est aliquod aīal q̄a nec hō uec aīal aliq̄d
¶ Item corpus i quo ē aīa debz eē organici sicut
patet ex diuisione aīe. sed non quelibet ps cor
poris aīati ē corpus organici ut manifestū ē. quā
enī organizationē habet caro aut os aut huiusmōdi
p̄tes omogenee ē q̄re zc. **¶** Item diuersoz p̄fecti
bilū debet eē diuersa p̄fectiōes ut p̄ q̄ methaph
sed totū 7 pars sunt diuersa p̄fectibilia. 7 similiter
diuersa partes sunt diuersa p̄fectibilia. ut man
pes oculus 7 huiusmōdi. q̄re aīa nō p̄t eē i qualibz p̄te
corp̄is aīati. **¶** Item si sic tūc oēs uirtutes anime
eēt in qualibet p̄te corp̄is sed h; uidet̄ multum
iconueniēs q̄ uirtus uisus 7 auditia sint aut i ma
nu aut in pede 7 sic d ceteris 7 p̄bat q̄a in q̄cunq;
ē p̄mum 7 p̄ se subm alicuius accētis in illo ē ipsum
accētis ut uidet̄ manifestū mō ip̄a aīa ē per se 7 p̄
mū subm suaz uirtutū naturālū sicut declaratum
fuit in p̄ questione scda q̄re zc. **¶** Itē si aīa tota eēt
i qualibet parte corp̄is tūc destructa aīa que est in
aliqua una parte destrueret totā aīa 7 totum aīal.
q̄d ē absurdū remota. n. manu aut digito nō oportz
r̄moueri totā aīam nec totū hoīem corrūpi ut ma
nifestū est. 7 patet oīa q̄a post q̄ tota aīa eēt i qua
libet p̄te corp̄is tūc remota illa que ē i illa parte
remoueret totā aīa q̄re zc. **¶** Oppositū aut arguit
q̄a quelibet pars aīati ē aīata s̄ ē manifestū. sed h;
nō eēt nisi i qualibet parte corp̄is aīati eēt anima
ḡ zc. aut ḡ ip̄a tota ē i qualibet parte corp̄is aut
scōm u nā sui p̄tem sine alia. si p̄ mō hētur p̄positū

9. VII

si aut diceret q una pars aie eet in aliq pte corpis
sine alia. s. uidetur inconueniens. qd cu ipsa anima
sit quedā forma. simplex qd eet. 7 sic nō habz partes
diuersas quaz una sit sine alia qre x. Ad istam
questionē dicitur cōter q aia ē tota triplici totali
tate. s. totalitate eēntiali. totalitate quantitatia. 7 to
talitate uirtuali seu potestatiua. 7 scdm h mō dētur
ad questionē tria. p q aia tota totalitate eēntiali
ē in qualibet pte corpis aiatiz. q non est ibi tota
totalitate quantitatia. q nec totalitate potestatiua
sine uirtuali. **¶** 2m ostendit sic illud cui eēn
tia ē in qualibet pte corpis 7 non ē in aliquo scdm
aliquā sui ptem eēntialē sine alia. est totum i qua
libet pte corpis totalitate eēntiali. hec recipit p
manifesta. mō eēntia aie ē i qualibet parte corpis
aiati sic eēntia cui libet forme materialis est in q
libet pte corpis materiel 7 non ē ibi una ps eēntie
aie sine alia. qd ipsa est simplicis eēntie nō compōita
ex pibus eēntialibus ut manifestū ē. 7 si eet com
posita ex pibus eēntialibus tūc esset ubiqul in q
eet una illaz 7 alia. **¶** 3m aut eēntia aie tota ē in
qualibet pte corpis aut scdm unam ptem ei eēn
tialē est i una pte corpis i qua nō est alia ps eēn
tialis. aut ubil aie ē in qlibet pte corpis. sed ultia
duo sunt incōuenientia. s. q una ps eēntialis aie
sit i una parte corpis sine alia pte eēntiali. quia sic
occederet hēre ptes eēntiales 7 sepabiles ab in
uicē loco 7 subo quod ē absurdū. 7 sūt irōnabile
eēt q nūl ipsius aie eet in qualibet pte corpis qd
sic ptes corpis aiati nō eēnt aiate g. relinqt pūm
s. q eēntia aie tota totalitate eēntiali ē in quali bz
pte corpis aiati. **¶** Sed anteq pcedam ulterī mibi
uidetur salua reuerentia sic dicitur q istud nō ē
oio ueq. q illud qd nō habet ptes eēntiales nō est
totū totalitate eēntiali. s. ē manifesta cuilibz intel
ligenti. nam sicut de rōe tonz ē hēre ptes ut patz in
5° methaph. ca. de toto 7 rōe tonz quantitatui ē
hēre ptes quantitas ut oēs occeat. sic d rōe tonz
eēntialis ē hēre ptes eēntiales. sed eēntia aie inhe
rent materiel nō habz ptes eēntiales ut oēs occeat.
g. talis aia nō ē totum eēntiale qd aut nō est totum
eēntiale nec tonz totalitate eēntiali nō pōt exister i
aliq uel i aliquo totū totalitate eēntiali. ut ē mani
festum cuilibz intelligenti qre x. **¶** Nec ualent rōes
quas adducit. cū enī pmo dicit illud cui eēntia x.
uerū ē si hz in eēntia sua ptes eēntiales. si uero nō
nō oportet q sit ibi totū. imo ē possibile q sit in eo
totum totalitate eēntiali. 7 sic ē in pposito. Quis
enī eēntia aie sit in qualibz pte corpis aiati. 7 non
sit ibi una ps eēntialis sine alia. qd nō hz ptes eēnti
ales. s. nō est ibi tota totalitate eēntiali. eē enī in aliq
totū totalitate eēntiali. requirit uel pūponit ipsum
esse totum totalitate eēntiali. sicut eēns in aliquo
pūponit eē in se ens. qd. n. nūl ē in se. nūl est i
alio. **¶** Ad alia uicendū q diuisio ē insufficiēs. qd
ē dare qrtum membz. s. q eēntia aie est i qualibz
pte corpis. nec scdm totū nec scdm ptem loquēdo
de totalitate eēntiali. qd aia nō ē totū totalitate eēn
tiali nec habet ptem eēntialē qre x. **¶** Si qs aut
ueller saluare illud cōe dictū q tota aia totalitate
eēntiali x. forte posset dicere q illud intelligit q
pūatue nō positiue. 7 eēntia aie nō est
in una pte corpis sine alia pte eēntie. s. ē ueq. ppter
h. q aia h. modi ptes nō habet. s. ipsoe diceretur. 7
melius ē loqui ppe q. i. ppe in rebo manifestis. 7 iō
dicerē q aia nō est i qlibz pte corpis tota totalitate
eēntiali. nec scdm ptem eēntialē. qd tale genū pūū
ipa nō hz nec totalitatē talē. 7 dico etiā q ipa nō
ē tota in qualibet pte totalitate quantitatia. 7 hec ē
satis facile uidere. qd illa forma cui una ps ē in una
parte subī 7 alia in alia pte nō ē tota totalitate quā

titatiua in qualibet parte corpis. hec ē euidēs. sed
sic ē de aia. nā h ē cōe oī fore māli pficienti subī. q
una quantitatia eius ps sit in una pte quantia subī
7 alia in alia. qd tales forme sūt unite matie me
dian tūbz oimentionibz 7 extensē extensioe matie
g. x. **¶** 3m si aia tota scdm quantitatē eet i qlibet
pte corpis. tūc pars aie quantitatia eet eqūis suo
toto cōtra dignitatē. **¶** 4m. n. totum maius ē sua pte 7
patet cōtra. post q. n. sua quantitas aie eet i pede tūc
pars aie quantitatia exis in pede nō eet minor
scdm quantitatē q tota aia exis i toto corpe illo
nec etiā maior. g. equalis. **¶** Imaginabimur ergo q
sicut albedo que est i superficie nō est tota secūdo
quantitatem in qlibet parte superficie. imo pars una
ei ē i una pte superficie 7 alia in alia. sicut una ps q
titatiua aie est in una parte corpis aiati. 7 alia in
alia. sicut una pars quantitatia albedis existens
in una parte superficie pōt cōrūpi remanente alia
sic pars una aie quantitatia pōt cōrūpi alia rma
nere. 7 loquor h d aia que dat totalitē eē corpis. s.
aia aut intellectiua nūl ad pūscū uidet alterum
genus aie eē 7 separari ab alijs sicut perpetuū a cō
ruptibili. **¶** De tertia uero occlusionē ē bñ dubitatō
dicunt autē multi q aia nō ē tota in qualibz parte
corpis totalitate uirtuali. qd in quo nō sūt oēs uir
tutes aie in tali nō ē tota tali totalitate. s. ē manife
sta. sed in qualibet parte corpis nō sūt oēs uirtu
tes aie ut recipiūt p manifestū. nō. n. uisus ē i ped
aut manu nec auditus nec odoratus qre x. **¶** Et cō
firmat qd si ibi eēnt uirtutes ille tūc eēnt otiose 7
frustal. qd ille nunq operatur i illis partibz ut cer
tum ē qre x. **¶** Alii uero dixerūt q imo i qualibz pte
corpis aiati sūt omnes uirtutes naturales aie il
lius. 7 cum dicat qre nō operant. dico q h ē propi
defectū dūpōnum naturalū q requirunt ad operati
ones. ut qd in pede nō ē opaphoneitas ad recipiēd
uisibiliū hēz quibz sit uisibile nō uidet. similis ē
de ceteris. si uero talis dispo eet in qlibz parte cor
pōis quā requirit qlibet aie operati. tūc in qlibet
parte uel per quālibz partē operaret quāq. ope
rationē. 7 s. uidet inuere pbs i isto scdo ca. d sono
ubi dicit q nō ubiq audit aia. nō. n. ubiq habet ae
tem. mouenda pars 7 aiatum. qd uellet dicere q h
est ppter defectū aeris requirit ad audiendū 7 reci
piendū ipem soni. nō aut ppter defectū otitis audi
entis. **¶** Nec sequit ex hoc q ille etates sint ibi fru
stra. qd illud ē frustra in aliq qd in ipso ē natū attri
gere aliquē finē quem non attingit ut habet 2°
phicoz. h. n. s. aie est opera eius. 7 iō ipsa nō ē
frustra in aliquo in q nō nata ē attingere suam ope
rationē. mō dicit q in manu uisus nō ē natū ui
dere ppter defectū dūpōis necessario requirit. nec
similiter auditus. 7 iō nō etat ibi frustra. **¶** Pro q
ē aduertendū q scd. 12. in 2° b. Oia q in nā sub
sistunt sunt propter aliqd. aut consequentia eozū
que sūt ppter aliqd. sicut pilositates i mēbris qui
bus dā forte non sūt ppter aliqd dicitur 7 per se h
ocsequitur cōplexione corpōis que ē ppter aliqd.
similiter forte 7 potentia aie est in parte corpōis q
mediatē 7 in qua nō opat. nō qdem dicitur 7 p se
ppter aliqd. sed cōsequit aiam ibi extem que ē
ibi ppter aliqd. **¶** Quis aut opinioni nō uideo aliqd i
cōueniēs nisi q nō ē famosa 7 cōsuetā. 7 iō p aspctū
ut falsa 7 absurda q enī cōsueum? dignamur dici
2° methaph. 7 ppter h si placet dicat alio mō q nō
oēs uirtutes aie sūt in qualibet parte corpōis aiati
sed diuerse uirtutes ali que sūt in diuersis partibz
corpōis ut uisus 7 auditus 7 h. mō. 7 sic nō tota
aia totalitate potenciali uel potestatiua erit i qlibet
parte aialis siue corpōis aiati. **¶** Ad pnam rōē
dico negando cōtra 7 cū dicit illud ē aia in qno est

aia sensitiva. uerū ē si est ibi seorsū 7 diuīsi ab alijs
tū si non est non oportet q̄ sit aīal simplicit̄ sed p̄
aīalis. mō quāuis aīa sensitua sit ī qualibet parte
corpis scdm suā subam nō tamen est in p̄tibz ip̄is
seorsum 7 diuīsim actua ab alijs. p̄tes. n. non sunt ī
toto actu oīse 7 distīcte sed in potentia ut patet ī
p̄ 7° phicoz q̄re zc. **Alit̄** p̄t̄ oīa negando oīaz
ut pus. 7 cum dicitur illud ē aīal zc. uerū ē in q̄ est
tota totalitate uirtuali. 7 sic non ē in qualibet pte
corporis saltem sic q̄ in qualibet pte agat oēs opa
tiones uirtutū ip̄sins aīe q̄re zc. **Ad aliā** cuj or.
diuersoz p̄fectibiliū zc. uerū est si sūt diuersa p̄
se 7 p̄. si aut̄ non sūt diuersa p̄ se 7 p̄ non oportet. 7
sic est h. nam totū nō ē diuersū; p̄ se a p̄p̄a pte sua
p̄ se 7 p̄ sed rōne alterius p̄tis ut declarat ī p̄mo
phicoz. **Itē** alit̄ p̄t̄ oīa cū or diuersoz zc. uerū ē
si sūt diuersa actū distīcta 7 diuersa ut corp̄i for.
7 corpus plonis. sed si non sūt diuersa actū nō oī.
mō quāuis totum 7 p̄s sūt p̄fectibilia actū diuer
sa sic q̄ totum nō ē iplā p̄s nec eod̄ uerū. tam nō ē
distīcta scdm actū quādiu unū ē pars 7 aliud est
totum q̄re zc. **Alit̄** p̄t̄ oīa q̄ diuersoz p̄fectibiliū
sūt diuersa p̄fectiōes illo mō q̄ sūt diuersa p̄fecti
bilia 7 cum aīa tota totalitate quantitatia sit p̄fē
ctio totius corporis sic nō ē p̄fectio alit̄ p̄tis tota to
talitate quantitatia sed scdm aliquam ptem sui 7
h̄ sufficit. p̄ma 7 secūda solū satis sūt bone. **Ad**
aliā pater ex dictis. uel p̄t̄ oīa q̄ nō sequitur q̄ q̄
uis uirtutes aīe consequuntur aīam p̄ncipaliter 7
p̄. tū diuersa uirtutes requirunt diuersas oīpōnes
ad suū esse 7 ille diuersa oīpōnes non oēs sūt in q̄
libet pte corporis aīati. sed diuersa ī diuersis. cū ergo
or ubiq̄; ē p̄ se p̄mum zc. uerū ē si ibi ē oīpōsi
necessario requirunt ad tale accūs. sed si nō. non oī. sic
aut̄ est in p̄posito. 7 h̄ etiā oī dicere illos q̄ dicunt
q̄ totū op̄itum ē p̄mum subm uirtutū aīe; q̄ ip̄i
dicunt q̄ licet totū compositum sit p̄mū subiectū
eaz h̄ tū ē rōe aīe p̄ncipaliter. unde cū aīa 7 corp̄i
sint in qualibet parte corporis uidet q̄ in q̄libet pte
corporis debeat op̄ari. 7 sic ista rō non plus ē oīa
pōnem que dicit aīam eē p̄mum subm istaz uirtu
tum q̄ contra aliā que ponit q̄ corpus aīatum est
subm rōe aīe. imo q̄cquid diceret in t̄nīōe ad illā
rōem scdm illā op̄iōne dicit p̄t̄ scdm istā uia. **Ad**
n. ip̄i dicunt q̄ licet in qualibet pte corporis sit cor
pus 7 aīa. non tamē quelibet ē totum op̄itū rōli
tate quantitatia. 7 ideo nō oportet q̄ ī qualibz pte
corporis sint omnes oīrutes aīe sic dicam q̄ aīa tota
totalitate quantitatia nō ē in qualibet pte corporis
aīati iō zc. **Et** si dicūt q̄ illud ē p̄pter defectū oī
pōnum igit̄. 7 ego dicam idē 7 iō rō non ualet.
Quid aut̄ est de h̄ tenendū; an uirtutes oēs nāles
aīe sūt in qualibet pte corporis aīati nō determino
ad p̄ns. h̄ tamen firmiū credo q̄ aīa ē p̄mum sub
p̄ncipale suaz uirtutū naturalū ut puto tem̄asse
in questīōe secūda sup̄ p̄hemū h̄. **Ad aliā** cuj or.
or corpus in quo ē aīa debet ēē organici. uerū est
in quo ē aīa sicut ī suo p̄ncipali p̄fectibili distīcto
7 diuerso actū ab alijs. 7 sicut p̄fectō distīcta actū
ab alijs. sic enī diffinit̄. **Aīa** aīam. mō aīa que ē ī pte
corporis aīati nō ē in eo tanq̄ p̄fectio ab alijs distī
cta 7 diuisa sed cōtinua. nec ē in eo sicut in p̄ncipali
p̄fectibili sed sicut in scdario p̄fectibili inquantū;
ipsa ē p̄s alit̄ totius. **Dicem̄** q̄ q̄ diffinitio aīe in
telligenda ē de aīa q̄ ē p̄fectio distīcta actū 7 oīsa
ab alijs 7 sic non ē pars aīe ex̄ns in pte corporis 7
iō non oī q̄ sit actus corporis organici. **Alit̄** dicunt
alig q̄ illa diffinitio aīe dat de aīa tota totalitate po
testatiua. h̄ est. n. actus corporis organici 7 iō con
cedūt q̄ ipsa nō ē tota totalitate potestatiua ī qua
libet pte corporis aīati cū tamē quelibet sit organica.

Sed piculū est sic dicere q̄ diffinitio bat̄ d anima
scdm suā q̄dditatē 7 eēntiā. totalitas aut̄ potesta
tiua accidit aīe sicut et sua potētia ē actus eius ut
uidebit̄ post. **Item** oīa potēz solutionē ē ou
bitatio q̄ diffinitio totius omogenei debz conue
nire p̄tibz eius oībz. cūlibz enī p̄ti aque cōpetit
diffinitio aque. sūt aut̄ 7 in alijs. cū igit̄ aīa sit q̄d
dam totū omogeneū quelibz. n. p̄s aīe ē anima ut
notū ē. sequitur q̄ cūlibet pti aīe diuenit diffini
si igit̄ in qualibet pte corporis ē aliqua p̄s anime
uidet q̄ quelibet p̄s corporis in qua ē aīa sit corp̄i
organici. **Ad** h̄ ultimū p̄t̄ oīa q̄ duplex ē totū;
omogeneū. quoddā ē q̄d nō habet diuersas op̄ati
ones regrentes diuersitatē p̄tium corporaliū distī
ctaz scdm cōplexionē 7 figurā 7 op̄onem ut aqua
scdm q̄ aqua non habet diuersas op̄ationes p̄ se
7 p̄p̄ias ad quas requirunt diuersa partes mō p̄
dicto. 7 de tali toto omogeneo uerū ē q̄d or q̄ diffi
nitio eius zc. aliud ē totū omogeneū q̄d h̄ m̄tas
7 diuersas op̄ationes q̄ nō bñ p̄nt exerceri nisi p̄
diuersas partes corporis 7 distīctas mō p̄cedo
7 de tali toto nō oī q̄ eius diffinitio cōueniat cūli
bet eius parti. p̄p̄ie 7 sic ē de aīa in h̄ enī aīa excel
lit in ordine p̄fectiōis alias for̄as māles q̄ aīa
ē p̄ncipium diuersit̄. op̄ationum naturalū; in
corpore cui ē aīa que non bñ p̄nt zc. iō oportet q̄
q̄libet pars aīe quantitatia sit actus corporis oīa
nīa. **Alit̄** dicunt alig q̄ licet q̄libet pars corporis
n̄ sit organica organizatiōe cōpleta mō p̄missio. tū
quelibet ē organica organizatiōe incōpleta uel ī
p̄fecta 7 h̄ sufficit ut dicūt. organizatio aut̄ īper
fecta ē quedā cōplexio 7 tēperatio qualitātū nobi
lioz cōplexionibz inaiatoz. **Ad** aliā p̄ ex dictis
bñ. n. concludit q̄ non tota aīa scdm quantitatē sit
in qualibet parte corporis 7 h̄ cessum ē iō zc.

Ratiōe aut̄ q̄ altere manifestū ē.
Quenit h̄. **Utrum** potētie aīe di
stinguant̄ per actus suos. **Et** ar
guūt q̄ nō. q̄ si sic ēēt tūc unū 7
eiusdē potētie scd̄ sp̄z n̄ possent
ēē actū diuersi scd̄m ip̄ciem
postq̄ enī distīguerent̄ per suos actus diuersi ac
tus in sp̄e argueret̄ diuersas ip̄e potētiās h̄ autē ut
falsum q̄ uisus ē una potētia aīe scdm sp̄em sp̄a
lissimam 7 tamē habet actus diuersos scdm sp̄em
ut uidere albū 7 uidere nigrū 7 tūc bñ 7 sic ēē alijs
q̄re zc. **Item** si potētie aīe distīguerent̄ p̄ actū
ip̄i ēēt p̄ncipia eēndi potētiāz. nam illud quod
ē p̄ncipium essendi distīctū debz ēē p̄ncipium ef
fendi sed h̄ ē p̄ se 7 p̄p̄e. sed oīs ē falsum q̄ si ac
tus ēēt p̄ncipia eēndi per se resp̄ctu potētiāz;
tūc tem̄tis actibz remouerent̄ potētie. siq̄oz cā
per se te mota īmoueret̄ cātum z^o phicoz. h̄ uero
ē falsum q̄ multotiens aīa nō habet actū uidēdi
neq̄ audiēdi 7 tamē habet potētiā uisūā 7 au
diuā ut p̄ i ut dormiēti b̄ q̄re zc. **Itē** si potē
tie aīe zc. tūc distīguerent̄ per oba. sed h̄ ē falsū;
q̄ potētia una scdm sp̄em p̄t̄ ēē diuersoz oboz
scdm sp̄em ut uisus albi 7 nigri 7 gustus dulcis 7
amari. sūt aut̄ 7 in alijs. 7 p̄bat̄ oīa q̄ ip̄i actū di
stinguunt̄ p̄ oba ut oēs dicūt. si q̄ potētie anime
distinguunt̄ per actus. sequit̄ de p̄ ad ultimum q̄
potētie aīe distīguunt̄ per oba quod uidet̄ icon
ueniens q̄re zc. **Oppositū** aut̄ arguit̄ auctōitate
Aīa q̄ dicit̄ h̄ q̄ sensitūū 7 op̄inatiūū sunt diuersa
rōe. i. diuersa diffinitioe sigdem sentire ab ipo op̄
tari alterz ē. **Et** arguit̄ rōe q̄ potētie aīe debet
distīgui per suos fines p̄pos 7 p̄pinquos. h̄ uī
satis manifesta. sed actus potētiāz aīe sunt eadē
fines p̄p̄i 7 p̄pinq ut uidere ip̄i uisus 7 audire

9 VIII

ip̄ius aut̄
cedit. e
oīat q̄ se
bōz. 7 in
potētie et
stionē et
p̄ suos ac
ed̄ illorū
aīe tēp̄e
actū uo
ad notā
aīem notā
ē quod
qui p̄ ad
nos. **U**
se h̄re ac
7 p̄fē ip̄i
7 audire
ip̄os actū
ē sic oīa
distīgu
ad nos ut
p̄fē ip̄i
ē notus
necessari
guntur
manifest
alig ex
tius quod
7 p̄ p̄fē
nōb q̄ ip̄i
potētiā
distīctū
cederet
non. n. uī
cep̄tis q̄
tiores q̄
lra cū oī
rentis.
ip̄i actū
quantū
non enī
ut man
sūt non
m̄fē ip̄i
in uisū
tiaz aīe
distīctū
aīe cū oī
turales
7 simpl
ē idem
q̄ cum a
sic sunt
pus 7
distīctū
scdm. n.
Licon
aīe actū
p̄cedit
ip̄i p̄
ex̄actū
de p̄fē
ta in fin
betur ip̄i
in ap̄tū
sum est
potētiā
oī actū
uīa p̄fē
actūam

ipſius auditus ⁊ intelligere ipſius intellectus ut oſi
cedunt. et hētur ab *Ap.* in de ſonno ⁊ uigilia ubi
dicit q̄ ſentire ⁊ ſapere ſūt oīb; finis quoz ē aliter
hōz. ⁊ in 9° methaph. hētur q̄ actus uſiter ē finis
potentie ordinare ad ipm actū q̄re *zē*. *Ad que*
ſtione eſt intelligendū q̄ potentia aīe diſtingui
p ſuos actus pōt intelligi duplicat. Vno mō q̄tū ad
ēē illoz ita. s. q̄ diuerſitas ⁊ diſtinctio potentia
aīe deſcendat quantū ad ēē ſimpliciter diſtinctio
actū uel ex ipſis actibus diſtinctis. Alio^o quāz
ad noticiā noſtram ita. s. q̄ diſtinctio potentia
aīe notificet ⁊ cognoscat pactus diſtinctos. ⁊ hoc
ē quod ſolet dici in alijs uerb; q̄ potentia aīe diſt
gui pactus pōt intelligi quo ad naturā. ul^o quo ad
nos. *Alio^o* ē conſideradū q̄ potētie aīe pnt dupl
ſe hēre ad actus ſuos. Vno mō q̄ actū ſunt iſorare
⁊ pſe ipſis ſuis actib; ut q̄ uif^o hēat actū uifione
⁊ auditus auditione. Alio mō q̄ n hēant i ſe actū
ipſos actus ſed ſolum in potentia ut in dormiente
Tūc oīo ad queſtionē tria. p̄ q̄ potentia aīe bene
diſtinguitur pactus quantū ad cognitionē ſue q̄
ad nos ita. s. q̄ diſtinctio potētiā aīe diſtinguitur
p diſtinctos actus aliquo mō. ⁊ h; pbat. p illud qd
ē notius nob; q̄ diſtinctio potentia aīe ⁊ ex ipſo
neceſſario ocludit diſtinctio ipaz potentia diſt
guitur potētie aīe quo ad cognitionē noſtrā h; ē
manifeſta. nam uſiter illud ē pncipiū notificandi
aliquid ex quo neceſſario ſeguitur illud aliter ⁊ eſt no
tius quo ad nos illud ut ſatis hētur ex p̄ phicozū
⁊ p̄ poſterior. ſed actus potentia aīe ſūt notiozel
nob; q̄ ipe potētie ⁊ diſtinctio actū aguit diſtinctioz
potentia ⁊ ex diuerſitate eoz neceſſario cōcludit
diſtinctio potentia aliquo mō. alit. n. q̄libz actus
cederet pcedere a qualibet potētia quod ē falſum
non. n. uidere ē ab auditu nec audire a uifu ⁊ ſic
ceteris quate *zē*. *Q̄ aut actus* ⁊ opationes ſunt no
tiores quo ad nos ipſis potentis h; *Ap.* reſtatut i
lra cū dic potes. n. ſed rōes q̄ ⁊ opatōs ſūt po
tentis. *z^o* oīo q̄ cū potētie ſunt ſine ſuis actib;
ipſi actus nō ſunt cauſa diſtinctiois potentia
quantū ad ēē reale ipſi diſtinctionis ⁊ ſimplt q̄
non ens dum ē nō ens non ē p ſe p̄prie cauſa ētis
ut manifeſtū ē. ſed ipſi actus oī non ſūt i potētis
ſūt non entes uel dum nō pcedūt a potētis. ma
nifeſtū ē. n. q̄ uidere nō eſt ens extra aiām niſi ſit
in uifu ⁊ ſimiliter in alijs ſuo mō. q̄ oī actus potē
tia aīe non pcedūt ab ipſis potentis non ſūt cā
diſtinctionis ⁊ diuerſitatis realis ipaz potētiā
aīe. cū oīo p ſe ⁊ p̄prie. cōſtat. n. q̄ oī potētie na
turales ſūt ſine actib; ſuis ſecūdo adhuc ſūt actū
⁊ ſimpliciter diuerſe ut i dormiente uifus uifus nō
ē idem cum auditu ⁊ nutritiu ⁊ ſic d alijs. *z^o*
q̄ cum actus potentia aīe ſunt actualiter in ipſis
ſic ſunt cā diſtinctionis potentia aīe q̄ finis p̄o
pus ⁊ p̄pinqu diuerſoz ordinatoz in finē eſt cā
diſtinctionis ⁊ diuerſitatis ipſoz ut manifeſtū ē
ſcōm. n. exigentiā finis oī cetere moderati ut dic
Licoñ. ſup p̄mū poſterior. mō cum actus potētie
aīe actualiter eſt in ipa aīa potētia uel ab ea actū
pcedit tūc eſt cā finalis. q̄ ſic ē pfectio intrinſeca
ipſi potētie. quod qdem ēē pfectū cōpetit alicui
exactingere ſuū finē ſcōm *Ap.* in 5° methaph. ca^a
de pfecto. ſcōm. n. hēre finē pfecta ſupple ſūt ordi
ta in finem ⁊ etiā ſcōm iſtud ēē. s. ſcōm ēē actū de
betur ipſi fini ēē ultimū ⁊ optimū nō aut ſcōm ēē
in ap̄titudine ul^o potētia remota ab actū ut alias oī
ſum eſt in queſtione d cauſalitate finis. actus ergo
potentia aīe habet cālitatem finis reſpctū potētie
oī actū infor mat ipam potētiā quantū ad potē
tiā paſſiuā uel actū pcedit ab ipſa q̄tuz ad potētiā
actiuā ut uifio eſt finis potētie uifue oī actualit

ē in ipſo uifu. ⁊ augmentatio ē finis augmentatiō
uirtutis oī ipſa actualit augmentat. ⁊ ſimiliter in
alijs ⁊ iō tūc habet ēē actū cā ipſius diſtinctionis
potentie ab alijs. De h; tūc debet ēē cōſidera^o utz
finis ſit cā ſcōm ēē ſuū actuale cū iam ē adeptū ul^o
ſcōm ēē ſuū i potētia aīe q̄ ſit actū pductus. ⁊ utz
ſcōm ēē in aīa ut dicāt multi i h; uel ſcōm ēē extra
aiām actū ut alias oī ſum ē. *Ad rōes* *Ad p̄mā*
ē intelligendū q̄ cū oī potētiā diſtingui intelligit
d actib; qui ſūt reſpctū p̄z oīoz ⁊ p ſe. n. aut d acti
bus q̄ ſūt reſpctū oīforū oīoz ſedatioz aut paccif
uī cū uidere ſit actus uifus reſpctū ſui p̄mi obiecti
s. uifibilis ⁊ audire ſit auditus reſpctū p̄mi obi. s.
audibilis iō diſtinguit uifus ab auditu ſcōm diſt
ctione uifus ab auditione. ſit ⁊ i alijs. *z^o* q̄ uifio
albedinis ⁊ uifio nigredinis non ſunt actus uifus
reſpctū p̄mi obi ſed reſpctū cōteroz ſub oīo p̄mo.
iō non diſtinguuntur diuerſi uifus reſpctū albi ⁊
nigri ut cōiter d. *Ad ſorā* q̄ cōis cū d. q̄ tunc
uni^o potētie *zē*. uer^o ē reſpctū oīoz p̄moz h; reſpe
ctū alioz bene poterit cōtingē q̄ uni^o potētie *zē*. ⁊
ſic eſt in p̄p̄ito. *Alio^o* dicunt aliq̄ q̄ uifio albedis
⁊ uifio nigredis ſūt cōdē ſpēi ſpāliffime ſicut ⁊ uif
us ⁊ uſiter oēs ſenſationes cōdē ſenſi ſūt eiufde;
ſpēi ſpāliffime. *Sed* h; non uſitēz mibi tutum. ⁊
h; inq̄ret magis in ſequenti^o capitulis de ſenſib;.
Sigs aut diceret q̄ uifus p̄cepti^o albedis ē ali^o
ſcōm ſpēm ſpāliffimā a uifu cognitio nigredinis
⁊ ſic de alijs forte non eēt remota a natura rei. nec
eſt temtatum cōtariū. ſed ſolū h; oī cōiter q̄ n ſūt
niſi qnq; ſenſus p̄nculares. s. uif^o audit^o *zē*. ⁊ opō
teret ponere ſatis plures. ſi ſenſus diſtinguerētur
ſpecifice ſcōm ſpecificā diſtinctionem actū ⁊ ob
iectoz. ⁊ tenentes illā uiām dicerēt q̄ non ē per ſe
notum ſenſus p̄nculares ēē ſolū qnq; ſcōm ſpēciz
ipāliffimā. ſed aut indiget temtatione aut falſum
ē i ſe. ⁊ q̄ *Ap.* nō diſtingit h; ſpāles ſenſus hoc ſuit
p̄p̄t ſiſtudinē ⁊ cōuenientiā p̄pinquā quā habet
adinuicem. cōſiſter enim imutatur uifus cognos
citiuus albi ab albo ſicut uifus cognosctiuius ni
gri a nigro ⁊ ſiſter de ceteris ſuo modo. Vnde ad
oēs iſtos ſufficit una general^o doctrina. Et q̄n dixit
q̄ non ē alius ſenſus p̄ter qnq; oīo aut hos *zē*. o^o
ſine dubio uer^o ē. ſed non dicit q̄ unusq; eozum
ſit oīo unus ſcōm ſpēm ſpāliffimā. ſed intēdit q̄
q̄libet eoz eſt un^o quādā generali unitate habēte
p̄pinquatem ad unitatē ſpecificā quemadmodū ⁊
oba ipoz. ⁊ h; ſpālitter uer^o ē de ſenſib; alijs a tactū
ſed de tactū bene ē dubiū qualiter ē unus ⁊ inq̄ret
poſt. *Ad aliā* pater p oīctā. cōcludit. n. q̄ actus n
ſūt p̄ncipia eēndi ſimpliciter ⁊ uſiter reſpctū diſt
ctionis potentia aīe ſed non remouet quin ſunt
p̄ncipia eēndi cū actualiter iſormāt p̄ficiūt potē
tias ⁊ h; mō cōcluſū ē p̄ys. *Ad aliā* ſolutū ē. potē
tie qdem bñ diſtinguit p oba p̄mā ſeu p̄ncipalia
ſed non p oba ſcōtia cōtenta ſub p̄mā ⁊ cōibus
obis ⁊ ſic capit in argumēto. nam albū ⁊ nigrum
ſūt oba ſcōtia reſpctū uifus cōtēta ſub uifibili qd
ē ob; p̄mū. *Sed* dices dubitādo. eodē mō dicaz q̄
uiſibile ⁊ audibile n ſūt p̄mā oba uif^o ⁊ auditus. h;
conueniūt in uno cōi oīo p̄mario. s. in ſenſibili q̄
utq; ē ſenſibile ⁊ ſic uifus ⁊ audit^o nō erūt ſenſus
diuerſi cū hēant unū obm. s. ſenſibile. diceretur q̄
non ē ſiſte d albo ⁊ nigro reſpctū uifus. ⁊ d uiſibili
⁊ audibili reſpctū ſenſus. q̄ albū ⁊ nigz ſunt ſpēs
ſpāliffime ⁊ iō ſcōm ea n ē nat^o diuerſificati ſenſus
ſcōm ſpēm. ſed uiſibile ⁊ audibile ſūt oīa genera
quoz unū qd q̄ habet plures ſpēs ſub ſe ⁊ iō ſunt
magis nata diuerſificare ſenſum ſcōm ſpēs q̄ albū
⁊ nigz quate *zē*. Sic d cōiter. ſed de h; non oīo p
modum determinatiōis. ſed gratia exercitatiōis.

infer? autem plus inquireretur de isto.

Potentia autem aie est. Queri h. **P**otentie aie sunt idē eēntialit cū ipa aia. Et arguitur p q sic. qā sicut se habet potentia materie ad mām. sic potentia aie ad aiam p ouenientē similitudinē. sed potentia materie ē idē eēntialit cū matia ut ut uelle cōm. in tractatu de suba oib. ubi dicit q materia pma substantiat p posse qre x. **I**tem si potentia aie eēt accīs eius tunc eēt simul potētie infinite in una aia. qd ē impossibile. pbo oīam. qā subm est in potentia ad quodlibet suū accīs ut manifestū est. aliū. n. non posset ipm hēre. si igit potentia aie est accīs aie tunc aia erit in potētia ad ipāz potētiā. sed tunc querit de illa potētia quā habet aia ad suā potētiā. an illa sit idē eēntialit cū aia aut aliud. si idē eadē rōe standū fuit in pma potētia. si aliud tūc aia habet potētiā ad illā potētiāz et querit de illa potētia et sic iterabit questio in in finitū. aut oīz cedere q ipa potētia aie ē idē essentialit cū ipa aia. **I**tem illud p qd aiatum agit suam opationē p pām est forā aiatū ut ut manifestū fore. n. est agere ut p q de generatiōe. sed aiatum agit suā opationem p suā potētiā aie ut p potētiā augmentatiuā augmentat et p generatiuā generat et sic de ceteris. q potētia aie ē forma ipsius aiatū. sed forā aiatū ē aia ut manifestū est quare x. **O**ppōitum arguit. illud qd p dicitur denotatiue de aia nō est idē eēntialit cū ipa aia. h ē manifesta de se. qā nihil dnoiat se ipm. tūc male diceret albedo ē alba ut oī i q thopicoz. sed potētia p dicitur denotatiue de ipa aia. dīcēdo aia ē potens quā x. **A**d questionē intelligendū ē breuiter q h nōm potētia aliqn sumit p subo potēte. alh fuit p pncipio imediato opatiōis actio ul passiuo. aliqn p respectu et ordine ad actū. neq est remotū q una et eadem uox imporet equiuoce omnia ista. quia uox quantū ē de se est indrīs ad quālibz rē significandā. unde quis non omne nomē abstractum significet. ppe subiectū ut albedo nō significat. p pzie subiectū albedis ut oī. tū nihil phibet uocez aliqz q iposita ē ad significandū aliqz rē i abstracto esse etiāz ipositam ad significandū subiectū ei? sedz aliā rōnem. **E**t tunc dico tria ad qōnem. p q si accipit potētia p subo potēte siue qd potētia aie ē eēntialit potētia. i. subm qd pot. qd sic p illud enī qd ē pncipale receptiuū actū ē subiectū qd pot. h ē manifestū. sed aia ē pncipale receptiuū actus ul pductiuū ut manifestū ē. **C**ompositū. n. nō recipit pncipalit opatiōes aie nisi rōne aie aut etiā nō pducit nec efficit nisi rōne aie qre x. **2**o dico q potētia aie que est imediātū pncipium opatiōis actiuū ul passiuū nō ē idē essentialit cū ipa aia. et hoc multiplicat p. p qā quēcūqz sūt i dīstis pntis n sūt eadē eēnt ut pater p posterioz. et i xi metha. s aia et sua potētia nāus que ē imediātū pncipium nālis opatiōis sunt huiusmōi. qā ipa aia ē i genere sube ut oīsum fuit prius. potētia aut 2o mō oīda ē in genere qūitatis. qā i scda spē qūitatis q ē nālis potētia uel ipotētia qre x. **I**tem illa n sūt idē eēntialit quoz unū multiplicat altero manēte uno. hec ut manifesta. sed potētia aie multiplicatur aia ex nte una et nō multiplicata. cū. n. in uno indīduo non sit nisi una aia que ē eius forā ultia. tamē potētie que sūt imediata pncipia opatiōis actiua ul passiuā naturalit inexistia sūt multe ut uisus auditus intellectus generatiua et huiusmōi qre x. **I**tem si potētie aie eēt eedem eēntialit cū ipa aia tūc essent eedem in se. qā que uni et idē numero sūt

essentialiter eadem inter se sunt eadem. sed oīs ē ipossibile. **R**idiculū. n. ēt dicere q potētia uisua eēt idē eēntialit cū nutritia et sic de multis qre x. **I**tem si sic tunc una potētia aie nō eēt nobilitas et dignior q alia quod ē absurdū. potētie. n. cognoscitiue sūt nobiliores alijs que nō cognoscunt nec sunt p pncipia cognoscendi ut manifestum ē cuilibet intelligenti. et p qōna. qā post q oīs potētie eēt idē eēntialit cū aia et ipa aia nō ē nobilitas se ipa in uno aiatō cū nō sit nisi una secundū coēm doctrinā qre x. **I**tem natura n procedit a multum dissimili et diuerso ad multum diuersum nisi p mediū quod quodāmodo cōuenit cū utroqz extremoz. qā hic ē ordo nature ut manifestū est. mō ipa aia et eius opatiō seu actus sūt multum diuersa entia. nā aia est suba et est inseparabilis ab ipa aiatō manēte. opatiō dō ē accīs ei? et ē separabilis ab ipa aiatō remanente et iō ē rōabile ista uniti p medium qd aliquo mō sit oueniēs utriqz. et h ē ipa potētia naturalis aie. ipa. n. ē cōueniēs cū aia i h q pmanet i aiatō qdū uiuit. et ouenit cū opatiōe in h qd ē accīs quoddā. et iō ex ordine nate ratio nabile ē cedere potētiā naturalē oītem a substantia aie mediāte qua opatur. **S**ed dubitaret iuuenis. qā si quod minus ut inēst et magis. mō minus ut inēst q forā accītalis eēt imediātū pncipiū actiuū opatiōis q forā subalis cū forā subalis sit pfectior et nobilior. et tamē forā accītalis bñ ē imediātū pncipiū actiuū opatiōis ut calō calefactiōis et frigus frige factiōis qā multo magis forā subalērit imediātū pncipiū actiuū opatiōis. et sic cū aia sit forā subalis nō oī ppter opationem e ē ali qd aliud ab ea qd sit imediātū x. **D**icēdū p intemtionē mīoris quātū ad h q dī. qd minū uidet x. imo magis ē rōabile forā accītale esse imediātū pncipiū opatiōis q forā subalis mālis qā eē imediātū pncipiū in istis inferioribz pūnet ad cām instrumentale uel organica. unde i artibz instrūm est p pncipius opatiōis q arts. sed eē pncipiū remotū opatiōis magis pūnet ad pncipalem cām. cū igitur forā subalis sit pncipalior causa motus et opatiōis q forā accītalis sicut satis patet ex diffinitōe nature 2o phicoz. natura enī ē pncipiū et cā mouendi et qescēdi pmiū p se et nō sedz accīs. ecce dicit pmiū. i. pncipale et non debet esse imediātū pncipiū opatiōis. forā uero accidentalē qā nō est pncipale pncipiū opatiōis sed tantū organica iō bene pot eē imediātū pncipiū opatiōis nō mediāte alia uirtute. **D**ec ualeat qd dicunt aliq q forā accītalis nō est imediātū pncipiū opatiōis sed mediāte alia uirtute. ut calor nō sit imediātum pncipiū calefactiōis. sed mediante aliqua alia uirtute. qā illa uirtū aut ē suba et sic substantia eēt imediātū pncipiū opatiōis quod ipsi negant. aut eēt accīs et sic hētur q accīs eēt imediātus pncipiū opatiōis qd ipsi negāt. **D**icēdū g melius q forā subalis in istis materialibz nō ē imediātū pncipiū actiōis uel passionis. et h intelligē ut **2**o in de sensu et sensato. ubi dicit q ignis non agit i quantū ignis neqz etiā patit. neqz aqua scdm q aqua. sed in quantū hnt cōtrarietate. i. p aliquas uirtutes cōtrarietate hntes aliquo mō et hntis rō est in alijs subijs. forā uero accidentalis ē imediātum pncipiū trāsmutatiōis ppter cām p dīctam. **I**tem aut suba imaterialis ut intelligētia sit imediātū pncipiū motū celestis aut mediāte uirtute naturali realit diuersa a sua suba alia qstio est. oī. tam ut intēdere in xi methaph. q i mltis subijs nulla sūt accītia et sic nō agūt motū? p aliqz uirtutes realit diuersas a suis subijs. sed nō est sūte de forīs materialibz que nō solū agunt opationes

etiam recipiunt aliquid. modo quod non habet potestatem sed eademque potentiam. et agunt diuersas operationes in se quod non habet sit potentiam et substantiam penitus unam. intelligentia. n. sic agit motum celi quod non recipit ipsum cum sit oio immobilis ut patet 8° phisicorum. et agit immediate unum motum uniformem et eiusdem nature quare etc.

Ad primam rationem neganda est minor. et ad auctoritatem contra dicendum quod non intelligit materiam substantiam per posse. i. in genere uel in se subeponi per posse. fide etiam ipse statim subdit. quod posse quo substantiat hoc substantiam non est de natura ipsius substantie. sed intelligit quod substantia. i. quantum ad suam substantiam cognoscit per potentiam. et hoc rationabile est nam per potentiam recipit ipsam formam et transmutationem a qua notificata fuit substantia materie ut patet per ipsam ibidem et in 8° phisicorum. et sicut potestatem aie ad actum suum non erit idem essentialiter cum substantia aie cum sint in diuersis generibus. et ex hoc patet tertia conclusio questionis. s. quod ipsam potentiam aliquam non notificatur substantia aie cum ipsam potentiam referat ad actionem et agere facit sicut substantiam sicut pati materiam que etc.

Ad aliam nego contrarium. et cum dicitur quod aia habet potestatem ad suam potentiam. dico quod duplex est potentia. scilicet diuisa actui que est quedam impossibilitas et non repugnancia habendi actum ut si foras ambulat. dico quod potestatem ambulare quod non est ei impossibile ambulare. alia uero est potentia remota ab actu que est aptitudo habendi actum cum caret illi actus. cuius ergo dicitur quod aia habet potestatem ad suam potentiam. dico quod non habet potestatem remotam ab actu cum substantiam nunquam sit sine principio et per se accente. sed habet potestatem coniunctam actui quod non repugnat ei habere suam potentiam. Et cum dicitur de illa potentia quam habet aia ad suam potentiam utrum sit idem cum aia etc. dicitur aliquid quod idem cum ipsa aia. si eadem de ratione fuit in prima potentia quia illa est potentia remota ab actu uel dicitur ab actu ut uisus auditus et huiusmodi. sed potentia quam habet aia ad suam potentiam non est potentia remota ab actu sed coniuncta actui et ideo non est simile. Vel forte dicendum quod potentia quam habet aia ad suam naturalem potentiam coniunctam actui non est aliud essentialiter quam ipsa potentia naturalis sicut cuius foras currit potentia quam habet ad cursum non est aliud quam cursum. cum. n. currit potentia quam habet ad cursum non est idem essentialiter cum substantia foras. quia tunc destructa illa potentia coniuncta actui destrueretur foras. quod est falsum. nec est aliquod accens reale positum in distinctione a cursum quia tunc foras. si licet esset in potentia ad illud accens et fieret questio de illis in infinitum. Unde mihi uidetur quod potentia coniuncta actui non est accens reale diuersum ab illo actu et sic est in proposito. propter quod non itur in infinitum in potestatem aie. Vel dicatur per quod aia habet potentiam ad suam potentiam naturalem. i. non repugnanciam habendi foras. et isto modo non est per se distincta potentia ab actu que etc. Ad aliam dicendum quod illud quod aia principaliter agit est eius foras sed si agit per illud organice et secundario non organice. sic autem est in proposito que etc.

Quoniam sequent queritur. Unde potestatem habet ad eandem aie. Et arguitur quod non quia oio quod fluit ab aliquo quod est separatim ab illo ut uinum cuius fluit a doleo et aqua ab aphrodisia uel fluuius. similiter autem et in alijs. sed potestatem naturalis aie nunquam est separata ab aia que etc. Et respondetur ab uno indiuisibili non fluit diuersa ut ut manente substantia nunc aia una et aia est una et indiuisibilis ut coce. dicitur. potestatem autem plures ut dictum est quare etc.

Item oio quod fluit ab aliquo fit in tempore et pars post partem ut cum ignis calefacit aquam caliditas quod fluit ab igne fit in tempore et pars post partem ut conceditur. sed potentia aie non fit ab aia in tempore nec pars post partem. imo in eodem instanti in quo generatur aia fit

eius potentia a generatore. Unde Aristoteles dicit in isto 2° quod sensui prima mutatio fit a generatore. talia autem que sunt a generatore cum sunt sunt in instanti quare etc.

Oppositum dicitur contra potestatem aie fluit ab aia et hoc modo loquendi precipue utitur Albertus. Ad questionem est intelligendum quod fluxus multipliciter sumitur. Uno modo multum dicitur et quasi improprie per quatuorque dependentiam alicuius ab aliquo tanquam a sua parte causa.

Alio modo proprie. et est transmutatio successiva et continua cum qua est generatio et generatio unius partis forme post aliam. et hic fluxus est motus secundum ueriores opinionem ut dicitur in 8° phisicorum. 2° modo sumitur fluxus magis stricte per motum localem huiusmodi ut cuius dicitur quod mare fluit et refluit et sic in alijs multis. Item fluxus per modo dictus. s. per dependentiam a causa multiplex est sicut etiam multiplicat dicitur causa. s. materia. forma. agens. et finis. et sic aliquid potest intelligi fluere. i. dependere seu ceteri ab alio uno modo sicut a causa materiali. alio modo sicut a causa formali etc. Et secundum hoc 3° multa dicere ad questionem licet aliqui ualde breuiter se expediunt. per 1° quod potestatem aie non fluit ab aia fluxu 2° modo. et hoc est facile uidere quia oio quod mouetur motu locali per se per se est corpus. 3° phisicorum. et si fluit fluxu qui est motus localis huiusmodi per se per se 3° quod sit corpus huiusmodi. sed potestatem aie non est corpus quia sic duo corpora simul essent in uno loco cum corpus aiatum et potentia subalis nalis aie sint simul quare etc. 2° dico quod potentia aie non fluit ab aia fluxu 2° modo. quia illud quod fluit ab aliquo tali fluxu quod est generatio continua unius forme partis post aliam non fit in instanti totum nec statim est causa illud a quo fluit ut patet intuitu fluxus caloris ab igne calefactibili. s. potentia naturalis aie est tota simul in instanti in quo per se aia ut uisus uirtus statim est tota simul cum aia ut uisus. secundum illud Aristoteles allegatum per se. sensitiui autem etc. et sic sequitur quod potentia non sic fluit ab aia que etc.

Restat ergo inquirendum an potentia aie fluat ab aia. i. dependeat ab aia ut a causa. et circa hoc dicam quatuor. 1° dico quod potentia naturalis aie dependet ab aia tanquam a causa materiali in qua siue tanquam a subiecto quod per eodem accipio et hoc fuit satis probatum in questione tertia de subiecto huiusmodi. et dimitto resumere. propter breuitatem. 2° dico quod non dependet ab aia ut a causa formali. propter quod foras non est forma. nec causa formali precipue forma accidentaliter non habet substantiam sibi subiectam per causa formali sed potentia aie est forma accidentaliter in aia extrinsece quare etc. 3° dico ad prius quod potentia naturalis aie non fluit. i. non dependet nec catur ab aia in qua est tanquam ab agente per se. et sic probatur si substantia aie ageret per se et immediate suam potentiam naturalem. uerbi gratia. nutritiuam tunc unum et idem et secundum idem simul esset principium actuum per se et principium subiectiuum seu receptiuum eiusdem. sed hoc est manifestum impossibile ut ad prius suppono. pro contra quod constat quod ipsa aia est principium sue potentie naturalis et immediatum per prauationem medij principalis. si igitur ipsa esset principium actuum eiusdem potentie cum ipsa substantia aie sit una indiuisibilis in essentia secundum omnes sequitur inconueniens predictum. Sed dices quod aia secundum diuersas uirtutes suas erit principium actuum et principium receptiuum sue potentie naturalis. hoc non ualeat quia queramus de illis uirtutibus naturalibus. utrum efficiantur ab aia uel non. si non pari ratione nec prima. si sic redit inconueniens predictum uel erit processus in infinitum in uirtutibus naturalibus aie ut efficiat unam mediante alia et illa alia mediante alia et sic in infinitum quod est absurdum. Ite autem contra mihi ad prius facit fide de hac questione quod si solueretur sufficienter non reueneretur ad hanc sententiam saniori. Sed est unum dubium contra hoc. dicitur. n. 3° celi et 1° meteororum. et 8° phisicorum 2° modo. 2° quod generans quod dat foras dat accens per se contra formam mediante foras ut generas foras ignis caliditatem et leuitatem et sic de alijs. cum igitur potentia naturalis

aie sit accns p se cns ipsam ut manifestu e. uidetur
q generans quod dat aiam dat ipsam naturalem
potentia mediate aia qd non eet nisi aia eet pnci-
pium effectiuu sue potentie naturalis. **I**tem coiter
of q subm se habet ad accns ppum in duplici ge-
nere cause. s. malis 7 efficientis quare zc. **A**d ista
duo dico ad pns. **A**d pmum cu dicit om. general
zc. oico q illud pot intelligi duplt. **N**o mo sic q
fora sit immediatus 7 ppinquus efficiens accidens
q generans 7 h nego ad pns. **A**lio mo pot itelligi
mediate fora ga pus naturalit generat 7 dat for-
ma q accntia oia. 7 h bene uep est sed non sequit
q si fora subalis pus naturalit generat q accntia
oia. g ipsa fora e p se generans uel efficiens ea. **E**t
ulteri est dicendu q ipse itelligit de accntibz que
sunt realiter in obseruato mediate aliqua potentia
receptia sicut sunt motus ad ubi. sed potetia aie n
e apta recipi in aia mediate alia potentia ga pcede-
retur i infinitu in hmoi potetis. **A**d aliud nego
illud dictu pcpue in subhs simplicibz que no hnt
pres diuersas p quaz una agant 7 palia recipient
Dico ulterius q potentia aie fluit. i. dependet ab aia
ut a sua ca finali ga in eentialit ordinatis illud qd
e pncipale 7 nobilius simpit debet ee finis ei qd
e minus nobile 7 scdarium ut ut manifestuz. sed
aia 7 sua potentia sut eentialit ordinata ut notum
e. 7 ipsa aia e qd simplicit digni q sua natural po-
tentia. cum ipsa aia sit suba 7 potentia eius sit acci-
dens qre zc. **E**t ostinat ga aut aia e causa final sue
potentie aut e conuerso. roabile. n. ut q oia duo que
sunt in uno 7 eode sic se hant adinuicem. mo pote-
tia non e finis ppe ipsius aie cu aia sit simplicit
nobilius q sua potentia 7 nobilius no est. ppter ui-
lius pmaria intentioe ut dicit om. **xij** methaph.
quare zc. **S**ed e aduertendu q duplex e finis. s. fi-
nis quo 7 finis gra cui ut dicit **Az** in **h** 2°. 7 p fi-
nem quo possumus itelligere illud in quo existit
ordinatu in finem. sicut aiatum of finis corpoz 7
aie. aia. n. 7 corpus sunt ppter aiatum ut dicit om.
uep e tanq. ppter finem in quo. **E**t sic diceret i p-
posito q aia e finis quo ipius potetie. i. finis i quo
existit potentia naturalis tanq. in ente nobilius 7
dignius ipsa. **S**ed querit tuc quomodo actus erit
finis ipsius potetie aie. forte dicendu e q finis g
tia cui. s. ad que ordinat ipsa potetia tanq. ad sua
pfectione immediata 7 h sufficit. **E**t instrumentu
debet ee ppter pncipale opans tanq. ppter finem
aliq. mo ipa potentia aie e sicut organum aie in
opando uel fora ipius organi ppa. oculi. n. nunq.
eet organu aie ad uidendu nisi hberet uirtutem ui-
suam ex uisu 7 pupilla. 7 ppter **h** **Az** dicit in isto
2° q sicut aial e ex corpe 7 aia sic oculus ex uisu 7
pupilla quare zc. **S**ic g declarate sut qnq. conclusi-
ones si bn inspiciat. 7 tu recapitules eas si placet.
Ad rdes patet ex dictis. **A**d pmam 7 ad tertia.
pcedit. n. uia sua ut patet ituenti pmissa. **A**d se-
cunda cu of ab uno indiuisibili zc. uep e tanq. ab
agente. ppinquo 7 in subo eode mo disposito. s. ab
uno indiuisibi pnt depedere bn mta ut a suo subo
sicut in simili pntus unus 7 indiuisibil oio e subz
indiuisibilitatis quoquo modo. 7 est subiectum
relationis. quia refertur ad alterum ut terminat ad
terminatum. 7 est subiectum relatiōis q refertur
ad alterum sicut causa ad causatu 7 sic de siltibus.
Unitas. n. exns indiuisibilis e pncipiu numeri et
e mensura 7 e terminus diuisionis numeri qre zc.
Uel dicat sicut coiter of q unu 7 id e indiuisibile
non e pncipiu diuersoz eque p 7 oio imediate. s.
scdm ordinem quenda pot ee. 7 sic est in pposito.
na potentie aie n cognoscit ut nutritia augmen-
tatiua generatiua sut imperfectiores cognoscituis 7

sunt pores eis uia generatiōis uel ordine pporci-
onabili ordini generatiōis in quo imperfecta sut
pziota 7 sut posteroza ordine dignitatis. **I**tem
inter potentias nō cognoscituias potentia genera-
tiua of ee nobilioz. 7 deinde augmtatiua. 7 de
mīme pfecta e nutritia. 7 sic patet ordo eaz. **E**t
int potentias cognoscituias quedā sunt exteriores
7 pticulares ut qnq. sensus pticulares. 7 quedam
interiores ut sensus cōis. imaginatiua. cogitatiua.
7 memoratiua. 7 inter has nobiliores sut intiozel
7 pcpue cogitativa i hōibz que e rō pticularit ut oīc
om. in isto 2°. 7 sensus exteriores sunt pziotes uia
generatiōis ga min⁹ nobiles sunt 7 minus perfe-
cti. **I**nter eos autē pziot scdm dignitatez e uisus ut
dicit om. in isto 2°. deinde auditus. postea odoratus
postea gustus. 7 ultio tactus. uia aut generatiōis. i.
ipfectiōis e conuersio. **H**ec aut oio certificari n pnt
sufficienter sine cognitiōibz istaz uirtutu 7 actū
7 obor que non hnt h ordiari. sed ex diuersis lod
hui⁹ scie colligi pnt. h tamen ad presens sufficient
p solutione rationis.

9 XI

Quare pmo de alimento 7 genera-
tione dicendum e zc.
Querit hic. **U**tr generare sibi si-
mile sit opus naturalissimu uiuē-
tibus. **E**t arguit p q non. quia
illud e naturalius uiuentibus qd
pot inee oibus uiuentibz qd non pot oibz uiuē-
tibz ouenire. h ut manifesta cu natura uiuentis sit
cōis oibus uiuentibz. sed nutritio 7 augmentatio
pot inee oibus uiuentibz ut dicit **Az**. generare aut
sibi sile non inest neq. opet oibz uiuentibz ut p
in lra. **I**tem illud non e opus naturalissimu ui-
uentibz ppter quod uiuentia debilitant uel p curi
frequentatione debilitat plusq. p frequentatione
alterius. sed p generatione frequentē uiuentia pze-
cipue aialia debilitant. unde aialia magi coitua sut
diuozis uite ut tangit in de causis longitudinis 7
breuitatis uite. p nutritione aut sic non debilitant
nec p augmentatione sed magis uigozant 7 forti-
ficantur ut manifestu e qre zc. **I**tem illud opus
e magis nale qd ordinat ad pfectioe finē ut ma-
nifestu e. sed nutritio ordinat ad pfectioe finē q
generatio sibi silis. pbatio ga nutritio ordinat ad
oseruatiōe uiuentis sub idēptitate 7 unitate nu-
merali ita q illud quod nutrit ppe manet 7 cōser-
uatur idē in numero ut habet uideri in p de gene-
ratione. sed generatio ordinat ad oseruatiōe ui-
uentis sub idēptitate specifica 7 non numerali ut
patet in lra. sicut unitas 7 idēptitas numeralis e
pfectioz unitate specifica eo q unitas numeralis e
actu extra aiaz. unitas aut specifica nō e actu extra
aiaz ut qdam dicit. sed oseruatio uiuentis in idē-
ptitate numerali e pfectioz q oseruatio in idēpti-
tate specifica quare zc. **I**tem illud e opus magi
naturale qd e a natura ppa uiuentis qd est a nā
cōi. hēc ut manifesta. naturalius. n. debet alicui ali-
quid qd cōpetit ei p naturā suā. pnam q p naturā
cōem. mo uiuentibz debetur alia opa p naturas p-
prias ut aiali sentire 7 hōi itelligere 7 sic de aliis.
Item illud nō e opus naturalissimu uiuentibz
p qd uel in quo cōcant aiaia siue uiuentia cum n
uiuentibz. h ut manifestu. s. p generare sibi sile cō-
ueniūt uiuentia cu nō uiuentibz ut ignis generat
sibi sile 7 sic d ceteris. **I**tem illud opus e nālius
hōi p qd magis afflatur p pncipio qd e deus. naz
ab ipo dependent celū 7 natura ut p p **Az** in **xij**
methaph. sed p itelligere hō afflatur magis dō q
p generare sibi sile cu ipe dūs se ipm itelligit. ut
patet **xij** methaph. 7 nunq. generat sibi sile. cu n

posset ee nisi unus ut p^o xii^o methaph^o. **O**ppositū patet auctoritate **A**z. in lra. ut. n. uelle q^o generare sibi sile ē naturalissimū opum que cōueniūt uiuē-
tibus ut aīal generat aīal planta autez plantam.

Ad euidentiā questiōis ē itelligendū q^o uiuēs pot^o dīderari duplt. uno mō scōz q^o uiuēs. alio mō scōm q^o tale uiuēs ut aīal uel hō uel plāta 7 sic de cetis. siltiter alie opationes debētur uiuentibz scōz q^o uiuentia sūt 7 alie scōz q^o talia uiuentia ut nutriti debet uiuentibz scōz q^o uiuentia sunt 7 sentire debet aīali scōm q^o tale uiuēs 7 itelligē debet hōi 7 sic d^o ceteris. **I**ntelligendū ē q^o de numero uiuentium quedā sunt generabilia 7 corruptibilia ut aīalia 7 plante que sūt hic alia aut sūt ppetua 7 incōruptibilia ut corpa celestia. h. n. sunt aīata ut p^o i^o z^o geli 7 mundi 7 p^o oīs uiuentia. 7 te istis nihil ad pns. **I**te itelligendū ē sicut inuit **A**z. in lra. q^o de nūero uiuentiū quedā sunt imperfecta. quedā pfecta i qua-
libet spē. **I**mperfecta qdem quantū ad ppositūz spē-
dat dicunt illa que nō sunt in etate debita ita q^o n^o hnt mēbra corpi oīo cōuenienter dīspōita nec q^o titatem sufficientē hntia ad opationes nāles ut in-
fantes 7 pueri. **P**erfecta uero i suis spēbz hō uocāt que sunt in etate pfecta 7 iam corpa eoz sunt suffi-
cienter dīspōita 7 magna ad opandūz ut uiri 7 si-
milis. **O**tem uiuentiū quedā sunt ozbata. quedāz non ozbata. **O**zbata sūt illa quibz deficit aliqd p-
cipiū ozganiciū requisitū ad generationē ut uirga ul testiculi ut sūt eunuchi 7 castrati. **P**o^o ozbata sūt illa qbus nullū taliū pncipioz deficit. sed habent ea in sufficienti quantitate 7 debita qualitate scōm naturā. **I**tem de numero uiuentiū quedā habēt generationē spontaneā. qdam n. **I**lla dicunt hēre generationē spontaneā que generātur p putrefa-
ctionē ut mures 7 apes 7 siltia. 7 oī istoz generatō spontaneā p siltitudinem quandā. hō. n. or aliquid sponte generare uel agere cū ad aliqd agendum nō cōpellit uel app^o ipsū nō cōpelli ab aliq^o motio ex-
terneco. sed agit ex inclinationē ppe uirtutis non co-
actus ab exteriori motiūo. 7 tale opus si sit bonūz ē laudabile. si malū uitupabile 7 inhonestū. **I**c. n. in generationē aīalis ex putrefactione nō app^o aliqd pncipiatē 7 extrinsecū agens determinatū pncipue qd sit eiūsdē spēi cū generatō ut attingit cū mures generant i colio nullo mure pzeexite. 7 uespe ex corpi bus uaccar mortuarū nulla uespe pexite ut dicit cōm. xii^o methaph^o. qualē aut fiat generatō ta-
liū aīalium bona speculatio est sed nō h. **C**etera oō non dicunt habere generationē spontaneāz i qbz manifestū est pzeexistere generāz pncipiatē eiūsdēz spēi cū generatō ut in hōibz 7 i alijs q^o generant p cōiunctionē seminiū. **I**tem ē considerandūz q^o aliquod opus or naturale nō q^o opositū ex mā 7 forma. sed q^o res opans habet naturālē inclinati-
onē ad ipm p suā naturā 7 quanto pfectior ē incli-
natio naturalis aliq^o rei ad ipm opus. tanto illud opus ē naturālē. inclinatio aut ad opus tanto pfectior ē. quanto ipm opus ē magis nobile 7 pferm. 7 iō de pmo ad ultimū tāto naturālē ē op^o quāto nobilius 7 pfectius ē. **I**tem uisūis dico ad q^ostionez p q^o generare sibi sile est opus naturalissimū uiuē-
tibus que nō sunt ozbata. nō i pfecta. neq^o sponta-
neā generationē hntia. naturalissimū dico respectū opum que pnt inē oībz spēbz uiuentiū que sūt hic cui^o mōi sunt augmētatio 7 nutritō. 7 hō on-
detur. q^o illud opus ē naturalissimū respectū aliq^oz opum quod ē pfectissimū respectū ipoz hō p^o ex ocū sed generare ē hōmōi respectū nutritōis 7 augmē-
tationis q^o semper illud ē min^o pfectū in talibus a q^o non conuertit subsistēdi cōia ut aīal respectū hoīs 7 sic de alijs. mō bene sequitur hō uiuēs generat sibi

simile igit nutriti uel auget uel ē auditi. hō nō ouertit hō uiuēs nutriti 7 auget igit generat sibi simile. q^o multa uiuentia nutritur 7 augmentant q^o nō generāt indiūa sibi siltia seozsum 7 diuūm ut ip-
fecta 7 ozbata 7 spontaneā generationē habentia ut manifestū ē. 7 hō dico q^o ista nō generāt sibi si-
milis exteriū seozsum 7 diuūm. q^o in nutritōe hō est quedā generatio aliq^o siltis nutritio. cum enī caro nutrit se ex nutritiōe ipa generat i materia nutriti formā sibi silem. 7 sic in alijs pibz nutriti. sed nō generat eam in illa mā seozsum 7 diuūm ab alia materia. imō diuūda 7 continuata alci ut **A**z. docet in p^o de generatiōe cā^o de augmētō. **O**tem finis ē nobilior illis que sunt ad finē pncipue i illis que sunt unius generis. mō generare sibi simile ē finis alioz opum naturalū uiuentibz ut dicit **A**z. in lra in tantū q^o pma aīa. s. uegetaria dīstinit p eē generatiū siltis ut or in lra. **I**tem illud opus est naturalius p quod uiuēs adipiscit finē nobiliorē hēre ē euidēs. nūc aut p generationē adipiscit ipm uiuēs finē nobiliorē q^o palia opa. qd sit patz. naz p generationē acqrit pncipiatē eē diuūm 7 ppe-
tui 7 imortalis scōm idē pncipiatē 7 unitatē speci-
ficam ut dicit **A**z. in lra ubi dicit sic. **Q**uaten^o ipo-
semp 7 oīno 7 imortalē eē pncipiet scōm q^o possit. oīa aut illud appetūt 7 illius cā agunt oīa quēcūq^o agūt scōm naturā. **E**t in fine uertus dicit loquens d uiuente 7 pmanet nō idē. s. idē numero. hō ut idē numero qdem nō unū. spē aut unū. **E**t cōm. illic pul-
chre loquit. **S**ollicitudo. n. oīna cū non potuit facē. s. ipm uiuēs pmanere scōm indiūū. ppter illud qd nihil corruptibiliū dīgit idē numero pmanē miserta est ei dādo otutem generatiūā qua pos-
sunt pmanere idē in spē 7 nō ē dubiū in hō. melius est. n. ipm hēre istā uirtutē q^o nō hēre. hic igit ē finis quem uiuēs p generationē adipiscit. s. pmanentia etna scōm idē pncipiatē specificā. **I**tem aut ipa uni-
tas specifica sit ens actu extra aīam alia ab unitate numerali bona 7 nobilis pncipiatē ē. d hō alias ui-
sūz ē i duobz tractatibus de unitate specifica ozdi-
natis oīa negantes ipam unitatē specificā eē ens actu extra aīam. sed finis q^o acqrit ex nutritiōe ē cōseruatio uiuentis scōm idē pncipiatē 7 unitatez numeralē p aliqd remp^o determinatū solū. non. n. attingit aliqd uiuēs p nutritiōē ppetuati unum numero ut uidet hō sup p^o d generatiōe. finis aut augmētatiōis ē quantitas pfecta cōueniēs ad nāles opationes ut inuit cōm. in 8° pncipioz. manifestum ē aut itelligētū cūlibz q^o finis ē nobilior ordiatif i finem 7 etiā melior. cuius etiā signū ponūt aliq^o q^o i actu generatiōis ipa aīalia hnt maxmā de-
clationē iter oēs delectatiōes corpaales. **E**st tamē itelligendū q^o generare sibi sile nō ē op^o naturalissi-
mum simp^o unicuiq^o uiuētī scōm q^o i tali spē det-
minata uel i tali genere cuiusmōi sūt homo scōz q^o homo 7 aīal scōm q^o aīal q^o hō scōz q^o homo habz opationē nobiliorē 7 excellētiōz ē q^o generare sibi simile. s. spculationē dīat de pms itelligibilibz ut patet x^o ethicoz. 7 aīal scōm q^o aīal hō opatiōez nobiliorē. s. sentire qd ē multo nobili^o q^o generat sibi sile. unde etiam potuit finis ipius sentiēis scōz **A**z. i de somno 7 uigilia 7 siltiter sape sapiētis seu itelligere. unde dicit **A**z. ibidē q^o sentire. n. 7 sapere oībz finis ē quoz ē alterz hoz optia. n. hēre. finis uero optim^o. **D**ebet igit itelligi q^o generare sibi si-
mile ē op^o naturalissimū uiuentibus ut uiuentia sūt. nō ozbata neq^o i pfecta neq^o spontaneā generatiōez hntia. 7 hnt istū excessum nobilitatis pncipue ref-
pectu alioz opum que sūt cōia oībz uiuentibus. s. nutritiōis 7 augmētationis 7 alioz annexozū istis. **A**d pncipiam^o cūz or illud quod pot^o ē.

uerz est ceteris paribz. sed si cetera nō sint paria nō oportet. 7 sic ē in pposito. nam quāuis uiuentibz oibz in sit nutritio 7 augmentatio 7 generatio nō sit in oibz tamē aliud ē qd recōpensat qā illa qbz inest uel cōtingit generare sūt pfectiora 7 cōpleti oia multis qbus inest nutritio 7 augmentatio sine generatiōe ut manifestū ē ex oīdis iō rō nō ualy. Dicam g q illa uiuentia qbus in ē nutritio 7 augeri sine generatiōe sūt ipfecta uel ozbata uel spōtanea generatiōe hntia 7 h sunt minus nobilia alijs ut notū est. Item aliud ē qd recōpensat. qā p generatiōe adipiscit nobilitat finis q palia opa quat zc. **¶** Ad aliā cū or p qd debilitat zc. uerz ē si h semp cōtingeret 7 p se. sed si p accis 7 nō semp nec uliter non oz. 7 cū or q p generare sibi sile aīal debilitat. dico q h non opent nisi actui generatiōis ul actui ad h ordinato puta coitui semp nec uliter nec p se sed p accis. s. ppter excessum 7 abundantia coeūdi unde **¶** dicit in libro de morte sua. q qui nimis utitur delectatiōe ueneria suū corpū inuetat 7 suā subam maclentat. Et in de pbleumatiōe pīcula d uenere dicit. q coitus excessiū uentū infirigidat 7 exsiccat. p quē aut mōm non curo ad pns. sed si sit tempatus 7 moderatus usus coitū 7 loco 7 tem poze exerceat. pīat ad multa bona. sed mōm non curo ponere ad pns. magi. n. spectat ad medicos et ad pīculares libzōs nāles 7 pīque ad libz d sanitate 7 egitudine. **¶** Ad aliā cū or qd ordinat zc. ccedo. 7 cū or nutritio ordinat ad nobilitat finis dico q non ē uerz. 7 ad pbatōe dicendū breuit. q licet cōseruatiō uiuentis scdm unitatē numerale sit nobilitat 7 pfectior q cōseruatiō ipsiū scdm unitatem spēcificā absolute. tñ cōseruatiō ipsius uiuēd sub idēptitate spēcifica p tempus sempitnū ē nobilitat q cōseruatiō eius scdm idēptitatē numerale p modū tempus solum. nūc aut p nutritiōe cōseruat in idēptitate numerale p aliqd pūū tēpus scd; q pmittit 7 recipit natura ipsius. sed p generatiōe similis cōseruat in idēptitate spēcifica p tempus eternū scdm **¶** in lra quare rō nō ualet. **¶** Sōset etiā dicit q unitas spēcifica nature realis cū i diuīdua sūt extra aīam actū ē actū extra aīam 7 ē pfectior 7 nobilitat unitas aliquo mō q unitas numeralis et accīdalis. s. de h non pl ad pns. **¶** Ad aliā ppter oīdis. bñ. n. cludit q aliqd aliū opū ē magi naturale uiuēti scdm q tale uiuēs in spē deīmiata uel in genere. sed nō scdm q uiuēs nō ozbatū zc. ut pus oīdis ē. **¶** Ad aliā cū or in quo cōicāt zc. uerz ē si h ē uno mō 7 uniuōce. sed si oīfūmōd nō oz mō generare sibi sile nō cōicatur inaiatis sili mō 7 uniuōce sicut aīatis imo multū diuersūmōde. de h tamē meli uidebit in questīōe sequenti. **¶** Ad aliā dico q bñ cludit aliqd opus ēē naturali hōi scd; q hō q generare sibi sile. 7 h bñ ccedet. sed scdm q uiuēs nō ozbatū nec impēctū nō habens generatiōe spōtaneam sub ista tōe non debet aliquod opus nobilitat 7 natalius q sibi sile generare. 7 h intellexit **¶** **¶** Vt aut hō p eandem formam subalem sit hō 7 uiuens realiter inqret i questīōe de gradibus forarum 7 non hic qte zc.

9 XII

Qonsequēt querit. **¶** Vt generat sibi simile 7 nutriti 7 augeri sint ab aīa. 7 arguit p q nō. qā q conueniūt inaiatis nō sunt ab aīa. h est manifestū. sed ista sūt hōi modi multa. n. inaiatoz generat sibi similia ut ignis ignē 7 aqua aquā. 7 siliiter ignis nutrit ex humido pingui 7 aereo. 7 sili mīa inaiata augmentant ut or de plūbo cum diu iacet in terra multū augmentat. 7 cum ex aqua fit aer aut ignis

multū sibi maior acquirit quāntitas quā n uidetur fieri nisi p motū augmentatiōis. nā augmentatio ē trāsmutatio scdm quantitatē ad quantitatē pfectiōe ut patet ex 3° phicoz g zc. **¶** Oppositū arguitur auctoritate phi q uult q oīa ista opera sint ab aīa imo etiā q ē causa oīum motū qui ppter 7 pāse sunt in corpe uiuēte. **¶** Et cōm. dicit ibidez q **¶** **¶** declarauit aīam ēē causam mouentē scdm oēs modos motū q inueniunt in corpe siue ueros siue existimatos. 7 dicit siue existimatos ppter ipsas sensationes q extimabātur ab aliquo esse motū 7 tamē scdm ueritatē nō sunt motus scd; cōdem 7 fa mosam acceptionē cū motū non fiat in instanti et nihilominus aīa ē cā mouēs scdm oēs istos motus **¶** Ad questīōe bñter or p q generare sibi sile ē ab aīa qd sic p. **¶** Opus nālisimū oībus uiuētibz nō ozbātis zc. debet ēē a natura uiuētis. hēc ē eui dens. alit nō ēēt opus naturalissimū. sed generare sibi sile ē naturalissimū oībus uiuentibz nō ozbatū zc. igit debet ēē a natura pncipali ipsius uiuentis. sed pncipalis natura ipsiū uiuētis ē ipsa aīa ut manifestū ē 7 ccessum qte zc. **¶** Idem oīdet similit de augmentatiōe 7 nutritiōe q sint ab aīa quia aut nutritio 7 augmentatio ē ab aīa aut a uirtute 7 natura elemētari. hēc ē diuilio sufficiens scd; oīuz cō cessionē. oīs. n. motus ut ēē ab altero istoz duozū pncipioz. s. uel a natura elemētari uel ab aīa. 7 rō ē qā oīs motus ul ē mobilis aīati 7 uiuentis ul in aīati. hēc ē manifesta apud oēs. si ē motū iāiati aut ē motus corpi simplicis qd or elemētū 7 tunc cōstat q ē a natura elemētari ut motus ignis a natura ignis 7 sic de alijs. aut ē motus mixtū iāiati 7 adhuc iste ē a natura elemētari. qā oē mixtum mouetur p naturā 7 uirtutē elemētari pōnāntis in ipso ut patet in p celi 7 mūdi. 7 in oī mixto oīat elemētum aliqd ut patet i 2° de generatiōe. maior d mō stratur in p d celo. si aut est motus aīati ut aīatum ē 7 sic ē ab aīa. 7 sine dubio oīs motū uel ē a natura elemētari uel ab aīa scdm aliqd mōm. **¶** Qualit autem motus ferri ad magnetē sit a natura elemētari inqrendū ē sed nō h. **¶** Putitio g 7 augmentatiō ul sunt ab aīa uel sunt a natura elemētari. sed nō ē oīcē. dum q sint a natura elemētari. qā cū motū nutritiōis 7 augmentatiōis sit unus. debet ēē ab una natura elemētari. nūc aut una natura 7 uirtus elemētari nō est pncipiū motus nisi ad unā oīam pōnis ut natura leuis ad sursum 7 gnis ad teozfū 7 h ē uerz in simplicibz 7 imixtis. nunq. n. una natura elemētari ē simul pncipiū motus ad oīas oīas pōnis uel loci. mō nutritio simul ē ad oīas oīas pōnis 7 loci ut manifestū ē. 7 sili augmentatiō non solū. n. aīalia 7 plante nutriunt dōzsum s sursum 7 nō solū ante sed retro 7 h simul cōtingit. sili militer autē 7 augmentant qre zc. hēc ē rō **¶** **¶** in lra. **¶** Cōfirmat qā si nutritio 7 augmentatiō gēnt a natura elemētari sic q ptes leues mouerent sursum 7 gues teozsum ut dicebat **¶** Empedocles tunc aut ēēt aliqd cōtines istas partes 7 cōtines i ipso augmentabili aut nō. sed si nō ēēt aliquid cōtines 7 phibēs qte igit iste ptes nō distrahērent 7 separentur ab inuicē. distrahērent. n. si nō ēēt cōtines aliqd 7 phibēs. si aut sit aliqd cōtines istas ptes et phibēs eas separti ne euolēt ad pīpas regiones illud nō pōt ēē aliqua natura elemētari ut manifestū ē. igit relingitur q illud sit ipsa aīa. et cum ista unio sit diuinctio ptiū sine separtiōe et phibitiōe necessario reqsita ad augmentatiōe. si. n. ptes augmentabiles separent ab inuicē nō ēēt augmenta sed destructio ut manifestū ē. sequitur igit q aīa ē cā augmentatiōis quare zc. **¶** Docet etiā itez spālū appz d augmentatiōe. nam ipsa augmentatio ul est

ab aīa 7 a mā ppa ipfius aīe uel ab ipfo igne 7 a uit
tute eius que ē caliditas. **H**ec uiuifio ē cōfēfa 7 rōa
biliter qa nībil aliud ur dūcere ad maiorē quanti
tatem nec extendere nīfī uel ipfa aīa uel ignis tare
faciendo. fed nō ē a uitute ipfī ignis qa oē uiuēs
habet aliquā quantitātē 7 magnitudinē determi
natam qua maiorē nō pōt hōre fēdm naturā 7 fūb
qua maior nō pōt faluari fua fōra ut ponit pbus.
unde augmētatio nō debet pcedere ī infinitū. fed
ad determinatū terminū. illud igit nō ē p fe 7 p n
cipalis caufa augmētatiōis ītēfina qd nō īponit
terminū magnitudinē 7 augmētā. nā pncipalis cā
uni7cuiufq; facti īponit terminū ipfī facti 7 etiam
cāt terminū. 7 nō īnftrumētalis ut manifēftū eſt ī
his que ſunt ab arte. ſecus. n. nō īponit terminū
quātitati comus īmo ē de fe īnoznās ad faciendum
comū cui7cunq; magnitudinis. fed ars 7 ocept7 do
mificatiōis q eſt pncipali cā comus īponit ei ter
minū. tantum. n. comū facit edificator quantā oc
cipit 7 appetit. ſimilit aut 7 ī alijs. certū aut ē q ignis
7 eius uirtus. s. caliditas teli cā naruzē ppe nō de
terminat ipm uiuēs augmentabile ad ſuū terminū
magnitudinis īmo quantū ē de fe extendet7 ultra
quantitātē naturālē cui7cunq; augmētabilis. 7 ī
uult oicere. **A**z. cū ait. ignis aut augmētāt ī infini
tum ſi ſibi cōbūfibilē apponāt. qd nō ē intelligēd
ſicut aliq imaginant7 male q natura ignis non h
aliquē certū terminū magnitudinis. īmo q pōt eſſe
fūb quacūq; quātitatē 7 quacūq; quātitate data
ad huc ignis pōt eſſe fūb maiōr ſi cōbūfibilē ſuēter
ut oīcūt. ī aut ē mēdaquā qa fōra fūbalis ignis cui7
ſit quedā fōra naturalis determiātā ē ad maximū
ita q ē aliqua quātitas ita magna q ignis n poſſet
ſaluari fūb maiōri. **S**ed ſic ē intelligendū augmētaz
ignis eē ī infinitū. ultra quācūq; quantitatem
te7 uiuentiū ita. s. q ipſe 7 ſua uirtus nō īponit
certū terminū magnitudinē ei uiuēs. fed poteſt
extendere ad maiorē quantitātē quacūq; magni
tudine uiuentis augmētabilis. augmentū igit nō
ē pncipaliter ab igne nec ab ei7 uirtute. qre teli q
q ſolu eſt ab aīa 7 p pncipaliter. **Q**uātū aut oīus
ipſius ignis uidelīz caliditas determiāt ad augmē
tatiōē alibi magis habet locū. s. ī p generationē
7 in de nutrīcōē 7 nutritibi. **A**d pns autēz uico
buit q ī ē fēdm iſtū mōm qa cū nutrimentū ex
quo debet uiuēs nutriri 7 augeri ſit ī pncā mltaz
oīſſīle nutrīto neceſſe ē ipm alterari a ſuis ppijs
diſpōibz 7 accīpe diſpōſes ſīles diſpōibz nutrīti
7 tandē ī māia nutrīcōē diſpōita generet fōra
nutriti. h7 mōi autē aſſiſtiō 7 a ppiatō nō poteſt
fieri nīfī p decoctōē ſeu digeſtiōē ī qua ſepat
puz nutrīcōē ab īpuro 7 ueniēs ab īncōueniēti
ſed iſta oīgeſtiō nō ſit nīfī a calido cui7 ē ſegregat
omogenea 7 omogenea ſubſtāia 7 omīſcere ut p
ex q methauroz. oī ſine dubio nutrīti 7 augmē
tatio nō pōt fieri ſine calido naturali. ſed nō ſequit
ppter ī q īpa caliditas naturalis ſit pncipal caufa
ſed magis aīa 7 eius uirtus. 7 ppter ī pulchre oī
cūt. **A**z. q ignis nō ē ſimplic7 cū augmētī b cā qd ē
Ad rōem cū or. illa que cōueniūt īaīatis ē ue7
ē ſi eodē mō7 uniuocōe cōueniāt eis. ſi aut orſimod
tūc pnt eē ab aīa illi7 oīuerſa. ſic aut ē ī ppoīto. nā
aliter generat ſibi ſile aīatum 7 īnaīatum qd mul
tiplicat appz. p qa uiuēs generat ſibi ſile p extramī
ſionem 7 ſepatiōē alicuius ſube a ſuo corpe. ſ. per
emiſſiōē feminis hōīs uirtute foratū ut or ī
zē de generatiōē aīalium. ſed īnaīatum n generat
ſibi ſile p ſepatiōē alic7 ſube de corpe ſuo ſed trāſ
mutando materiā ſibi. ppinquā cō potētia ad actū
ut cū ignis appropīquat cōbūfibili nō exītaliqua
ſuba a corpe ignis que īmediate faciat ipm ignem

Et p suā qualitate; trāsmutat materiā d potētia ad
 actū. cū aut aīal generat aīal oportet q̄ emittat ex
 suo corpore aliquā subām. s. semē hīs uirtutē forā-
 tuiam. p̄p̄ozionabilit aut ē in plantis licet ī plantis
 non sit tanta distinctio feminū in eadē spē ut habz
 uideri in d plantis. ¶ Alia oīa ē q̄ ip̄i uiuēs ī ge-
 nerādo utitur quoda sepato scōm eē ab ip̄o. s. leie
 7 in īs quodāmodo afflatur intelligētie que ī ge-
 nerando ista infetioza utit celo tanq̄ suo instrumēto
 cui tam nō ē cūda scōm eē subfistētie ut habet
 uideri in d phicoz. inaiatum aut in generādo sibi
 simile nō sic utit instrumēto corpore sepato ab ip̄o
 s p suā qualitatē actiua trāsmutat materiā donec
 recipiat forām. ut cū ignis generat ignē ex lignis
 nō indiget aliquo istrumēto corpore sepato ab ip̄o
 sed p suā caliditatem disponit materiā donec edu-
 cat forām subālem. ¶ Tertia oīa q̄ ante q̄ ip̄i ui-
 uens generet sibi filie ex aliqua matia nutritiua
 inducit quandā aliā forām subālem p̄p̄inquoīez
 aīe. s. forām feminis ut manifestū ē bñ exercitatis
 in phia naturali. nō enī uiuēs statī posset ex pane
 uel alio nutritiueo generare sibi filie. sed oī q̄ p̄p̄i
 digeratur 7 ducatur ad forām feminis que dicitur
 eē diuersa spē a forāma nutritiua. sed inaiatum cui
 debet generare sibi filie ex mā sibi subiecta non oī
 q̄ pus faciat in ea aliquā aliā forām subāle. sed dis-
 ponit materiā qua disposita statī inducit forā filis
 forme generatis. ut cū ignis generat ignē ex com-
 bustibilibz uel ex aere non oī q̄ pus tēti materiē
 unā aliā forām subāle. sed disposita materiam oīnd
 generat forām subālem filiem sue forme. ¶ Quarta
 oīa ē manifesta. q̄a in uiuente qd generat sibi filie
 sunt alique ptes organice deservientes generationi
 que sūt diuersae ab alijs pti bz coīp̄is aliqua diuer-
 sitate puta scōm figurā 7 p̄p̄em 7 sitū. 7 īs etiam
 notū ē. sed in ip̄is inaiatis nō ē aliq̄ talis distinctio
 7 diuersitas p̄tium ut manifestū ē in igne qui eui-
 dentius generat sibi filie q̄ alia inaiata. ī corpore. n.
 ip̄ius ignis nō est aliq̄ ps organica diuersa ab alijs
 scōm talei mōm. iō oēs ei ptes sunt filies 7 unus
 disponis. 7 sic manifesta ē oīa inter mōm genera-
 tionis in uiuētibz 7 in nō uiuentibz. p̄p̄t qd n̄ est
 m̄t si generatio uiuētis sit ab ip̄a aīa 7 nō ī alijs.
 ¶ Et tētia oīa inter nutritiōē uiuētis 7 nō uiuēt.
 q̄a in nutritiōē 7 augmētationē uiuētis nutritiū
 diffundit ad oēs p̄cūlas nutriti 7 q̄libet nutrit 7
 augeat ut declarat in p̄te generatiōē. sed ī nutritiōē
 ignis q̄ maxie ut nutritiū int oīa coīp̄a inaiata non
 sic cōngit q̄ aliq̄ corpus ingrediat ad singulas
 ptes ignis p̄exnis 7 quelibz nutrit 7 augeat. sed
 solū ex materiā p̄p̄inqua fit alius ignis 7 cōtinuat
 uel cōtinuat igni p̄exnis scōm ei 7 sup̄ficiē 7 fit unū
 inaiatum maius q̄ pus. Et sicut si plumbū iacens ī
 terra augeat ut narrat aliq̄. īs non ē p̄ hūc modū q̄a
 aliq̄ nutritiū diffundit p̄ sp̄ogofisitas coīp̄is
 eius ut in aīali. sed q̄a ex aliqua materiā sibi appo-
 p̄i q̄ta cōtinuat uel cōtinuat scōz ei 7 extremū ge-
 neratur plumbū 7 sic fit maius q̄ pus erat. ¶ Similit̄
 aut cum ex aqua generat aer 7 fit maior quantitas
 īs nō fit p̄ ingressum aliquid coīp̄is ab extrinseco. s.
 p̄ educōne de potētia ad actum ut declarat in q̄
 phicoz. 7 sic patet diuersitas nutritiōis 7 augmen-
 tationis cōngentis ī uiuētibz 7 nō uiuētibz q̄re zc.

Quoniam autem eadem potentia aie est.
Quenit ibi p. ut potentia gene-
rativa et augmentativa sint operie
potentie aie. Et arguitur q. no. q.
inaiatum p. unum et eandem poten-
tia se nutrit et auget et generat sibi si-
mile ut ignis p. caliditate facit oia h. g. mto forni

g. XIII

aiatum p eandē potentiā debet hēre istas opatiōes
7 patet dñā. uiuens nobiliori mō debet se habē ad
suas opationes q̄ nō uiuens ut manifestū ē. nobi-
lius aut ut opari p unā potētiā q̄ p plures q̄re zc.
¶ Item ille vtutes sunt eedē quaz est idē obm. h̄
ē manifesta p se. sed istaz ē unū 7 idē obm. s. nutri-
mentū ut patet in lra ḡ zc. **¶** Item ille vtutes sūt
eedē quaz ē eadē opatio seu actus. h̄ ē manifesta.
sed potētie nutritiue 7 generatiue est eadē opatō
qa potētia nutritia mēbz cuiuscūq̄. aialis gene-
rat sibi simile ex matia nutritiua ut cū caro nutrit
se ex nutrimento o3 q̄ generet forām carnis ī mā
nutrimenti scdm **¶** 12.1 p de generatiōe. Idē tāgit
in isto ca° ubi ult q̄ nutrimentū coctū seu digestū
ē simile ei qd nutrit 7 sūt virtus generatiua gene-
rat sibi simile q̄re zc. **¶** Item arguit auctoritate **¶** 12
in pncipio h̄ capituli q̄ dicit q̄ eadē ē potētia aie
generatiua 7 augmentatiua quare zc. **¶** Coppositū ar-
guit auctoritate **¶** 12. q̄ diuulū 7 seorsuz agit d̄ nu-
trimento scdm q̄ agitur potētie generatiue 7 augmē-
tatiue 7 nutritiue ut patet in lra. **¶** Ad questioē
ē intelligendū q̄ uiuentia que sūt hic habent uitā
suam in calido 7 hūido ut hētur in de causis longi-
tudinis 7 breuitatē uite 7 in de morte 7 uitā 7 sup-
ponimus ad pñs. ipm aut calidū naturale a pñci°
uite usq̄ in finē agit in hūidū radicale ipm con-
sumendo aliquatē corrupēdo ut etiā patet ibidem
7 h̄ supponit medici. mō d̄r istū actiōis 7 corrup-
tiōis difficilis ē multū 7 indiget pscutatiōe sed n̄
h̄. cū autē calor nālis sic agit ī hūidū ipm consu-
mendo uitā statz 7 cito deficeret nisi aliq̄ restitueretur
7 restitueret. 7 iō natura dedit ipm uiuenti unā vir-
tutē p quam restituit humidū depditū. restituit
oico humidū depditū p ouersionē nutritiua in
subam nutritiua h̄c ē uirtus nutritiua. **¶** Uterū
occedendū est q̄ oē uiuens qd ē hic in pncipio sue
uite iuenit sub quantitate diminuta 7 ipfecta que
non sufficit ad opationes naturales pficiendas. 7
istud puenit ut dicit **¶** Albus in suo libello de nutri-
mento 7 nutritiua ex puitate loci ī quo generatur
7 ex paucitate materie ex qua generat. 7 iō neces-
sario fuit eius una uirtus qua pducet ad quāti-
tatē pfectā 7 h̄ ē augmentatiua. **¶** Uterū ē aduer-
tendū q̄ oē uiuens hic inferi⁹ exis ē corruptibile.
nihil aut corruptibiliū cōtingit unū 7 idē nūero p
manere ut **¶** 12. h̄ sumit. iō nullū istoz uiuentium
pōt picipare diuinū 7 ppetuū ē sub idē puitate
numerali. ppter qd ut ppetuarent scdm spēm necē
fuit eis potētia generatiua. 7 h̄ dicit dñs. ut pñs al-
legabat. **¶** Solitudo. n. oīa zc. **¶** Dis pmissis dicit
ad questioē cōiter q̄ uirtus nutritiua augmentatiua
7 generatiua sūt uirtutes diuerse. qa h̄nt opationes
p se diueras. s. ouertere nutrimentū in substantiā
uiuentis qd ē opus nutritiue. 7 deducē uiuens ad
quantitatē pfectā qd augmentatiue ē opus. 7 gene-
rare sibi simile qd pñet ad generatiua q̄re zc.
¶ Est aut diligēt notandū q̄ scdm **¶** Albu mltre
sunt ozie inter uirtutē nutritiua 7 augmentatiua
quaz una ē q̄ nutritiua. s. uirtus generat subam. s.
forām subalem silem fore nutritiua in materia nutri-
menti. uirtus aut augmētatiua generat quantitatē
pfectā scdm q̄ ouenit illi uiuenti. **¶** Itē alia est oza
qa uirtus nutritiua quantū ē de se indēnter nutrit
scdm oēm dimensionē corpis. s. scdm longū. latū
7 pfundū. augmentatiua uero spāliter augmētāt
scdm longitudinē. **¶** In h̄. n. spāliter itelligit 7 attē-
ditur aliquid augeri q̄ longitudo ipm sit maior.
¶ Tertia oza ē qa uirtus augmētatiua uirtutē forādi
calido q̄ nutritiua. nam ad augmētationē requirit
q̄ mēbz dura 7 solida extendant p̄cipue secundū
longū ut ossa 7 cartilagine 7 nerui 7 q̄ nutritiua

decurrat ad ista mēbz. ad nutritionē aut sufficit q̄
nutrimentū affiletur nutrito 7 tandē fiat sub forā
nutriti diuictū. cōstat aut q̄ fortior calor ē q̄ habet
extendere mēbz dura 7 facere nutrimentū decur-
tere p ea q̄ qui solū h̄ assimilare nutrimentū 7 cō-
uertere in subam nutritiua. **¶** Quarta oza ē quia cū
finis augmētatiue uirtutis sit quantitas pfecta suffi-
ciens ad naturales opationes uiuentis. habita tali
quantitate cessat augmētatiua ab opatione sua 7 h̄
cōtingit ante finē uite. sed uirtutis nutritiue finis ē
cōseruatio individui p restitutiōē depditi 7 hoc ne-
cessariū ē fieri p totam uitā 7 iō nutritiua opat per
totā uitam ut uult **¶** 12. h̄. ppter qd quidā medici
dicūt q̄ cessatio uirtutis nutritiue ab opatione sua
mors ē uel saltē ipam cōmitat mors. **¶** Ad pñm
argumētū ocedo dñs. 7 nego dñam. 7 ad pbatōē
dico q̄ nobilior ē facere p unā uirtutē q̄ p plures
si eque bñ pōt fieri p unā uirtutē sicut p plures. s.
si nō non o3 7 sic ē in pposito. nam ille opationes
diuerse. s. ouerzio nutritiua in subam nutritiua 7 p-
oucho ad maiorē quantitātē 7 pfectā 7 generare
sibi simile nō ita bñ fieri pñt p unā uirtutē sicut p
plures q̄re zc. **¶** Ad aliā dicendū q̄ obm istarum
uirtutū bñ est unū 7 idē mālter 7 scdm subz. sed
forāliter ē diuerfū. nāz scd̄ q̄ ē in potētia ad subz
nutritiua ē obm uirtutis nutritiue. 7 scdm q̄ est ī
potētia ad quantitātē pfectiorē sic ē obm vtutis
augmentatiue. scdm aut q̄ ē in potētia ad uirtutē
forātiua quā recipit nutrimentū in uasis genita-
li bñ sic ē obm uirtutis generatiue que est ī uiuente.
7 scdm q̄ est in potētia ad forām subalem silem
fore illius a quo decedit semē sic ē obm uirtutis ge-
neratiue que est ī seie quā medici uocāt forātiua
uirtutē. debem⁹. n. intelligere circa istud q̄ cū vtus
digestiua exis in corde e fatis fortis 7 habz copiā
nutrimenti cōtingit q̄ assimilet de nutrimento plus
q̄ requirit ad restitutiōē depditi 7 augmētationē
7 illud residuū uocat supflū tertie digōis. istud
aut sic digestū mittit ad uasā femināna. s. ad testi-
culos. aut ptes pporzionabiles in qbus ē ipa vtus
generatiua 7 ibi istud nutrimentū accipit uirtutē
quandā actiua que oī uirtus forātiua q̄ uirtuati ē
oia mēbz facere. post h̄ aut īmittit in locū debiti
ad nutritionē uel ad locū pporzionabilē 7 appo-
pinquat ei semē passiuū. 7 sic generat uiuens sile
illi a quo fuit semē decedū. **¶** De ista aut uirtute for-
matua 7 eius opationibz multa pulchra cōsiderāt
in d̄ generatiōe aialium. 7 d̄ his aliqua cōgregauī
in questioē d̄ formatiōe corpis hūani ī utero.
¶ Ad aliā oī q̄ diuerfimode uirtus nutritiua ge-
nerat sibi sile 7 generatiua ppe dicit. nā uirt⁹ nu-
tritiua generat sile imatia cōiuncta 7 cōtinuata ma-
terie pexistenti 7 nō seorsum nec diuisz ab eo qd
nutrit. uirtus aut generatiua facit sile seorsum 7 di-
uisum exis ab ipso generatē iō zc. **¶** Sed dubitab
qa forā carnis que generat in mā nutritiua a uir-
tute nutritiua ē eiuidē spēi cū ista forā carnis q̄ ge-
nerat in matia semis a uirtute forātiua. sile autē 7
in alijs q̄re ut q̄ generare sibi sile ē opatio eiusde
spēi que pcedit a uirtute nutritiua 7 que pcedit
a uirtute generatiua. 7 p dñs iste uirtutes sūt una
uirtus. nec sufficere uidet ad eaz diuerfuitatē essen-
tialē 7 p se q̄ una generat in matia cōiuncta 7 alia ī
matia sepata 7 seorsuz qa h̄ ē accis ipsi generatiōi
p qd non diuerfificat scdm spēm p se 7 eēntialit.
¶ Cōsiderandū ē circa h̄ q̄ d̄ uirtute generatiua
put cōit diuifinguit ab alijs uirtutibz aie possim⁹
loqui duplt. uno mō scdm q̄ ipsa ē in uiuente spā-
liter ī parte dēterminata. s. in uasis genitalibus que
sunt testiculi 7 pporzionabilia 7 ista uirtus gene-
ratiua non generat imediate aliqd sile ipi uiuenti

emius ē talis uirtus. sed generat quandam subam
que oī semen oādo ei uirtutē quandā foratiuam
qua ipm semē uirtutis ē oīa mēbra facere. 7 ista
uirtus sic exns subiectiue in ipso uiuente oīs se-
mini oīutez formatiua ē alia scdm spēm a nutritia
7 habet aliā opationem ut manifestus ē qd uirtus
nutritiua dat foram subalem nutriti materie nut-
menti. sed ista uirtus generatiua exns spāliter in
uasis gēitalibz dat ipsi nutrimento ultia digestione
ppatato foratiuam uirtutē 7 sic multū sūt diuerse
Alio mō possum? loqui d uirtute generatiua put ē
in ipo semine 7 ē illa uirtus foratiua q caput semē
a uasis uel instrumētis genitalibz 7 illa uirtus nō
ē uirtus aīe subiectiue. ipm. n. nō ē foraliter aiatum
scdm 12. 7 oī. sed si ē uirtus aīe h ē effectiue quia
facta ē ab aīa illi uiuētis cui ē ipm semē. 7 efficit
aīam silem illi aīe. 7 isto mō loquitur 12. in isto ca-
pō. n. sic. Et generatiōis aut factiūū supple ē ipm
nutrimentū inforatum uirtute foratiua nō eius q
alitur sed quale id quo alitur. De hac g oīute rema-
net dubitatio cū ipsa generet sile scdm spēcē illi a
quo dēdicit semē ut uirtus foratiua exns in semie
equi generat equū. 7 sūt uirtus nutritia existens
in uiuente generat foram nutriti in materia nutri-
menti. uidetur qd hnt eandē opationē scdm spēcē
7 p oīs eēnt una uirt? 7 nō oīe. h autē foratilis
nō ēē magnū incōueniēs imo 7 h ut 12. intelligē
i pñ istius capituli ubi expōe dicit. Qm aut eadē
potentia generatiua nutritia ē. cū g cōiter afferit
uirtutē generatiuā differre a nutritia forte ē intel-
ligendū de illa uirtute generatiua que est i uiuente
p quam uiuens dat nutrimento uirtutē formatiua
mō pus ta dō. Et si qd uellet dīcē q uirtus nutri-
tiua oīa uirtute generatiua quecūq; sit tunc acci-
pienda ē uirtus nutritia p uirtute digestiua que i
ducit in materia nutrimenti oīspēs accitales regis-
tas ad h q fiat sub forā nutriti. nō aut p illa oīute
que generat uel iducit foram nutriti in illa matia.
Et adhuc eadē uirtus nutritia teneri pōt esse oīa
a generatiua uirtute que ē in seīe licet utraq; hēat
generare subaz eiūsdē spēi ut dicebat. qd tam una
utaz est in aīa 7 in uiuēte. s. nutritia 7 alia nō est i
aīa subieue nec in uiuēte sed in seīe qd ē inaiatum
iō pnt ēē dīstīnde. nec ut ēē necesse q oēs oīutes
que faciūt idē scdm spēcē sint eadē penit? scōz spēm
ut lumē facit calozē 7 sūt caloz. 7 tū lumē 7 caloz
sunt diuerse uirtutes scdm spēm. sūt aut 7 in alijs.
¶ Sed queretes ppter qd dīstīguent istē uir-
tutes cū nō dīstīguātur ppe p se p opationes eo
q utriusq; opatio ē generare subaz aliā eiūsdē spēi.
forte diceretur q licet opatō sit eadē i suba 7 qd
ad id qd ē tam ē diuersa scdm foralē mōm ut dice-
batur. nam uirt? nutritia generat subam coniūctā
7 unitam sube pexnti in qua ē ipsa uirt? nutritiua
ipsa aut uirtus foratiua generat subam seorsum 7
diuisim subsistēte nō coniūctaz substatie pexnti
eiūsdē spēi. uerbz gīa p iunioribz uirtus nutritiua
carnis cū nutriti ipam carnē generat in materia nu-
trimenti foram carnis nō qdem seorsum 7 diuisim
sed coniūctā 7 unitā carni pexnti. Virtus aut for-
matiua exns in seīe equi cū appropinquatū ē semē
femelle generat equū seorsum 7 diuisim subsistē-
tem nō autē coniūctū 7 unitū ipsi equo uel alī sub-
stantie pexnti. 7 sic diuersificat opatio formaliter
scdm q ē nutritiue uirtutis 7 generatiue 7 h suffi-
cere ut ad dīstīctionē istaz uirtutū. Sed adhuc
intellectus hōis nō qēat. qd uirtus uisuiua eadem
scdm spēm habet uidere colorē seorsū 7 diuisim ex-
istentē 7 colorē coniūctū alteri nec diuersificatur
in specie penes istos modos diuisionis. sūt uirt? ge-
neratiua carnis 7 coniūctē 7 diuisē non ut dīstīficāi

scdm spēm. forte nō ēē simile qd oīs uirt? uisuiua
que uidet colorē seorsū 7 diuisim uidere pōt colorē
coniūctū alteri 7 unitū 7 eō. sed nō oīs uirt? gene-
ratiua carnis seorsum 7 diuisim generaret eā coniūctaz
carni pexnti nec eō. uirtus. n. semis nō nutritet
carnē. nec uirtus nutritia carnis generaret aīal se-
orsum 7 diuisim 7 sic ē h maior oīa q in uisu qre
dici potest ut pus q sūt diuerse. Q si h tibi nō suffi-
ciunt queras melius 7 pfundius qd mihi nō plus
ad pns app. Et si teneret alia uia q uirt? nutritia
7 uirtus formatiua exns in seīe ē una scdm spēcē
quantū ad suā eēntiam 7 adduceret ad h lra 12.
non ut mihi ēē mortale peccatū. Ad auctoritatez
12. cū ipse dicit q eadē ē. Tenentes q nutritia 7
generatiua nullo mō sūt eadem uirtus eēntialiter
nitūt exponere illud uerbū q eadem est potentia
quantū ad obiectum materialiter sumptum. licet
formaliter diuersificet. Sed obicit oīa hoc quia
sūt pōt dici q uisus 7 olfactus sūt eadē potētia q
tum ad obm materialit sumptū. nā idē corpus est
coloratū 7 odoriferū. sūt aut 7 i alijs. Pndū q nō
ē sile. qd opō oīutis nutritie circa nutrītū ordiat
ad opationē oīutis generatiue 7 iō. ppingores sūt
sibi inuicē q uisus 7 odoratus aut h mōi. 7 nō oīe
eadē potentia quantū ad obm. s. nutrimentum ut
exponit oī. qre ē. Sigs aut diceret q potentia
uegetatiua est eadē potētia eēntialit cum generatiua
que ē in semie. tūc ista lra ēē p eo. de hoc autē nō
plus ad pefens qre ē.

Determinatis autē his cōmunit
de omni sensu ē.
Dic p querēt. Hic sensus sūt uirt?
passiua. Arguit p q nō. qd uirt?
illa q trāsmutat aliqd exteri est
actiua 7 nō passiua. h ē manifesta
sed sensus trāsmutat aliqd exteri ut patet cū mu-
liet mēstruosa īspicit speculū. fit. n. quedā infectio
in speculo ad mōm nubecule obfure qre ē. Cū
illa uirtus ē actiua cui opatio ē gctio. hec est mani-
festa. sed opatio sensus ē actio. pbat. nam opatio
sensus ē sentire. sentire aut ē quedā actio imānes
ut patet in q methaph. 7 i libro sex pncipiorum
g. 2. Item uirtus fore debet ēē actiua hoc ut ma-
nifestū. nā sicut matie ē pati sic fore ē agere ut p i
2. de generatiōe. unde sicut uirt? materie ē passiua
sic uirtus fore debet ēē actiua. sed sensus ē uirt? fore
ē. n. uirt? aīe que ē forā aīati qre ē. ¶ Itē si sensus
ēē uirtus passiua tūc uirtus nutritia ēē nobilior
q sensus. qd ē absurdū. qd uirt? sensitia ē uirt? no-
bilioris fore q sit uirt? nutritia. nobilioris autem
fore debet ēē nobilior uirt? 7 pbat oīa qd uirtus
actiua debet ēē nobilior passiua ut uirt? 12. in 3. h.
sed uirtus nutritiua ē actiua ut dēdit quare ē.
¶ Itē si sensus est passiu? a sensibili 7 sensibile ēē
actiūū i sensū tūc sensus ēē min? nobilis q sensi-
bile qd ē incōueniens. uisus. n. nō ē min? nobilis
īmo nobilior q sit color 7 sic de ceteris. 7 patz oīa
qd passum ē min? nobile agenti ut patz ex 3. d aīa.
g. 2. Oppōitū arguit auctoritate 12. ult. n. q sen-
sus ē in potentia ad sensibilia 7 patit ab ipsis. Idē
dicit h oī. in multis locis. ¶ Ad qstionē pemit-
tenda sūt aliq. p q oīa ē int uirtutē actiua 7 passi-
uam ut docet oī. in 3. h. 7 accipit ab 12. in 5. me-
thaph. nam uirt? actiua mouet suū obm ut calidi-
tas mouet calefactibile. uirt? aut passiua mouet ab
obō suo. s. respctū cui ē passiua ut potentia calefa-
ctibilis mouet a calefactiue. sūt aut in alijs. ¶ Itē
cōsiderandū ē q duplex ē passio ut dicit 12. in 3.
sequenti. Dicenō aut de potentia 7 actu. Quedaz
ē passio ppe dīctā 7 ē recep? pfectiōis cū abiectiōe

XIII

contrarij 7 of passio corrupta ut cū ignis appropin-
quat aque ipsa aqua patit ab igne ga ab ipo recipit
aliquā pfectionē. scilicet caliditatē cū abiectione contrarij
.s. frigiditatis. 7 de ista passioe of 8° thopicoz q ois
passio magis facta abicit a suba. tātū. n. pōt calefi-
eri aqua 7 remoueri sua frigiditas q corruptur.
Alia aut est passio que of im. ppe dicta. s. recep^o p-
fectionis abscq. corruptioe contrarij. 7 of passio p-
fectiua 7 que of salus 7 pfectio ut cū diaphonū il-
luminat ab aliq. cozpe luminoso. ibi. n. est sola rece-
ptio pfectionis ab illūante cozpe abscq. abiectione
contrarij. qd dicitur qd luminū nihil ē ppe contrariū.
Item ē aduertendū diligēt q. **A**z. in quodam
ca. pcedente. s. in illo ca. Quare p de alimto. oñt
aiaj eē cāz cozpis uiuentis tribz modis. s. sicut forā
sicut finis. 7 sicut agens seu efficiēs qd consuevit
Az. uocare uez pncipiū motus. cōstat aut q. aia nō
ē causa efficiēs uiuentis cozpis quantū ad ei⁹ sub-
stantiā ga ipsa suba cozpis uiuentis pexistebat an-
teq. sibi eueniret aia. **N** relinquit q. sit cā efficiēs
uiuentis quantū ad eius motus proprios. 7 hoc
etiam pz manifeste in lra idūcedo oēs mori. ppos
aiatoz. s. augmentū. 7 motū locale. 7 alterationē
qdā. Et oñ. manifeste dicit q. **A**z. dclatant aiam
eē cām mouētē scd; oēs modos mori siue ueros
siue extimatos. 7 dicit extimatos ppter ipas sen-
sationes que opinabant ab aliquo eē motus cū nō
sint motus cozpales 7 tamen aia ē mouēs secundū
istos motus ita q. agit 7 efficit ipz sentire sicut etiā
agit augmentationē 7 motū locale. **U**nde etiam
Az. dicit sic. Et aut alteratio 7 augmentū secundū
aiam. 7 dclatant de alterationē. sensus. n. quedā alte-
ratio eē ut. uult g. **A**z. apte 7 uno sermone q. aug-
mentū 7 sentire ē scdm aiam. cōstat aut q. augmētū
ē scdm aiam tanq. scdm agens. g. 7 sentire scd; **A**z.
ē scdm aiam ut scdm agens. nō. n. ē uerisile q. i eo-
dem sermone utat hac pzepte scdm oio equiuoce.
Pec ē dicendū q. ipsa aia sit cā agens ipm sentire
p specē rei sensibilis solū. ga cū spēs rei sensibilis sit
accēs aduenticiū 7 sepabile ut manifestū ē seque-
ret q. aia nō eēt actiua ipsius sentire nisi pure 7 oio
pacens. qd ē absurdū 7 oio cōtra **A**z. pcpue si ser-
mones i demtatiuis sūt intelligēdi de pfe. Et g. i-
tentio **A**z. plane q. aia ē p se causa actiua ipsius sen-
tire q. ē quedā alteratio spūalis aliquo mō 7 non
pōt eē cā actiua ipsius opationis p se nisi mediante
aliqua sua uirtute naturali ut oēs fere cōcedūt. ex
quo patet euidēt intentionē **A**z. fuisse q. aia sen-
situa habet uirtutē actiua ipsi sentire uirtutē in ex-
istentē. **U**nde cū sermōnes **A**z. sint remotiores a
cōtradictione sermonibz oīz alioz phoz ut sciat
cōm. ab **A**lexandro sup 2° celi 7 mundi. Oia q. cūq.
ipse in isto ca. 7 in alijs cōtibus dicit de sensibus.
debet tali mō intelligi 7 cōdicionari ut nō cōtradict
illi ueritati p dicit. **H**is pmissis dico ad questiōez
q. ois sensus in quo tanq. in subo ē ipm senti seu
sensatio ē uirtus passiua aliquo mō passionis. 7 de
isto sensu intellexit **A**z. doctrinam que sequit. qd
sic pbat pōt. illa uirtus ē passiua que imutatur ab
obo suo. s. ab oibus cōcedit. sed sensus i quo tāq.
in subo ē sensatio seu sentire mouet ab obo. s. senti-
bili ipzimente sensui spēm suā ut satis ē manifestū
7 cōcessum ab oibus. unde 7 **A**z. dicit i isto 2°. q.
ois sensus ē susceptiui spēs sine mā qre. **I**tem
illa uirtus ē passiua que qnq. ē in actu 7 qnq. non
7 eius actus est imanens in ipa. 7 nō exit in actū
nisi pntē aliquo extrinseco. s. nō est nisi ppter aliqd
istoz duoz. uel ga actus eius trāsīt in aliud extri-
secū ut actus calefactionis trāsīt in calefactibile. uel
ga illa uirtus indiget moueri ab aliquo extrinseco 7
aliqd recipe ab eo. si g. ē aliq. uirtus cui opō maneat

in illa ita q. nō trāseat in aliqd extrinsecum 7 tām
non sit in actu nisi pntē aliquo extrinseco manifestū
ē q. s. erit p tanto ga indiget moueri aliquantū ab
illo extrinseco 7 aliqd recipe ab eo. 7 sic patz maiō
q. ois uirtus cui opatio ē imanens 7 nō exit i actū
suū nisi pntē aliquo extrinseco ē passiua quoquo.
7 si ista ppo negaret nō remaneret uia pbandi ali-
quam uirtutē eē passiua. 7 minor ē manifesta. con-
stat. n. q. sentire ē opatio imanens in ipo sensu q. ē
subm ipsius 7 nō exit sensus picularis i actū suū
q. est sentire nisi pntē aliquo extrinseco sensibili ut
uisus nō uidet nisi pntē uisibili ut puta colore aut
lumine sūt aut 7 in alijs. **I**tem 7 redit in idē. ois
illa uirtus cuius opatio imanens in ipsa accidit in
quodā pati 7 moueri ē uirtus passiua aliquo mō
sensus aut qui ē subm sensationis tal est ut ei⁹ opa-
tō imanēs. s. sentire accidit ei in quodā pati 7 moueri
ut **A**z. docet in pncipio h⁹ capituli. 7 mltū notādū
ē mod⁹ loquendi **A**z. dicit. n. q. sentire accidit in q.
dam pati 7 moueri qd sine dubio uez ē. nō. n. sen-
tire ē foraliter 7 eēntialit ipm pati 7 moueri a sen-
sibili. cū enī sensus patiat spūalit 7 mouetur a sen-
sibili recipiēdo eius spēm tūc in h⁹ mōi passione ul-
spe recepta tanq. in ppinqua dīspōe sit ipz sentire.
Qd aut sit agēs p se ppinquū 7 immediatū ipz
sensationis uidebitur in alia questione quare zc.
Ad rōes. **A**d pma cū dicit illa uirtus ē actiua zc.
cōcedo si p se trāsmutat aliqd extrinsecū. 7 cum of.
q. sensus uisus trāsmutat zc. dico q. nō ē uez p se.
7 cū pbat q. mulier mēstruosa inspiciēs speculum
inficit ipm. dico q. s. n. agit uirtus passiua uisua p
se. sed hōtingit pntū mōm. ga in ipa muliere mē-
struosa resoluūtur quidā spēs subiles ab hūidi-
tate mēstruosa 7 diffundūt p corpus ei⁹ 7 spūalit
exēit 7 egrediunt p oculos eo q. oculi int omnes
ptes cozpis sūt magis porosi. isti igit sumi seu spi-
ritus subiles egrediētes p oculos trāsmutant 7
inficiūt aerē ppinquū oculis 7 ille aer infectus in-
ficit aliū usq. ad speculū 7 tūc in superficie speculi sit
quedā obscuritas 7 infectio ab aere tanq. ipz
sed uirtus uisua nihil opatur in hō ga etiā d nocte
cū mulier nō uideret speculū adhuc inficeret ipsum
oimodo apiret oculos 7 ei appropinquaret appo-
pinatione sufficiens zc. **A**d alia cū dicit illa dīspō
cuius opatio zc. cōcedo si pma eius opatio ē actio.
7 cū of q. ipsius sensus opatio ē actio. dico q. n. lo-
quendo de eius pma opatione. pma enī opatō sen-
sus pcedens oēs alias ē receptio spēs sensibilis ab
obo. 7 loquor de sensu q. ē subm sensationis. hōmōi
aut receptō nō ē actio. sentire aut nō ē pma opatō
ipsius sensus imo sibi accidit cū illa pma ut dicit
ē quare zc. **A**d alia cū dicit q. uirtus fore zc. pōt
dici q. cui⁹ libet fore debet eē aliqua uirtus actiua.
sed non ois q. ois uirtus fore mālīs sit uirtus actiua
hō igit cōcedere q. ipz aie sensitū sūt aliq. uirtu-
tes actiue ut nutritiua 7 augmentatiua 7 generatiua
scdm illos q. ponūt aiam nutritiua 7 sensituiam in
aiali eē unā scdm subam 7 tū poterit stare cū hoc
q. aliq. uirtutes ipsius aie sensitue sūt passiue aliq.
mō. 7 dico aliq. mō ga non sūt passiue a sensibili b⁹
passione ppe dicta que ē cū abiectione contrarij. sed
passione pfectiua solū que ē receptio fore sine contra-
rij abiectione. nulla. n. forā pexistit in uisu contraria
spēs coloris quā recipit. sūt aut 7 in alijs quare zc.
I Sed aliq. argueret sic. sicut se habet materia ad
potentiā actiua. sic se hō forā ad potentiā passiua
poueniētē sūtudiē. s. mā. nullā hō potētiā actiua
ut manifestū ē p **A**z. quare zc. **U**ndū ē q. non est
sile. ga mā pma ē ens ipsectissimū qd nullū habet
actū de sua eēntia 7 iō nullā potentiā actiua potest
hōe de se. sed nō ois forma mālīs ē ens pfectissimū

Quoniam sequitur queritur. *Præ* sensibile
reducatur sensui per potentiam ad actum.
Et arguitur per quod non. quia si sic eēt tūc
ipsum sensibile eēt nobilius sensui.
cū agens sit pstanti^{us} patiēte. *h*7
sed illud ē incōueniens. quia sensus
ē uirtus cognoscens. sensibile autē nō ē uirtus cog-
noscens ut color son^{us} 7 h^{uius}modi. cognoscētes autē est
nobilius nō cognoscēte ut or^{bita} cōiter q̄te zc. *C*on-
positū arguitur auctoritate. *A*z. in isto z^o. ubi uult q
sensibile reducat sensum te potentia ad actū. sensui
enī ē talis in potentia q̄le ē sensibile in actu. Et idē
uic^{it} cōm. pluries. et *A*z. in 3° h^{uius} uic^{it} sic. Videtur
autē sensibile ex potentia exīte sensui adu agens
q̄te zc. *A*d questionē ē intelligendū q̄ ipsi^{us} sensui
ē duplex actus. s. p^{ri}mus actus 7 act^{us} secund^{us}. *A*z.
q^{ui}dem secundus ē eius opatio. s. sentire. 7 hoc uic^{it}

Ad in lra sic. Et sentie aut qdem scdm actū simile
et ipsi considerate. s. in l^o q^o utq^o ē quidā actus se-
cundus. Actus aut p^{ri}mus ē forā ex^{te}rius in sensu p^{re}-
ex^{te}rius opationi 7 ē illa spēs rei sensibilib^{is} representā^s
ipm sensibile. 7 l^o significauit **A**d in isto z^o ubi o-
cit in pncipio h^ui capituli. **Q**uā^o aut ulter^o de oī sensu
accipe qm ē susceptiu^o spēs sine materia. Tūc oīco
ad questionē 7 p^o q^o sensibile reducit sensu^o de po-
tentia ad actū p^{ri}mum. z^o q^o ipm nō ēducit sensum
ad actū secundū sine nālī uirtute actū aīe. p^{ri}mū
sic patet. illud q^o in sensu generat aliquā formam
p^{re}extēntem opationi sensus reducit ipm tē potentia
ad actū p^{ri}mum. l^o n. forā ē ipse actus p^{ri}mus sensus
sed ipm sensibile generat in sensu foram aliquam
p^{re}extēntem opationi sensus. s. ipm rep^{re}sēntā^s ipiū
sensibile. ut color generat in uisu spēm suā. similiter
aut 7 i alijs. Et cōstat q^o ipa spēs necesse^o necessariū p^{re}-
existit ipi sentire cū sit disp^o quēdā ipi^o sensus ad
sentientiū q^o ē **A**d ad istā intentionē dicit **A**d q^o
sensibilis 7 sensus ē idē actūs. p^o enī spēs rep^{re}sē-
sentā^s sensibilem actus ipius sensus ut subī. 7 est
actus ipi^o sensibilis ut agētis. cū ipio enī sensib^{is}
posito 7 app^o op^o quanto sensui ponit. 7 temōtō rēo-
uet h^umoī spēs. 7 nō ē subm eius ut manifestu^o ē.
nec ē forā p^{ro}p^{ri}a nec tūm. q^o relinquit^o q^o sit cū agē^o
ipius ipi^o sensibilis in sensu q^o reducit **A**d **S**e-
cūdu^o p^{ro}p^{ri}a ad p^{ri}ncip^o n. n. sensibile reduceret sensu^o
de potentia ad actū sentiēdu^o sine uirtute oī aīe na-
turali actū. tu cū aīa nō ēēt actū ipsius sensationis
p^{ro}p^{ri}a. l^o ē falsum 7 cōtra **A**d ut patet p^{ri}us. 7 exp^{re}s-
sē cōtra oīn. 7 patet cōtra. q^o nō ē pncipiū effectiuium
cui^o tunc q^o opationis aut motus nālī scdm aliq^o uir-
tutem actūū ut oēs cōcedunt. nec ē dicendum q^o
ipsa sit cū efficiēs sensationē mediātē spēs rei sensi-
bilis solū. q^o sic esset agens sensationē pure p^{ro}p^{ri}a
tens cū ipsa spēs sensibilis sit actūs aīe aduer^ociū
7 separe^o ē. **A**d **S**e hanc aut uirtute nālī aīe actūe
sensationis inq^uerit in sequenti questionē. **S**ed o-
ubiteret aūgs cōtra p^{ri}mam cōdusionē. q^o si forā sen-
sibilis efficit intentionē suā seu spēm in sensu. tunc
duo accūta ēi^o dē spēi solo numero oīntia uel oīsa
simul erūt in eodē subō q^o ubi cōtra **A**d in 2° me-
thaph^o ca^o tē diuerso spē. ubi manifeste uult q^o que
cūq^o accūta sūt i eodē subō oīntia p^{ro}p^{ri}a. 7 hic duo ac-
cūta enī dē ipi solo numero oīa nō pnt sim^o
ēē in eodē subō scdm idē suū. 7 oīa patet q^o possi-
bile ē q^o due albedines ēi^o dē ipi solo numero dis-
ferentes ap^o opinquant^o uirtutē oī imp^{ro}distictō.
sic ē unaq^oueq^o generat suā spēm in uisu cū ille spēs
nō pnt ēē diuersē scdm spēm ut manifestum ē. nec
eadē penitus scdm nūmēz cū oba sūt diuersa scd^o
nūmēz quare ē. **A**d l^o diuersi diuersimode tri-
dent. Quidā oīcūt q^o cū due albedines obiauntur
uīsu uel medio intentionis eaz^o quas generāt i ui-
su 7 in medio nō sūt diuersē scdm nūmēz sed una
Quā^o p^{ro}p^{ri}a auctoritate **A**d p^{ri}us inducā 7 ratiōe
q^o accūs nō numerat^o nisi numeratiōe sui subiecti.
quomō^o ē in uno subō numero simul 7 scdm idē
erūt duo accūta enī dē spēi solo numero oīntia.
Et cōfirmat oūbitatio q^o scdm oīn. in p^{ro}p^{ri}icoz^o
multitudo nō ē rez oīntium scdm foram. nō ē rez
oīntium scdm quantitatē. nō cōstat q^o ille intēti-
ones in eodē subō ex^{te}rius nō oīnt scdm quatitatez
q^o sunt in eodē quātō 7 scdm idē ipius ut omne
concedat imo etiā i eodē pūcto mediū sunt ambe
ille intentiones. cui^o magnū signū ē q^o p^{ro} omnem
pūctū mediū contingat ambas uideti simul. nec
etiā oīnt scdm foras q^o sic differēt p^{ro}p^{ri}a 7 per oīs
differēt scd^o spēs 7 p^{ro} solo nūero. in eadem n^o
spē sunt multe oīntie sed nō scdm subam. nec p^{ro}
se ut oīat **A**d i 2° p^{ro}terior^o. **U**ltis cōtra uisū p^{ro}o

putari q. intentiones duarum albedinum suscepte i eo de subo siue in medio siue in uisu nō sunt numero dñtes nec diuerse. Sed in contrariū ē rō foris q. illa nō sūt unū numero oīo 7 indiuisibile q. pnt ēē simul in uno subo. nō ualeat q. inherētia ē essētia accētis. 7 ipossibile ē aliqd unū inherē diuersis. s. diuersa bñ pnt inherēte uni numero imo oīa pōi camēta aliquatit inherēt uni subo. Sed dices quomō unū istoz accētium ē diuersū ab altero. nō per se. q. sic differēt scd spēm. nec p accidēs q. quere- retur qd ēē illud accidēs. 7 quomō distinguerēt ipsum ad agentia sua. 7 est multum difficile quia cōstat q. nō sunt diuersa scdm quantitātē. 7 quod cūq. aliud dēt. quereēt d illo alio quomō ē orsum sicut pus. Forte diceret q. ista sūt oīa p accidēs nō intrinsecū eis nec eoz subo. sed extrinsecū. s. p forā agentē que ē alia 7 alia. s. aut ps pabiliōz mibi app. ad plēns. sed qd sit d hoc nō finalit dēt mino qre zc. Ad rōes in pncipio q. istōis dñtūz fuit pus. uerz em ē q. actiū scdm q. actiū ē nobi lius passiū sibi corzespōdente scdm q. passiū est sed nō oī q. sit simplr 7 absolute nobili? q. potest cōtingere q. ipm passiū post q. passiū ē ab agēte habz aliqua opationē nobiliōz ē oī opatione illius actiū 7 sic rōe illius iudicabit simplr nobilius. sic aut ē in pposito. nā quāuis sensus recipit spēciz a sensibili ut agit in eā. q. tam ultra istā receptionē hz aliam opationē nobiliōz q. quēcunq. opatō sē si bilis. s. sentire uel cognoscere ipm sensibile ideo ē simplr nobiliō q. forā sensibilis que nō cognoscit. nobilitas enī uirtutis simplr 7 absolute debz con- siderari 7 iudicari ex eius nobilissima opatiōe. un si sensus nullā aliā opationē hēret q. recipit spēm a sensibili credo firmē q. ēē minus nobilis simplr ipso sensibili cū efficere spēm ē opatio nobiliōz q. recipit eandē 7 sic d illo sufficit ad plēns zc.

Consequēter querit. *Utr pnt spēm rei sensibilis i sensu recepta. 7 pnt sensum q. ē subm sensationis sit ali qua alia uirt? actia sensationis na- turalis existēs i aīa sensitua. Et hē querē. Utr in aīa sensitua sit aliq. sensus agēs.* Et arguit p q. nō. q. si sic. tunc nō oīs sensus ēē uirtus passua. qd ur ēē oīa. Az. 7 oī. i multis locis hz secūdi. 7 patet oīa. q. agēs nō est passiū. 7 pnt in pposito sensus agēs ē ēē nō ēē passiū a sensibili qre zc. In opōitum ar- guit sic. sicut se habet uirtus uel aīa intellectua ad intelligibilia. sic aīa sensitua ad sensibilia p uenitē tem similitudinem qua pnt in hz. 7 ē pncipiu totius pcuratiōis d intellectū. sed i aīa intellectua pter intellectum possibilē q. ē subm intellectuōis ē in tellectus agēs ut dēstratū ē i hz. 7 in aīa sensi- tiua pter ipsum sensum passiū q. ē subz sensationis ē sensus actiūz q. efficit ipsam sensationē. Istā questionē mouet oī. sup illud capitulu. 7 posita una rōe ad prē affirmatiua. dicit i fine. 7 tu debes in hz cōsiderare qm idiger pcuratiōe ita q. istā q- stionē quasi indeterminatam posteriori inquisitioni dimisit. Quidā aut modernoz doctoz in phia i quisiuerūt d ista questionē 7 post mltam disputati- onē 7 cōsiderationē dēterminauerūt eā ad partēz negatiua. dñtes in aīa sensitua nullū ēē sensum ac- tiū ipsius sensationis. sed oēs uirtutes ipsius aīe sensitue ēē passiuas a sensibili 7 in hz concordat magna ps phantium hz tēporis. Ad hz aut con- clusionis pbatōē adduxit un? multas rōes. q. mēliozes 7 fortiozes ad pns inducā. Reliquē aut cōsiderāde sunt in duobz tractatibz d sensu agēte quos ordinauī cōtra istā pōem. Vna g rō hēc est.

putari q. intentiones duarum albedinum suscepte i eo de subo siue in medio siue in uisu nō sunt numero dñtes nec diuerse. Sed in contrariū ē rō foris q. illa nō sūt unū numero oīo 7 indiuisibile q. pnt ēē simul in uno subo. nō ualeat q. inherētia ē essētia accētis. 7 ipossibile ē aliqd unū inherē diuersis. s. diuersa bñ pnt inherēte uni numero imo oīa pōi camēta aliquatit inherēt uni subo. Sed dices quomō unū istoz accētium ē diuersū ab altero. nō per se. q. sic differēt scd spēm. nec p accidēs q. quere- retur qd ēē illud accidēs. 7 quomō distinguerēt ipsum ad agentia sua. 7 est multum difficile quia cōstat q. nō sunt diuersa scdm quantitātē. 7 quod cūq. aliud dēt. quereēt d illo alio quomō ē orsum sicut pus. Forte diceret q. ista sūt oīa p accidēs nō intrinsecū eis nec eoz subo. sed extrinsecū. s. p forā agentē que ē alia 7 alia. s. aut ps pabiliōz mibi app. ad plēns. sed qd sit d hoc nō finalit dēt mino qre zc. Ad rōes in pncipio q. istōis dñtūz fuit pus. uerz em ē q. actiū scdm q. actiū ē nobi lius passiū sibi corzespōdente scdm q. passiū est sed nō oī q. sit simplr 7 absolute nobili? q. potest cōtingere q. ipm passiū post q. passiū ē ab agēte habz aliqua opationē nobiliōz ē oī opatione illius actiū 7 sic rōe illius iudicabit simplr nobilius. sic aut ē in pposito. nā quāuis sensus recipit spēciz a sensibili ut agit in eā. q. tam ultra istā receptionē hz aliam opationē nobiliōz q. quēcunq. opatō sē si bilis. s. sentire uel cognoscere ipm sensibile ideo ē simplr nobiliō q. forā sensibilis que nō cognoscit. nobilitas enī uirtutis simplr 7 absolute debz con- siderari 7 iudicari ex eius nobilissima opatiōe. un si sensus nullā aliā opationē hēret q. recipit spēm a sensibili credo firmē q. ēē minus nobilis simplr ipso sensibili cū efficere spēm ē opatio nobiliōz q. recipit eandē 7 sic d illo sufficit ad plēns zc.

Consequēter querit. *Utr pnt spēm rei sensibilis i sensu recepta. 7 pnt sensum q. ē subm sensationis sit ali qua alia uirt? actia sensationis na- turalis existēs i aīa sensitua. Et hē querē. Utr in aīa sensitua sit aliq. sensus agēs.* Et arguit p q. nō. q. si sic. tunc nō oīs sensus ēē uirtus passua. qd ur ēē oīa. Az. 7 oī. i multis locis hz secūdi. 7 patet oīa. q. agēs nō est passiū. 7 pnt in pposito sensus agēs ē ēē nō ēē passiū a sensibili qre zc. In opōitum ar- guit sic. sicut se habet uirtus uel aīa intellectua ad intelligibilia. sic aīa sensitua ad sensibilia p uenitē tem similitudinem qua pnt in hz. 7 ē pncipiu totius pcuratiōis d intellectū. sed i aīa intellectua pter intellectum possibilē q. ē subm intellectuōis ē in tellectus agēs ut dēstratū ē i hz. 7 in aīa sensi- tiua pter ipsum sensum passiū q. ē subz sensationis ē sensus actiūz q. efficit ipsam sensationē. Istā questionē mouet oī. sup illud capitulu. 7 posita una rōe ad prē affirmatiua. dicit i fine. 7 tu debes in hz cōsiderare qm idiger pcuratiōe ita q. istā q- stionē quasi indeterminatam posteriori inquisitioni dimisit. Quidā aut modernoz doctoz in phia i quisiuerūt d ista questionē 7 post mltam disputati- onē 7 cōsiderationē dēterminauerūt eā ad partēz negatiua. dñtes in aīa sensitua nullū ēē sensum ac- tiū ipsius sensationis. sed oēs uirtutes ipsius aīe sensitue ēē passiuas a sensibili 7 in hz concordat magna ps phantium hz tēporis. Ad hz aut con- clusionis pbatōē adduxit un? multas rōes. q. mēliozes 7 fortiozes ad pns inducā. Reliquē aut cōsiderāde sunt in duobz tractatibz d sensu agēte quos ordinauī cōtra istā pōem. Vna g rō hēc est.

S. XV

Si eēt sensus agēs aut ipe eēt cognoscēs. aut si co-
gnoscēs. hē dīuīsiō p contrādictōia. si nō eēt cognoscēs
qā sic supflueret sensus passiui. q etiam cognoscēt
sensibilia. etiam si eēt cognoscēs. tunc cognitionē
sensus passiui pcederet aliqua alia sensatio. s. sensa-
tio actiua. actio. n. actiui naturalit pōr ē passiōe pas-
siui. sic cognitio seu sensatio quā hēret ille sensus
actiui. si pōneret cognoscēs eēt pōr naturaliter q
sensatio sensus passiui qd ē absurdū. ē non est co-
gnoscēs. Si g dīcat q ipse ē nō cognoscēs tūc ipse
erit minus nobilis sensu passiui q ē cognoscēs. 7
sensus passiui ē nobilior eo. nā cognoscēs ē nobi-
lius nō cognoscēt ut manifestū ē. Inconueniens
aut eēt ipse sensum actiui eē min⁹ nobilē passiui
ut etiā dīcūt pōnēs eū qre x. **S**ecūda rō est
ista. **Q**uā si eēt sensus agēs tūc cōiūgeret aīal sen-
tire abīte sensibīlī ut uidere sine pntia uisibīlīs. qd
ē falsū. 7 cōtra **A**z. in isto 2. sensus. n. pīcularis nō
pōt sentire nisi pntē sensibīlī extēriori. 7 pōr cōiūga
agente naturali appropiāto passio necessaria sit
actio ut pōr ex pte generatiōe. mō absente sensibīlī
aīal habebit in se uirtutē actiua sensatiōis. 7 dūc
receptiua ut tu dīdis. **E**t si dīcat q ista nō suffi-
ciūt ad uisionē. sed requirūt spēs rei uisibīlīs. hoc nō
ualet. qā spēs ipsa rei uisibīlīs clausis oculis remanet
ad aliqd tempus. 7 sic clausis oculis dīgeret uidē
qd ē ridiculū qre x. **T**ertia rō pīcipalis ē ista.
Si eēt sensus agēs tūc actio aut passio aut mot⁹ ha-
beret agēs p se. hē est impossibīle ut dīctum est
in 5. phicoz. 7 pōbatur cōiūga. qā sensatō ē passio ut
mot⁹ ut oēs dīcūt. si g ē sensus actiui. p se ipse sen-
sationis tūc actio uel passio aut motus habebunt
agēs p se cui⁹ oppositū dīctum ē in 5. phicoz. 7
ut itī asserūt. **Q**uarta rō ē ista. Si eēt sens⁹ agēs
tūc nō oīs sensus eēt susceptiui spēs sine materia.
7 hē ē apte cōtra **A**z. in isto 2. ubi dīcat. **O**pōret aut
uīter accīpe de oī sensu qm ē susceptiui. specierum
sine mā. cōiūga manifesta ē qā sensus agēs si sit nō re-
cipit spēs sine mā. sed efficit ipam sensationē ut cō-
cedit g x. **Q**uīta rō sit hēc. si ē uisus agēs tūc
ista pōr color ē uisibīlīs nō ē uera p se in 2. oīdi
p se. qd ē cōtra **A**z. 7 cōm. in isto 2. 7 patet cōiūga
post q ipse uisus actiui. efficeret uisionē coloris tūc
ipse color uideret. p aliqd aliud 7 sic nō eēt per se
uisibīlīs qre x. **S**exta rō si eēt sensus agēs sen-
sus passiui ipm cognosceret. qd ē manifeste falsū
7 pōbatur cōiūga. qā cognitio sit p assilationē cognos-
centis ad cognitū ut hētur in p h. 7 in 3. 7 5. ethi-
coz. nūc si eēt sensus agēs sensationē. sens⁹ passiui
hēret eius similitudinē cū effectus assilietur sue cause
agēt p se 7 sic sensus pīcularis cognosceret aliud
q sensibīle extra qd ut incōueniēs. **S**ed 7 alia rō
est cui⁹ dīa posterioris mōri tenētis illā eandē con-
clusionē negatiua. nā si eēt sensus agēs tūc sensiti-
ui hōis in se ututē sensitiua eēt in potētia eēntiali
ad sentire. hē aut ē incōueniēs. qā sicut graue i actu
nō ē in potētia eēntiali ad eē tēozsum. sed in potē-
tia accīntali sicut etiā sensitiui nō ē in potētia essen-
tiali ad sentire sed ipm semē ex quo generatū fuit
aīal fuit in potētia eēntiali ad ipm sentire 7 redu-
ctū fuit ad actū ab ipso generatē nisi aliqd phibēt
aut deficeret. 7 p cōiūga. qā illud ē in potētia eēntiali
ad aliqd actū qd ad illū actū reducat ab agēte per
se ut manifestū ē scdm **A**z. 7 cōm. i 6. phicoz. 7 q
celi 7 mūdi. si igit ipm sensitiui eēt subm recepti-
ui sensationis reduceret ad actū sentiēdi p otutez
p se actiua que oī sensus agēs tūc ipm sensitiuum
passiui eēt i potētia eēntiali ad actū sentiēdi. qd
ē incōueniēs ut oī i isto 2. **I**n hē g ouenīūt istī 7 sui
sequēs q nō sit sensus actiui. **S**i si querit ab eis.
qd sit immediatū p se pīcipiū actiui sensatiōis. ipm

multū diuersificat i h. **P**icit. n. un⁹ 7 pōr q species
rei sensibīlīs ē immediatū p se pīcipiū actiui ipsius
sensationis eo mō quo actus secūdus dīget agēte
sicut etiā spēs intellect⁹ ē immediatū p se pīcipiū
7 actiui 7 elicitiui itellectiōis ut ipe dīcat i que-
stione 8 spēs itellectibīlīs. **A**li⁹ uero 7 posterior
cui⁹ ē ratio ultio inducta dīcat. q post q aīal gene-
ratū est ipse sensus nō indiget aliquo agēte per se
transmutante uel reducētē ipm ad actū sentiēdi.
imo dīcat q cū ipse sensus habuit i suo organo spe-
ciem sensibīlī quo ipm reprēntat exībit sens⁹ in actū
suū de se absq. hē q ad actionē trāsmutet ab aliq. p
se agente ita q suū actū eliciet ex sua natura 7 reci-
piet rōe sui organi 7 actus pīcipalit forma 7 ex
cōnti materia. 7 hē uerba eius. **P**icit tūc q licet se-
ntire post q aīal generatū ē nō fit ab aliquo agente
p se eo q tūc sensus nō ē in potētia eēntiali. s. solū
accīntali tūc ipm sentire ē a generatē sensum sicut a
p se motore quemadmodū 7 uirtus sensitiua est ab
ipo generatē. **S**ed mibi ut salua reuerentia sic
oīnium q ambo dīcūt cōtra intentionē **A**z. 7 cōtra
necitatē. **P**rimo cōtra **A**z. sic. **Q**uā si nō eliet aliqua
uirtus aīe p se actiua sensatiōis. tūc ipa aīa nō eēt p
se cā agēs ipam sensationē. hēc ē manifesta. qā nō
pōt eē p se actiua aīcui⁹ opationis nisi scdm aliquā
suā naturāle uirtutē ut oēs dīcūt. sed hoc cōis est
cōtra **A**z. ut pus dīctū ē. qā plane uolūt **A**z. 7 cōm.
q aīa ē p se cā actiua oīum motuū p pōzum aīati.
Unde etiā cōm. dīcat. q **A**z. declarat aīam esse cām
mouētē scdm oēs modos mot⁹ siue ueros siue ex-
iūtimatos. manifestū aut ē q ipa sensatio ē quidā
motus spūalis scdm intentionē **A**z. qre x. **E**t o.
ad pīs sicut alias dīxi q necesse ē in anima senti-
tiua eē uirtutē naturāle p se actiua sensatiōis 7 hēc
pōt uocari sensus actiui. **Q**uō pōr ad pīs ouabus
rōib⁹ pīcipalit ad quāz pīam suppono qtuoz pī-
cipia manifesta. **P**rimū ē q sensationē seu sentire i-
dīget aliquo pīcipio effectiui p se 7 immediato. qd
sic pōr ppter negantes. qā oīs effectus p se iniet
qui recipit in aliqua potētia p se receptiua ipsius in-
dīget aliquo pīcipio p se effectiui immediato hēc ē
manifesta cui⁹ bēc exercitatio in phīs. si enī aliquis
effectus nō dīpēdet ab agente p se. tūc nō est per se
intentus ab aliquo. sed ipa sensatio ē qdam effect⁹
p se intentus ab aīali 7 recipit in potētia p se recep-
tiua eius. s. in sensu. qd patet qā finis uniuērs⁹ q na-
ture ē qd p se intentū ab illa natura. hē ē p se mani-
festū. mō ipm sentire ē finis ipsius aīalis ut plane
dīcat **A**z. in d somno 7 uigilia qre x. **I**tem q sens⁹
sit potētia p se receptiua ipsius sensatiōis. hē ut ma-
nifestū. qā si nō tūc ipa sensatio nō eēt p se cū p se
actio nec actus intrīsecus qd ē absurdū. g sensa-
tio cessatio indiget aliq. p se pīcipio actiui immediato
qā agēs mediātū nō agit nisi mediātē agēte ime-
diato ut notū ē 7 hē sit pīma suppo. **S**ecūda suppo ē
q illud ens ē nobilīus alio cui⁹ opatio. p pā 7 p se
ē nobilior pfectissima opatione alteri⁹. 7 hoc satis
manifestū ē ut. **C**onfirmatur tūc aliquat qā opa-
p pā rei ē eius finis. p pū. cuius aut p se ē finis me-
lioz 7 ipm melius ē 7 nobilī⁹ ut manifestū est. hoc
enī satis hētur ex p posteriorē ca. d opatiōe dīmō-
strationū. **T**ertia suppo ē q efficere aliqd ē sim-
plicat nobilī⁹ q recipere illud idē. 7 hē manifestum ē
cui⁹ bēc itellegenti ut efficere motū ē nobilior ope-
ratio q recipere ipm. **Q**uod si qā pteruēdo negaret
pōr p bari. qā illud ē nobilī⁹ p qd magis assilāt ali-
quid enti nobilīssimo. sed p efficere aliqd magis af-
similat aliqd enti nobilīssimo. s. ipm p motori qui
ē deus cuius ē efficere ipm motū 7 nō recipere ipm
uel saltem p efficere assilatur alicui enti nobilīssimo
p motori. 7 p recipere illud magis assilāt eti uilīssimo

.s. materie pme que ē pncipium receptiuū in rebo naturalibz qre x. **Q**uarta supō ē q species rei seu fore sensibilis nō est simplr nobilior q uirtus aie sensitue 7 b ocederet qlyz sani capitis. 7 pbat q uirtus ppa fore nobilioris ē nobilior accidere qd non ē uirtus ppa alic deteminate fore. sed po tentia sensitua ē uirtus ppa fore nobilioris illa forā in qua recipit spēs sensibilis 7 ipsa spēs sensi bilis ē quoddā accns qd nō est uirtus ppa alic? ita nobilis sicut aia. pōt enī spēs rei sensibilis esse i medio inaiato ut spēs coloris i aere 7 i aqua i qbo nulla est forma sic nobilis sicut aia sensitua quā x. **E**t pōt sic filogizari. Virtus ppa aie cognosci tūe ē res simpliciter dignior accnte quod pōt esse in iaiatis. sed potētia sensitua ē uirtus ppa aie cognos citiue ut manifestū est. 7 ipsa spēs rei sensibilis est accns qd pōt iueniri in rebo inaiatis ut manifestū ē qre x. **H**ac etiā hēret ocedere ille q negat sensuz agentē q uult q uirtus cognoscēs est nobilior nō cognoscere. cōstat aut q sensus ē cognoscēs 7 ipsa spēs nō est cognoscens ut manifestū est quare x. **M**is pmissis arguo sic. Si nō ēēt sensus actiu? tūc sensatio nō deperderet ab aliquo pncipio actiuo p se 7 immediato. sed b est oia pnam supōem g x. pbo oīam qā si sensus agens nō ēēt immediatū pncipiu sensationis. aut erit ille sensus passiu? qui te cipit sensationē. 7 b est ipossibile qā una 7 eadem uirtus nō est pncipiu p se actiuū 7 p se receptiuū ei?dem ut manifestū est. aut erit ipm sensibile 7 b ē ipossibile. qā agens immediatū debet ēē simul cu? passo ita q ipsoz nō sit aliqd mediū neq? plenum neq? uacūū ut patet ex 7° phicoz. sensibile autem nō licet h? ad sensū ut manifestū ē. aut g erit ipsa suba aie 7 b est ipossibile manifestū. qā suba aie n est pncipium opationis nisi mediante aliq uirtute supaddita sube ut quasi oēs cōcedūt 7 pbatū fuit p? aut erit ipz corpi? qd ē absurdū. qā sic sentire n ēēt pncipaliter ab aia qd ē cōtra 12. 7 cōtra oēm ueritatē. aut erit spēs rei sensibilis ut cōiter ponit. 7 b nō pōt ēē qā sequeretur necessario q ipsa spēs rei sensibilis ēēt simplr nobilior sensu. qd ē cōtra qrtā supōem. 7 pbat oīa qā illud ens ē simplr nobilior cui? opatio ē nobilior pfectissima opatiōe alterius p secundā supōem. mō nobilior opatio ē efficere sensationē q recipere eam ut patet ex tertia supōne si g efficere sensationē ē opatio spēs 7 recipere sensati onē ē nobilissima opatio ipius sensus ut tu ponis segtur q spēs rei sensibilis ē simplr nobilior ens q sit sensus. **S**ed aliq b cauillaret oīdo q recipere sensationē n ē nobilissima opatio ipi? sens? passiu? qā actio 7 passio sunt i patiēte scōz 12. 3° phicoz. quāuis g spēs agat sensationē tū agere sensationē recipit in sensu passiuo 7 sic hēbit in se nobiliorē opationē q sit recipere sensationē. **N**on nihil ē. quia quāuis agere ocedat ēē in passo subiectiue. tamē null? diceret q actio seu agere sit opatio ipi? passi. **U**t si ocedat q agere sensatiōē sit opa? sens? pas siui tāq? sub? tūc spēs rei sensibil? hēbit nobiliorē cālitatē sup ipaz sensationē q ipsa potētia sensitua. nobilior. n. ē cālitās agentis q recipiētis respectu eiusdē pducti. 7 sic ienitabiliter segtur q species rei sensibilis sit simplr nobilior ipo sensu qd ē absurdū. **S**i enī aliqua duo entia hnt opationē nobilissimā unā 7 eandē. illud iudicandū ē simplicit? nobilius qd habet nobiliorē cālitatem sup illā opationem. **C**oncesso igit q agere sensationē sit opatio pfectis sima spēs 7 cū b opatio pfectissima ipi? sensus. qā tū spēs hēret nobiliorē cālitatem sup eam q ipse sensus oportet ocedere q spēs simplr ē nobilior q sit sensus. b tū oīo tenendū est q agere sensatiōē nō est opatio ppa ipi? sensus passiu. nec ē eius

tanq? opantis sed solū ut sub? sed recipe ipam sen sationē ē eius opatio ppa 7 ei debetur non solū tanq? sub? sed ut opanti. **I**ta aut eōdem conabat solueret ille q tener spēm ēē p se pncipiu actiuum sensationis. 7 dixit q spēs pōt considerari oupliter. **N**o mō quantū ad suā eēntiam 7 sic nō est nobi lior. **A**lio mō quātū ad suā uirtutē 7 sic ē nobilior q sit sens? **E**t ad b ocedendū fuit cōstric? p oca? rōem nrām. **S**ed illud nihil ē p. qā nō tūdet ad oitatem rōis. pbat. n. rō q spēs sensibilis erit ens simplr nobilior q sit sens? qā ei? opa? ēēt simplr nobi li? optia opatione sensus. **I**tem si spēs sensibil? est nobilior sensu quantū ad suā uirtutē tūc oportet q ipsa uirtus spēs sensibilis sit simplr nobilior q sit sens? qd ē absurdū 7 cōtra eū. **R**idiculū. n. ēēt dicer q uirtus spēs coloris sit nobilior q uirtus uisualis sic te ceteris. 7 p? oīa. nihil. n. pōt ēē nobilior alio rōe uirtutis alic? nisi ipsa uirtus sit nobilior illa o? ut manifestū ē. hō enī nō ēēt nobilior alio ratiōe uirtutis itellectiue nisi ipsa uirt? itellectiua ēēt no bilior alio sic aut 7 in alijs qre x. **I**tem aguit cōtra istū hōiem sicut sibi ipsi arguit. nobilior quātū ad uirtutē ē nobilior quantū ad eēntiā. si igit spēs ē nobilior sensu quantū ad uirtutē segtur q sit no bilior quantū ad eēntiā. **E**t tūdet huic obiectōi q nobilior quantū ad uirtutē ē nobilior quantū ad eēntiā ut h? uirtutē 7 nō simplr. **S**ed hoc line oubio ē frivolu? ualde 7 supficiale qā ille oue redu plicationes. s. quantū ad uirtutē ut h? uirtutē sūt unū 7 idē realit. nihil enī differt dicere hō quantū ad rōnabilitatē 7 hō ut habet rōnabilitatē. si ergo dicat nobilior quantū ad uirtutē ē nobilior quantū ad eēntiā ut h? uirtutē idē ē ac si diceret q nobi lius quātū ad uirtutē ē nobilior quantū ad eēntiā quantū ad uirtutē 7 b est ridiculosa repetit? obozū. **I**tem ens nobilior alio quantū ad suā ppaam uirtutē aut ē nobilior simplr quantū ad eēntiā; suā autēque nobile. aut min? simplr. ultia duo sūt oīo itronabilia qā nobilitas uirtutis est ex nobilitate eēntie ut ē manifestū cuilibet itelligēti. **U**nde itō nabile ē oīo q eēntia simplr min? nobil? hēat nobi liorē uirtutē 7 q eēntia eque nobilis nobiliorē habet uirtutē ppa. g relinquit q nobilior otus ē eēntie simplr nobilioris. **I**tem si spēs est nobilior quantū ad uirtutē suā. querit de illa uirtute utz sit idem eēntialiter cū ipsa spēs. aut nō. si sit idē. g sicut ē nobilior sensu sic species quantū ad eēntiā suam erit nobilior ipso sensu qd negat. si sit aliud eēnti aliter tūc illa uirtus aut repntat ipm sensibile. aut nō. si ipm repntat tūc sine oubio q; qd ipsa sit q oam spēs rei sensibilis. nam oīs forā generata a re sensibilis 7 ipaz repntans spūalit? ē spēs ei? 7 sic uni? fore sensibilis simul erit oue spēs diuerse ipam re ptesentantes in eodē sensu ut unius coloris essent diuerse species i uno uisu ipm repntantes qd ē ri diculū. si aut dicat q ipsa uirtus speciei sensibilis n repntat ipm sensibile nec ei confor mat. b uidetur absurdū qā tūc ipsa species p illā suā uirtutē n pro duceret cognitionē seu sensationē illius sensibilis plusq? alterius. **I**tem sicut se habet scia ad consi derationē itellectualis nō mediante aliq uirtute realiter diuerfa ab ipsa sicut ipe ocedit in sua que stione de specie itelligibili qre x. **O**ibus ergo istis consideratis patet q ipe nō pōt soluere illā nostram rōem. **A**lius uero socioz nōz de quo tactum ē dixit q sensatio n idiget aliquo p se pncipio actio 7 q ipm sensituiū nō est i potētia eēntiali ad ipz sentire. **S**alua reuerētia eius mihi ut q ipe pec cat qā cū sensatō seu sentire sit finis p se itent? a nā

aialis necesse ē ipm hōe in aiali cām p se agentem
 qd si non hz cām agentē p se neqz hēbit cām rece-
 ptiuam p se 7 sica nullo erit p se intentū qd est ab
 surdū. ¶ Itē de actu sentiendi q est in aiali pōt eē
 scia ut ut. qd nō eēt si nō hēret cām p se. 7 qd qz p
 se causa sibi ocedatur necesse ē ipm hōe causam per
 se agentē. si. n. hz cām finalē p se cū oīs finis sit in
 tentus ab aliquo agente ē necesse ut hēat agēs per
 se. ¶ Item i uerbis istius si bñ cōsiderātur ocedit
 nostz ppositū. dicit enī q cū sensus habuerit i or-
 gano suo spz repñtante ipm sensibile exabit sens⁹
 in actū suū de se absqz q ad actionēz trāsmutet ab
 aliquo p se agēte ita q suū actū eliciet ex sua nata.
 Mō quero ab eo qd intelligit p hz q dicit exabit in
 actū suū. p hz enī q intelligi aliter duoz. aut qz p-
 oucet 7 efficiet suū actū aut qz recipit ipm. ¶ In-
 tendit q efficiet 7 pducet ex se actū suū tūc habeo
 qz p se agit ipz suū actū q in isto sermone ex se idē
 ē qd p se. nihil aut p se agit actū nisi sit p se actiu⁹
 illius. hz ē claz. g. sensus ē p se actiu⁹ sui actus. 7 sic
 habeo qz sensatio tepēdet ab aliquo pncipio actio
 p se. ¶ Si autē intelligit p exire in actū recipit ipm
 actū tūc ocedit qz ipse sensus ē p se ex se receptiu⁹
 sui act⁹. 7 sic necesse ē qz ab aliqz pncipio per se actio
 trāsmutet ad actū. nūqz enī unū 7 idē ē p se prin-
 cipium receptiuū 7 p se pncipium actiuū unius 7
 eiusdē ut manifestū ē. 7 ipse etiā expse concedit i
 suo tractatu d' intellectu. g. si sensus ex se exiit i actū
 suū. i. p se recipit ipm. necessarium ē aliqd aliud eē
 p se pncipium actiuū illi⁹ actus. 7 cū illud nō sit spe-
 cies sensibilis ut pbatū ē 7 ille ocedit relinquit qz
 sit sensus actiuus 7 sic mihi ut qz ipse in suis uerbis
 iplicate concedit qz expse alibi negare conatur.
 ¶ Si quis aut uelit eius oba gloriare n facio magnā
 uim qā nō uerboz uirtutē sed ueritatē pncipaliter
 appeto manifestare. Item querit ab isto que sit illa
 uirtus aīe uel uirt⁹ corpis cui p se 7 immediate unit
 ipm sentire an sit uirtus aīe an uirtus corpis. 7 si ē
 uirtus aīe ostat qz nō ē nisi sensus. g. ipi sensui per
 se unit iste actus q est sentire. ostat aut qz unusqzqz
 actus recipit in illo cui unit qā sua unio 7 sua rece-
 ptio uel sunt idē uel inseparabiliter cōsequuntur. illō
 aut cui p se unit sensatio uel sentire ē illud quod p
 se recipit sentire seu sentire in illo immediate recipit
 7 sic oportet ut aliter istoz ocedere. aut qz sit idem
 sensus qz elicitu⁹ sensationis 7 qz receptiu⁹ quod
 ē acta ipm aperte aut qz sit ali⁹ sensus elicitu⁹ 7
 receptiu⁹ ipsius 7 hz ē qd uolum⁹. ¶ Si uero dicat
 qz uirtus cui p se 7 immediate unit sentire est uirtus
 corpis sequitur qz uirtus corpis p se 7 immediate sen-
 tit qā uirtus aīati cui p se unit sentire sentit ut ē rō
 sentiendi ut euidēs ē. dicere aut qz uirtus corpis
 p se 7 immediate sentit uel ē rō sentiendi ē omnino
 absurdū. ¶ Nec aut sit pma rō illi⁹ cōclusionis cum
 eius defensione 7 cauillationū remotione. 7 credo
 inoubitanti qz si qs non mouet amore famositatis
 sed realitatis. facilius poterit defendere istā rōem
 ab oibus rōibus cauillosis quas dialectic⁹ poterit
 pteruēdo iuenire. ¶ Secūda rō pncipalis funda-
 tur etiam sup supponib⁹ satis notis. quaz pma
 ē qz unū 7 idē simplex nō pōt eē immediatum per se
 pncipium actiuū 7 p se receptiuū unū 7 eiusdem
 7 hz nō puto qz idigeat pbatū apud idoneos phie-
 nam potestas actiua ē pncipium mutadi alterum
 inquantū alterū. 5. metaph. ¶ Suppono qz spēs
 sensibilis ē immediatū p se pncipium receptiuū sen-
 sationis seu ipsius sentire. qd sic pbo cū ipa sensa-
 sit qdam effectus p se intent⁹ a natura aialis neces-
 sariū ē qz sicut tepēdet ab aliquo pncipio receptio
 per se 7 immediato. sic etiam tepēdet ab aliqz pnci-
 pialio p se 7 immediato. illud igit p se pncipium sen-

sationis receptiuū 7 immediatū. aut ē ipse sensus aut
 spēs sensibilis. hz patet p oīonem sufficientē. sed nō
 pōt eē ipse sensus. qā unū 7 idē nō pōt eē p se prin-
 cipiu receptiuū diuersoz ordinatoz adinuicē. hz ē
 manifestū cuilibet itelligenti 7 ut teneri ab Az. in
 5. phicoz ca. de opatione motuū ubi dicit qz non
 otingens ē susceptiu⁹ otingētis. i. nō qdlibet est
 susceptiuū cuiuscūqz sed unū ē unius principium.
 ¶ Sed qā fortassis istud oīdū nō ē itelligendum
 nisi de susceptiu⁹ 7 susceptis reali⁹ 7 corpali⁹ bus
 unū enī 7 idē diaplonū bñ suscipit intentiones di-
 uersas diuersoz coloꝝ ut manifestū ē. iō illā pposz
 ad pns recipio tanqz cōcessam ab illo q ponit ipm
 eē p se actiuam sensationis. i. p se. n. ocedit qz unum
 7 idē nō ē susceptiuū immediate diuersoz hñuū
 ordinē inter se. certū aut ē qz spēs sensibilis 7 ipm
 sentire hñt ordinē inter se 7 iō sensus nō ē immedi-
 ate susceptiu⁹ speciei 7 ipsius sentire. qre relinquit
 qz ipm sensitiuū recipit ipam sensationē mediante
 specie recepta. 7 hz ut inuere Az. i. pncipio capituli
 ubi dicit. Sensus qdem igit in quodā pati 7 mo-
 ueti accidit. 7 sic ipa species rei sensibilis ē immedi-
 atū pncipium p se receptiuū sensationis scdm illud
 eē qd hz i sensu. ¶ Ex his arguo sic si species sensibilis
 nō ē p se pncipium actiuū sensationis necesse ē ut
 sensus agens sit eius actiuū hoc patet ex predictis
 nihil enim aliud appz qd possit eē immediatum per se
 actiuū eius nisi unū istoz. sed species sensibilis nō
 ē p se actiuū sensationis ut pbat ex pmissis. qā unū
 7 idē nō est p se pncipiu receptiuū alicui⁹ 7 actiuū
 p se illius ut dicit pma suppo. species aut sensibilis
 ē immediatū pncipiu receptiuū sensationis ut pbatū
 ē g. x. ¶ Et oīmat ista rō cū enī sensus nūqz reci-
 piat actū sentiendi sine specie rei sensibilis necesse
 ē ipam speciem eē pncipiu receptiū sensationē aliqz
 mō. aut g. ē pncipium p se. aut pure p accns. si p se
 hētur ppositum. si p accns tūc cū p accns contingat
 nō eē ut uult Az. in 8. phicoz 7 in x. metaphice
 otingeret ipaz sensationē recipi i sensu sine spē sen-
 sibili qd oīo ē impossibile. ¶ Sed dices qz paccidens
 ē duplex. s. p accns necessariū 7 tale nō otingit n. eē.
 aliud ē p accns nō necessariū 7 hz otingit nō eē. spēs
 aut sensibilis ē immediatū p se pncipiu sentiendi per
 accns necessario. ¶ In hz naphat qā Az. i. p posteriorz
 ca. si qz demitratia scia ex nocans. pbat qz demitratō
 est ex eis que sunt per se p hz qz ipa ē ex necessariis
 7 sic intendit qz oīa que sunt necessaria sunt aliqz
 p se 7 nō oīo per accns. unde 7 ibidē expse dicit qz
 accntia non sūt necessaria 7 hz pluries repetit. si igit
 species sensibilis exis in sensu eēt necessario rece-
 ptiuā sensationis qz hz cōueniat illi aliquo mō p
 se 7 nō pure p accns 7 sic redit in idē qd prius. ¶
 aut nihil qd ē pure p accns sit necessariū alias pro-
 batū ē multis auctoritatib⁹ quas ad pns propter
 breuitatē omitto. ¶ Istis rōibus cōiunctis dico qz
 necesse ē eē sensum agentē mō pdicto. s. qz ē ime-
 diatū pncipium actiuū sensationis i sensu passiuo
 disposita specie rei sensibilis a sensibili generata. ¶ Nō
 bñ ē cōsiderandū qz nō pono sensum agentē sicut
 aliqz imaginari sūt. s. qz actio eius trāseat ad sensibi-
 lia extra aīam 7 qz uirtute eius ipa sensibilia gene-
 rent suas intēones seu species i medīs 7 organīs
 sensuū. hz enī ē ridiculū 7 facile posset iprobati ut
 hz uidet⁹ sup libzū de sensu 7 sensato ut oīm fuit i
 tractatu de sensu agente. Sed pono uirtutē natale
 oīo effectiua hz actus qz ē sentire 7 recipit hz actū
 in quadā alia uirtute naturali aīe informata 7 pre-
 parata specie rei sensibilis que ipm sensibile repze-
 sentat 7 hz uirt⁹ actiua bñ pōt dici sensus actiu⁹ que
 admodū 7 uirt⁹ que ē subm ipsius sentire dicitur
 sensus passiu⁹. ¶ Et oīa hāc pōz sunt difficiliter

non paucē quāz una est. Si est sensus actiuus aut ipse erit unus ad oēs sensationes. aut alius et alius respectu diuersorum sensibiliū et sensationū. si dicat qd sit unus sensus actiuus oīum sensationū. id uidet multū irōnabile qā nullū agens debet ēē imēdiatū pncipiū diuersorum actiuū scdm spēm. ipe autē sensationes sunt diuersē scdm spēm ut uisio et auditio et hīc mōi qd nō erit unū sensus actiuus oīum istarū. si aut ille sensus sit alius et alius ad diuersas sensationes tūc erit aliqis alius sensus pter qnq. s. pter uisum et auditū et. hīc aut ē cōtra. **¶** In isto 2°. et in illo ca. **¶** Quid aut non sit aliū? **¶** Alia difficultas ē qā si ēē sensus actiuus aut ē in eodē organo cum sensu passiuo. aut in alio. si in eodē hīc ut īpossibile qd unū et idē simul habeat diuersas oīes quatuor una sit actiua altera receptiua eiusdē. qā agens et patiens sūt contraria ut patet ex p^o d^o generatione. et cōm. accipit in q^o phicozū ca. de uacuo. Si uero dicet qd est in alio organo ab organo sensus passiuū hīc ē cōtra. **¶** qn assignat alia organa nisi organa sensuū passiuorum ut satis patet ī isto 2°. et oportet assignare illa organa diuersa ī corpore alius qd ut īpossibile nisi fingendo. **¶** Alia ē dubitatio qā aliqd sensibile debet ēē obm cuiuslibet sensus. hīc ut manifestū. s. si ēē sensus agens nullū sensibile ēē eius obm. pbat. qā si aliqd sensibile ēē eius obm. aut igit ipse sensus agens ageret in ipm sensibile aut eodē uero p diuisionem sufficientē. oīs enī uirtus aut agit in suū obm aut patit ab eo. sed sensus agēs si ēē nō ageret in sensibile. hīc ē manifestū hoc cōcedim. neq. ipm sensibile ageret in sensu agētē. qā sensibile nō agit ī sensu nisi in sensum passiuū qd ē subm sensationis ad quāz dīponit īpēs rei sensibiles. qd nullo mō ē sensus agēs. **¶** Et isto mō cōfirmat rō. qā si aliqd sensibile ēē obm sensus actiuus. aut ēē illud idē sensibile qd ē obiectū sensus passiuus. aut aliud sensibile. si diceret qd aliud hīc ē sensuū qā tūc poneret aliqd sensibile aliud a coloribz et a sonis et. que sūt oba sensuū passiuorum qd est absurdū. **¶** cōtra. **¶** In isto 2°. **¶** Si diceret qd illud idē sensibile qd ē obm sensus passiuus ēē obm sensus actiuus hīc ē incōueniens. qā diuersa uirtutū non debet ēē unū obm sed diuersa ut manifestū ut. **¶** Nūc ipse sensus actiuus erit uirtus diuersa a sensu passiuo ut cōcedit a ponentibz ipm qre et. **¶** Deū arguit auctoritatibz multis. p auctoritate. **¶** In isto 2°. ca. **¶** Dicendū autē de potētia et actu et. ubi loquēs dī ipso sentire dicit. hīc mōi opōnis actiua sūt extra uisibile audibile et reliqua sensibiliū. **¶** Ecce qd apto sermone. **¶** dicit qd sensibilia sunt actiua ipm sentire. nō ē sensus agēs. **¶** Item in pncipio porif capituli dicit. **¶** Scire qd igit ī pati qdā et mō ueri aliqd accidit. qd nō ēē nisi sensus omnis ēē passiuus a sensibili qre et. **¶** Item in multis locis hīc secūdi dicit. **¶** plane qd sensus reducit a sensibili d potētia ad actū qd nō ēē nisi sensus ēē passiuus a sensibili. et in 3°. hīc dicit sūt. **¶** uidet aut sensibile ex potētia exnte sensuū actu agēs. **¶** Et auctoritatibz cōm. expōssis. p qā dicit exponēdo lram. **¶** Neceesse enī ē si sensus ēē uirtutes actiue ut senti rent ex se et non indigerēt ī sentire aliq extrinsecō. **¶** Item sup ista pte. **¶** Sensuū aut pma mutatio et. qd mouens pnam pfectionē in sensu et extrahens eam in secundā sūt extrinsecā sensum. et in particula sequēti dicit cōm. qd sensus nō mouet motu qui dī cōprensio nisi a rebus pculatibz sensibilibz et iste sunt extra aiām. **¶** Item in 5° phicozū ca. **¶** Neq. al terātis neq. alterati et. dicit cōm. qd sensus sūt a uirtutibz passiuis nō actiuis. **¶** Ex oībus istis uerbz et si mīlībō ut ēē cōtra intentiones. **¶** In 7° cōm. qd sit aliqis sensus actiuus pter qd qā nō dicit. **¶** In aliqua parte sui libzi dīa. neq. alioz suozū libzozū phie iueit

docuisse talem uirtutem quare et. **¶** Item arguit auctoritate. **¶** In dī pbleumantibz pculis. et ubi ī multis locis querit. qre sensus non sūt meliores ī pte dextra qm ī sinistra. et uidet qd hīc ē p tanto. qā dīa dextra et sinistra et ī agendo. sensus dō passiuū. qm dicit qd ī pte dextra et sinistra non dnt uirtutes sedz magis et minz bonū nisi oīes actiue sensus aut sūt passiuū qre et. **¶** Inde ex hīc pōt agui sic. si sensus aliq ēē actiuū tūc meliores sensus ēēnt ī pte dextra qm ī sinistra. cū oīs actiua uirtutū sit melior ī pte dextra. et hoc ē incōueniens. nā regulatū et ut ī plura bō sensus nō sunt meliores aut fortiores ī una pte qm ī alia qre et. **¶** Ad pncipium istoz uidet cū dī qd aut ēē unus et. possum dicē qd sensus actiuus nō ē oīo unū ad oēs sensationes. sed ē aliū ad sensationes diuersozū generz sensibiliū. tam pōt dici qd respectu hīc generis sensibiliū ē unū sensus ad oēs sensationes illoz sensibiliū. pducēdas. ubi gūa unus ē sensus actiuus oīum uisionū et alīz actiuus oīum audicionū sūt aut et ī aliis. et cum dicit qd erūt plures sensus qd qnq. cuius oppositū dīc. **¶** Quid aut non sit sensus alius pter qnq. possum dicē buit qd ipe loq. ibi de sensibz q sūt subiecta sensationū. nā aut sūt plures sensus q sūt subiecta sensationū q illi qnq. et sic ē uerz. supponit autē qd unū. cuius illoz cōtinet uirtus actiua illi sensationis naturalit exns ī aiā. alit enī aiā nō ēē p se cā et naturalit actiua ipaz sensationū cuius oppositū dīc. nauerat pus ut plures recitū est. et sic debet intelligi sermo eius. **¶** Item pōt dici satis rōabilī qd cū **¶** dicit qd aut non sit alius sensus pter qnq. hoc duplī pōt intelligi. **¶** Uno mō qd unusq. illoz quos noiat sit ī se unus scdm spēm spālissimam. et hīc ē uerz. qā tactus ad minus nō est unus scdm speciez spālissimam sedz qd cōter tenet. et plane dicit cōm. ī ca. de tangibili. **¶** Alio mō qd sint qnq. ita qd qlibz eoz sit unū loco et subo et hīc ē uerz. ut ī. nā actiuus et receptiuus uisiois ē unū sensus loco et subo. et sūt auditus et sic et alīz. nec plus cōcludit rōes. **¶** ut patz ī pncipio lram. nulla enī eaz cōcludit qd qlibz eoz sit unū sit ī se unus scdm spēm spālissimā ut patet ī spicienti. **¶** Item alit pōt dici qd cū **¶** dicit qd autē non sit sensus alius pter qnq. dico aut hos. qd ī ista enumeratione nō accipit unū quemq. istozū sensuū pncipaliter. p illo qd est subm sensationis et ī qd accipit sensuū. sed cōter p utroq. pncipio sensationis actiue. s. et receptiue ita qd p uisum intelligit pncipium uisionis utroq. naturalit mexcā. sūt autē p auditū intelligit utroq. pncipū audicionis. et sic de ceteris. et pter istos sic ī sua cōitate acceptos nō ē alius sensus. sic igit. **¶** In numerando quīq. sensus oputat tactum p uno nō obstante qd ipse ē plures formalit scdm cōem doctrinā et scdm cōm. sic non ē remotū qd unumquēq. illoz oputat p uno quīs utroq. distinguat ī pncipū actiuū et receptiuū. **¶** Et si dicas qd nō enumerat nisi illos sensus d quibus pus dīterminauerat et ipe nō dīterminauerat d sensibus actiuis. dico qd hīc ē falsū imo ipe uno sermōe generali oīderat aiām pus ēē cām mouentē sedz oēs modos motus. ex quo necessario cōiūctur qd unicuiq. sensui passiuo cōiūctet uirtus actiua sensationis ut pus cōductū est. **¶** Ut igit nulla sit cōtradictio rōabilī dictū ē p unūquemq. illoz sensuū pter quos dicit nullū aliū sensū ēē. intelligat utroq. pncipū sensationis mō p dicto. **¶** Si quis autē qrerz cum qlibz istozū sensuū quos enumerat diuidat ī duo pncipia ppter qd cōputant quēlibz p uno ī enumeratione sensuū. similis ē questio sicut d tactū cū ipse sit plures formalit. qre ipm p uno cōputat ī illo sermone. **¶** Et fortassis hīc p tanto est qā tactus utroq. ē unus loco et subo. ī quacūq. enī

pte corpis ē tactus cognoscēs calidū 7 frigidū i eadē
pte corpis ē tactus cognoscēs humidū 7 siccū 7 sic
in ceteris. q̄ uisus q̄ ē p̄ncipiū uisionis actiū i eadē
pte corpis est cum passiuo 7 sic de alijs suo modo.
Ad aliam dubitationē dicendū q̄ sensus actiū
ē in eodē organo cū passiuo. 7 ad īp̄bationē huius
cū dī q̄ sic unū 7 idē hēbit oturē actiuam 2°. q̄
duplex ē uirtus actiua q̄tū spectat ad p̄positū. una
ē que est p̄ncipiū alie effectus eiusdē sp̄s cū ipsa.
ut caliditas ē p̄ncipiū actiū caliditatis 7 tal' ot'
actiua n̄ ē simul cū potentia passiuā sibi cōzndēte
p̄cipue cū potentia remota ab actū. nihil unū enī
7 idē habet simul caliditātē 7 potentiā remotā ab
actu receptiua caliditatis imo talis uirtus. trāsmu
tar aliud a suo subo. **A**lia ē uirtus actiua que non est
p̄ncipiū effectus eiusdē sp̄s cū ipsa. sed altera sp̄s
aut generis ut uirtus augmentatiua est p̄ncipiū
augmentatiōis 7 uirtus motiua secundum locū
ē p̄ncipiū motus localis 7 sic de ceteris. 7 tal' uirt'
actiua bñ pōt simul eē in eodē subo cū passiuā 7 cō
sequi eandē formā quā consequitur passiuā uirt' seu
receptiua sicut uirtus actiua augmentatiōis 7 re
ceptiua bene sūt in uno 7 eodem subo 7 simil' uir
tus actiua motus localis in aiali 7 uirtus receptiua
huius motus bene sunt in eadē pte corpis aliquo
sic aut est in p̄posito. **C**onstat enī q̄ uirtus actiua
ipsius sentire seu sensationis nō est aliqd eiusdem
sp̄s cum ipsa sensatione q̄tē 2°. **A**ut uirt' actiua
sensationis 7 uirtus receptiua ipsi sūt siml' uno
7 eodē subo. hoc q̄ etiam cōcedere scdm illos q̄ po
nunt sp̄m sensibile eē p̄ncipiū actiū sensationis
ipsi enī ponūt h̄mōi sp̄m 7 eius uirtutē actiua sūt
eē cum uirtute sensitiua in organo ipsi' sensus qui
recipit sensationē. imo qd' difficult' ē ponūt ipsam
sp̄m 7 ei' uirtutē actiuam eē formā sensus qui re
cipit sensationē. Similit' intellectus agens cōcedit
eē p̄ncipiū actiū ipsi' intellectiōis 7 ip̄i intelli
gibilis 7 tñ iste simul ē in eodē subo cū potentia re
ceptiua ipsi' intellectiōis. s. an intellectu possib' si
cut uidebit in 3° h̄mōi deus uoluerit q̄tē n̄ ualet ista
rō. **A**d aliā pōt pici q̄ imo sensibile ē obz sensus
actiū. 7 cū querit utz sensibile agat in ip̄m sensus
aut ecōuerso. dicendū q̄ sens' actiū agat in ip̄m
sensibile sed nō scdm eē reale 7 corporeum ipsi' se
sibilis ita. s. q̄ sensibile scdm eē reale recipiat acti
onē sensus actiū. sed scdm eē sp̄uale qd' h̄i sensu
p̄ suam sp̄m ip̄m rep̄ntantem. sp̄s enī sensib' te
p̄sentat ip̄m ē immediatū p̄ncipiū receptiuum
sensationis quā p̄ficiat sensus actiū 7 sic sens' acti
uus agat in eam sicut in p̄ncipiū receptiuū sue opa
tionis. h̄mōi aut sp̄s in sensu ext'ns habet eē sp̄i
tuale seu intentionale ipsi' sensib' qd' rep̄ntat
ita sensus actiū aliqualit' ot' agere in sensibile. inq̄
tum agat in sensu inforatum ip̄e sensibili. 7 h̄ ē rō
nabile. q̄ ipsa sp̄s sensib' ē quodāmodo actus
ipsius fore sensib'is saltē tanq̄ agentis ut ult' 12.
in isto 2°. **E**t ē q̄ si sūt argumentū ut si diceret q̄ si
est intellect' agēs. intelligibile debet eē ei' obiectū
aut ē intellect' agēs agat i ip̄m intelligibile aut eo.
non ē dicendū q̄ intellectus agens agat i intelli
gibile. q̄ intelligibile p̄prie ē qd' ditas rei. intellectus
aut agens nihil agat in ip̄am qd' ditas rei ut uidet
manifestū. nec etiā eo. qd' ditas enī rei non mouet
intellectū agentē neq̄ agat in ip̄m ut etiā cōcedit.
Et si diceret forte q̄ intellect' agens agat in intelli
gibile scdm eē qd' habet in aīa i quantū agat in fan
tasmatā hūana scdm unā opionem uel i intellectū
inforatum sp̄e intelligibili que ē eē sp̄uale ipsi' intel
ligibilis. sūt aut est in p̄posito ut oīdū ē. **E**t ad cō
firmationē dicendū bñter q̄ illud idem sensibile
qd' ē obm sensus passiuū ē obm sensus actiū scdm

aliū mōm ut uisibile ē obm sensus actiū cui' est
pducē oēs uisionēs sūt aut 7 i alijs. 7 cū dī q̄ ot' sa
uirtutū n̄ debet eē unū 7 idē obm s̄ diuersa. oīdū
q̄ uez ē de uirtutib' diuersis que nō sūt p̄ncipia
unius sensationis sed diuersaz ut ē uisus 7 audit'.
sed de diuersis uirtutib' que sūt p̄ncipia sensationis
unius nō est necessariū ut oīo hēant diuersa sensi
bilia p̄ obis. nūc aut sensus actiū 7 sensus passiuū
sūt p̄ncipia unī 7 eiusdē sensationis ut uisus actiū
7 passiuus sūt p̄ncipia uisionis sūt 7 in alijs. **E**t est
similis rō ut si querat an intellectus agentis idem
intelligibile sit obm qd' ē obm intellectus possib'
dicendū enī q̄ sic q̄a ambo sunt p̄ncipia intellectu
onis 7 tñ ip̄m sensibile nō ē obm utriusq̄ sensus
eodē mō. est enī obm sensus passiuū sicut agens in
ip̄m. ē aut obm actiū sicut i quod agat sens' actiū
mō p̄dicto. nec ē remotū q̄ sensus agēs dicat agē
in sensibile h̄ mō. 7 p̄ tanto q̄a agat in eius speciez
q̄ ipsa sp̄s rei sensib'is ē quādam actus. p̄prie fore
sensate ē p̄cedens ab ipsa in eē 7 cōseruari. 7 forte nō
differt scdm sp̄m ab illa forā sensata ut ip̄s colōis
non ē diuersa scdm sp̄s a colōre 7 sic de ceteris suo
mō ut multi dicūt. 7 forte uez ē sed non detemio
ad p̄ns de h̄. **S**ed dubitat circa ista. **U**tz sit unū
7 idē sensus actiū oīum sensationū ei' dē generis
ut uisus unus actiū oīum uisionū 7 sic de ceteris. 7
posset dici q̄ sic. 7 si dicat q̄ unū agēs n̄ ē p̄ncipiū
immediatū diuersoz scdm sp̄m. uisio aut albedinis
ē qd' aliud scdm sp̄s a uisione nigredis 7 sic de ceteris.
Que dicit quādam locoz n̄ oīz. s. ille q̄ ult' negauit
sensum actiū p̄ se sensationis q̄ istud ē falsū imo
oēs sensationes eiusdē sensus sūt ei' dē sp̄s ip̄s
lillime. 7 si ita eēt nulla eēt difficultas in ponendo
eē unā oturē actiua illaz. **Q**ue si dicat cōtrariū. s. istas
sensationes eē diuersas scdm sp̄m sp̄alissimā. tūc
pōt dici q̄ unū agēs immediatū nō efficit oīa scōz
ip̄m sp̄alissimam i subo seu receptiuo eodem mō
pparato 7 disposito. sed in subo diuersimode dispo
sito bñ pōt facere diuersa. mō uisus inforatus ip̄e
albedinis est aliter dispositus q̄ uisus inforatus
ip̄e nigredis. 7 sūt in alijs. uisus aut actiū agit ui
sionē albedinis i sensu p̄parato seu disposito ip̄e al
bedinis 7 uisionē nigredinis in sensu p̄parato 7
disposito ip̄e nigredis 7 sic de ceteris qd' nō ē incon
ueniens. **H**iqs aut poneret uirtutes nāles actiuas
sensationū tot eē scdm sp̄m sp̄alissimaz quot scōz
speciē sunt sensationes nōdum uidi aliquā demon
strationē oīa h̄. sicut enī uirtutes speciez sensibi
liū que ab alijs ponunt p̄ncipalit' actiua sensationū
ponunt eē diuersa scōz speciē sp̄alissimam sic nōdū
ē demonstratione remotū uirtutes nāles anime
actiuas sensationū sic multas eē scdm speciē. h̄ tñ ē
ualde inconfuetū dici. 7 id cū difficultate creditur.
que enī cōiueim' dignamur dici ut dī 2° metha
phice. **P**ec tamē fuit intentio 12. in 3° h̄ 2° d' pote
tia motiua scdm locū ubi dī ex p̄prie. q̄ potentie aīe
mō quodā infinite uident. i. ualde multe multoz
plures q̄ famosi sūt 7 cōfuetū dicē eas eē. s. si disti
guerent ab inuicē scdm distictionē specificā suatū
opatiōnū. nec tñ d' qualibz eaz necesse fuit tractatū
diuisum cōstruere eo q̄ multū p̄pinque 7 similes
sunt sibi inuicē. 7 sūt est iudiciū d' eaz opatiōibus
respectu suoz oboz. sicut enī uisū disposito p̄ suam
speciē uisibilem statū aīa p̄ suaz naturalē uirtutem
efficit uisionē. sic auditu inforato specie soni statū
aīa efficit 7 pducit auditionē 7 sic d' alijs. **I**nde d'
similibus que sunt subiecta sensationū docuit 12.
uno sermone q̄ oīs talis ē susceptiuus specierum
sine matia. p̄ns. n. d' determinauit aīaz eē cāz motiua
oīum motuū eius q̄ sūt p̄prie aīato 7 p̄ oīs oīum
sensationū in q̄b' euidēt hēt ut scia sensum i cōi

7 quā cālitatē hnt sup ipm sentire. **S**i igitur Az. nō
expst q uirtus naturalis actū uisionis albedinis
ē alia a uirtute actiua uisionis nigredinis nō seqt
ex h tales uirtutes non eē distinctas ab iuicem p-
cipue qā locus ab auctoritate nō tenet negatie. nec
ē oimmutus in sua doctrina qā satis hētur hōitas
ex suis uerbis ut patet cōsiderati rōes pmissas. puto
tū ipm istam dūte; intēdisse in. **h** in uerbis pal-
legatis ubi inqt. **M**ō. n. quodā infinite uidetur. **z**.
exponendo ut oīdū est. **Az**. igitur breuiloquū exns
de oībus istis se breuiter expēdiuit 7 hōnabili.
qā sicut dicit **L**incoln. sup libro postenozū. modus
phoz ē ponere uerba que magis sunt ad rē ptinē-
tia ad imitationē nate q nō facit pluribz istumēd
qd pōt uno. de his tam oportuit nos multiplicare
sermonē ppter negates 7 facilitatē doctrine illoz
in qbus d nouo ozitur phia. **Q**uāc testat soluere
auctoritates que uident istā pōem reddere impro-
babilē. **A**d cur uidentia accipio q sicut cōit dī
sup qntum mēthaph. 7 secundū phicoz duplex ē
agēs seu efficiēs quantū spectat ad ppositū. qdā
ē agēs dispōnēs 7 pparās subm ad receptionem
actus postremi seu cōplēti. aliud ē agēs pficiens 7
cōplēs. s. q in subo pparato 7 dispōito iducit actū
postremū 7 ultimū cōplēmētū 7 ista diuersitas mē-
totiens dtingit in generationibz pfectionū seu ac-
tū artificialiū sicut uidem? q i generatiōe forme
naui pcedit actio artificialis pparātis 7 dispōnēd
ligna. deinde nauifactor inducit formā nauis aut
uetiozi mō loquendi ipam educit de potentia sub-
iecti pparati. similiter in generatiōe intēdiōis colōis
necessario occurrūt unū agēs dispōnēs mediū ad
recipiendū hōmōi intētiōē siue spēm 7 illud ē
corpus illuminās diaphonū. 7 aliud ē agēs cōplēs
7 pficiens intētiōē colōis. s. ipsa forma colōis
ut hētur in isto. **h**ec enī distinctio satis euident
inuit a. **m**. 7. **phicoz** uetus finē cōmento. 7. ubi
soluit quedā rō Zenonis. dicit enī hēc uerba. dice-
bat **Z**eno q cū milia milia cadentia in terra faciūt
sonū necesse ē q quodlibet granū p se faciat sonū.
7 similiter gutte aque cadētes sup lapidem ita q
faciant in eo fouēā necesse ē ut unaqueq; eaz opet
in lapidē qā si nulla eaz opatur g nec oēs opant.
7 iste sermo ē sophisticus qā nec una ps opatur in
actu sed in potentia quēadmodum unū uir d tribz
non mouet nauē solus 7 tamē motus ei? cōiungit
cum potentia 7 pparatiōe pueniēte a motiōe scōi
7 mouebit nauē neccario g unū q q; d tribz lāgit
nauē pparatiōe ad moueri qd nauis nō hēbat
pus g illud qd 7 largit de pparatiōe ē id qd ul-
mus motor extrahit in actū. **I**n qbus uerbis maīse-
stium ē cōm. intēdere q quodā ē mouens pparās
seu dispōnēs mobilē ad actū itentū. 7 istud ipe uo-
cat mouēs i potentia p tanto qā eius effectus oīdi-
natur sicut potentia receptiua uel sicut pparatiō ad
actū postremū uel posteriorē. aliud ē mouens pfī-
ciens 7 cōplēs qd s. inducit in subo iā pparato
actum intentū. hēc ē una distinctio maīsesta 7 oā.
Considerandū est ulterius q qdam antiqz phozū
sicut **Az**. narrat posuerūt aiām sensitiuā eē cōpōitā
ex rebz sensibilibz 7 in se realiter hntem sētibilia
qā dixerūt q cōgnitō sit passimilationē cōgnosced
ad cōgnitū. unde ad h q aiā oīa sensibilia cōgnos-
ceret dicebāt ipam eē cōpositā ex oībus sensibi-
libz ita q terra terrā cōgnosqim? 7 igne ignem 7
sic de aliis. **E**x h aut sequebat q cū aiā sensitiua ad
actū non idigeret moueri a sensibilibz nec aliquid
recipe ab eis 7 sic nullā potentia receptiua seu pas-
siuam hēbat respectu sensibilibz quare relinquitur
q solū hēret uirtutē actiua respectu ipoz. **C**ōtra
hos phs pulchre arguit s multū bunter. qm. n. ab

eis ppter qd ipoz sēsiuū nō sit sensus h. s. supposito q
ipsi ponebant. s. ppter qd ipsi sensus non sentiūt
se ipsos cū ipsi sint cōgnoscatui sensibilibz 7 habēt
penes se sensibilia. un subdit iexnte igne 7 terra 7
aliis quoz ē sensus. **z**. **g**re sine his que sūt extra nō
faciūt sensum. i. quā nō faciūt se ipsos sentire sine
pntia exteriorz sensibilibz cū sint dntes pure actiue
7 non indigeant aliqd recipe a sensibilibz scōz eos
quasi dicat q ista duo uidentur seq si eēt sicut ipsi
dicunt 7 id reputat inuēniēs q ipsa aiā sensitiua
sic hēat in se sensibilia actū 7 nullo mō sit i potētia
receptiua respectu ipoz. 7 id cōcludit manifestum
igit q sensitiuū non ē actū supple solū sed potentia
ad ipsa sensibilia uel ad eoz spēs recipiēdas. pter h
tamē nunq; excludit qn ipm sensitiuū hēat uirtutē
naturalē actiua sensationis mō pōitō. **E**x his
autē cōsideratis facilius patet uerū intellectū oīz
auctoritatū pōitāz 7 q nullo mō cōtradictū illi
pōni. **C**u. n. p dicit **Az**. q hōmōi opatiōis. **z**. sine
dubio uerū ē actiua dispōitiua 7 pparatiua ipsius
sensus. sensibile enī pns sensui generat i potētia
suā spēm ipm repntantem qua dispōit sensus ad
recipiendū actū sentiendi 7 tunc sensu dispōito 7
pparato uirtus naturalis aiē efficit in ipō actū sen-
iendi. **P**er h aut soluit obiectio cuiusdam loci nri
q sic obicit. oīs p se motor alicui? potētie pus effi-
cit in illa potētia actū pziūm q postremū. si igit
sensus actiuus ē p se motor sensus passiui o; q pus
agat in ipō aliqūe actū pziūm q secundū. 7 dicit
q maior ē uera qm potētia in quā agit actiuus nō
sufficiēt dispōita ē ab aliquo agēte ad recipiēdū
actū secundū. 7 pōitue cū illa potētia ē cōmūda
forme cōtrane. **S**ed si potētia fuerit sufficiēt oīs
posita ad actū 7 nō habuerit cōtrariū tūc actiuus
poterit agere actū secundū nō agendo pus actum
pziūm aliū informantē illā potētiā ante illū actū
sicut patet de motore celi 7 celo 7 de aiā aīalis 7 ei?
corpe. certū aut ē q sensus passiui hōis in se species
rei sensibilibz ē sufficiēt dispōitus ad actū qui est
sentire 7 id uirtus naturalis aiē pōt imēdiatē effi-
cere in eo hōmōi actū. 7 hō mō saluabit q anima ē
cōgnosces p se. i. p suam naturalē uirtutē oēs mori
ppos aiati ut oīdū fuit pus. **E**t forte ad istā inten-
tiōē dixit cōm. in rōe sua quā dubitabat an opoz
eē sensum agēte qā sensibilia nō mouent sensum
nisi scdm q sunt itentiones. i. sensationes. 7 extra
aiām non sunt itentiones in actu sed in potētia. n
qdem i potētia receptiua qā hōicere eēt oīo ridi-
culū. qā nunq; sensibilia extra aiām recipiunt in se
sensationes neq; pparas spēs. coloz enī nō recipit uisi-
onē qā tūc coloz uidetur. nec etiā spēm suam. quia
ipm ipūaliter repntat hō etiam ē manifestū. **E**st. n.
colozis susceptiuus qd sine coloze. **S**ed pro tanto
dicat ea eē itentiones i potētia qā nō habēt nisi
uirtutē actiua ut agētia dispōitiua sensui ad sē-
sationes 7 tale agēs cōfuenit uocare agēs potētia
uel mouēs. 7 si sic itelligit sensibilia eē in potētia
sensationes seu itabilit cōcludit sua rō q o; esse aliū
motorē ad actū sentiendi. nō enī hō solū pōt pūēte
ex pte sensus q est subm 7 materia i qua recipitur
sensatio qā diuersitas subī seu materie non est suffi-
ciens cā diuersitatis forme sed o; eē agēs. cū igit
sensibilia extra aiām nō sunt itentiones 7 i anima
sunt itentiones ita q aiā hēat cōgnitiōē q ten-
dit in ipsa aliquo mō necesse ē hō eē ab aliq agēte
qd cōpleat hūc actū 7 hō sine dubio nō ē nisi sensus
actiuus. **P**er ē putandū sicut aliq dicit q p intenti-
ones cōm. itelligit spēs sensibilibz ipā repntātes
ita q sit sensus sensibilia extra aiām sunt species i
potētia. cū. n. sensibilia extra aiām hēant sufficiētē
uirtutes agendi suas species in medijs 7 sensibilibz

multo mō. p hoc ocluderet nec uere nec apparenter
apparentia sufficiēt ad dubitādū q oportet ponere
aliū motore. **¶** Unde sine dubio rō om. scdm hoc
nullam efficaciam haberet neq eēt digna facere du-
bitationē alicui par exercitatio in phia. Et tam ipe
qui fuit subtilissim⁹ phs et pfectissim⁹ expōitor et
excellētior sup oēs inuit se dubitare in illa ratiōe
qd patet ex eius uerbis. dicit enī sic. **¶** Et tu debes d
bō dīderare qā indiget pcuratiōe. et qā aliqst uidē
batur declinatē ad prem affirmatiuā iō ad excusa-
tionē. **¶** Az. in pōitū hēc uerba. sed Az. tacuit hoc in
sensu qā latet et apparet i intellectu. bō aut dictum re-
putant aliqui mirabile. nā si latet i sensu tāto magi
idiguit determinatiōe. et Az. non debuit bō tacere.
Et ego dico q illud dictū sic intelligendū ē q Az.
tacuit bō in sensu ita. s. q p bō ita sit in sensu nō p-
bavit nec docuit bō ita eē in intellectu. qā nō erat ta-
mōius nec not⁹ q sic eēt in sensu q in intellectu.
et dīclat⁹ q eē ex notōib⁹ bō pbavit q sic ē i intellectu
qā necesse ē eē uirtutē intellectuāle actiuā intelli-
gibilis. et consilī dedit intelligere eē in sensu. imo
etiā rō que pbat intellectu agentē eē si bō ducat
quincit sensu agentē sicut onditur in p tractatu de
sensu agente. et uidebit in questōe de eē intellectu
agētis si deus ocesserit. bō igit dicta sūt ad illā auc-
toritatē Az. **¶** Per idē dicendū ē ad oēs sermones
Az. qbus dicit q sensibile reducit sensu de potētia
ad actū. bō enī uer⁹ ē tanq agens dispositiū seu p-
paratiū. et sūt q sensibiles et sensus ē unus actus.
bō uer⁹ est mō p dīcto. **¶** Nec est dicēdū. ppter hoc q
Az. solū loquit de agente et mouēte pccns. qā licz
agens dispositiōis nō sit agens pccns. i. oans actum
postremū tñ p se ē ordinatū ad talē actū et sic nō
ē agens pccns cū nō sit agens casuale nec fortui-
tum nec agēs remouens phibēs nec agēs accitale
et diuictū agētī p se. sic igit sensibile p se ē motiū
sensus ad actū suū p mū q ē pparatiō ad actū secū.
bō et p se ē actiū talis actus. et talis cā agens bene
cōsiderat in sciētis. **¶** Unde et Az. in 4° methaurozū
dīfinit generationē mixtū p uirtutes actiuas et pas-
siuas que sūt eius pncipia dispositiua ut hō uidet
ibidē. **¶** Per idē patet quasi ad oēs auctōitates om.
cū enī dicit q exercitatio sensata mouent sensum ad
suā secūda p dīctionē. bō sine dubio uer⁹ ē sicut agē-
tia dispositiua. et simul qd ipe oīc q sens⁹ nō mouet
motu q dīc cōmprehensio nisi a rebus pccularibus et
uer⁹ ē sicut ab agente dispositiō. nō aut p illud uir-
tutē. excludere oē aliud mouēs. qā sic cōtradiceret
ei qd pus dixerat q Az. dīclat aut aiām eē causam
mouētē scdm oēs motus siue ueros siue existia-
tos qd multōies allegauit ppter exercitiū uimoz.
¶ bō enī illd dictū om. itelligi nisi a rebus et. i. nisi
pccibus rebus sensibilib⁹. i. q ly nisi excludit oē re-
pus aliud ab illo tēpoze in quo sensibilia sūt pntia
sensui et loqut de sensibilib⁹ pccularib⁹. et bō uidet
plane eē intentio eius et Az. sicut patet cōsiderati
sentētie. **¶** Sed dīffīlī ut qd dicit om. q si sensus
eēt uirtutes actiue et. sed uere sine dubio hoc nō
ē cōtra pōem nrām. bō enī loqut om. cōtra antiquos
cōtra quos Az. arguit ut dicebat pus. et est intentio
om. q si sensus eēt solū uirtutes actiue et nlla eēt
receptiua sicut dixerūt antiqui ut sequebat ad eozū
pōem tunc sequeretur qd dīcat om. q. s. sensus nō i-
digerent extrinsecis sensibilib⁹ ad sentiendū.
postq. n. nihil recipit ab eis nec actus sentiēdi re-
cipiuntur ab ipsis sensibilib⁹ ad qō indigerēt psen-
tia eoz⁹. uirtus enī nō indiget ad suam opationē
aliquo extrinsecō nisi qā uel recipit aliqd ab eo. uel
qā agit in ipm uel in aliqd cārum ab illo extrinsecō
Et cū nō pono sensus eē actiuos q nullus sit rece-
ptiū a sensibilib⁹ imo unūquemq sensui⁹ q cōic

enumerat dico dīstīndū eē in duo. s. in pncipiū
actiū. et in pncipiū receptiū hō opationis que ē
sentire et illud om. dīctū nō ē realit cōtra me. **¶** Qd
ipse etiam dicit in 7° phicoz. sensus sūt de otutib⁹
et. bō ē uer⁹ mō p dīcto. q nō oēs uirtutes sensitiue
sūt actiue mō quo antiqui posuerūt ut dīctū ē pus
¶ Nec etiā sunt actiue ita q eaz sensationes trāseant
ad sensibilia et recipiantur in sensibilib⁹. bō alio mō
ut onsum fuit prius. **¶** Ad auctōritatē autē Az. in
pbleumatis posset dici q ipse ponit illā rōez tāq
pbabilē nō aut necessariā et uirter uerā. sicut etiā
multas alias solutiones questōnū quas mouet nō
ponit tanq oīo ueras sed apparētes et pbabiles. ut
enī ille liber cōgregatus fuisse ex diuersis dīctis di-
uerz ad exercitiū et pparatiōē hōis ad uirtutem
illoz pbleumatū pquirendā. o^o uno mō q illa so-
lūio ponit ibi sicut pbabilis solū nō ut necessaria.
¶ Cū igit lignū ē qā multōies iterat ibi ista questio. et
ponit quedā alie rōnes forte meliores sicut alias
onsum fuit de questōe de quolibet. et bō pbabile
etiā signū ē q nō ē manifestū uirtutes que sūt i
dextera et q in sinistra solū eē diuersas i agēdo imo
una uirt⁹ passiuā pōt eē magis passiuā et idonea ad
recipiendū q alia. **¶** Item alit posset dici q sens⁹ qd
pono actiuos nō agūt actionib⁹ corpaliū et p mo-
tū ppe dīctū. bō opōnes eoz sūt spūales et istā tane
ut igit ex ista scia. otutes aut i pte dextera sūt melio-
res q i sinistra p cāto qā sūt actiue p pccis actiōib⁹
et motib⁹ corpaliū ad quos idigent et utuntur
calozib⁹ et spūalib⁹ q diffundūt ad pres corpō
exteriorē. et qā isti spūitus et calozes pluries mit-
tūt ad dextē qā i sinistra ut patz ex pccis aīaliū
in anothomīs iō meliores uirtutes tales sūt i pte
dextera q i sinistra. **¶** Ad rōes alioz sup i dūctas
et pad pnam cū dīc aut eēt cognoscens et. dico bō
sicut dixi alias q illa uirt⁹ ē nō cognoscēs sic q sen-
satio nō ē in ea tanq i subdo sed in alia uirtute. et
cum dīc q tūc eēt mūn⁹ nobilis sensu passiuo. nego
ōnam istā. et cū pbatur q cognoscēs ē nobilius n
cognoscēte. dico q nō cognoscēs pōt cōsiderari ou-
phat. uno mō scdm q nō cognoscēs. alio mō scdm
illud qd ē et quantū ad suā eēntiam. mō bō ē uerū
q nō cognoscēs scdm q nō cognoscēs. s. quantum
ad istū dīctū uel negationē cognitionis nō ē no-
bilis imo min⁹ nobile cognoscēte ut cognoscens
ita q nō cognoscere ē minus nobile q cognoscere
tamē illud qd ē nō cognoscēs scdm suā eēntiam et
subam pōt eē nobilius simplr et dign⁹ aliquo qd
ē cognoscēs. uerbi gria corpus celeste circūscripto
motore suo ē nō cognoscēs et musca ē cognoscēs tñ
ipsa suba celi ē nobili⁹ simplr suba musce sicut uir-
Az. 2° phicoz ca^o de casu et fortuna ubi dicit q de
numero manifestoz celū ē diuini⁹ q aīalia et plāte
¶ Unde hō p mītalib⁹ q ipm celū sita fortuna. plāte
sūt et aīalia nō sūt a fortuna nec a cāu ut aliq po-
suerūt. Et om. dīctū ibi plane q ualde topinabile ē
q aīalia et uegetabilia et alia que sūt uirtuosa corpō-
rib⁹ celestib⁹ nō generant nec corrūpūtur a casu.
¶ Sed obicit cōtra bō q cū optimū in aliquo geneē
ē nobili⁹ et simpliciter optimo alteri⁹ generis tūc il-
lud gen⁹ ē nobilius alio genere ut hētur a pho 3°
thopicoz. et appz. qā enī optim⁹ hō ē melior et dig-
nior optimo alio ocludit totū genus hoīm nobili⁹
eē toto genere alioz. s. q oīs homo ē nobili⁹ oī
alio. nūc uero optimū in genere cognoscentium
s. ipse dūs ē melior et nobili⁹ optimo in genere n
cognoscentiū ita. s. q oē cognoscens melius ē oī n
cognoscente sed musca ē cognoscens et celum pre-
ter intelligentiam est nō cognoscens g musca est
nobili⁹ simplr ipso celo. et hēc qdem rō ē multū
friuola et inanis. p eandē enī pōem pbo q celum

simplici nobilius musca quia cum optimum in aliquo genere est. sed optimum in genere subiectum eternarum. s. deus sumus est simpliciter melius optimo in genere corruptibili. Totaliter. n. eorum que in natura optimum deus in phetio methaph. g. totum genus substantiarum eternarum est simpliciter melius toto genere corruptibilium. Constat autem secundum auctoritatem **Az. 7. 7. 7. 7.** quod ipsius celum secundum substantiam suam est perpetuum id est numero et igitur eternabile et incorruptibile ut demonstratum est per celum et mundi et heretur **8. phicoz. 7. 2. methaph. 7. 7.** musca est corruptibilis quia est. Item arguo ad idem per illam propter cum optimum in unoquoque genere est. sed optimum in genere subiectum simpliciter est melius optimo in genere compositum. deus enim qui est optimum entium est subiectum simplex ut patet ex **5. methaph. g.** totum genus subiectum simpliciter est melius toto genere compositorum sed celum circumscripto motore suo est subiectum simplex. secundum **Az. 7. 7. 7. 7.** in multis locis percipue scilicet **7. 7. 7. 7.** methaph. **7. 7. 7. 7.** phicoz. **7. 5. methaph. 7. 7.** in substantia orbis et in deo et mundo. musca uero est subiectum compositum ex corpore et anima quare est. Item per illam rationem probatur euidenter quod species rei sensibilis extrinsece in sensu non est principium actuum sensationum quia cum optimum in aliquo genere est. sed optimum in genere actuum et actuum est simpliciter melius optimo in genere potentiarum passiuarum. dicitur enim quod totaliter est optimum ens est quidam actus et melior est omni potentia receptiva quod sit illud. g. totum genus actuum est simpliciter nobilius toto genere potentiarum passiuarum. 7. sicut totum genus agentium. si species rei sensibilis est actus quidam et actuum sensationis. sensus autem est potentia receptiva solus. sequitur necessario quod species sensibilis aut eius uirtus est simpliciter nobilior et dignior quod sit sensus quod est impossibile scilicet istud. igitur species rei sensibilis non est actuum sensationis cuius tam est oppositum uoluit iste magister. 7. sic per multiplex defectus habet opinionis et quod nullo modo est deo temostratua. uerum quia contra arguere non est soluere etiam si ad mille inconuenientia quod deducatur. id est dico ad illam rationem cum dicitur quod optimum est. possum dicere quod uerum est quod totum illud genus cuius optimum est melius optimo secundum illam additionem secundum quam comparantur optima est melius toto genere. et cum dicitur quod optimum cognoscens est melius optimo non cognoscere uerum est ut non cognoscens est sed non simpliciter secundum eius essentiam uelut opus ipsum est melius. concedo quod musca ut cognoscens est est melior celo ut non cognoscens est cuius quod tunc stat quod substantia celi secundum se longe nobilior sit quam musca simpliciter. sicut etiam in proposito sensus passiuus ut cognoscens est nobilior est sensu agente ut non cognoscens est. cognoscere. n. est quod nobilius quod non cognoscere. sicut uel affirmatio uel habet est nobilior negatione uel privatione cum habet tam est stat quod sensus actus secundum suam substantiam uel essentiam est nobilior quam passiuus et operatio nobilissima ipsi est nobilior nobilissima operatione sensus passiuus. **Aliter possum dicere quod illa propositio est uera de speciebus simplicissimis eiusdem generis. in talibus enim uerum est quod si optimum unius generis est melius optimo simpliciter alterius tota illa species est simpliciter nobilior alia sicut exemplificat de homine et asino. et ratio est quia omnia individua eiusdem speciei simplicissime sunt equalis perfectionis quantum ad ea quod per se pertinent ad quidditatem speciei. et ideo si unum individuum unius speciei est nobilius optimo individuo alterius speciei necesse est quod omnia individua illius speciei cuius individuum est melius sint meliora omnibus individuis alterius speciei. cuius optimum est minus bonum. et ita ista propositio est uera uelut in speciebus simplicissimis eiusdem generis non est uera uelut in omnibus equocis aut analogicis et sic est. et enim cognoscens equoce uel analogice omnino de deo quod est optimum cognoscens cognoscentium et de aliis cognoscibilibus. quod autem in talibus equiuocis aut analogicis non teneat simpliciter patet quia constat quod opti-**

mum in genere actuum est simpliciter melius et secundum quod actus est quod optima potentia passiva ut manifestum est. et tunc non oportet quod omnis actus sit simpliciter melior omni potentia passiva. Magnitudo enim que est quidam actus non est simpliciter nobilior intellectu possibili. et ideo non ualet ista ratio. **Ad aliam principalem cum dicitur tunc anima est. nego etiam** et cum probatur quod absente exteriori sensibili adhuc anima habet uirtutem actiuam est. dico quod uerum est sed non habet sensum receptiuum sufficientem dispositum ad suscipiendum sensationem quia non habet speciem sensibilis ipsam sensum informantem et igitur utique requiritur ad hoc quod sensus recipiat actum sentiendi sicut lumen requiritur in diapaphono ad hoc quod recipiat intentionem coloris. **Sed obicit ab aliquibus quia dicitur ipsi species coloris clausis oculis sufficienter inest et sic oculis clausis contingeret uidere quod est falsum. dico quod illud procedit contra eos** quia si clausis oculis species coloris sufficienter remaneret tunc cum ipsa sit in mediato per se principium uisionis ut dicitur et adhuc remanet principium uisionis receptiuum sequitur necessario quod clausis oculis contingeret uidere. **Et si obicitur quod clausis oculis species uisibilis non remanet sufficienter ad recipiendum uisionem. dico quod ipsa non remanet ad recipiendum uisionem.** Et si dicatur quod species ad hoc quod agat uisionem igitur potentia obli sine medio tenebrosa et ego dico similiter quod ad hoc quod recipiat uisionem requiritur potentia obli sine medio opaco inposito. **Et breuiter** quod ipse dicit tenendo quod ipsa species uisibilis est actuum uisionis. quare non fiat uisio absente uisibili et species remanere illud potero dicere ponendo ipsam speciem esse principium receptiuum uisionis. non enim quecumque dispositio sufficit ad actum ad quem est dispositio recipienda sicut agens non qualitercumque se habens sufficit ad actionem et sic ista opinio est contra suum auctorem. **Ad aliam principalem cum dicitur quod tunc actio aut passio est. dico quod habet quidem manifeste procedit contra eum uel possemus etiam quod ea utitur sicut contra ponentem sensum actuum. ponit enim ille quod illa ratione inducit quod species rei sensibilis aut eius uirtus est immediata per se principium actuum sensationis. Contra quod aperte uadit illa. Si enim species sensibilis est im-**mediatum per se principium actuum sensationis. tunc actio aut passio aut motus habebunt agens per se. cuius oppositum dicitur esse omnium in **5. phicoz. 7. 7.** quod sequitur quod sensatio non est ab aliquo principio per se actio et per omnes nec in aliquo principio per se receptiuo quod est absurdum ut omnium fuit pus. Omnis. n. effectus per se intentus quod recipit in aliquo potentia per se receptiva eius est ab aliquo per se principio actio. **Per eandem** ergo est tale rationem addere ad remotionem huius uerissime conclusionis. **Sed quod dicemus ad hanc rationem. ipse namque** deberet circa hoc sollicitate quod eam induxit et ideo ponere assumit ut manifestum est. **Possumus autem dicere** concedendo omnes et etiam. s. quod actio per se et motus naturalis per se intentus dependet a causis agentibus per se. unde in **5. methaph. dicitur omnino. quod in se patet a materia id est est causa motus secundum agens et secundum finem. s. motor celestis. Ridelicet autem est dicere quod est agens solus passus et** de hoc inquitum est alibi seorsum. et probatum est multiplicitate quod motus dependet a causa agente per se. **Et quod iste** assumit quod habet temerarium est **5. phicoz. 7. 7.** quod actio et passio et motus non habent. **Salua reuerentia dico quod fallaciter enuntiat.** habet enim non est ibi dictum ab **Az. nec a omnino. nec temerarium. sed bene probat ibi Az. quod motus non est motus tanquam subiectum per se nec tanquam terminum. ex quo non** sequitur quod actio et motus non sint causa agente per se. nam de ratione eius quod est causa per se non est quod sit per se terminus motus et quod habet intentio **Az. uidere potest quilibet ueritatis amicus et inspiciedo diligenter ista et ibidem. Ad aliam** rationem cum dicitur quod tunc sensus non est susceptiuus est. dico quod ista propositio omnis sensus est susceptiuus speciei sine materia intelligenda est de sensu qui est subiectum sensationis ne contradicat illi ueritati superius declarate quod anima est agens

oēs ppos motus aīatorz siue ueros siue existiatos
ut onsum fuit pus. itelligendo uero de sensu qui ē
subm sensationis uera ē ista ppo oīs sensus. 7 rō
h? est qā idē ē receptiū pparationis siue oīpōnif
ad actū 7 eius actū ut cōiter tenet. unde cū species
rei sensiblis sit oīpō ad recipiendū sensationē idē
debet eē susceptiū sensationis 7 ipū? spēi sic intel
ligendo qd oē qd ē receptiū sensationis ē recepti
uū spēi 7 nō eō. **S**ed cōtra h? obicit qā ista ppo
sitiō sensus ē receptiū spēi sine materia debet esse
uera p se 7 p aliter enī erraret i oīctā ppoē ulī nisi
assignaret pōcatum suo p subo qd nephas ē oīcē
de h? mō ipsa non ē uera p se p nisi pōcatū in eē
oī cōtento sub subo ut patet ex p posteriorz. igitur
oīs sensus ē receptiū spēi sine materia qd nō eēt
si aliqz eēt adu? qre. **E**t ego mltū miror d ista
opōne qā si eē susceptiū spēi sine materia cōpe
teret p se 7 p ipū? sensui tanq? suo p 7 ut subo tunc
sine dubio nō deberet opetere alteri nisi p naturā
sensus. p mū enī subm passionis ē cui nō uest passio
palud subz. 7 cuiunq? inest passio uest p naturā
p mū subī ut dicit **A**z. in p posteriorz. sic eē suscepti
uū spēi sine materia debet p naturā sensus in eē
cuiunq? inest 7 h? ē manifeste falsum. qā medium
inaiatum recipit spēs sine materia ut aer 7 aqua 7
h? mō diaphona. 7 ē consilis imutatio medī in
aiari 7 organi ab ipīs sensibilibz sicut uoluit Ale
xander sup libro de sensu 7 sensato 7 ille met capit
ad suam rōem q? quīs nō eodē mō recipiat mediū
inaiatum spēm sicut sensus. ipse enī sensus magis
spiritualiter recipit ut uoluit cōm. in libello suo de
sensu 7 sensato. tñ eē receptiū spēi sine materia nō
dī pure equoē de medio 7 de sensu s aut uniuoce
aut analogice. passionis enī analogice ulāmbigue
debet assignari subm ambigū. 7 eēt errō si p mūz
subm pncipale passionis ambigue assignaretur ei
ut euident docet Lincōn. sup p mūm posteriorz. p
g q? sensus nō ē p mūm subm h? qd ē eē receptiū
spēi sine materia. **S**ed arguit q? tunc **A**z. in h? er
tauit in acceptiōe ulīs. oīco q? nō sequit quia ad h?
q? hō erret in acceptiōe ulīs non sufficit q? assignet
pōcatū d subo nō p sed oportet q? putz illud qd nō
ē subm p mūm eē subm p mūm uel q? lateat ipsum
illud idē non eē subm p mūm. **A**z. aut nō putauit
sensū eē p mūm subm receptiū spēi sine materia
imo euident docuit q? etiā ipm mediū recipit spēs
sine materia 7 iō non errauit in acceptiōe ulīs. suf
ficiat aut ei quantū ad illud capitulū oī dē illā p
petatem de sensibilibz ad remouendū quendā er
rozē antiquoz ponentiū sensū realiter habere i se
ipsa sensibilia. **A**d cui? enī erroris existipationem
spāliter ouertit cōtēnā suā ad ipos sensus qui
sūt subiecta sensationū. **E**t aut cōsiderādū p p illā
auctoritatē 7 files q? forte in greco ideomate nom
qd ē loco h? noīs sensus non repñtat nūi uirtutez
receptiū ita q? uirt? naturalis aīe actiā sensationis
non noiatur eodē noīe quo sensus qui ē subiectū
sensationis. 7 iō **A**z. postq? docuerat uirtutē aīam esse
cām actiuā oīum motuū 7 actiū uiuentis ut de
claratū ē locus fuit d sensu q? ē subm ipū? sentit.
7 de ipso uirtutē 7 simpit enuntiauit ea que oīa sūt
f. q? mouet a sensibilibz 7 q? educit ad actū 7 sic
sermōes ei? hñt uirtutē ueritatē. qd qd tam sit d no
mine non facio uī; oī mō rei ueritas appareat. s. q?
ppter sensus receptiuos ē uirt? naturalis aīe actiā se
lationis 7 hanc latini cōsueuerūt uocare sensū agen
tem licet de esse ei? fuerit dubitatio ut p ex dictis.
Ad aliam rōnem cū dī q? tūc ista non esset uera
color ē per se uisibilis. nego cōm. quia quāuis sit
aliqua uirtus naturalis i existēs actiā uisiblis tāq?
agens pficiens. tñ ista uirtus nō largit corpi forā

7 hitum p quē moueat diaphonū imo ipse color p
sui naturā mouet. i. imutat ipz diaphonū scō; actū
7 h? ē de eēntia uel natura eius scōm q? uisibilis ut
dicit **A**z. 7 cōm. 7 sic erit p se uisibilis in 2° pfectad
7 erit actiū uisionis siue tanq? agens oīpōitiū
7 h? sufficit. uerz ē g q? color nō eēt p se uisibilis si sen
sus actiuus cōfetteret uel largiret ei forā 7 hitum
p quem moueret ipm diaphonū 7 uisū sicut puta
uerūt aliq? d lumie. sed nō ē ita imo ipse color p sui
naturā mouet diaphonū 7 uisum. 7 tūc uirtus nāl
aīe efficit uisionē in uisū oīpōsito p spēm coloris.
Ad alā rōem cū dī q? sensus passiu? ē. oīco q?
ista rō est cōtra suū auctorē. pbatut enī p illā rōē
q? sensus pncipalis cognoscat spēcē rei sensiblis
exntem in medio ut uisus cognoscat spēcē colōis
exntem in aere. cui? tñ oīpōitūz cōiter tenet 7 qsi
manifestū ē ad sensum. arguit enī sic. cognitio fit
passimilationē cognoscēns ad illud cui? habet simi
tudinē in se. nūc aut sensus h? in se similitudinē
spēcē sensiblis. cū sensatū sit qdam effect? illi? spe
ciei. effect? enī h? similitudinē ad suā cā; qre. **A**z.
patet q? illā rōem nō eē sufficientē qā sic concludit
inconueniens cōtra illū sicut cōtra aliū. oīco autē ad
hanc rōem negando cōm. uisus enī nō cognoscat
p pē illam uirtutē naturālē aīe que agit uisionem
sicut nec p pē cognoscat spēcē exntem in medio. 7
cū pbatut q? cognitō fit p assimilationē ē. oīco q?
h? ē fallacia cōtis. bene enī uerū ē q? ad h? q? anima
nra aliqd cognoscat q? eius similitudinē in se
hēat quodāmodo. sed non sequit q? ipa cognoscat
oē illud cui? similitudinē h? in se. cū enī sensus sit
qdam effectus generantis qd generauit aīal 7 sic
habet quandam similitudinē ad ipz sequeret q?
ipse sensus cognosceret illō generās quod generat
aīal 7 sensum qd ē abstrctū 7 iō nō ualet rō. **L**um
n. oī q? cognitō fit p assimilationē ē. oīco q? si nō
loquimur de cognitōe quā habet sensus particulad
exterior ista fit p assimilationē sensus ad obiectū
p spēcē generatā ab oīo mediāte medio 7 ipsum
oīm repñtatem. mō talis nō ē similitudo quam
habet ad sensū actiū ut manifestū ē. nō enī sensus
actiū generat i sensu passiuo spēcē ipm represen
tantē mediāte aliq? medio qd pus imutat ab eo.
7 sic patet defect? rōis istius q? negat sensū agētem
7 ponit spēcē sensiblē eē pncipiū actiū sensationis
uerz ē qd ipse adduxit quasdā rōnes alias usq? ad
qre tam que oēs solute sūt in 2° tractatu d fēu agē
te. sed ppter breuitatē qā in illis aliis rōibz pauca
aut nulla ē oīcultas iō eas ad pns nolo narrare
nec soluere. p ea tñ que h? cōgregata sūt quibz pax
exercitatus poterit oīa talia argūta facili? dissol
uere. **N**ūc restat oīcē d ultia rōe quā ponit qdā
locoz nōz. illā enī reputo meliozē oībus aliis 7
fieri credo q? si cōtra illā rōē posset iueniri ratio
dēmitatua ille iuenisset. cū ipse dicit q? si eēt sensus
agens tunc ipm sensitiū eēt in potentia essentiali
ad actū qui ē sentite. cōcedo illā cōm. 7 cōm. 7 ipse
non demitauit oppositū sicut patet i spicienti totūz
sūū op? i. ibi qdē ipse ut supponere q? sicut graue
scōm actū se habet ad ubi deotium sic sensitiuum
se habet ad actū qui ē sentit. mō ipsum gūe i actu
non ē in potentia eēntiali ad ipm ubi deotū h? solū
in potentia accñtali ppter qd nō idiget motoze p
se. 7 ego oīco q? id non est p se notū q? graue scōm
actū non mouet seipm nisi p accñs imo ē magna
cōtrouersia 7 oīcultas multiplex ut patz 8° philo
coz 7 q^o celi 7 mūdi 7 sic ultima resolutio ē ad ali
qd multū dubiū 7 forte oīcultū pposito. 7 hec nō
est natura d mōstrationis sufficientis ut p p poste
riorz pāpue qā naturalis pbi ē maximā certitudinē
querere scō; cōm. 2° metaph. **I**pico tamen ultius

magis appropinquando solutioni rōis q̄ duplex est
potentia eēntialis ad aliq̄e actū. una ē que est in
subō hñte uirtutē naturālē inclināte ipm ad actū
contrariū ut dicim⁹ q̄ aqua habet potentia eēntialem
ad ubi sursum 7 ad motū sursum 7 ipa aqua hñt actū
contrariū ad motū sursum. s. ubi deorsū 7 habet na-
turaliter uirtutē inclināte ipam ad motū deorsū
sistit autē in alijs. 7 hec potentia uocat potentia eēn-
tialis a dñi. p̄ tanto q̄ puatio actus q̄ ē rōe talē po-
tentie cōsequitur naturalit̄ formā 7 eēntia ipi⁹ subī.
ut puatio ubi sursum 7 motus ad sursum cōsequitur
naturalit̄ formā aque 7 terre. alio mō dñr potentia
eēntialem p̄ eēntiam 7 naturā suā ordinat ad actū
sicut ad suū p̄ se finē 7 tñ non ē in subō contrariū
actū hñtem aut uirtutē naturālē inclinātem ipm
ad actū contrariū. Et q̄ hec distinctio sit uera 7 ne-
cessaria declaro sic. Constat q̄ p̄mum membrum ē
uerz. concedit enī ab oib⁹ q̄ subm hñs aliquem
actū in potētia eēntiali ad actū contrariū ut terra uel
aqua que naturalit̄ hñt grauitatē. hñ uero simplici-
t̄ illa uero in respectu dicunt eē in potētia essentiali
ad leuitatē 7 ad ubi sursum. sed q̄ aliud membrū sit
uerz sic patz. Cōstat. n. q̄ cuilibet p̄ se motori corze
spondet aliqua potētia eēntialis receptiua motus
ut ille etiā accipit in rōe sua. cū ḡ motor celi sit p̄ se
motor ipi⁹ celi ut patet in 8° phicoz. necessariū ē
ut celi hñt potētia eēntialem ad moueri motu cir-
culari. 7 tñ certū ē q̄ ipm celū n̄ habet aliq̄e actū
contrariū motui circulari. nec uirtutē aliq̄a naturālē
inclinātem ipm ad motū contrariū imo nec ad mo-
tū aliū ut patet ex p̄ celi 7 mundi. relinquit ḡ q̄ hñ
potentia eēntialem ad motū illo mō. q̄ hñ potētiā
que p̄ suam eēntiam 7 naturā ordinat ad ipm mo-
tū recipiendū. Similit̄ patet in alio. nā uirt⁹ augmē-
tatiua ē p̄ se mouēs ipz augmētabile motu angmē-
tatiuo 7 sic oīz ipm augmētabile habere potētiā
eēntialem ad motū talē. 7 tñ certū ē q̄ ipm augmē-
tatiua non hñt aliq̄e actū contrariū motui augmē-
tatiui nec aliq̄a uirtutē naturālē ipz inclināte
ad aliū motū. ḡ oportet q̄ alio mō hñt potētiā
eēntialem ad istū motū augmentationis. Itē ipē
intellectus possibilis dñr ē i potētia eēntiali ad ipē
cū ē intelligibilē scdm ipz in tractatu de intellectu agēte
7 tamē intellect⁹ possibilis nullū hñt actū contrariū
ipz intelligibilis nec uirtutē inclinātem ipm ad
contrariū. oīz ḡ ipm ē in potētia eēntiali alio mō. s.
q̄ hñ potētiā que p̄ suā eēntiam ordinat ad actū.
patet ḡ ex dictis q̄ potētia eēntialis dñr multipli-
citer. ista aut potētia eēntialis q̄ est in subō n̄ ha-
bēre contrariū qñq̄ uocat potētia accīdēntialis nō pro-
tanto q̄ solum paccīs ordinat ad actū. sed p̄ tāto
q̄ puatio actus que ē in subō hñte talē potētiā
non inest naturalit̄ illi subō sed uiolētē sicut cum
ḡue scdm actū existit sursum ipm ē aptū natum 7
potens existere deorsum 7 caret 7 puatum est ipo
ubi deorsum. hec aut puatio 7 carentia non est ipi⁹
grauit̄ naturalis imo p̄ uiolētia habet ipsam 7 per
accīs 7 iō dñr potētia accīdēntialis quantū ad hoc. tñ
indubitanter aptitudo eēndi deorsum quā habet
ḡue p̄ eēntiam suā 7 naturam ordinat ad actū qui
ē ubi deorsum. Mac distinctio uerificata p̄ tñtio
ad illā rōez cū enī dñr q̄ sensitiuū erit in potētia eēn-
tiali ad sentire falsum ē loquendo de potētia eēn-
tiali accepta p̄ mō quā nullū habet contrariū actū sen-
tiendi nec uirtutē inclinātem ipm ad actū cō-
trariū. sed bñ erit in potētia eēntiali 2°. s. in potē-
tia que p̄ suam eēntiam ordinat ad actū qui ē sen-
tire. 7 talis potētia requirit uirtutē p̄ se r̄duciuiam
ad talē actū. dico ḡ q̄ semē ex quo generabat aīal
fuit in potētia eēntiali ad actū sentiendi 7 ipz sen-
sitiuū i aīali generato ē in potētia eēntiali ad ipm

actū. sed multū diuersimode. nam semē fuit in po-
tētia eēntiali. q̄a hēbat formā eēntialem subale
contrariā illi forme cui⁹ ē actus sentiendi. Forma. n.
subalis semis est cōtrariā aīe sensitiue saltem scdm
disposēs nāles. nā ipz sensitiuū nullū habet contrariā
formā illi fore quā cōsequitur sentire. 7 iō rō peccat
scdm multiplex. Cū ḡ ille cōcesserit oēs supposēs
p̄me rōis nre quā pbauim⁹ ē ē sensū actiui p̄ter
p̄mam que dicit q̄ sensatio dependet ab aliq̄ p̄nci-
p̄ se actiui. 7 pbatum ē euidenter q̄ hñ est uertū 7
necessariū. 7 oīsum ē qualiter sensitiuū ē in potē-
tia eēntiali ad hñ op⁹ q̄ ē sentire qd solū uidebat
ingrere iste mōr nō restat nisi cōcedere illā conclu-
sionem. s. sensū agentem eē 7 hñ ē qd uolumus.

Uscendū autem scdm unūquēq̄
sensum 2°.
Primo circa illud capitulū quent
Itz sensus p̄cularis possit dāpi
circa suū p̄pūz sensibile. Et arguit
q̄ sic. q̄a uirtus que iudicat ali-
quid ēe alterius dispositio q̄ ipm sit recipit. hñ ē mai-
festum. sed sensus p̄cularis iudicat suū sensibile eē
alterius dispositio q̄ sit ut uisus iudicat aliq̄d colo-
ratū ēe rubrū qd tñ ē albiū ul⁹ nigz qd appat̄ cum
aliquid uidet mediāte medio rubro. sicut gust⁹ febrū
citans iudicat aliq̄d ēe amaz 7 tamen ē dulce ut
appz p̄ expientiam. Item sicut se habet intellectus
ad intelligibile sic sensus ad sensibile p̄ cōuenientēz
iustitiam 7 hñtur in 3° hñ intellect⁹ errat qñq̄
circa intelligibile p̄pūm. qdditas enī ē p̄pūm
obm̄ intellectus 7 p̄mum. 7 tñ intellectus n̄ recipitur
circa qdditatē cū iudicat qdditatē unī rei ēe qddi-
tatem alteri rei ut cū aliq̄ iudicauerit aīam ēe cor-
pus. 7 temp⁹ eē eēntialiter ipm motū 7 sic dñs alius.
Item uirtus cognoscēs aliq̄d 7 non hñs cogni-
tione uerā de illo hñt falsam cognitionē dñ ipso. hec
ut manifestat. sed sensus p̄cularis cognoscit p̄pūz
sensibile hñ ē manifestū. 7 nō hñt dñ ipso cognitionēz
uerā. pbatio q̄a ueritas 7 falsitas cōsistit circa com-
pōem 7 oīonem scdm 12° p̄ armenias 7 8° me-
thaph. 7 in 3° hñ sensus aut p̄cularis nō cōpōit
nec diuidit aliq̄d cū aliquo ut ut manifestū. hec. n.
opatio ē intellectus. s. oponere 7 diuidere 7 hñ ḡ 2°
Oppositum ut uelle 7 n̄. in diffinendo sensibile
p̄pūm. dicit enī q̄ sensibile p̄pūz est illud quod n̄
cōtingit altero sensu sentiiri 7 circa qd non cōtingit
errare. Ad intellectū questionis intelligendū ē
q̄ sensus p̄cularis aliq̄n est in debita 7 p̄pōzio-
nabili distantia ad sensibile p̄pūm. aliq̄n autē nō.
q̄a minus distat 7 elongatū ē ab ipo aut min⁹ pro-
pinquū est ei. Item cōsiderandū ē q̄ oīs sensus
ē uirtus organica ut patet in 2° 7 3° hñ ipm autē
organū sensus qñq̄ ē nāliter dispositū 7 p̄prie ita
q̄ nullam hñt dispositiōem in naturalem 7 incompetēte
ad actum sens⁹. qñq̄ ē innaturalit̄ 7 incompetēte
dispositum ad ipm actū sensus. Cōsiderandū
etiā q̄ oīs sensus p̄cularis indiget medio aliquo
ad actū suū 7 illud mediū aut ē naturalit̄ dispositū
scdm q̄ exigit multiplicatio 7 generatio ipz sensi-
bilis. aut est innaturalit̄ dispositum 7 inconue-
nienter ita q̄ hñt in se aliquam dispositiōem inconue-
nientē 7 ipropriam ad recipiendū specē rei sensi-
bilis ipm sensibile rep̄ntantem. Intelligendum
etiā q̄ sensus p̄cularis nō ē nātis cognoscere ali-
quod sensibile extrinsecū nisi recipiat spem illi ali-
quo mō. cū signū ē q̄ cū inter sensibile 7 sensum
interponit aliq̄d qd phibet sensibile generare spe-
ciē suam in sensu p̄culari ipē sensus p̄cularis n̄
recipit illud sensibile ut cū inter uisum 7 colorem
interponit aliq̄d opacū 7 tenebrosū. phibēs specē

generatio colore in visu non uidetur. sicut autem et in alijs.
¶ **I**psa promissa dico ad questionem quod cum sensus particularis est in debita et proportionata distantia a sensibili et mediū nullā habet dispositionem inconuenientem et innatam ad recipiendum spem repitantiem obiectum. et similiter organū est oīo naturaliter et cōuenienter dispositum secundum quod exigit ad actum sensus tunc sensus particularis non recipit circa suū obiectum seu sensibile propriū. et hoc est ad oīa manifestū et certū quod non multū indiget ratione ad probandum quod ita sit et forte debet recipi ab intellectu non obposito sine ratione determinatiua per solā inductionē. Cum enim uisus et color sunt sibi inuicē debito modo appropinquata et mediū puta aer aut aqua fuerit pure oīa phona nullā extraneā dispositionem habentia. et sicut oculus fuerit oīo sanus et nulla innaturali et inconuenienti dispositione deputatus. tunc uisus non recipit in iudicando illud quod uidetur esse coloratum aut albu aut nigrum aut rubrum et sic de auditu et olfactu et alijs. **Sed** quāuis hoc sit satis manifestū. tamē non est inconueniens habere causā assignare. cognitō enim alicuius per suā causā est perfectior quā uisū esse tamen ut dicitur comm. super phisicū h. 7. 8. phisicorum. Causa autem habet forte et ista quod cum sensibile est sufficienter appinquant sensui et cum habet mediū et organum sicut naturaliter et cōuenienter disposita tunc sensibile generat in sensu formā et spem ipsam repitantiem ueteris proprie et perfecte et sic ipse sensus est perfecte dispositus et paratus ad recipiendum uerā cognitionē aut saltē cognitionē non falsam ipsius sensibilibus. **Unde** posset sic illogizari. positis causis proprijs et per se alicuius effectus necesse est esse illū effectū et parue in rebus naturalibus. sed illi tribus accidentibus concurrentibus ponunt principia. appinquant et per se cognitionis perfecte ex his sine deceptione et errore. tunc enim ponit et existit principium receptiuū appinquant per se perfectū. et spes rei sensibilibus repitans perfecte ipsam sensibile et ponit uel existit appinquant principium actiuū talis cognitionis perfecte et ideo necesse est tunc existere cognitionē perfectā quā sensus particularis naturaliter habere de suo proprio sensibili sine errore et deceptione. cum autem una illarū conditionū defecerit contingit sensui non habere perfectā cognitionē de sensibili sine errore imo sensus uel aīal utres sensui recipietur et errabit circa tale sensibile ut dicebat arguendo. **¶** **H**ec autem manifestū est experientia si enim digitis cancellatis supponat lapillum rotundum uel pisum aut aliud simile corpus et circūducatur tunc apparebit esse duo corpora. quod si non esset alia uirtus cognitiua sic indubitanter putaretur esse duo corpora. et cā habet quod mediū ibi non est sufficienter dispositum et naturaliter se habet imo unius digitorum. quod si appinquant et circūducatur super alterū in situ inaturali. et tō spes mediantē ipso pueniens ad uirtutem factiuā non oīo sufficienter uincit spem quod puenit per alterū. propter hoc tamen iudicat esse duo sed in hoc non est deceptio circa sensibile propriū sed cōtra. **¶** Numerus enim et unitas non sunt sensibilia propria sed corā ut dicitur in libro. **¶** **E**xemplū autem de errore sensus particularis circa propriū sensibile propter indebitā distantiam manifestū est. cum enim corpus albu multū distat a visu uidetur nigrum aut multo minus albu quod sit. Similiter cum sonus audit de longe multo minor et imperfectior apparet de prope. sicut autem et in alijs. ostendit tamen aliquod quod nunquā sensus particularis recipit circa propriū sensibile proprie loquendo de sensibili proprio. sensibile enim propriū sensus est illud quod continet oīa per se et facit immutancia illū sensum. ut color est sensibile propriū uisus generaliter accipiendo color est per quocūque actu diapsoni ut caput. **¶** **I**n libro de sensu ubi dicitur quod oīa corpora colore participant. hoc sensibile propriū uisus non est albedo neque nigredo neque aliud spāle contentū sub colore. modo licet uisus recipiat circa ista spālia. scilicet circa albu et nigrum tamen nunquā recipit circa colorem. nunquā enim contingit quod uisus iudicet aliquid esse coloratum nisi illud

sit aliquo modo coloratum. sicut gustus non iudicat aliquid esse saporosū nisi illud sit aliquo modo saporosū. et auditus nunquā iudicat aliquid esse sonū uel aliquid esse sonā nisi illud sit aliquo modo sonā ut sonus. et sic sensus particularis non recipit aliquo modo circa suū sensibile proprie propriū. **¶** **E**t hoc ut intendere. **¶** **I**n libro ubi dicitur et non recipit quoniam color et quoniam sonus. sensus igitur recipit circa aliquid contentū sub suo proprio obiecto propter aliquem effectū modo predicto non est ipse effectus circa propriū obiectum. et circa sensibile propriū et propter hoc. **¶** **A**bio lute dicitur quod sensibile propriū est circa quod non contingit errare. **¶** **E**t hoc ostendit quia pulchrum ut si enim intelligimus per sensibile propriū illud quod non sentit a sensu et per se imutat sensum et continet oīa que ab illo sensu cognoscuntur per se tunc circa sensibile propriū hoc modo ostendit non recipit ipse sensus particularis ut dicitur et hoc utique modo ut. **¶** **A**bi loqui de sensibili proprio. si oīo per sensibile propriū alicuius sensus intelligimur de illud quod per se imutat illū sensum et non per alio sensu particulari sentiri sic est sensus bene recipit circa sensibile propriū. propter causas predictas et hoc modo cōter intelligitur. **¶** **E**t autem ulterius considerandum quod quāuis sensus particularis nunquā recipiat circa sensibile propriū modo predicto. nunquā enim hoc uel alteri aīali appropinquat quod audiat sonū quoniam aliquē sonū audiat nec unquā ei appropinquat quod uidat colorem quoniam uideat colorem aliquo modo tamen ipse sensus particularis uel magis proprie loquendo aīal utres sensu particulari aliquem recipit circa subm sensibilibus et circa locum uel ubi ipse. ut si uisus aliquo colorato iudicet aīal quod sit illud coloratum utrum stagnū uel argentū et ubi sit an in superius uel inferius multoties recipit. quod non sic puro contingit quod ipse sensus particularis iudicet de illo subiecto et ipse cognoscat. sed magis quedā alia uirtus aīe interior et nobilior sensu particulari et hec uirtus est uirtus cogitativa in hominibus. hoc enim uirtus apprehendit intentiones indiuiduales oīum. per predictam uirtutem ut hac humanitatem. et hanc primatatem et hoc ubi sit aut et de alijs. hec autem est nobilissima uirtus aīe scilicet situe de qua multa pulchra docuit comm. in oīis locis suorum commentorum et forte uidebitur post. **¶** **S**ic igitur intelligo sensum particularē aliquādo recipi circa subm suū proprie sensibilibus quod sit. quia aliqua alia uirtus cuius cognitio cōcomitatur cognitione sensus recipitur circa illud ut uisus aliquo colorato uirtus cogitativa iudicat ipsum esse niuem aut fatinā aut stagnum aut plumbū et sic de ceteris et hec est intentio comm. in commento habet per se. **¶** **V**ideret alicui quod sensus particularis nunquā recipit circa sensibile propriū quia quicūque sensus recipit spem sensibilibus eo modo quo sensibile ipsam imprimat. tunc ut esse uerū iudiciū cum sensus naturaliter sit sentit et iudicare per spem a sensibili sibi impressā. sed cum sensus sentit semper recipit spem sensibilibus eo modo quo sensibile ipsam agit et natū est agere. **¶** **V**ideret. n. alteratum seu passum nunquā recipit formā ab agente nisi quam agēs inducit nec alio modo nisi quo agēs natū est eam inducere. Si enim recipiat alio modo quod agēs non induceret ipsam quod esset agēs illū modum si passum quod est in potentia ad formā ad oīem modum recipiendi secundum quē recipit. **¶** **E**t forte dicendū habet quod sensus innaturaliter dispositus recipit spem sensibilibus alio modo quod ipsum sensibile natū sit eam imprimere et illū modum efficit dispositio innaturalis ex his in sensu. **¶** **E**t dicitur quod sensus cum sentit semper recipit spem sensibilibus eo modo quo sensibile natū est ipsam agere sed non oī eo modo quo natū est agere. non enim semper recipit eam modo perfecte. **¶** **A**utem sensus habet uerū iudiciū de sensibili necesse est quod recipiat eius spem modo perfectissimo quo sensibile natū est eam facere. scilicet ipsam proprie repitantiem et hec

h uir eē manifesta. in h enī differt sensibile p se a sen-
sibili p accns. qā a sensibili p accns sensus nihil pa-
tetur. i. nihil recipit ut dicitur. **Az.** in lra. sed a sensibili
p se debet sensus aliquid pati. Sentire enī in quodā
pati 7 moueri accidit ut dicitur. **Az.** in lra. sed magni-
tudo n̄ pōt gignere suā spēm i medio nec i sensu.
pbatio. qā illud qd hz realit magnitudinē n̄ recipit
spēm magnitudinis p̄cipue si hz magnitudinē ei dē
spēm. recipiēs enī debet eē tēnūdatū a recepto saltē
scdm spēm. 7 ista p̄pōe utit. **Az.** i receptiōe spūali 7
māli ut dicit dñm. in isto 2°. **Unde** **Az.** dicit i ca. de
uisibili. ē autē susceptiūū coloris qd sine colore. so-
ni autē absonū qre. **Item** cōfirmat ista rō. nam
si magnitudo facit suam spēm i medio illa species
aut eēt d̄ genere q̄litaris. aut d̄ genere quātitatis.
cū enī eēt ens extra aīam actū necesse ē ipam eē in
aliquo p̄dicamēto. 7 n̄ ē rōabile ipam eē i alio nisi
i altero istoz duoz ut p̄ cūlibet sani capitis. s̄ illa
spēs magnitudinis n̄ pōt eē qualitas. sicut enī q̄litas
n̄ generat spēm que sit magnitudo sic n̄ uidetur q̄
magnitudo generet spēm que sit qualitas p̄cipue
qā illa spēs debet eē cōfōrmis illi magnitudi ut eaz
rep̄senter. qualitatē autē qualitas pōt eē cōfōrmis ipsi
magnitudi 7 ipaz magnitudinē rep̄senter. **Item**
est dñdum q̄ illa spēs sit d̄ genere quātitatis quia
aut eēt ei dē spēm spūalissime cū ipa magnitudinē ut
spēs lineae eēt ei dē spēm cū lineaz 7 sup̄ficiē cū su-
p̄ficie. aut eēt alteri spēm. si diceret q̄ spēs lineae quā-
gignit i medio sit ei dē spēm spūalissime cū lineaz
h̄ uidet i rōabile qā cū ipm mediū 7 obm habeat
i se longitudinē n̄ debet recipere lōgitudinē ei dē
spēm. **Item** est dñdum q̄ sit alteri spēm ab ipa magni-
tudinē qā sic **Az.** non numerasset sufficient species
quātitatis qre. **Item** cōfirmat qā dicit dñm. i. q̄ p̄bi-
licoz. ca. de uacuo. q̄ quātitates non sūt de otutibz
actiuis. q̄ ipia non pōt facere suam spēm i medio 7
organo qre. **Item** pbat spūalē d̄ motu qā
illud cuius nihil ē extra aīam nisi indiuisibile n̄ ut
eē sensibile p se. nam indiuisibile p se non sentitur.
ut dicitur. **Az.** in de sensu 7 sensato. sed ipsi moti n̄
h̄l est actū extra aīam nisi indiuisibile. Sicut enī de
tempore nihil est actū 7 simul extra aīam nisi nūc
ut patet ex q̄. 7 8°. p̄bicozum. sic de motu nihil
uidet eē extra aīam nisi mutātū eē. **Unde** 7 cōm.
dicit q̄ p̄bicoz q̄ motus nō ē demitatus. s. cōgre-
gatus insimul sed mens facit ipm qre. **Item**
arguit de numero. qd ē cōpositū ex nō sensibilibus
non ē sensibile p se. h̄ ē manifesta p **Az.** sed nume-
rus ē cōpositus ex non sensibilibz. qā ē cōpositū ex
unitatibz ut p̄ 8° 7 7°. methaph. unitas autē non ē
sensibilis cū sit sūmptū indiuisibilis 7 actū 7 potē-
tia ut patet in 3° p̄bicoz 7 5° methaph. 8°. **Item**
deinde arguit de q̄te. si q̄es eēt p se sensibilis.
aut sentiret p spēm. p̄pam. aut p spēm moti. p̄ sūffi-
cientem oīonem. non p spēm p̄pā. qā p̄uatio nō
facit spēm in aliquo. eo q̄ p̄uatio nō est ens. non
ens autē nihil mouet nec efficit. qā semper existit
aliqua spēs mouēs 3° p̄bicoz. nec p spēm moti. qā
motus ipse sentit p suā spēm. q̄ p̄ illā nō sentit q̄es
Item sensus p̄cularis nō pōt h̄re spēm motus
nisi exāte motu. sensus enī p̄cularis non cōseruat
spēs rez in absentia eaz ut cōiter cōcedit. mō corpe
aliquo q̄escente nō ē eius motus ut manifestum ē
qā p̄uatiue opposita nō sūt simul in uno subo ut d̄
in p̄dicamentis. q̄ oūm corpus aliquid q̄esat sensus
p̄cularis non h̄z spēm motus eius. 7 sic per species
motus nō pōt cognoscere q̄tem alic⁹ corpi qui-
escentis. nec p spēm p̄pā ut pbatum ē. q̄ nullo
mō sensus p̄cularis pōt cognoscere q̄tem. **Item** ē
dicendū q̄ sensus p̄cularis cognoscat q̄te alicui⁹
mobilis oūm illud mouet 7 oū species motus est

in sensu. qā oū mobile mouet 7 ē p̄ns sensui sens⁹
p̄cipit eius motū ut manifestū ē ad sensum p̄cipue
in uisu. 7 sic simul cognosceret q̄tem 7 motū. qd
ē absurdum. **Item** h̄ ē cōtra **Az.** in h̄ 2°. ca. q̄
aut non sit sensus. dicit. n. ibi **Az.** q̄es cognoscat
in eo q̄ nō mouet. sensus q̄ p̄cularis non cognoscat
q̄tem alicui⁹ mobilis oūm illud mouet. qā idem
esset qd p̄ns. **Ex** oībus istis ut alicui⁹ q̄ sensibilia
coīa non sunt p se sensibilia. **Oppositū** arguitur
auctoritate **Az.** in lra. sit auctoritate cōm. 7 oīum
alioz expolitoz. **Item** questio ē multū difficilis
7 paz iuenio ordinatū p̄ter oīa cōm. contra q̄ sūt
multe auctoritates ut patet ex argumētis iudicis
Quidā dixerūt sicut frater **Thomas** in isto loco q̄
sensibilia coīa nō sunt sensibilia p accns. p̄t ouas
rōes. p̄ qā h̄mōi sensibilia coīa sunt p̄pā oba se-
sus coīs. sicut sensibilia p̄pā sunt p̄pā singularis.
2°. qā sensibilia p̄pā non p̄nt eē sine sensibilibz cō-
muniū imo ipa sensibilia coīa sunt subiecta per se
sensibilibz p̄pōzum ut eis iponit. **Item** enim frater
Thomas q̄ ultra q̄ istaz rōnum ē incōptens. p̄ qā
falsum ē q̄ ista sensibilia sint oba sensus coīs p̄pā
supple. q̄ est qdam sensus diuersus a qnq̄ sensibus
p̄cularibz. qā iste sensus coīs ē quedā potētia ad
quaz terminant oēs imutatiōes sensuū p̄culariū
ut infra patebit. **Unde** impossibile est q̄ sensus coīs
h̄eat aliqd obm p̄pā aliud q̄ h̄nt sensus p̄pā.
Item d̄ro q̄ sensibilia coīa eēt obm sensus coīs
non excluderet p̄ h̄ qn eēt p accns sensibilia ref-
pectu sensuū p̄pōz. sicut enim agit h̄ de sensibilibz
scdm q̄ habet h̄itudinē ad sensus p̄pōz. nā po-
tentia que ē sensus coīs non dū ē declarata. **Quod**
autē est obm sup̄ioris alicuius potētie d̄ngit esse
paccidens sensibile ut post dicit 7 sic p̄ma rō non
ē cōptens. **Item** secūda rō n̄ ualeat. ad h̄ enī q̄ ali-
quod sit sensibile p accns non refert utz illud qd ē
subm q̄litaris sensibilis sit eius p se subm. uel nō p
se. null⁹ enī diceret ignē q̄ ē p se subm caloris eē p
se sensibile tactu. **Item** ē cōsiderandū q̄ h̄c due rōnes
q̄s recitat frater **Thomas** 7 ip̄obāt. uident sup̄fi-
cialit eē rōes cōm. sed nō sūt ut patebit i seq̄ntibus
7 puto q̄ ipse frater **Thomas** sūmptū istas ouas rō-
nes ex uerbis cōm. nō tam dicit plane eas esse ratiōes
cōm. qā forte dubitauit an eēt intētiō cōm. aut scuit
q̄ h̄ n̄ fuit intētiō eius. **Item** ultē d̄ dicit iste frater
q̄ iō aliter ē dicendū q̄ sentite cōsistit in quodam
pati 7 alterati ut oīa est s̄. q̄cqd q̄ facit oīam in
ipsa passione uel alteratiōe sensus h̄z p se h̄itudinē
ad sensum 7 d̄ sensibile p se. **Item** aut nullam facit
oīam circa imutatiōē sensus ē sensibile p accns
Unde 7 in lra dicit p̄ns qā sensibili p accns nihil
patitur sensus scdm q̄ h̄mōi. oīam autē circa im-
mutatiōē pōt aliqd facē oup̄t. **Item** nō mō quantū
ad ipam spēm agentis 7 sic sensibilia p̄pā p se faci-
unt oīam circa imutatiōē sensus scd q̄ h̄ ē colō
illud aut sonus. 7 illud ē albū illud uero nigrū. ipse
enim spēs actiūoz in sensu sunt sensibilia p̄pā ad
que h̄et naturalē h̄itudinē potētia sensitiua. 7
p̄pter h̄ p̄aliquaz oīam istoz sensibilibz cōfiscat
sensus. **Quedā** uero alia faciūt oīam in trāsmuta-
tione sensuū n̄ quantū ad spēm agentis. sed q̄tum
ad modū actiōis. qualitates enī sensibiles mouent
sensuū sicut 7 corpalit. unde alit mouēt sensum
que sūt in maiori uel in minori corpe 7 scdm q̄ sit
in diuerso situ ut p̄p̄inquo uel remoto uel eodē ul
diuerso. 7 h̄ mō sensibilia coīa faciūt oīam circa i-
mutatiōē sensuū. qā nō h̄nt h̄itudinē ad sensum
ut species actiōz iō in ea n̄ diuersificāt species po-
tentie sensitiue sed remanēt coīa pluriū potētijs
sensus. **Item** in his uerbis manifeste uidet i n̄ edere iste
h̄c q̄ ista sensibilia coīa nō p̄o tanto sūt sensibilia

communia qd iprimat sensibilibz suas pprias spēs
seu simulacra. sed p tanto qd sensibilia ppa aliter
7 aliter imutant scdm qd alijs 7 alijs sensibilibz cō
munibz sunt coniuncta. Qd si sic intelligit credo qd
falsum intelligat. qd color cōiunctus motui aut nihil
iprimat sensui nisi qd ipmit color sine motu. aut
aliquid ipmit qd non ipmit color sine motu. Si
nihil penitus ipmit qualiter g diuersificat imuta
tionē ita qd sequat alia cognitio uel iudiciū. Si uero
ipmit aliquid aliud illud indubitatē nō potest eē
aliud nisi species ipsius motus. qd sensus non ē nat
recipere a forma extra aīam p nisi eius spēm seu ka
racterē qd ē. Similiter albedo uel alius color con
iunctus figure triangulari aut ipmit aliquid uisui
qd non ipmit ei color figure quadrangularis uel
eius aut oīo nihil. 7 sic sequitur qd pzi. similiter autē
7 in alijs. Unde sine dubio ut qd unūquodqz istoz
sensibilium cōmū ipmit sensui piculari suā ppa
silitudinem p quā cognoscit ab eo. 7 h uidet iten
Az. in isto z. ca. Qd aut nō sit sensus alius z. ubi
loquens de sensibilibz cōibus dicit qd oīa enī hec
motu sentiunt. Et dicit qd oīa hec sentiunt a se
sibi paliquam motionē uel passionē. sensibile autē
non aliter mouet sensum nisi generando i ipso suā
spēm. Rursus querat ab ipso 7 ab alijs sic oītibz
si uisus cognoscit colorē 7 magnitudinē figuraz 7
motū. utz cognoscit hec oīa p specie coloris aut p
aliā 7 aliā specie. Si p eandē specie h ē difficile. qd
sicut iste sit res diuerse sic eaz cognitio debet eē
diuerse. **Ad idē enī** eēt dicere qd uisio coloris sit
idez formalit 7 eēntialit cū uisio figure aut ma
gnitudinis aut motū. si g iste sensationes sūt orīe
quomō poterūt cāri ab una 7 eadē spē non bene ē
manifestū. Et idē dicendū ē aliter scdm intentionē
om. **Ad cuius** euidētiā cōsiderandū ē qd p se 7
p accns sunt quodāmodo opposita ut satis patet ex
p posterior. 7 quia quot modis or unū oppositoz
tot modis or 7 reliquū ut or in p thopicoz. ideo p
se or tot modis quot or p accns 7 eodē uero. mō ali
qd ē sensibile p accns duobus modis ut inuit om.
Uno mō aliqd est sensibile p accns ex eo qd nō co
gnoscit a sensu piculari nec sensibilia ppa sūt ei ne
cessario cōiuncta ex necessitate ppinqua nec rēota
7 sic indidui sube ē sensibile p accns ut for. 7 h. i.
color enī nō ē necessario i forte nec necessitate p
pinq nec remota. 7 p oppositū ad hunc modū dicit
retur aliqd sensibile p se ex h qd cognoscit a sensu p
ticulari 7 sensibilia ppa sunt ei cōiuncta ex necessi
tate ppinqua uel remota. **Alio mō** or aliqd sensi
bile scdm accns ex eo qd sensus nō est natus ipsuz
cognoscere scdm qd sensus. i. p naturā cōm oibus
sensibz uel pluribz. sed scdm qd sūt tales sens. i. hoīs
7 h etiā mō or ē subales indidui sube sūt sen
sibiles scdm accns. qd licet cognoscatur a pluribus
sensibz aliquo mō. tam sensus nō cognoscunt eas
scdm qd sūt sensus sed scdm qd sunt sensus animal
intelligē. s. hoīs. ubi gratia licet medic ad cogno
scendū uitā alie ut pluribz sensibus. s. uisū 7 au
ditū 7 tactū tam isti sensus non deseruiūt ad cogno
tionē uite scdm qd sunt sensus. nec p naturā cōm
sensui in hoīe 7 in alijs aīalibus sed scdm qd sūt se
sus hoīs. p se aut ecōtra scdm qd ē sensibile a sensu ut
sensus est nō scdm qd h aīalis. **His uis** or ad q
stionē qd sensibilia cōia sūt sensibilia p se p mō. qd
sensibilia ppa necessario sūt eis cōiuncta aut ne
cessitate ppinqua ut magnitudinē 7 figure. aut ne
cessitate remota sicut motui aut qeti aut nūero aut
unitati. **Qis enī** qualitas sensibilis est i magnitu
dine aliqūter figurata 7 ē cōiuncta motui uel quieti
7 numero aut unitati. 7 cū ista sensibilia cogiscant
a sensibz picularibz. qte uidet qd sūt sensibilia p se

p mō. **Sunt enī** sensibilia z. qd sensus nō sūt nati
cognoscere ea scdm qd sūt tales sensus solū uel talia
s. hoīs. sed scdm qd sunt sensus p naturā cōe plu
ribz sensibz in pluribus aīalibus. non enī solū hō
p uisum cognoscit magnitudinē sed etiam quedaz
alia aīalia. cui signū pot eē qd canis uelotū mouet
ad cibū maioris quantitatis ceterū paribz. ut si cani
famelicū offerant duo frusta carniū quoz unū sit
maioris quantitatis qd reliquū oīmodo possit abo
accipere citū ibit ad maius qd ad minū qd nō faceret
nisi aliquo mō cognosceret magnitudinē. 7 uerifi
mū ē de alijs sensibz cōibus qd aliquāter ab alijs
aīalibus cognoscant 7 pcpue de motu aut quiete
qd uidem qd canis uidet domini suū ambulante
uacit post eum 7 qescente qesit. 7 h ipalū ē uerū i
canibz disciplinatis. sūt aut ē de mātis alijs qte z.
Et istas cōes itellexit om. ut patet insipienti oba
eius. cū enī dixit qd ista sunt ppa sensui cōi nō ac
cepit sensū cōm p illa potentia ad quā iminatur
oēs imutationes sensui ppoz. sed itendit qd ipi
sensus habēt cognoscere ipsa sensibilia cōia p na
turā cōm oibus sensibus aut pluribz non scdm qd
sūt sensus talis aīalis ppe. **Quia n. istoz** sensibilia
sentiūt ab oibus sensibz. s. motū. qes. 7 numerū.
duo aut eoz. s. figura 7 magnitudo sūt cōia uisui
7 tactui tm ut dicit om. 7 scdm hoc intelligēda sūt
uerba om. in isto ca. ubi dicit sic. **Qm** autē sensibi
lia. s. cōia sunt attributa sensibz eēntialit manife
stū est. non enī possum attribuerē cōprehensioez
sensui ei alio mō ab eo qd sūt sensus. hec igitur ē
intendit eius 7 qd ē accēntat ē oppositū ei quod ē
eēntialit. ista enī sūt cōprehensibilia sēu scdm qd sūt
scdm qd sūt aliq sens. **Et p ista** eduplicatōez
scdm qd sensus itelligit om. naturā cōm pluribus
sensibz plurū aīalium aut oibus. Cōsiderandū ē
etiam diligēt qd licet ista sint p se sensibilia modis
pdictis. tam nō sunt sensibilia p. qd si sensibile cōe
eēt sensibile p aut eēt sensibile p pmitate cōitatis.
aut pmitate pncipalitat. non p mō qd passio que
debet alicui p pmitate cōitatis debet oibus alijs q
bus inest p naturā illi ut patet iducendo. tñbili
tas enī que test hōi p inest oibus alijs p nām hoīs
7 hē tres z. p naturā triāguli 7 h ē intentio **Az.**
p posterior. mō eē sensibile nō inest sensibz ppo
p naturā sensibilibz cōis. qd cū sensibile cōmune
sit aliud eēntialit a ppo ut manifestū ē. sequeret
q sensibile ppo nō eēt p se sensibile. sed p accns
qd ē absurdū. nec ē oīdū qd sensibilia cōia sint sensi
bilia p ordine pncipalitat siue dignitat imo magi
sensibilia ppa scdm cōe dōctinā qd sensus particu
laris nō distinguit scdm distinctionē sensibilibz cō
muniū. sed secundum distinctionē sensibilibz
ppriozum ita qd unūqz sensus picularis natuf
ē cognoscere unū gen sensibilibz ppi 7 nō aliud. ut
or i lra. qd nō sic ē de sensibilibz cōibus. imo unū
sensus natus ē cognoscere plura sensibilia cōia utz
ex oīdis. uel saltē plura sensibilia cōia possunt per
uenire ad sensū mediāte uno ḡgano piculari ut fi
gura 7 motū mediāte oīo. sūt aut 7 in alijs. credo
tñ qd sicut nō ē idē uidere colorē 7 uidere figurā
sic nō ē idē posse uidē colorē 7 posse uidere figurā.
7 sic de ceteris suo mō. s. nūq. pta genera sensibilibz
ppoz faciūt spēs suas in eodē ḡgano piculari ut
color nō facit suā spēm in aere uel in autē cōālem
auditui. nec sonū i oculo sūt aut 7 in alijs hui mōi
Uten ē itelligēdū qd quis ista sensibilia cōia
sint p se sensibilia ut pdictū ē. 7 quāuis etiā faciāt
suas intentiones i sensibus picularibz ut uidetur
uelle **Az. in z. h. ubi** allegabat pus. tñ nō faciunt
spēs suas i sensibus picularibus nisi sint dispositi
spēs sensibilibz ppoz. cui manifestū ē signū

q̄ quāuis aliqd̄ cōpus moueat 7 sit sufficientē p̄ns
auditu. si tam̄ nō facit aliqd̄ sonū ī motu suo nō
p̄cipit p̄ auditū motū ei⁹. sicut autē ē de ipo uisu. nam
quis aliqd̄ corpus ēēt motū uelocit. tam̄ uis⁹ nō
iudicaret illud moueri nisi illud corpus ēēt colō-
rum aut luminosū ita q̄ spēs lumis aut colōris ois
poneret uisum ad recipiēdū spēm motū. **¶** In forte
h̄ ē cā q̄te p̄ uisum nō p̄cipim⁹ motū ignis in sua
ppria ip̄ta q̄uis realiter 7 uelocit moueat ibide⁹
ut oī in p̄ methauroz. h̄ enī est p̄ tanto q̄a ignis ī
sua ip̄ta nō lucet ut dicit cōm. in suo libro de sēsu
7 sensato. **¶** Albus declarat in p̄ methauroz. nec ē
corpus colozatū cū sit simplex elementū. Et si quis
dicat q̄ h̄ nō ē cā. sed nimia distantia ignis a uisu
h̄ nō uidet rōnabile. q̄a quis ignis in cauo celi
exns sit multū distans a nob. tamē ip̄se ē tante q̄ti
tatis q̄ eius distantia nō debet ip̄m impedire quin
uideret si p̄ solū suū motū posset facere spēm ī uisu
sine sp̄e colozis. imo etiā credo q̄ si aliqua magna
quātitas ignis puri nō lucetis nec colozati esset
sufficienter p̄p̄inqua uisui 7 moueret iurū n̄ tam̄
uisus eam p̄cipet 7 h̄ patet p̄ exp̄ientiam satis. nāz
multoties ab aliq̄bo corp̄bo resoluūtur fumi sub
tiles q̄ mouent localit. 7 tam̄ uisus nō p̄cipit eos
sed cōiūctur p̄ rōem certā ita ēē ut app̄ in multis
effectib⁹ nālib⁹ 7 sp̄aliter in exalatiōe que est cū
uenti 7 de alijs h̄mōi. **¶** Ad p̄mam rōem cum oī
illud qd̄ est cōiūctū alteri. **¶** uer⁹ ē si sic ē coniun-
ctum acc̄tali⁹ q̄ nō cognoscat a sensu p̄ticulari.
nec sensibilia sūt ei cōiūcta necessario. s̄ si sūt ne-
cessario 7 cū h̄ cognoscat a sensu p̄ticulari sic p̄t ēē
p̄ se sensibile 7 sic ē de istis ut dicitur est. **¶** Ad aliā
p̄t dicit q̄ oī uisus 7 p̄p̄iū 7 p̄mū bñ ē coloz.
sed oī uisū p̄mū eius p̄mitate cōitatis nō
ē. p̄p̄ie coloz sed uisibile. ē aut uisibile p̄ sui nat̄z
illud qd̄ facit suā spēm in uisu. **¶** Vel p̄t dicit aliter
q̄ illud qd̄ nō ē p̄mū oī uisū. **¶** uer⁹ ē q̄ tale nō
ē sensibile p̄ sed p̄t ēē sensibile nō p̄ uel secundario
7 sic ē de istis. **¶** Vel dicit q̄ nullū istoz sensibilib⁹
cōiūm cōtinet sub p̄ oīo sensus p̄ticularis scdm̄ q̄
ē talis sensus p̄ticularis. s̄ bñ cōtinet sub oīo oīi-
bet oīoz uel p̄tū scdm̄ q̄ sūt sensus uel scdm̄ q̄
cōiūct in aliqua cōi natura ip̄si⁹ sensus. oīi ḡtia.
motus quāuis nō cōtinet sub oīo uisus p̄ scdm̄
q̄ uisus. tñ bene cōtinet sub oīo uisus scdm̄ q̄ est
sensus. oīi enī p̄mū sensus scdm̄ q̄ sensus ē est
illud qd̄ cognoscat ab ip̄so sensu q̄te. **¶** Ad aliā
patet ex dictis. q̄ enī sensibile cōe sit sensibile p̄ se
sibile p̄p̄iū nō sic ē intelligendū. q̄ sensibile p̄-
p̄iū sit formale p̄ncipiū q̄ sensibile cōe sit sensibile
sed q̄m̄ ip̄sum sensibile p̄p̄iū disponit sensus ad re-
cipiendū spēm sensibilib⁹ cōis ut pus dictū ē. **¶** Ad
aliā dicendū q̄ sensibile cōe ē sensibile p̄ se nō p̄. 7
cū arguit contra h̄ q̄ illud qd̄ ē tale p̄ se nō p̄. **¶**
p̄t dicit q̄ uer⁹ ē. sed sensibile p̄p̄iū nō ē sensibile
p̄ p̄mitate cōitatis nisi respectu sensus p̄ticulari ut
talis ē nō respectu sensus ut sensus. **¶** Si autem q̄-
rat qd̄ ē p̄mū sensibile p̄mitate cōitatis respectu
ip̄si⁹ sensus ut sensus ē. dicit p̄t q̄ illud p̄mū oīi
cui p̄ debet ēē sensibile a sensu ut sensus ē nō ē no-
minatū uno noīe p̄cise sub una rōe absolutā. s̄ p̄t
circūscribi q̄ illud ē forma nata facere spēm in sēsu
uel aliquo alio mō. **¶** Ad aliā dicendū q̄ entia ma-
thematica nō sūt sensibilia p̄ se p̄ sed bñ sūt sensi-
bilia p̄ se nō p̄ nec a talib⁹ sensibilib⁹ sūt abstracta
¶ Ad aliud p̄t dicit negando minoz. 7 cū dicit q̄
recipiens. **¶** oīo q̄ ip̄m mediū 7 organū bñ hñt
magnitudinē scdm̄ ēē reale. sed n̄ hñt eam scdm̄ ēē
intentionale uel sp̄iale. 7 si h̄ eam scdm̄ ēē sp̄iale
sicut cū aliq̄ magnitudo imutat ip̄m actū. tam̄ illa
spēs uel intentio nō ē idem eēntialit cū ipo medio

uel organo nec cū eius potentia naturali nec recipit
rōe illi⁹ intentionis quam h̄ in se. sed rōe alteri⁹ po-
tentie naturalis que ē eēntialit alia ab illa intentione
¶ Si aut aliq̄s instet sic. illud qd̄ habet aliquā formā
realiter nō recipit ip̄am sp̄ialit. mō ip̄m mediū
7 organum sensus hñt magnitudinē realit ut ma-
nifestū ē q̄te. **¶** Forte ē dicendū q̄ illud qd̄ habz
z. uer⁹ ē unā 7 eandē formā numero quā realiter
habet nō recipit sp̄ialiter sed aliā p̄t recipe uel sal-
tem spēm alteri⁹. **¶** Vel aliter dicendū ē q̄ illud qd̄
habet z. uer⁹ ē rōe illius forme quā habet realiter
nō recipit spēm alteri⁹ eiusdem sp̄ei ita q̄ forā aliq̄
nō ē alicui subo tō recipiēdi intentionē fore eius-
dem sp̄ei. sed rōe alteri⁹ potentie p̄t recipe talē in-
tentionē. uer⁹ ē q̄ ip̄m mediū hñt realit magni-
tudinē nō recipit spēm magnitudinis ratione ip̄si⁹
magnitudinis sed rōe alic⁹ alteri⁹ potentie naturalis
7 h̄ bene sufficit. **¶** Ad aliā p̄t dicit p̄babilit q̄ in-
tentio magnitudinis ē eiusdē generis cū ip̄a magni-
tudine 7 ei⁹dem sp̄ei cū magnitudinē oīi 7 cum ea
que ē mediū. ip̄m aut mediū aliter h̄ magnitudinē
anq̄ imutat ab oīo 7 post. nam pus hēbat magni-
tudinē realit siue scdm̄ ēē reale. 7 postea habet eaz
scdm̄ ēē sp̄iale. Quāit aut oīfert ēē reale forme ab
ēē sp̄iali uidebit post. **¶** Sed de intentione mot⁹ lōis
si facit intentionē in medio 7 ī organo 7 sensu bñ
ē dubiū. q̄ter illa sit ei⁹dem sp̄ei cū illo motu. 7 q̄
q̄ ip̄m mediū imutat a motu locali moueatur
localit. nisi forte diceret q̄ iste fore sp̄iales nō ha-
bēt notate subiecta in q̄bus sp̄ialiter hñt ēē. **¶** Sed
h̄ ē mirabile q̄ aliqua forma acc̄talis ēē ī aliquo
subo 7 nō daret ei aliqd̄ ēē formalit. **¶** Dicit autē
aliq̄s q̄ mediū imutat a motu locali uel a cōpe
qd̄ localit mouet bñ mouet motu sp̄iali 7 intēti-
onali 7 h̄ aliud 7 aliud ubi sp̄iale rep̄tans aliud
7 aliud ubi corp̄is realit motū 7 h̄ fluxū quenda⁹
sp̄iale rep̄tante⁹ fluxū realē illi⁹ corp̄is. 7 uti-
nam ego scirem ueritatē hui⁹ scie demonstratiue.
¶ Ad aliud cū arguit sp̄aliter de motu. p̄t dicit q̄
indiuisibile n̄ sentit tanq̄ p̄ se subsistens seorsum 7
diuisim. sed bene sentit tanq̄ ens ī aliq̄ diuisibilis 7
h̄ nō negaret. **¶** Vel dicit q̄ quāuis mutatu⁹
ē sit indiuisibile scdm̄ mutationē q̄a mutatu⁹ ēē nō
ē in mobili oī mouet nisi in instanti tamē nō est in
diuisibile scdm̄ magnitudinē sicut nec ip̄m mobile
nec actus scdm̄ q̄ ē motus sed diuisibile. 7 hoc suf-
ficit ad p̄positū. **¶** Ad aliā de unitate sicut p̄t dicit
q̄ licet ip̄a sit indiuisibilis tñ nō ē p̄ se subsistēs 7
seorsum 7 diuisim. sed in alio. 7 tñ indiuisibile nihil
phabet ēē p̄ se sensibile. **¶** Vel dicit q̄ unitas est idi-
uissibilis quantū ad formale. unde sumit ratio uni-
tatis 7 unit⁹. s. quātum ad ip̄am oīonem. Indiuissio
enī n̄ recipit diuisionē nec p̄ se nec p̄ acc̄tis cū unū
oppositoz n̄ recipiat alterz. **¶** Sed ip̄a unitas q̄tum
ad illud qd̄ ip̄a ē 7 quantū ad illud qd̄ significat
noīe unitatis bñ ē diuisibilis saltē p̄ acc̄tis p̄cipue
si poneret q̄ unitas eēntialit ēēt cōtinuitas 7 idi-
uissio sicut uident concedere illi q̄ dicūt q̄ unū sub
iectū est eēntialiter cōtinuū 7 indiuissū. **¶** Ad aliud
qd̄ dicit cōm. q̄ quāitates z. uer⁹ est actiōe 7 pas-
sione reali 7 corruptiā que ē cū abiectione cōtati⁹
s̄ bene sūt actiōe actiōe sp̄iali 7 p̄fectiā. **¶** Ad aliā
de q̄te considerandū ē q̄ q̄es p̄t ē p̄uatio motus
nō ē p̄ se sensibilis sic q̄ p̄ sui naturā generet aliqd̄
in sensu. alit enī nō ens ageret aliqd̄ positū p̄ se.
¶ Sed forte ip̄a est sensibilis p̄ se p̄ tanto q̄a sensibi-
lia p̄p̄ia sūt ei necessario cōiūcta. nō ē enī aliqd̄
corpus colozatū aut lucidū aut quacuq̄ qualitate
sensibili informatū quī ip̄m q̄scat aliqua q̄te ut
celū quāuis semp moueat aliqua circulatōe tñ cū
ē sub una circulatōe nō est sub alia. s. sub futura

7 sic aliquo quiescit. Sicut aliquod corpus quod mouet
motu sursum 7 potest moueri motu deorsum: cum
mouet sursum quiescit quete opposita motui deorsum
aliquo modo inquantum non mouet illo motu 7 potest mo-
ueri sic autem est in alijs huiusmodi. Sed cum queritur an
ipsa quies sentiat per suam speciem aut per speciem motus. potest
dici quod sentiat per speciem motus non quidem per se, sed secun-
dario. 7 hoc contingit cum ipsum mobile non mouetur actu
sed fuit motum prius 7 post quiescit. 7 cum dicitur quod sentiat per
speciem non hoc per speciem motus postquam cessauit motus.
potest dici quod uerum est per aliquod magni temporis. si aliquo
tempore post ipsum motum potest referuari species motus
in sensu particulari: tunc cognoscit ipsam quetem. Vel dicitur
quod sensus particularis non referuat speciem rei in organo
exteriori: sicut uisus non referuat nec retinet speciem
coloris in oculo sic autem in alijs. sed bene tenet spe-
ciem sui obiecti in organo interiori 7 radicali sal-
tem per aliquod tempus prius 7 per huiusmodi speciem motus
inquantum ipsa est species motus: perit cognoscit quies
opposita illi motui. s. negatio eius in subiecto apto nato.
Ista non sufficit. quia ipsa quies bene sentit in aliquo mag-
no tempore. sicut uidens lapidem quiescere per totam diem.
Et aliter dicendum quod uisus non cognoscit quetem
per speciem motus referuatam in ipso uisu. potest tamen eam
cognoscere per speciem motus factam in ipso referuatam
per uirtutem imaginatiuam. Aliter dicitur aliquod sensus parti-
cularis non potest cognoscere quetem que est negatio mo-
tus. sed cognoscit quetem per quantum cognoscit eam al-
cuius mobilis in aliquo loco uel ubi. cui quidem eam
non est coniunctus fluxus ipsius mobilis de uno ubi
ad aliud. illam tamen negationem fluxus non cogno-
scit sensus particularis. sed sensus interior sicut cogita-
tiua in homine 7 estimatiua in brutis. 7 hoc est bene proba-
bile ut mihi uidetur. Nec sunt que potui congregare de
hac difficili questione 7 ab alijs parum accepi declar-
atum quare etc.

Quius quidem est uisus? si est uisibile etc.
Queritur huiusmodi. Utrum lux conferat co-
lori formam uel habitum per quem uisus
quem moueat medium uisus. Et
arguitur per hoc quod sicut se habet in
tellectus agens ad fantasmatum sic
lumen ad colores. hac similitudine utitur *12. in 2. huiusmodi*.
sed intellectus agens confert formam 7 habitum quo fan-
tasmatum mouet intellectum ut dicitur *1. huiusmodi* quare etc. Item
probatur per experimentum. nam oculi extrinseci in tenebris
uident colores extrinseci in lumine ut patet si quis extrinseci
camera obscura respiciat per foramen uidebit ea que
sunt extra manifeste. sed oculus extrinsecus in lumine non
uidebit ea que sunt in tenebris ut manifestum est ad
sensum. si autem non uidet contingere per alio nisi quia lux
probet coloris extrinseci in luce formam que mouet uisum
7 non coloris qui est in tenebris quare etc. Item lumen est
necessarium ad uisionem coloris ut patet ad sensum. aut ergo
requiritur propter informandos colores. aut ad dispo-
nendum medium ad receptionem coloris per sufficientem
operationem. si per modum habetur intentio. si 2. huiusmodi uidetur inco-
ueniens esse quia idem est agens uel generans inducens for-
mam 7 disponens materiam secundum modum. 7 methaphysice. Si
igitur color per suam formam generat intentionem suam in
medio. uidetur etiam quod debet disponere medium ad sue
speciei receptionem quare etc. Oppositum arguitur auctoritate
communi. huiusmodi uult enim communis quod lumen non largitur coloribus
per quem moueat medium 7 uisum. Dicendum breuiter
quod non probatur ratio communis. si enim lumen daret coloribus
formam qua mouet uisum 7 medium tunc color non esset
uisibilis per se sed per accidens. hoc est contra *12. in principio*
huiusmodi capituli. uult enim plane quod color est per se uisibilis
2. dicendum per se. 7 contra manifesta est. quod enim debetur
alicui per formam sibi ab extrinseco superuenientem non

debet ei per se sed per accidens precipue si illa forma sit sepa-
bilis ab illo. Item posset argui per similitudinem. nam sicut sonus
se habet ad huiusmodi quod sit audibilis. sic color ad huiusmodi quod sit uisibilis
modo non inuenitur aliquid agens quod imprimat sonum for-
mam aliquam per quam moueat auditum immo ipse sonus per
suam naturam immutat auditum. quod enim est illud mouens
ut agens! Non est dicendum quod sit lumen quia etiam in tene-
bris audit sonus quare etc. Intelligendum tamen est quod
lumen necessario requiritur ad uisionem coloris quia ad
huiusmodi quod medium immutat a colore requiritur quod sit determina-
te paratum 7 dispositum 7 huiusmodi dispositum est ipsum lumen.
Vnde lumen exigitur ex parte medij organi. Quidam uero
dubitauerunt contra istud ut tangit communis. nam oportet recipi-
ens debet esse denudatum a natura recepti. nunc autem ipsum
medium illuminatum non est denudatum a colore quia illu-
minatio eius est alius color ut dixerunt. 7 hoc uidetur
uelle *12. in 1. huiusmodi* ipsum medium illuminatum non reci-
pit colore. 7 sic lumen est non requiritur ex parte medij ut
dispositum medij ad recipiendum colore. Ad istud tri-
dum. concedendo maiorem. ista enim propter ueritatem *12. tam in*
receptione spirituali quam corporali. nihil enim recipit se ipsum
nec est causa aliquid in recipiendo se ipsum. Vnde indubitur
recipiens ut recipiens debet esse denudatum ab eo quod
recipit uel essentialiter ita quod eius essentia non sit eadem
cum essentia recepti uel secundum substantiam ita quod etiam
non habeat ipsum receptum sibi coniunctum ante receptionem
nec aliquid de specie recepti. Et cum dicitur in minoribus quod medium
illuminatum non est denudatum a colore. dicendum quod immo
potest esse. 7 cum dicitur quod illuminatio eius est alius color. hoc ne-
gat communis. quia licet color causetur a lumine. tamen differt ab eo
in diffinitione 7 essentialiter. lumen enim est actus diaphoni
intermediari. non omni tamen cum opaco terrestri. sed color
est actus terminatus. diaphoni cum opaco terrestri. ut huiusmodi
uidetur super libro de sensu 7 sensato. nec est intentio *12.*
quod lumen sit color diaphoni propter 7 stricte loquendo
de colore. secundum similitudinem. quia sicut color est actus dia-
phoni terminatus quo uidetur ipsum diaphonum. aut quo
mediate immutat ab ipso colore propter dictum ideo non
ualet ista dubitatio. Ad primam rationem dicitur quod de in-
tellectu agente ad fantasmatum 7 de lumine ad colores.
uno modo est simile 7 alio est dissimile. simile est in hoc quia sicut
fantasmatum non mouet intellectum ad intelligendum res
fantasmatum sine potentia intellectus agentis. sic etiam co-
lores non mouet uisum ad uidentium sine potentia luminis
Sed in alio est dissimile quia fantasmatum sunt res corporales
in corpore extrinseci. intellectus autem est incorporeus. ut patet *1.*
huiusmodi 7 id fantasmatum non potest agere specie aliquid in
intellectu nisi cooperante alio quo agente principali 7 ima-
ginali. s. intellectus agente. Sed uisus est uirtus corporalis 7
ulterius oes sensus. 7 id ad hoc quod recipiat specie coloris
ab ipso coloris non exigit aliquid aliud agens 7 ipsum huiusmodi
speciem sed solum disponens subiectum ad eius receptionem. 7
quod accipit ab *12. in 2. huiusmodi* quod lumen facit potentia co-
lores actu colores. dicendum quod ipse dicit hoc exempli
cando. de exemplo autem non requirit uerificationem mani-
festatio ut dicitur huiusmodi. 7 de hoc plus uidebitur in tractatu.
Ad aliam rationem breuiter quod oculus extrinsecus in loco tene-
brarum bene uidet quicquid ea que sunt in lumine 7 non eorum.
sed hoc non est propter illam causam que assignata est in ar-
guendo sed propter istam causam. quia medium quod est inter ocu-
lum extrinsecum in tenebris 7 colores extrinsecos existi-
tes in lumine quicquid est sufficienter dispositum a coloribus
usque ad uisum ad hoc quod a coloribus immutat sed non eorum
Medium enim quod est inter obiectum uel oculum extrinsecum in lumine
7 colores extrinsecos in tenebris non est sufficienter illumi-
natum usque ad uisum. Unde color quod est in tenebris non
potest generare speciem suam in medio sibi propinquum 7 contiguum
quia non est illuminatum sufficienter 7 per consuetudinem in parte
medij distans. 7 id non uidetur. Sed color quod est in lumine
bene facit suas species in parte medij sibi coniunguam 7 alijs
usque ad uisum extrinsecum in tenebris 7 sic uidetur.

9 XVIII

egreditur a suba corporea et suba corporea siue corpus
7 sic patet maior que x. **Vex ē q** albus n̄ sic oīo
deducit rōem istam. sed tñ pot̄ sit deduci 7 cōpleti.
Sed buiter ista positio nō pōt stare. qd̄ patet vobis
Az. q̄s tangit in lra. **S**i lumē eēt corpus sequi eret
q̄ duo cor pa qnq̄ eēt simul in eodē loco. h̄ autē
ē ipossibile ut supponit ex q^o phibicoz 7 pbat antea
ga constar q̄ lumē 7 tenebra opponantur ad inuicē
puatiue. mō puatiue opposita nata sūt fieri ī eodez
tubo. ut uilius 7 ceccitas auditus 7 surditas ut ōnes
occedūt. ḡ cum cum tenebra qnq̄ sit in aere ut patet ī
nocte. segut q̄ ipm lumē qnq̄ sit in aere. cū ḡ aer
sit corpus ut manifestū ē. seguit si fit corp⁹ q̄ duo
corpa sunt simul in uno 7 eodē loco. s. in illo loco ī
quo continet aer illuminat⁹ qd̄ ē ipossibile qd̄ x.
Ideo dicendū ē aliḡ q̄ lumē nō ē corp⁹. 7 pbat
rōe Az. quē melior ē inter oēs. **P**ro tamē aliḡ pro
bati. si lumē eēt corpus aut eēt corp⁹ qd̄ ē substā
tia subiecta trine dimēsiōni aut eēt corpus quod ē
ipsa trina dimēsiō de genere quantitatis p oionem
fufficiēte. nō p̄ mō ga suba n̄ cognoscit a sensu p
ticulari 7 extiori. sic enī bzuta cognosceret rei fu
stantiā qd̄ ē ridiculū. lumē autē cognoscit a sensu q
ē uilius que x. **C**item nulla suba generat p solaz
pnām corpus ad aliqd aliud ut manifestū est. sed
lumē statū fit p pnām corporis luminosi ad oia
phonū que x. **S**i autē diceret q̄ lumē ē corp⁹ qd̄
ē trina dimensio de genere quantitatīs b̄ esset ualō
de tēctioziū 7 falsū. ga cū oia corpa hēant trini dimē
sionē oia utiq̄ corpa eēt illuminata ut luminosa.
7 cū de nocte talis dimensio sit in aere. ut cstat uni
cuiq̄ de nocte aer eēt illuminat⁹ qd̄ ē ridiculū que
x. **C**item aliā rōem inuit Az. in lra. Si lumē eēt
corpus tūc illuminatio eēt qdam mot⁹ localis. qd̄
ē absurdū. ga oīs motus localis fit in tēpoze. illū
natio aut nō fit in tēpoze ut illuminatio totius co
mus a candela ut dicit om̄. s^o phibicoz 7 rotūm
totius emispetri a sole pnte. 7 patet oia. postq̄ enī
lumē eēt corpus aliḡ nō illuminaret medium nisi
illud corpus moueret p ipm mediū pueniēdo a
una pte medij ad aliā. 7 b̄ ē motus localis. ḡ illua
tio erit motus localis. uel nō erit sine motu locali.
qd̄ ut incōueniens que x. **S**ed ad istā rōem re
podebat Empedodes q̄ illuminatio b̄ est motus
localis 7 fit in tēpoze. sed illud tēpus lateret nos pp̄t
putaret 7 iō rō non ualet. Contra b̄ obicit Az. ga
tempus mensurat motū factū in puo spacio pot̄ la
tere nos ut tēpus mēsurat nutū oculi. **S**ed q̄ tem
pus mensurat motū locale factū ī tāto spatio sicut
ē ab oriente ī occidēs lateret nos 7 nullo mō perici
peremus successione illius motus 7 uidet eē ualō
itrōabile 7 ipossibile ut dicit Az. q̄re x. **S**i lumē
non sit corpus querit qd̄ sit lumē. 7 quomodo ista
ozint lux. 7 lumē. radius. 7 splendor. **A**d pmū istoz
dicendū q̄ lumē ē p 7 pncipali dictū ē q̄litas acti
aut uictus pmi alterātis s. corpis celestis. ipm enī
corpus celeste totū ē luminosū aliqualit. sicut ostē
dit om̄. in tractatu suo de suba orb. licet alibi par
tes eius que uicatur stelle hnt lumē pfectū ab eis
7 p ipm lumē agūt corpa celestia in istū mundum
inferioz. **V**nde dicit Albus in suo cōmto super te
somno 7 ugilia. q̄ lumē celeste ouerisimode figu
ratū uehit ad nos oēs uitutes orb. lumē aut fecū
dario dictū 7 scdm posteri⁹ s. put ē in istis inferio
ribus pōt describi q̄ ē qualitas sensibilis q̄ media
disponunt ad uisionē uisibiliū. Lumē aut ī sua coi
tare sumptū diffinit ab Az. b. q̄ ē ad us oia phoni
scdm actū diaphoni. **A**d secundū dicendū q̄ oia
illa noīa dictū unā relatiū mō unitatis. sed sub oī
uerisimode. Nam lux dī illa q̄litas scdm q̄ est ī
p 7 pncipali subo suo ut in celo 7 spaliter ī sole a

omnes alie stelle recipiunt lumē ut dicunt astrologi.
Et dicitur lumē scdm qd ē receptū in aliq diaphono te
se non hñte lucē ut in aere uel aqua uel aliquo hñ
pñt aut radius scdm qd generat 7 multiplicat scdm
in cessum rectū ad modū lineę rectę. Et dicitur splēdō
put multiplicat iuxta corp⁹ aliqd refrangens ma
nifeste 7 sensibili. sicut speculū magnū 7 clarū uel
iuxta es uel aliud corpus planū 7 politū perfecte.
tñ his nōibus utimur mltōtēs p eodē ppñt reale;
idem pñtate rei significat. Ad rōnes illius opi
nionis. Ad primā cū dicitur qd generat corp⁹. d.
qd uerū ē si generat corpus tanq; generat pñcipale
sed si generat tanq; agēs instrumentale uel tanquā
uirtus agentis pñcipalis nō o; qd sit corpus 7 sic ē
in pposito. lumē enī appropinquatū materie rei ge
nerabilis non generat tanq; agēs pñcipale motū
imo hñmōi generat 7 mouēs motū pñmū 7 pñ
cipale ē ipsum celū ut patet in 8° phicoz. sed lumē
generat ut agēs instrumentale uel ut uirtus in
fluxa ab agente pñcipali quare. Ad aliam
cū dicitur qd figurat. pñt dicitur qd uerū ē si p se figurat
sed si pñcipalis figurat nō o; qd sit corp⁹. ut albedo fi
gurat accñtalit scdm figuratiōē corp⁹is albi 7 tñ
albedo non ē corpus. sicut autē 7 in alijs. mō lumē nō
figurat p se tanq; pñcipium 7 pñcipale subm figure
s scdm accñs. qd scdm figuratiōē corp⁹is cui ē lu
men tanq; subī uel tanq; agēs uel p aliquod aliud
accñs. Quare autē lumē solis multiplicatū p foras
angulare ē figure angularis in pte pñcipia foras
mini. i pte autē remota ē figure spñcie. B hñ uidet
in pñcipia 7 nō hñ. Ad aliā cū dicitur qd egreditur
uel pñcipit. d. dico qd aliqd egredi uel pñcipi a cor
pore dñ uno mō tanq; a suo loco in quo cōtinebat
7 sic oē qd egredit a corp⁹e ē corpus. alio mō intel
ligit aliqd egredi a corp⁹e tanq; a sua causa efficiēte
agente. ut dicim⁹ qd ab igne pñcipit calor uel egre
ditur in calefactibile. 7 sic nō oportet qd sit corp⁹is
sic autē lumen egredit a corp⁹e luminoso. nō sicut a
loco i quo includit sed sicut a suo agente. eodē mō
quo ignis p suā caliditatē agit caliditatē sibi silem
i materia calefactibili. sic corpus luminosum p suā
lucē generat lumē in diaphono sibi pñte qre. Ad
rōnes pñs adductas. Ad primā cū dicitur. quod
hñ pñtates corp⁹is. uerū ē si habet eas pñtate 7
uniuocē. sin autē im pñtate 7 scdm similitudinē nō o;
7 cū dicitur lumē habet pñtates corp⁹is. o; qd nō habet
eas pñtate 7 uniuocē. sed ipso pñtate 7 scdm similitudinē.
sicut enī corpus qd frangit diuidit in duas partes
aut plures. sic p mediū alij nature diuersificat mlti
tudo lumis 7 in cessus. ut patet cū tenari⁹ exñs i
fundo aque uidet in aere. radi⁹ coloris eius diuer
simode figurat in aere 7 in aqua. 7 similiter lumē sol
mediāte aere puro 7 mediāte nube diuersimode
generat ut patet in 3° methauroz. cā d hñlo 7 iud
7 sic dñ frāgi aut reflecti p similitudinē. Sicut. n. cōpñ
aliqd motū fortit cū obuiat alicui obstaculo reuer
titur uersus locū unde pueniebat. ut patet de pila
pñcta fortit ad parietē 7 tunc dñ reflecti. Sic cum
lumē alicuius corp⁹is luminosi pñcipue lumen solis
puenit ad aliqd obstaculū politū 7 tñ tñ impē
ditur eius multitudo in directū 7 lumē receptum
i illo obstaculo uel in pte aeris cōtigua illi obstaculo
generat lumen in alia pte uersus corp⁹ luminosum
7 sic uidet illud idē lumē reuerti 7 reflecti uersus
locū unde ueniebat. attñ nō ē uerū imo nouū lumē
generat a lumē recepto circa obstaculū. Ad aliā
cū dicitur qd mouet localit. cōcedo maiorē 7 nego
minorē. 7 cū dicitur qd lumē solis. dico qd nō est sic
intelligendū lumē sol⁹ puenire a celo ad nos qd unū
7 idē lumē pueniat huc inde. sicut pila una puenit
a manu pñcipientis ad parietē. sed sic qd lumē exñs

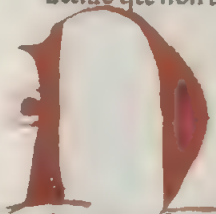
in sole generat lumē in medio sibi cōtigua. 7 illud
mediū hñs lumē in alio medio 7 sic semp quousq;
generatio fiet in medio circa nos 7 idē rō. pñcipit ex
falsa imaginatiōe. Ad aliā cū dicitur. qd hñ tres dimen
siones. uerū ē si hñet tres dimensiones p se. sed
si pñcipis non o; sic enī ois forma malis ēē corp⁹
eo qd ois talis forma extendit scdm extēsiōē subī
sui quodā mō. mō lumē nō habet tres dimensiones
p se. sed solū pñcipis i quantū corpus lucidū uel il
luminatū sic ē dimensionatū qre. Ad.

Querit. Vtr color sit pñmū obm
uifus. Et arguit p qd non. qd si sic
tunc oē qd sentit a uifu uel ēē
color uel pñcipis color ē. oē enī
qd cognoscit ab aliqua cōtute co
gnitiua uel ē eius obm uel aliqd
pñcipans ipm obm pñmū. ut oē qd intelligit uel
est ens uel participans ipm ens. sic est similiter in
pñcipio. sed dñs ē falsū. nam corp⁹ celeste cognoscitur
uifu ut oēs cōcedūt. 7 tñ celū non ē color uel par
ticipans colorē ut concedit ab oibus. 7 rō ē. quia
color ē quedā qualitas secūda dñs mixtionem lu
cidi cū opaco 7 diaphono ut hñ uidet sup libz de
sensu. celū autē est subm simplex nō mixtū ut patet
ex p celi 7 mōdi 7 8° methaph. qre. Ad. Similiter
magnitudo figura motus 7 qes 7 numer⁹ cognos
cuntur uifu. 7 tamē nullū istoz ē color uel cōtut⁹
sub colore qre. Ad. Item si color ēē pñmū obm
uifus tñc uif⁹ nō ēē una dñs scdm spēm spālissimā
qd reputat incōueniēs. 7 pbat dñs. qd unitas po
tentie dñs ē ab unitate obi. 7 pbat qd potētie di
stinguuntur scdm distictionē actū. 7 p dñs unū
scdm unitatē actū ut uult. Ad. in isto 2°. Ad. autē
distinguuntur scdm distictionē obor 7 unū
scdm unitatē obor scdm qd cōtiter dñs. 7 sic te p ad
ultimū potentie distinguuntur scdm distictionē
obiector 7 unū scdm unitatem ipsoz. Ex quo
sequitur qd non debet ēē maior unitas in uirtute qd i
obo. Sed cōstat qd unitas specifica ē pñcipit unitas
qd unitas generalis ut oēs cōcedūt. 7 si obm ē unū
solū scdm gen⁹. potentia nō debet ēē una scdm spēm
spālissimā. mō color ē unū scdm genus 7 nō scdm
spēm in oibus coloribz ut hñet ex libz de sensu
7 8° phicoz. 7 si color ē pñmū obm uifus. ipse uifus
nō ē unus scdm spēm spālissimā imo plures si po
tentie distinguuntur p oia. Item si color ēē obm
uifus aut uifus moueret ipm colorē aut color mo
ueret ipm uifum. ois enī uirtus aut mouet suū ob
iectū aut mouet ab eo ut hñet a dñs. in 3° hñ. 7 fact
ab. Ad. in 5° methaph. Sed non ē dicendū qd uifus
moueat colorē. sensus enī nō agit in sensibile scdm
doctrinā. Ad. in isto 2°. 7 in de sensu. nec colō mouet
ipm uifū. pñcipit. qd mouens ē nobili⁹ moto. sicut
agens patiēte ut dicit. Ad. in 3° hñ. mō color nō est
nobili⁹ qd uifus ut oēs cōcedūt qre. Ad. Oppōitū
arguit. qd aut color ē pñmū obm uifus aut lumē
pñcipit cōtute dñonem. sed nō lumē. pbat qd pñmū
obm uifus debet ēē idē cōtut⁹ cū oibus alijs que
p se cognoscunt a uifu. nam color p se ē uifibilis. 7
tamē lumē non est idē cōtut⁹ cū colore. nec eo.
ut dñs fuit pñs qre. Ad. euidentia qñstionis
ē intelligendū qd colō duplicat pñcipit accipi. 7° pñ
7 stricte p qualitate secūda cōtute cōmixtionē lucidi
cū opaco scdm aliquam pñcipit cōtute. 7 hñ mō loqit
Ad. hñ de colore. Alio modo pñcipit accipi color cōtiter 7
large p quocunq; actu diaphoni siue sit diaphonū
terminatū. s. cōmixtū cū opaco terrestri. siue sit oia
phonū nō terminatū. i. nō cōmixtū cū opaco terre
stri sicut in diaphonis simplicibz ut fuit aer 7 aqua
ignis 7 cōpa celestia. 7 isto loquit. Ad. in de sensu

XXI

7 sensato ubi dicit qd oia corpora colore picipiunt.
Uterq; intelligendū ē qd obz pimum uisū potest
 duplī intelligi. Vno mō pīmū pmitate cōitāt. Alio
 mō pmitate picipalitatis. pīmū qdem obm pmi-
 mitate cōitatis ē illud qd cognoscitur p se a uisu 7
 pōicat ē ēntialit de oibus que p se cognoscuntur a
 uisu. pīmū aut obm pmitate picipalitatis ē illud
 qd ē dignū oibus aliis que uisu percipiuntur p se.
Cūc alig dicit ad qōnem tria. p qd color pzie
 7 stricte sumptus nullo mō ē obm pīmū uisū. qd
 nec pōicatur ēntialit de oibus que cognoscuntur
 a uisu. nec ē forma nobilior oibus aliis quas cog-
 cit uisus ipse. imo lux celestis ē longe nobilior qū-
 tas q; sit color ut manifestū ē cūlibet. 2° dicit qd
 color cōiter dictus p actu diaphoni. Cūq; p-
 mū obz uisus pmitate cōitatis qd cognoscit per se
 a uisu 7 pōicatur ēntialit de oibus que per se 7
 pōise cognoscitur a uisu ut manifestū ē iuducendo.
Quā enī color pzie dictus ē quidā actus diaphoi
 terminati. 7 lux ē actus diaphoni nō terminati qre 2°.
Cūc dicit qd lux ē pīmū obm uisus pmitate p-
 cipalitatis qd lux ē forma sensibilis nobilior 7 oi-
 gnior inter oēs qualitates qd cognoscit uisus. cui
 signū est. qd corpora celestia agūt p sua lumia ad ge-
 nerationē oīuz itoz inferiorū ut icat ex astrologia
 nullū aut coloratum colore pzie dicto sic agit ad
 generationē ut manifestū ē qre 2°. **C**ūc hō pōitō
 licet sit satis curial tam uidet ēē dubitabil quātūz
 ad secundā cōclusionē. Nam pīmū obm uisū pmi-
 tate cōitatis debet ēē pīmū uisibile uel p se pīmū
 cognoscibile uisū ita qd ista passio cognoscibile uisū
 debet obz uisus tanq; subo p pmitate cōitatis. cui
 enī alig debet ēē hō mō. **C**ūc color cōiter supro non
 opetit hēc passio p se p pmitate cōitatis. qd cū aliq
 passio opetit aligui p se p pmitate cōitatis opoz
 qd p eius naturā ueniat oibus his qbus p se iest
 illa passio ut satis patet p posterioz cā de accepti-
 one uisus. ita qd subm pīmū alig passionis pmitate
 cōitatis debet pōicari ut de illis qbus illa passio d-
 betur p se nō p. mō aliqua sūt cognoscibilia a uisu
 non p naturā coloris cōiter sumptis. s. sensibilia cō-
 muna ut magnitudo figura 7 hōmōi. **C**ūc enī hēc
 ēēnt cognoscibilia a uisu p naturā coloris. cū colō
 sit extra ēntiam istoz. tunc ista nō uiderētur esse
 p se uisibilia. **Q**uā enī iest aligui p aliud ēntialit
 ab eo nō inest ei p se. hō aut ē incōueniens. nam ista
 sensibilia coia sūt sensibilia per se cognoscibilia a
 uisu 7 ab aliis sensibus picularibz scdm 12° istoz.
 2° g 2°. **C**ūc hō pōitō tndeti tenendo istā pōitōēz
 qd imo color ē p se cognoscibilis a uisu 7 p naturā
 coloris ē cognoscibile a uisu oē aliud uisibile. Et cū
 instat de sensibilibz cōibus. dicendū sicut tāgebat
 pus qd ipsa sensibilia coia sūt cognoscibilia a uisu
 p naturā coloris pzie dicti ut luis. **C**ūc dicit qd
 tunc non sūt p se sensibilia. dico qd uerū ē p se pmo
 sed bñ sūt sensibilia p se nō p. 7 p se qdem nō im-
 mediate sed mediate. **Q**uā uisū oīz qd subm pīmū
 passionis sit idē ēntialit cum subo nō p. sed suf-
 ficit qd p subm pīmū illa passio insit aliis qbus iest
 p se nō p. **C**ūc instat qd illud non inest aligui p se
 qd inest ei p aliqd aliud ēntialit distīctū ab eo.
 dictū fuit pus quomō hō sit possibile. **C**ūc rōnes
 pōies. **C**ūc pīmū patet ex dictis. bene enī cōcedit
 qd color ppe sumptus nō ē pīmū obm uisū. sed color
 cōiter sumptus bñ pōt ēē mō pōictō. **C**ūc pōt
 oīa pōabiliter qd color nullo mō sit pīmū obz ui-
 sus pmitate cōitatis ut pbat rō. sed pīmū obz enī
 isto mō ē forma nata facere suā spēm in uisu. 7 hoc
 cōe ē ad colorē figuram 7 magnitudinē. 7 hoc pōt
 haberi ex dictis pbi in lra. **C**ūc dicit qd uisus pōt
 cōsiderari duplī. Vno mō scdm qd uisus. 7 sic pīmū

obm eius ē color mō pīmū dicto. 7 sic nō hēt cog-
 cere sensibilia coia. Alio mō scdm qd sūt sensus 7 sic
 bñ habet cōgnoscere sensibilia coia salte aliqua. bñ
 oia. 7 hō mō obz eius pīmū nō ēit color b forma q
 ē nata facē suā spēm in sensu. **C**ūc alia nego cōia
 7 cū oī non debet ēē pfectior unitas in potentia qd
 in obz. dicit alig qd uerū ē de obz p pmitate pnci-
 palitatis. nam ab ista unitate pncipalit ēit unitas
 uirtutis. **Q**uā g color cōiter sumptus non sit unus
 scdm spēm spālissimam tñ lux pzia ē una isto mō.
 pōicue lumē solis 7 hō sufficit ad unitatē uisū. **S**ed
 hō est unū bonū dubiū qd scd; hō uidet qd tactus sit
 unus sensus formalit. qd inter qūitates tangibiles
 ē una pzia pmitate picipalitatis. s. caliditas. **C**ūc
 enī ē nobilissima inter oēs qūitates tāgibiles ut hō
 uidet sup secundū d generatiōē 7 qūtum methati-
 roz. 7 sic si ista unitas spēfica obz pncipalit sufficit
 ad unitatē spēficā sensus. sequeret qd tactus esset
 unus sensus. cui oppositū uidet intendere 12°. in
 cā de tactu. **E**t explyus cōm. determinat qd tactus nō
 ē unus sensus. g uidet illā rōem nō ualere. **P**ropt
 qd alig dixerit alit. qd quāuis unitas uirtutis sit ex
 unitate obz pimi. tñ uirtus pōt habere pfectioz
 unitatē qd pīmū suū obm. **E**t si arguit oīa hō. qd
 effectus non debet ēē pfectius ens qd sit sua cā. cū
 g unitas uirtutis cauēt aliquo mō ab unitate obz
 mitabile uidet qd unitas uirtutis pfectior sit uni-
 tate obz. **E**t igit dicendū qd cā pncipalis agens 7
 forma 7 finis bñ ē pfectior qd cātum. sed causa nō
 pncipalis non oīz qd sit simpliciter nobilior ipso cāto
 mō ipm obm sensibile nō ē cā pncipalis otatus se
 situe. sed ē quasi cā instrumētalis sine qua sensū nō
 attingit suū finē pncipalit quare rō nō ualē. **C**ūc
 alia dico bñter qd color mouet uisū iprimendo ei
 suā spēm. **E**t cū oī qd mouēs 2°. pōt dicit qd uerū ē qd
 mouens ut mouēs ē est nobilior moto ut motum ē
 sed nō sequit qd sit simpliciter oīo nobilior 7 sic erit
 in pposito. **C**ūc enī scdm qd mouet uisū ē qd no-
 bilius qd uisus scdm qd mouet qd mouere ē nobilior
 qd moueri hō tam nō obstante uisū erit nobilior sim-
 pliciter qd habet opationē pncipalit nobilior ē qd qd
 opatione coloris 7 ex ista debet ei nobilitas sim-
 pliciter iudicari ut dictum fuit in questioē d sensu
 actiō qre non ualeat ista rō.

Dicant p de sono 2°.

Quērit. **U**ter sonū sit realit i aere
 ut in subo. **E**t arguit p qd nō. qd
 sicut se habet color ad corpus co-
 loratū sic sonus ad corpū sonoz
 p ouenientē similitudinē. hō colō ē

in corpe colorato ut in subo ut manifestū ē 7 non
 in ipso aere. g similis sonus ē in corpe sonoro 7 nō
 in aere ut in subo. **C**ūc unū 7 idē non debz esse
 subiectū qualitatis sensibilis 7 mediū sentiēdi eā
 ut manifestū est in colore 7 sapore 7 hō. nūc autēz
 aer ē mediū audiēdi sonū ut manifestū ē p phm
 in lra qre 2°. **C**ūc illud qd facit sonū nō recipit ipz
 nec p oīs ē subm soni. sic enī idē ēēt in actu 7 i po-
 tentia siml respectu ei dē. cū illud qd facit aliqd sit
 in actu respectu illius. 7 recipiēs in potentia. hō ipse
 aer facit sonū ut uidet uelle 12°. in lra. ppe pnci-
 piū capituli ubi oīc hō uerba. **D**icantē ipz mediū
 7 auditus sonū facere in actu qre 2°. **C**ūc oppositū
 arguit qd motus aeris ē in aere ut in subo. hō ē eui-
 dens. sed sonus ē motus aeris ut dicit 12°. in lra. **C**ūc
 aut phibet fluere hōmōi motus sonū est quat 2°.
Cūc euidentia questiois cōsiderandū est modus
 generationis soni. **M**odus aut generationis soni
 scdm doctrinā 12°. in lra uidet ēē talis. duo corpa
 solida. i. firma 7 fixa uel dura mouent motu aliqte

XXII

ueloci 7 forti ad pcutiendū se inuicē uel saltē unū
 talū mouet ad pcutiendū aliter 7 ad tangendum
 ipm sup supficiē alicui sufficiens quātitatis 7 tūc
 p h'moi pculsiōe 7 dactū pcedente motu suffi-
 cientis uelocitatis unū cōpis aut o uoz expellitur
 aliqua ps aeris 7 extendit uiolent motu uelocidū
 q nat' sit diuidi aer 7 i illo aere sic moto 7 expul-
 so generat qūtas sensibilis que or sonus. **Q** autē
 duo corpa faciētia p sui pculsiōe sonū debeāt esse
 solida uel firma aliquo mō patet. qā si duo corpa
 pcutiant ad inuicē que sunt mollia uel nō dura 7
 firma aut nullus sequit sonus aut debilis 7 qñ in-
 pceptibilis ut si lana pcutiat ad lanā u' spongia u'
 pilus 7 h'moi aliqd. **Q** autē illa corpa debeāt ue-
 lociter 7 fortiter moueri uel saltē unū illoz ad per-
 cutiendū 7 tangendū se ad inuicē h' etiā manifestū
 ē p signū euidēs. nam si duo corpa appropinquantur
 ad inuicē motu tardo uel multū lento licet sint bñ
 dura 7 sonora tñ nullū generat sonū ut p ad sēfuz
Q etiā oportet tangere ea se inuicē 7 appropin-
 quati scdm supficies determinate quātitatis 7 nō
 scdm quācūq; supficiē h' etiā est manifestū. qā si
 duo corpa se pcuterent ad inuicē scdm duas super-
 fices multū modicas non fieret ibi sonū. ut si obici-
 atur acus acut' sic de alijs siliabus. **C**ontr' g ad pri-
 mam additiōē dicit **Az** in lra. q; q; h'moi fieri p-
 culsiōe ad inuicē. **C**ontr' ad secūdā dicit o. n. motū feri-
 entis poccupare fracturā aeris. s. q; corpus pcutiē
 uelocit' moueat ad pculsum q; aer natus sit cedere
 7 sic extendunt fortiter. **S**ed quantū ad tertiā dicit
Az nō igit' sicut dicit' ē oē uerberās sonat' qd
 uerberat ut si obiciat ac' acut'. s. q; obiectas regulate
 eē ut aer subito dissiliat 7 moueat. qd autē aer ex-
 pellat' i generatione soni a pcutiēte 7 pculso. h' p
 ex multis signis. p qā sicut dicebat. qd unū corpus
 molle 7 facili cedes pcutiat aliter ut lana aut spon-
 gia aut pilus nō fit sonū. qd non uidet esse pzo alio
 nisi qā ibi non expellit aer motu sufficiens 7 ueloci
Item sensibilis pcutim' q; corpa concava pcutiē
 metallica multū fortē 7 diu sonū faciūt cū iterius
 pcutiunt ut manifestū ē in cāpana 7 h'moi. h' p
 tanto uringit. qā aer in illis inclusus postq; motus
 ē nō pōt exire statim sed agit 7 pculsit de uno la-
 tere ad aliud latūs. **E**t h' dicit **Az** i lra. **C**oncaua autē
 repulsiōe faciūt multos ictus post pimum impo-
 tenti exire qd motū ē. **I**tem aliud signum ponit
Az b'us qā metalla que in sui mixtiōe multū hnt
 de subtili aereo sūt multū sonora 7 diu tenent u' fa-
 ciūt sonū ut aur' argentū 7 stagnū. **S**unt p' i lignis.
 lignū enī qd ē multū aereū 7 solidū 7 sicū ut fag?
 multo melius sonat alijs lignis intm q; si sit lignū
 faginū longū 7 latū 7 fuerint in ipso mltā foramiā
 scdm trāsuerfū 7 sit supficies eius bene plana desu-
 per si pcutitur sonat ad magnā distantia sicut cam-
 pane. 7 his greci utunt' p cāpanis ut or. **H**is uisif
 ad questionē or q; sonus ē i aere tanq; i subiecto
 realiter. qd pōt pbari breniter sic aut sonū habz eē
 suū reale in corpe pcutiente aut in corpe pculso.
 aut in aere expulso p ipsam pculsiōē. h'ec diuisio
 recipitur ut sufficiens. sed non potest esse in corpoze
 pcutiente uel pculso. qā non eēt rō qre eēt sonus i
 uno istoꝝ plus q; i altero pcutiēte cū ambo mouēt
 eque fortiter ad pcutiendū se inuicē. cū igitur non
 possit eē in ambobo simul qā sic unū accūs numero
 simul eēt in diuersis subis numero distinctis. qd ē
 incōueniens. **R**elinqtur q; in nullo istoꝝ sit sonū
 subiectiue. qre uidet q; sit in aere tanq; i subiecto.
Et confirmatur rō qā si sonus eēt in istis uel i altero
 eoz non eēt aliqua rō quare fieret sonū cū ista mo-
 uentur ad inuicē uelociter 7 nō cū mouent' ad tan-
 gendū se ad inuicē motu lento aut tardo imo ita

debet generari sonus cū tangunt se inuicē tardo 7
 lento motu pcedenti sicut pcedente forti 7 ueloci
 motu. cui' oppositū manifestū ē ad sensum qre zc.
Item si sonū nō eēt realit' in aere saltē tanquam
 ad aliq; ptem aeris tūc pceptio ipsi' soni nō debet
 i pediti a uento flante in oppositā partē. nec deberet
 magis pcuti uento flante ex pte in qua ē pcutiens
 7 pculsum. quoz opposita nos uidem' ad sensum.
 7 patet cōtra. qā cū aliqd sensibile ē pure spirituale
 in medio 7 in nulla pte mediū ē scdm eē reale non
 i peditur neq; inuatur ei' sensatio p ipm uentū ut
 ē manifestū i ipso colore. **S**it autē dtinger' d' sono
 quoz opposita nos uidemus ad sensum g zc. **E**st
 etiam cōsiderandū q; ille modus generationis soni
 q; pus dictus fuit. s. ex pculsiōe duoz corpoz ad
 inuicē debet itelligi q; sic ē regularit' 7 ut i pluribz
 qd p tanto dico qā aliqñ ad generationē soni nō
 occurrūt duo corpa firma sed unū corpus firmum
 7 aliud non firmū sed fluidū 7 facili mobile. s. aer
 uel aqua ut dtingit qñ uirga aut corigia mouetur
 fortiter p aerē ibi enī manifeste generat sonū 7 tñ
 nō ē ibi nisi unū cōpus solidū. sed ipe aer habz ibi
 locū unū corpi solidi i quantū resistit corigie aut
 uirga. **S**imilit' aut pōt dtingere q; aliqd corpi so-
 lidū pcutiens ad aquā facit sonū ut patet ad sen-
 sum imo due pres aque sibi inuicē occurrētes for-
 titer faciūt sonū. **S**ed h' uisiter ē ueꝝ qā o; aere; ali-
 quem expelli in quo fiat sonū. **U**nde etiā scdm
Album si corpus solidū 7 duz pcutiēs ad fundum
 aque faciat sonū oportet q; illud corpus hēat aliq;
 ptem aeris que expellit a pculsiōe illa. cui' signū
 ipse ponit. qā in supficie aque apparēt quedā am-
 pulle quod nō uidet fieri nisi p motū illius aeris.
Ad pnam rōem dicendū q; nō est fiste. qā corpi
 coloratū non ē effectiū coloris sui. sed corpus so-
 norū ē actiū soni scdm **Az** in lra 7 iō non ē simile
Uel siqs diceret q; color catur actiē a corpe colo-
 rato h' tam nō ē p motū aeris 7 expulsiōe sicut ē
 in sono igit' zc. **A**d aliā dicendū q; unū i idem
 scdm eandē sui ptem nō ē mediū 7 subm simul. s.
 scdm diuersas ptes pōt eē. sic igit' crit h'. **U**el aliqua
 ps aeris illa. s. que expellit a corpe pcutiēte 7 per-
 cussio ē subz soni. alia aut ps ē mediū recipiēs iten-
 tionem soni illius qd non est incōueniens. **A**d
 aliā dicendū p expōem illi' lre. uult autē **Az** ibi di-
 cere q; facere sonū in actu. i. sonū factus in actu est
 ipsius mediū 7 auditus tanq; subz. ligz diuersimod
 nā est ipsius mobilis tanq; subz scdm eē reale eius
 7 ē ipsius auditus tanq; subz scdm eē spūale. **U**el
 sic h' aut actu sonare qd debet qbusdā corpibus so-
 lidis 7 facere sonū in actu dico ipsi' mediū tāquā
 subz. 7 auditus ut uirtutis cognoscētis ipsi' sonū
 quare non ualet.

Consequēte querit'. **I**tem echon
 sit idem sonū cū p sono. i. cū sono
 pcedēte ipsi'. **A**rguit pmo q; sic
 buiter. qā ille sonus ē idē cui' alio
 q; habet eandem figurā cū alio 7
 cōstituit ex eisdē litteris 7 sillabis
 cū ipso. h' ē manifesta p se. sed echon ē sonū habens
 eandē figurā cū sono pcedente ipm 7 cōstituitur
 ex eisdē litteris 7 sillabz ut manifestū est. unde si
 sonus pcedēs echon terminat' i ba 7 echō similiter
 semp in ba terminat. sicut autem 7 de alijs qre zc.
Item oppositū arguit'. **I**lli soni nō sunt idē sonū inter
 quoz generationes ē tempus mediū in quo nō fit
 sonus hoc manifestū ē. sed sic ē in pposito. nā inter
 echon 7 porem sonū intercidit temp' mediū ut p
 ad sensū qre zc. **A**d questionē intelligendū p.
 q; cū hō loquit' in loco ppinquo qbusdā corpi

ocauis 7 solidis hñtibus aerē inclusum in ipis ab aliquo tēpore longo ut iuxta puteū antiquū 7 pro fundū 7 iuxta domos inhabitatas contigit ut ipse au diat quendā sonū oīo silem suo sono ac si aliquis alius responderet ei 7 talis sonus uocatur echon. Vnde cōm. dicit q echon ē iteratio soni cōseruando suā figurā. Modus autē generatiōis talis uidet esse scdm 12. in lra. Contingit q aer expulsus a corpo ribus firmis pcutiēte 7 pculso hñs in se sonū ali quem puenit ad corpus aliqd ocauū 7 solidū quemadmodū uas habens in se aerē ab antiq idu sum 7 tētētū 7 unitū 7 ab hñs aere uel ab illo cōpe ocauo aerē detinēte repellit aer ille idē ad locū re pculsionis. sicut cū pila plecta occurrat parietī for titer repcutitur uersus locū a quo mouebat. 7 in hñmōi aere sic repculso generat qdam sonū qñ oīo sñs sono pōri eo q ille aer idē est 7 sñt figuratus sicut erat ad generatiōē pōris soni. talia autē cōpa a qbus sic repcutitur aer maxie sunt corpa cōcaua 7 antiqua 7 hñna aerē diu inclusū in ipis. sicut sē putei mētū pñfundi 7 antiq 7 cōm inhabitate 7 ual les quedā 7 montes cauetnoli 7 hñmōi. Qñ autē generatiōē docuit 12. bñter in lra cū dicit. Echō autē fit ab aere uno fracto ppter uas tētētē 7 pro hibēs di fundū. Itē aer repellit sicut spēra. Cū ac cipio ulterī 7 q motus reflexus n̄ est unū numero qa necessario inter eius ptes incipitur qes media 7 hñ suppono ad pñs ex 8. pñicoz. Tūc bñt ad qdēz q echō n̄ ē idē sonū necessario simplici cū sono pcedente cui assimilāt. pbatut qa illi soni non sunt unus numero quoz unū cōsequitur pōrē ptem motū reflexi 7 alius secundā ptem hñmōi motus. 7 hoc satis p. qa ipse motus reflexus nō ē unū numero 7 id soni quoz unū cōsequitur unū illoz 7 aliū alium nō sunt unus sonus. sed echon cōsequitur secundam ptem motus reflexi quo ille aer repculsus ab ob staculo mouet uersus locū repculsionis pme. sonū aut pcedens echon cōsequitur pōrem ptem motus quo mouet ipse aer usq ad obstaculū. Et ponitur exemplū sñle magis manifestū. uidemus. n. q cum lapis picitur in aquam nō fluentem sed qescente; fuit circa locū pculsionis qdam pui circū 7 gita tiones deinde alie maiores in remotiori. 7 sic cōtin git q anteq deficiat gitanōes puenit ad aliqd obstaculū reflectens 7 repcutiens 7 tūc ille partel aque reuertitur uersus locū pme pculsionis. sic igit cōtingit hñ q cū duo corpa pcutiūt se ad inuicē aer circūquaq expellit 7 generat ibi sonus secūd quandā circulationē. cui signū ē q non solum au dīt sonus in una pte iuxta locū pculsionis s cū cūquaq. 7 contigit q anq deficiat motū alie pñs illius aeris hñtis in se sonū obuiat alicui corpi mō pñdo 7 repcutitur 7 fit echon ut dicitū ē. Et ē cōsi derandū q 7 si echon nō sit sonus idem numero cū sono pcedente. tñ ē multū sñs ei 7 forte eiusdem spēi spālissime cū eo. cui cā uidet ē scdm Albtum q fit in aere eodē numero in quo pōr erat sonus 7 cōsimiliter figurato. non enī est uerisimile q illud corpus inaiatum. s. obstaculū cōcauū repcutiens aerē figuraret ipm tali mō ad hñdum sonū sicut tēratū 7 distinctū quare 22. Ad rōem par ex di ctus cū oī ille sonus 22. uerū est si habet figurā ean dem numero. sed non ē sic imo figurā eandē i spē 7 similitudinē pñpina 7 id sonū nō ē unus simpliciter scdm numez sed scdm spēm quare 22. Dicit autē nōnulli q echon nō ē eiūdem spēi spālif sime cū sono pcedente eo q sonus pcedēs est sonū uox 7 sonus q est echon ē sonus nō uox cū nō fiat ex pculsione corpoz aiatoz ad inuicē. Sonus autē uox 7 sonus nō uox sūt differētie diuīsiue soni ut oī in tractatu. 7 Albtus inuit hñ. 7 ideo idem scōz

spēi spālissimā n̄ continet sub istis. De hñ tamē nō facio magnā uim oīmodo non sint idē numero 7 silitudinē pñpina hñant ad inuicē mō pñdicto. 7 forte ille non sūt oīe soni formales 7 pñ sed ma teriales 7 qñ pñcñs. uel ē diuīsiō totū in modo in suas ptes. inqte de hñ quantū uis 7 potes 22.

Operitur circa capitulū de odore. Vt odor sit in medio realit. Ar guit p q sic. qa illud qd recipitur i aliq recipit i eo p mōm recipiēd 7 n̄ scōz mōz rei recepte ut sumit ex libro de causis. mō aqua 7 aer que sunt media odorādi 7 recipiūt ipsum odorem sunt entia realia 7 hñt reale eē 22. Item mul tiplicatio 7 pceptio odoris ipeditur a uero ut si uē tus fiat ab oīe ipedit multiplicatiōē odor qui sunt uersus occidēs ad illos q sunt magis ad oriē 7 eo. hñt nō eēt si odor multiplicaret se solū spi ritualit in medio 7 nō hñet in ipso eē reale ut ui demus q coloris multiplicatio nullatenū impedit a uentis undecūq ueniant qre 22. Item odor mltiplicat se p mediū successiue ut patet ad sensū. cū enī aliqd corpus fēdū incipit fetere pus pcepitur ab illo q est pñpinoz 7 postea tēpore a remotiōi hñ nō eēt si multiplicatio odoris eēt spāliss 7 scdm eē spāliale imo fieret in instāti ut multiplicatio lu minis 7 coloris qre 22. Cōpositū arguit autē dōi tate cōm. sup istū cā. cōmēto 97. dicit enī q sicut co lor habet duplex eē. s. eē in corpe colorato 7 hoc ē eē cor pale. 7 eē in diapno 7 hñ eē spāliale. ita odor habet duplex eē. s. in corpe odorabili esse in medio 7 hñ eē cor pale 7 aliud spāliale 7 illud ē na turale 7 aliud extraneū. De questiōe ē intelli gendū sicut recitat cōm. Quidā existimauerūt q odor nō sepatur a corpe odorabili 7 q hñ nisi unū eē tñ. s. eē cor pale. dixerūt enī q a corpe odorabi re soluit qdā subtile corpus hñs in se odorem qd uocatur fumalis euaporatio 7 istud subtile cor pus hñs in se odore puenit usq ad sensū odoratiui 7 sic sentit odor. 7 forte motū istoz fuit illud qd argutū ē pñ. Et signū hñ poluerūt aliq q manifeste uidemus q odores mltioz corpoz n̄ papiunt nisi postq fuerit resoluta aliquat in fumū subtile ab igne aut alio calore ut patet i thure aut alio perga meno aut pilo 7 hñmōi multis. que anteq combu ratur par aut nihil pcepitur eoz odor. cum autem cōbutuntur 7 in fumū resoluunt tunc sentit odor manifeste. Hanc autē opionem iprobat cōm. mul tum pulchre. quia sicut ipse dicit. uidemus q mltia aialia p sensum odoris mouent ad suū nutrimentū p spaciū multaz terraz. sicut apparet i ustrubus 7 tigrilibz que a. 500. miliaribz oīunt uenisse ad lo cū plñ qd accidit i terra grecoz sentiētes. s. odores mortuoz siue cadauez illic exñtiū. Et iā ponam dicit cōm. q oē sensibile qd cōprehendit per mediū extraneū debet sentiri ex oībus pñibus eēnnaliū nisi aliqd ipediat. Vnde manifestū est q ille odor non solū fuit multiplicatus p. 500. miliaria. ad pte in qua fuerit uultures 7 tigrides. sed etiā ad partes oppositā palia. 500. miliaria ad orientē. 7 p tot ad occidentē 7 eadē rōe per. 500. ad austz 7 per tot ad aqlonē 7 sic p duo mille miliaria multiplicat fuit odor. Si igit odor n̄ ē nisi cū fumali euaporatiōe tūc oportuit q ab illis corpi bus resoluere corpi sub tile qd excederet ad totū illud spaciū. hñt uidet itōnabile oīo. qa maxia subtilitas 7 raritas quaz pōt habere materia ē raritas ignis ut dicit cōm. mō. si illa corpora quoz odor percipiebat per tantaz di stantiā fuissent oīo resoluta i ignē adhuc nō potuissent exēnsa fuisse per tñ spaciū. quare nō uidet

9 XXIII

q̄ sit necessariū odorē eē semp cū tali corpe subtile
resoluto a corpe odorifero. Et possemus fillogizari
sic. Si odor non puenit ad odoratum nisi cum su
mali euaporazione uel tali corpe subtile tunc odō n̄
posset sentiri nisi p tantā distantia p quantā distē
deret 7 diffunderet h̄mōi corpus subtile 7 p quā
tumcūq; spaciū sentiret odor p t̄m diffunderet t̄le
corpus subtile resolutū a corpe odorifero. hec oīa
plana ē oīo. sed cōs est falsum ut p; ex dictis. odō
enī alic⁹ corpis p tantam distantia p̄cipit q̄ si totū
illud corpus resolveret in corpus subtilissimū. f. i
ignē non posset t̄m extendi ut ad tanta; magnitu
dinē pueniret 7 h̄ ē facile uidere in exemplo p̄p̄in
qozī. Videm⁹ enī q̄ cū oburit modicū d sulphure
odor eius sentit p totū mediū qd ē in una magna
domo. 7 si illud resolveret totū in ignē non foret
sufficiēs ad replendū t̄m spaciū ut manifestum est
cuiuslibet bñ inspiciei q̄te. Sed aliq n̄tūtur im
pedire istā talē rōem q̄a dicit q̄ nō fuit unū corpi
subtile cōtinuū qd p̄cederet ab illis corpe ad
aues. Sed aliqua ps subtilis illi euaporatiōis fuit
illuc delata a uentis 7 imutauit odoratū istozū aīa
liū. Hoc autē ē ualde debile. q̄a sicut ille aues distan
tes p. 500. miliaria p̄cepit illū odorē sic alie p̄p̄i
gores potuerūt ipsum sentire 7 adhuc alie p̄opin
gores circūqua; 7 sic necessario redit q̄ illud sub
tile corpi fuerit p totū illud spaciū. aut q̄ odor m̄
tiplicat i aliqua pte mediū sine h̄mōi corpe. Neq;
p̄cipimus manifeste odorē alic⁹ pui corpis in loco
ubi non ē uentus p tantū spaciū q̄ illud corpus si
resolveret in ignē nō ipleret ipm ut pat; i exēplo
p̄dicto. Si enī una modica pticula sulphuris com
burat fetoz eius p̄t sentiri p totū spaciū domus
magne 7 t̄m corpus illud si totū fiat ignis subtilis
simus nō occuparet illud spaciū totū ḡ. Item
cōm. ponit aliā rōem ad idē. si odor semp eēt q̄z tali
subtile corpe resolutū. aut aer intermedi⁹ int̄ odo
ratū 7 corpus odorabile cederet totus. aut non ce
deret illi corpi. q̄ si ille totus cederet h̄ uidet mltū
irrōabile. 7 iō cōm. relinqt h̄ p̄ in cōuenienti. Sed
p̄t declamari. q̄a p̄t rōe cū odor alic⁹ corpis ex̄it
in aqua sentitur opozteret illā aquā recedere a suo
loco. cui⁹ oppositū uidem⁹ ad sensum. uidem⁹ enī
q̄ aliquo corpe multū fetido ex̄ire in fundo aque
sentit odor ei⁹ manifeste abiq; eo q̄ aqua appareat
manifeste moueri localit̄ quare. Si uero diceret
q̄ aer n̄ cedit illi corpi. tūc duo corpa eēt s̄t i uno
loco p̄p̄io. qd ē oīo impossibile q̄ phicoz ḡ. Et
iō dico aliter ad questionē. Ad cui⁹ euidētiā
cōsiderandū q̄ sicut dicit cōm. 7 allegabatur i argu
endo. forma sensibilis h̄ duplex eē. unū ē corpale
aliud ē spūale. 7 inter ista duo eē diuersitas cōiter
assignat. q̄a eē corpale seu reale eē extensū ul per
se uel p acc̄is ita q̄ forma h̄ns eē corpeu h̄ pte;
extra ptem. ut color ex̄ns in superficie corpis termi
nati habet ptem unā in una pte superficie 7 aliam i
alia 7 sic una eaz ē extra aliā. s̄t aut 7 in alijs for
mis sensibilis suo mō. Eē aut spūale eē n̄ extē
sum nec p se nec p acc̄is ita q̄ forma h̄ns eē spūale
seu intentionale nō habet unā ptem extra aliam. s̄
tota ē in qualibet pte subī i qua habet eē spirituale
7 nō una ps in una pte 7 alia in alia. ut intentio al
bedinis recepta in aere tota ē in unaqua; pte illi⁹
aeris quo mediante uidet sic q̄ una ps eius nō est
extra aliā 7 ipsa forma h̄ns eē reale seu corpale in
aliquo subo generat sp̄m seu formā int̄ionalē i
alio subo scdm eē spūale. Nec ē querenda aliqua
cā agens p̄p̄inqua illi⁹ int̄ionis nisi forte cā dis
positiua sicut corpus luminosū disponit diaphonū
ad recipiendū sp̄m coloris. ipa aut forma sensibil
te sui nata h̄ habet q̄ gignat sibi s̄sem in suo subo

disposito. Sed illa diuersitas inter eē corpale 7 esse
spūale forme sensibilis non ē oīo manifesta. ou biū
enī uidet q̄ aliqua forma sit in aliquo toto subo 7
extenso 7 t̄m nullo mō sit extensa nec p se nec p ac
cidens nec h̄eat ptem extra ptem. Itē recipiam⁹
aliquem aerē mediāte quo uidet aliqua albedo 7
signemus unā ptem quantitatiū illius aeris que
sit a. 7 aliā ptem eius 7 sit b. manifestū ē q̄ in pte a
ē intentio illius albedinis. alit enī non posset illa
albedo uideri mediāte illa pte aeris. 7 similis i pte
b. ē intentio albedinis eadē rōe. aut igit illa intentio
albedinis que ē in pte a. ē oīo eadē cū illa int̄ioe
albedinis que ē in pte b. aut nō ē penitus eadem.
Q̄ si detur esse eadē penitus i diuissibili nullo mō
extra illā tunc cessante intentione albedinis ex̄ite
in parte a. corzū p̄teretur intentio ex̄ns in pte b. hoc
ē falsū. q̄a si aliqd obstaculū inponatur inter albū
7 pte; aeris a. statū deficiet sp̄s que erat in parte a.
7 remanebit illa que erat i parte b. cui⁹ p̄batio eui
dens ē. q̄a interpolito obstaculo. s. corpe opaco int̄
ipm albū 7 partē aeris a. 7 nō inter ipm album 7
ptem aeris b. n̄ uidebit albedo mediāte parte a. 7
uidebit mediāte parte b. sicut manifestū ē ad s̄sū
Relingtur ḡ ut uidet q̄ alia ē intentio albedis ex̄i
stēs i parte a. ab illa que ē i parte b. 7 eo. s̄t autē
ē de alijs partib⁹ aeris. Ex quo uidet q̄ ipsi⁹ inten
tionis albedinis alia pars ē in una pte aeris 7 alia
pars ē in alia pte aeris. s̄t aut 7 in ceteris h̄mōi.
Vnde q̄ forma spūalis recepta i medio 7 organo
nullo modo sit extensa nec per se nec per acc̄is 7 q̄
nullo mō h̄eat partē quantitatiū extra pte; non
ē bñ manifestū. Et iō oīcūt aliqui q̄ ipsa intentio
seu forma spūalis rep̄itans formā sensibile bñ h̄z
partem extra partē ut oīsum ē. sed tamē unaq; q̄
illaz partiū rep̄ntat totam illā formā cuius ē sp̄s
7 nō una pars unā 7 alia aliā. ita q̄ intentio albe
dinis ex̄ns in parte a. rep̄ntat totam illā albedinē
7 similis ex̄ns in parte b. rep̄ntat totā illā albedinē
7 sic te ceteris. Cuius signū ē q̄ si aliqui magnum
albū rep̄ntatur uno paruo formāte uidebit totū
illud albū sicut uidebit uno magno formāte medi
ante. oīum modo oculus sit in debita distantia 7 appōe
ad illud albū. Dicit ḡ scdm h̄ q̄ eē corpeu eē
eē extensū 7 diuissibile aliquo mō. t̄m nō quelibet
pars illius forme h̄ns eē corpeu rep̄ntat totum
7 sensus imutatus ab una illaz partiū non cognoscit
totā illā formā ut uisus imutatus ab una parte al
bedinis ex̄ns in folio nō uidet totam albedinē fo
lii. Sed eē spūale ē esse generatū a forma habēte eē
corporeale 7 reale cui⁹ inq; eē uel forme h̄ns illud
eē spūale quelibz pars rep̄ntat totam formā sensi
bile 7 sensus imutatus ab una parte illius int̄enti
onis forme spūalis cognoscit totā formā cuius est
intentio uel sp̄s. Et sic forte intelligendū est illud
dictū q̄ forma spūalis nō ē extensa nec h̄ns partē;
extra partē. s. quantū ad representationē ita q̄ una
pars solū rep̄ntat unā partē 7 alia aliā. q̄ nullo
mō h̄eat partes quantitatiuas nō bñ uideo. forma
aut spūalis que recipit in subo nō h̄nt magnitu
dinē sicut sp̄s intelligibilis in intellectu ita bñ ē indi
uissibilis 7 penitus inextensa sicut suū subū. Aut
forma spūalis ex̄ns in medio quanto 7 extenso n̄
sit penitus indiuisibilis 7 inextensa sic pbat. Con
stat enī scdm A. in libro d̄ sensu 7 sensato q̄ cui⁹
libz sensibilis forme eē aliqua uirtus finita 7 deter
minata 7 p̄t mouere sensum paliqd determinatū
spaciū 7 finitū ita q̄ nō ultra terminū ei⁹. sicut al
bedo p̄t mouere diaphonum determinate 7 finite
quātitatis 7 non ultra terminū eius. s̄t autē 7 in
alijs. Recipiam⁹ ḡ illā intentionē illi⁹ albedinis q̄
ē in parte illa in qua terminat mediū quod potest

mutari ab albedine hic exire. quero an illa inten-
sit eque pfecta 7 fortis sicut in pte medij ppinqua
ipsi obo aut minus fortis 7 minus pfecta. Si dicat
q sit eque fortis. g ad tantam distantia poterit im-
mutare medij sicut ipm. imutabat intentio exis
in pte medij ppinqua qd e falsu. qa ponam q al-
bedo no pot uideri ultra terminu illi pte in qua
e illa intentio. 7 si ipa imutaret medij ulterius ibi
uideretur albedo. si g dicatur q intentio existens
in pte medij ultra qua non uidet albedo sit minus
fortis 7 minus pfecta q illa que e in pte medij p-
pinqua albo. tunc sequitur q hmoi intentio sit par-
tibilis 7 extensa aliqua. Impossibile. n. e q una 7
eadem forma idiuisibilis 7 extensa sit fortior 7 de-
bilior. g uidet q ipsa forma spualis sit aliquo-
modo accens extensa scdm quantitate medij in quo est
Inquendū est igitur illo e spualis qa satis pulchra
speculatio est de h. Tunc o ad questione q odor
h e spuale in medio saltē quantū ad aliquas ptes
ipsi medij. qd pbatut sic. Aut odor e i toto medio
corpali. s. cū sumali euaporatioe. aut e spualitē i
aliquibus ptebus ipsius medij p sufficientem dionem
Odor eni cū sit qualitas secūda cōs omixtionez n
pot eē realiter in aere puro aut in aqua pura. unde
necesse ē q si sit realit in istis medijs q si sit p rāto
qa in corpe subtili resoluta a mixto odorifero. 7 si
realiter ē p totum medij q totū medij sit ple-
num tali corpe subtili. Sed nō pot contingere q odō
sit in toto medio cū subtili illo corpe ut q ad odo-
ratū qa sic non pceptet ab odoratu ut plene repro-
batū est in pbatōne illi pōnis g. Sed ē cōside-
randū q quāuis odor non sit scdm eē reale p totū
ipm medij usq ad odoratū. tamē nihil phibet ipz
eē realiter 7 cū sumali euaporatioe in aliqua parte
medij ppe corpus odoriferū. imo etiā sicut pti tan-
gebatur quedā sūt corpa quoz odor sentiri n pot
saltem manifeste nisi resoluatur ab eis aliqz sum
p calorē 7 tunc sentit odor eoz ut manifestū est in
thure 7 pilis 7 multis alijs. Nec etiā ē causa quare
magis sentiunt odores in estate q in hieme. quia
s. calor solis plures fumos resoluta corpi b odor-
iferis ut manifestū ē. hēc etiā ē cā quare odō ali-
cuius corpis remanet p aliqd tempus absente illo
corpe quāuis intentio coloris nō maneat i medio
in absentia colorati. uidemus enī q cū aliqz diu te-
nuerit in manu pomū aut aliud corpus b odor-
iferū remanet in manu odor similis absente ipo cor-
porē imo etiā corrupto ita q si qz ponat manū quā
appropinqtam tenuit ad illud corpus ppe naliū 7
respirat sentiet odorē q si sitem odor i ipi pomū aut
alterius corpis b odoriferi aut mali odorati diu
mō sit b fortis odor qre. Docet p rāto uidet
accidere qa in absentia corpis remanet circa manū
ille fumus subtilis resolutus ab odorifero corpe
cuius signū uidet eē. q si manū b lauet aut fortit
abstergatur n āplius teruat illū odorē. Ad rōes
Ad pnam cū dī. illud qd recipit. p eandē rōez
posset argui q color sit realiter i medio. Sed quia
ora arguere 7 multiplicare incōueniens nō ē sol-
uere. Ideo dico aliter q receptū i aliquo recipitur
p mōm recipiētis uerū ē scdm q ipm recipiens est
natū posse recipere. mō quāuis aer sit qd corpeū 7
reale. 7 sit aqua tñ non ē natū recipere ipm odorem
scdm eē reale 7 corpeū simpliciter. sed scdm eē spiri-
tuale. Alter dī q illa ppo ē intelligenda quātū
ad uilitatem 7 indiuidualitatem sed non quo ad spi-
ritualitatem 7 realitatem. Pot etiā cōcedi q aer reci-
pit odorē realiter. accipiendo realiter. put est idem ē
q pdicamentaliter. odor is enī intentio recepta in
medio bñ ē res pdicamentalis cū sit ens actū extra
aiam 7 non solū ens p accēs nec ens tōis 7 recipit

corpali ter sic intelligendo ut expositū ē. s. nō eodē
mō realitad 7 corpali ter sicut ē in re subiecta. illū
enī eē reale 7 corpale ē esse magis fixū. aliud autē
minus fixū 7 minus firmū qre. Ad aliam cū
dī q multiplicatio. dico sicut dicit dñ. q hēc cō-
non cōcludit q odor sit semp cū corpe resoluta ab
odorabili. qa similis sonus defert 7 etiam impedit
a uentis 7 tamē nullus dicit q sonus sit in corpe
resoluta a corpe sonifero. sic enī corpa sonifera cō-
sumerent 7 minozaretur p multiplicationē sonan-
tium. cuius oppositū patet ad sensum. Sed contra
arguere non soluit. id dī aliter q odor ē bñ in me-
dio realiter quo ad aliquā ptem ipsi 7 uō ctingit
ipsum defert a uentis. sed nō sequitur q realit 7 cor-
porali ter sit p totū medij qd ē inter odoratū 7 ipz
corpi odoriferū qre. Verū idē ad aliā. cōcludit
enim odorē realiter existere in aliqua pte medij. s.
non in toto medio 7 s. ē bñ cōcessum.

Oderatur adhuc circa dictū in
pncipio hī capituli. Utz hō heat
priorē odoratū ceteris aialibus.
Arguit p q nō. qa nobilitas aīe
de bz ē nobilior potentia. s. ē sad
apparēs. qa potentia puenit a sub-
stantia. nūc aut aīa humana ē aīa nobilior ceteris
aialibus. odoratus aut hōis ē potentia aīe humane
ut manifestū ē g. Item ille odoratus ē meliō
odoratū ceteroz aialū q cōgscit oēs spēs odoris qz
cōgscit odoratū ceteroz aialū 7 adhuc qdā alias. hēc
uidetur satis manifesta. sed odoratus hōis cōgscit
quasdā spēs odoris. qz cetera aialia nō cognoscūt.
ut dicit plane in de sensu 7 sensato. cognoscere
enī odores q sūt delectabiles scd; se ut odores flo-
rū 7 unguentoz. ppūm ē hōi 7 adhuc ipse homo p
odoratū cognoscit oēs spēs odorū quas cognoscūt
cetera aialia. pbatō. qa si qz diceret q odoratus ce-
teroz aialū cōgscit aliquā spēs odoris quē homo
non cognoscit. Tūc querat ab eo. utz ipse sic dices
intelligat eam spēm odoris an nō. 7 si nullo mō itel-
ligitur ab eo illa spēs. tūc nō pot scire illā cōclusiōez
q illa spēs cognoscatur ab alio aīali qa complexio
7 affirmatio alicui cū aliquo psumponit intelligētiā
utriusqz illoz ut hētur ex. de aīa. Gant itelligat
illam spēm odoris tunc necessario sequitur q cōguit
p sensum aliqd indiuiduum illius spē. intellectū. n.
nihil itelligit eoz que sūt extra nisi cū sensu. ut di-
cit in lib. de sensu 7 sensato. 7 in p posteriorū
dī. q deficiēte aliquo sensu necessario ē deficiēcia
de sensibili illius sensus oīum ille sensus deficiat
a natiuitate. si igitur ipsi hōi oīo deficiat sensus odora-
tus ut pceptū ē i spē alicui odoris quāz aliō aīal
cognoscit tunc hō non poterit intelligere neqz scire
illā spēm pcpue. qa intelligentē quēcūqz ne cesse
ē fantasīma aliqd spēculari. h. fantasīma autē sit a
sensu scdm actū ut dicit in 2. 2. h. qre. Cū ad
pncipale. hō hz meliorē tactū ceteris aialibus. g. 7
meliorē odoratū. ans ponit in 2. 2. cōfīa ē apparēt
p cōueniēte similitudinē. Oppositū dicit in 2. 2.
ita in pncipio capituli. 7 idē dicit dñ. 7 Albertus.
Ad euidentia questionis intelligenda sūt qdā.
p q sicut inuit h. Albertus 7 h. nideri in de partibz
aialium 7 i anothomia. organū odoratus ē situatū
circa cerebz i pte anteriorē est sicut duo corpa pua
ad mōm papillaz mamillaz. hō aut scdm quānti-
tatem corpis hz magis de cerebz alns aīalibz ut p
ibidē. Cuius fortasse cā ē maior multitudo oritur
aīalium qbus defertur ptes cerebz i hōie q i alijs
aīalibz. 7 ipm cerebz ē ps frigidissima 7 humidis-
sima oīum ptiū corpis. Cuius signū ut dicit Al-
bertus ē longitudo comitionis hōis. diutius enim

7 frequēd' dormit hō cetis a iālibo ita q' medietas
tēporis uite hoīs somno deputat sicut dicit **Auer.** i
suo libro de somno. Et sup' h' dicit in p' ethicoz q' se-
cundū dimidiū uite n' differt felix a misero. s. quā-
tū ad hoc q' p' dimidiū tēporis uite uterq' puatur
actuali speculatione 7 alijs opationib' aīe rōnalis
in q'bus uel in quaz nobilissima consistit felicitas
hoīs ut ostendit ibidem. Talis autē longe 7 diuine
dormitiōis cā ut eē fortis frigiditas cerebri tōne
cuius ipsum cerebz multū inspissat uapores ascen-
dentes a loco digestionis ad cerebz 7 sic fit long'
somnia ut h' uidet i de somno 7 uigilia. **Ute-**
rius considerandū ē q' cū sentire contingat in quodā
pati a sensibili scdm **Az.** ad bonitatē sensus requit
q' organū ipi' senti' sit bñ dispositū ut sit bñ 7 p'fē
imutabile a forma sensibili 7 iō si nō ē bene imu-
tabile 7 facilius nō sentit bñ ut palam est in uisu.
non enī uisus bñ 7 p'fē cognoscit colorē cū pu-
pilla habet i se aliqd' inaturale impediens ipaz bonaz
7 p'fēctā imutationē a colore. similis autē 7 i alijs.
Conandū q' odor consistit p'cipue i calido 7 sic
co. cuius signū manifestū ē q' odores multo meli'
papiunt in estate q' in hieme ut etiā accipit **Alex-**
ander in de sensu 7 sensato. 7 ideo **Az.** etiam dixit
Et autē odor sicut sapor humidus. Sed hic est
unū dubiū q' illud qd' necessario requiritur ad h' q'
organū odoratus imutetur ab odore nō ipedit bo-
nitatem odoratus. hoc ē manifesta. sed frigiditas 7
humiditas requiruntur necessario. p'batio. q' ad hoc
q' tactus imutetur ab aliqua q'litatē p'maz tangi-
biliū oportet q' organū eius h'eat qualitātē contrā
illi qualitati. **Unde Az.** dicit. q' similis calidū 7 fri-
gidum non sentim'. Et cōm. dicit plane in capitulo
de tactu. q' sensibile ē contrariū an passionē. 7 p'p't
h' nos nō sentimus aerē cū ipse ē i dispōe naturali
quā debet h'ere scdm q' ē locus n'r. q' similis ē nob.
ut cōm. dicit ibide. g' similiter ad h' q' odoratus imu-
tetur ab odore cū odor sit calidus 7 siccus organū
eius debet eē frigidū 7 humidū. **P**ossū dicē q'
bene requiritur frigiditas 7 humiditas scdm aliq'ue
gradu. tamē non requiritur in tanta excellētia quan-
tā habet organū odorat' hoīs p'pter p'dictaz cām.
imo ista excellētia ipedit istā caliditatē 7 siccitatē
odoratus. quāuis enī passum in p'ncipio cōtrariet
agenti. tamē qualitas patiētis pōt eē ita fortis 7 ex-
cellens q' resistit q'litati agentis 7 obuiet magis.
Chis uisus dico buier ad p'ns q' hō habet min' bo-
nū odoratū cetis aīali b' mltis. cuius rō ē. q' ille
odoratus ē minus bonus cui' organū ē minus bñ
imutabile ab odorib'. h' patet ex tertia sup'pōe. sed
organū odoratus i hoīe est h' mōi. q' cū sit situatū
iuxta cerebz ut dicit p'or sup'pō 7 ipsum cerebzum
hoīs ē magis frigidū 7 humidū q' i cetis aīali b'
ut ostendit. necesse ē q' ipm organū odorat' con-
trahat quandā frigiditatē 7 humiditatē excessiua
ab ipso cerebro 7 sic cū odor consistat in calido 7
siccō. manifestū est q' organū odoratus magis resi-
stet odori uel ē minus bñ dispositū ad recipiendū
ipm odorē sicut pupilla si h'eret in se opacitatē esset
minus bñ disposita ad recipiendū lumen g' **Az.** Et
ē considerandū hic q' bonitas uirtutis cognoscit
non attendit oīo ex multitudine cognitorū q' uir-
tus nobilissīma cognoscitur. s. deus ipse nō multa in-
telligit sed unū. s. iē ipm. **N**ihil enī intelligit extra
se scdm **Az.** in iz' methaph. textu cōmū 50. et scōz
cōm. 7 multoties in 3' h'. Sed bonitas hui' uirtutis
attēdit magis ex p'fēctōe cognis 7 distictiōis. sicut
etiā bonitas artificis n' p'ncipalit' attēdit ex multis
artificijs q' ipse pōt facē. s. ex p'fēctiōe 7 nobilitate
ip' rei artificiali. unū melior dōficatōz simp' dicit
q' facit unū gen' dom' nō b'ltimū q' ille q' scit

facere multas domos uiles 7 nullam p'fēctissimam
Medicū enī nobile nobili' ē m'ito ignobili ut oīc
cōm. in 2' celi 7 mūdi. Quis igit odoratus hoīs ul'
hō p' suū odoratū forte cognoscat plures odores q'
alia aīalia ut p'bate uidetur secūda rō p'inducta. q'
tū quedā aīalia p'fēctius cognoscūt ipsum odorē
q' homo. cuius signū ē. q' de longinq' distantia ue-
niūt ad nutrimentū p' odoris p'ceptionē ut dicitur
de uultu 7 t'g'idib' q' uenerit. 500. miliaria ad
locū p'li qd' accidit in terra grecoz. **E**t or' etiā de ca-
nibus uenaticis q' insequūtur lepores 7 h' cogniti-
one sui odoris quē relinquēt in uia 7 tamē hō n'
cognoscit h' mōi odorē ibi exntem. iō d' q' homo
habet minus bonū odoratū ceteris aīali b' multis
7 h' uult dicere **Az.** in l'ra. p'raue autē 7 imp'fēctē odō-
rat homo uel nō odorat sup'le certitudinalit' 7 p'p't
se dē niti cū leticia 7 tristitia. **A**lios autē odores qui
non sunt multū delectabiles neq' tristabiles aut n'
odorat aut ip'fēctē 7 debilit odorat. 7 iō simpli-
citer enunciat p'bus. q' homo habet p'iorē odorē
i. minus bonū odoratū multis aīali b'. illa. n. aīalia
quē hnt minus cerebz 7 ipm hnt siccū uel n' mul-
tum humidū nec frigidū meli' discernūt odores 7
a longinq' distantia p'p'elēdunt. **E**t hec ē plane
intentio **Alex.** d' in de sensu 7 sensato. cā. **S**pecies
aut odorabilis q're **Az.** Ad p'mā rōem pōt dici.
q' maior ē uera de uirtutib' 7 potentis p'p'ns. sed
de cōibo non ē necesse. 7 sic ē h' nam odoratus nō ē
uirtus p'p'ia hoī. sicut enī sine dubio nō conueniret
alijs aīali b' iō **Az.** **E**t dicit q' uer' ē ex p'te aīe. 7
tamē p'acis p'pter conditionē instrumenti cōtingit
q' sit minus bonus odoratus ipi' mō p'dicto.
Ad aliā patet ex dictis. si enī excessus bonitatis
uirtutis cognitiōe sup'aliā p'ueniret ex maiori mul-
titudine cognitorū tunc forte ratio concluderet. s.
non ē ita ut ut q're **Az.** **A**d aliā dixerūt aliqui q'
hō non habet optimū tactū imo aīanea. **U**n uerū
ficatōz. p'cellit aranea tactū. **S** h' reprobatur **Al-**
dus. **N**ihil enī spisse pelis 7 frigidē d'plexionis
uiscosam h'ns humiditatē excellit tactū sed habet
tactū q' si stupidū. cuius signū ē. q' aranea etiā cū
tangitur igne lēto nō cito sentit. **Q**uā aut adducit
p' signo. q' aranea p'cipit omiculos tangentes fila
retis sui ad magnā distantia. h' nō ē ex sui magna
excellētia tactus sed h' est p'moti retis qd' conti-
nuū ē. 7 mota una p'te cōtinui mouet totū cōtinuū
Picendū igit q' nō ē sile de tactu hoīs 7 de ei' odo-
ratu. nam ipse tactus fundat in d'plexione q'litatū
tangibiliū reducā ad quandā tēperantiā. iō q'to
ip' d'plexio nobilior ē 7 magis ad mediocritatē
reducā tanto melior ē ipse tactus. **M**odo sine du-
bō inter alia aīalia habet d'plexionē meliorē 7 no-
biliorē sicut 7 opdem. 7 iō meliorē habet tactū ce-
tis aīali b'us. **E**t ex h' etiā ē q' bonitas tactus ē si-
gnū bone d'flectionis 7 idustrie 7 int'cti q' etiā int'
hoīs magis iudicant' igeniosū scdm h' q' meliorē
hnt tactū q' meliorē hnt d'plexionē. **S**ignū autē
istius bone d'plexiōis ut dicit **Alb.** ē tenuitas un-
guiū 7 subtilitas capilloz. h' enī iudicat lucidos 7
subtiles eē spūs cōdis q' ad cerebz ueniētes optie
deseruiūt p'utū aīal' 7 iō deseruiūt p'udētie 7 in-
dustrie ex q'bo igenios' 7 prudens efficit hō 7 ad
actū p'udētie dūet n' p'fēctiā d'ftruat aptitudi-
nē natē. 7 modicū an h' oīc pulchre q' it hoīs q'cū
q' equiorē hnt cōp'nē hnt eā i h' q' magis cedūt a cō-
trarijs. 7 illi magi bonū hnt tactū 7 aptiōes s' scōz
idustriā itellētis ita q' forte t'm ad equitatē r'ducēt
d'p' q' uidebūt eē q'dā oīi t'restres oīa q' p' se ipos
itellēntes 7 h' oēs s' moll' 7 n' laxe cānis q' mollicies
p'ueit ex siccō bñ cōmixto cū hu. 7 h' ē bñ spūsiū
iū d'iles generans spiritus q're **Az.**

Quia caplin de odoratu qrit. Vt
aialia respiratia 7 non rspirancia
hant eundē odoratū. Arguitur
p q nō. qā hnt diuersas opatōes
s. odorare p respirationē 7 line re
spiratōe. Cū hnt diuersa oia.
Nā respiratia ut hōies cognoscūt odores delectabi
les scdm se. alia uero nō. Cū sicut se hnt sentire p
mediū 7 sine medio. sic sentire p respirationem 7
sine respiratōe. s. sentire p mediū 7 sine medio nō
hnt unū sensū. q nec sentire p respirationē 7 sine re
spiratōe. Cū oīes organice sunt diuersae qū
organa sunt diuersa. uliter. n. diuersa organa sunt
diuersae formatū. Cū oppositū arguit. quia alie
eēt plures sensus q qnq. s. hnt nō ualeat. qā tactū
nō ē unus sensus. 7 hnt nō obitāte dī q nō est ali
sensus pter qnq. Cū ad qōnem q sic. qā hnt
idē obm. s. odorē. Cū cōsiderandū q organum
differt in mō forationis. s. hnt dubitationē quā
mou; cū. cū illa silitudinē. Cū pma dīc aliq
q uep ē si dīctas. pueniat ex dīcā hntudie sensibit
ad sensū. s. hnt nō ē qā pfecte 7 dīctā uide 7 im
pfecte 7 dīctā pueniūt ex dīcā hntudine uisibit
lis ad uisū. s. ex ppiqate 7 dīctā 7 tū nō arguit
dīctas uisū. 7 idē dico q uep ē si pueniat ex pte obi
sed si ex pte formatōis organū nō ē. Cū aliam
dico q hnt unū obm scdm genū hnt ppiēdo spe
cies dīctā. Cū alia dico q nō ē sile qā illud
puenit ex dīcā hntudine sensibit ad sensū. s. nō ē
ut pus. Cū idē dico q nō ē sile. qā ibi nō ē unū 7
idē obm sicut h. Cū alia pōt dīc q uep ē si illa dī
uēritas organū ē ppter dīctā opatiōis. s. ppter
alia cām. s. ppter nēctatē aliqā que ē in uno 7 nō
in alio nō ē. Cū bñ nō solutiōe dubitatiōis quā
mouet cū. 7 totā istā qōnem ordina 7 pice dili
gent 7 hntis grām a bonis 7 etiā a deo. qre zc.

XXVII

Cuia caplin de tactu qritur. Vtū
tactū sit unū sensus. Arguit q sic.
qā ille sensus ē unū cū ē unū in
strumentū. oīc. n. cū. i. isto cā.
q unū istū nō ē nisi unū sensū.
Vn oīc sic. si caro eēt instū supō
nō apphēderēt tāgibile. idē. n. sensus idē hnt in
stū. Ex qly uerū uī manifeste uelle q idē cōpus
nō ē instū dīctōz sensū. Ex q cōcludit q caro nō
sit instū gustū neq; tactū sed solū mediū. s. ipe tac
tus hnt unū instū ut oēs cōcedūt. Remū. n. ponit
istū tactū scdm Ap. 7 cū. in b caploz oīs ps cō
poris q cognoscūt calidū 7 frigidū cognoscūt etiā hu
midū 7 siccū 7 eo. ut manifestū ē ad sensum. 7 sic
uterq; tactū. s. ca. 7 fr. hu. 7 siccū hnt unū instū
qre zc. Cū si tactū eēt plēs sensus tūc sensū eēt
plures q; qnq. sūt. n. alij qtuor. 7 sic si tactū eēt pl
q unū. s. duo tūc eēt sex sensus ad minū. hoc autē
ut eēt cū. dīcēt. q aut nō sit aliū sensus pter
qnq. qre zc. Cū si illa sensibilia que minū cōue
niūt papiūt uno sensu. igit 7 illa que plū ueniūt
debent papi uno sensu. s. ut manifestū. s. lux 7 co
lor minū ueniūt q; calidū 7 frigidū humidū 7 sic
cū. cū lux celi sit icorruptibilis 7 color sit corrupti
bil. oēs aut ille qūitates tāgibiles sūt corruptibiles
7 sic magi ueniūt in se q; color 7 lux 7 tū color 7
lux cōgiscuntur unico sensu. s. uisū q ē unū sensus ut
oēs cōcedūt. q multo magi oīs qūitates tāgibiles
debēt cōgiscū unico tactu. Cū res oīum pīcamē
toz pnt cognosci ab una dīctē. oīus. n. cognatiua
cōgiscūt oēs itentīdes. i. foras ī diuīduales oīum. x.
pīcamētoz. ut oīc cū. in isto 2. q mltō magis
oēs qūitates tāgibiles pnt cognosci uno tactu ut
appet. qre zc. Cū oppositū uī dīctā. Ap. in lra

7 expressius cū. Ad qōnem cōiter dīcūt duo.
Prīmū q tactū nō est unū foratū 7 eēntialiter īmo
plēs sensus. 2. q ipe ē unū mālū. Cū primū pbat
qā oīs sensus unū ē cōgiscitū unū cōtrarietā pme
b tactū nō ē hnt. q. maior pī iducenī ī alijs sensibit
ut uisus albi 7 nigri. 7 gustū dūld 7 amari 7 auditū
guis 7 acuti. 7 pbat cū. q obm unū sensū debz eē
unū ad minū scdm genū. nā si nō ē ibi aliqd p
qd ille sensū possit eē unū. cū nō sufficiat unitas ana
logie. qā sic multa sensus eēt unū eo q obm unius
hēret analogiā ad obm alterū. debet eē q unū scdm
genū. s. unū generis ē una pma cōtrarietas. ut pī ex
p phicoz. q unū sensus ē unū pme cōtrarietā. mi
nor app. nā tactū ē cōgiscitū calidi 7 frigidū humi
di 7 siccū. int hnt sūt plures pme cōtrarietates qz
una nō reducit ad aliā. qūitates. n. actiue. s. calidi
tas 7 frigiditas nō reducit ad passiuas sicut ad
eas q ī eis cōuāst cōtēntur. ut dūz reducit ad siccū
7 molle ad hūidū. nec passiue ad actiuas. 7 sic iste
cōtrarietates nō pnt eē unū generis pīpīq. qre zc.
Cū si qō obiect q cū alij sensus apphēndūt plēs
cōtrarietates. ut auditū acuti 7 gūe 7 magnitudiez
7 putatē uocis. 7 tū auditū ē unū. qre zc. Cū hoc
tūder Ap. q nō ē sile. qā quīs auditū cognoscit plu
res cōtrarietates. tū ē unū obm ei in q ueniūt. s. sonus.
s. sic nō ē manifestū qd sit unū obm absolutū tac
tus. tāgibile. n. qd ē qd cōe ad oīa q tactu cognos
cūt nō ē qd unū absolutū s. respectiū. 7 id nō ē
sufficiēs ad hnt q tactū iudicet unū foratū. Cū. n. sen
sibile sit obm cūlibet pīctū sensus. sūt possit
oīa q oēs sūt unū sensus. qd nō ē uep. Cū quīs
dīcet q cōe obm tactus absolutū ē qle. hnt remouet
cū. qā qle nō ē uniuoce ī istis qūitatibz supple
uniuocatōe sufficiēte ad unitatē sensus. qā quālē
qūitas ē qd cōe ad oīa oba sentiū pōz. qre zc. Cū hnt
qdē tō ē Ap. 7 cū. Cū cōsiderandū aut q ut mī
li uider Ap. nō uī istā rōne tanq; cōmītiua s. ut
pbabili 7 dīspūtiua. loqut. n. cū quosdā qui
dīxerūt ipm tactū eē unū ppter hnt q hnt unū istū
s. carnē scdm eos. qd. pbat. qā tāgibile positū sup
carnē statū sentiūt. qd nō ē si caro nō ē cōrganū
tactus. Cū oīa q rōe pīctā remouet Ap. istā cōz
rōem 7 dīc. q ipm sensibile sentiūt statū cū pōitur
sup carnē nō ē bonū signū ad pbandū carnē eē or
ganū tactū. qā si qz extendēt ymenē. i. pelliculam
subtīle sup cōpus aīalis tūc statū sentiūt poterit tā
gibile positū sup illā. 7 tū cōstat q hnt mōi pellicu
la nō ēnt organū tactū. 7 id nō ualeat rō. Cū Ap.
arguit cū eos rōe supā ex tactu q ē in lingua. s.
n. tactū dīcētēt sufficiēte eē unū ex unitate carnis
ut illi dīcēbāt. tūc cū in carne līque nō solū eēt tac
tus sed etiā gustū. cōcluderet sūt q gustū eēt unū
7 idē sensus cū tactu. qd tū falsū ē. Vn manifestū
ē q illa nō ē rō sufficiēs ad pbandū tactū eē unū
foratū. Cū igit ipi nō pōnerēt tactū eē unū ppter ali
ud. sequit q ipi nō hnt ipm ponē unū. īmo scdm
eos cōmītare q nō sit unū arguēt. n. sic si tactū eēt
unū hnt eēt ppter unitatē carnis. s. hnt ab eis. s. tactus
nō pōt iudicari unū ex unitate carnis ut pbatū est.
7 sic Ap. arguit cū eos. Vn mīli uī q Ap. ī toto
illo pbleumate An tactus sit unū aut plēs. nō dīct
minat qd sit tenendū sed dīspūtiue pcedit. ut pī
īspīcēt. Cōmītare tū uī expīcīt dētermīare tactū
nō ē unū foratū. 7 hnt tēner cōdīctā cōis. Cū
dīco ut cōiter ponit q tactū est unū manifestū. qā sen
sus q est in uno organo 7 subo uī eē unū mālū. or
ganū. n. seu subm sensus ē ei mālū i qua. ut manifestū
tū ē. nūc aut tactus ē in subo uno. Quēq; n. ps
cōzps sentit calidū 7 frigidū siue illa sit neru siue
aliqd aliud illa eadē sentit humidū 7 siccū 7 econ
uērtō. 7 sic ille tactū q ē cognoscitū calidū 7 frigidū

nō h̄ aliud organū sibi subsistēs ab illo q̄ ē hūidi
7 sicci 7 2°. secus aut̄ dī ēē in aliis sensib. **Ad** ali-
ud dī ēē subm̄ uisus 7 aliud audit̄ 7 aliud odorat̄
Et sūt neru? q̄ ē in lingua ē subm̄ gust? quis forte
idē sit organū tact̄. tñ n̄ oīs neru? q̄ ē subm̄ tact̄
ē subm̄ gust? 7 iō **Ad** dīc. nūc aut̄ duo sūt. p̄p̄ q̄d
illud nō ouertit̄. **Et** forte neru? q̄ ē subm̄ gust? scōz
aliā p̄p̄zcionē subicit gustui q̄ tactui. sicut h̄ unū
7 idē corpus sit odorifer 7 saporosū tñ scōm alia; 7
aliā p̄p̄zcionē subicit odorui 7 saporui. ut h̄ uidet̄
in de sensu 7 sensato. **Ad** p̄mā rōnem cū oī. ille
sensus ē unus 2°. illa p̄t negari. 7 cū pbat p̄ oī.
dicendū q̄ ip̄e loquit̄ ibi oīa illos q̄ portebāt tac-
tū ēē unū. ip̄i. n. hūerunt h̄ ocedē q̄ unū instr̄m n̄
ē nisi unū sensus imo sup̄ h̄ sustētabat ad p̄bādū
unitatē tact̄. q̄re n̄ ualeat. **Ad** t̄ oīa aliq̄ q̄ si habet
unū instr̄m māliter 7 for̄malt bñ ē unū sensus. mō
tactus calidi 7 frigidū 7 tact̄ hūidi 7 sicci q̄uis ha-
beat organū māl̄ unū. unū. n. 7 idē neru? cōtinuū
7 p̄ totū ē subm̄ amboz tñ scōm aliā p̄p̄zcionē ē
subm̄ unū 7 aliū istoz. 7 sic ē for̄malt diuersus. 7
istud ut̄ satis rōnabile. **Cū** n. oīs sensus cōsistat in
aliqua p̄p̄zcionē aliquaz q̄litatū. ut oīc **Ad** in lra.
manifestū ē q̄ aliū 7 aliū sensus for̄malt requit̄ p̄p̄-
zcionē aliā 7 aliā for̄malt. **Possūm?** ḡ ymaginati q̄
unū 7 idē neru? h̄ in se cōplexione in qua sūt calidi-
tas 7 frigiditas scōm aliquā p̄p̄zcionē. 7 sic ī ip̄a
fundat̄ tactus cōgnoscit̄ calidi 7 frigidū 7 alioz
tangibilitū q̄ reducūt̄ ad istā in eadē cōplexione
est humiditas 7 siccitas scōm aliā p̄p̄zcionē. 7 sic
scōm h̄ ē subm̄ tact̄ cōgnoscit̄ hūidi 7 sicci 7 ali-
oz tangibilitū que reducūt̄ ad humidū 7 siccū
7 sic ad illud. **Ad** aliā cū oī q̄ tūc sensū 2°. oīcē-
dū q̄ sicut p̄us dicebat̄ ī q̄ōne de sensu agēte. sensū
nō debēt̄ itelligi ēē q̄nq; sic q̄ unū q̄nq; eoz sit unus
scōm sp̄m. sed unū q̄nq; eoz ē unū in se aliquo mō
s. māl̄iter 7 subīue. ita tñ q̄ p̄ illos q̄nq; sensus q̄s
enumerat̄ itelligit̄ oīa p̄ncipia. p̄p̄nq; sensationū
p̄ncipiat̄. **Vel** dicendū q̄ nō ē intent̄. **Ad** q̄ p̄e-
cise sint q̄nq; sensus nisi sensu tact̄ cōputato p̄ uno
Et sūt oīo q̄ nō ē int̄erio ei? q̄ solū sint q̄nq; sen-
sus nisi uisus cōputat̄ p̄ uno 7 auditus p̄ uno q̄ uis
sint ēntialit̄ plures. sicut cōputat̄ uisū p̄ uno q̄ uis
distinct̄ sit for̄malt in illū q̄ ē uisionis actiū 7 il-
lū q̄ ē uisionis receptiū. 7 sic de cetis. **Ad** aliā p̄t
dīc̄ q̄ aliq̄ sensibilia magi ouenit̄ ad inuicē h̄ oīc
p̄t̄ duplt̄. **Uno** mō q̄tū ad suas naturas. **Alio** mō
q̄tū ad imutationē sensus 7 mediū. **Et** si p̄ modo
magi ouenit̄ quedā sensibilia q̄ alia 7 nō 2° non
ē necē q̄ p̄t̄neat ad unū sensū. **Mō** oīo q̄ q̄litates
tāgibiles magi ouenit̄ ad inuicē scōm suas nās q̄
lux 7 color sicut pbat̄. tñ lux 7 color magi ouenit̄
q̄tū ad imutationē mediū 7 sensus. **Qd** sic p̄. nā
color nō p̄t̄ imutare sensū aut mediū nisi dīsp̄si-
ta sint lūe. ut dīctū ē p̄us. h̄ calidū 7 frigidū nō re-
quit̄t̄ humidū 7 siccū tanq̄ dīsp̄siones p̄ se necessa-
rias ad recipiendū imutationē ab eis necē. 7 sic
colō 7 lux magi ouenit̄ q̄tū ad imutationē mediū
7 sensus q̄ oīcē q̄litates tāgibiles. q̄re 2°. **Item**
ē tñ q̄ aliq̄ uolūt̄ alt̄ oīcē. s. q̄ color 7 lux scōm su-
as nās magi ouenit̄ ad inuicē q̄ oīis iste q̄litates
tāgibiles. q̄a ip̄e colō ē idē ēntialit̄ cū luce 7 oīc so-
lū scōm acc̄ntalē dīsp̄sionē. **Color** n. ē ad? oyaphāi
terminati. lux aut̄ ē ad? oyaphāi int̄minati. ut oī-
cit̄ oīa in isto 2°. **Cū** n̄ ymaginatur̄ isti q̄ colō p̄p̄e
oīcē istoz inferioz corp̄oz mixtoz ē ēntialit̄ idē
cū lūe. iō nō ualeat illa rō. **Sed** istud nō uidet̄ bñ
rōnabile. cū. n. lūm̄ sit ei? dē sp̄i sp̄alissimē ut oīs
occedūt̄ si q̄libet color ēē ēntialit̄ ip̄a lux sequeret̄
q̄ oīs colores ēē ei? dē sp̄i sp̄alissimē. q̄d est ab-
surdū. **Et** oīc̄mat̄. q̄a si albedo ēē ēntialit̄ ip̄a

lux 7 sūt rubē lux q̄dā. q̄ro utz i ēntia 7 q̄d dīta
te albedis icludat̄ aliqd aliū a luce aut̄ nihil. 7 sūt
i ēntia rubedīs. si nihil tūc seq̄t̄ q̄ cū lux n̄ sit nisi
unū sp̄i q̄ albedo 7 rubedo scōm suas ēntias p̄-
p̄rias sūt ei? dē sp̄i. **Si** aut̄ p̄ter lucē aliqd aliud sit
d ēntia rubedis q̄d oīstīguat̄ eā ab albedie 7 eo?
seq̄tur q̄ rubedo ē q̄dam ēntia cōposita ex oīs re-
bus ēntialit̄ q̄d ē absurdū scōm oīs. 7 iō nō ualeat
ista rō. **Ad** aliā rōem p̄ncipalē. ocedo q̄ una p̄-
tētia cōgnoscit̄ res oīum. x. p̄dicamētoz īdiuidualit̄
tñ. sed illa nō est sensus p̄ncipalis 7 exterior. sed
ētus interior 7 cōphensūa de itus 7 sup̄ior scōm oī-
oīnē dignitatis oībz sensibz p̄ncipalibz. s. uirt̄ cō-
gitatiua q̄ ē p̄p̄a hōi. ut oīc oīa. in 2° h̄. 7 ista uir-
tus ē aliqua rō ut ip̄e oīc. **Si** ḡ oīc̄at. min? uidetur
q̄ una potētia cōgsceret̄ res oīum p̄dicamētoz q̄
res unū generis. uerz ē de potētia que ē sensus p̄-
ncipalis 7 exterior 7 cōis oībz aīalibz aut̄ muld. **Sz**
de potētia interiori 7 cōi 7 que ē p̄p̄a hōi nō minus
ut̄ ip̄am posse cōgscē res oīum p̄dicamētoz q̄
sensus p̄ncipalē unū for̄alit̄ cōgnoscit̄ plures p̄mas
otarietates. 7 sic cōtīgūt̄ i p̄posito. q̄re 2°.

Tactus idigeat medio extrinse-
co. Et arguit̄ p̄ q̄ nō. q̄a si sic tact̄
nō ēēt tact̄ q̄d ē absurdū. pbat̄
oīa. q̄a tactus p̄t̄o dīc̄t̄ oīē tact̄
q̄a cōgscit̄ sūū sensibile tāgēdo ut
ut̄ manifestū. **Quic** si nccio idiget̄
medio extrinseco iterposito int̄ ip̄m 7 sūū sensibile
tūc nō sentiet̄ tāgēdo. **Tangētia**. n. sūt quoz n̄
ē mediū. ut h̄ in 5° p̄ncipioz. **Et** si tact̄ idiget̄
medio extrinseco tūc tāgibile posūt̄ sup̄ carnē non
facēt̄ tact̄. 7 oppositū plane uult̄. **Ad** in lra. posita
aut̄ sup̄ carnē sentit̄. ḡ 2°. **Ute** si sic unū sensus i
digeret̄ pluribz mediis. **Quilibet**. n. tact̄ idiget̄ car-
nē ut medio extrinseco in sentiedo. ut p̄ ex lra. **Si** ḡ
idigeret̄ medio extrinseco cū illud non sit caro. tunc
unū sensus idiget̄ sūū mediis pluribz 7 diuersis. q̄d
nō ut̄ uerz. **Oppositū** ut̄ uelle. **Ad** in lra. 7 sūt
oīa. **Ad** q̄ōnem itelligēdū p̄t̄ iuniozes q̄ me-
diū extrinsecū ē illud q̄d nō ē ps aīalis. ut aqua aut̄
aer aut̄ h̄mōi. mediū aut̄ it̄insecū ē illud q̄d ē ps
aīalis 7 mediāte ip̄o sensibile mouet̄ sensū. **Tunc**
ad q̄ōnem ut̄ **Ad** oīcē. q̄ tactus sp̄i sentiedo habz
mediū extrinsecū ut̄ aerē aut̄ aquā. **Ad** cui? pbat̄
nē supponēda sūt aliq̄. p̄ q̄ nūq̄ duo corpa se tan-
gunt̄ int̄ que duo ē aliq̄d corpi mediū. 7 h̄ sūt ma-
nifestū ē. 7 h̄ **Ad** ut̄ oīc̄mat̄ in lra. q̄a corpi ē tri-
na dīmētio uel trina magnitudo. s. p̄funditas. 7 sic
int̄ quecūq̄ duo corpa ē corpi mediū int̄ illa ē ma-
gnitudo 7 dīstātia. 7 talia nō se tangūt̄. **Tangētia**
n. sūt int̄ que non est aliq̄d mediū neq̄ plenū neq̄
uacūū. ut h̄ in 5° p̄ncipioz. **Supponendū** ē q̄ int̄
duo corpa exīntia in aqua nccē ē ēē corpi interme-
diū. s. aquā. q̄d pbat̄. q̄a q̄tūm cūq̄ duo corpa sibi
in uicē appropi quant̄ in aqua tñ extrema eoz non
sunt̄ sica īmo hūida. humidū aut̄ nō ē aliq̄d sine
aqua uel aere. unū nccē ē int̄ duo corpa exīntia in aq̄
ēē aquā int̄mediā. nisi oīcēt̄ q̄ extrema eoz ēēnt
sica. q̄d ē absurdū. 7 sic ut̄ q̄ int̄ duo corpa exīstē-
tia in aqua sit nccio aqua ut corpi mediū. **Sūt**
ē intelligendū de corpi exīntibz in aere. **Ad** si sit
h̄ aer ad ea que sūt in aere sicut aqua ad ea que sūt
in aqua. **Ex** q̄bz seq̄tur q̄ ip̄osibile ē duo corpa
se tāgere in aere uel in aqua scōm p̄mā supponem.
Tūc oīcetur ad q̄ōnem q̄ tactus idiget̄ medio ex-
trinseco. ita. s. q̄ int̄ tāgibile 7 tangēs ē mediū ex-
trinsecū. q̄d sic pbat̄. si int̄ tāgibile 7 tangēs nul-
lū ēē mediū extrinsecū. tūc duo corpa possent̄ se i-
uicē tangē in aere uel i aqua. s. corpi q̄d tangūt̄

XXVII

7 corp⁹ tangēs. h⁹ autē ē impossibile ut oñsum ē. g⁹ zc. Et hac rōem posuit **Az.** in lra. Considerandū autē q⁹ ipe **Az.** ut adducit istā rōem p mōm dubitatis 7 nō p mōm dīrōtionis. sic. n. loquitur. Dubitabit autē aliquis si oē corpus p⁹fundū h⁹ zc. **Vñ** dicitur ali- qui nunq⁹ fuisse intentionē p⁹bi q⁹ semp ad tangē- dū occurat mediū extrinsecum. h⁹nt. n. p mirabili- imo p impossibili q⁹ aqua aut lapis aut lignū n⁹ pos- sint se iuicē tāgere in aere aut i aqua. **Sed** indubi- tant licet i pncipio illi⁹ p⁹as **Az.** iducit rōem quasi dubitando tñ in pte sequēte ubi remouet differē- tiam quā aliq⁹ affigebant int⁹ tactū 7 alios sensus ut istā dōctōnem affirmare. dicebat autē aliqui q⁹ sens⁹ tactus sentit sua sensibilia tāgendo. ali⁹ vō non. Et **Az.** oīc. h⁹ aut nō ē. s⁹ vūz 7 molle p alia sensum⁹ **Vñ** plane oñdit q⁹ tact⁹ h⁹ mediū extrinsecū. Illud tñ mediū multū latet ppter puitatē. ita q⁹ tangibi- le multū p⁹pinquū ē tangēti. in aliis vō sensib⁹ no- tū ē 7 manifestū. 7 oñ. s⁹ h⁹ affirmat ad tactū occur- rene mediū extrinsecū. 7 soluit obiectionē quandāz cōtra h⁹. ut videbit⁹ istā. **Considerandū** ē etiā q⁹ si tactus idiget medio extrinsecō ita q⁹ sp⁹ sit aliqd me- diū extrinsecū int⁹ tangibile 7 tangēs. tñ ē oīa iter tactū 7 alios sensus sentientes p mediū extraneū. quia scdm **Az.** in lra. extrinseca media alioz sensuū p⁹ mouēt a sensibilib⁹ 7 ipa mota mouēt nos. **Tā-** gibilia vō nō sentimus moueri a medio extrinsecō. nec ipm mediū extrinsecū pus imutat a tāgibilib⁹ q⁹ tactus s⁹ simul. Et exēplificat. ut si qs pcutiat me- diatē clipeo s⁹ pcutit clipe⁹ zc. Et oñ. optie expo- nit oīes. q⁹ debet intelligē p siml⁹ nō q⁹ in eodē tem- pore patiat mediū a tangibilib⁹ 7 ipe sensus tact⁹. 7 in aliis sensib⁹ i duob⁹ tēporib⁹. uisus. n. 7 mediū alterant in instanti 7 i eodē tpe. sed in aliis sensib⁹ mediū pus cālitet imutat q⁹ sensus. 7 ē cā imutatō- nis ei⁹. in tactū vō mediū nō pus cālitet imutat⁹ a tangibilib⁹ q⁹ tact⁹. imo mediū ut oīc oñ. nihil fa- cit in h⁹. sed ē aliqd accūs ex nēccitate 7 nō ppe 7 p se cā nē imutationis. sicut clipeus non ē nēccita- tū simp⁹ in actiōe p⁹uisionis ita q⁹ sit cā p⁹pinqua p se 7 pcutiēs h⁹ sit cā remota. Si. n. nō eēt clipeus nō min⁹ fieret p⁹uissio imo mel⁹. Et p⁹ mediū cō- cludit oñ. p simuligit debem⁹ itelligē p⁹uationem p⁹uisionis 7 p⁹teruisionis in cā nō in tpe. Ex q⁹bus oīb⁹ ut eē intētio oñ. 7 **Az.** q⁹ illud mediū extrin- secū nō sit cā p⁹pinq⁹ imutationis nre in tactū sicut mediū in aliis ē cā p⁹pinqua imutationis sensus. **Quia** oīda sūt due difficultates bone. **Prima** ē quā mouet oñ. nā si tactus nēccario indiget me- dio extrinsecō tūc nos nō possem⁹ cōg⁹scere p tactus aerē cū nos exntem 7 alia extrin⁹ i aqua nō pote- rūt tangē aquā. qd ē absurdū 7 cōtra sensū. **Expo-** litā. n. in h⁹ yeme corp⁹ tuū ad aerē 7 bñ p⁹icipies ae- rē. 7 cōtra p⁹. nā int⁹ ipm aerē 7 corp⁹ nrm nullū ē mediū extrinsecū ut manifestū ē. imo ipe imedia- te nos tangit. q⁹re zc. **Aliud** dubiū ē cōtra illā oīf- ferentiā qua oīdūm ē q⁹ mediū extrinsecū i tactū nō est cā imutationis nre a tangibilib⁹. **Sed** cōtra **Mouēs** p⁹pinquū ē cā imutationis ip⁹si. h⁹ ē maīfēstū. sed ipm mediū extrinsecū ē ibi mouēs p⁹opin- quū qd imutat carnē. p⁹batio. ga mouens imedia- tū aut ē ipm tāgibile. aut ē ipm mediū. nō ē oīen- tū q⁹ tāgibile. ga mouēs p⁹pinquū 7 imediatū de- bet eē simul cū eo qd mouet sic q⁹ eozū non sit me- diū neq⁹ plenū neq⁹ uacūū. ut de mīratum ē 7⁹ p⁹bi- corp⁹ aut igit ipm tāgibile non sit simul cū carne ut tu ponis. s⁹ ē mediū extrinsecū. g⁹ tāgibile nō ē mo- uens imediatū. aut g⁹ ibi nullū ē mouēs imediatū qd ē iconueniēs. aut o⁹ oīcē q⁹ illud mediū sit mo- uēs p⁹pinquū. 7 sic sequit⁹ q⁹ sit cā imutationis cānis a tangibilib⁹. cū⁹ oppositū dicebat. **Ad p⁹mū** dicunt

aliq⁹ q⁹ bñ ocludit q⁹ tactus nō oīa tāgibilia sentit mediātē medio extrinsecō sed solū quedā tangibilia s. solida que nō pnt imediatē tāgē carnē. s. aer aut aqua que bñ pnt imediatē tangē carnē bñ possunt sentiri sine medio extrinsecō. 7 h⁹ ut inuere p⁹hs in lra cū oīc q⁹ vūz 7 molle p alia sentim⁹. 7 nō oī- cit ut⁹ q⁹ oē tangibile sentiat p mediū extrinsecū. Et de talib⁹ corp⁹ solidis aliq⁹uūz imixtis ouū aut mollib⁹ pcedit tō **Az.** q⁹ duo corp⁹ nō pnt se tāgē i aere 7 i aqua. 7 sic expedit⁹ se q⁹ntū ad h⁹. Bene g⁹ uez ē q⁹ int⁹ tactū 7 alios sensus nō ē talis oīa. quāz aliq⁹ putauerūt. s. q⁹ tact⁹ oīa sensibilia sentiat tāgē- do 7 nulla p mediū extrinsecū. imo vūz 7 molle per alia sentim⁹. i. p media extranea. sed nō ppter hoc uult oīcere q⁹ oē tangibile sentiat p mediū extra- neū. 7 h⁹ ut satis tollerabile scdm **Az.** 7 **Albus** sic itelligē ut. cōcedit. n. aerē 7 aquā sentiri tactū ab aīalib⁹ que sūt in illis. Al⁹ tñ gndet oñ. **Quertois** tenēdo q⁹ nullū tāgibile sentit tactū nisi sit ibi ali- qd mediū extrinsecū. **Ad** cuius euidentia accipit oñ. q⁹ aīal uiuēs nālitet i aere nō sentit aliquam q⁹ litatē ip⁹ aeris cū ipe aer ē in dispōne 7 simplicita- te natālī quā debet hēre scdm q⁹ ē loc⁹ nālis aīalis. 7 sūt aīal uiuēs in aqua. nō sentit aquā q⁹diu est i sua simplicitate quā debet hēre scdm q⁹ ē loc⁹ illius. Et h⁹ pbat oñ. satis subtilit⁹. s. q⁹ a sensibile ut oīc ē cōtariū nob⁹ aīa passionē 7 loquit⁹ de sensibili tac- tus. 7 h⁹ ab **Az.** pus ubi oīc. **Sūt** calidū sicut nos sum⁹ calidū 7 sūt frigidū ut nos sumus frigidū nō sentimus sed scdm excellētiā extremoz. Ex q⁹ p⁹ q⁹ nunq⁹ aliqd tāgibile sentit a nobis nisi hēat aliquā cōtarietate ad nos. nūc autē ipe aer q⁹diu est i ipa dispōne nālisima quā debet hēre scdm q⁹ loc⁹ nāl⁹ ē nullā h⁹ cōtarietate q⁹litatū tāgibilib⁹ ad nos imo ē similis nob⁹. ga loc⁹ nālis ē sūtis locato ut be- claratū ē in scdm oīb⁹ ubi bñ. **Oñ** ocludit oñ. q⁹ aīal nō sentit calorē neq⁹ frig⁹ i aere nec i aqua nisi q⁹ntū eis cōmīscetur corpa calida aut frigida 7 illa sunt oīa ab aere 7 aqua 7 tūc totū illud cōmīxtū uel cō- iunctū sentit mediātē aere nālī quēadmodū etiam alia tāgibilia. **Qd** aut aer nālis ut ē loc⁹ nālis non hēat qualitatē cōtariā q⁹litatib⁹ aīalib⁹ cū⁹ ē locus h⁹ pbat. ga si aer 7 aqua cōtinentes aīalia hērent cōtra- riā qualitatē tūc ipediret cōp⁹hensionē q⁹litatū cōtra- riāz ab aīalib⁹. quā oñam ipe nō declarat. sed forte sic p⁹. sicut si aliqd mediū i uigēdo hēret calorē cō- tatiū colorū aliquid uisibilis ipediret coloris illius cōprehensionē. **Vñ** cū aliqd albū uideret mediante uitro tubo uideret eē rebeū. 7 sūt in aliis h⁹ modi **Ocludit** aut ulū⁹ oñ. q⁹ ppter h⁹ qd oīc ē nō est oppināduz aquā calefieri oñ fuerit aqua pura neq⁹ aerē ifrigidari oūm ē aer purus. sed h⁹ accidit. ppter corpa admixta cū eis calida aut frigida. Et hoc sic itelligo q⁹ aqua pura. s. illa puritate quā debet hēre scdm q⁹ ē loc⁹ aliquid aīalis nō calefit caliditate cō- gnoscibili p tactū illius aīalis. 7 sūt aer pur⁹. s. illa puritate quā debet hēre scdm q⁹ ē loc⁹ nālis non in- frigidat frigiditate sensibili ppe a tactū illi⁹ aīalis sed si cōtigit aeri talis ifrigidatio h⁹ ē p admixtiōez corp⁹z frigidoz uel p admixtiōē uel p⁹nam cor- palē ut cū uapores frigidū 7 hūidi includūt i aere. uel p admixtiōē uirtualē sicut cū aliq⁹ cōstella⁹ uel cōfiguratio celestis ifrigidat aerē. **Itz** aut aqua pu- ra simp⁹ in loco suo extris manens pura aqua sine alia suba diūda ei posset calefieri aut aer pur⁹ sim- p⁹ in suo p⁹po 7 nālī loco posset ifrigidari bona ē dubitatio. **Sed** de h⁹ nihil ad p⁹positū. sufficit aut h⁹ sic itelligē oñ. ut oīdū ē. 7 forte sic ipm itelligen- do facili⁹ soluerent⁹ qdā obiectiones q⁹s aliq⁹ latino- tū iduxerūt cōtra eū. q⁹s ppter buitatē omitto ad p⁹ns. **Imaginabat.** n. oñ. ut credo q⁹ aer oī ē loc⁹

imutare ab illo medio imediati? q̄a tangibili. 7 sic
pure p accñs occurrat illud mediū ad tāgendū q̄tū
ē ex pte tangibilis 7 carnis ut p̄dictū ē. p̄pt quaz
cām o3 oīcē q̄ illud mediū nō sit mouēs p̄p̄quus
p̄ se fed pure p accñs. non dū tū uidi declaratur de
m̄tatiue. b̄ tū asserūt **Ar. Auertois 7 Alib. 7 om̄s**
p̄p̄tatiua p̄teriores. Et forte diuiceret p̄ b̄ q̄ unū
7 idē sensus nō indiḡ p̄ se ouoio medīs ita diuer
sis sicut iūt aer 7 cato 7 aqua. **Un̄ cū tā?** sit unus
saltē respōsū unū? otarietas nō iūt iūstū q̄ idige
at p̄ se ouoio medīs oīzñtū sp̄e ad iūm. ingre me
lius 7 ego nō scio p̄l̄ i oī. **Hoc** p̄t oīcī q̄ in imu
tatiōe tā? a tāgibili outo aut molli ip̄m tangibi
le ē. p̄p̄quus unū imutans carnē. 7 cū o3 q̄ in̄t mouēs
zē. uēz ē unū mediū qd̄ sit p̄ se 7 necessario regitū
ad illū mortū. sed b̄n p̄t ēē bi mediū aliqd̄ p̄p̄t
aliā cām ut oīdū ē. **Ad rōes** **Ad p̄mā.** cū o3 q̄
sic tactus nō erit tā? nego oīaz. 7 q̄ pbat. q̄a ta
ctus o3 tactus eo q̄ tactu suū sensibile. oīcō q̄ non
ē tactus eo q̄ senat suū sensibile tāgendo sine oī
medio. sed forte ex eo q̄a magi tē p̄p̄t sentit q̄ oēs
aliī 7 in t̄m q̄ latet inter mediū 7 p̄p̄t b̄ i p̄positō
noīs uocauit mediū tactū 7 forte putauit nullū ēē ex
traneū mediū in tāgendo 7 iō uocauit ip̄m tactū.
**Ad aliā oīcō q̄ uēz ē si indiḡ p̄ se medio extri
seco fed ponim?** q̄ solū p accñs indiget q̄tūm est tē
tactu 7 tāgibili. 7 iō si p̄neret q̄ lapis immediate tā
getet manū nihil p̄hibet fieri sensū. 7 sic ē intelli
gendū illud. **Ad aliā sit.** b̄n. n. occludit q̄ unus
sensus forālē nō indiget p̄ se ad suū actum diuersis
medīs oīo. sicut ē b̄. licet. n. oculū 7 aer exteriō sine
media uidendi. t̄n b̄ ē rōe unū? q̄litas coīs. s. rōe
op̄aphanetatis. sed nō ē una q̄litas sic coīs aeri 7
carni p̄ quā imutet a tāgibili b̄ aer nō est per se
mediū tāgendū. q̄te nō ualet.

Consequenter querit. **¶** Itz sensibile positū sup̄ sensū faciat sensationē. Arguit p̄ q̄ sic. q̄ tangibile positū sup̄ neruū facit actū tangendi. qd̄ pz. cū man⁹ aut aliq̄ ps corp⁹ uocat p̄ totū. tūc n̄ certū ē q̄ istū sectionis ut cultell⁹ uel gladi⁹ t̄git neruū ⁊ ponit immediate sup̄ ipm̄. ⁊ cū neru⁹ sit organū tactus ut uocell⁹ ē. fegit q̄ tangibile positū sup̄ neruū poit sup̄ tactū. ⁊ tñ facit tactū ut manifestū ē. Tāgibile n̄ ē quoddā sensibile ⁊ tact⁹ ē qdam sensus. q̄ sensibile positū sup̄ sensū ē. **¶** Itē agēs nāle q̄to. pp̄i quī ē passio tāto pfect⁹ agit ut py i igne ⁊ h̄mōi. sensibile autē ē agēs nāle q̄a nō ē agēs artificiale ut manifestū ē. nec casuale aut fortuitū. cū frequēt aut ut in plurib⁹ agat i sensū. q̄ quāto ppinus ē sensus tāto pfect⁹ agit in ipm̄. sed cū sensibile ē sup̄a sensū tūc ē ei ppinus q̄ cū uisitat ab eo ut manifestū ē. q̄re ē. **¶** Itē aer illuatus posit⁹ sup̄ uisū facit uidere. sed aer illuati⁹ ē quoddā sensibile ut manifestū ē ⁊ uisus qdam sensus. q̄ ē. maior. pbatur q̄a ocul⁹ ē mā uisus. ut rō in isto ē. ⁊ sic fegit q̄ uisus ē in ipso oculo ut i subo. cū aer illuatus posit⁹ sup̄ oculū facit uidē fegit q̄ posit⁹ sup̄ uisū facit uidere. q̄re ē. **¶** Oppositū arguit auctōitate. **¶** In lra. pluries. n̄ dic q̄ sensibile positū sup̄ sensū nō facit sensationē ⁊ hoc ē cōe oī sensui ut ibidē cōm̄. **¶** Ad gōnem dico buit q̄ sensibile positū immediate sup̄ sensū scdm̄ ēē corpale nō facit sensū. cur? cām h̄ t̄git actū. ⁊ plani⁹ i l̄ suo tē sensū ⁊ sen sū. q̄a nā nō pcedat ubi oī dissimiliū ad alterum multū dissile nisi p mediū qd̄ ē aliq̄t ueniens cuz utroq̄ uel min⁹ dissile. sicut etiā mobile localit nō mouet d̄ uno ubi ad aliud ubi simp̄t oppositū nisi p mediū. ut h̄r ex 5° phicoz. **¶** Mō ēē corpale forz me

inſiſta re ex
diſſimilia
pale cogna
piu extra
piu nec im
ſed ee ipſi
aut e imed
an ſic ab
medio int
gnofcitue
nem vico
te ſup nec
ſentiret. h
alia ps. 42
artigar ne
aliquam p
oio imedia
nale zc. ue
nato reape
ne e paſſi
ſenſibili fit
alia cu of
maioris
illud 42
ficado. 42
ſuppoſito
de exmpo
cit or. 1
uellet tenē
placet 7 q
aut ſalre 7
tū. q lumē
iutionali
reptat tot
alig me
ignē aut ſ
7 nos itell
ſenſū ſeom
facit ſenſū
nā 42. oio

p. passio. n.
e. enualiter
p. ex p. p.
p. et aliu
i. telle fu
lectus e fu
p. mo recip
sentatio; a
unū recip
diatē alio
diuersa ui
sus nō rec
te sp. 7. lo
ter sentite
sentire sen
bil aut ē se
secundū ui
mediatē sp
se sentatiō
nō ē p. p.
ans aut re
ē imediat

in ipa te extra aiam 7 ee spuale in aia sut multu
dissimilia ee qum ad hoc. ga ee forme sensibili cor
pale extra aiam nec e cognitio nec immediat pnci
piu cognitionis. ut ee albedis in pariete nec est ui
sio nec immediat pncipi uisionis ut manifestu est.
Sed ee ipi? coloris i uisu aut est format ipa uisio
aut e immediat pncipi uisionis actiuu ul recepti
uu sicut manifestu e 7 oes ccedunt. 7 io natura no
pcedit ab uno istoz in aliez nisi mediate aliq esse
medio int ea. 7 illud ee mediu e ee i medio no co
gnoscituo ut i aere ul aq 7 hmoi. Ad pma co
nem dico buit q si aliqd tagibile ponetur imedia
te sup neruu ita q i nulla pte eet caro in imedia n
sentiret. hoc aut no attingit cu man? abscondit aut
alia ps. Ma h tuc instm diuisionis scdm aliq pte
attigat neruu sine cane media ut credit. tn fil scd
aliquam pte est caro int ipm 7 neruu 7 io non est
oio immediat actiu. qre z. Ad alia cu or. agens
nale z. uep e si appropinquat passio disposito 7 apto
nato recipit ei? actione 7 si no no o. nuc ipe sensus
no e passiu qd sit aptu natu imediate suscipe a fora
sensibili sibi corpalt appropinqta. quare z. Ad
alia cu or. aer illuminat z. dico p intemtionem
maioris. 7 cu pbat. q ocul? e ma uisus z. dico q
illud z. no dicit p mom determinatiōis s exēpli
ficādo. Vel dicendū q ibi loquitur sub additione. s.
supposito q ocul? eet aial aia utiqz esset uisus ipi?
de exēplo aut no h? uisificatio sed manifestatio. ut oi
cit om. i isto z. capto de uisibili. qre z. Vel si q
uellet tenē q ipe uisus ē in oculo subiuue ut aliq
placet 7 q aer illuatus possit supra oculū uideat
aut saltē nō phibeat fieri uisionē. tñ nō ē ad pposi
tū. ga lumē nō ē in ipo medio corpalt sed spual? 7
intentionalit. cū lumē exis in qconq ptecula aeris
reptat totū lumē corpis lūosi ut manifestū ē. cū
aliquis mediate uno puo forame uidet unū magnū
ignē aut solē aut lunā aut aliqd hmoi luminosū.
7 nos itelligim? q sensibile imediate positū supra
sensū scdm ee cōpale put distinguitur a spuali nō
facit sensū. Et hoc manifestū ē q p se scdm doctri
nā Az. uicētis. Et hoc qdē in ipo positū q sentit i
sensibile ee oio cōe ē. qre z.

Oportet aut uniuersaliter de oī sen
su accipe z.
Querit h p. Vt ista ppo sit uera
Ois sensus ē receptiu? spet? sine
mā. Arguit q nō. ga illud qd ope
rit alteri q sensui nō debet sensui
p. passio. n. nō ē nisi suo subo p aut eis que sunt
eēntialiter idē cū ipo sicut ifetioza aut p?etioza. ut
p? ex p?etioz. sed ee receptiuū spet? sine mā cō
petit alicui qd nō ē idē eēntialit cū sensu. opetit. n.
itelledu? ut ex? hui? ubi plane uult Az. q intel
lectus ē susceptiu? spet? sine materia. Cū si sens?
pmo recipit spem sine mā seqret aut q nō recipit
sensatōz aut q recipit eā mediate spet? h cōna p? ga
unū receptiuū nō ut recipe ouo orsa nisi unū me
diare alio. mō spēs sensibilis 7 ipa sensatio sūt ouo
diuerfa ut multi ccedūt 7 uidebūt p? 7 sic aut sen
sus nō recipit sensationē aut recipit ipam mediā
te spet? 7 hōz pmū ē oio impossibile. in quo. n. recipe
ret sentire nisi i ipo sensu! Portētia. n. in q recipit
sentire sentit 7 ē sentiens. uel quo aial ē sentiens. ni
hil aut ē sentiens nisi sensus uel aial p sensū. Et si h
secundū ut impossibile. nā si sensus recipit sensatōz
mediate spet? tūc ipa spēs nō ēet pncipiū actiuū per
se sensationis. eo q unū 7 idē simplex 7 idiuisibile
nō ē p se pncipiū actiuū 7 p se receptiuū ei? dē act
ōis aut reputat incōueniēs a multis. nō. n. aliud
ē immediat pncipiū actiuū alicui? sensationis nisi

spēs iformās sensū ut oēs ccedunt. Cū illud qd
ē cōe oī patiēti nō debet p sensui. h ē manifestū.
Sed receptiuū spet? sine mā cōe ē oī patiēti. Qd. n.
patiēs recipit aliquā forā ab agēte ut manifestū
ē. 7 cōstat q ipm patiēs nō recipit materiā agend
ut cū aqua patit ab igne ipa nō recipit materiā ig
nis. silt autē 7 in aliis. h satis p? de generatione.
ca? de actiuis 7 passiuis. qre z. Oppositū arguit
auditoritate Az. i lra q dic q oēs sens? z. De isto
oixit qdā doctoz hui? tps q sensus ē p receptiuus
spet? sine materia. qd pbat. ga si nō tūc Az. extra
uit i acceptiōe uis. Etroz. n. in assignatiōe uis ē
cū passio nō assignatur suo subo p ut accipit ex pri
mo p?etioz. abscondū aut ē Az. recauissē i assigna
tiōe uis. cū ipe docuerit plane artē accipiedi ule.
ut p? in p?etioz. g. z. q mibi ut salua pace di
centis. q h ē oixit debile 7 falsū. ga si sensus esset
pmū subm h? qd ē ee receptiuū spet? sine mā tunc
nihil ēet receptiuū spet? sine mā nisi sensus ul hōis
in se sensū. h manifestū ē. ga passio nō ē sine pmo
suo subo. ut hre tres angulos eqles ouob? rectis n
ē nisi ubi ē triangul? 7 trisibilitas nō ē nisi i quo ē
hūanitas uel hō. h aut ē falsū manifestū. nā mediū
inaiatū est receptiuū spet? sine mā ut aer aut aqua
ut uult Az. i isto z. 7 isti met ccedūt imo ccedūt
q silis ē imuta? medi? 7 organi? recipit ab Az. in
li? de sensu 7 sensato. Et io dico ad qonem ouo. p
q ois sensus q ē subm ipi? sentit ē receptiu? spe
cies sine mā. q? q h nō opetit p sensui. Primum
app? ga idē or ee susceptiuū ois ad aliqū actū
7 illi? actū aliq mō. nuc ipa spēs sensibilis ē disposit?
ad actū q ē sentite ut oēs ccedūt saltē q ponūt spet?
ee aliud a sentite. qre z. Cū sensus recipit aliq
formā a sensibili quoquo? alt. n. sensibile nō ager
in sensū neq? reducet ipm ad actū qd ē oia doctri
nā Az. aut igit recipit formā scd? ee māle aut scd?
ee spuale. nō scdm ee māle ga sic forā hēret idē esse
in aia 7 extra aiam. mō sicut extra aiam nō ē opre
hētio neq? pncipiū ppinquū op?ensionis. sic nec i
aia qd ē absurdū. Et aliud. tūc sequeretur q uisus
uidēs nigz eet niger p? q recipet nigredinē scdm
ee reale. Et aliud. contraria simul eēt in eodē scdm
ee materiale cū simul albū 7 nigz hnt agē in uisu. g.
relinquit q sensus recipit formā a sensibili scd? ee
spuale. 7 h or ee spēs sensibilis. Secundū pbat
rōe pus tacta formādo eā alt. Si sensus eet p 7 p
se receptiu? spet? sine mā tūc aer 7 aqua eēt aia
7 hntia sensū. qd ē absurdū. pbo cōnam. In qcuq
ē p se p?um accis alicui? sub? in illo ē illud subm.
h recipio p manifesto. cū g in aere 7 aqua sit ee re
ceptiuū spet? sine mā. in utroqz istoz erit sensus 7
p cōis aia. qre z. Et cōfirmat ga oē receptiuū spet?
sine materia aut or uniuoce de medio inaiato 7 de
sensu. aut pure equoce. aut scdm analogiaz. si pure
uniuoce tūc seqtur idē qd pus. passio. n. uniuoca i
est cuiq? iest p pmū subm utz p p?etioz. Si pu
re equoce h ē incōueniēs. ga sic nō ēet ois imu
tatio medi? 7 sensus. cui? oppositū isti uolūt. Cū
h eet oia Az. q absolute 7 idistincte enūciat istaz
passionē de sensu. Quocū aut nō ppe cōsideratur i
scia. ut hētur q? methaph. Si oio dicetur q analo
gice. s. scdm pus 7 p?etū. tūc etiā hoc erit contra
Az. nā passiois ābique subm dber ee ābiquū. scd?
Lincon. p p?etioz. imo etiā scdm Az. Si. n. aliq
passio ābiqua in sua coitate supra assignetur d uno
illoz scdm pus error ē i assignatiōe uis. ut si putet
illud esse subm pmū. g. scdm istos Az. extrauit i as
signatiōe assignādo istā passionē de sensu cum ist
multis aliis. Sed aliq? cauillaret q subm pmū
passiois or oupt. s. pmū pmitate coitatis 7 d isto
uez ē qd argutū ē aliud sub? ē pmitate pncipalitat

7 istud nō oꝝ recipi eēntialit in oībo illis qbo inest passio. **M**ō sensus sic ē subm pmi huiꝝ qd ē esse receptiuū. sed h nō sufficeret. qā sicut dicitur ē passionis ambiguitas 7 cois debet affligi subm ābiguitas 7 cōe: nō sufficit ad sufficientē acceptionē uniuersalis accipere solū subm pncipale passiois. ut pꝛ ex pꝛterioꝝ. 7 sic isti scōꝝ dicta sua n pnt excusari. **A**z. ab iconueniēti. **E**t itm certū ē q. **A**z. loquit de sensibꝝ pꝛicularibꝝ. nōdū. n. dem rauerat aliū esse sensū. mō sensus pꝛicularis nō ē pncipale subm qd ē susceptiuū spꝛ sine mā imo sensꝝ cois cū sit spꝛitualiōz ē pncipalius receptiuus eaz 7 nobilioꝝ modo. 7 adhuc ymaginatiua 7 cogitatiua nobilioꝝ 7 pncipaliōz mō recipiūt. 7 tandē itellctis pncipalissime 7 nobilissime recipit spꝛ sine mā 7 iō illa pō ē rōnabilis. Et cū dꝛ q. **A**z. errauit in acceptione uis. Dico q. n seqꝛ. nā ad h q. aliqꝝ errat i acceptione uis n sufficit ut ipe enūtiat aut scribat pꝛdicationē de subo nō p sed requit q. putet illud ēē subm p mū aut q. nō cogitat ipm ēē nō p mū. ut siqꝝ debꝝ decipi p sillogismū sophisticū nō sufficit q. pferat aut scribat h mōi sillogismū s requit q. putet ipm ēē bonū 7 q. nō cogitat eiꝝ defectū. **A**z. aut quāuis sic describeret sensū ēē susceptiuū spꝛ sine materia. tñ nō putauit h ēē p mū subm imo bene nouit q. alia recipiūt spꝛ sine mā. nec tedit in h aliquaz occasionē errādi nisi illis q. sūt mltū pni ad errandū. 7 q. nō hnt aptitudinē dferēdi uerba. **A**z. ad inuicē 7 cōcordādi ea sufficient. **I**ō. **A**z. quō ad pns capm uoluit notificare istā additionē sensui. Et h forte uoluit facē ad remotionē erroris antiquoꝝ q. putauerūt aiām ēē ppositā reat ex oībo. ut pꝛ in erroribꝝ in p hꝝ. **A**d tōnes. **A**d p mā dicendū q. quibꝝ absolutē loquēdo itellctꝝ recipiat species sine materia. hoc tñ ei opetit alt q. sensui. nā sensus recipit spꝛs idiuidualit ut h 7 nūc qā ē uicꝝ corporea. **S**ed itellctꝝ qā imaterialē recipit species uniuersalit nō h neqꝛ nūc pāse. **A**d aliā bñ cōcedo q. sensus recipit species sine mā 7 mediātē specie r cipit sensationē. **N**ō nō credo q. spꝛs sensibilis sit imediātū p se pncipiū sensationis. s alia rōs ut pbatū fuit pus. **A**d tertiā dicendū q. patēs corporeale inaiatū alt recipit forā 7 alit sensus. nam recipiēs inaiatū recipit forā scdm ēē corpale uel scdm ēē minꝝ pfecte spūalitatē 7 recipit scōꝝ eundē modū eēndi sicut hꝝ ēē i agente dico in multo recipiētibꝝ sicut oīa recipiētia que recipiūt cū abiectione cōtrariū. ut cū aqua calefit ab igne ipa recipit caliditatē scdm cōsilem modū eēndi scdm quē ē in igne calefaciente ita q. forā caliditatis in aqua recepta nō est pꝛpinquus pncipiū cognitionis q. que ē in ipso igne. **S**it aut 7 i alijs. sed forā i sensu habꝝ ēē spūale 7 est pncipiū cognitionis. i medio aut inaiato h nō sit imediātū pncipiū cognitionis tamen ē ibi spūaliter. 7 ē pꝛpinquus pncipiū cognitionis q. in re extra. 7 istud ēē in medio ē quasi mediū iter ēē in aia 7 ēē extra aiām. nā ēē in re extra aiām est ēē corpale 7 nō ē pncipiū cognitionis nisi multū te motū. ēē uero in aia ēē spūale 7 ē pncipiū cognitionis imediātū. ēē aut in medio inaiato ēē spūitiale 7 in hoc uenit cū ēē in aia 7 differt cū ēē i oībo. 7 nō ē pꝛpinquū imediātū pncipiū cognitionis 7 in hoc uenit cū ēē i re extra aiām 7 differt ab ēē in aia. quare tō nō ualeat.

Omnē quēter qritur. Circa quedā pꝛdictoꝝ. **I**tz species rei sensibil recepta in sensu sit idē eēntialiter cū ipso sentire. **A**rguit p q. sic. qā illud qd p recipit in potētia sensitiua ē sentire. ult. n. qd p recipit i

potētia cognitiua ut ēē cogni. s illud qd p recipit i sensu ē spꝛ rei sensibilis ut oēs cōcedūt. igitur x. **C**ōpositū aut arguit. pncipiū sensationis non est ipa sensatio. s species recepta i sensu ē pncipiū sensationis. ut spꝛs itelligibilis ē pncipiū itellctiois. **D**e isto dicit aliq q. ipa species rei sensibilis recepta in sensu ē idē eēntialit cū ipso sentire. qd sic pbat sicut arguebat statū. **S**ed istud nō ur. qā q. sūt in diuersis pꝛdicamētis nō sūt unū eēntialit ut suppono ad pns. 7 habet uideti sup pꝛdicamēta. s spꝛs rei sensibilis 7 sentire sūt h mōi. nā cū ipse sensus alteret ab ipso sensibili saltē alteratōe pfectiua q. ē salus 7 pfectio. ut hꝝ in isto 2° 7 in 7° pꝛbicoꝝ. manifestū ē q. sensus recipit a sensibili aliquid a qualitate saltē spūale 7 illa nō est nisi species fore sensibilis que ipm sensibile repntat. sentire aut ē actio quedā uel saltē passio uel uttūq. mō aut alio g. **I**tz suppono q. forā spūalis recepta in sensu 7 recepta in medio ut aere aut in speculo inaiato ē ēē de specie spūalissime scdm se. ut species albedinis i uisu 7 i speculo inaiato. **Q**uid n. faceret diuersitate specificā inter istas foras. **P**ō ē dicēdū q. diuersitas specifica eaz pueniat ex oritate subī. qā sicut dicit cōm. in isto 2° cōmēto 6°. oritas foraz ē cā oritatis materiez. 7 nō ēē. nec ex oritate agētis. qā albedo eadē scōꝝ specie generat ambas. **S** suppono q. cū aliqua ouo sint eiꝝ de specie spūalissime oēs quod uenit uni eoz p se idē scdm specie uenit alteri ut for. 7 pō sūt eiꝝ de specie spūalissime. 7 sic for. est p se sensibilis sicut pō. sūt aut 7 in alijs. 7 hoc fat hꝝ a cōm. sup pꝛdictū libꝝ celi 7 mūdi in caplo de figura stellaz ubi dicit. **I**scō ē q. illud qd existit in aliquo indiduoꝝ specie i rebo eēntialit existat i oībo indiduis eiꝝ de specie. **T**ūc arguo sic. si species recepta in sensu ē idē eēntialit cū ipso sentire. tunc species que ē in speculo inaiato ēē idē eēntialit cū ipso sentire. s aut ē i possibile qā sic illud speculum sentiret. nā oē illud i quo ē sentire ipm sentit. 7 pꝛ oīa p supponēs. nā species hꝝ illa sūt eiꝝ de natur siue species spūalissime 7 iō qd pꝛdicatur eēntialit de una eaz pꝛdicat etiā de alia eēntialit. un si species in sensu ē sensatio eēntialit 7 alia erit idē qd sensatio qre x. **A**lii aut dicunt alt q. species rei sensibilis scdm se nō ē idē eēntialit cū ipa sensatio. tñ recep ipa species i sensu ē sentire. 7 substat spūalit super hꝝ qā sentire ē pati a sensibili 7 nō ē aliud pati a sensibili nisi ipa receptio species ut eis ur. qre x. **S**ed nec istud credo ēē ueꝝ qā si receptio species sensibilis in sensu ēē ipa sensatio formalit 7 eēntialit. seqꝛetur nōio q. ipm sensibile esset simplt nobilius q. sit sensus. s aut ē manifestū impossibile scdm oīs. uisus. n. ē qd nobiliꝝ simplt q. color. 7 auditꝝ q. sonus. 7 pbat cōm. qā sicut supꝛ sumebat. illud ē ens simplt nobiliꝝ alio cū p se opatio ē nobilioꝝ pfectissima opatiōe alter. 7 h ē manifestū cūlibꝝ sani capitis. mō effice aliquid opatio nobilioꝝ simplt q. rcipe illud idē. ut effice motū ē nobiliꝝ simpliciter q. rcipe ipm motū. sūt aut 7 in alijs. 7 h etiam est notū p se. 7 declaratū fuit pus ad cōfirmādū. si igit sensibile efficit spꝛ in sensu ita q. eiꝝ opatio p se sit efficere specie in sensu ut oēs cōcedūt. opatio utiqꝝ sensibilis. s. effice specie erit simplt nobilioꝝ q. rcipe ipam. **C**ū igit receptio species ponat ēē idē q. ipa sensatio seqꝛtur q. opatio sensibilis ē nobilioꝝ q. sit ipa sensatio. s. cōstat q. sensatio ē nobilissima opatio sensus. s. sensibilis ē quid nobilius q. sensus. **I**tem quidam arguit sic. **S**i sentire formaliter 7 essentialiter ē rcipe species rei sensibilis oportet q. sentire sit pati formaliter 7 eēntialit. 7 si sentire est pati eēntialit. seqꝛtur q. sentire sit agē. s. agere ē nobilius q. pati sibi corꝛndens ut oēs cōcedūt. g. seqꝛ

2

Quoniam autem non sit sensus aliquis
 prater quinque. **¶**
 Querit h. **¶** *Utrum sensus sint quinque et non plures neque pauciores.* Et arguitur per quod plures. quia tactus est plures sensus ut probatur fuit prius. 7 alii sunt quatuor. quod ad minus sunt sex. **¶** Item probatur quod unus non est unus. quia ille sensus non est unus cuius ad non est unus. potentia enim distinguuntur per actus ut prius apparuit. sed actus unus non est unus. probatio. quia ad non est unus sentiens. sed est manifestum. in eo unus sentiens non est unus. ut dicitur **¶** *12. in ca. sequenti.* **¶** Item una et eadem potentia aie non est cognoscitiva per se totum et corruptibiliu. per 15. n. probatur **¶** *12. in 6. ethicorum.* quod scientificus 7 cognoscitivus. i.Philosophi sunt diverse partes anime. sed unus est cognoscitivus aliorum per se totum et corruptibiliu. 7 aliorum corruptibiliu. s. intellectus cor poris celestium. 7 aliorum corruptibiliu. s. intellectus cor poris inferiorum. **¶** *¶* *Dispositum autem 12. in 1. libro 7. com.*
¶ Dicenda buiter cum **¶** *12. quod sensus exterioris 7 particularis non sunt nisi quinque.* dico autem hoc. unus. auditus. gustus. tactus. 7 olfactus. 7 dicitur isti quinque sensus exterioris non quod sint soli in extremitate corporis. unus enim non est in extremitate pupille ut dicitur **¶** *12. in de sensu 7 sensato.* sed per tanto quia imitantur a sensibilibus exterioribus 7 non mediatur aliquibus aliis sensibilibus immutatis. ut unus immutatur a colore ab aliis aliis sensibus immutatur a sonitu. sic de aliis. **¶** Et 15 probatur rationibus **¶** *12. in 1. libro secundum doctrinam com.* Et format per se. **¶** Item est aliis sensibus prater quinque. aut ille est eiusdem generis cum sensibus quos habemus 7 percipiet aliqua sensibilia que non sensus percipere non potest eiusdem generis cum illis sensibilibus quos non sentimus. ut alius esset unus quod videtur aliquos colores quos non unus non posset videre 7 sic de aliis. aut ille alius sensus esset omnino alius genere ab omnibus illis sensibus quos habemus. sed esset sextus sensus. sed est visio manifesta 7 sufficiens. pluitur enim. modis non posset rationabiliter imaginari quod

et aliquid aliud sensus propter quod sensus quod habemus. 6
non pro modo quod per actum nostrum nos cognoscimus omnes
qualitates tangibiles. 7 sicut de aliis suo modo. Et hoc est quod
dicitur. Amore. 12. 8. exponendo istam **12.** dicit in his
verbis. Manifestum est quod omne sensus tactus potest apprehendere
habere et sensibilibus nos possumus apprehendere. 7 nihil
deficit nobis ex eis que nata sunt apprehendi ab hoc
sensu. 7 sicut de unoquoque sensu. s. quod non deficit nobis
in aliquo aiali habente istum sensum aliquod sensibilem quod
nata sunt apprehendi ab eo ita quod nullum potest dici quod possit
inveniri aliquid tactus in aiali quod apprehendat aliquid tan-
gibile quod non possumus apprehendere. Manifestum est enim.
quod omnes qualitates tangibiles sunt sensibiles a nobis 7 ap-
prehensibile per tactum 7 sicut de quantitate audibilibus 7 visibi-
libus 7 olfactibilibus. **13.** **12.** **13.** **14.** **15.** **16.** **17.** **18.** **19.** **20.** **21.** **22.** **23.** **24.** **25.** **26.** **27.** **28.** **29.** **30.** **31.** **32.** **33.** **34.** **35.** **36.** **37.** **38.** **39.** **40.** **41.** **42.** **43.** **44.** **45.** **46.** **47.** **48.** **49.** **50.** **51.** **52.** **53.** **54.** **55.** **56.** **57.** **58.** **59.** **60.** **61.** **62.** **63.** **64.** **65.** **66.** **67.** **68.** **69.** **70.** **71.** **72.** **73.** **74.** **75.** **76.** **77.** **78.** **79.** **80.** **81.** **82.** **83.** **84.** **85.** **86.** **87.** **88.** **89.** **90.** **91.** **92.** **93.** **94.** **95.** **96.** **97.** **98.** **99.** **100.** **101.** **102.** **103.** **104.** **105.** **106.** **107.** **108.** **109.** **110.** **111.** **112.** **113.** **114.** **115.** **116.** **117.** **118.** **119.** **120.** **121.** **122.** **123.** **124.** **125.** **126.** **127.** **128.** **129.** **130.** **131.** **132.** **133.** **134.** **135.** **136.** **137.** **138.** **139.** **140.** **141.** **142.** **143.** **144.** **145.** **146.** **147.** **148.** **149.** **150.** **151.** **152.** **153.** **154.** **155.** **156.** **157.** **158.** **159.** **160.** **161.** **162.** **163.** **164.** **165.** **166.** **167.** **168.** **169.** **170.** **171.** **172.** **173.** **174.** **175.** **176.** **177.** **178.** **179.** **180.** **181.** **182.** **183.** **184.** **185.** **186.** **187.** **188.** **189.** **190.** **191.** **192.** **193.** **194.** **195.** **196.** **197.** **198.** **199.** **200.** **201.** **202.** **203.** **204.** **205.** **206.** **207.** **208.** **209.** **210.** **211.** **212.** **213.** **214.** **215.** **216.** **217.** **218.** **219.** **220.** **221.** **222.** **223.** **224.** **225.** **226.** **227.** **228.** **229.** **230.** **231.** **232.** **233.** **234.** **235.** **236.** **237.** **238.** **239.** **240.** **241.** **242.** **243.** **244.** **245.** **246.** **247.** **248.** **249.** **250.** **251.** **252.** **253.** **254.** **255.** **256.** **257.** **258.** **259.** **260.** **261.** **262.** **263.** **264.** **265.** **266.** **267.** **268.** **269.** **270.** **271.** **272.** **273.** **274.** **275.** **276.** **277.** **278.** **279.** **280.** **281.** **282.** **283.** **284.** **285.** **286.** **287.** **288.** **289.** **290.** **291.** **292.** **293.** **294.** **295.** **296.** **297.** **298.** **299.** **300.** **301.** **302.** **303.** **304.** **305.** **306.** **307.** **308.** **309.** **310.** **311.** **312.** **313.** **314.** **315.** **316.** **317.** **318.** **319.** **320.** **321.** **322.** **323.** **324.** **325.** **326.** **327.** **328.** **329.** **330.** **331.** **332.** **333.** **334.** **335.** **336.** **337.** **338.** **339.** **340.** **341.** **342.** **343.** **344.** **345.** **346.** **347.** **348.** **349.** **350.** **351.** **352.** **353.** **354.** **355.** **356.** **357.** **358.** **359.** **360.** **361.** **362.** **363.** **364.** **365.** **366.** **367.** **368.** **369.** **370.** **371.** **372.** **373.** **374.** **375.** **376.** **377.** **378.** **379.** **380.** **381.** **382.** **383.** **384.** **385.** **386.** **387.** **388.** **389.** **390.** **391.** **392.** **393.** **394.** **395.** **396.** **397.** **398.** **399.** **400.** **401.** **402.** **403.** **404.** **405.** **406.** **407.** **408.** **409.** **410.** **411.** **412.** **413.** **414.** **415.** **416.** **417.** **418.** **419.** **420.** **421.** **422.** **423.** **424.** **425.** **426.** **427.** **428.** **429.** **430.** **431.** **432.** **433.** **434.** **435.** **436.** **437.** **438.** **439.** **440.**

quodcumque. 7 sic hō qd oē aīal nō ē natū sentire tanq̃
p mediū nisi p carnē aut p aerē aut p aquā. 7 hō fuit
minō p me rōnis. Et p t lra 12. alt sic ordinari ut
hatur itentio p dīda. Et quecūq; que ipi tāgētes
.i. p mediū ititēcū sentim? tactū sensibilia sūt. i. p
carnē qd ē mediū tactū quā existima? hōtes. Que-
cūq; uero p mediā extranea 7 non ipa tangentes s
simplicibz. dico aut aerē aut aquam ut supple senti-
mus. Et sic quecūq; sentim? aut hō ē p mediū ititē-
secū aut extraneū. ex quo hō illa minō. s. qd oē aīal
qd nō ē natū sentire. 7 in hō oplet p m? sillogis-
mus quo ocludit qd oē aīal nō ē natū sentire d sen-
sibilibz nisi illa que reddūt p carnē p aerem aut
aquā. 7 p aquā itelligit qd cūq; opaphanū q medi-
ante aliqd uidet. 7 tūc ul? pcedēdū ē sicut dice-
bat qd oē qd reddit p carnē. Et secūda qdem de-
mīfatio supra ē ex pte istumītoz. 7 puto qd suppo-
nere qd sensus sentiētes p mediū itaneū seu oīcū-
tū nō sunt nisi duo. s. gustus 7 tactus. 7 hō manife-
stū ē p se. 7 tūc pbat qd sensus q sentiūt p mediā
extrāfeca solū sūt tres. 7 sic hō ppositū arguēdo sic
ga tot debēt ēē organa sensuū q sentiūt p mediū ex-
trāfeca. quot modis elementū aliqd pōt p dīari in
organo talis sensus. hō recipit p manifesta. Nam in
organo cuiuslibz sensus sentiētis p mediū extrāfeca
cū debet onari aliqd elementū. qd manifestū est.
Ad hō cōtingit tribz modis solū. nā aut onat aqua
7 sic ē oculus. aut aer solū 7 sic ē auditū. aut utruq;
in alio 7 alio aīali 7 sic ē odoratus. nam in organo
odoratus aīal sentiētis odores in aere onatur aer. 7
ī organo aīalis sentiētis ī aqua onatur aqua. ut ut
uelle 12. 7 cū ignis aut nō onatur. ppe ī aliquo
organo s oībz coīs ē qdum ad picipationē sue q-
lītatis. s. caliditatis. nīl. n. sine calore sensitiuū ē
ut oīc 12. in lra. terra aut aut nullū supple quātū
ad dominiū. s. siccitatis 7 frigiditatis ē. aut ī tactu
maxīe mīscet. s. qdū ad molē 7 subam qd illud me-
diū aut in lra ī diger cōfīmatōe aut cōfītutione hō
ē firmitate 7 fixiōe. 7 īō terra onatur in eo. s. qdū
ad molē 7 subam. licet ī nullo onetur qdū ad suas
qūlītates. In 12. in 3. hō oīc. capillis 7 ossibz nō sen-
tim? qd terra sūt. relingit qd solū aer 7 aqua ut
utruq; pnt in istis organīs onari. 7 īō ocludit 12.
In relingit nullū ēē sensitiuū extra aerē aut aquā
7 cū oīc qd ī possibile ē iuenire in lra ex igne aq
7 terra. sed tūc possibile ē aut ex aqua aut aere aut
utroq;. si igit ēē sextus sensus cōtinget aliud ele-
mētū ēē. sensus aut qui sūt ex aere aut aqua sunt ut
audit? aut uisus aut natus. i. odorat? quoq; organū
onatur aliqd īstoz aut utruq;. Et pōtē demōstra-
supra ex organīs sic formari. Tot debēt ēē organa
sensuū 7 p cōns tot sensus quot modis elementū se
hō ad organū uel organa sensus. hō recipiēda ē pzo
manifesta. s. elementū se hō ad organū siue ad orga-
na sensus qnq; modis 7 nō plūcibz qdum p m; ad
sentire. pbatō. nā aut unū elementū ē cōe oībz
qdum ad picipationē sue qūlītāt. ut ignis se habz
ad oīa organa sicut oīdū ē. aut unū elementū onat
tūc in organo. aut plura elementa pnt onari ī organo
qdum ad illa diuersa. Si aut unū elementū onat ī
uno organo aut illud ē aqua 7 sic ē oculū. In 12.
oīc. pupilla qdem ē aqua. aut ē aer 7 sic ē auditus.
In in lra. audit? aut aeris. 7 in ca? de sono. audit?
aut dīalīs ē aeris. aut illud elementū ē terra 7 sic ē
organū tactū 7 gustus. 7 īō oīc. aut in tactu maxīe
mīscet. si aut duplex elementū pōt onari in organo
unū sensus sic est organū odoratus mō pmissio. Et
īō 12. oīc. olfactus aut hōz alter? ē. 7 sic qnq; sūt
mōi scdm quos elementū se hō ad organū sensus.
qre 12. Qd si sic foraret tō tūc illud qd 12. oīc.
In relingit nullū ēē sensitiuū extra aerē 7 aquā

itelligendū ē de sensitiuīs sensuū qd cōphendūt pte
media extrāfeca. 7 sūt aliud qd oīat cū. qd īpossi-
bile ē iuenire in lra. Et tertia demōstratio ex pte
sensibilibz sic ordinari pōt. Si nō ē aliqd corp? sen-
sibile pter corpa que hō sūt. s. ī isto mūdo corpeo
ī qd nos sum? nec aliqūlītās sensibilibz pter qūlītātē
ī istis corpibz exītes nō debet ēē aliqis sensus ali?
pter istos qnq;. s. nō ē aliqd corp? sensibile pter
oīa corpa que sūt hō. s. in isto mūdo corpeo. nec ali-
qua qūlītās sensibilibz pter oīs illas que sūt in istis
corpibz. Rīdīculū. n. ēē oīc qd ēēnt quedā corpa
qualitatibz sensibilibz īfōrātā pter oīa ista. s. corpa
celestia 7 qtuor elementa 7 lapides 7 metalla 7 plan-
tas 7 aīalia. qre 12. Alit format cū. s. redit in idem
7 uideat cui placet. Et ē cōsiderandū qd in lra secūda
7 tertiā rōem 12. īntipōnit quedā uerba ex qbus
cū. ut elice unā aliā rōem sic. Si ēē sextus sensus
oportet qd iueniret in hōie qd ē cōplectissimū aīaliū.
7 hō declarat. qd ille sensus ēē nccius. ppter meli?
12. n. multū sollicita ē in oīdo aīalibz pfect ip-
sos sensus quibz ī diger. ppter melius. cui? signū ē
quā dedit talpe oculos 7 coopuit eos cute cū nō in-
uigat eis in maiori pte sue opatiōis. nā talpa nāt
uiuit sub terra 7 cōtingit ipa; puenire naturalit usq;
ad supficiē terre fēdēdo 7 īō īngenauit ei oculos ut
pcepit qd ē sup terrā sicut oīc. Alit tūc 7 coopuit
eos cute nō pilosa ut pferuaret a terra 7 sup illā re-
frigeret lūmē quo pcepit se ēē extra terrā. 7 ideo
multo magi nā debuisset dēdīse hōi illū sensū si ēē
pcepit cū ipa; faciat de sensibilibz qd meli? ē ut hō
in 2? de generatiōe. Ex qbz oībz p; qd nō est aliūf
sensus pter qnq;. dico aut hos uisū 12. Cōsiderā-
dū aut qd isti sensus nō debēt itelligi ēē qnq; p tan-
to sic. s. qd unū qd eoz sit unū in se scdm spēm spā-
lissimā. sic. n. tactus non ēē plures format. sed p
tāto qd qūbet eoz p se sūptus ē quodāmodo unus
scdm subam uel etiā scdm analogiā. nā ambo pnci-
pia uisionis nālīter īnexītia. s. actiū 7 passiū
sūt unū sensus scdm analogiā ī qdū sūt ad unū fi-
nē. s. ad uisionē. sūt aut 7 ī alijs. 7 īpe tactū est unū
nālīter ut oīdū fuit pus. Sic igit si oīdū 12. debet
ēē uerū. s. qd nō sit sensus aliūf pter qnq; qd tactum
cōputare p uno 7 qd unū quēq; alioz quos enume-
rat cōputare p uno. qd rōnabiliter pōt fieri cā pre-
oīda. Et ē sūlis mod? loquēdi sicut oī in p phicoz
in pncipio qd pncipia intrāfeca rez nālū nō sūt nū-
cia. s. mā. forma. 7 puatio. nō. n. itelligit sic qd
libet illoz sit unū scdm spēm spālissimā. forma. n. oī
d plūcibz formis que nō sūt ei dē spēi spālissimē
sūt mā nō ē ei dē spēi spālissimē in istis inferiōibz
7 in corpibz celestibz. s. itelligēda sūt sic ēē tria qd
qdlibet illoz ē unū scdm analogiā. Et hōis. Ad
p mā rōem. si. n. itelligeretur ēē qnq; scdm speciez
spālissimā tūc tō ocluder nccio. s. nō sic ē itelligē
dū sed ut oīxi. Et ē dicendū qd in ista enumera-
tiōe cōputat tactū p uno 7 sic d alijs. Ad aliā pōt
dici qd licet sentire uisū nō sit unū oīo scdm speciez
spālissimā. uidē. n. colorē 7 uidere lūmē 7 uidere
tenebrā nō sūt unīf actus scdm spēm spālissimā
tūc sūt unū scdm gen? p pīquū. 7 hō unitas ad? oī
sufficere ad unitatē uirtutis. Ad aliā pōt negari
maior. 7 cū oī qd p hō pbat 12. in 6. ethicoz qd sci-
entificū 12. pōtē oīc qd nō itelligit scientificū 7 cō-
filiatiū ēē uirtutes penit? diuersas scdm suas ēēn-
tias 7 scdm res absolutas. sed scdm respectus ita qd
alius ē respectus dīctis itellectiue ad scibilia nccia
7 aliūf ad cōtingētia possibilia alt se hōe de qbus est
cōfiliū. Et sūt aliūf ē respect? 7 hōtudo potētē uisū
ue ad lūmē 7 ad colores. Vel diceret qd una potē-
tia nō ē ppetuoz 7 corruptibilia nisi unū illoz sit
pncipiū cognitiōis alterius 7 qd unū eoz īmutet

mediante alio uel suo sibi. mo color non imutat uisus
nisi mediante lumine aliquo. qre x.

Quoniam autem sentimus quod uidemus. et
hic queritur. Vnde sensus particularis
cognoscit suam propriam operationem. ut
uisus uisionem. sic dicitur. Arguitur
per hoc. quia sicut se habet intellectus ad
intelligere sic sensus ad sentire per con-
uenientem similitudinem. si intellectus cognoscit suam intelli-
gere ut patet in philosophia. aliter. non posset ostendere decla-
rati quod sit ipse intelligens. Et sic aut uisus co-
gnoscit ipsam uisionem aut quidam alius sensus. si uisio
ut est sufficiens. cum. non ipsa uisio sit quoddam sentire sin-
gulare in corpore necesse est ut ab aliquo sensu cognoscatur. aut
non. et cognoscit uisus aut aliquis alius sensus. Et hoc
dicendum quod alius sensus. quia uisio coloris non potest cog-
noscere sine colore. si ille alius sensus cognoscit colorem
sic duo sensus essent cognoscitui unus sensibilis. proprius
s. coloris quod uidet inconueniens. Quia proprius sensibile
non trahit alio sensu sentiri ut dicitur in isto. et sic.
Et si alius sensus cognoscit operationem uisus ille
sensus habet operationem aliquam. hoc est manifestum. aut ergo
cognoscit eam aut non. si cognoscit eam. eadem uisus
cognoscit suam operationem. cum ois sensus sit otus organ-
icus. et in magnitudine. non uidet eam quod uidet cognos-
cat suam operationem. et non aliter. si uero ille sensus non co-
gnoscit suam operationem. ergo tunc quod alius sensus eam cognoscat
et reuertetur quod in infinitum. aut ergo cedere quod aliquis sen-
sus cognoscit suam operationem. quod in principio habet faciedum.

Consequenter arguitur. nulla otus corpea reflectit super
se nec super suam operationem. si ut est manifesta per differre-
ntiam in uirtute male et in malem ut tangit in libro de
causis. si sensus particularis est uirtus organica ut mani-
festum est ex isto. et sic. Et ista quonem non uidet
et determinate in principio. si quod disputatiue procedit.
per rationes duas rationes ad premissam. et per ea potest
aliam ad premissam negatiuam. et illa soluit dupliciter. ut per in-
spirationem et per commentum. Sed in libro de sompno et uigili-
is determinate ponit quod sensus particularis non cognoscit
suam operationem. propriam imo sensus otus. et habet uerba
et sic aut quedam potentia otus quod sequitur ois quod quod
uidet audit et sentit. non. non. uisus quod uidet quod ui-
det. eodem autem determinatiua non uidet ibi inducere neque
habet. Sed aliquid arguitur per rationem quam ponit ad quam super
ponit duo. Primum est quod sentire uisus uidet. et si ui-
det rationabile. sicut sentire auditu et audire et cognos-
cere intellectum est intelligere. Secundum est quod nihil uidet
nisi color uel hunc color. et si enim manifestum est sicut
nihil audit nisi sonum uel hunc sonum. et sic in aliis. Tunc
arguitur sicut uisus sentit uisionem sequitur quod uisio ut
est color uel hunc color. quod uidet manifestum incon-
ueniens. et probatur contra. nam sentire uisus uidet ut ois
prima suppositio. et non uidet nisi color aut hunc color. per
secunda suppositionem. ergo. Sed ratio non est determi-
nata imo. et soluit eam dupliciter. per quod uisus sentire non est
unum. i. uno solo modo uniuoce dictum. quod declarat. quia
cum nos uidemus exteriora supple colorata uisu discer-
nimus et lumine et tenebras sed non simpliciter. Uno ergo modo
quod uisus sentire de eo quod cognoscit color. et forte
habet uidere secundum famosam acceptionem. Alio modo
quod uisus sentire. i. discernere ipsum lumen et alio modo dis-
cernere tenebras. et ideo non concludit nisi aliquid ad-
deret ulterius. Et sic aliter soluit. Nam ipse uisus dum
uidet colores est aliquo modo coloratus et ut ois sensus
dum sentit est aliquo modo ipse sensibilis secundum similitudi-
nem. quod sic probatur. quia quicunque aliquos duos est unus
et ideo ad illud quod ut in subiecto est ille ad eum simile aliter
et sicut aliter. ut cum aque calefacte et ignis calefacti
entis est unum ad eum. s. caliditas que recipit in aqua
ipsa utique aqua est quoddammodo sibi igni. sicut autem et in

aliis habet modum. sed ipse sensus actu sentiens et sensi-
bilis actu sensati est unum actus qui recipit in sensu sub-
iectiue. uisus. n. agens et patiens est unum actus. ut patet in
philosophia. et ipse actus non recipit in agere seu moue-
re sed in moto seu passio ut habet ibidem. cum ergo sensus sit
patiens a sensibili et sensibile agens in sensu sequitur quod
ipso debet esse unum actus cum ipse sit in sensu subiectiue. et sic
sequitur deo principali quod ipse sensus habens actu sensa-
tionem est aliquo modo sibi sensibilis. et sic uisio est quoddam
modo color uel hunc color. in quantum uisus uidet habet
in se coloris secundum esse spirituale. sicut autem et in aliis. et ideo
uidet quod ratio non est determinatiua. Propter quod alii nunt
determinare alio modo. si sensus particularis cognoscit sen-
sationem suam sequitur quod in uno sensu sit essentia sensati-
ones aut cognitiones infinite. quod est manifestum impossi-
bile. et probatur contra. si dicatur quod uisus cognoscit suam
uisionem aut suum uidere. quod an eodem actu cum ipso uidere
aut alio. Et hoc dicendum quod eodem. quia ob id cognitum non
est essentialiter idem cum ipsa cognitione proprie cum sit eius
effectus aliquo modo. Et item. si ipsa cognitio uisionis
est ipsa met uisio essentialiter tunc cum uisio sit cogniti-
onis. sequitur quod cognitio uisionis est cognitio coloris
quod est absurdum. si ergo dicitur quod cognitio uisionis est aliter actus
ab ipsa uisione tunc sit etiam apud uisum ipsa uisio et ille
actus. et tunc quatur de illo actu an cognoscatur a uisu an
non. si non eadem ratione nec ipsa uisio. si sic. quod an eodem
actu uel alio. non eodem sicut prius. si alio. quatur de illo
alio sicut prius et procedit in infinitum. imo similes actu
cognitiones infinite in uno uisu. quod est impossibile. Pro-
pter quod si sit pulchra et subtilis. non est ois totum
et credere. quia eodem modo probatur quod intellectus non posset
intelligere suam intelligentiam quia oportet infinitas esse in-
tellectiones sicut intellectus ut per considerationem. Quomodo
autem solueretur hoc uidendum est in philosophia. Et forte diceretur
quod non est sicut de intellectu et sensatiue. quia intellectio
est operatio abstracta et immaterialis. et ideo ipsa intelligit eadem
intellectionem cum ipsa. si sensatiue est operatio corporea. et ideo
necesse est ut et cognitio sit otia ab ipsa. ualeat quod ua-
lere potest. Aliter potest argui ad conclusionem. supponendo per quod
nihil unum et ideo potest sicut esse in eodem spiritualiter et realiter.
Et quod sensus particularis nihil sentit nisi habeat ipsum
spiritualiter in se. Tunc arguo sic. si sensus particularis co-
gnoscit suam operationem haberet eam spirituale et intentiona-
lit. hoc sequitur ex secunda suppositione. si habet est impossibile. quia
ipse sensus habet suam operationem realem apud se ut manife-
stum est. et nihil unum et ideo habet. ut dicitur prima suppositio. Pro-
pter ista rationem uideretur probari quod nulla uirtus sentit suam co-
gnoscit suam operationem. quia nulla uis sensitiva cognoscit
aliquid nisi habeat et ipse seu forma spirituale. et per ista
sensitiua habet in se suam operationem realem et sic non spiritualiter
quod dicitur. Dicitur autem per quod non est sicut de sensibili inter-
ioribus et exterioribus. quia sensus interiores sunt magis
spirituales et perfectiores et ideo magis potest aliquid cognoscere
sine ipse quod faciat sensus particularis. et si habet non sufficit
quod melius. Quidam sic arguitur. De quod cognoscit a
uisu debet aliquid agere in uisum. cum sentire consistat in
quodam pati a sensibili. si uisio nihil potest agere in uisum.
quia actus non agit in suum proprium subiectum ut dicitur. uisio
autem est actus uisus quod dicitur. Et sic aliter sic arguitur. sensus
particularis non cognoscit nisi sensibilia. propria autem contra
dico per se. si est manifesta ex isto. si uidere non est
aliquid sensibile cum ut manifestum est. nec est sensi-
bile. proprium. quia sensibile proprium est de genere quantitas.
ut uidet inducendo. uidere autem est actio uel passio ut
ois procedunt. Ad primam rationem dico quod sicut est in hoc
quia sicut sentire est operatio sensus. sic intelligere est opera-
tio intellectus uel actus intellectus. Sed est ois sicut. quia intellectus
est incorporeus et immaterialis. et ideo magis potest redire super se
et suum actum. sensus uero particularis est otus materialis et in
magnitudine. ideo non potest reflecti super se ipsam nec super
suam operationem cognoscendo eam. et de sensu interiori ut

eadē rō eo q̄ ē uirt⁹ organica. **N**ū dicunt multi q̄
uirtus cogitativa que ē nobilissima uirtutū māliū
cognoscitiaz nō cognoscit suū actū q̄ cogitare. s̄
intellectus ipm cognoscit. Quid aut sit de h̄ mibi ē du
biū sed nō plus ad p̄is. **A**d aliā dī q̄ uirtus non
cognoscit suā opationē sed qdāz ali⁹ sensus. s. cois
scdm q̄ dīc **12. in li^o de sompno** 7 uigilia. 7 similit
opationē illū cognoscit alia uirt⁹ supior. s. cogita
tiua. ipaz aut opationē cogitativē dūctis cognoscit
intellectus ppe dīctus 7 ibi est stat⁹. s. q̄ intellectus co
gnoscit suū actū. 7 meli⁹ forte uidebit⁹. **C**ū ar
guat⁹ extra hoc. qā tūc ille al⁹ sensus cognoscet colo
rē. ocedo. 7 cū dīr q̄ duplex sensus erit cognoscitū⁹
unū sensibilis. s. coloris. ocedo. s. unū istoz ē sen⁹
cois 7 aliū p̄ticularis. Quis aut unū sensibile p̄puz
nō cognoscit a diuersis sensibus tū a diuersis sen
sibus quoz unū ē cois 7 aliū p̄puz p̄t. n. supior
p̄t qdāz p̄t inferior 7 adhuc p̄t q̄re zc. **A**d aliā
p̄t dīc q̄ nō p̄cedet in infinitū i uirtutibz cogiti
tiuis. qā ipe intellectus erit cognoscitū⁹ oīum infe
riorū dūctū 7 opationū suatū. 7 ipe p̄puz opatōez
cognoscit cū sit imālis q̄re nō ualeat. **C**ū q̄s autem
teneret aliā uia p̄t inīti hūic rōi. qā sensus p̄ti
cularis cognoscit p̄uatiōē dīcscendo se nō imutāi
a sensibili ut uirtus dīcscit tenebrā cognoscendo se nō
imutāi a lūe. 7 audī⁹ cognoscit silentiū cognoscen
do se nō imutāi a sono 7 sicut i alijs. cuius signū po
nūt aliq̄ q̄ si aliq̄s hō h̄ns oculos clausos oucat ad
locū tenebrōzū ipe q̄diu tenebit oculos clausos nō
cognoscet an sit i tenebris uel i lūe. 7 statū si ap̄iet
oculos p̄cipiet se ēē i tenebris. quod nō uidet fieri
nisi qā uirtus cognoscit tenebrā cognoscendo se non
imutāi a lūe. se aut nō imutāi a lumine cognoscē
nō p̄t nisi cognoscit aut cognouerit se imutātū fuisse
q̄ negatio nō cognoscit nisi p̄affirmatiōē ali quo
mō. 7 sic cū imutāi a lumine sit opatio uirtus seq̄t
q̄ uirtus cognoscit suā opationē. non tū ex h̄ seq̄tur q̄
cognoscit suā sensationē. s. uisionē. qā uisio luminis
nō ē format⁹ 7 eēntialit⁹ ipa imutatio uirtus a lumi
ne ut satis p̄p̄cedentibz q̄re zc.

Actiui. n. 7 motiui actus sit in pati
ente zc. **Q**uent⁹ h̄. **U**irt⁹ sensibilis agit i sen
sum. **A**rguit⁹ p̄ q̄ nō. qā agēs 7 pa
tiēs debet ēē cōtrariū ut h̄etur p̄ de
generatiōe. nūc aut ipm sensibilis
nō ē cōtrariū sensui ut manifestū ē q̄re zc. **C**ōpo
sitū uult **12. plane in isto ca^o.** uult. n. q̄ sensibilis 7
sensus ē unū 7 idē act⁹. qā sensibilis agit in sensum.
actiui aut 7 passiui unū ē act⁹ ut dīc q̄re zc. **Q**ui
oā sociōz n̄roz uidet itendē i ope suo de sensu. q̄
sensibile nō agit p̄ se in sensū p̄ istā rōem. qā agēs
7 patiēs referūt ad inuicē diuersis relationibus
ut h̄et⁹ **5° methaph. ca^o d^o ad aliq̄d. s. sensibilis 7 sen
sus nō referūt ad inuicē diuersis relatiōibz. sen
sibile. n. nō refert ad sensū nisi qā sensus refert ad
sensibile. sicut intelligere nō refert ad intellectū nisi
qā intellectus refert ad intelligibile ut dīc ibidē. q̄re
zc. **C**ū uidet cōtradictōē **12. dīc in hoc ca^o** 7 i muld
locis sicut dīctū ē. ex alio. n. nō dīcūt q̄ sensibilis
7 sensus sit unū 7 idē act⁹ nisi qā sensus patit⁹ a sen
sibili 7 agētis 7 patiētis unū ē actus. **U**itē in 2° h̄
dīc cōm. q̄ sentitē accidit in quodā pati 7 moueri.
qd nō uidet nisi sensus p̄ticularis patiāt a sensibili
Uitē ipe uult in sequētī caplo. q̄ h̄ opatōis. s. sen
tite actiua sūt extra. s. uisibile audibile 7 reliqua
sensibiliū. qd nō ēēt nisi sensibile ageret in ipsum
sensū. **U**itē in caplo de uisibili dīc. patiētē. n. ali
quo sensitiuo sit ipm sentire. nō aut intelligit sensū
pati nisi a sensibili. **U**itē in 3° h̄ dīc sic. **U**ider aut**

sensibile ex potētia agētē sensitiuo actu agēs. **E**t
si dīcat q̄ oīa ista sūt p̄ncipia uera p̄ accēs. s. quia
sensibile agit in organū sensus 7 ipm organū sen
sus in quo ē sensus h̄z quandā potētia receptiua
a sensibili cōm sibi 7 medijs inaiatis. **C**ōtra h̄
arguit unū alter. qā sermōnes i temētūlis sūt itel
ligēdi de p̄ se nisi determinēt⁹. 7 iō cū **12. absolu**
te dīcat sensibile agētē in sensū 7 sensū pati a sensi
bili. hoc uidet ēē uerū p̄ se scdm intentionē **12. C**ū
h̄z magi puto uerū quā in p̄ tractatu de sensu agētē
quē ordinari. dīxerūt illā rōem grā exercitatiōis 7
inūctiōis sicut q̄sdam alias q̄s ibidē posui. illud
n. fuit p̄mū op⁹ qd ordinari. 7 i illo p̄pter dīctoz
dōctoz reuerentiā dīctas uias tetigi q̄b ad aliquas
rōes tūderi p̄t. nec oēs tūc asserēbā uetas s̄ p̄babi
les 7 ad exercitatiōē eas posui. **C**ū ḡ nūc ad
q̄dōnem q̄ sensibile est p̄ se actiui in sensū. qā illud
qd p̄ sui nām reducit aliqd ad suū actū p̄ se ē acti
ui in ipm. h̄z uir ē manifesta ex intēctiōe cōm. 7 in
iz^o methaph. 7 eam attriuit **12. dīc. q̄ agēs uerū**
apud **12. nō agētē in oīa sed extrahit illd qd**
erat in potētia ad actū. s. ipm sensibile extrahit sen
sū de potētia ad actū sicut agēs dīspōitiū ipm ē
dō ei suā sp̄m q̄ p̄parat ad sensationē ut p̄t dīctū
fuit zc. **E**t h̄z manifestū signū ut ēē q̄ sensus p̄ti
cularis nō p̄t sentire nisi p̄ntē sensibili extēctiōi. qd
p̄ alio cōtingē nō ut. nisi qā recipit a b̄ ipō aliqd ne
cessariū ad sentitē. nō. n. dīget ipō ut actio ei⁹ reci
piatur i eo. qā cōstat scdm **12. q̄ actio sensus ē ima**
nens 7 nō trāsens in sensibile scdm ēē qd h̄z extra
aiām q̄re zc. **A**d rōem istā p̄t tūderi b̄uiter q̄
sensibile 7 sensus p̄nt cōsiderari dupl⁹. **I**n modo
in q̄tū sensibile ē actū sensatū 7 sensus actū sentitēs
7 sic sensus 7 sensibile nō referūt ad inuicē dīctis
relationibz exnūto in eis. sicut. n. nō ē alia sensatō
q̄ sensibile dīc sensibile 7 sensatū 7 alia qua sensus
ē sentitēs. imo eadē sensatōe nūeto qua sensus est
sentitēs ipm sensibile ē sensatū. nec sensibile ē sensa
tū nisi qā sensus ē sentitēs. sicut nō ē alia relatiō sen
sibilis ut sensatū ē 7 sensus ut sentitēs ē. **A**lio mō
p̄t cōsiderari sensibile ut agēs 7 sensus ut patiēns
7 h̄z mō b̄n p̄t ēē alia 7 alia relatiō ipoz ad inuicē.
sicut. n. actio qua formalit⁹ agēs tenoiatur agēs ē
aliqd eēntialit⁹ aliud a passiōe qua format⁹ aliqd
denoiatur patiēs. sic p̄t ēē alia relatiō sensibilis ut
agēs ē ad ipm sensū 7 sensus ut patiēs ē ab ipō sen
sibili. nisi dīcat cā q̄re nō. **A**lt⁹ dīctū aliq̄ q̄ illud
dīctū **12. ē intelligēdū p̄ agētē qd agit reat⁹ 7 cor**
palt⁹ 7 de patiētē qd recipit corpalt⁹ 7 mālit⁹. **P**er
aut recipit a sensibili sp̄ualit⁹ 7 imāl⁹ quoquo mō
scdm illud **12. O**portet aut uir de oī sensu accipere
qm ē susceptiū sp̄ez sine mā. **A**d p̄tē rōem dī
cendū q̄ maior ē uera de patiētē passiōe corruptia
sed de passiōe p̄fectiua solū sine abiectiōe cōtrariū nō
ē uera. 7 sic ē i p̄posito ut patuit p̄t⁹. q̄re nō ualeat.

Consequēt⁹ q̄rit. **U**irt⁹ excellēs sen
sibile cōtūpat sensū. **A**rguit⁹ p̄ q̄
nō. qā sicut se h̄z intellect⁹ ad intelli
gibile sic sens⁹ ad sensibile. 7 sicut
intelligibile ad intellectū sic sensibile
ad sensū p̄ cōuēntē sūtudiez. **h̄z**
s̄ excellēs intelligibile nō cōtūpat intellectū. ut in 3°
h̄z. imo intellectus cū intellexit aliqd ualde excellēs
intelligibile nō min⁹ intelligit istā s̄ magi. **U**itē
illud qd agit sp̄ualit⁹ i aliqd nō cōtūpat ipm. h̄z uir
maifestū. nā corruptiō ē effect⁹ realis 7 nō sp̄ualis
nūc ipm sensibile agit sp̄ualit⁹ in sensū. ut maifestū
ē in isto 2°. q̄re zc. **U**itē forā non cōtūpat sicut
neq̄ generatur s̄ cōpositū 7 methaph. s. sensus ē q̄
oā forma. s. organi corpālis ut in isto 2°. q̄re zc.

XXXIII

XXXV

Oppositum dicitur in lra 7 omnes alii.
Dicendum quod excellens sensibile corrumpit sensum.
aut simpliciter totaliter aut in parte ipsius debilitando. Cuius
rationem assignat in lra 7 potest sic colligi. Ois
uirtus consistens in proportionem determinatam corrumpitur ab
illo quod dissolvit illam proportionem. Et manifestum est sicut
sanitas que consistit in determinata proportionem calidiorum
frigidorum humidorum et sic corrumpitur ab illo quod dis-
solvit istam proportionem sibi inuicem ut manifestum est.
Et sicut in rebus artificialibus per se non faciendi sympho-
nia. i. consonantiam delectabilem ex his in cordis psalterii
et citate aut uiole proportionem quandam habentibus cor-
rumpitur ab illo quod corrumpit illam proportionem. Et hoc est
quod dicitur in symphonia et tunc corrumpitur percussis
fortiter cordis. Et ipse sensus consistit in quadam proportionem
determinata tanquam in dispositione neccio requiritur ad eius exi-
stentiam in organo. ut tunc consistit in determinata com-
plexione proportionum quantarum tangibilium. Et sicut exi-
stendum est in aliis sensibus. Et proportionem in quibus alii
sensus existunt non sunt notate nec multum notate. De
his autem specialius est inquirendum in de partibus animalium. Et in
anatomia. Et de sensu et sensato. Et in lra dicitur.
Quod sensus est ratio. i. uirtus quedam in ratione. i. in proportionem
fundata. cuius signum est quod sensus delectatur in sensibili
proportionato sicut manifestum est ad sensum. Et etiam dicitur.
Inuit in lra. Et autem non ut contingit propter aliud nisi quia
sensus ipse est quedam proportio uel totus fundata in pro-
portionem aliam. Et excellens autem sensibile corrumpit illam pro-
portionem faciendo unam quantitatem nimis excellens ut est ui-
tere in quantitate tangibilium specialiter. cum enim fortis calor et
nimis excellens agit in organum tunc facit in eo fortiori-
ter caliditatem quod premitat totum tactum. Et sic de ceteris
sunt modum. nisi quod in de tangibilibus ab aliis sensibus
bus. quia excellens tangibilium non solum corrumpit tactum
sed etiam corrumpit alia. ut uult in lra in isto. Et in de
sensu et sensato. Et dicitur in lra. Et dicitur quod omnis est sine
tertiis de anima. quod animalia putata tactu sunt esse desinunt. me-
moria. n. et omnes uirtutes corporis in quod animalis est esse
corruptio tactus est corruptio. alia uero sensibilia non
sp. alios sensus corrumpendo corrumpunt alia. potest enim
excellens uisibile ut ualde fulgidum. ubi grauius solis
corruptio uisus et non destrueret ipsam animam. sicut autem
in aliis. Et ad primam rationem dico quod non est sile. quia intel-
lectus non est uirtus in corpore sicut animalis et separatus et ideo non
corrumpit. Sensus autem est totus in corpore determinatus et
determinatus dispositio ideo. Et ad aliam cum dicitur. illud
quod agit specialiter. uerum est si agit solum specialiter. et cum dicitur
quod sensibile agit. dico quod sensibile temperatum uel non
excellens solum specialiter agit in sensum. Et sensibile excel-
lens non solum agit specialiter in sensum sed agit realem in organum
ipsam in rationem ideo. Et ad aliam cum dicitur. forma
non corrumpit. dico contra quod bene uerum est per se sed bene
corrumpit per accidens. s. ad corruptionem proportionem quam
requirit ad suum esse in organo corporali. Et contra hoc est.
quia sermones in determinatis intelligendi sunt per se. modo
dicitur. Ois sensus corrumpit a sensibilibus excellentibus. et ideo
dicitur quod forma non corrumpit per se. i. seorsum et diuisum a dispo-
sitione sicut nec generat per se diuisum et seorsum a dispositio-
ne et materia. Et bene generat per se in alio et sicut in alio corrumpit
s. in materia. Et hoc uocat in lra. generat per accidens per oppositum
ad per se solitatem et non per oppositum ad per se nam in mo-
do sui naturam generat et corrumpit ut alibi declaratum est
quare non ualet.

Ultusque quidem sensus subiecti
sensibilis est.
Quem h. V. sensus? cois sit un?
sensus. Arguitur per quod non. quia ois sen-
sus un? est unius contrarietatis. ut dicitur
in lra in isto. Et de tangibili. Et sen-
sus cois non est solum unius contrarietatis. imo ois contra-

trarietatis sunt in sensibilibus ois sensum quare. Et.
Et una uirtus non potest simul moueri motibus contra-
trariis. Et est euidentius. Et sensus cois potest simul moueri mo-
tibus contrariis. potest enim simul moueri ab albo et nigro.
Et hoc sunt contraria et similitudine motus quod faciunt sunt contrarij
et. Et unum passiuum non potest pati a diuersis
actibus genere distinctis sicut plura passiva non pati
unt ab uno agente. modo sensus cois patitur ab agentibus
genere diuersis. s. a coloribus et sonis et saporem ut
per in lra dicitur. Et sensus cois est unum tunc na-
facit per plura quod potest per unum. Et hoc est falsum. quia si non fa-
cit quod melius est de sensibilibus. ut dicitur in lra in 2. de ge-
neratione. melius autem est facere per unum quod plura illud quod
potest fieri per unum ut dicitur in 8. philosophorum. et per contra. quia na-
tura dat animalia quicquid sensus particularis ad cognoscen-
dum sensibilia. si igitur sensus cois quod ea cognoscit esset
unus sensus tunc facit per plura quod potest facere per unum
quod est inconueniens. Et oppositum uult in lra. Et ad
evidentiam rationis est considerandum quod unus sensus particu-
laris non cognoscit per se sensibile alterum. ut uisus
non cognoscit sonum nec auditus colorem et sicut in aliis. et
hoc manifestum est per se. Et in lra in isto. Et dicitur.
omnis autem secundum unumquemque sensum. dicitur quod sensibile per
prium est illud quod non contingit altero sensu sentire. Et
tertiis est intelligendum quod nulla virtus potest cognoscere dis-
tincta in aliquid duo nisi cognoscit utrumque illorum. Et hoc
etiam manifestum est per se. Et dicitur in lra. Si enim
unus homo cognoscit album et igitur dulcem et alium cognosce-
ret dulcem et igitur album. hoc realem est oriam in album et
dulcem tamen nullum eorum cognoscit oriam. sicut in proposito
quia anima nihil cognoscit nisi mediante aliquid uirtute cor-
gnoscit. si una virtus cognoscit album et perit igitur igno-
raret dulcem. et alia eorum non cognoscit oriam ut ista.
Et tunc accipio quod oriam seu distans in album et dul-
cem et sonum est sensibile. s. cognoscibile ab anima sensiti-
ua. quia oriam sensibilem ut esse sensibile aliquo modo
sicut distans intelligibilem et intelligibilem. Et album et dulcem et
sonum sunt sensibilia que sunt. Et tunc dico ad quod duo. per
quod per quicquid sensus particularis de quibus habitum est necesse
est quendam aliam sensum esse. Et dico quod iste sensus est unus
cognoscit utrumque ois sensibilibus. per quod colorem. Et
mihi probatur. quia si non esset alius sensus per quicquid sensus
particularis tunc distans in album et dulce non esset non per
sensum. Et hoc est inconueniens ut per exemplum supponit. per
bat contra. quia constat quod uisus et sentiat album non sentit
dulcem. nec gustus eorum per primam suppositionem. per per se con-
tra supponem nec uisus nec gustus cognoscit oriam
in ista. et constat quod nec alius particularis sensum. si igitur
per ois istos non esset alius sensus manifestum est quod hec
oriam non sensu cognoscit. Et sic et aliquid sensibile quod
nisi sensu sentit quod est impossibile. que per per quicquid sensus
particularis esse sensum eorum cognoscit ista sensibilia et
alietates in ea. Et autem iste sensus cois non quod coitate
predicationis. quia non predicat essentialiter de sensibus particularibus
sed coitate immutabilis quia ab oibus sensibilibus quicquid
sensum particularium coiter immutat que sunt. Et secundum
probatur quia virtus cognoscens oriam inter alia duo debet esse
cognoscit utrumque illorum duo et sicut plura. Et per exemplum dicitur. Et
sensus cois est cognoscens oriam in sensibilibus quecumque
sensum particularium. ut per exemplum dicitur que sunt. Et est
aduertendum secundum in lra. quod sensus cois licet sit
unus secundum se et essentialiter. et loquor de illo sensu cois quod
cognoscit oriam uel oriam sensibilibus diuersorum generum.
tamen non est unus per se secundum esse s. aliquo modo diuersifica-
tus. quia recipit distans formas spirituales a diuersis sensi-
bilibus. alia enim spiritum recipit a colore et alia a sapore et
sic distans secundum esse spirituale per habitudinem ad distans sen-
sibilia. Et quia istud fuit difficile intelligere ideo in lra. Et
duxit sermonem in uia exempli ut dicitur. Videmus enim
quod punctus in medio circuli ex his est unus secundum se et tamen
secundum quod est terminus alteri et alteri linee uide ab ipso

7 qñ ubi hñmōi forme qñ nullū pñculariū sensū
cognoscit. 7 iō dicitur intentiones nō sensate. 7 hoc
satis insinuat cōm. in suo libello de memoria. 7 remi-
niscētia. **¶** Iterū pñmitto qñ nō ē unū 7 ei dē otud
aīe bñ recipe species 7 bñ retinē seu cōseruare. Cui
rō est scdm Albtū 7 accipit a cōm. in suo lib. de me-
morā 7 reminiscētia. qñ ad hñ qñ uirtū sit bñ recep-
tiua requit cōmīnū hūiditatis sup siccū in cōplexi-
one sui organi. hūidi. n. ē bñ recipe īpressiones ut
manifestū ē in aere 7 aqua qñuis nō bñ retineant. s.
ad bonā retentionē requit magnū cōmīnū siccita-
tis. sic cū. n. licet cū difficultate recipiat tñ cū recepit
bñ retinet 7 cōseruat ut in lapidibz 7 lignis. **¶** Dis-
pñtellectus dico qñ nos expimur ī nobz qñ cognosci-
mz diueritatē dñoz sensibiliū. 7 ad hoc spālit de-
seruit sensus cōis ut declaratum fuit. 7 iō pñtaseo.
¶ Deinde nos etiā expimur in nobis qñ in absentia
sensibilium tam cōmūniū qñ pñpziū nos refer-
uamus īpñes īpñoz 7 tenemus. ut absente pariete
tu habes apud te spēm coloris eius 7 figure 7 hñ.
similitē qñt 7 in alijs. 7 hoc ē p uirtutem ymagina-
tiua. quā etiā qdā uocauerit thesaurū seu archā for-
maz sensibiliū. 7 hoc bñ oportuit fieri p aliā otutē
a sensu cōi pñpter rōem pñctā. qñ nō est unū otud
pñctus bñ retinē 7 bñ recipe. **¶** Itē nos expimur ī
nobz qñ nos cognoscimz pñpziū īndidūoz nō sen-
satas ut cognoscimz hñc pñritatē 7 hñc filiationem
hñc amicitia 7 hñc inimicitia 7 hñmōi. 7 ad hñ po-
nit uirtū cogitatiua. **¶** De hac aut uirtute mltā pul-
cra 7 p uirtutē docet cōm. Auertois in diuersis locz hñ
libz. 7 ego nūc cōnectā ea pñpter bñ ē ut melius 7
clarius potero. **¶** Qdē de ista uirtute oīc cōm. ī 2.
hñ. qñ ipa cognoscit ītētiōes. i. formas īndidua-
les oīum. x. pñdicamentoz. ut formā īndiduale hñ
hoīs scdm qñ hñ hñc lineā 7 hñc albedinē 7 hñc
pñritatē 7 hñc calefactionē 7 hñmōi pñ. ita qñ nō
solū cognoscit accētia sensibilia cōia 7 pñ. sed īn-
tentionē nō sensatā 7 expoliāt eā ab eis qñ fuerūt ei
cōiūcta de sensibilibz cōibus 7 pñis. **¶** Spoliāt oīc. i.
dñtē 7 diuīsim cognoscit. **¶** Un p tuā uirtutē co-
gitatiua tu cognoscis qñ hñc nō est idē cū hñ corpe
7 hñ manifestū ē. 7 etiā qñ hñ amicitia nō ē idē cū hñ
colore uel cū hac magnitudine uel motu ul hñmōi
7 ipam intentionē reponit cogitatiua ī uirtute me-
moratiua ut oīc cōm. **¶** Itē de ista cogitatiua oīc idē
cōm. in 3. de aīa. qñ qdā crediderūt eā ēē intellectū 7
hñ spālit attribuit Galieno cui rō fuit. qñ ista uirtū
ē xpa hñc intellectū ē pñpziū hñc. **¶** Sed hñ non
ē uerū qñ intellectū ē uirtū īmāls 7 sine corpe subo-
7 cogitāt qdditatē ul 7 abstractā. s. cogitatiua ē de
genere extētiū ī corpe 7 hoc manifestū ē de ea. quia
hñ īstūm dñctminatū. s. mediū uētriculū cerebri
7 ē uirtū īndidualis 7 īndidualit dñstincta. nec ualz
rō Galieni qñ pñcedit ex ouabz affirmatiuis ī secū-
da figura. **¶** Propterea oīc cōm. in eodē. qñ ipa est de
genere uirtutū sensibiliū. 7 subdit qñ ymaginātia
7 cogitatiua 7 memoratiua nō sunt nisi ad pñtan-
tū ī loco uirtutū sensibiliū 7 iō non indiget eis nisi
ī absentia sensibilibz. qñ quō sit ītelligendū uide-
bit ī 3. deo uolētē. **¶** Rurū oīc cōm. de ista uirtu-
te in eodē. qñ ista uirtū ē aliqua rō. 7 ipm ītelligo
sic qñ sicut rō abstracta cōcinat de rebz ul 7 appzē-
sis. sic ista nobilis uirtū cōcinat de rebz īndidualit
appzēsis 7 dñstinctit de uno ī aliud ad cognitōez
ignoti. 7 ex hñ sequitur eā ēē pñpziā hñc qñ solus hñc rō
cōnat. 7 oīc hñ cōm. qñ ei una actio nihil aliud est qñ
cōponē ītentionē forme ymaginātiōis cū suo ydo-
lo apud rememoratiōē. ut cū aliqñ memoratur se
uidisse albtū uirtus cogitatiua cōponit quēdā mō
uisionem que est quēdā ītentionē nō sensata cū
albedine que est forma sensata ita qñ ī isto actu cū

aliqñ iudicat se uidisse albtū ot ymaginātia pñtat
īdōlū albedinis 7 uirtū memoratiua pñtat uisio-
nē pñctā 7 otus cogitatiua cōponit illa ad īnuicē
7 sic forte ītelligit cōm. qñ cogitatiua cōponit īten-
tionem forme cū ydolo apud rememoratiōem
7 addit 7 dñstinguit eaz. s. ītentionē ab eo. s. ydo-
lo apud formationē. i. apud ītelligere. **¶** Ad hoc. n. qñ
intellectus dñstincte ītelligat aliquam hñmōi īn-
tentionē nō sensatā oportet qñ uirtus cogitatiua
dñstincte cogitet eam īndidualit ut patebit ex
3. hñ. **¶** Amplius de cogitatiua īquit cōm. ī eo-
dem 3. qñ cum ipsa fuerit adiuta per memoratiua 7
ymaginātiua ipa pñtat aliquā īndidūū aliqñ. i.
accipiet aliquam cognitionē īndidūū qñ nō fuit
sensatum ab illo homine cogitante utpote cognitō-
nem alicuius futuri aut alicuius pñcti. uerbi grā.
sic ītelligendo. Cum aliquis bonus medicus per
suam uirtutē cogitatiua cognoscit hñc egritudinē
huius hominis 7 eius causam 7 cōplexionem 7 etatē
7 locū 7 hñmōi pñctā. 7 p otutē memoratiua me-
moratur se uidisse seu cognuisse ex tali egritudine 7
cōsimili sequitam fuisse mortem 7 p uirtutem yma-
ginatiua ymaginatur mortem istius hoīs. tūc cō-
tingit qñ ipa iudicat uero iudicio hunc ēē mortuū
ac si pñctualit sentiet ipsum mori. **¶** Similitē autē
cū aliqñ bonus nālis mēthalogus cogitat de gran-
dine futura ī estate 7 p uirtutem suam memorati-
uam memoratur se uidisse post talem calorem esti-
uū 7 post talem nubē frequenter sequē fuisse grā-
dinem 7 per ymaginātiua ymaginat dñscensum
grandinis. tūc p cogitatiua iudicat uero 7 recto
iudicio grandinem ēē cito futuram ac si uidet eam
actu cadentem. **¶** Et posset poni exemplū ī humanis
agibilibz. sed qñ illa sūt minus certa 7 sunt a libero
arbitrio iō nolo explicare. **¶** Hñc ē qñ cōm. subitū
git. 7 ītentionē cogitatiōis supple negotiātis circa p-
ñctā aut futuri aut pñctā que tamen īmota sūt
a sensu nihil aliud ē qñ hoc. s. qñ uirtus cogitatiua po-
nit rem absentem a sensu quasi rem sensatā. **¶** Unde
subdit. Et ideo cōprehensibilia hñana diuiduntur
ī hñc duo. s. ī cōprehensibile cū pñcipiū ē sen-
sus 7 ī cōprehensibile cuius pñcipiū est cogitātō.
cōprehensibile qdem. cuius pñcipiū est sensus ē
illud qñ est pñctus sensui. 7 cōprehensibile cuius
pñcipiū est cogitātō ē illud qñ ē absens 7 pñ-
cipue aut pñctitū aut futuri. **¶** Et adhuc oīc cōm. d.
hñc otute. **¶** Et non debet aliquis dicere qñ uirtus co-
gitatiua cōponit ītellecā singulatiua. i. ītellecā que
s. seorsum 7 diuīsim fuerunt ītellecā. 7 iam decla-
tū est qñ intellectus īmaterialis cōponit ea supple
sub cōnibus uniuersalibz. cogitātō autē nō est re-
spēctū absentū supple nisi dñstinguēdo īndidua
illoz ītelligibiliū 7 pñctare ea ī actu qñ ēēnt
apud sensum. 7 ideo qñ fuerunt ī pñctā apud
sensum tūc cadet cogitātō 7 remanebit actio intel-
lectus ī eis. i. respēctū eoz. **¶** Et hoc ultimū dñctū ē
bene dubiū. qñ scdm hñ uidetur uelle cōm. qñ ītel-
lectus pñctē īndiduo rei ītelligibilis ad sensū nō
īndiget cogitatiua ad ītelligendū. qñ uidet mul-
tum īncōueniens. qñ A2. dñct. qñ ītelligentē quē
cūqñ necesse ē fantasma aliqñ spñctari. fantasia autē
que īmediate ministrat ipi intellectui uidetur esse
īpa cogitatiua 7 hñ uidebitur ī 3. hñ. **¶** Deinde
oīc cōm. qñ homo nō est genētabilis 7 corruptibilis
nisi p istam uirtutem. i. per formā quā cōsequit ista
uirtus. intellectus. n. scdm A2. est pñctus 7 iō
scdm ipsum hñ nō est corruptibilis. **¶** Hec sunt que
docet cōm. d. uirtute cogitatiua 7 sunt ita bona sicut
tu uides. 7 forte hñ est illa uirtū aīe humane quam
A2. dñstinguit cōtra scientifiā 7 uocat eam rōcīna-
tiua uel cōsiliatiua ī dñcticoz. **¶** Sequit uidere

de uirtute fantastica secundum Albertum dicitur. n. Albertus
7 hoc est uerum. q. nos expimur in nobis q. nos
oponim? ad iudicē formas cū formis 7 intentiones
cū intentionibus 7 intentiones cū formis 7 eo.
7 possumus exemplificare ppter illos in qbus inci
pit oritur phia. Pos iudicam? b. dulce ēē albu. 7 b.
ē cōponere formā cū forma. p formaz. n. intelligit
sensibile ppter aut cōe. Similiter nos iudicamus
hunc patre esse amicū. 7 b. est cōponere intentionē
cū intentione. nā per intentionē hic intelligit pro
prietatē non sensatam. Et tursus iudicamus b. dul
ce esse delectabile uel ueniens. 7 b. est componere
intentionē cū forma. similiter 7 in alijs huiusmodi.
7 hanc cōpositionem facit quarta uirtus. s. fantasti
ca ut ipse dicit. 7 quedam alia cōgregat de ea. sed hoc
ad presens mihi sufficit. Deinde expimur i nob
q. in absentia sensibilibus nos referuam? ipas intē
tiones. i. ppterates non sensatas. 7 n. est ab eadem
potentia tenere bene 7 b. recipere. 7 iō illa uirt? re
tentia debet ēē alia a cogitatuā que cognoscat eas
7 bene recipit. nec est eadez uirtus referuatiua que
tenet formas sensatas 7 intentiones non sensatas
eo q. altioris gradus 7 abstractioris est intentō q.
forma ut dicit. 7 ideo cogimur ponere aliā uirtutē
que tenet intentiones elicatas hoc est distincte co
gnitas a uirtute cogitatuā. 7 b. uocat memoratiua cōi
noiatione. uocatur aut a qbusdam thesaurus intē
tionū. sicut ymaginatiua dicitur thesaurus formaz. est
igitur b. cōtina illi? uirtu. Et quāuis bene 7 reat
loquatur in maiori parte tamen aliquāliter uidet
recedere ab **Auerro**. Nam ipse non ponit uirtutes
illas interiores nisi quatuor sicut apparet in tertio
huius. 7 hic allegat **Az**. dicens sic. q. **Az**. posuit
uirtutes distinctas i diuiduales in quatuor ordinib?
In primo posuit sensum cōm. deinde ymaginati
uam. deinde cogitatuā. 7 postea memoratiuā. 7 ad
uit cōm. 7 posuit rememoratiuā. 7 magi spiritualem.
deinde cogitatuā. deinde ymaginatiuā. 7 post sensu
cōm. Et puto q. illā uirtutem quā **Albertus** uocat
fantasiā. cōm. dicit ea; ēē cogitatuā. 7 hoc tōnabit
quia oportet q. uirtus cogitatuā cōphendens cōpo
sita 7 simplicia sit eadē ut ipse met dicit in 3. hui?
caplo. Indiuisibilib? qdem intelligibilia. Unde cū
uirtus cogitatuā cognoscat intentiones 7 formas ne
cessē est ut ipsa eadem sit cōpositiua 7 diuisiua eadē
Unde nō oportet q. aliqua alia uirtus ea cōponat
aut diuidat pcpue. quia natura non facit p plura
qd potest per unū. **Q. n.** uirtus cogitatuā cognos
cat formas sensatas nō debet esse dubiū q. uirtus
cogitatuā superior cognoscat illa que cognoscat in
ferior mō tamen pfectiori. ideo magis credo cōm.
**Organa aut istaz uirtutū ponuntur colter. x. ut acci
pitur ab Alberto cōm. q. sensus cōis ē in anteriori
pte pme cellule cerebri in loco ubi occurrunt netui
sensitipi. s. sensuū particulariū. postea in pte poste
riori illi? pme cellule est uirtus ymaginatiua scdm
Albertum in pma uero pte medie cellule que calida
ē ex motu multi spūs ad ipsam ponit uirtutē cogi
tatuā. in medio autē ipsi? medie cellule ponit fan
tasiā tanq. centū inter ymaginatiuā 7 memoza
tiuā. memoria. n. est in pteriori pte cerebri. cuius
signū est q. lesa illa pte ledit memoriā 7 illud simi
liter est signū ad organa ceteroz. **Cōm. tator autē
parū aliter loquitur sed fere in idē redit. supponēs
n. q. sensus cōis sit in anteriori pte pme cellule ce
rebri aut forte in corde scdm q. uidetur uelle **Az**.
in de sompno 7 uigilia aut utroq. mō aut alio dicit
q. uirt? ymaginatiua est in anteriori pte cerebri. 7
hoc est intelligendū scdm **Albtū** quantū ad poste
riorē partē pte cellule. Cogitatuā autē est in me
dio 7 rememoratiua in pteriori. **Dubitatōes aut******

q. sunt circa istas uirtutes debent tractari in paruis
libris naturalib? pcpue in de sompno 7 uigilia 7 i
de memoria 7 reminiscētia. **Et** est aduertendū
q. **Az**. in isto 2. nō expse loquitur nisi de duabus
istaz uirtutib?. s. de fantasiā 7 sensu cōi. 7 puto q. p
fantasiā qnq. intelligit ymaginatiuā 7 qnq. cogi
tatiuā. dicit. n. q. fantasiā rferuat species sensibiliū
7 hoc cōpetit ymaginatie. 7 dicit q. aīalia mīa ope
ratur scdm illā. qd nō est alio mō nisi q. aīalia ap
petūt fuger aut psequi illō qd fantasiā iudicat aut
bonū aut malū. 7 hoc indubitanter uenit illi uir
tuti quā cōm. uocat cogitatuā. **Et** in 3. de aīa dicit
Az. q. fantasiā quedā est tōnalis. s. que ratiocinat
de rebo indiuidualibus. qd etiā est cogitare. **Unde**
per fantasiā qnq. intelligit cogitatuā ubi dicit. **Et**
quomā imant supple species sensibiliū facte a sen
sibilibus scdm actum in uirtute ymaginatiua. mē
ta scdm ipam operatur aīalia 7 agūt 7 patiuntur.
de memoria uero 7 reminiscētia seorsū tractat i li
bello de memoria 7 reminiscētia 7 ibidē declaratū
ē q. reminiscētia nō est aliud subaliter a cogitatuā.
Dis uis uicendū ad qōnem q. fantasiā non est
idem cū sensu particulari exteriō. 7 de isto loquitur
Az. in lra. quod pbat multiplē. Sed accipio solum
unā rationē ad hoc. Si fantasiā esset sensus exteriō
aut ēēt sensus in potentia aut sensus in actu p suffi
cientē diuisione. sed non potē esse sensus in potētia
q. maxie uideretur ēē uisus. nūc autē aliquis carē
uisu habet fantasiā ut patet de ceco qui fantasiat
in sompnis. 7 sic uidetur q. fantasiā non est idē cū
uisu. 7 tamen maxie uidet. q. fantasiā sumpsit no
men a lumie. qd pertinet ad uisum. eo q. ipse uisus
est maxie sensus 7 pluriū rez cognitaz uisu refer
uamus fantasmata q. ab alijs sensib? 7 ideo maxie
uideretur q. ēēt uisus q. quicq. alius sensus parti
cularis. **Itē** oē aīal habet potētiā sensitiuā ut
notū est. unde aīal est aīal p sensū. sed quedam nō
habēt fantasiā ut formica 7 apes. sicut exemplifi
catur in lra. **Sed** ut dicit **Albertus** illud exemplū
oīo falsū est. apes. n. artificiose opantur casas. 7 for
mica sibi. puidet i futuz. qd sine ymaginatioē aut
fantasiā facē nō possent. **Unde** cōm. uidet uelle q. apes
7 formica habēt ymaginatiuam. apes qdem per ar
tificiū. i. ppter hoc. quia opātur similiter aru. 7 for
mica ppter tepositum. i. q. teposit nutrimētum
suum in loco dēterminato 7 tepore dēterminato. **Et**
Albertus putat hoc. puenisse non ex uirtu pbi. sed
ex uirtu translatoris. quia translator non intellexit
nomina aīalium q. dicit **Az**. fantasiā non habere
7 loco eozum posuit formicas 7 apes. **Vel** si uolū?
saluare illam lram 7 bonitatem translationis pos
sumus legere illud exemplū affirmatiue. ut sit sen
sus q. fantasiā non uidetur inesse aīalib? sicut inest
formice 7 api. 7 hoc est uerū. istis enī inest fantasiā
dēterminata. s. que potē esse in actu suo in absentia
sensatozum. **De** apibus aut dicit cōm. in 2. hui?
ca. de odoze q. apes mouent ad nutrimētum ex lo
co remotissimo. quia i quacūq. regione fuerint in
quodam tepore singulis annis petunt litus maris
ut ex limo uigore sui nutrimētū pcpiant. formica si
militer pcedit de uno loco ad aliū quasi ymaginans
suum nutrimētū distans 7 redit ad locum dēter
minatū ubi cōgreetat i estate d quo uiuat i hyeme
Unde i quadā scriptura dicit. Surge miser usq. quo
tozmis : uade ad formicaz 7 confideta uias eius. q.
cum nō hēat cōductozē cōgreetat in estate d quo ui
uat in hyeme. **patet** igit q. fantasiā nō est sensus
in potentia. **Et** p idem cōuincitur q. non sit sensus
in actu. quia iste inest omnib? aīalib?. fantasiā aut
non omnib?. **Sed** considerandum q. scdm cōm.
in isto 2. 7 innuit **Az**. 3. hui?, Fantasiā est duplex

Quedam est fantasia imperfecta et diminuta. et illa quod non est in actu suo nisi in potentia rei sensibilis. et istas habent aialia quecumque imperfecta. nam alii non cognoscunt intentionem convenientis et nociui. nec fugerent nociui. nec persequerentur convenientes. cuius oppositum uidemus in imperfectissimis. scilicet quibus tactus solus inest. ut **Ar.** dicit in 3° huius. ista enim cum punguntur aut eis apponitur aliquid disconueniens tetrabunt se. quod non facerent nisi iudicaret illud sibi nociui. et cum apponitur eis aliquid conueniens dilatant se super illud ut possint. quod nequaquam agerent nisi cognoscerent illud sibi conueniens. nociui autem et conueniens seu proprium sunt intentiones non sensate. quas non cognoscit aliquis sensus exterior. Unde relinquitur quod habent uirtutem interiorum cognoscitivam istarum proprietatum licet multum diminute cognoscant. et solum cognoscant te presente. Cuius signum manifestum est. quia nunquam mouerent de se de uno loco ad alium locum distantem. Istis igitur concedebatur fantasia indeterminata. id est imperfecta et diminuta. Fantasia uero determinata est illa que fantasatur aliquid in absentia ipsius. et hac habent aialia mobilia de loco ad locum. **Ar.** et quod fantasia non sit sensus secundum actum est manifestum ex alio. quia dormientibus contingunt fantasice apparitiones in quibus tamen nullus est sensus particularis in actu sentiendi ut probatur in de sompno et uigilia. et fantasia nullo modo est sensus particularis. **Ar.** et est notandum quod fantasia aliquando sumitur pro potentia naturali anime sensitue. aliquando pro actu illius uirtutis et pro potentia. aliquando sumitur pro deitate referentiua speciei sensibilis et sic est ymaginatiua et quandoque sumitur pro potentia cognoscitiua ipsorum sensibilium in absentia eorum et cognoscitiua etiam intentionum non sensata. et sic est cogitativa secundum rei ueritatem secundum **Ar.** huius. Primo quidem modo ut **Ar.** sumere fantasiam cum dicitur quod in ipsa manent species sensibilium similes sensibilibus. **Ar.** et 2° modo cum ipse dicitur quod fantasia quedam est rationalis. ut tangebatur prius. et etiam cum ipse dicitur fantasiam esse principium motus una cum appetitu. ibi sumitur fantasiam pro cogitativa. Illa enim uirtus que cum appetitu est principium motus debet cognoscere illud ad quod est motus tanquam bonum ad prosequendum. Unde **Ar.** in hoc probatur intellectum speculativum non esse principium motus. quia nihil dicitur de persequibili aut fugibili. et in illo **Ar.** Videtur autem sensibile ex potentia existere **Ar.** dicit. Cum autem dilectabile aut tristabile affirmatur aut negatur aut fugit. aut sequitur. non enim appetit appetit prosequi nisi illud quod cognitum est sub ratione boni. neque fugere nisi quod cognitum est ut malum. Et hoc etiam manifestum est in de motibus aialium et ex 3° ethicorum. Virtus autem fantastica quae **Ar.** ponit esse principium motus cum appetitu non est illa uirtus que solum referuat ymagines aut species. sed est uirtus cogitativa modo predicto. et illa est cogitativa uirtus in hominibus et estimatiua in brutis. Et sic manifeste apparet quod **Ar.** accipit fantasiam pro cogitativa et estimatiua. Ad hoc cum ipse dicitur quod intelligente quicquid necesse est fantasma aliquid speculati. puto quod per fantasiam intelligat actum cogitativum. Et similiter in alijs uerbis in quibus assignat uirtutes ministrantem intellectui. Sed hoc magis manifestabitur in 2°. Ad primam rationem dico. quod concludit fantasiam esse aliquem sensum coiter dicto sensu pro interiori et exteriori. sed non probat quod sit sensus particularis exterior. Ad aliam cum dicitur uirtutes que habent idem obiectum. dico quod uerum est nisi sint uirtutes ordinate ad invicem sic quod una imutaretur ab alia. Sed si sunt ordinate isto modo possunt habere quodammodo idem obiectum. modo

fantasia et sensus sunt ordinate uirtutes quia fantasia non imutatur a rebus exterioribus nisi mediante sensu. et ideo possunt habere idem obiectum. uisus autem et auditus sunt diuerse uirtutes quarum una non imutatur ab alia. et sic non habet unum obiectum sed diuersa. Ad aliam dico. quod imo fantasia per actum predictae uirtutis est motus factus a sensu actu sibi illi ut dicit **Ar.** et dicitur. et cum dicitur quod motus non remanet. Potest dici quod sicut in motu continuo est considerare ipsam perfectionem que recipitur. et ipsam receptionem quam dicitur. uocat transmutationem coniunctam cum tempore in 5° philosophorum. sic in alteratione spirituali instantanea est considerare qualitatem spiritalem que recipitur in uirtute aliqua. et ipsam actualem transmutationem qua de nominatur transmutata. uel receptionem qua dicitur recipiens in actu. Et si quidem sumat motus spiritualis pro illa qualitate spirituali que recipitur in aliquo sub spiritualiter imutato. ille motus utique remanet potest absente uel deficiente motore quod illam formam impressit ut dicitur in 2° philosophorum. uel absente igne calefaciente aqua potest remanere illa caliditas quam generauit ignis. similiter autem et in alijs multis. Sed si sumat motus per ipsam transmutationem actualem qua formaliter aliquid dicitur transmutari et est de genere transmutationis secundum dicitur in 5° philosophorum in 3°. sic uerum est quod motus non remanet deficiente motore. absente. n. igne calefaciente amplius aqua non transmutatur ad caliditatem. Et est intelligenda distinctio quam ponit **Ar.** quod fantasia est motus factus a sensu secundum actum. id est quedam forma uel qualitas spiritualis impressa alicui uirtuti ab ipso sensu actuato specie sensibilis et illa multum bene remanet in uirtute referentiua. Unde sine dubio **Ar.** uidetur ibi capere fantasiam per actum uirtutis ymaginatiue que recipit a sensu actuato et ideo non ualet ratio. Dixerunt autem aliqui quod distinctio sic intelligi debet fantasia est motus. id est uirtus nata moueri a sensu secundum actum ita quod ibi **Ar.** accipit accedens per subiectum ad ipsius notificandum. ideo non ualet ratio.

Explicit questiones super secundum librum
de anima **Ar.** Magistri Johis de Janduno.

Incipiunt questiones tertium

pre aut aie qua zc.
Volo dtegrare qdam d aia
intellectia aliq ex dictis Az.
aliqua ex dictis om aliq ex
busda follempnibz cocto-
bus. nonnulla aut q mibi
cocto ueritatis p diligente
sollicitudine prebuit intelli-
gere. Proceda aut mo disputatio ut dubitatio
tollatur ueritas manifestet iusu rei. pima g sit
questio. **U**tz naturalis phs debeat cōsiderare de
intellectu. Et arguit p q no. qd dicit om. z phicoz
omto zo. q cōsideratō d ois pōibz formaz abstrac-
taz scdm q sūt abstrac tē qddatibz eaz p pū
ē pme phie 7 nō nālis scie. sed intellectus est forma
abstrac ta ut uult 7 demonstrat Az. in isto 3. g. zc.
Ite nālis nō cōsiderat nisi de ill que mouet mo-
ta. quecuq aut mouet nō mota. nō sūt amplū phī
sice cōsideratōis scdm Az. in 2. phicoz 7 in illo ca.
Sed mo 7 cāz. sed intellectus ē mouēs non motus.
scdm Az. in isto 3. ca. Dio qdē g sicut p dicitū est
in qtu appetitū aial zc. ubi dicit i fine. q opinio
uīs aut nō mouet aut mouet nō mota 7 sic intellē-
tus nō mouet scdm motū corpis qd mouet. qre zc.
Ite entia que pntet ad phm nālē debet dīfini-
ri p mām sensibile. ut in phicoz hū 7 in 7 me-
thaph. ca. Quantū dō dīfiniō ē rō. 7 2. phicoz
ca. Qm aut dēterminatū ē quot modis or nā. s in
tellectus nō debet dīfiniri p mām sensibile cuz sit
ōtus imaterialis 7 icorpoza 7 hū uersus pnci-
piū. **C**oppositū p p Az. in isto 3. 7 sūt p om. Et
arguit rōe. q nālis hz dēterminare de oibz formis
mālibz ut uult om. 7 Az. 2. phicoz. ca. Qm autē
nā oupt or zc. sed intellectus ē forma materialis. qd
forā illius qd generat a generatē māli ē material.
Is uidet manifesta. s hō generat ab agēte materiali
homo. n. generat hoīem ex mā 7 sol ut ibidem dicit
Az. 2. zc. **E**t cōmītor sup istū tertū omto 19. oīc
q s nōmē intellectus i s li. sumit qtuō mōis. or. n
de intellectu māli 7 ē intellectus q uocat possibilis. de q
dicit Az. q nullā hz naturā nisi q possibilis uocat
ē. que alī uocat intellectū speculatiū. or etiā de in-
tellectu agēte. 7 de intellectu in hū 7 ille ē intellectū
informāt spē intelligibili p quā intelligit qn uīt nisi
aliqd phibeat. s. n. ē dīfiniō supple intelligibil ut
hns hūm intelligat p ipm illud qd ē ei p pūm. i.
obm p pūm ex se 7 qn uult ab qz s q idigeat i hoc
aliquo extrīfeco ut pīc om. omto 17. Et de uirtute
ymagināia. i. de uirtute cogitāia. s. uirtudo. n. ē
attributione intellectui uirtute cogitāia ut dicitur i
isto 3. ista. n. uirtus. s. cogitāia ē aliq rō ut etiā
ipe met dicit omto 19. Et de hac mltā dtegrata sūt
in qōne ultia sup secundū hū. 7 de intellectu agēte zc.
Dico ad qōnem qtuor q nālis debet cōside-
rare de intellectu 4. mō dīcto. qd eīdē phī ē cōsiderare
formā aliqūā 7 eīdē p pūm uirtutē. cū uirtus p pūa
sit accūs p pūm ut p p ex dictis in 2. hū. eīdē autem
scie ē cōsiderare subm 7 accūs p pūm p p pūm. s
uirtus cogitāia ē uirtē fore hūane p pū hōi ut uīt
om. in isto 3. omto 19. Et cōstat q nālis phs habet
cōsiderare formā p pūm hōis ut p p ex 2. phicoz. ca.
Qm aut nā oupt or zc. g. zc. **D**ico q nālis hz
cōsiderare intellectū materialē. i. intellectū possibilem.
qd pbat bñter. q nālis phs hz cōsiderare omnem
subm que mouet ab aliq exnte in mā. ut fad paret
ex 6. methaph. ca. p. sed intellectus possibilis mouet. i.
imutat ab aliquo exnte in mā. i. ab ipis fantas-
tibus humanis scdm Az. in 1. hū. ca. Videt autē
sensibile ex potentia existēte sensitio adu agens.
ubi dicit. Intellectus aut anime fantasmatū sūt si-
cut sensibilia sensui. cōstat aut q p fantasmatū sunt

res exntes in mā. s. i. corpe hūano igit zc. **D**ico
q ipe phs bñ habet cōsiderare de intellectu in hū. qd
ipe cōsiderat oēs spēs rez generabiliū 7 corrupti-
biliū. ut satis patet ex 6. methaph. ca. pmo. mō
intellectus in habitu ē generabilis 7 corruptibilis
Species enim intelligibilis que est forma intellē-
tus i hū ē generabilis 7 corruptibilis scdm generatōz
7 corruptionē itentionū ymagināia. ut plane co-
cet om. in isto 3. 7 uidebit p. **U**n dīc om. cōmēto
3. q intellectū uīa sūt colligata cū ymaginibz 7 cor-
rupta p corruptionē eaz 7 intelligo colligata eo mō
quo effectus cause agētis ē colligat cū cā. **U**te dī-
co q nālis debet cōsiderare intellectū agēte de q
etiā or hoc nom ē intellectus. q nālis debet cōsiderare
de eo qd ē i mediātū aut p pūm pncipiū opatio-
nis nālis que tepedet ab aliquo exnte in mā. s. intel-
lectus agēs ē hū. mōi. g. zc. maior p qd de tali opa-
tione nāli que tepedet ab aliquo exnte in corpe ut
in mā cōsiderat phs nālis. ut manifestū ē. qd. n. alū
eā cōsiderat 7 p cōns debet cōsiderare de eo qd est p
se pncipiū i mediātū aut p pūm pncipiū opatio-
nis. cū cognitō pncipiū nō possit hūi sufficient sine cōgni-
tione pncipiū ut p phicoz i pū. 7 p pūm. mōz
a p p. nā intellectus agēs ē pncipiū intellectūis forte
i mediātū ut uidebit p pūm. uel salte p pūm
nō remotū oīo. ipe. n. ē q facit de potētia intellectū
actu intellectū ut dīc om. in isto 3. omto 18. 7 plu-
es alibi. intelligē aut ē opatio nāl. ut satis p p ex isto
3. 7 tepedet cū s ab aliquo exnte in mā. s. a fantas-
mate scdm Az. in isto 3. ca. Videt autē sensibile ex
potētia exnte. ubi dīc. spēs qdem igit intellectū
i fantasmatibz intelligit. 7 i fine illū capli. **U**te autē
de aia oīa rāpūlātes. dīc. q pmi intellectū. i. pmi
actus intelligēdi nō sūt fantasmatā s nō sūt sine fan-
tasmatibz g. zc. **P**ossūm g intelligere scdm Az. q nā-
lis phs hz cōsiderare totā aīam intellectūā hūanam
sicut quoddā ens hns nām qdāmodo cōpositam ex
intellectū possibilis 7 intellectū agēte. ex possibili quidem
sicut ex nā que ē mā aut ad modū materie. ex agēte
aut sicut ex nā que ē forā aut sūt fore. **U**te autē ex
istis duobz fiat suba p se una scdm eē subale unum
uidendū ē ex cōtūb. Et ad hū sube cōsiderationem
tanq ad ultimā terminat cōsiderat phī nālis de for-
mis quaz cōsiderat qdditates ita q palā formam
nobiliore nō cōsiderat qdditatē explicite. sed solū
cōsiderat alias foras abstrac tas qtu ad esse scdm
om. 2. phicoz 7 pūm i pncipio 7 ultio omto eius.
Ad primā rōem cū or cōsideratō zc. dico q om.
intelligit de illis formis abstrac tis que oīo sūt itāf
mutabiles neq etiā sūt pncipiā i mediātā opatiōis
nālis noue 7 tependētis ab aliquo exnte i materia
sicut sūt intelligētie mouentes corpa celestia. iste. n.
sūt oīo itranimutabiles 7 p se 7 p accūs 7 non sunt
i mediātā pncipiā alicui opatiōis noue tependētis
a mā nisi mediātē motu etno. ut hū ex 8. phicoz 7
p celi 7 mūdi. **A**d aliā pōt oīc q quis intellectū
nō moueat motu localī neq alijs motibz cōpalibz
tū imutat spūālē ab itentionibz ymaginatis siue a
fantasmatibz hūanis. 7 ē in potētia eēntiali aliquo
mō ut uidebit in sequentibz. **A**d aliā pōt oīc q
īmo intellectus hūanus bñ est dīfiniēdus p materiā
sensibile. s. corpu hūanū a cui fantasmatibz i ipō
exntibus mouet ad actum suū intelligēdi. 7 sic dice-
retur colligendo ex dictis Az. 2. om. q intellectus
hūanū ē suba imālis cui opā tepedet aliq mō ex
itentionibz ymagiat exntibz i corpe hūano ul aliq
tali mō. 7 cū pbat q n. qd ē uirtē imālis 7 icorpea
ut uidebit p. uerē ē q ipe intellectus hūanū ē uirtus
imālis. qd nō unū ē matie nec corpi nccio scdm eē.
tū in opado tepedet ab aliq exnte i corpe. s. ab in-
tentionē ymagiatā. **Q**uo aut opatio intellectus hūani

depedet ex his duobus. s. ex fantasmatibus et intellectu
agere potest per se. sicut dicitur in 1o. s. sic de isto sufficiat.

Sicut intelligitur sicut sentire. Quia hic. Ut intellectus sit virtus passiva ab intelligibili. Arguitur per 1o. quod non. quia agens et patiens coequantur in materia per generationem. et de actibus et passivis. sed intellectus non coequantur in materia cum intelligibili. ut habet ex isto 3o. est. n. separatus et immixtus igitur. Et virtus activa est nobilior quam passiva 3o. habet. et. Quia autem sicut in ois. virtus ipsa intelligibilis ut lapidis aut ligni non est nobilior ipso intellectu. Et tunc omne quod patitur movetur. actio. n. et passio non sunt sine motu 3o. philosophorum. Et intellectus non movetur. quia omne quod movetur est corpus 6o. philosophorum. Quod oppositum arguitur auctoritate. Et quod intelligitur vel est pati vel aliquid habet alterum. quod non est si intellectus non esset virtus passiva. Idem dicitur in 1o. plane. Ad eundem tenentiam istud quod dicitur ad memoriam distinetur ipsi pati quia ponit. Et habet. Quia dividendum autem de potentia et actu. et fuit declarata in 2o. Et autem talis distinctio habuit. quod dicitur pati quod est recipere formam cum corruptione et tunc per se in passio. et talis passio potest dici passio corruptiva. et aliud est pati quod est receptio perfectionis ab aliquo ente actu in ente in potentia ab aliquo corruptivo alio. et tunc dicitur per se in passio. Et tunc est intelligendum habet 3o. dicitur. et. Quod differentia est inter actum et passivum virtutem. nam virtus activa movetur illud cui attribuitur. i. suum obiectum ut caliditas calefacibile. et virtus passiva movetur ab eo cui attribuitur. i. a suo obiecto sicut visus a colore. Et hanc distinctionem potuit sumere a magistro philosophorum 2o. metaphysicorum. et de potentia. ubi posuit unam potentiam quod est principium transmutandi alterum in quantum alterum. et hoc est activa. alia que est principium transmutandi ab altero in quantum ab altero. et hoc est passiva secundum omnes exponentes. Tunc dico habuit ad quoniam. quod in anima intellectiva humana est quedam virtus seu potentia passiva. et hoc dicitur intellectus possibilis. s. quod subiacet actui intelligendi et ipsi intelligibili. potest probari ex primis. nam ois illa virtus est passiva que movetur ab aliquo extrinseco ab ea. sed in anima intellectiva humana est habet omni potentia que movetur ab aliquo extrinseco. s. a fantasmatibus humanis. nunquam. anima humana intelligeret nisi per fantasmatem in actu. quod non est propter aliud nisi quia fantasmatum movetur ipsa ad actum intelligendi ut ut manifestum. Et confirmat tunc. quia virtus cuius operatio manet in ipsa et non est in aliquo nisi per se in aliquo extrinseco est passiva et movetur ab illo. passiva. n. non potest accidere quod aliqui virtus non sit in suo proprio actu sine extrinseco per se nisi quia vel actio seu operatio est recipitur in illo extrinseco sicut operatio caliditatis in calefacibili. vel quia illa virtus indiget recipere ab illo extrinseco ut sit in suo actu. si igitur aliquid virtutis operatio non recipitur in aliquo extrinseco sed remanet in ipsa virtute et tunc indiget extrinseco ad suum actum indubitanter habet ex hoc quod indiget aliquid recipere ab ipso extrinseco et per omnes patet ab eo. quod si negaretur. impossibile esset temperare aliquam virtutem esse passivam. s. sic est in proposito. nam anima intellectiva nostra ad intelligere indiget fantasmatibus humanis et operatio que est intelligere remanet in aliquo potentia anime et non recipitur in fantasmatibus quia sic fantasmatum intelligerent. quod sequitur in anima nostra intellectiva esse aliquam virtutem passivam. Et tunc autem in ipsa sit aliqua virtus activa postea tunc picturandum erit. nec intelligo intellectum pati ab intelligibili mediante fantasmatibus passivis corruptivis sed passione perfectionis que est receptio speciei intelligibilis ipsam quod dicitur repugnantis. Et hoc docuit. Et in ista sit. in passibile 3o. est esse supple passivis corruptivis suscepiunt autem speciem. Ad primam tamen patet tunc per

predictam distinctionem. maior. n. est vera de patiente per modum non autem 2o. modo. Ad aliud dicitur aliquod maior est vera de agente principali sed non de agente instrumentali. ut semel non est nobilior homo generato a semine. et. n. semel agens instrumentale. modo fantasma est agens instrumentale ad intelligere. et intellectus est agens principale. Sed hoc non satisficit. per quia instrumentali agenti non afficitur effectus neque diversificatur secundum diversitatem eius. ut secuti non afficitur com? nec homo semini. nunc autem intelligitur et species intelligibilis habet afficitur fantasmatibus et diversificantur secundum diversitatem ipsius fantasmatum. ut patet in isto 3o. Et quis agens instrumentale non sit nobilior suo effectu. tunc est nobilior quam potentia receptiva fore quam facit. ut virtus informatoria exis in semine masculi licet non sit nobilior homo generato tunc ipsa indubitanter est nobilior simpliciter quam sit potentia passiva exis in semine femelle. Et vincet quodammodo hoc a quibusdam ex suo excessu. nam ipsi utitur ista propositio. cum optimus in aliquo genere est melius simpliciter optimo in aliquo alio genere tunc totum illud genus cuius optimus est melius optimo alteri generis secundum illam conditionem qua comparatur ad optimum alteri generis est dignius et nobilius toto illo genere alio. s. optimus in genere actu est simpliciter nobilior optimo in genere potentia passiva. deus. n. quod est optimus actus vel ens actu est nobilior omni potentia passiva. Totum. n. optimum eorum que in natura sunt deus est. sicut dicitur in philosophia metaphysica. et totum genus actu est melius toto genere potentia passiva. si igitur fantasma est actu quodam agens in intellectu et intellectus est potentia passiva ab eo. sequitur inconueniens predictum. Propter obiectionem solvere non posset quicquam ut illa propositio in tota sua utilitate et cōtate modo predicta. Sed quoniam debet solui secundum veritatem visum fuit tractatu de sensu agente. Sed dicitur aliquod ad tamen illam. cum dicitur agens est nobilior patiente. et. et si est agens virtute propria. s. si non agit virtute propria non oportet. modo fantasma non agit in intellectu virtute propria. sed virtute intellectus agentis. et adhuc illud non sufficit. quia si solus habet de agente quod agit virtute propria tunc cum non sit nisi unus agens virtute propria. s. primum principium. ois. n. alia agunt virtute illa ut satis habet 8o. philosophorum. sequeret quod non oporteret aliquid agens esse nobilior suo patiente nisi primum principium quod est deus. et sic. per illam propositionem spargens est plantam patiente non probavit aliquid de intellectu agente nisi dicat quod intellectus agens est ipse deus quod est impossibile. Et idem dicitur aliquid per 12. est intelligenda comparando agens et patiens eius de ordinis. s. quod utriusque est male vel utriusque est immale. s. si comparant ad invicem agens et patiens diversorum ordinum. s. agens materiale vel exis in materia et patiens incorpale vel imateriale tunc non oportet quod tale agens sit nobilior omni suo patiente. et sic est in proposito. Nam fantasma est agens materiale. i. exis aliquid modo in materia. et intellectus est patiens incorporeus et imateriale idem. Et aliter potest dici quod agens secundum quod est agens obiectum est nobilior patiente secundum quod est patiens. non tamen ex hoc sequitur quod agens vel sit nobilior simpliciter eo quod est patientis. quia licet aliquid patiatur ab aliquo alio tamen potest habere operationem perfectionis et nobilior est operatione quacunque illius agentis. ut quis homo patitur ab igne tamen homo habet nobilior operationem quam sit operatio ignis et idem iudicaret homo simpliciter et absolute nobilior ens quam sit ignis. quia nobilitas rei simpliciter attenditur ex eius nobilissima operatione. Sic in proposito quis intellectus patitur ab ipso fantasmate quocumque. et in hoc sit minus nobilis ipso fantasmate ut agens est. quia tamen intelligitur quod est operatio intellectus est nobilior quam quocumque opera fantasmatum ut fantasma est. ideo simpliciter et absolute intellectus est nobilior fantasmate. si igitur ipse intellectus nullam aliam haberet operationem propriam nisi ipsam recipere speciem a fantasmatibus tunc sine dubio sequeretur intellectum esse minus nobilem ipsis

fantasmatibz sed hz alia nobiliorē ut dictū ē. Qua
liter autē fiat ipm itelligē ab itellcū agēte 7 fantas
mate uidebit p. 7 id simplt nobilior ē itellcū q
fantasma. **¶** Ad aliud cū dī. oē qd patit zc. uerz ē
si patiat passioē corruptiua mouet motu ppe oco
q ē actus ipse cū fluxu otinuo ad pfectionem.
h si patit passioē pfectiua solū sic mouet motu im
pprie dicto q ē indiuisibilis 7 instātanea mutatio
7 receptio spēi. 7 sic est in pposito. **¶** Verz. n. ē itel
lectū nō moueri motu otinuo q ē actū impfctū cū
fluxu ad ultimū cōplementū. sic. n. oē qd mouetur
ē corp⁹ ut demitratū ē cō phicoz. tñ bñ mouet mo
tu equoce dicto. s. indiuisibili mutatioē recipiēdo
aliquā formā ad quā fuit in potētia receptiua 7 bñ
manifestū ē ex isto. qre nō ualet.

¶ Consequent querit. **¶** Itz potētia
aie itellectiue ad spēm itelligi
bilē uel ad itelligē sit idē eēntiait
cū suba aie. **¶** Arguit p. q sic. qā nisi
potētia illa eēt idē eēntiait cū sub
stantia aie. tunc sequeretur q aliqd
indiuisibile posset eē quale. h ē cōtra **¶** p phicoz
ca. **¶** Incipit aut maxie p. ubi uult q idui
sibile nō pot eē qle. 7 pbatur cōtra. qā si potētia illa
sit aliud eēntiait a suba aie nō pot eē nisi in genere
qūitatis. potētia. n. passiuā ē in genere qūitatis. 7 sic
itellcū hñs hñmōi potētiait erit qūis. 7 ipse itellec
tus ē qd indiuisibile ut manifestū ē ex isto. **¶** g. zc.
¶ Et si dicat h q ipa potētia est qdā respect⁹ ad actū
cōtra h ē. qā oīs tela fundat immediate sup aliqd ac
cides absolutus. ut ut uelle **¶** 2. 5. methaph. ca. de
ad aliqd 7 cōiter allegat. mō iste respect⁹ nō potest
fundari sup aliud accns absolutū nisi sup aliquam
qūitatis q ē ydoneitas natural aie itellectiue ad fūū
actū recipiēdo. utz ipiciēti i qualibz actioē 7 passio
ne 7 hñmōi. g. adhuc relingitur itellcū hñe quali
tate. qd est idē qd pus. **¶** Oppositū arguit. sicut se
bz materia corpalis ad foras corpales indiuiduales
sic aia itellectiua hñana ad spēs 7 foras spūales 7
ules seu abstractas p uenientē similitudinē quaz ut
cedere cōm. in isto. **¶** cōmto 5. 7 etia in 2. sed potē
tia materie ad foras indiuiduales 7 corpales non est
idē cū ipa suba materie ut demitrat cōm. in p phicoz
cōmto 7. **¶** g. zc. **¶** De ista qōne n multū ē cōsiderādo
i ppa forā. h i suo sūf. s. d potētia māe pme magna
sit alitatio. **¶** Et ego dico buiter ad pns saluo me
liori iudicio q potētia receptiua que ē in substantia
aie itellectiue nō est idē penit⁹ subalū cū ipa sub
stantia aie. qd pbo ad pns duplicat uel tripl. **¶** 1. sic
sicut se bz aia sensitiua ad spēs sensibiliū indiuidualit
repntantes. sic aia itellectiua ad spēs itelligibiliū
ules. i. uiter repntantes. h similitudo uidet bñ rōna
bilis. h suba aie sensitiue nō ē idē eēntiait cū potē
tiis qbz pot recipe spēs sensibiliū ut uisū fuit 2. h
qōne octaua. 7 ē qī famosū. q. n. diceret q uirtus
uisiua 7 auditua sūt eadē eēntiait cū suba aie. 7 si
qs h diceret se qretur ex hoc istas uirtutes sibi eēn
tialiter eē easdē. qā q uni 7 eidē sūt eēntiait eadē
inter se sūt eadē g. zc. **¶** Itē arguo sic. potētie distri
guūtur p actus 2. h. 2. ca. **¶** Qm aut ex certis. h act⁹
itellect⁹ sūt oīf. itelligē. n. dīficat scōm dīficatē
nature rei itellectē ut oīc cōm. in isto. **¶** cōmto 3. 4. g.
potētie ad itelligēdū sūt oīf. 7 tñ suba aie itellec
tue recipiētis ē una nūero saltē in uno hoīe. talia
n. nō sūt penit⁹ unū eēntiait quoz unū multiplica
tū ē alio exnte uno igit zc. **¶** Et cōfirmat rō quia oīc
¶ 2. i. 3. phicoz in ca. de diffinitioē mot⁹. q si posse
sanari 7 posse itfirmari eēnt unū 7 idē tūc infirmari
7 sanari eēnt idē. **¶** Silt dico q si posse itelligē hoīez
7 posse itelligere lineā eēnt unū 7 idē tūc itelliger

hoīem 7 itelligē lineā eēnt idē qd ē absurdum. g.
posse itelligere hoīem 7 posse itelligere lineā sūt di
uerfa. 7 p oīs diuerse sūt potētie ad istos act⁹. 7 tñ
suba aie itellectiue ē una g. zc. **¶** Itē si potētia aie
itellectiue ad itelligēdū eēt idē eēntiait cum ipsa
aia itellectiua pati rōe potētia ipsi⁹ ad uolendū
s. uolūtas eēt idē eēntiait cū suba aie. non. n. uidet
eē aliq ratio diuerfitatis. **¶** Et si potētia uolūtiua 7 i
tellectiua eēnt idē eēntiait cū suba aie. sequeretur
q eēnt unū 7 idē int se. qā quecūq uni 7 eidē nu
mero eēntiait sūt eadē int se sūt eadē. h autū mul
tū incōueniēs q potētia itellectiua sit idē eēntiait
cū uolūrate 7 eo. **¶** sicut cōiter oī. uolūtas nō ē po
tētia cōgnoscitiua. itellect⁹ aut ē potētia cōgnoscitiua.
7 de h forte inqretur p in isto. **¶** g. zc. **¶** Sed aliqs
dubitaret cōtra pōicta. qā **¶** 2. dicit in isto. **¶** p. ppe
pncipiū. q itellcū q opinat aia 7 itelligit nullaz
bz naturā nisi q possibilis uocat⁹ ē. mō si sua potē
tia eēt aliqd aliud a sua suba tūc bene hēter aliā na
turā. s. naturā sube subiectā possibilitati seu potē
tie. g. cōtra **¶** 2. ut eē qd dicit⁹ ē. **¶** Ad h pot dicit ex
ponēdo illā lram q ps aie itellectiue i qua recipit
itelligere opiat nullā bz naturā. i. nullā bz potē
tiā naturālē aliā ad itelligere nisi q possibilis est. i.
nisi illā potētiā que oī posse recipit h bñ ē uerz
qā illa eadē ps aie itellectiue in qua recipit itel
ligere uel spēs itelligibilis nō est pncipiū actiū
ip⁹ itelligere uel spēs sed aliud qd pterit⁹ declarā
bitur. Sic igit itelligendū ē dictū **¶** 2. q illa pars
aie qua cognoscit aia 7 sapit ut dixerat in pncipio
h⁹ tēti. 7 qua opinat 7 itelligit nō habet aliā potē
tiā naturālē ad itelligere 7 opiat nisi potētiā re
ceptiua. i. d dicerat pus. ipasibile g. oī eē. suscepti
uū aut spēi 7 potētia h⁹ sed nō h. nō tñ p h uult oi
cere q illa ps aie sit solū 7 eēntiait potētia receptia
¶ Et sūt itelligere debēs cōm. qui sic loquitur ibidem
¶ Illō igit examia qd oī. itellect⁹ mālis nullā habz
nām 7 eēntiam q cōstituat scōm q ē mālis nisi na
turā possibilitatis. i. nisi nām que ē subm possibili
tatis. **¶** Et h nā que ē subm possibilitatis ē qdā suba
imālis scōm q uidebit⁹ pterit⁹. **¶** Et q cōm. sic intelli
gat manifestū ē paz p⁹ inspiciet ubi sic oīc. **¶** Pissi
nitio igit itellect⁹ mālis ē illud qd ē i potētia ad
oēs intētiōes foraz māliū uliūm zc. **¶** Ecce q ipse
dicit q itellcū mālis ē i potētia 7 nō oīc q ipē sit
ipa met potētia 7 hoc ē uerz qā ipse ē subm h⁹ potē
tie ad uia foraz māliū. **¶** Vel oīc buiter cōceden
q ista ps aie bñ hz aliā naturā q nām possibilitatē
neq illud negat **¶** 2. sed oīc eū nō hēre aliā naturā
nisi q possibilis uocat⁹ ē. i. nām subiectā possibilitati
7 in hoc multū differt ut p cūlibet itelligēti. possi
bilitas. n. ē abstracta 7 possibile cōcretū. **¶** Itē illō
uerbū **¶** 2. Quare neq ipsi⁹ ē nām neq unā s aut
hanc q possibilis uocatus ē. sic pot itelligi 7 puto
ouement. **¶** Ad quē euidentiā cōsiderandū q quidā
antiquoz phoz putauerūt aiaz eē cōpositā ex oibus
entibus ut oia ipa cōgnosceret p eoꝝ sūia exntia in
ipa. unde dixerūt q terra terrā cōgnoscimus 7 igne
ignē 7 hñmōi. **¶** Cōtra quos **¶** 2. loquēs dixit. q ne
cesse ē itaq qm oia itelligit imixtū eē 7 subdit. **¶** In
tus. n. apparet phibz extraneū 7 obstruet. s. si i ei⁹
suba eēt aliqd de nā rez extēziōz phibet recepti
onē alioꝝ 7 obstruet ne cōgiceret aliud. qre ipsi⁹ ē
nām neq unā supple entū extēziōz eē i ipo nisi solū
potētia receptiua spēi. 7 hoc subdit. sed aut hāc nāz
bz q possibilis uocat⁹ ē. i. hoc mō habet nās 7 foras
entū ga ē possibilis recipe eas spūalit. 7 ppter hoc
dixit ipē pus. susceptiū aut spēi 7 potētia sed non
h⁹ zc. **¶** Si q aut diceret q suba aie i qua ē itelligē
sit idē eēntiait oīo cū eius potētia ad itelligere ut
ad spēm tūc iustū est ut soluat rōes in contrarium

7 temōstret illā idēptatē que ad pñs mibi possi-
bilia eē nō uident. ¶ Ad rationem ocedo q̄ indi-
uisibile p se unū bñ ē q̄le scdm secundā spēm qua-
litas que ē nālis potētia receptiua 7 cū hoc bene ē
q̄le scdm primā spēm q̄litas que ē habitus. Qēs. n
hū? intellectuales quos determinat **Az.** in 6° ethicorū
ponūt i intellectū possibili subiue. 7 cū dixit pñs i p
phiscorū. q̄ indiuibile ē. intelligit q̄ nō sit q̄le de
tertia spē q̄litas. s. q̄litate sensibili. ut declaratum
fuit sup pñm phiscorū. 7 b̄ sufficit ad intentōē **Az.**
ibidē. uult. n. ibi ondē q̄ totū ens nō ē unū idiu-
sibilitate 7 unitate idiuisibilitatē. q̄ sic sequerēt q̄
nullū ens eēt q̄le q̄litate sensibili cū idiuibile nō
possit eē quale tali qualitate. hoc autē est impossibi-
le ē ē. 7 sic nō ualet illa rō. bñ ē ocederē q̄ ps aīe
qua cōfiscit aīa 7 sapit 7 qua opinat 7 intelligit hū
se quandā qualitatē nālem de secūda spē qualitatē
que ē potētia receptiua q̄ dī potēs recipe spēs. Et
sup istā nālem idēptatē fundat q̄dam respēctus
ad ipm actū itellectualē. illa tñ potētia 7 ille respēc-
tus sūt realiter 7 eēntialitē entia diuersa ab illa sub-
stantia aīe ut pbatū ē p 27.

Necessē itaq̄ qm oīa intelligit ē.
¶ Querit h. **Az.** ad b̄ q̄ itellect? in-
telligat aliqd̄ intelligibile opōteat
ipm eē dñudatū ab illo intelligibi-
li. Et arguit p q̄ nō. q̄a sicut se h̄
tact? ad tangibile sic itellect? ad
intelligibile p ouenientē silitudinē. s. nō oī tactū eē
denudatū a tangibili qd̄ tāgit. tact? n. cōstitit i q̄dā
medietate q̄litas tangibiliū scdm **Az.** in 2° h̄. 7 i
isto 3°. 7 sic nō ē denudat? a q̄litas oīb? tangibili-
bus ē ē. ¶ Itē sicut se habet uisus ad uisibile sic itel-
lectus ad intelligibile p ouenientē silitudinē. s. uis?
nō est dñudat? i. separatus ab oīb? uisibili-
bus ad hoc q̄ uideat. pbatio. q̄a uisus ē i aliquo corpe mixto.
q̄libet. n. ps aīalis ē mixta. 7 uisiter quelibet ps mix-
ti ē mixta. ex 2° d̄ generatiōe. mō oē mixtū hēt ali-
quē colozē ut satis p̄ in de sensu 7 sensato 7 in lib^o
de colorib? 7 buiter in de sensu 7 sensato dīc **Az.** q̄
oīa corpa colozē pncipāt. 7 sic uisus ppe nō ē dñu-
datus ab oī uisibili. ē silit nō oī itellectū eē denuda-
tū ab oīb? intelligibili-
bus ad hoc ut oīa intelligat.
¶ Itē recipiēs nō oī ē denudatū nisi ab illo quod
recipit. h̄ ut eē manifesta. sed itellectus oī intelli-
git aliqd̄ intelligibile nō recipit illud sed ei? spēcē.
Lapis. n. non ē in aīa sed spēs lapidis ut oīc cōm. in
isto 3°. ē ē. ¶ Itē itellectus possibilis sp̄ intelligit
intellectū agentē scdm cōm. i. isto 3°. cōmto i q̄. 7 tñ
ē denudat? ab ipso ut manifestū ē in eodē cōmto 7 i
multis alijs. ¶ Itē si oī itellectū ad b̄ q̄ aliquod
intelligibile itelligat eē denudatū ab illo seqtur q̄
itellectus nō erit aliqua forā mālis. q̄a ipse intelligit
oēs forās māles 7 sic ē denudat? ab oīb? forīs ma-
teriali-
bus 7 h̄ ut falsū. q̄a ipse ē forā subalis corporis
hūani ē. ¶ Oppositū arguit auctoritate **Az.** i. ista
pte. uult. n. q̄ oī itellectū ut oīa intelligat imixtum
eē. i. denudatū ab oīb? intelligibili-
bus ut coīter expo-
nit. ¶ Ad euidentā qōnis ē itelligēdū q̄ sicut nar-
rat **Az.** in p̄ hū? quidam antiquorū phoz nālium
q̄ cōsiderauerūt naturā aīe p cognitionē quā habz d̄
oībus entib? posuerūt ipam aīa eē cōpositā ex pñ-
cipiis entū. ad qd̄ dicendū cogebātur ex b̄. q̄a res
cognoscūt ex suis pncipiis sicut 7 hū? ē. 7 b̄ etiā
accipit **Az.** i. p̄ phiscorū. ¶ Itē accipiebāt. q̄a co-
gnitio sit p silitudinē cognoscētis ad cognitum. oī
ḡ illud qd̄ cognoscit pncipia entū h̄re silitudinē
cū ipis. unde cū aīa cognoscit pncipia entū 7 ipa
entia p sua pncipia. oī ipaz eē silitm pncipiis entū.
mō non poterāt uidē qūo aīa posset h̄re silitudinē

cū pncipiis nisi ipa h̄eret in se pncipia. sicut nihil
pōt eē silit albo nisi h̄eat albedinē. ppter qd̄ coacti
fuerūt dicere aīam eē cōpositā ex pncipiis ut ex eis
cognosceret pncipia rez. unde dixert. terra terram
cognoscimus 7 igne ignē 7 aere aerē. 7 sic d̄ ceteris
¶ Itē? cōsiderandū ē q̄ quis apud antiquos phos
de q̄bus **Az.** mentionē facit nō fuerit notū ens in-
corpeū 7 imāle eē imo solū nouerūt corpa 7 res i cō-
pozib? exītes ut uidet scdm recitationē **Az.** tñ p̄
ipis? **Az.** cōstitinā fuit notū 7 ē famosū q̄ entia sūt
duplicia. s. mālia seu corpea uel corpalia. 7 imate-
rialia seu incorpalia. ¶ Itē etiā phoz phis? ponit i trac-
tatu dīonem sube in subam corpeā 7 incorpo-
reā. 7 istā dīonē docuit **Az.** in isto 3°. cō. ¶ Itē autē
de aīa dicta recapitulātes. ubi sic dīc. Aut. n. sensi-
bilia sūt que sūt aut intelligibilia. nō. n. accipit intel-
ligibilia p eis que itellectū cōfiscūt. q̄a ut sic nō
distinguit a sensibilib? eo q̄ sensibilia cōfiscūt
intellectū 7 nālia 7 mathematica. s. p̄ illis q̄ sūt imā-
lia 7 incorpalia. h̄ec dīcitur intelligibilia p eo q̄ so-
lo itellectū cōfiscūt. h̄ aut gen? entū denudatum ē
in 8° phiscorū. p̄net. n. denudatio h̄ ad pñm nālē 7
nō ad metaphisicū scdm cōm. cōmto ultio 7 cōmto
26°. secūdi phiscorū. ut alias declaratū fuit. ¶ Itē?
ē cōsiderandū q̄ sicut accipit h̄ cōm. cōmto 4°. 7 2° h̄?
cōmto 6°. ex **Az.** intentiōe. q̄ recipiēs debet esse de-
nudatū a natura recepti. ita. s. q̄ ipm recipiēs non
sit idē eēntialitē cū ipo recepto 7 h̄ manifestū ē p se
¶ Si aut aliqd̄ eēt receptiū sui ipsi? cū recipiēs sit i
potētia ad receptū tūc idē eēt in actu 7 in potētia
respēctū ei? dē 7 scdm idē p̄ q̄ idē eēntialitē esset re-
cipiēs 7 receptū. s. cōm ē manifestū impossibile. quia
iplicat cōtradictiōē. ¶ Itē si aliqd̄ nālē recipiet se
ipm unū 7 idē 7 scdm idē eēt pfectio 7 pfectibile.
qd̄ ē manifestū impossibile. p̄ cōm. q̄a receptū ē pfe-
ctio recipiētis aliquo mō pfectiōis. ut manifestū
ē inducēdo in oībus. forā. n. subalis que recipitur
in mā ē eius pma pfectio subalis. 7 forā accūalis ē
pfectio accūalis. ¶ Sicut aut nihil recipit se ipm. sic
nihil recipit spēm sui ipsi? ita q̄ recipiēs debet esse
denudatū eēntialitē a natura recepti 7 a spē ipsius re-
cepti ipm repñtante. 7 h̄ manifestū ē inducēdo.
Coloz. n. exis in pariete nō recipit spēm sui ipsius
ipm repñtante. 7 silit odor nō recipit spēm odoris.
silit aut 7 in alijs. Et pbatur rōe. q̄a si aliqd̄ recipet
spēm sui ipsi? ipm repñtante tunc sequerēt q̄ unū
7 idē scdm idē eēt mouēs 7 motū ad idē. qd̄ ē oīo
impossibile. 7 pbatur cōm. q̄a cōstat q̄ recipiēs spēcē
aliquā repñtante illud mouet ab illo cui? ē illa spe-
cies. ut recipiēs spēm albedinis mouet ab ipa albe-
dine ad illā spēcē. 7 hoc notū ē cuiuslibet sani capitis
¶ Quid. n. aliud moueret ad spēm albedinis nisi albe-
do ipa? silit aut 7 in alijs. si igit aliqd̄ recipet spēcē
sui ipsi? ipm repñtante tunc sine dubio illud esset
mouēs 7 motū silit 7 scdm idē 7 ad idē. s. ad ipsam
spēm qd̄ null? idone? ocederet. ¶ Itē solū recipiēs
aliqd̄ ens debet eē denudatū ab illo ente qd̄ recipit.
s. etiā recipiēs spēm aliquā? entis debet eē denudatū
ab illo ente cui? spēm recipit. 7 istas rōes inuit cōm.
i. isto 3°. ¶ Post h̄ aut accipiēdū ē q̄ de nā itellect?
est recipe ult? 7 nō indiuidualit? signate. 7 hoc est
ocessum ab oīb? intelligentib?. ¶ Nulla. n. posset assi-
gnati differētia int? receptionē sensus 7 receptionē
intellectus nisi ista ocederet q̄ itellect? recipit ult?
7 abstracte. sensus dō indiuidualit? signate ita q̄
receptio itellectus nō ē cōprehēsa in aliquo loco ter-
minato nec clusa ut possit oīa receptio spēcē lap-
idis in itellectū ē hīc 7 nō ibi. receptio uero sensus est
signata in loco ppo 7 terminato clusa. ita q̄ uerū
ē dicere receptio h̄ albedinis in sensu for. ē h̄ 7 nō
alibi. silit aut 7 in alijs. ¶ Itē uisus dicendū est ad

qñem scdm **Az. 7. om.** q. 3. intellectus eē denudatū ab oī intelligibili qd ē corp⁹ aut ens ī corp⁹. 2. dī-
gendū q. nō oī ipm eē denudatū ab oī intelligibili
imālī 7 icorpeo oīo. **Q**uātm pbat qā recipiēs de-
bet eē denudatū ēēntialē a recepto 7 ab ei⁹ specie ut
dicit una sup. d. s. intellectus recipit oē intelligibile qd
ē corpus aut res ī corp⁹. uel saltē ei⁹ specie. p alio
n. nō ut eē necessariū intellectui fantasma rei ad itel-
ligendū nisi ut ab eo recipiat speciem rei fantasmatē
ipam ut repñtante ut tangebatur p⁹ 7 forte magis
deklarabit q. **Q**uē si intellectus eēt corp⁹ aut res ī
corp⁹ tūc nō recipit nisi īdiuidualē. sicut. n. corp⁹
nō existit nisi īdiuidualē 7 sūte. 7 sūt res ex nō ī cō-
pore sic receptio ei⁹ eēt īdiuidualē 7 signata. s. oīs
ē īpossibile ut dicitur est. q. intellectus ppe dicitū nō
ēē corpus neq. rē ī corp⁹ ita. s. q. sit dicitus cor-
pori ī subsistētia. 7 ad hāc intentionem dixit **Az.**
Deceffe itaq. qm oīa itelligit. s. cor. pa. 7 res ī corp⁹
tūc ex nō īmixtū eē. i. nō multū unitū neq. dī-
tū eē tebo corpalib⁹ nec ex eis dīstutū. 7 ī h. ipse
desituit errozē illoz antiquoz q. putauerūt itellēm
ad h. q. oēs res itelligēt eē dīpositū 7 mixtū ex ipis
tebo ut dicebat. Quāt autē aīa itelligat res que sūt
corpa aut ī corp⁹ cū nullā earū ī se hēat docuit
Az. modicū aīa ubi dixit q. intellectus eē īpassibi-
lē susceptiui aut speciei 7 potētia h. sed nō h. i. nō
corpus neq. uirtutē ī corp⁹ ut glosat om. Fuerūt
autē decepti isti antiq. otta quos iuehit **Az.** quia nō
uiderunt diuersitatē intē eē corpale 7 eē spūale. nec
inter assimilationē alicui⁹ ad aliud scdm spūale eē
7 scdm eē corp⁹. qd si uidissent sufficient nō posu-
issent ipam aīam eē dīpositā ex rez pncipiis 7 hoc
de p. **Q**uē dico de 2. q. nō ē nō ē intellectus eē de-
nudatū ab oī intelligibili qd ē ens imālē 7 icorpo-
reū. qā sicut nihil recipit se ipm sic nihil ē denuda-
tū a se ipso. hoc ē manifestū oīo. s. intellectus ē aliquid
itelligibile imateriale 7 icorpozeum. ut satis p. ex
dictis. cū. n. ens sufficient diuidat p. imālē 7 māle
ut om. est. 7 idē accipit om. ī errozē mēthaph.
ubi dicit q. notū est p. se q. nulla nā ē media int. ab
straetū 7 materiale. s. intellectus ē aliq. nā sed nō mēte
mālis. qā eēt corp⁹ aut res ī corp⁹. Relinqtur q. q.
uel nihil sit qd ē absurdū p. se. uel q. sit ens imateri-
ale seu abstractū qd p. eodē hēo h. **Q**uē autē ens ē in-
telligibile ut p. ex isto. 3. **E**t om. dicit ī suo libello
de generatōe q. nullū ens ē ignotū nālī. q. intellectus
nō est denudatū ab oī intelligibili imateriale. Qua-
liter autē intellectus possibīl itelligat se bona difficul-
tas ē 7 oī de hoc facere spālem qñem. **S**icut igit
Anaxagoras nō posuit intellectū eē denudatū ab oī
ente ut iparet. i. ut ī pio suo oīa moueret. s. ab oī-
bus entib⁹ que sūt corpa aut dīctes ī corp⁹. sic
Az. nō uoluit itellēm eē denudatū ab oī intelligi-
bili quocūq. mō s. mō fēdit. **P**ropt autē multi q.
oī intellectū possibīlē d. quo loqmur eē denudatū
ab oī intelligibili qd ē p. se ipm itelligibile tā mā-
li q. imālī. nec sequitur ex hoc ipm eē denudatū a se
ipso qā nō est itelligibilis p. se ipm cū sit ens ī puta-
potētia d. se 7 nullū ens actū d. se formāt ut dicit.
Sed qā hoc idiget dīderatōe seozū 7 dīstīctē est
multū dubitabile. iō nō accipio h. ut pncipiū. suffi-
cit autē mibi ipm itellēm eē aliqd itelligibile ali-
quāt. 7 iō nō oī eē denudatū ab oī intelligibili oīo.
licet forte sit denudatus ab oī itelligibili qd ē ens
actū uel act⁹ 7 hoc uidebit p. teo uolēte. **S**ed cō-
tra dicta ē difficultas nō pua. nā p. p. m. a. rōem qua
fere oēs utūt scdm intēntionē **Az. 7. om.** ut pbari
q. aīa cogitatiua hūana nō ē aliq. forā mālis. cuius
tū oppositū uult **Az.** ī isto. 3. ubi dicit q. intellectus
passiū ē corruptibilis. 7 itelligit p. itellēm passi-
uū ut dicit om. ipam uirtutē cogitatiua p. p. riam

homīni. q. uult uirtutē cogitatiua ēē corruptibilē.
7 p. oīs aīa cui⁹ est ista uirt⁹ ē corruptibilis. quod
nō eēt nisi eēt forā mālis. **Q**uē om. dicit ī 3. hūi⁹
omto 33. q. hō nō ē generabilis neq. corruptibil⁹
nisi p. dīctē illā. 7 loq. de cogitatiua. 7 pbat ut oīa.
qā ipa aīa cogitatiua recipit oēs foras materiales.
dīc. n. om. ī 2. h. omto 36. q. ipa dīphendit intē-
tiones īdiuiduales oīum. x. p. dīcamentoz. 7 sic ut
q. ipa cogitāt oēs foras materiales q. tē. **A**d h.
dicit aliq. q. ipa aīa cogitatiua nullo mō cognoscit
se ipam neq. suā uirtutē. qā si ipa cogitaret se ipam
aut cognosceret se p. suā subam aut p. speciem rep. re-
sentante ipam. s. nō p. suā subam qā tūc ip. cognosce-
ret se ipam qd ē īcōueniens. nec p. suā speciem re-
pñtante ipam qā si ipa eēt ī actū 7 ī potētia si-
mul ad suā speciem. **I**llud. n. cui⁹ ē aliqua species re-
pñtatiua mouz recipiēs ad illā spēm. ut albedo mo-
uet uirtū ad speciem repñtante albedinē. sūt autē 7 ī
alīs. igit si aīa cogitatiua cognosceret se ipam p. suā
speciem. p. p. riam quā recipit tūc unū 7 idē. s. ipa aīa co-
gitatiua eēt mouēs 7 motū sūt res p. dīctē 7 sic ī
actū 7 ī potētia. qd ē unū īpossibile. **E**t iō uidet
p. bābile q. aīa cogitatiua nō cognoscat se ipam. sed
intellectus ē uirt⁹ cui⁹ ē eā 7 ei⁹ actū cognosce. **D**e q.
dicit om. q. ipa aīa cogitatiua cognoscat oēs foras
materiales ut p. īspicienti om. sūt. sed q. cognoscat
intentiones īdiuiduales oīum. x. p. dīcamentoz sed
nō oēs. **E**t q. dicit om. exēplificādo q. aīa cogitatiua
cognoscat intēntionē īdiuidualē h. hōis 7 illi⁹ nō
ut eē nisi forā ei⁹ singularit⁹ h. ē aīa cogitatiua scd
eū. **F**orte dicendū q. de exēplo nō requir uerifica-
sed manifestatio ut ipe mer dīc omto 2. **U**el itel-
ligit q. aīa cogitatiua dīphendit intēntionē īdiui-
dualē h. hōis scdm q. ē h. aīal uel hoc corp⁹ 7 nō
scdm q. ē h. hō p. aīam cogitatiua. **A**lter pōt dīc
q. aīa cogitatiua unū hōis ut foras cogitāt animā
cogitatiua alī⁹ ut platonis. **U**el dicendū q. p. spēs
aliaz formaz p. trāsmutationē que fit ī ea cum sit
uirt⁹ cogitatiua cognoscat se ipam quā ipa sit māl
unde cū dicitur. aut cognoscat se p. speciem p. riam
aut p. suam substantiam. dīcō q. neutro modo. sed
p. speciem alioz mō quo dīctum est. **D**icunt tñ aliq.
q. aīa cogitatiua cognoscat se ipam quā ipa sit forā
mālis. **E**t dīcūt q. nō fuit intēntō **Az.** neq. om. de-
māre q. aīa nō sit aliq. forā mālis p. h. q. oēs for-
mas materiales recipit absolute sed p. modū alium
receptiōis. s. qā recipit uliter. 7 sic nō h. locū ī aīa
cogitatiua. qā ipa nō recipit uliter sed īdiuidualit.
Sed sine dubio h. ut plane eē otta om. **A**ccipit. n.
istas p. p. nes. s. q. iste intellectus material recipit oēs
foras materiales. recipiēs. n. oē nō ē ut sit denu-
datū a natura recepti 7 ut sua suba nō sit suba rece-
pti ī specie. ecce q. simplr 7 absolute ex receptōne
foraz materialū 7 nō ex mō recipiēdi. s. ult. dīcū
dīt om. q. iste intellectus q. d. materialis nullā habet
ī se te formis materialib⁹. **E**t scdm hoc ut oportet
cedet q. aīa cogitatiua aut nō sit forā materialis aut
q. nō cognoscat se ipam p. receptionē speciei. **Q**uē-
qd. n. dīcēt pōnēdo ipam cogitatiua ēē formam
materialē 7 cū h. recipe oēs foras materiales dīce-
ret ex pte itellūs. **P**ropt qd ad pns mibi ut pzo-
bābile q. aīa cogitatiua nō cognoscat se ipam sicut
nec uirtus cognoscat se ipm. **Q**uācūq. n. uirt⁹ cogi-
tatiua sit multo nobilior oīb⁹ p. rulatib⁹ sensib⁹
7 sensu cōi 7 forte oīb⁹ uirtutib⁹ organicis aīe hūa-
ne. tñ ī hoc uenit cū sensu p. rulatī q. ipa ē orga-
nica. s. ī corp⁹ determinato ex nō subīue. 7 talis uirt⁹
nō cognoscat se ipam nec suū actū. **I**n hūi⁹ autē rei
testimoniū iduco **Az.** ī suo omto sup. istū tñi⁹
ca. 13. 7 ei⁹ rōē ubi sic dīc. **N**ulla otutū organica
dīphendit se ul suū īstīm. qm ymaginātiua neq. se

neq; suū instm ymaginatur. 7 sic ē de omib; alijs
potētis organiciis 7 hui; cā; dixim; supi; qm; for-
ma put ē diūcta materie sue pē materiale nō mo-
uer aliquā uirtutē aīe. Et qā figure organoz; ui-
tes aīe que sūt subales forme organoz; diungūtur
aīe pē naturale 7 mālē iō nullo mō pnt eas app-
hēdere. Et h; sunt uerba ist; hoīs in qb; manifeste
testat; pbat q; nulla uirt; organica cōgscit se ipā;
7 sūt aīa organica eadē rōe se ipām nō cōgnoscit. 7
hoc d; illo dubio. Propter solutiōes quatidā rō-
nū ē cōsiderandū q; aliqd ē denudatū ab aliq; itel-
ligit; oupt; Vno mō scdm ēē. ut uicim; q; fortes ē
sepatas a platone. 7 ut sic se hnt illa quoz; unū nō
ē diūctū scdm substantiā cū alio. Alio mō intel-
ligit; aliqd ē denudatū ab alio scdm qd dicitur; seu
eēntiam sicut cū qdditas unū nō ē qdditas 7 eēn-
tia alteri; q; uis sūt cōiuncta scdm substantiā; ut
uicim; q; materia pma est tenuata ab oī actu seu
forā nō q; scdm substantiā sit sepa; ab oī forma
s; qā qdditas 7 eēntia materie pme nō est qdditas
nec eēntia alicui; forē ut p; ex p; phicoz; sic est in
multis alijs cōsit. possibile. n. ē q; aliq; duo sūt sibi
inuicē cōiuncta scdm eētia q; sūt in eodē loco 7 in
eodē subo. 7 tū eēntia unū; dīa ē ab eēntia alteri;
ut sūt pā; exercitati i phia. **Az.** Cū ad rōnes.
Ad pma cū dī. sicut se h; tactus ad tangibile zc
posset ccedi; cū dī. q; tactus nō ē denudat; ab oī
tangibili. pōt oīc; q; uer; ē scdm eē substantiā sicut
bñ. pbatat. tñ ipā uirtus tactiua ē denudata eēntia
liter ab oī qūitate tāgibili. sic. s. q; eēntia ipā; nō ē
aliq; qūitas tāgibilis. sed ē vītus aīe nālis fundata i
organo hntē quandā medietatē 7 pporciōe oīuz;
qūitātū tangibiliū. 7 sic sūt intellect; ē eēntialit; te-
nuda; ab oībus formis mālīb; 7 eaz; spēbus qūis
sūt cōiuncta scdm eē cū mālīs 7 forte oībz; spēbz; itel-
ligibili; forā; materialib;. 7 sic nō ualet tatō illa.
Aliter pōt oīc; ad rōem ccedendo maiorē. 7 ad
minorē cū dī. q; tact; nō est denudat; ab oībz; qūi-
tatib; tangibili; possūm; oīc; q; imo tact; qūibet
etiā est denudat; scdm eē ab oībz; qūitatib; tangibi-
libus q; cognoscit. 7 si tact; ē cōiunctus aliq;bus qūi-
tatib; tāgibili; s. illis que sūt i suo organo. dico
q; illas nō cōgnoscit sed alias q; se hnt sicut excellen-
tes aut oīminute. Et tact; forte nūq; cognoscit qūi-
tates tāgibiles que sūt in organo tactus for. imo
etiā qualitates sensibiles tāgibiles que eēnt oī si-
miles eis nō sentiret. **Un; Az.** z. h; oīc; q; sūt ca-
lidū 7 frigidū aut durū 7 molle nō sentim;. Sed
aliq; dubitaret rōnabilt. qā si tact; nō cōgnoscit oēs
qūitates tāgibiles que sūt in suo organo tunc ē va-
re aliq; qūitates tāgibiles q; null; tact; pōt sentire
cū; oppositū uult phs i z. h; ca. Qm; aut nō sit ali;
sensus pter qnq; ubi dīc; ppe pncipiū. **Pes.** n. tan-
gibiles inq; tūz; tāgibiles passiōes nob; tactu mani-
feste sūt. Ad h; dicendū p; itelligēdo q; qūis tact;
cōsistat in quadā pporciōe qūitātū tangibilium illa
pporciō nō est oīo pūctualis 7 diuisibilis imo ha-
bet multā latitudinē. nō. n. ē eadē pporciō qūitātū
tangibiliū in corpe hoīs 7 in corpe leonis nec eo.
7 sic in alijs. imo etiā nō est penit; eadē pporciō qūi-
tātū tangibiliū in corpe unū; hoīs 7 alteri;. sed in
uno magi accedit ad eqūitatē 7 tēpamentū q; i alio.
7 ppter h; unū; habet meliorē tactū q; ali;. Qualita-
tes. n. tāgibiles que sūt pporciōate unū; aīali sunt
excellētes uel deficiētes alteri; aīali. ut illud qd ē tē-
pate calidū respēu cōplexionis leonis eēt frigidum
respēu cōplexionis hoīs. 7 sic d; alijs. Et iō bñt oīo
q; licet tact; qūibet nō cōgnoscit qūitates tāgibi-
les corpi; in quo ē tñ ali; tact; eas cōgnoscit 7 tac-
tus exns in una pte cōgnoscē pōt qūitates tāgibiles
exntes in alia pte. ut tact; fortis sentit qūitates tan-

gibiles corpi; psonis. 7 tact; psonis exns in manu
cōgnoscit qūitates tāgibiles cordis aut pectoris sic
nō ualet. **Quit;** h; dīc; ad illā de uisibili; 7 uisu. ui-
sus. n. nō est sepatus scdm eē ab oībz; colorib; si-
cut bñ arguebat; tñ alia ē qdditas uisus ab oī colo-
re 7 sic denudat; ē scdm eēntiā licet nō scdm substi-
stentiā. Et rursus qūibet uisus nō cōgnoscit colorē
sui organi in q; existit qūis forte uisus unius aīalis
possit cōgnoscere colorē organi uisus alteri; aīalis.
Ad aliā p; ex vīctis. pbatū. n. ē qd recipiēs ali-
qd nō debet eē illud neq; ei; spēs qā si spēs alicuius
entis ipm; repñtans recipit illud ens ut spēs coloris
recipet colorē tūc effectus recipit suū agens. quod
ē manifestū i possibile. 7 patet cōnā. qā spēs refsen-
tans aliqd cātū ab illo cui; ē spēs ut species albedi-
nis ab albedine. sūt aut; 7 in alijs igit; zc. 7 tō tāge-
bat; pus in dīte licet nō in ppa forā. **Ad aliā**
cū dī. q; itellcūs possibilis nō ē denudat; ab agēte.
pōt oīc; ad pñs q; uer; ē scdm substantiā ut pōt
cōiter scdm **Az.** 7 cōm. s. scdm eēntiam bñ est dnu-
dat; alia. n. ē eēntia itellcūs agētis 7 alia itellcūs
possibilis ut manifestū ē i isto; qūe zc. **Ad aliā**
cū dī. q; tūc itellcūs d; h; oī facere qōnem spālē
qm; in isto sunt difficultates non pauce sed magne
7 sic de isto zc.

Nunc g; statim zc.
Querit h; dīc; ut aīa itellectiua
sit forā subal; corpi; hūani. Arguit
p; q; sic. qā illud p; qd hō uisū; qūit
ab oībus alijs ē eius forā subalis
Actus. n. distiguit 7 sepat; me-
thaph. s. hō p aīam itellectiua; distiguit ab oībz;
alijs g; zc. **Itē** illud ē forā subalis hoīs a quo su-
mit; oīa specifca. h; ē manifesta. s. ab aīa itellectiua
sumit; oīa specifca hoīs. s. rōnale ut manifestū ē.
qūe zc. **Itē** aīa itellectiua ē quedā suba. hoc est
manifestū cuiuslibet itelligēti. aut g; ē suba que ē cor-
pus seu mā. aut suba cōposita ex corpe 7 forā aliq;
aut suba que ē forā pōtionem sufficientē. s. non est
suba q; ē corp; ut oēs ccedūt. neq; suba cōposita ex
mā corpalī 7 forā aliq; ut etiā cōcedūt ab oībz; 7 p;
ex isto; scdm cōm. relingunt; q; sit suba q; ē forā.
7 nō est forā alicui; alteri; entis nisi hoīs ut mani-
festū ē g; zc. **Itē** illud ē forā subalis hoīs i cuius
oparōne nobilissima cōsistit hūana felicitas. hoc est
manifesta. nā sumū bonū vniuscuiusq; cōsistit i ope-
ratōe optia sue forē. felicitas aut; ē maximū bonū
hoīs p; ethicoz; 7 x. s. felicitas hoīs cōsistit in nobi-
lissima oparōe itellcūs. ut ingitū ē in p; ethicoz; 7
x. **Itē** **Az.** oīc; 7 x. ethicoz; q; hō uel ē intel-
lectus uel maxie itellectiua; h; aut; nō esset nisi itel-
lectus eēt forā subalis hoīs ut manifestū est g; zc.
9. **Oppositū** arguit; auctoritate **Az.** in isto l. uult
n. q; aīam scdm qdā sui ptes nihil phibet sepa-
ri. ppter qd nullū corpi; ē act; 7 nō habet h; dīatē
nisi de aīa itellectiua ut oēs ccedūt g; zc. **De ista**
qōne ē intelligendū q; sicut recitat cōm. Auerrois.
Opinio **Alexadri** fuit q; aīa itellectiua ē forā suba
lis oās ē forā corpi; hūano 7 ē ei unita scdm esse
sicut figura cere. Et h; ipē pbatuit pō diffinitōez; cōez;
quā **Az.** ingitū in z. hui; aīa. n. ē actus pñm; zc.
dixit. n. ista diffinitōez; cōm; ouēire oī aīe uniuoce
g; zc. q; Dicebat; tñ iste hō ut possum; colligē ex rōe
cōm. 7 **Abū.** q; ipā aīa hūana ē forma nobilissima
respēu oīuz; forāz; mālū sicut etiā hūanū corp; est
corpus nobilissimū respēu oīum corpoz; isto; ipē
tioz; 7 h; nobilissimā cōpōnem 7 cōplexionē respēu
oīum ceteroz; corpoz; 7 ppter h; cepit in pncipio
sui libzi de aīa. q; cōsiderans de aīa itellectiua debet
scire mirabilia cōpōnis corpi; hūani. qā cū aliquis

cognouerit diuersitate opōnis 7 oplexiōis corpot
hūani a opōnibz 7 oplexiōibz alioz 7 nouerit ex
cellentia dignitatis ei? sup alias opōnes 7 oplexi
ones poterit ei ostare q aia hūana multū diuersa ē
ab aia alioz aialū 7 lōge nobilior eis. nec est re
motū q oñitas opōnis 7 oplexiōis cōpis humani
sit cā diuersitatis 7 nobilitatis aie humane ad alias
aīas. qā uidem? q pua diuersitas obinationū qua
licatū tangibilū in mā ē cā magne diuersitatis in
elemētis in tñ q unū elemētū ē ignis. s. qd habz
caliditatē 7 siccitatē. 7 aliud ē aer qui ē calid? 7 hu
midus. sūt aut 7 in alijs. Sic igit cū opō 7 oplexiō
elementoz in corpe hūano sit multū; oñia ab alijs
nō ē irrōnabile q ex hūmōi opōne uel oplexiōe p
ueniat talis forā mirabilis 7 nobilis. s. intellectus.
Dicebat uli? iste **Alexāder**. q ista aia intellectia hz
quandā pparatiōē ad recipiendū intellectu q enā
uocat hoc noie intellectus. 7 de ista pparatiōe ipe ex
posuit q oēs sermones **Az. s. cū dixit Az. q intel**
lectus nullū corpi ē ad? 7 q ē imixt? 7 sepatus. 7
q nō hz organū. s. aliquā pte determinatā in cōpe
sibi appropatā in hō differt ab alijs uirtutibz aie q
hnt organa. ppa. 7 q nō est corpi neq forā i cōpe
sed aliqd oñs ipam formā extētem in corpe. s. ido
neitas ad intelligibilia recipiēda. 7 h sūt q a oñ. ha
dem? 7 opōne Alexāderi d intellectū possibit. Cōtra
que oñ. multipst opponit 7 qdam pterioz subri
liter cōsiderātes naturā intellectu. Cū diuigā igitur h
multas rōes testuētes istū erroē uilissimū. nō so
lū. n nāle desiderū iest hōi ad sciendū ueritatē. ut
oic Az. in phisio methaph. sed etiam nāt appetit
ostate errozes pcpue illoz 7 taliū quoz solēpni
tas 7 auctoritas facit pbabilitate; aut fidē nisi re
darguātur tōibz. Quolibet uero pferēte cōtraria
opionibz sollicitū ē stultū est. ut oic Az. in ptho
picoz. Quia igit iste Alexāder fuit de magnis 7 fa
mōis expositozibz Az. in tñ q aliquoties non te
putabat pbs nisi Alexāder ut narrat oñ. i isto 3o
cōmto i? id ne ei? auctoritas det specē ueritatē hūic
erroree falsitati conaboz ex p se notis hanc pōnem
exterminare quantū ad h qd sequit ex ea. s. aiam
intellectuā ēē generabilē 7 corruptibilem sicut 7
alie forē māles sunt generabiles 7 corruptibiles.
Qd aut sequit ad hanc pōnem aiam intellectuam
ēē corruptibile 7 corrupti necessāio ad corruptiōez
oppositi sicondo. Qis forā que ad sui extētiā in mā
requit determinatas dispōnes corrupti illis corrupē.
h p? iduatiue. color. n. requit in subo determinatā;
pporciōē lucidi cū opaco 7 corruptitur ad corrup
tionē istū pporciōis 7 forā ignis requit i materia
determinatā caliditatē 7 siccitatē. un corrupti cor
ruptis istis dispōnibz nālibz. sūt aut 7 in alijs. mō
ois forma mālis. s. oans ēē matie requit in sua mā
determinatas dispōnes 7 ppas ut manifestū est d se
7 h testat Az. in 2o hui? ubi dicit. q uniuscuiusq
ad? in potētia extēte 7 in ppa mā apt? nat? ē fieri.
q d? 7 Itē cōfirmat. Si aia intellectuā ē unita corpi
scdm ēē 7 dat ipi corpi hūano ēē subale specificum
tūc illud ēē unitū seu diuictum aut ē ipa mer suba
aie 7 eēntia aie. aut qdā accēs ipi? aie. si dicat q
sit suba 7 eēntia aie. q cū non ē diuicta neq unita
corpi nō est ampli? suba aie. Cōstat aut q p? moz
tē hois aia intellectuā nō est ampli? unita corpi
scdm ēē neq diuicta. q corrupta ē tūc suba aie. si dō
dicat q ēē diuictū seu unitū aie ē accēs. aut ē acci
dens pppum 7 isepabile. aut ē accēs separebile. si est
accēs isepabile. q si remanet suba aie p? mozem
remanebit ei? unio ad corpus. si nō manebit eius
unio ad corpi? nō remanebit suba. qā nō remanet
suba remoto accēte isepabili. Si aut dicat q ipa
unio aie ad corpi? ē accēs separebile ab ipa aia tunc

aia ostituet hoīem in ēē subali specifico scdm accēs
separebile qd ē absurdū. 7 p? oñia. qā aia nō ostituit
hoīem in ēē subali specifico nisi scdm q ē unita cō
pori ut oēs ocedūt. Itē si hō singularis corrum
pit 7 tñ pncipia ei? subalia manēt. s. mā pma q est
icorruptibilis ut p? p phicoz. 7 etiā suba aie manz
tūc sine dubio corruptio hois nō est nisi trāsmuta
accētalis cui? ibi nulla suba corrupat. Sed oices
q illa unio aie ad corpi? ē quedā suba uel ēē subale
7 sic corruptio hois erit trāsmutatio scdm subaz. h
ē figmentū. qā si unio aie ad corpi? est ēē substan
tiale hois. 7 illa unio deficit aia remanēte 7 subfif
tente. tūc qro de illo ēē aie qd ipa hz p? corruptiōez
ut? illud idē ēē hēbat cū erat diuicta corpi. uel nō.
si habuit idē ēē tunc in hoie erit duo ēē subalia. s.
unio aie ad corpi? 7 illud ēē subale qd hz aia subfif
stēns p? moztē qd ē absurdū. Si dō oicas q aia
cū est unita corpi nō hz idē ēē subfifstēte qd habet
p? moztē h ēē tēfifoiū. qā oportet assignare qd dat
ipi aie illud ēē subfifstēs qd hz p? moztē 7 pus nō
habuit. 7 nō ē assignare etiā fingē uolēt. Pretea
q una 7 eadē forā qnq sit in hētes ut unita subie
to scd? ēē nō hns ēē p se subfifstēs. 7 qnq sit p se
subfifstēs h est ficticiū 7 ē mirabile. Itē pbat
oñia pncipalis. s. q si aia ē forā oans ēē corpi forā
lit ipa corrupit cū oppositū corrupit. qā alia est tatō
eēndi forē mālis 7 oppositi. nā rō eēndi oppositi ēē
p se subfifstēs 7 sepatū nō unitū alteri sube p se. rō
dō eēndi forē mālis oantis ēē est q ipa sit illd quo
aliqd ē sicut rō eēndi figurē q sit illud q aliquid ē
figuratiū. sūt aut 7 i alijs suo mō. Et tūc arguit. cel
sante rōe eēndi alicui? illud ampli? nō est ens imo
ē corruptū. h rō forē oantis ēē cessat cū corrupit cō
positū. qā illa forā non ē ampli? illud q aliqd est. q
tūc cessat illa forā mālis oans ēē. si itaq aia est for
ma materialis tūc cū ipa non ē illud q aliqd ē. s. p?
moztē ipa ampli? nō est ens. 7 sic p? oñia que pone
bat. Sed qā Alexāder nō hz illud p? impossibili. s.
q aia intellectuā sit corruptibilis 7 corruptatur cui?
indiuictū corrupit. id adduco alias rōes otra eius
pōnem. Si aia intellectuā ēē forā mālis. ipa nō re
cipet oēs foras māles nec spēs oium foraz māliū.
qā nihil recipit se ipm nec spēm sui ipsi? ut pbatū
fuit pus. sed oñs ē incōueniēs. qā intellectus recipit
oēs foras māles qntū ad eaz spēs. alt. n. nō intelli
geret eas de nouo qre d? Itē si intellectus ēē forā
mālis eo mō quo ipe ponit. sequit q ipe ēē exten
sus saltē p accēs ad extensionē corpi 7 hēter pte
extra pte qd ēē otra nām intellectu. 7 pbatur oñia
supponēdo p q nihil pōt ēē figuratiū neq p se neq
p accēs nisi sit extensū saltē p accēs. 7 h ē manife
stū cūlibz bñ disposito. Suppono q mā pma n
pōt ēē subz ppiū alie? accētē ppiū 7 determinati. neq
p oñs pōt ēē subm ppiū figuratiū hois. 7 h etiā ocedūt
oēs recte sentiētes scdm phiaz. Az. 7 h? a oñ. in de
suba oibz. Suppono q i hoie non pnt ēē plures
forē subales quaz qlibet sit ppiū 7 det ēē substan
tiale specificū. 7 h ē manifestū q p se. Tūc arguo
sic. si aia intellectuā ē forā hois ostituet ipm forā
liter in sua spē ppa. aut ipa ēē aliquo mō subiectū
ppiū figure hois aut nullo mō. Si oicas q aliq mō
sit subm. q aliquo mō ē figurata. cū oē subm figur
sit figuratiū. oē aut figuratiū ē quantū 7 extensum.
ut oic pma ppotēsis. Si nullo mō aia intellectuā ē
subm ppiū figure hois. tunc querit qd sit subm ei?
ppum. si dicat q materia pma. h ē otra secundam
suppōnem. si dicat q opositū ex materia 7 quada
alia forā subali. hoc erit otra tertiā suppōnem. 7 sic
o? ocedere q uel aia ē extēsa extēsiōne corpi sub
aut q ipa nō sit forā mālis. Sed aliq cauillaret
q subm ppiū figure hois ē opositum ex mā pma

7 forā generali. h̄s nihil ē. q̄a hoc qd ē indifferens 7
indeterminatū ad figurā hoīs 7 aīni 7 sic d̄ alijs nō
ē subm̄. p̄pū figurā hoīs. h̄s ē manifestū. mō ipm̄ cō
positū ex mā p̄ma 7 forā generali ē indifferens de se
ad oēs figuras. p̄pas sp̄z. sicur aīal aut corp⁹ 7 zc.
Cet si q̄s cauillado diceret q̄ mā p̄ma cū q̄busdā
dispositiōib⁹ p̄p̄is hoīs ē subm̄. p̄pū figurā hoīs. tunc
reuerteret qd sup̄ illas dispositiōes. p̄pas qd sit eaz sub⁹
p̄pū. q̄m̄. n. acc̄ns. p̄pū alicui⁹ sp̄i 7 nāle qd
ic̄t soli ipi sp̄i 7 oībo indiduis ei⁹ ult h̄re subieci
tū p̄pū de genere sube. 7 h̄ rō est multū forē iu
dicio meo. **C**et si aīa itellechiua est forā oans eē
corp⁹ hūano 7 nō est extēsa p̄acc̄ns ad extēsiōnē
corp⁹. neq̄ ē alia forā substantiālis in corp⁹ hūano
p̄pa hōi. tūc sequitur q̄ unū 7 idē 7 nō scdm̄ aliud 7
aliud iui simul mouebit⁹ quietet. qd ē impossibile
7 cōtra p̄mā dignitatē. p̄bat cōna. q̄a ponat q̄ mā
moueat motu suo p̄pō 7 alie p̄tes corp⁹ q̄sc̄at ut
ē bñ possibile. tūc oī q̄ aīa itellechiua moueatur per
acc̄ns scdm̄ motū ipi⁹ man⁹. qd n. eēt subiectū p̄
p̄m̄ ill⁹ mot⁹. p̄p̄i nisi cōpositū ex corp⁹ man⁹
7 aīa ei⁹. 7 aīa itellechiua ex̄ns i manu mouebit⁹
7 ipa eadē 7 nō scdm̄ aliqd sui ex̄ns i pede nō mo
uebit⁹. 7 sic sequitur incōueniēs p̄dictū. patet igit q̄
si aīa itellechiua sit forā oans eē corp⁹ oī ipa eē ex
tensam p̄acc̄ns. 7 h̄re p̄tem extra partē qd uidetur
impossibile p̄ se. **I**tē arguit ad p̄ncipale. q̄a si aīa i
tellectiua ē. sequitur q̄ nō recipit nisi indiuiduā
7 nō ult 7 abstracta. h̄ cōna ē manifesta. q̄a forā mā
lis nō recipit nisi indiuiduā. h̄ cōns ē manifestū im
possibile. q̄a sic nō itelligeret. **C**et si oīcas q̄ aīa in
tellectiua licet sit forā oans eē cōpi tñ eius p̄paratio
quā h̄y ad recipiendū itelligibilia nullū h̄y organū
in hūano corp⁹ 7 iō recipit ult. imo ista p̄para
oatur imediate in substantia aīe itellechiue. **D**oc ni
hil p̄ficat. q̄a si p̄tāto aīa recipit ult 7 abstracta q̄a
nō h̄y organū determinatū in corp⁹ hūano tunc pati
rōe potētia forē elementaris ut aeris aut aque reci
pet ult. q̄a illa potētia nullū h̄y organū in corp⁹ ele
menti cū corp⁹ elemēti nō sit organū ut manifestū
ē. h̄ autē tērisoziū. **E**t si oīcas q̄ aīa itellechiua reci
pit ult q̄a nō est extēsa extēsiōne subiecti. h̄ remo
tū ē efficax. 7 iō non ualeat illud. **C**et si aīa itel
lectiua ē. tūc ipa eēt itellecta i potētia. oīs. n. forā
mālis ē itellecta i potētia. sed h̄ est incōueniēs. q̄a
intellectū in potētia mouet aīam itellechiuā. ut in
isto. 7 sic aīa itellechiua mouet se ipam. qd ē beti
soziū. 7 h̄ ē uia cōm. q̄re zc. **I**tē si aīa itellechiua
ē. sequeret q̄ man⁹ itelliget. qd ē absurdū. 7 p̄
bo cōnam. q̄a potētia itellechiua fundat in substantia
aīe imediate scdm̄ istā pōnem 7 ubiq̄ ē substantia
aīe itellechiue in illo ē potētia seu p̄paratō ad i
telligere. cū igit substantia aīe itellechiue sit i manu
gēnt ibi potētia itellechiua. h̄ i quocūq̄ ē potētia
itellechiua in eo recipit itelligē oī hō itelligit. ḡ in
telligere q̄nq̄ existit i manu 7 sic man⁹ itelligeret.
nā i quocūq̄ ē itelligere illud itelligit. **C**et oīcas
q̄ nō legitur. q̄a fantasmata nō sunt p̄ntia aīe intel
lectiue scdm̄ q̄ ē in manu. h̄ sūt ei p̄ntia scdm̄ q̄ est
i organo fantasmie. **C**ontra. q̄nq̄ aliq̄ duo sunt
eadē realt 7 indiuisibilt oē qd ē p̄ns uni ē etiā p̄ns
alteri. h̄ ē manifestū p̄ se. h̄ aīa itellechiua scdm̄ q̄ ē
in manu 7 scdm̄ q̄ ē in organo cogitatie etutis ul
fantasmie ē unū 7 idē realt 7 indiuisibilt. cū ipa sit
penit⁹ indiuisibilis 7 ipabilis simplt 7 suū eē sim
plitatē debet eē indiuisibile q̄re zc. **E**t his itaq̄ 7
silt bō rōnib⁹ p̄ pōnem Alex̄adi ēē impossibilē 7 cō
tra fundamēta phie. **I**tē autē oīcas Alex̄ader ser
mones. **A**z. debere itelligi de illa p̄paratiōe quā
h̄y aīa itellechiua ad receptionē itelligibiliū. hoc de
mouet cōm. efficacit. p̄ q̄a si **A**z. loquitur de p̄para

tiōe itellechiua ad itelligibilia. aut intēdit de ea scd⁹
q̄ ē p̄paratio absolute. aut scdm̄ q̄ ē talis p̄paratio
determinata. s. aīe hūane ad ipa itelligibilia. **C**et si
mō h̄ ē incōueniens. q̄a scdm̄ h̄y doctrina **A**z. n̄ est
p̄pe de itellechiua sed cōis ad oēm p̄paratiōē. quod ē
ualde absurdū. hoc. n. qd **A**z. attribuit itellechiui. s.
nō eē corpus neq̄ uirtutē in corp⁹ nō d̄ oī p̄e
paratiōē. **I**tē si loquitur de p̄paratiōe p̄pa aīe itelle
chiue ista nō pōt sufficere notificare neq̄ determinā
nisi p̄ nām ei⁹ cui⁹ est p̄paratio. **M**ā p̄paratio. p̄pa
alicui ē ei⁹ acc̄ns. p̄p̄i 7 iō diuersificatur p̄paratiō
nes. p̄pe i vnoq̄q̄ ente scdm̄ oī sitatē nāz p̄parat⁹.
7 sic p̄paratio. p̄pa alicui enti currit cursu p̄fectio
nis 7 forē ex eo. **P**ostea dō cōm. multū subit ar
guit q̄ **A**z. loquitur de suba aīe itellechiue cū oīc itel
lectū nō eē corp⁹ neq̄ uirtutē in corp⁹ ex̄ntē. q̄a
eadē mō itelligeda ē oīc q̄uo sequitur ex p̄missis. h̄
sequitur ex p̄missis ueris 7 necessariis subam itellec
tus nō eē corp⁹ neq̄ uirtutē in corp⁹. **M**ā tem̄a
substantat sup̄ h̄y q̄ recipiēs non debet eē ipm̄ rece
ptū. cōstat aut q̄ ipa suba itellechiua ē p̄ncipale re
cipiēs qd recipit ipas foras aut eaz sp̄es 7 nō ipa
p̄paratio. qd p̄bat. q̄a cū fuerit receptio nō erit p̄
paratio 7 remanebit recipiēs. **D**oc autē oīcū cōm.
aliquālt ē obicuz. bñ. n. uerū ē q̄ cū ē receptio for
ma recipit remanet recipiēs. q̄a receptio non ē sine
recipiente. **S**ed qd oīc. q̄ cū est receptio nō ē p̄para
oibi ut. cū. n. aliqd subm̄ recipit actū aliquem re
manet p̄paratū ad recipiendū ipm̄. ut cū oī aphanū
illuatiū recipit intentionē coloris adhuc remanet
illuminatū. silt aut 7 i alijs. **E**t forte diceretur q̄
cōm. sic itelligit p̄paratiōē nō manē cū est recep
tū. sicut in p̄ phicoz itelligit potētiā corūpi cū forā
generata ē. potētiā aut corūpi in aduentu forme
forte uerū ē q̄tum ad ipam p̄uatiōē 7 remotionē
ab actū 7 nō q̄tū ad ipam q̄litate 7 idoneitate seu
habilitatē p̄positiā que p̄existebat. **D**iceretur ḡ
q̄ i itellechiua p̄parato ad recipiendū itelligere ē ouo
osiderare. s. p̄uatiōē ill⁹ p̄fectiōis que debet re
cipi 7 q̄tū ad h̄ cessat p̄paratio 7 ipam aptitudinē
recipiēdi 7 quo ad hoc remanet aliquo modo. p̄. n.
mō uerū erit q̄ nulla p̄paratio ē corp⁹ neq̄ uirtus i
corp⁹. 7 ult de oī p̄paratiōe ē uerū q̄ non ē ipm̄ cor
pus p̄paratū neq̄ forā in corp⁹. forā dico ad quā ē
p̄paratio imo i ea nihil ē actū ex eis que recipit ut
oīc cōm. **R**edeūdo ḡ ad p̄positū oīc q̄ cū est p̄
paratio actū remanet subm̄ 7 nō manet ipa p̄para
tio mō p̄dicto. s. ut p̄uata. 7 sic p̄z q̄ p̄paratio ad re
cipiendū itellechiua nō ē illud qd recipit d̄ nouo. q̄re
Az. nō occludit de p̄paratiōe. h̄ de suba p̄parata. **I**n
manifestū est Alex̄andz d̄fecisse ab intentionē **A**z.
q̄re zc. **D**oc autē sufficiat ad iprobationē ill⁹ optio
nis. **A**lī dō oīcū 7 asserūt h̄ac fuisse intentionē
Az. 7 cōm. q̄ aīa itellechiua n̄ est forā corp⁹ hūani
ad qd ip̄nendū **A**z. mouent ex q̄busdā uerb⁹ ei⁹
q̄a oīcū q̄ itellechiua nullū corp⁹ ē actus neq̄ forā.
7 hoc oīcū in 2° h̄y. q̄ de diffinitōe cōi aīe. **I**tē
in isto. oīc ipm̄ eē imixtū. i. nō diuindū corp⁹. 7 n̄
h̄re nāz nisi q̄ possibil uocat⁹ ē. 7 nihil ē actū eoz
que sūt aī itelligere. 7 q̄ sepat⁹ ē. que oīa nō neti
ficat⁹ de itellechiua si eēt forma corp⁹ hūani. **S**ed
indubitant isti mitabit p̄ccat cōtra honozē **A**z. 7
cōm. quoz tñ phia ē ḡlosa 7 sp̄ fuit 7 erit deo uolēte.
Cū. n. **A**z. posuit cōissimaz diffinitōz aīe dixit ipaz
eē actū p̄mū corp⁹ zc. 7 ab ista cōitate nō excipit
aīa itellechiua. ut in sp̄iciēti lram **A**z. 7 cōm. iō **A**z.
in fine cap̄i de diffinitōe aīe oīc q̄ aīa nō est corp⁹
corp⁹ aut aliqd ē 7 h̄ ult uerū ē d̄ oī aīa. 7 q̄uo aīa
itellechiua ē aliqd corp⁹ nisi sit act⁹ ei⁹ 7 forma. 7
q̄ h̄ sit ei⁹ intētiō manifestū ē i cōm lra. reddēs. n.
cām q̄re determinata aīa ē in determinato corp⁹ 7 nō

in quocūq; cōtingentē dicit. **U**nusquisq; n. actus
in potētia exēte 7 in ppa mā aptus natus est fieri.
Ult igit uult aīam eē actū corpis. 7 qd hūit iten
om̄. manifestū ē īspiciēti cōmentū ei? ibidē sup oīf.
finitioē aīe cōm 7 in 3° li^o cōmto 18°. ubi sic dicit.
Et cū iuenim? nos agere p has duas vītes cū uo
luerim? 7 nūl agit nisi p suā forā iō nccē fuerit
attribuē nob has duas vītes itellcūs. s. tanq; uī
tutes forē nre. Verēdū ē q sic absolute dicere q
intētio 12. 7. **U**erois fuit aīam itellcūā nō esse
forā subalē hoīs. **S**opt hoc g alt ē dicendum
ad qōnem scdm itentionē 12. 7. **A**d euidē
tiā qōnis cōsiderandū est oīlgent q in phia 12.
forā corpis accipit duplt qm̄ spēdat ad ppositū.
Uno mō forma corpis or̄ quecūq; pfectio dās eē
corpī 7 unita corpī scdm eē sic q eē ip̄s? corpīs
sit aduale sicut eē illi? pfectionis 7 hoc mō cōiter 7
famose sumit formā. unde q sic accipiat forā decla
ratioē nō indiget. **A**lio mō sumit forā corpīs pzo
opante intrinsecō appropato corpī. dico aut q opas
intrinsecū appropatū cōpi ē illud opans qd nō est
distindū a corpē loco 7 subo 7 cū? ad? ppus ppe
7 p̄cise dēpēdet ab illo corpē ut ab aliquo exēte in
illo corpē ita q opans intrinsecū illud corp? licet
nō sint unū i eē ita q eē unū? sit eē alteri? sūt tamē
unū in uno ope ppo qd ab utroq; dēpēdet imedia
te. 7 h mō itelligētia mouēs celū dicit eē forā ei?
nō q det ei eē forat ut dēmatū ē in 8° phicozū. s.
ga ipa ē mouēs intrinsecū appropatū tali corpī. nō
n. ē diuisa ab ipō loco 7 subo eo q incorpalis exēns
nec locū occupat nec subm. **E**t ad? p̄pzi ip̄s? itel
ligētie. s. mot? ppe 7 p̄cise dēpēdet a celo. q libz. n.
itelligētia mouet aliqd corpus celeste ppe 7 ime
diatē 7 aliqd nō mouet ut h? uidet in 2° celi 7 mū
di. 7 sic actus ei? dēpēdet a corpē h? mōi saltem ut a
subo in quo recipit. **Q**d aut isto mō sumat formā
siue actus corpīs p 1 libris 12. 7. **D**ic. n. 12.
in 2° h? 2. c. 8° diffinitioē aīe cōi. q ex pus oīctis nō
ē manifestū si aīa itellcūā ē act? corpīs sicut nau
ta nauis. **S**ōt g itelligi aīam itellcūā eē actum
corpīs sicut naua nauis qd nō est alt eē actū nisi
sicut motor appropat? or̄ act? p̄pzi corpīs. **I**te
12. in 2° h? 2. in 8° 7 12° methaph. diuisit subam i
mām 7 forām 7 opositū. 7 si ipe ibi ppe accipet for
mā p pfectionē cōstituta in eē p suū subm 7 dante
eē subo. diuisio nō eēt sufficiēs. cū sit t aliq sube. s.
itelligētie mouēs cōpa celestia q nō sūt mā neq;
opositū ex mā 7 forā. ut manifestū ē p phicoz cōmē
to ultio ppe finē. nec forē dātes eē subis. **R**elinqt
igit si oīo debet eē sufficiēs q ipe accipiat formā
cōiter p forā dāte eē 7 p forā dāte opationē 7 nō
eē. **I**ntētio aut cōm. cōstat eē q sic sumat formā ut
manifestū ē ex p phicoz ppe finē ultio cōmto. ubi
dicit q forē aut sūt i matēris aut n sūt in matēris
Et iō cōsiderat de formis mālibz. scdūda aut de for
mis simplicibz abstractis a mā. **I**dē p ex 8° pbi
sicoz cōmto illi? ptis. **Q**d aut nccē ē h? iptibile esse.
ubi dicit sic. **E**x hoc g appz cōp? celeste nō pponi ex
mā 7 forā 7 ipm eē simplex 7 forā ei? nō h? sub
sistere p ipm qd ē ipam nō uniri corpī celesti scd;
subsistentiā s scdm appropationē mouēdi. 7 ideo
subdit. **E**t q ipa ē que mouet ipm. **I**te dicit cōm.
12° methaph. cōmto 35°. **P**alā q forāz quedā sunt
subales quedā nō. subaliū aut quedā sūt matiales
7 quedā nō. **E**t in suo tractatu de suba or̄b pluries
accipit forām isto mō. **D**ec aut distindio latet qsdaz
q solū cōsiderat in qbusdā qternis quozū daz festi
nantū 7 nō in libris 12. 7. **S**i q aut querat
quō or̄ forā d istis. puto q scd; analogiā. 7 de quo
scdm pus. **D**ico q scdm famositatē 7 usū or̄ pus

de forā dāte eē q notior ē nobis. s. scdm ordinem
nature rei? pus 7 pncipalt or̄ de forā 2° oca sicut
accidit in mltis analogi ut or̄ sup qntū methaph. 7
si qs neget tibi istā distindionē aut eā nō acceptet.
scias ipm magi initi famositatē 7 cōsuetudini cōiter
loquentiū q nature rei 7 q obis 12. 7. **C**is
pzmiliss dicent 12. 7. **C**is q aīa itellcūā
nō ē forā subalis corpīs hūani p mō. s. dāns esse
subale specificum foralit. 2° q ē forā cōpīs hūani
2°. **P**rimū p̄baret cōnibz q b? p̄pobata fuit opi
nio **A**lexadri 7 tu cōsidera in illis 7 eas pficias si sit
opus. **S**ecundū aut p̄bat facit. q aīa suba q est
opans intrinsecū appropatū alicui corpī mō p̄dcō
ē suba illi? corpīs scdm forām h mō 2°. s. n. intelli
go noīe forē scdm illā acceptioē. **Q**uācūq; aīa itel
lectiua hūana ē h? mōi suba que ē opans intrinsecū
appropatū hūano corpī in opando. ei? n. opatō de
p̄det p̄prie ab aliquo exēte in corpē hūano. s. ab
intentionē ymaginata scdm mōm loquēdi cōm. uel
a fantasmatē hūano scdm mōm loquēdi cōm. 7 p
h? torū itelligo actū cogitatie uirtutis. que ē ppa
hoī. ista. n. uirt? ē q imediate dēferuit itellcūi ad
intelligendū pntando ei spēs tez a q b? mouet ad
suū actū itelligēdi 7 h? iferius p̄batit deo ccedē
te. p que etiā mōm itellcūi moueat a fantasmati
bus seu ab intentionibz exētibz in vīte cogitatie
una cū itellcūi agēte p̄terius p̄scutādū ē. 7 q hēc
sit intentio 12. patere p̄t ex mltis suis oīctis. p ex
diffinitioē cōi aīe quā uestigauit 2° h? in q h? q
aīa uult ē actus p̄im? corpīs qre 2°. **S**i igit sub ista
diffinitioē cōphendit aīa itellcūā ut ut uelle 12.
in p̄cula sequēti ubi dicit sic. **P**rimū salt igit oīctū
ē qd sit aīa 2°. **E**t q aīa itellcūā nō est forā dās
eē corpī ut oīsum ē. **R**elinqt ipam eē actū scdm
aliū mōm. 7 h? si igit 12. p suū mōm loquēdi sub
cōditioē cū dicit. **S**i aut aliqd cōe ē oī aīe 2°. p h. n
dicit itelligē q illud nō est cōe uniuocū penit? oīo
s. eē actū ip̄s? corpīs. nō. n. or̄ de aīa itellcūā ea
intentionē q or̄ de alīs aīabz ut oīc ibi cōm. **E**t ideo
etiā 12. p̄pzi p̄ oīc. q aīa itellcūā nulli? corpōi
ē actus supple dās eē corpī. s. si ccedat eē act? cōpo
tis nondū h? quō sit actus. utriū sit sicut naua na
uis 2°. sufficit igit ad illā cōm notificationē q aīa
sit actus p̄im? 2°. p̄p̄ea in eodē 2° i fine illi? capli
Quoniam aut ex in certis loquens cōmētor de aīa
dicit q aīa nō est sine corpē. q ipa ē aliqd corpīs.
Uerū est autē ipam nō esse sine oī corpē quantum
ad suū actū receptum. 7 est aliqd corpīs. s. actus
aliquo mō. **P**̄p̄ea in 12° methaph. ca. **D**ubita
bit aut aliq. dicit q in qbusdā nihil p̄hibet formā
manē p? corruptionē sui cōpositi. ut ē itellcūus.
Illo aut putādū ē 12. dicit q forā que ē unita ma
terie scdm eē 7 dās eē forat remanebit p? corrup
tionē cōpositi sicut p ex cōibz sup? iductis. **I**te
p p̄ ei? dā in x^o ethicoz. ubi pluries uult q hō ut
itellcūus ē uel maxie itelligit qd nullo mō uertū ē
si itellcūus nō eēt act? 7 forā hoīs 2°. **C**is igit istā
pōnem 12. 7. cōm. ē unū dubiū cōe. q aīa q hō
forat itelligit. qd si qs negat n eēt cū eo disputā
dū. g oz q itellcūus sit ei? forā dāns ei eē subale spe
cificū. nihil. n. opatur suā p̄p̄ia opationē imanē
tem paliqd extrinsecū ab eo. **E**t cōstat q aīa oē in
telligēs uel ē pur? itellcūus uel h? itellcūm p̄ez sui.
cū g hō itelligat segut q aut sit itellcūus pur? qd ē
absurdū. aut q h? itellcūm p̄em sui. 7 sic idē ē qd
p̄imū. **P**̄p̄ea. **S**i aīa itellcūā nō eēt forā sub
stāntialis dās eē corpī hūano opoztēt aliā eē formā
subalē dante eē subale 7 que ē illa forā? mīz n? 7
ipossibile eē aliā formā nisi aīam itellcūā. **A**d
p̄imū istoz dicit aliq intentionē cōm. fuisse q q
uis suba aīe itellcūie sit segata scdm eē ab hūano

corpe tñ hōi attribuit intelligere ppter istā causā; qā ipēs intelligibilis informās intellēm cātur a fantasmate hūano 7 ē quedā silitudo ipsi. 7 sic homo intelligit. **C**ed indubitatē salua pace illoz nūq illud dixit cōm. nec fuit ei? inten? sicut p? scientibz cōmtra ei? **E**x h. n. solo q? spēs intelligibilis cātur a fantasmate nō nō segtur nos eē intelligētes. s. for? te ex hoc bñ se queret q? fantasma eēt intellēdū ul? res ipa fantasmati sicut p? h. q? spēs que ē in uisu ē si militudo color nō segtur ipm colorē eē uidentē s. q? uē. **U**n oīco q? ista nō fuit intētiō cōm. 7 gūiter peccāt q? hoc ei iponit. **A**lī dō imponūt ei aliud mirabile. s. q? eadē nūero spēs intelligibilis informat intellēm possibile 7 fantasma hūanā. 7 cū ipa spēs i? intelligibilis sit imēdiatū pncipiū intellēctūis 7 a d? intellēctus segtur ut dicit q? hō intelligit qā h? in se pncipiū ipi? intelligit sibi in exēis. **A**d hoc aut impo? nendū cōm. moti fuerūt ex qbusdā uerbz cōm. q? scē pfit in pma dīgessione ubi dīc. q? intellēctā speculatiua. i. spēs intelligibilis cōstituitur in eē per ouo suba qz unū ē intellēctus māl? 7 aliud ē itētiō ymagia? ta. i. fantasma. **E**x q? festinat ad iponendū illi bono uiro q? scdm eū eadē spēs intelligibilis nūero informat intellēm 7 fantasma 7 sic hō intelligit p spēm i? intelligibile sibi unitā. **S**ed sine dubio isti mirabilē 7 iuste se hnt ad cōm. iponēdo ei talia mirabilia que ipē nō intellēct. hñ. n. i? i? cōm. q? una 7 eadē forma nūero nō repñat ul? 7 indiuiduā. forā autē abstracta que ē in intellēctū repñat ul? 7 forā que est i? fantasma indiuiduā. **2** **P**roterea. una forā nūero nō ē in corpe sine corpe. mō oīs forā pñat fantasma est i? corpe cū fantasma sit dñs organica 7 oīs forma apud intellēm ē dñs sine corpe subieue cū intellēctul nec sit corpe? nec dñ? i? corpe. **E**t si dicat ad oīa ista 7 silita q? illa species licet sit una nūero tñ est alia scd? eē aliud. n. eē h? i? intellēctū 7 aliud i? fantasma. s. im? plicat contradictionē qā unitas nūctalis forē nō stat cū diuersis eē simul conueniēti b? ipi forē. 7 amplius **S**i h? aliud eē in fantasma 7 i? intellēctū cōstat q? in fantasma habet eē indiuiduā 7 nō abstractū seu abstracta. scdm aut q? indiuiduā existit nō ē pncipiū intelligēdi. q? scdm q? est i? hōie nō est pncipiū intelligēdi 7 sic hō non intelligit p eā. 7 iō nūq? h? fuit i? intētiō cōm. **Q**u aut cōm. dixit q? aīa intellēctiua speculatiua ē. **P**er q? istud recipit eos p fallaciā eq uocatiōis in h? noīe subm. nā cōm. 7 **A**liqñ accipit subiectū p fundamēto cui aliqd iest 7 iheret 7 aliqñ p obo sicut p? in 2° h? cā. de sensu cōi. ubi **A**lī dicit. **N**usq? igit sensus sub? sensibilis est 7 cōscernit sub? sensibilis oīas. Manifestū est igit q? ipē accipit ibi subm p obo 7 in mltis alijs locis. accipit etiā p subo ppe cui res accñs iheret 7 sic loqut cōm. h. n. accipit subm p subo cui species in heret cū dixit intellēctū mālē eē unū de illis subis 7 accipit subm p obo cū dicit intētiōē ymagia? tam eē subm p qd ē ue? qā. s. species ei cōformāt. **E**t q? hec fuit ei? intētiō manifestū ē in spiciēti sequētiā. **D**icit. n. cōm. manifestādo suā intētiōē q? forare p intellēm. i. intelligē uel ad? intellēctus ē sicut cōprehendere p sensū. cōprehendere aut p sensu pñat p ouo subiecta quoz unū ē subm p qd sens? sit ueris 7 ē sensatū extra aīam aliud ē subm p qd sensus ē forā exēis 7 ē pma pfectio sentiētis. i. uis sensitua. 7 sic manifestū ē q? scdm cōm. sensatū extra aīam ē subm ipi? sentire. **N**ō quis eēt ita dīctā dōz medax q? cōm. iponeret q? sensatū eēt subm ipi? sentire in quo qd subo sit forat 7 in heret ipa sensatio. s. eēt ualde iconueniēs d? tātō pho. p? cipue cū ipse dicat in 2° h? q? sensibilia extra aīam nō sūt itētiōes nisi in potētiā. non g? uult dicere cōm. q? fantasma sit subm speciei intelligibilis i? quo

recipiat ipa spēs 7 iformet ipm. que icōueniēti? intellēctū cōm. **Q**uid g? dicendū ē ad illā rōem **C**onfi? detādū ē igit q? intellēctus sicut sup? dicebat ē op?rans intrinsecū in opando unite se hñs ad corpus humanū scdm nām. opatio aut opantis intrinseci 7 appropati attribuit toti cōposito ex corpe 7 i? i? intrinseci opante. ut dicim? celū mouē se cū tñ mouere corpus celeste sit opatio detmīnata ipi? intelligētiē que nō dat forat eē corpi celesti. **S**ūt dīcē oum q? cōpositū ex intellēctū 7 hōie corpali intelligit. 7 hoc ue? ē rōe pñs in q? est intelligē. sicut exēplificat **A**lī in 4° phicoz q? hō rōcinat qā aīa rōcinat 7 sic rōe pñs hō intelligit. neq? ē necē cū aliq? opatio attri? buitur alicui rōe pñs q? illa ps sit forā aliāz pñuz. cōstat. n. q? uisio ē i? solo uisu uel organo hñte i? se ui sum 7 dicim? hōiem uidere. 7 tñ uisus aut eius organū non pñat alias pñs corpis ut manifestū ē p se. **S**ed ad formā rōis cū arguit. illud quo forat hō opatur ē forā hōis. oīco q? ue? ē uel forā oīs eē uel intrinseci opans mō p cōposito 7 sic ē hñc. **S**i opponēs adhuc difficultatē. qā nihil agit nisi scdm q? est i? actu. g? illud p quod hō agit ē ens actu. si igit hō agit p intellēm requit q? illud ē ens actu 7 sic ē forā oīs eē. **P**roterea tu dicis q? hō rōe pñs intelligit 7 iō h? ē uera hō rōe pñs intelligit. **C**ōtra opatō non ē nisi entis 7 unū. h? ē manifesta. mō si aīa intellēctiua ē sepata scdm eē ab hōie tñ totū cōpositum ex ipa aīa 7 hōie corruptibili nō ē qd unū cū ex di? ueris subsistentibz nō cōstituat aliqd unū simplē. **C**ū idubitant est maior difficultas h? ppositi? scio q? h? ē ultimū posse illoz q? destruūt phiam cōm 7 **A**lī **D**icamus igit eis q? ue? est nihil agē nisi scdm q? ē ens actu. 7 q? oē illud p qd aliqd cōpositū foraliter agit ē ens actu. s. cōpositū eē ens actu p ali qd ē ouplē. **N**ō mō q? illud ē ē actuale recipiatur in alia pte cōpositi 7 h? mō cōpositū ē ens actu per for mā mālēm q. s. ipm ē ē actuale recipi in mā subie? ctā. 7 iō tales foras uocat cōm. cōstitutas in eē p sua subiecta. qā eē suū de pēdere a mā tanq? a subo i? quo recipit. **A**lio mō cōpositū dñ ē ens actu p pte eo q? illa ps est ens actu. illd tñ ē ē actu nō recipit in reli qua pte cōpositi ut in subo. **S**ed ē in pte illa q? dicit cōpositū ens actu. uerbi grā. ppter illos in qbus de nouo oīz phia dicim? q? hō ē cūspus nō q? cūspitū do recipiat in alia pte q? i? capite sed solū recipit uel existit in capite 7 tñ absolute dicim? q? hō ē cūsp? p? p? p? cōnabilt aliqd cōpositū ex corpe 7 aliq? opante intrinseci opans actu rōe pñs que ē ens actu nō tñ q? illud ē recipiat in corpe subieue hoc nullum ē iconueniens. **E**t si accipēs istā ulem pñem q? oē illud p qd cōpositū agit est actu ens ita q? illd eē recipit in subo. oīco q? h? nō est oīa nisi i? cōpositis ex mā 7 foris mālū q? cōstituitur i? eē p sua suba. sed non ē uera in cōpositis ex corpi b? 7 foris imālū b? 7 ppetuis cū mōi ē aīa intellēctiua scdm **A**lī **C**ū g? bñter q? cōpositū ex aīa intellēctiua 7 corpe humano intelligit rōe pñs in q? sola ē ipm intelligere subieue. s. rōe aīe intellēctiue 7 istud aggregatū ē ens actu p aīam intellēctiua uel rōe aīe intellēctiue eo q? ipa ē ens actu. illud tñ eē nō recipit i? corpe humano subieue. **S**ed tu ppetuēdo infestab. quare cōpositū ex aīa intellēctiua 7 corpe asini nō diceretur ens actu rōe aīe cū tñ eē aīe nō recipiat in corpe asini. **2** **D**ico q? h? ē p tātō. qā aīa intellēctiua p sui nām nō est apta nata de pēdere ex corpe asini i? op?ratōe sua ppa. nec aīa asini oīs eē corpi asini ē eiuf forā. ppinq? in nā ad aīam intellēctiua. s. aīa intellēctiua p sui naturā nata ē moueri ad actū suū a b aliq? exēte in hōie. qā ipa aīa oīs eē forat corpi hūano ē forā. ppinq? aīe intellēctiue int oēs foras mālēs. s. aīa cogitatiua 7 in tantū q? cōsuetudo fuerit ipam

uocare itellm. **Az** met noiat ea itellm passiuu.
ista. n. aia rocinat de rebo indiuidualt 7 pculatit
apprehens. sicut itellm abstrat de uilbo. 7 hec
etiā e cā qre hoi attribuit itelligē mō pdictō 7 n
asino aut equo aut alii aiali. ga. s. ei? aia nō est ita
ppinā scdm nām aie itellechiue ut forme rez exn
tes in ea sint sufficiētis spūalitatis ad mouendum
aiam itellechiuā ad suū actū. 7 in hac solutōe gau
debit aius me? cū dei laude. **Sed** qd obicitur q
opatio nō ē nisi entis 7 unū? illud opositū nō est
unū scdm eē. **Dico** q aliqd opositū eē unū scdm
eē pōt itelligi duplt. **Uno** mō q eē unius sit ide
eēntialt cū eē alteri? 7 nullo mō diuerſa eē. 7 sic ē
opositū ex mā 7 forā māli. **Alio** mō itelligit oposi
tū eē unū scdm eē eo q eē unū pti nō ē distictū
loco 7 subo ab eē alteri? 7 cū h actus unū illoz p
prie 7 immediate depēdet ex alio? hoc mō opositū
ex corpe 7 opante intrinſeco icorpozeo dī unū scd
eē. 7 hoc apte docuit om. sup secundū celi 7 mūdi.
ubi loquēs de forā mouēte celū. oīc sic. **Recipiens**
aut istā forā 7 adunatū cū ea ē corpus celeste ad
qd cōsequūtur diuēſiones corpales 7 alia accētia
que in eo iueniūtur 7 iō forā 7 formatū sūt i eo
idē nūero. sed scdm diſpōnem magi diuēſitatis q
sit adunatio recipiētis 7 recepti in forā abstracta.
Ecce q in corpe celesti forā 7 formatū sūt idē nūe
ro. sūt aut 7 in pposito. **Compositū**. n. ex aia intel
lectiua 7 corpe corruptibili ē unū isto mō. 7 h mul
tū bñ sufficit ad h q dicat opati. **Propt** ignozātiā
aut h? distictōis qdam in tñ deducti sūt ut dice
rēt aiam itellechiuā eē unitā corpi hūano scdm eē
sic q eē eius recipit in ipso corpe hūano 7 itetū ipi
Ex quo sequit q itelligere qd recipit i itellcū re
cipit in corpe hūano ut i subo salte paccis. qeqd
n. recipit in aliquo diūcto corpi scdm eē recipitur
nōcio i corpe. 7 sic itelligere ē in corpe sicut tagere
qd ē gūssimū icōueniēs 7 cōtra oēm phiam. **S**
obicitur p dictū **Az** in erroibz h? libz ubi dicit q
meh? ē dicere aiam nō itelligē sed hōiem aia. g. ult
q aia nō itelligit. **Dico** q h ipse oīc supposita opi
nionē antiquoz q ponebat aiam itellechiuā eē or
ganicā ut p ibide. scdm. n. h uerū est q aia intellec
tiua nō itelligit ut suppositū p se subsistēs s hōmo
p aiam. 7 q h sit ei? intentio pōt qlbet uidē cōſide
rādo ibide. **Cōcedo** q hō nō itelligit p se sed rōe
partis. 7 h ē uerissimū. illa aut ps nō ē forā recepta
subiue in corpe hūano per se unita ei scd eē actū
ga si sic nunq separet ab eo nisi corūpetur. **Et** di
co ulterius q p itellechiū hō ē hō. s. nā itellechiū seu
rōnalis. sed illud eē hōiem nō est eē receptū in mā
subiue. qā nulla nā itellechiualis nec entitas recipit
in mā corpali. 7 hoc eē hōiem. s. eē rōnale ē esse di
uinū 7 ppetuū scdm **Az**. **Ad** aliā cōfirmationē cū
dī. oē itelligēs uel ē itellcū. s. iā dicit q hōmo
ē hōis itellcū tāq partē sui 7 p quē mōm. **Et** te
bes scire q istā solutionē h? rōis qualē hō itelligit
qstū ad aliqd posuit. **Reuerēdus** doctor phie **M** gr
Remigius d. **Strabātia** in quodā suo tractatu d itel
lci q sic icipit. **Cū** aia sit alioz cognoscitiua. s. post
hūc qdam iūmici opionis **Az** 7 cōm. posuerūt pdic
tas obiectiones qst tēptatū solue scdm dicta phoz
pdictoz 7 in h dei grā nō modicū gūlabar. **Ad**
aliā difficultatē cū dī. q oportet aliā eē forā. dico
q h ē uerū scdm opionē **Az** 7 cōm. nā illa ē aia co
gitatiua q est nobilissima forāz māliū. 7 p eā hō ē
generabilis 7 corruptibilis. ut dicit om. in isto 3.
omto 32. **Nec** ē aliqd incōueniēs q ipsi? hōis sit
duplex forā ppa qz una tēt ei? cōpon eē subale. 7
alia eē intrinsecū opans a qua tenoiat itelligens
mō supdicto pcpue qā hō ē ens nobili? 7 pfectius
oīum que sūt h. **De** h tñ ingret infer? seozū 7 di

uisim ubi queret. an aia sensitiua 7 itellechiua i ho
mine sint una sola suba aie an diuerſe. **Sed** atten
tendū ē q licet ista fuerit tēminatio **Az** 7 cōm. p
cipue. 7 h nō tenoco in dubiū. tñ dico 7 firmat alt
eē oicendū assero. s. q ipa aia itellechiua ē forā suba
lis oans eē 7 unita scdm eē corpi hūano. 7 tal for
ma subalis que h? initiū eēndi nō qd ē ab aliq agē
te pculatit educēte eā de potētia materie. s. ab agē
te uli qd ē cā totū eē. s. a dō suppmo pducēte eā
simplici pducēte sine motu 7 tēsmutatōe ex nō
subo. sicut 7 oia alia creauit ista qd ē suba uirtute
oīa ppetuabit in futurū qūis sit adnōbila bñ d se.
Dico etiā 7 teneo firmat hāc subam hre uirtutes
q dā nāles que nō sūt actus aliquoz corpaliūz or
ganoz sed fundātur immediate in eēntia aie. 7 sunt
itellcū possibiles 7 agens 7 uolūtas. **Iste** qd ē uir
tutes sūt eleuate sup mām 7 capacitātē matie cor
palis supexcellūt 7 facultatē ei? supgrediūtur rōe
sube aie quā cōsequūtur que nō pōt totatē icludi a
mā 7 qūis ipa sit in mā tñ remanet ei aliqua actio
in q mā corpalis non cōicat. 7 oia talia attributa ei
scdm fidem nām uerissima sūt simpit 7 oīo. **Et** q
ipa pati pōt ab igne corpali 7 teuniri corpi p? mo
tē iussu creatoris dei. **Por** aut tēmrationē inducē
nō intēdo neq scio eē possibile s. simplici fide hec
puto eē credēda ut 7 alia mltā q credēda sunt sine
rōe tēmratione. sola auctoritate sacre scripte 7 diui
nis miraculis approbata. 7 sic recipiendo talia nos
meremur. **P**icit tñ doctores fide nō hre meritū
ubi hūana rō pbet expimentū. **R**ōes aut phice
que cōtra istā uia eē uidetur soluēde sunt scd pze
missa. **R**ōes. n. pcedūt si ponētur aiam rōnale esse
factā a generate pculatit 7 p extractionē de poten
tia mae. **Sed** qā nō est ita imo ipsa est creata a deo
immediate. iō mltā pōt hre que alie forē māles hre
nō pnt. s. q ipa remaneat p? mortē scdm suā sub
stantiā nō aut inqūz forā. 7 q ipa non sit extēsa
scdm extensionē corpi. 7 q recipiat nō indiuidua
liter sed ult. 7 q sit itellechiua p se. 7 q possit recipe
spēs itelligibiles 7 itelligere 7 tñ ipm corpi nō re
cipier istos act? neq etiā aliq ps corpi. 7 oia talia
q si aliqui p aspctū nō uideretur sufficē ad solutio
nes rōnūz nō tñ ppter h? debet oturbari. qā certū ē
q auctoritas oīa maior ē fide debz facē q qūq
rō hūanitus inuēta. sicut auctoritas unū phī pua
let uni debili rōni quā aliq puer iducēt. **R**ōes
aut que sūt cōtra smāz **Az** sup posita de leui soluūt
uisis pdictis. **Ad** pma pōt dīci q hō distiguitur
ab aliis p itellcū ppe dicit tanq p opans intrin
secū qd in opando unite se h? ad corpi scdm nām.
7 p aiam cogitatiuā distinguit ab aliis sicut p for
mā cōstituentē ipm i eē subali specifico. 7 sic utraq
ē eius forā oīsimode ut p. **Et** de ista forā hōis. s. q
ipm cōstituit in eē subali itellechiū. qd dicit i 2.
phicoz omēto 26. q oī nālem p suā cōsiderationē
puenit ad formā abstractā. s. ultimā scdm eē ei?
in mā anq? pueniat ad cōsiderationē d forā hōis. q
dicat q nālis anq? pueniat ad cōsiderationē de itel
lectu q ē forma hōis nobilissima debet cōsiderare d
forā abstracta ultia supple uia generatōis cuius tñ
eē ē in mā. 7 hec indu bitatē ē aia cogitatiua. que
p tāto dī abstracta qā multū spūalit recipit 7 cōſi
cit sup oēs foras māles. **Et** iō idem? **Az** i isto li
anq? cōsiderauerit de itellcū imāl cōsiderasse d fan
tasia sub qua cōſtēdit cogitatiū hōis ut pus tecla
ratū fuit. de forā oī hōis que ē opans intrinsecum
itelligit om. qd oīc in fine illi? omī. **S**cia igit nā
lis cōsiderat de eē forāz qūq? pueniat ad ultimam
forāz māliū. s. aiam cogitatiuā 7 pma abstracta
s. itellechiuā hūanā. aut qd idē ē ut puto ad foras
pmas forāz q sūt medie i eē in illas sicut existiat

de forma hoīs ultia. s. itellechiua. Ques sequentes
rōes pbant aīam itellechiua eē forā p pām hoīs
sed nō sequit. q̄ e forā oīs eē. imo eēt fallacia eq̄
uocatōis aut oīs. Cōsequētes auctōitates Az.
in oppositū 7 oīm. solute sūt p oīstinctionē pōsitā
pūis quare zt.

Quare neq̄ ip̄sū ē zt.
Idic querit. Itz itellechiū possibīl
sit aliq̄ ens actū de se. aut sit ens
in pura potentia receptiua. Et ar
guit p q̄ nō ē ens in pura potē
tia. q̄a nullus actus ē ens in pura
potētia. h̄ ē euidens. s. itellechiū possibīl ē quidā
actus ut ut. cū sit aīa 7 suba sepata q̄ zt. Q̄z si
itellechiū eēt ens in pura potētia tūc nō oīstingue
ret a mā pma. h̄ aut ē ip̄sibile manifestū. q̄a cū mā
pma sit i oīb subis generabili 7 cōruptibili
oīs h̄erent itellechiū. 7 pbatur oīa. q̄a oīs oīstine
ē pactū. ut uult Az. 7 methaph. cū ḡ matia pma
sit ens in pura potētia. si similiter itellechiū esset
ens in pura potētia nō oīstinguerent ab inuicē. Et
si q̄s dicat q̄ oīstinguitur pactus ad quos h̄nt ha
bitudinē 7 quos recipiūt. Contra. sūt possēz oīcē
q̄ mā hoīs 7 mā aīa oīstinguerent uel eēt oīstic
te pactus. cū actus oīstos recipiūt. Itē nihil oī
stinguit ab aliquo p aliq̄ qd ē extra suā eēntiam.
actus aut ē extra eēntiam potētie pure. Item. si
itellechiū possibīl eēt ens in pura potētia. aut eēt
eiusdem perfectiōis cum matia pma. aut esset
ip̄fectior 7 magis accedēs ad nō ens. aut eēt magis
perfectus 7 magis appropinquat ad ens actū. h̄c
est diuisio sufficiēs. cum. n. mā pma sit mediū iter
nō ens oīor ens actū scdm oīm. in p̄ phicoz oīto
7. nec ē q̄ altero istoz mōz itellechiū possibīl se
h̄eat ad ip̄am mā pma. Et si dicat q̄ sit oīstis per
fectiōis tūc idubitatēz eēt de nature ē 7 sp̄s sicut
in talibz oīgit accipere idēptatē. Si aut diceret q̄
itellechiū possibīl eēt ip̄fectioris eēntiatis q̄ matia
pma h̄ statū eēt absurdū. q̄a itellechiū possibīl ē res
7 suba abstracta 7 oīa. Et si dicat q̄ ē maioris p
fectiōis 7 magis appropinquat ad ens actū. q̄no tūc
ē ens pure potētie. h̄ ut ip̄sibile oīo. Sicut. n. ex
pte nō entis nihil recedit a mā pma. s. magis appo
pinquādo nō entis q̄ ip̄m sit nō ens ita q̄ int māz
pma 7 ip̄m nō ens nō est q̄dus eēntiatis mediū
sic inter ip̄am matia pma 7 ens actū non uidet
esse mediū gradus eēntiatis. quāz relinquitur q̄
intellectus possibīl uel sit actus uel matia pma
uel non ens oīo. Arguit 7 ad p̄cipale. nāz si in
tellectus possibīl eēt ens i pura potētia scdm se se
queret q̄ sp̄s intelligibilis eēt eius forma subalis
qd ut ip̄sibile cū sp̄s intelligibilis sit de genere q̄
latis ut ut. 7 diuerse sp̄s intelligibiles pnt eē sil i
intellectū 7 nō diuerse fore subales sp̄s q̄re zt.
Et pbatur oīa. q̄a illud qd p̄ recipit in ente pure i
potētia ē forā subalis ut ut d mā pma ex p̄ phicoz
sp̄s aut intelligibilis pōit illd qd p̄ recipit i itellechiū
possibīl ē zt. C. Oppositū arguit auctōitate Az. i
ista p̄tā. ubi plane oīc q̄ ip̄i itellechiū possibīl n̄ ē
aliq̄ nā nisi q̄ possibīl uocat ē. Et p̄aud i p̄s oīc
q̄ itellechiū quo opinat aīa 7 itelligit nihil est actū
eoz que sūt an itelligē. 7 sic ē pura potētia. 7 ibi
dē ut illud intendē oīm. De isto oīcū aliq̄ sen
tentia Az. 7 oīm. fuit itellechiū possibīl. s. in q̄ reci
pit itelligē nō esse aliq̄ ens actū de se. s. solū subaz
pure in potētia 7 hoc pbatur sic. Illud qd recipit
de se oīa entia actū non ē aliq̄ ens actū q̄a sic reci
pet se ip̄m qd ē ip̄sibile. s. itellechiū possibīl reci
pit oīa entia actū. qd pbatur. q̄a itelligē sit p̄ceptōz
ut p̄ h̄. 7 sic cum itellechiū h̄eat nāle desiderū itel

ligēdi oīa h̄z recipe oīa entia actū. aut. n. nō intelli
geret oīa p receptionē. 7 dicit h̄c eē de m̄tationēz
Az. h̄. C. Itē h̄ pbant ex alio forā. It̄ intellectus
eēt aliq̄ ens actū aut eēt ens sensibile aut itellec
tuale actū scdm se. h̄ oīo ē sufficiēs sicut h̄ a oīm.
in erroribz methaph. ubi oīat. q̄ notū ē p se q̄ nul
la nā ē int̄ abstractū 7 māle. sed nō ē nā sensibīl.
qm̄ h̄ nō recipit ules 7 abstractas foras. Sicut. n.
recipiens foras māles ē potētia mālis. sic recipiens
foras abstractas debet eē potētia abstracta. q̄a reci
piēs 7 receptū p̄porcionāt. itellechiū aut recipit for
mas abstractas ut oīcedūt oīs. q̄ nō est nā sensibīl
7 in h̄mōz pbatōe nō oī oīat. imozari. nec etia m
ē nā itellechiū actū. sic. n. eēt itelligēs quocūq̄
alio circūscripto. Aliqd. n. nō i diget alio i opatiōe
nisi uel q̄a ē pura potētia passiua. uel q̄a ē actū trā
sit in mā m̄ exteriorē. sed h̄ mō itellechiū nō eēt in
potētia pure passiua cū h̄erēt actū. nec actus itelle
chiū transiēs ē ut manifestū ē 7 h̄ in q̄ methaph
sequit q̄ itelligēt q̄cūq̄ alio circūscripto qd est
ip̄sibile. Expimur. n. q̄ nō ē itelligē sine fantas
mate ut h̄ in isto. Etia ens actū scit p opationē.
In oīm. dicit q̄ methaph. q̄ opa facit scire actūz
7 formā. Opatio aut nature itellechiū ē itelligē
7 h̄c de se non h̄z itellechiū mālis sed sit actū intelli
gēs a fantasmate 7 itellechiū agēte utz ex isto. q̄ zt.
It̄ oīa alias rōes adducūt ad istā oīstionē. q̄a si
intellectus possibīl ē sui nā eēt aliq̄ actus uel ali
qd ens actū de se forā. tūc nō possēt aliq̄ educi de
ei potētia qd ē falsū. q̄a sp̄s intelligibilis educit de
potētia itellechiū ut oīat. 7 p̄ oīa. q̄a de potētia
enī qd i sui suba nō h̄z subaz pure potētiā nō pōt
aliq̄ educi. Et oīstiat. q̄a cū sp̄s intelligibilis edu
catur de eēntia itellechiū ut oīat si ip̄a educitur de
potētia itellechiū sequit q̄ ip̄a eēntia itellechiū sit po
tētia. 7 sic ip̄licat oīstionē q̄ sp̄s intelligibilis
educat de potētia itellechiū. 7 q̄ ip̄e itellechiū sit ens
actū aut actus. sequit. n. ex h̄ q̄ actus sit potētia.
Et pōt oīstiat. q̄a recipe oīatū ē oppositū ip̄i ac
tui. scdm q̄ docet oīm. in tractatu de suba oīz. h̄. n.
ē pati qd ē oīatū ip̄i actui. cū igitur itellechiū reci
piat sp̄s intelligibiles ip̄sibile ē q̄ sit aliq̄ actus
scdm se. unde relinquit q̄ sit ens pure potētiā ut
asserit. It̄ arguit sic. Illud qd oīstiat unūz p
se cū actū puro illud in sui nā ē potētia. h̄. n. est cā
q̄re ex mā 7 forā sit unū. q̄a h̄ ē potētia 7 h̄ ē actū
ut p̄ in 2° h̄ 7 8° methaph. sed ex itellechiū possibīl
cum actū quodā puro. s. cum itellechiū agēte sit
unū ens p se. s. aīa itellechiū hūana et oīcū ut esse
intentionē oīm. in isto. 7 i pluribz locis. Vult. n.
i pma magna oīstionē q̄ resp̄cūs itellechiū agē
tis ad itellechiū māle est sicut resp̄cūs lucis ad oīa
phanū. sicut. n. lumē uel lux ē p̄fectio oīaphanū sic
itellechiū agēs ē p̄fectio itellechiū mālis quare zt.
Dicūt etiā indubitatēz istā fuisse snām Az. 7 eius
determinationē. ip̄e. n. loquēs de suba itellechiū possi
bilis oīc q̄ nullā h̄z nām nisi q̄ possibīl uocat ē
Et p̄az p̄ oīc q̄ nihil ē actū eoz que sūt an itelli
gere. Et in cā sequēt Dubitat aut aliquis oīat.
Qm̄ potētia aīe quodā mō ē itelligibilia itelligēs.
s. actū nihil anq̄ itelligat. Et in cā. Indiuisibilibz
qdem ḡ itelligibilia oīc. Oportet aut eē potētia co
gnosces. 7 oīm. sup illā p̄tē. q̄re neq̄ ip̄i nāz zt. oī
at. q̄ itellechiū mālis nullā h̄z nām 7 eēntiam qua
oīstuat scdm q̄ ē mālis nisi nām possibilitatē cum
tenudet ab oīb formis mālibz itelligibilibz.
Propter h̄ 7 similia credūt multi fuisse intentionē
Az. 7 oīm. q̄ itellechiū possibīl sit ens pure poten
tiāle nullā actualitatē ex se h̄ns nec sensibīl nec i
tellectuāle 7 sic opinātes nitūt tñdere tōnibz i cō
tatiū. Ad p̄mā oīant q̄ ip̄e itellechiū possibīl

scdm se nō est aliq̃s act⁹ s̃ ē quedā ps eēntial aīe
hūane ex q̃ cū itellcū agēte cōstituit una substātia
abstracta. s. aīa rōnalis hūana. nec ipse itellcū
possibilis scd̃ istos ē aliqua aīa s̃ ps aīe. 7 ī uidet
sentite **Az**. in pncipio h̃ tertiū ubi oīc sic. De pāte
aīe aīe **z**. Et sic uult apte q̃ itellcū possibilis est
ps aīe qua aīa cognoscit 7 sapit. **Q**uādiā dicerent
negādo cōnam. 7 cū dī. q̃ oīs dīstīctio est p actū.
forte diceret uerū ē dīstīctio actū 7 dīstīctio cōpo
sitorū actus. n. dīstīnguūt p se ipos 7 nō p aliqd
aliud forāl. 7 cōposita etiā dīstīnguūt p suos ac
tus magi q̃ p mām in q̃ cōicant. s. dīstīctio potenti
aīe uel entīū potēntialī nō q̃ sit p act⁹ forāliter 7
intrīsece s̃ in se ipis pnt dīstīguī eēntial. **U**erū est
tū q̃ in noticiā dīstīctōis potēntiaī 7 entīū po
tēntialī nō ducimur p nisi p dīstīctōne actū.
Et pōt oīa nīlomin⁹ q̃ mā pma 7 itellcū dīstī
guūt reāl 7 cāst p suos act⁹ ppos. qā mā pma
recipit act⁹ istos. i. īdiuiduales 7 h̃ exntes 7 nūc 7
hōtes cōtrariū quocūq̃. s. itellcū possibilis recipit
act⁹ uel 7 abstractos nō exntes h̃ 7 nūc neq̃ cō
trariū hōtes p se. Et hoc assignauit **Az**. in isto. 7
cōm. explicauit dīstīctōe receptiōis in itellcū 7 ī mā
in illo caplo. Dubitabit aut aliq̃. Et cū dī. q̃ scd̃
h̃ mā hōis 7 mā eq̃ debet eē dīse. qā forā hōis 7 for
ma eq̃ sūt diuersi act⁹. **P**ico q̃ nō est sīl. qā null⁹
istoz actū ē ppus matie pme 7 iō pīstos nō dīstī
guīt mā pma corpālīs. **S**ed act⁹ abstract⁹ ē ppus
itellcū possibilis act⁹ īdiuiduā ē ppus matie
pme corpālīs iō h̃ dīstīnguīt scdm istoz actūū
dīstīctōne. 7 pāpue nō ē sīl. ppt aliud. qā mā pma
hōis ē ī potēntia ad forāz asīnī 7 equi. 7 iō dīstīguīt
māe pme istoz p se. s. mā corpālīs nullo mō est in
potēntia ad act⁹ uel 7 abstractos. nec ens ī potēntia
in corporeū. s. itellcū possibilis ē ī potēntia ad forāz
īdiuiduales. 7 iō nō ualet rō. Et istā solutōē uidet
hōe a cōm. ī pma magna dīstīctōe. ubi oīc. q̃ dīstī
tas natē recepti arguit dīstīctatē natē recipiētis. 7
idē ap̃at̃ ī cā. p̃allegato. 7 forte dicit p. 7 cū oīat
ulīd q̃ nīl dīstīguīt ab alio p aliqd qd̃ est extra
suā eēntiā. uerū ē tanq̃ p pncipiū forale. qā forā nō
est de eēntia ei⁹ cui⁹ ē forma. s. h̃ dīstīguīt ab alio
tanq̃ p cāz finalē. 7 sic ē h̃. nā act⁹ ē quodā mō finis
potēntie **z**. **A**d aliā cōfirmatōē diceret. q̃ intel
lect⁹ possibilis ē alio gradu eēntiā mā pma. 7 ē nō
bilioris ordīs simp̃t. sicut itelligē ē opatio nobili
or alijs opatiōib⁹. nec sequit ppt h̃ q̃ ipe sit act⁹
qā ī potēntia pura pōt eē qd̃ ita. s. q̃ unū ens pure
potēntie scdm se sit simp̃t honozabilis alio. sicut ui
tem⁹ q̃ ī puro act⁹. s. q̃ eēntia sua nullāz īcludit
subāz potēntialē ē ordo. forā. n. sp̃cifica hōis ē lōge
nobili⁹ q̃ forā ignis. 7 forā ignis q̃ forā terre. 7 tū
cōstat q̃ nīl illāz forāz ē cōposita ex diuersis subijs
quate simp̃t ī ente pure potēntie receptiue pōt esse
grad⁹ mō p̃dicto. **A**d aliā dīcēt. q̃ sp̃s itelligi
lis nō unī itellcū possibilis sine itellcū agēte īmo
ordīe natē pus unī itellcū agēs itellcū possibilis
bīlī q̃ sp̃s itelligibilis. 7 iō itellcū agēs entī forma
pma subāl itellcū possibilis. sp̃s aut rei itelligibilis
entī forā accītal. qā p̃suppōit ens actū. q̃te nō vī rō
Et h̃ opīo īdubitat mltā p̃babīl ē. 7 scio q̃ multi
eoz q̃ cōsiderauerūt ī phīa **Az**. 7 cōm. istā receperūt
ut ueram. **C**ōtra h̃ tū sūt dīfficultates nō pauce.
Vna ē. qā si iste itellcū possibilis ē subā pur potēntia
lis 7 null⁹ act⁹ nec act⁹ ens. sequit q̃ aīa itellcū
hōis ē corruptibilis qd̃ ē cōtra **Az**. ī isto. 7 ī n. 7 h̃.
7 pbat cōna. qā cū ens pur potēntialē nō possit exīstē ī
actū sīn actū sibi īhēntē ip̃ p̃ficiēte ut oēs ocedūt
7 p̃p̃ ī p̃ phicoz a cōm. oportet bīt scd̃ istā p̃p̃ q̃ itel
lcū p̃ h̃eat in se aliq̃e actū p̃mū subāz īherētē
sibi 7 oātē sibi ēē actū 7 h̃ iā ocedūt isti. vī ex p̃e-

oīctis. **O**īs aut subā cōposita ex duob⁹ pncipijs ef
fentialib⁹ quoz unū ē subā ī potēntia 7 aliud ē act⁹
ē corruptibilis. vī ex p̃ phicoz. 7 scd̃ ī 8. methaph.
Ad huc aut pnt isti cauillare. q̃ h̃ uerū ē de subā
cōposita ex mā pma 7 forā subālī īherētē. s. itellcū
possibilis nō ē mā pma s̃ alīd rōis. **z**. **C**ōtra h̃
ē. qā cōm. ult ī 8. phicoz. 7 8. methaph. 7 ī de subā
oīb⁹. q̃ si celū ēē subā cōposita ex mā 7 forā optēt q̃
ēē corruptibile. mō scdm rōz p̃dictā possit oīc q̃
mā celi nō ē ei⁹ dē rōis cū mā pma istoz īferioz.
Et iō quis celū sit cōpositū ex duob⁹ subijs q̃z una
ē pura potēntia 7 alia ē forā īherēs. nō tū sequit q̃
ē corruptibilis sicut tu oīc. qd̃ nō sequit ī aīa itellec
tia. Et uīter oīs rō q̃ adducit cōtra ponētē celū ēē
subāz cōpositā ducēdo ad h̃ īcōueniēs. q̃ ēē cor
ruptibile. ualebit cōtra ponētē q̃ aīa itellcū sit
subā cōposita. 7 sicut soluerēt d̃ itellcū sic d̃ celo. qd̃
tū uidet eē cōtra cōm. q̃ sp̃cīalit 7 radicalit fundat
sup illā rōz ad dicendū q̃ celū ē subāz subm sim
plex. **S**ed adhuc qdā putant euadē p h̃ qā sicut oī
cūt nō ē sīl de aīa itellcū 7 de celo. nā corpale 7
īpūale dīstīguīt genere. ut oīc cōm. sup tertiū de aīa
iō nō potuit eē ut pncipiā eoz eēnt eadē. s. solū p̃por
tionabilia. sensibilia vō 7 cōpalia cū magi oueniāt
7 sūt unī generē nec ē ut si aliqd illius generē fue
rit cōpositū ex potēntia 7 actū ut illa pncipiā sūt ei⁹ dē
modi 7 unī rōis seu unūuoca. q̃ p̃p̃t seq̃t q̃ si cōp
celestē sit cōpositū ex matia 7 forā ut sūt ei⁹ dē rōis
7 p̃ cōis generabile 7 corruptibile. **D**ec aut p̃sua
sio p̃p̃t p̃ficiat. qā bī uerū ē q̃ cū celū sit aliqd ei⁹ dē
generis cū istis īferiozib⁹ mālib⁹. mā tū ei⁹ si māz
h̃erēt eē ei⁹ dē rōis generalis uel scdm analogiā cūz
mā istoz īferioz. s. nō sequit ex h̃ q̃ ip̃a sit unius
rōis scdm sp̃m sp̃cīalissimā sicut nec ei⁹ forā q̃ nō
h̃erēt cōtrariū eē ei⁹ dē sp̃i cū istis foris īferiozib⁹.
Dicet q̃ celū ē cōpositū ex mā q̃ ē subā pur po
tēntie de se 7 forā īherētē. illa tū mā nō ē ei⁹ dē nate
scdm se cū mā istoz īferioz. sicut neq̃ itellcū pos
sibilis ē ei⁹ dē nate cū mā ista. bī tū uerū ē q̃ magi
ouenit ista mā celi cū mā istoz īferioz q̃ itellcū
possibilis. s. nō seq̃t. p̃p̃t h̃ q̃ sit p̃mū ei⁹ dē nate cū
ea. uidet q̃ sīl iudicūz de aīa itellcū si ponat esse
cōposita ex duob⁹ subijs quaz una ē potēntia pura 7
alia est act⁹. 7 de celo si ponat cōpositū ex duob⁹ tali
bus natīs. ita q̃ si sequet celū ēē corruptibile seq̃
ret aīa ēē corruptibile. Et si nō sequet aīam itel
lectū ēē corruptibile. nec sequet celū ēē corrupti
bile. q̃ oportet oīc illā rōem cōm. nō ualere de celo
ut oportet ocedere q̃ aīa itellcū nō sit cōposita
mō p̃dicto. **P**ropterea qd̃ p̃l cogit. **S**i aīa itellec
tua dīstīguīt eē ens pure potēntie sic q̃ nō sit aliq̃s
act⁹ d̃ se nec ens act⁹. h̃ maxīe uidet eē p̃p̃t īcep
tione q̃ ei attribuit sicut ē manifestū ex p̃cessu **Az**.
ī isto. nā p̃p̃t h̃ q̃ aīa oīa itelligit p̃ receptionē
cōcludit ei⁹ potēntialitātē 7 nō p aliud mediū. s. p̃t
ei⁹ receptionem nō pōt oīc q̃ sit ens pure potēntie
qā nō recipit īmediate nisi foras accītales. s. sp̃s ī
telligibiles. forā aut accītal nō recipit īmediate in
ente pure potēntie sicut nec trāsmutatō accītal.
Et cōfirmat h̃ rō sic. oē subz qd̃ īmediate recipit
forā accītalē tēntiatz ē ens actū uel act⁹. h̃ac
h̃nt p̃ncipio. qā ī hoc dīstīguīt subm pncipale forē
subālīs 7 accītalīs. qā subm forē subālīs pncipale
ē ens pure potēntie s̃ subm pncipale forē accītalīs
ē act⁹ uel ens act⁹ scdm q̃ ens act⁹. unū ens pure po
tēntie si ponēt separat⁹ scdm eē ab actū nō ēē subz
alicui⁹ accītis. p̃apue accītis īmīat. **O**ē q̃ subm
qd̃ īmediate recipit forā accītalē tēntiatz ē ens
actū d̃ se uel act⁹. s. ipe itellcū possibilis recipit īme
diate foras accītales. s. sp̃s itelligibiles. īmediate
oīc p̃ negatōē mediū p se receptiui. 7 h̃ ē uidet sic

Aut enī recipit eas imēdiatē sine aliquo medio p se receptiuo. aut mediātē intellcū agēte p oīonem sufficientē scdm ocessionē oīum. Sed nō ē dicēdū q recipiat eas mediātē intellcū agēte. p qā si intellectus possibilis recipit spēs intelligibiles mediante intellcū agēte oportet q recipiat ipsas intellectiōes mediātē intellcū agente. cōstat. n. q intellectiōes nō recipit nisi mediātē spēs intelligibili aliqūo mediātionis. recipit q intellectiōes mediātē intellcū agēte subiue 7 sic intellcū agēs imēdiatius hēret i se intellectiōē q intellcū possibilis. Oīs aut suba in quā ē intelligē intelligit ut manifestū ē de se. q intellcū agēs intelligit ista īferiora quoz intellectiōes hz in se imēdiatē. qd ē oīa oīa. manifeste in isto. Et cōfirmat ista rō. qā ipm intelligē aut recipit imēdiatē i intellcū possibilis. aut mediātē intellcū agente. aut mediātē spēs intelligibili. si p mō hē ppositū ut declaratū ē. si z^o sequitur incōueniēs p dcm. si 3° s. mediātē spēs tūc qrit de receptōe spēs. utz. s. intellcū possibilis recipiat spēm imēdiatē aut mediātē intellcū agente. si imēdiatē hē ppositū ut deductū ē. si mediātē intellcū agēte. tūc seqt q intellectiōz recipit mediātē intellcū agēte 7 sic idē qd pū. oīz q dcedere q intellcū possibilis sit aliqd ens actu ul actus. uel q recipit intellectiōē mediātē intellectu agēte subiue. 7 sic intellcū agēs intelligēt illd cui intellectiōē recipit p tūc intellcū possibilis qd est īpossibile. 7 tūc pbatū inferi q intellcū agēs ē imēdiatū pncipiū p se actiuū intellectiōis. Qūo igit ēēt imēdiatū p se pncipiū receptiuū aut tō tūc pēdi nō appz. Itē aliq sic arguit. Si intellectus agēs 7 possibilis cōstituerēt unā subam incōporeā s. aiām intellectiūā hūanā. tūc intellcū agēs a pncipio nob uniret ut forā. 7 p dcm. qā in p instanti pductiōis hōis intellcū mālis nobis cōiungitur ut forā 7 pfectō nra i actu. utz p dcm. p cōito hō tēti q dicit nos p istū intellcū ab alijs spēs distinguī. Si igit intellcū agēs 7 possibilis cōstituerēt unā subam. tūc sūt intellcū agēs imō 7 uenit i pncipio nob cōiungeret ut forā. hō aut ē oīa oīa. in mē loq. dicit. n. in isto. cōito 3°. q intellcū agēs nō ē i nobis ut forma in actu in pncipio s solū in fine qn cōpleta ē generatō intellcū in hōitu. Mult etiā i eodem cōito q an generatōz intellcū speculatiui in nobis non uniret intellcū agēs ut forā nisi in potentia qre zc. Utz aut hēz rō bñ tēmet ppositū uidebit p. Itē ipi arguit sic. nō est de intentōe oīa. q in nob sit duplex potētia cōgnoscitiua abstracta. s. si intellcū agēs ēēt forā intellcū possibilis hoc sequerēt scdm illā pōnem. qā utq illoz intellcū ē potētia abstracta cōgnoscitiua scdm oīa. Itē arguit sic. Nulla forā informas aliqūā mām agit in illam mām quā inforreat ex qua 7 ipa fit unū ens per se reducēdo ipam ex potētia eēntiali in actū. utz educitiue. qn forā ignis nō agit in mām p pām. sicut nec lumē in hēres medio agit in illud mediū sed solū illud lumē agit cādo ipm. Et ad hāc intentionēz dixit oīa. in 8° phicoz. q agēs 7 patēs sūt ad inuicē cōigua nō cōtinua. cū q intellcū agēs se habeat ad intellcū possibilē ut agēs ad mām. sequitur q intellcū agēs nō est forā pncipiēs intellcū possibilis. Qūo aut cōducat hēz rōes fortassis uidebit i cōtribus. sufficit aut mibi ad pns qbusdā medijs oīdē q intellcū possibilis non sit ens pure potēntiale potēntia receptiua ita q nō sit aliqd ens actu de se. Itē si intellcū possibilis ēēt suba intellectualis pure potēntie 7 pficeret p intellcū agentē sibi in hērentē. sequerēt q oīs actū intellectualis pficeret i hērentē ipm intellcū possibilē. sicut oīs forā sensibilis 7 mālf pficit in hērentē ipam mām p mām que ē suba pure potēntie ad oēs actus sensibiles. 7 sic itel-

ligētie mouētes corpa celestia q sūt qdā actū itellectuales in hēret nro itellectui. 7 ēēt nō itellectus possibilis ps eēntial cuiuslibet motōis celestis. qd ut ualde absurdū. Quāst aut itelligit hō oīa. q hō gen^o entis. s. intellcū mālf nō ēēt eē in qualibet intelligentia abstracta que itelligit aliqd extra se. 7 qre sine ipō nō possem^o itelligē mltitudinē i formis abstractis forte inqret p diuīsim 7 p se. h. n. multū indiget declaratiōe. Propt hāc g rōes 7 cōsiles dicūt aliq ad qōnem pncipalē. q intellectus possibilis nō est actu aliq forā mālis. s. p se in hēres materie. Itē dicit q ipa aiā intellectualis bñ est ali qua suba intellectualis actu subfistēs per se. Itē dicit q ista suba intellectualis hō potēntiā receptiua cuiuslibet spēs intelligibilis. Itē dicit q pbatū fuit sup^o multis rōibz. 7 pōt sic pbatū ad pns. Si aiā intellectualis q itelligit qdditates cōpensionibz uibz ēēt forma in hērens alicui corpi. aut ipa tota ēēt in qlibet pte cōpis. aut una ei^o ps ēēt i una pte corporis. 7 alia in alia. Si p mō q tota suba aiē intellectualis in hēret manui. pbonam^o q q man^o abscindat. qto utz imaneat in ipa aiā intellectualis que in hērebat ei. aut nō remaneat. Si remanet. q man^o abscindat ad huc ē aiā 7 uiuit. qd ē absurdū. Si nō imanz illa aiā in manu que ei in hērebat. qritur utz illa corzū patur aut nō. Si corzū pū hō ē oīa oīa ueritatē. qā aiā intellectualis ē incōruptibilis scdm oīs phos 7 scdm oēs leges. Si dicēt q in hērebat alicui corpi s. residuo corpi remanēt. querit utz pū in hērebat illi corpi aut nō. si nō. q eadē forā nūero infor mat successiue oīs mās in hēret qd ē absurdū. Si dicat q illa eadē aiā intellectualis tota que prius in hērebat manui in hēret residuo corpi. tūc queritur que suba ē corrupta in abscindē man^o. Certūz n. ē q mā nō est corrupta cū ipa nō sit corruptibilis ut pbatū ē p phicoz. Si dō dicat q ibi ē corrupta alia forā subalis. s. sensitiua que inforabat manū hoc saltē est oīa opinionē cōem que nō pōit in hō mine aliā forā subalē nisi aiām intellectualiā. Et si dicat q illa aiā que inforabat manū remanz sine oī corpe. 7 tūc in residuo corpi remanet aiā intellectualis. tūc illa aiā nō ēēt tota aiā illi corpi. Si aut dicat aliq q aiā intellectualis ē extensa scdm extensionē corpi. hō ē īpossibile manifestū. Itē qā aliq nō hōt p incōuenienti q in hōie sint oīe aiē in hērentes corpi hūano quaz una ē cōruptibilis. s. sensitiua alia incōruptibilis. s. intellectualis. Et tō adduco alia: eodem cōem oīa quācūq uiā ponentē aiām intel lectiūā ēēt formā in hērentē corpi p se. Itē si aiā intellectualis uaret esse indiuiduo hūano 7 in hēret ei corpi ut forā. tūc seqret q mōtuo indiuiduo hūano ut forte adhuc remanēt illud indiuiduū numero qd ē īpossibile manifestū. 7 pbo cōnam. qā remanēt oī eo qd cōstituit eēntiā 7 qdditatē alicui rei remanet illa res eadē nūero. Itē. n. aliq res nō manet hō nō ut ēē nisi ppter defectū alicui pncipiū cōstitutiui. sed forte mortuo adhuc manet totū quod cōstituit ipm forte subalt 7 intrinsece. s. aiā intellectualis 7 corpi ei^o uel saltē manebit ei forā p pzia 7 singularis. 7 sic ipē idē nūero manebit. Itē dices q forte mortuo nō manebit unio aiē intellectualis ad corpi forā. 7 hō unio necessario regit ad cōstitutionē forā. Cōtra hō ē. qā uel illa unio ē res pēni^o eadē cū aiā 7 corpe. 7 sic ipis remanentibz imaneat illa unio. uel est res oīa ab utroq istoz necessatio tū regit ad esse. 7 sic aut erit pncipiū intrinsecum sube forā. aut erit aliqd extrinsecū a suba ipi. Nō pōt dici q sit aliqd extrinsecū. qā cū ista unio necessatio regit ad eē forā. ut tu ponis. oī si ipa est aliqd extrinsecū a suba forā. q cōsequitur aliqd intrinsecum ipi forā tanq suā cām ad quā cōsequat. Oē enim

posterior aliq nccio tñ ocomitās ipm pus h3 in ipo
 poti cam rōe cui nccio osequitur. Et sup ista regula
 fundat nā demitādis ppter qd. qd si illa unio ē aliqd
 extrinsecū homini 7 p oīs pterius qdditate hoīs
 necessāio erit aliq cā pōr in for. p quā cāz illa unio
 nccio osequitur ipm forte. Si cā illa nō est aīa itelle-
 ctiva p se neq corpus. qā ista manēt qñ nō est illa
 unio. **S**ed si diceret q ali qd istozū p se esset cā
 unionis h3. qd istis remanentibz nccio remanet illa
 unio. 7 sic idē qd pus. **S**ed dices q illa unio con-
 sequitur aīam intellectivā for. unitāz corpi ei. ita q
 aīa intellectiva for. unita corpi ē cā unionis illius.
Cōtra hoc ē. qā queret de illa unione sicut de poti
 7 ibit in infinitū in unionibz talibz. qd ē absurdū
 q nō ut q illa unio sit aliqd extrinsecū a suba forā
 necessāio ocomitās eā. **S**i dō dicat q ipsa unio
 aīe intellectivae for. sit alia res ab ipā aīa 7 corpore
 for. 7 sit aliqd intrinsecū ipi sube for. hoc est oīo
 absurdū. 7 p capue cōtra illos q nō ponūt in substā-
 tia 7 qdditate for. aliqā rē nisi mām ei. 7 suā aīaz
 intellectivā. **E**t cōfirmat h3 cō. qā si aīa intellectiva
 for. ē forā inherēs ei matie. tūc cōstat q ad cōstitu-
 tionē substātie for. nccio requirunt ista tria. s. mā
 foris. 7 aīa intellectiva for. 7 unio actualis aīe intel-
 lectivae ipsius for. 7 cū h3 tria fuerint actu erit suba
 for. 7 ipse for. erit. **T**ūc querit. utz ista unio actualis
 aīe for. ad mām ei sit idē penit. 7 realit cū aīa ei. 7
 corpore uel cum alto istoz. aut sit res alia ab utroq;
 istoz. **S**i dicat q sit idē realit penit. cū ambobz h3
 ulcū alto eoz. sequitur cū h3 ambo remaneāt q rma-
 nebit h3 unio mortuo for. 7 sic remanebit for. idēz
 nūero penit. **S**i dō illa unio actualis sit aliqd ab aīa
 for. 7 ab ei corpore aut ē suba uel accis. **S**i est suba
 aut ē mā qd ē absurdū. aut ē forā 7 sic for. habebit
 duas forās indiuales subales inherēs. qā certū
 ē q si illa unio ē forā suba erit forā inherēs 7 idiui
 dualis qd ē absurdū. aut erit illa unio substātia cō-
 posita 7 sic cū illa unio ponat ēē pncipiū substātie
 for. sequitur q substātia cōposita erit pncipiū substā-
 tie for. qd ē absurdū. **S**i aut illa unio erit accidens
 aut erit accis sepabile 7 sic cū aīa for. nō cōstituat
 for. in eē suo substāciali nisi scdm q ē unita matie
 for. sequitur q cōstituit for. scdm aliqd accis sepabile
 qd ē absurdū. **S**i aut illa ē accis inseparabile tūc re-
 manet remanēte aīa. 7 sic idē qd pus. **S**ed forte
 dicēt q aīa for. cōstituit ipm in esse suo substā-
 tiali scdm accis sepabile non qd ē simplt s. dispositi-
 tione. **E**t tūc arguēt ut pus querēdo rōe cui ista
 unio osequitur ipm for. 7 morari in h3 est supfluum.
Nūc declarādū ē secūdū ppositū. s. q intellectus
 possibilis ē aliq substātia intellectualis actu. 7 hoc
 pōt pbari ex oīctis. qā intellectus possibilis aut ē sub-
 stantia intellectualis ens actu aut ens intellectuāle
 pure in potētia. h3 oīso ocedit ab oībz intelligenti-
 bus. sed nō pōt ēē ens intellectuāle pure potētie
 ut satis pbatū fuit cōtra illos q h3 pōnūt. q relinqt
 q sit suba intellectuālis actu. **Q**uāst aut ista suba sit
 intelligibilis 7 intelligit se ipam. 7 qst se h3 ad intelle-
 ctū agentē inqret. **S**ed declarādū ē tertiū. s.
 q ista suba h3 potētia receptivā spēz intelligibi-
 liū. 7 pōt pbari breuit sicut facit. **A**z qā sicut sensi-
 tivū se h3 ad sensibilia sic intellectuū ad intelli-
 gibilia. h3 pōt ēē q manifestā p se ut pīc oī. 7 appāz
 12ā sicut sensitivū qñq; sentit 7 qñq; nō. sic intel-
 lectivū qñq; intelligit 7 qñq; nō salte respēctū unū indi-
 vidui 7 hoc sufficit. h3 sensitivū ē receptivū sensibi-
 liū spēz ut maiestū ē p se. 7 hoc uerz ē de sensitivo
 in quo recipit ipm sentire. q sūt intellectuū i quo
 ē intelligē ē receptivū spēz intelligit illū. **E**t h3 ap-
 te docet. **A**z in lra ut p3 cōsiderati. **T**ūc ad rōnes
 alteri opionis. **A**d pma cū or. illd qd recipit oīa

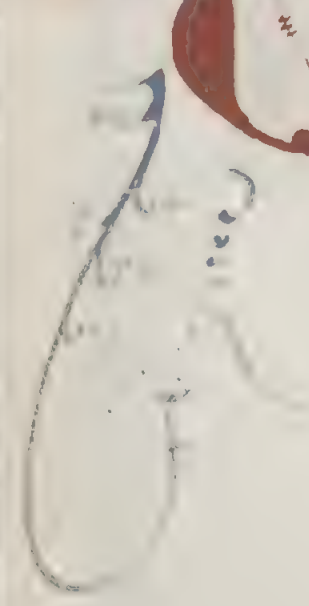
entia actu. **A**z. ocedo. 7 cū or. q intellectus recipit oīa
 entia falsū ē. 7 cū pbat q intelligit intellectus possi-
 bilis sit p receptionē alicuius intelligibilis. possit di-
 cere q uerz ē p receptionē alicuius. s. nō o3 q oē intel-
 ligē ipsi fiat p receptōz ipsi met intelligibilis seu illi
 qd intelligit. s. sufficit q fiat p receptionē ipi intel-
 ligibilis aut alicuius alteri. ad qd h3 bitudinē per se
 7 hoc mō sit intellectu ipi intellectus possibilis. s.
 p receptionē alicuius. **D**icem itaq; q intellectus
 possibilis intelligit oēs nās corpales p receptionem
 eaz uel suaz spēz. 7 iō uolo q ipse nō est actu aliq
 nā corpālis neq; aliq spēs nate corpālis. sed ē in po-
 tētia ad oēs. s. nō o3 q oēm nām intelligibilem intel-
 ligat p receptionē illi uel spēi. ppe ei. se ipm. nā
 intelligit p receptionē sui nec sue. ppe spēi ipm rep-
 sentāus. sed alio mō ut uidebit cō uolēte. **A**d
 aliā dico q intellectus possibilis est nā intellectuālis
 actu de se forā. 7 cū cludat ex h3 q sic intelligeret
 quocūq; alio circūscripto. dico q nō sequitur. 7 ad p-
 bationē cū or. q aliqd nō indiget alio in opatione
 nisi qā opatio ei trāsit in mām exteriorē uel quia
 ē puta potētia passiua. dico q ista est una dignitas
 irrōnabilis imo unū falsū 7 impossibile. qā certū est
 q corp⁹ celeste in suo moueri idiget aliq alio. s. in-
 telligentia 7 tñ ipm corp⁹ celeste nō est pura potē-
 tia passiua d suba sua imo ē suba actu ens. nec ipm
 moueri corp⁹ celestis trāsit in mām exteriorē
 imo remanet i ipo. **I**tē aīa sensitiva i sentiēdo
 nccio indiget aliquo alio 7 ipsuz sentire nō trāsit
 in exteriorē mām 7 tñ aīa sensitiva nō ē suba pur
 potētie imo ē qdam act⁹ scdm se 7 sūt ē in pposito
 qā h3 intellectus possibilis idigeat in intelligēdo aliq
 alio 7 ei opatio sit imanes nō sequitur ex h3 q ipse sit
 suba pure in potētia 7 nullo mō ens in actu neq; ac-
 tus. s. bñ quincit ex hoc q h3at aliqā potētiā pas-
 siuā seu receptivā. **Q**uāst aut intellectus possibilis sit
 intelligibilis inqrendū ē in sequētibz. **A**d aliāz
 negada ē oīa. imo eo ipo q ex potētia intellectu
 educit spēs intelligibilis que ē accis qdā. sequitur q
 ipse intellectus est ens aliq mō. nā forā accitālis non
 educit nisi de potētia entis actu simplt. **E**t cū assu-
 mit q de potētia act⁹ puri nō pōt aliqd educi. dico
 q de potētia act⁹ puri ut ē actus nō educit aliqd s
 ut est in potētia ad aliqd aliud sic ex ipso pōt aliqd
 educi. i. in ipo aliqd generari. 7 cū ulter⁹ or. speciel
 intelligibilis educit de potētia intellectu. 7 sic edu-
 cit de potētia eēntia intellectu. sequitur q eēntia intel-
 lectus ē potētia. dico q spēs intelligibilis educitur
 de essentia intellectu pncipalit. i. i ipā eēntia intel-
 lectus pncipalit recipit 7 generat. in ipā dō potētia
 intellectu. put potētia intellectu differt ab ei suba nō
 recipit pncipalit neq; generat. sed sedatio inq̄tum
 recipitur in suba potēte. **Q**uāst aut q spēs intelli-
 gibilis educit de potētia intellectu accipiēdo potē-
 tiā p subo qd pōt. 7 ista bñ ē suba ipsi intellectu
 sed si accipiat potētia intellectu p respēctū ad actūz
 sic in potētia intellectu nō recipit pncipalit ipā spēs
 Et sūt si accipiat potētia p q̄litate nāli in q fundat
 talis respēctus sic ex ista potētia ppe 7 pncipalit nō
 educit spēs intelligibilis neq; i ea generat ut i subo
 pncipali. s. sicut in oīspōne necessāria ad recipiēdū
 7 sic nō sequitur ex ista educiōe q suba intellectu
 possibilis sit aliqd ens actu simplt. **S**i plus appz
 auctoritas oī. in de suba oribz ubi ipse apte dicit.
 q subm simplex nō potest accipere actū q est pati.
 pati aut cōtatiū ē ipi actui. **E**rgo dico q illud in
 nullo ē ad ppositū. **V**ult. n. dicere oī. q subz sim-
 plex non pōt recipere accidentia cōtaria. s. quozum
 alterz sit nāle alicui sube 7 necessāriū. qā talia n pnt
 recipi sine passiōe cōruptiua. passio aut cōruptiua
 repugnat actu simplicī p se substātiē. qā oīs cōrup⁹

sube ē ī mā. 7 sic subm simplex existens actu non
pōt recipere contraria accētia nec accētia cōsequētia cō-
traria necessārio. qā si sic optēt ipm corūpi corūpu-
pto suo accētie nālī. sicut oī aquā corūpi corūpta
frigiditate 7 ignē corūpi corūpta caliditate. 7 sic
d' cetis subijs qz oīspōnes nāles contrariāt oīspōni-
bus aliāz. 7 de ista passiōe dictū ē illud. q' oīs pas-
sio magis facta abicit a suba 6° ethicorū q're zc. Et
ē intentio cōm. ut sit ad unū dīcē. q' nullū subiectū
simplex pōt recipere accētia contraria uel accētia rēqui-
rentia contrarietate. quoz alterz est ppa oīspō ipsius
sube recipiētis. qā oē tale recipiēs necessārio est cō-
ruptibile qd' repugnat actui simplici p se subsistē-
ti. sed nō ē eius intentō q' nullū adū simplex possit
accipere accētia spūalia 7 nullā contrarietate habentia
imō etiā uidet itendē q' celū est subz oīo simplex
in suba 7 tñ recipit accētia. s. motū 7 tminos mo-
tus 7 h'mōi. ut p' in 8° methaph. 7 in de substantia
oz b. sed de b' nō cūro ad pñs. sufficiat. n. mibi q'
suba simplex exis in actu pōt recipere aliq' acciden-
tia que nō sūt contraria ad qz corruptionē non seqt
necio corūp' sube recipiētis q're zc. Ad aliā cū
oī illud ex quo fit unū p se cū actū puro zc. uerz ē
si ille adū ē ei inherēs. sed si nō ē inherēs ei ē subfi-
stens nō oī q' sit ens pure potētie 7 nullo mō ens
actu. sicut ex aīa intellectū cū opōsito ex corpore 7
aīa cogitativa fit ens unū. s. hō ut isti cōfident. 7 tñ
opōsitū ex corpore hūano 7 aīa cogitativa nō est ens
pure potētie. Mō diceret q' ex intellectū possibili 7
intellectū agēte nō sit ens unū p se tanq' ex actu ihe-
rēte 7 unito scdm subam sed alio mō sicut uidebi-
tur post in qōne de intellectu agēte. Ad auctoritatē
cōm. tñ debetur in illa qōne. Sed ad oba 12. dico
ad pñs. q' ipe loquitur oīa. Empedocle 7 oīa quof
oīa alios q' posuerit q' cognitō fit passimilationē co-
gnoscētis ad cognitū. 7 intellectū afflātione realem
7 corpale. qā nondū cōgnerat afflātione spūalem.
7 iō ut aīa cōgscēt oīa posuerit eā ē cōpositam ex
pncipijs oīum entīū. s. ex qtuor elemētis que dīcē
bāt eē pncipia oīūz rez. Un putauerit q' terra trāz
cognoscām 7 igne ignē. sūt aut 7 in alijs suo mō.
¶ Contra istū errorē loquitur 12. dīcēs. q' cōtrārio
nec ē intellectū ut oīa talia entia corpalia intelligat
ēē imixtū. i. nō opōsitū ex talibz naturz. Et addit. q'
ipe intellectū quo opinatur aīa 7 intelligit nō h'z ali-
quā nām. s. de illis naturz ex qbz antiq' dicebat esse
opōsitā nisi q' possibilis uocat' ē. i. q' h'z potētiās
receptiūas ipaz uel suaz spēz. Et p' b' dīcāt q' non
ē actu aliq' eoz que sūt an' intelligē. uerz ē illozū
entīū que antiq' ponebat illū eē. 7 nō seqtur ex hoc
q' nō sit aliqua suba imālis actu subsistēs. 7 h' ē oba
expō illoz oborū 12. cui' latētia fecit multos errat'
in hac mā. 7 forte hoc puenit ex inaduerētia illoz
que oīda fuerit ab 12. in p' h'z in cā de erroribus.
illud. n. capm solet cōter p'mitti. 7 sic scit minus
intentio oborū 12. in cōtū ubi loq' oīa illos an-
tiquos. h' aut expō mibi p lumē ueti' dōctōis appa-
ruit 7 p'modū pcepi quendā cōdozē theologum
istā eandē expōnem ponē. d' quo multū gaudebat
aīus me' cū laude dei. Per idē tñ det auctoritatibz
12. 7 cōm. qbz uidēt dīcē q' intellectū possibilis nō
ē aliq' ens actu. h' n. uerz ē de entibz sensibilibz
quoz cognitōes recipit. s. solū ē in potētia oīa tñ
fieri mō sūtūdis 7 receptōis. ut oīc cōm. in isto 3°
cā de intellectu agēte.

Consequēter querit. Ut intellectū
sit un' nūero in oībz hōibz. Et ar-
guit p' q' nō. qā illa sūt unū nūe-
ro quoz mā ē una 5° methaph. 6
intellectū nō h'mām utz in isto 3°
q're zc. Et p'positū arguit aucto-

ritate. Querois. q' intellectū nō est plūficat' nūe-
ralit' in diuersis hōibz. sed ē un' scdm suā subam p
quā oīs hōies intelligūt. 7 h' multiplex pbat. Et
p' sic. Oīs forā subalis que ē multiplicata numera-
lit' ē pfectio inherēs māe 7 extēsa extēsiōne māie
sed h' repugnat intellectu. q' zc. maior. ppo ē manife-
sta. multitudo. n. nūeralis indiūoz sube sub ea-
dem spē nō ē nisi p mām diuisam 7 nūeratā. ut ipe
dīcāt in 7° methaph. cōmto 28°. Un oī q' oīs forma
subalis que multiplicat nūeralit' manes eadē scōz
speciē inherēt māe diuise. 7 p cōns extendat scdm
eū extēsiōne. 7 sic p' maior. 7 mīoz pus temēta
est scdm intentionē cōm. Et p' zc. si intellectū eēt
actu nūeratus 7 multiplicat' in oīs hōibz. seque-
ret' q' intellectū un' hōis nō eēt eīdē speciē cū in-
tellectū alteri' qd' ē absurdū. 7 pbat cōm. qā si intel-
lectū ē nūeratus 7 indiūat. aut erit nūeratus p se
ipm aut p corpa. nō p corpa. qā forā q' subsistit nā-
liter anq' uniat corpi nō indiūat indiūatione
corpis sed se ipa ē indiūduā. Vñ. n. nō subsistunt
nisi indiūduā. s. intellectū subsistit nālī pus q' uni-
atur corpi ut manifestū ē scdm oīs. q' nō ē indiū-
duat' p corpi' nec p cōns nūerat' nūeratōe corpoz.
q' relinqt q' sit nūeratus p se sic seqtur q' non sit
un' scdm speciē. qā in eadē speciē pnt eē mte oīe
sed nō scdm subam neq' p se ut docet 12. 2° p'ste-
rioz. ¶ Ut si intellectū eēt nūerat' scdm numera-
tione corpoz hūanoz seqret' q' ipe eēt aliqd in po-
tētia intellectū solū 7 p cōns motuū ipi' intellectū
7 sic idē eēt mouēs 7 motū que sūt oīo impossibilia
7 p' cōm. qā oīs forā mālis ē extēsa extēsiōne māe
7 ē intellectū in potētia. vñ intellectū in potētia est
motuū ipi' intellectū possibilis. 7 sic intellectū ipe
est motuū sui ipi' qd' ē absurdū. Et arguit
cōm. q' si intellectū mālis numeraret ad numeratōz
corpum. idē recipet se ipm. 7 hanc cōm alīqui sic
declatāt. qā intellectū mālis ē receptiū' cognitōis
cui'libet forē mālis. 7 tu ponis q' ipe ē forā mālis.
q' ē receptiū' cognitōis sui ipi'us. sed ubi cognos-
cens 7 cognitū sūt idē. cognitō media ē idē cū ex-
tremis. q' eo ipō q' recipiet cognitōne sui ipi' ipe
recipet se ipm. Sed h' declat' nō ut oīo tūa. qā
peundū mōm pbatet oīa cōm. q' intellectū imālis
nō ē aliqua forā imālis qā ipe recipit cognitōnem
cui'libet forē imālis. 7 sic recipet cognitōne sui
ipi' 7 sic idē qd' pus. Et opt' qd' al' intelligo dic-
tū cōm. q' idē recipet se ipm. i. speciē sui ipi' 7 h' se-
qur. qā oīs forā mālis intelligibil' ē p sui spēm rece-
ptā in intellectu māli. Vñ. n. ē tō q're una forā mālis
intelligat p sui speciē 7 alia nō. si q' intellectū possibil'
eēt forā mālis oportet q' ipe recipet spēm sui ipi'us
qd' ut' impossibile ut pus oīsū fuit. Et seque-
ret' q' intellectū nō recipet nisi indiūduā 7 sic nō dīstī-
gueret a sensu. qā oīs cognitio q' recipit h' 7 nūc p-
tinet ad sensū. ¶ Itē si intellectū eēt nūerat' i oīs
hōibz seque-
ret' q' in spēbz intelligibilibz abstrahē-
tō speciē a spē eēt pcessus in infinitū qd' ē impossibile
7 implicās contrādictiōne. qā ordinē repugnt infinitas.
cōm. pbat. qā tūc spēs in intellectu meo 7 in intellectu
tuo differēt nūero 7 ouemrēt spē. q' cōtingeret ab-
strahē unā speciē ab illis ouabz spēbz illa species
abstrahē p intellectu meū 7 tū p eandē rōz ē alia
7 alia qā in alio 7 alio intellectu. q' ab illis ouabz con-
tigit abstrahēre unā speciē ut pus 7 sic in infinitūz
¶ Sed oīa istā rōem ē una difficultas nō parua.
qā p eandē rōne pbatet q' intellectū eēt eadē nūe-
ro qua intelligit for. 7 pfo. qā si nō est una numero
sed alia 7 alia cōtinget abstrahē unā intellectuonez
cōm. 7 sic in infinitū sicut de speciebz sic p istam
rōem si ualēt dīceret q' nō est alia intellectu qua
for. intelligit ab illa q' pfo intelligit. qd' ut' absurdū.

VII

Ad id dicitur aliquid quod istud non habet contra omnem naturam omnium non ponitur intellectione alia et alia secundum subiecta in intellectu
for. et plonis sed eandem. et tunc non sequitur intellectus la
pidis in intellectu for. et for. intelligit lapidem. quia ad id
quod for. tenet intelligens non sufficit quod intellectus sit in
intellectu suo. sed cum hoc requiritur quod uirtus fantastica for. sit
in actu cognoscendi lapidem. Unde dicitur isti sicut nos po
nimus quod eadem species for. in intellectu nostro aliquid est
principium cognoscendi rem extra secundum actum puta quoniam
uirtus fantastica respectu eiusdem obiecti est in actu. et
quoniam non. quoniam. s. etus fantastica non est in actu respectu
eiusdem obiecti. ita eadem intellectio nunc exis in intellectu meo
copulata mihi per fantasmatum exstia in me est mihi for
maliter intelligendi obiectum extra. eadem autem intellectus non co
pulata intellectu mihi per fantasmatum mea saltem
est for. intelligendi illi cui per sua fantasmatum co
pulatur sed non mihi. Sed istud mihi ut ualde difficile
quod intellectus for. et plonis respectu unius obiecti sit secundum
sua subiecta una et eadem numero. et propter hoc istud facit
quoniam spale. et etiam ibi uidebitur quod tunc omnibus effica
tia secundum eam potestatem. Item arguitur ad principale. Si in
tellectus possibilis esset numeratus sequeretur quod scia esset quod
litas actiua uel quod discipulus non adisceret a magistro. quoniam
utrumque falsum est. et per contra. quia quantitas exis in uno suppo
sito seu individuo non potest facere sibi similem in alio suppo
sito distincto loco et subiecto nisi illa quantitas sit in actu.
ut ignis non generaret caliditatem in alio alio suppo
sito nisi haberet uirtutem actiua. si igitur intellectus meus
est distinctus loco et subiecto ab intellectu tuo sicut sequitur po
nendo eos esse numeratos. quoniam per sciam meam potero
generare sciam in intellectu tuo nisi scia mea sit uirtus
actiua. Item. n. et si subiecto motus fuit contra ad
ponendum intellectum esse unum numero contrarietate omni homini.
Et modo ponendi fuit iste. posuit. n. istum intellectum
sicut qualiter alia subiecta imale non habent aliquam inte
llectionem supradictam speciei per idem esse intelligentiam et habet
ita quod sua hecitas est sua quidditas non supradicta quod
ditati. hunc autem intellectum posuit habere nalem inclinationem
quandam ad corpus organicum perfectum potestis sensiti
uis hominis quod posuit alterum speciei a potentis aliorum aia
lium saltem quantum ad uirtutem cognitiua per se homini. et
fuit ymaginatio ipsi quod intellectus per nam suam est ad
et perfectio nate humane modo per expositionem. nature dico
humane tanquam sui primi perfectibilis sed hominis et illius
solus ex omni et scotario. Contra hac ponitur sunt mul
te difficultates. Una est quod etiam mouet contra. contra se
ipsum. quia intellectus est prima perfectio hominis. ut per diffini
tionem eodem omni aie patet in 2. hominis. intelligit autem est secun
da perfectio. Cum igitur secunda perfectio sit alia et alia in alio
homine sequitur quod prima perfectio debet esse alia et alia. Item
uideretur sequi multa inconuenientia contra istam ponem.
Unum est quod ego eam per eam tuam per eam meam. quod est ab
surdum. et per contra. quia intellectus est prima perfectio. i. forma
subalis cuiuslibet hominis. et sic si esset unum numero ego et tu
haberem foram subale unam numero et per contra unum esse. et
sic ego eam per eam tuam per eam meam. Item sequeretur
quod for. fuit antequam esset generatus. probatur. quia cum est forma
rei res illa est. sed intellectus cum sit eternus fuit antequam for. tel
fuerit generatus. quod cum ipse sit forma cuiuslibet hominis sequitur
quod for. fuit antequam esset. Item sequitur quod for. non est corrupti
bilis in quantum homo. quia ipse est homo per intellectum quod est corrupti
bilis quod est. Item sequitur quod ego acquerere sciam quoniam
tu acquis 7 ego perdere sciam quoniam tu perdis cum scia
non acquirat nisi in intellectu nec perdat nisi in intellectu. impossi
bile est autem idem secundum idem acquerere sciam et sibi perderet
quod est. Item aliquid sic arguitur contra omnem. Si intellectus
est unum in omni homine sequitur quod contraria sunt sibi in eodem
subiecto numero quod ut impossibile. probatur contra. quia certum est
quod opiniones contrariarum sunt contrarie. ut uult. 2. in 2.
per contrarietatem 7. 4. methaph. 6. dicitur unum hominem habere
opinionem in suo intellectu de uno contradictoriorum et alium

alia opinionem de alio sibi. et sic in ipso intellectu sibi erant
contraria quod est. Item aliquid arguitur. Unicus
perfectio. que est forma imaterialis et separata ei non
contrariet nisi unum perfectibile. ut in moribus celestibus
in quibus unum motum non contrariet nisi mobile unum nu
mero et unum nauta non utitur nisi una nauis. Cum igitur
intellectus sit perfectio in malis sequitur si est unum numero quod
ei contrariet nisi perfectibile unum numero. et sic sibi non
erit nisi homo unum numero quod est ridiculum. et ista ratio etiam
tagit contra. Item Albus arguit contra istam opinionem
quatuor rationibus. Prima est ista. Si positum est hoc aliquid
per suam formam subale que est sua prima perfectio. si ergo homo est
per aliquid. s. singularis homo distinctus numero ab alio homine
ergo forma eius est distincta a forma alterius simpliciter. forma autem
eius est intellectus quod est. Secunda ratio stat in 3. pericu
larium principia sunt particularia. ut per 2. methaph.
contra ponem. cum ergo intellectus sit forale principium hominis
omni sit singularis et distinctus in 3. in illo. Tertia
ratio est ultia ratio quod tagit contra. contra se. Quarta ratio est
est hec. cum aialitas in homine individuatur numeretur in omni
suppositis hominis. humanitas autem non individuatur. Nam si
intellectus malis per quem homo est homo unum numero in omni
homine sequeretur quod generalis hominis individuaretur
et contra remaneret uisus non individuatur et sequeretur quod
species opponeretur ex individuo secundum esse et ex non indiui
duato. sicut opponeretur ex corruptibili et corruptibili
que omnia sunt absurda. Item aliquid obicitur. Si intellectus
est unum numero sequitur quod unum esset numero respectu eius
de obiectis erant diuersi ad id quod ut omni impossibile. Quod non
uirtus uisiva una numero sibi habet plures uisiones respectu
unum uisibilis sed esset absurdum et per contra. quia possibile est
quod for. et per se intelligat aliquid intelligibile unum nume
ro sicut lapides aut homines. sequitur igitur quod dictum est.
Item aliquid obloquitur contra omnem. omnes hoc esse ficti
cium quod aliquid per se subsistens et separatum sit forma perfectio
aliquid quod est unum per se. nam ex aliquo duobus sit unum per
se eo quod unum illo est ad id et reliquum potestatem. ut per 1. 2.
h. 7. 8. methaph. quod est. Item obicitur ut esse fictum quod
aliquid per se subsistens copulet tot corporibus loco et tem
pore distantibus et distinctis. Item obicitur ut possibile est aliquid
quod unum numero iuenit in omni suppositis. cuius opposi
tium dicitur contra. Item obicitur. quod est causa efficiens siue effectiua
illius unius uel copulationis intellectus malis cum corpore
for. uel plonis. Item obicitur dicens quod intellectus agens. quia
intellectus malis per se copulatur nobis quod agens ut dicitur contra.
in contra 2. nec aliquid alia subiecta eterna potest esse causa hominis copu
lationis. quoniam si copulatio est noua et ab eterno et imuta
bili non potest precedere aliquid ad nouum secundum omnem. Nec
est dicendum quod ipsum generas sit causa effectiua hominis copula
tionis. nam cum generas sit corpus eius ad id debet terminari
solum ad formam corporis. Nec intellectus malis copulat se
ipsum cum corpore quoniam nulla forma copulata materia est causa effe
ctiua copulationis. propter contra alio. igitur homines copulatio
non est nisi fictum. quia dictum sine omni ratione. Et si quis ar
guat sic remanente forma per quam for. fuit homo remanet
for. Dicitur posset ei quod istud argumentum est contra fidem
catholicam et tu scis per ex per dicitur. Et dicitur contra. quod
si remanet forma per quam for. sufficiens fuit homo eo modo
uerum est sed per motum for. non remanet anima intellectiua
sibi cum cogitativa imo contrariet cogitativa secundum 2.
ut uidebitur per 7. ista fuit principium eentiale for. i. eent
do hominem quod est. Item ad primum dicitur contra. quod quis bene
sequitur si prima perfectio est numerata et secunda est numerata
quia secunda perfectio fundatur in prima. non tamen sequitur quod
si secunda perfectio est numerata quod etiam prima sit numerata
immo in una et eadem prima perfectio potest sibi esse plures se
cunde perfectiones. s. plures ad id intelligendi et per se ipsam plu
res for. hominum et forte respectu unum hominis. et homines plu
ralitas et distinctio actum intelligendi in intellectu
eodem secundum numerum puenit aliquant ex omni fantasia
tibus hominum uel cogitationibus. Item ad aliud dico buiter

q. bñ ocludet si intellectus cū hō ē un⁹ nūero esset
etiā forā inherēs corpi? dās eē forā ipi. **Ad** om.
dicet q. nō ē ita. q̄lt aut sit forā uisū est p̄us. **Ad**
aliud p̄ idē. cū. n. aliqd ē forā alicui⁹ q. illud eē
uez ē si ē forā inherēs sue māe? dās ei eē suū forā
lit. si ē forā. i. opans intrinsecū subfistēs p se nō
o. 7 sic ē h. **Ad** aliud dicendū q. idē argumentū
posset fieri contra pōnem catholicā. qā scdm eā intel-
lectus for. p. quē ipse ē hō ē incorruptibilis 7 sic for.
ent incorruptibilis scdm q. hō. **Et** dicūt aliq. subfistē
nētes opionē om̄. q. licet forā q. for. ē hō si incorpu-
tibilis. tñ hō noiat opositū ex ipa aīa intellectiua 7
corpe hoīs 7 illud ē corruptibile tōe aīe cogitatie
ut dicit om̄. licet igit aīa intellectiua sit incorruptibilis
qā tñ indiuiduū hoīs nō ē hō scdm intellectū nisi
simul in eī corpe sit aīa cogitatiua 7 hō ē corrupti-
bilis iō indiuiduū hūanū nō solum ē corruptibile
scdm q. aīa. i. q̄tū ad suā aīalitātē imo etiā scd̄ q.
hō. i. q̄tū ad suā hūanitatē. aīa. n. cogitatiua ē p̄pa
hōi q. posita ponit hō 7 q. remota remouet. Qualit̄
aut unū indiuiduū. s. hūanū hēat tales duas for-
mas uidebit p̄ magi p̄fecte. **Ad** aliā cū dicit q.
ego acq̄rerē. p̄pter solonē hō tōnis cōsiderada
sūt aliq. sicut etiā p̄mittit om̄. p̄ cōsiderandū ē q.
sicut ex mā 7 forā sit aliqd unū. sic ex intellectu māli
7 suo actu q. ē spēs intelligibilis 7 act⁹ intelligēdi sit
aliqd unū. 7 magi sit unū ex his q. ex mā 7 forā qā
illud q. d. ponit ex eis nō ē aliqd aliud opositū ab
eis sicut de alijs oppositis ex mā 7 forā q. q̄lt sit in-
telligendū forte uidebit post. **Ad** iterū ē cōside-
radū sicut docet om̄. q. hō nō ē intelligēs actu nisi
p. cōtinuationē intellectus cū eo actu. q. sic intelligo.
hō. n. nō intelligit actu nisi cū actu pducit actum
ipsi intellectus sicut aliqd nō est obitēs uel ignis
actu nisi cū actu pducit actū ipsi ignis 7 hō ē mani-
festū. Cū igit ex intellectu 7 suo actu fiat unū ut p̄e
missus ē nec ē si hō cōtinuat cū actu intellectus q.
pducit actū intellectus aut q. pducit ipm met intel-
lectū aut q. solū pducit 7 eliciat eī actū. si possi-
bile ē q. idē hō pducit ipā subām intellectus qā ipse
ē p̄petu⁹ 7 ignerabilis 7 incorruptibilis. vñ requirē
q. hō pducit ipm actū ipsi intellectibilis mālis. 7 hō
ē q. d. uoluit dicit om̄. in his obis. Cōtinua⁹ igit in-
tellectus cū hoīe ipossibile ē ut sit nisi p. cōtinuationē
alteri⁹ uaz p̄tū cū eo. s. p̄tis q. est de eo q. mā. aut
p̄tis. s. que ē de eo q. forā. 7 declaratū ē in p̄dicto
dubitationib⁹ q. ipossibile ē ut intellectus cōtinuet cū
hoīb⁹ 7 numeret p. nūerationē eoz p̄tē que ē de
eo q. mā. s. p. intellectū māle. imanz g. ut cōtinua⁹ intel-
lectus cū nobis hoīb⁹ sit p. cōtinuationē intentionis
intellectus. i. ipsi⁹ act⁹ intellectus. 7 sunt intentiones
ymaginate supple q. b. pducim⁹ 7 eliciam⁹ ipm actū
intellectus. 7 iō ocludit om̄. mltū subfist. q. puez
ēē intelligentē i potētia pōt intelligi dupliciter siue
duob⁹ modis. **Un**o mō q. forme ymagine q. sūt
in eo sūt intellecte i potētia. i. mouēt intellectū i potē-
tia. intentiones dico ymagine que sūt i eo i potē-
tia. **Ali**o mō q. intellectus mālis q. ē nat⁹ recipere intē-
tionē illi⁹ fore ymagine. s. ipm intelligibile uel
actū intelligēdi cōformē illi intentioni ymagine sit
icipiēs i potētia 7 cōtinuet nobiscū i potētia. yma-
ginat g. iste hō q. hō p̄stus mōm intelligit. qā totū
aggregatū ex intellectu 7 hoīe hñte uirtutē cogitati-
ua pducit in se ipā actū intelligēdi 7 hō ē ipm intel-
lectū nob cōtinuari ita tñ q. ipm actū intelligēdi eli-
cit 7 recipit tōe alteri⁹ 7 alteri⁹ p̄ncipi⁹. **Ad** ratioē
ipsi⁹ intellectus mālis recipit. 7 tōe aīe 7 uirtutis cogi-
tatiue actuali cogitatus p̄ntē intellectū agere pducit
seu efficit hūc actū 7 sic intelligit. Qualiter aut ista
duo cōcurrūt ad faciendū intelligē. s. intellectus agēs
7 fantasia seu cogitatio uidebit inferi. **Tunc** ad

ppositū dico q. q̄tūcūq. sit un⁹ nūero intellectus
quo oēs hoīes intelligūt tñ n. sequit. si ego acq̄uito
aliquē actū intellectus. s. sciam uel spēm uel intellec-
tionē q. tu acq̄ras illā eandē. qā possibile ē q. fan-
tasia mea siue cogitatiua sit in p̄paratōe p̄pa 7 de-
bita ad pducendū actū intellectus. s. q. actū cogita-
bit 7 sic ego acq̄ro illū actū. 7 tua cogitatiua nō sic
erit in debita p̄paratōe 7 p̄pinq. ut sit mouēs 7 sic
tu nō acq̄ras neq. elicies talē actū. neq. intellectus
tu⁹ ex tuo fantasmate recipiet talē actū. 7 sic tu nō
eris intelligēs sicut ego aut eo. **Ex** h. euidenter
p̄ solutio qōnis quā solēt facē aliq. nō bñ exercita-
ti in pōne om̄. querūt. n. quō for. intelligit p̄ aliqd
sepātū scdm subsistentiā ab eo sicut ē intellectus scd̄
om̄. 7 reputant qōnem insolubile. **Et** mihi uidet̄
uti q. solutio bñ leuis ē p̄az exercitatis. nō. n. oī
cēt om̄. q. for. intelligit forā put for. oīc solū opo-
sitū ex corpe 7 aīa cogitatiua inherente. sed p̄ ut oīc
totū opositū ex aīa intellectiua 7 p̄dicto opposito. hoc
aut totū opositū ē qd unū sufficiēt. put requit ad
talē opationē eliciendā. nā ipse intellectus incorpore⁹
exis nō ē distinct⁹ loco 7 subo ab ipso forē cogitā-
te. 7 cū h. h. nālē inclinatonē 7 p̄mptudineq. ut
ex spēs exenti⁹ in aīa cogitatiua hoīs moueat ad
similitudinē rei cognoscēde. 7 sic ē opans intrinsecū
7 appropatū hoī ut uidebit p̄. 7 iō ex ipso cū hoīe
sufficiēt sit ens unū unitate requita ad talē actū
sicut ē intelligē. **Ite**. n. act⁹ q. intelligē cū sit sine
cōpe subo ita nec p̄ se nec p̄ accis indiuiduū indi-
duatōe magnitudis corpāl. imo n. requit nec p̄mit-
tit q. forā in q. recipit sit in diuata indiuiduatione
magnitudis corpāl. vñ sufficit illā forā ēē opans
intrinsecū p. nām. quis non sit indiuiduata. sicut ad
istā opationē celi q. ē mouē se ipā bñ legē q. motor
eī sit p̄fectio eī nō indiuiduata neq. extēsa scdm ex-
tensionē eī. si subsistēs appropatū p. sui nāz ad ipā
mouendū ut ex 8° phicoz. **Et** si qsasserat q. ad
h. q. for. intelligat necessariū ē q. ex forā ex q. recipit
i. in qua recipit intelligē fiat unū in eē subsistentie
cū corpe for. 7 q. sit nūerata scdm nūerationē for.
i. distincta ab alijs foris eī dē spā. scias ipm nō bñ
uidē nām opatiōis ipsius intellectus p. doctrinā. **Ad**
Nec ē incōueniēs q. otutis unū sit respectū vñ obī
uel eī dē sint diuersi act⁹ oīmō illud obī n. sit p̄-
pziū motiū illi⁹ otutis. **Constat** aut q. qdditas q.
intelligit nō est imediatū motiū intellectus ad suū
actū sed mouet mediātē fantasmate qd ē aliqd ali-
ud in oīs hoīb⁹. **Ad** aliā pōt oīc q. nō sequitur
contraria sūt eē in eodē subo scd̄ nūer. **Opiones**. n.
de contradiōis nō sūt contrarie nisi sint respectū eius-
dē hoīs ita q. idē hoīeas hēat p. sua fantasmata 7 hō
nō cōgit scdm ueritatē. ut q. for. opinet idē simul
eē 7 nō eē aut h. mōi aliqd. **Dicēt** g. q. intellect⁹
quo for. opinat pōt hēe opionē de vno contradiō-
torum per fantasmata sortis. 7 ille idem intellect⁹
numero habz opionē simul d. aliquo contradiō-
torū p. fantasmata p̄sonis. 7 iste opiones nullaz ad-
inuiē hñt contrarietātē. si opiones de duob⁹ contra-
diōis p̄cederēt ex fantasmatib⁹ unū 7 eiusdem
indidui tūc eēnt contrarie 7 sic intelligētur oīc. **Ad**
Aliq. dicit aut q. opiones contradiōtorū bñ sunt
contrarie q̄tūcūq. cōtigit. si nō ē ipossibile q. contraria
sint in eodē subo sūt respectū oīs for. 7 a oīs mouen-
tib⁹. ut si alicui calefactibili appropinquet ignis po-
tens ipm calefacē p. totū. 7 si eīdē appropinquet ali-
qd ualde frigidū. ut q. illud calefactibile aliquatē
recipiat contraria ab illis oīs mouētib⁹ 7 sic erit in
pposito. **Al** pōt oīc sūt p̄ba bñt q. sicut spēs sen-
sibiliū contrariet albi 7 nigri sūt contrarie 7 p̄nt eē sūt
in eodē scdm idē. sic sūt opiones de contradiōis
non sūt de contrarie sed dispate 7 multum diuersē.

Et ad auctoritate **Az. i. 2°** piar meias. o. q. n. itedit absolute q. tales opiones sunt ppe. ottaie. s. itedit ista aditionalē q. si aliq. opiones sunt ottaie ille sunt opiones ottradictiois nulle alie sicut ibi pbat. Et h. aditionalis bñ ē. q. quis ams ei? falsū sit. Et ppe. **Az. in 4°** methaph. arguēdo ottra illos qui negabāt pmiū picipiū ducit eos ad illud incōueniēs q. si opiones ottradictiois eēnt ottrarie tunc scdm eos h. mōi ottraria simul eēnt. s. h. mōi opiones ottradictiois q. si ponebāt sil ēē i. intellcū. 7 h. ē incōueniēs. q. si iste opiones eēnt ottrarie cōtingēt eas siml ēē. q. d. tñ sequeret ad pōnem. ut p. ibidē. **U**n sic intelligā rōem **Az.** ottra illos. Si ali q. opinat q. ottragat idē sil ēē 7 nō ēē tñ si opiones ottradictiois sunt ottrarie ottragat eas sil ēē eadē s. h. h. ē impossibile q. rē. falsitas cōtis ē manifesta. nā siue opiones ottradictiois sunt ottrarie siue nō. tñ h. aditionalis ē falsa 7 i. possibilis. q. si sint cōtrarie ottragat illas sil ēē in eodē 7 i. oē illud debet reputāi falsū ex quo sequeret istā eē uerā. s. cōnā ē manifesta. Nā si q. opinatur q. ottragat idē sil ēē 7 nō ēē scdm idē ipe h. opiones ottradictiois sil ēē manifesta ē si iste opiones sunt ottrarie sequeret q. sil haberet opiones ottrarias. **U**el posset dici q. **Az.** ibi pce dit ex cōfessioe illor. i. p. n. h. uerit cōcedē q. opinio nes ottradictiois sunt ottrarie. p. q. dicebāt q. d. ali quo pōt esse vera affirmatō 7 negatio sil ēē 7 scd. idē ē. eadē rōe de q. libet. vñ sequit q. opiones de con tradictiois sunt ottrarie 7 nō sunt ottrarie. 7 sic cōclu deret illud incōueniēs ottra illos. s. q. ottrarie opio nes sunt siml. **U**el alit pōt dici q. scdm lram quam cōm. exponit ibidē nō inuenit **Az.** accipe q. opinio nes ottradictiois sunt ottrarie s. solū ducit ad h. in ueniēs q. ottraria sil ēē. s. calidū 7 frigidū q. sūt min⁹ opposita q. ottradictiois. 7 uide expōnem cōm in illa pte. 7 nihil inuenies ottra istud. **C**ad aliā cūz ot. q. uni pfectiōi ēē. pōt dici q. h. ē uerū in ill. q. uiz pfectibilia sūt etna sicut i. corpibz celestibz 7 i. illis pfectionibz que nō pnt eē in diuersis pfectibilibz siml neq. in eis uel p ea sufficiēter opati simul sicut un⁹ nauta nō pōt sil opati p oīas naues sufficiēter. **S**i ubi pfectibile alicui⁹ pfectiōis sepate ē genera bile 7 corruptibile 7 illa pfectiō pōt sil ēē cū diuer sis 7 in pluri bz pfectibilibz 7 opati p ea 7 i. eis nul lū ē incōueniēs ei⁹ de pfectiōis plura eē pfectibilia 7 sic ē h. **P**ā q. libet hō picularis cui⁹ pfectiō est intellcū possibilē corruptibilē. 7 un⁹ intellcū pōt pfectissime opati in pluri bz talibz uel p ea q. rē ē. **A**lit pōt dici q. illa ppo ē. q. n. pma pfectiō opa tur suo p pfectibilē alit nō. nūc aut nullū indiuidū hoīs ē pmiū pfectibile p intellcū sed tota spēs hu mana cōzndet ei sicut unū pmiū pfectibile 7 ex cōnti indiuidū hūanū h. uel illud. 7 ex h. ottragit q. intellcū hūanū nūq. ē sine corpe humano 7 nūq. oīo tēnudar ab actū. h. n. nō opet nec itelligit ex fantasmatis h. hoīs tñ ē pfect⁹ p fantasmata alit⁹ 7 sic sp. ē pfect⁹ respectū sp. hūane ut oīc cōm. h. n. sp. sit pfect⁹ respectū h. indiuidui. **E**x h. n. oīz dubitatō difficilis contra sniam cōm. **C**um. n. intellcū sit ab etno 7 ab eterno fuit hūana spēs 7 intellcū rci pit suas pfectiōes a fantasmatis hoīum. ut q. ipse ē iā oīo pfectus 7 plen⁹ sp. b. intelligibilibz pcei pue q. scdm etū phia ē etna respectū sp. hūane 7 sp. ē pfecta in maiori pte sui subī. cū g. recipiens debet eē tēnudar ab eo q. d. recipit ut q. ulter⁹ itellcū nullā spēm recipiet 7 sic null⁹ hō icipiet itelligē cū nō posset recipere itelligē de nouo nisi itelled⁹ rci piat spēm de nouo. ut ut eē manifestū de intentiōe **Az.** Et ad h. pōt dici q. q. uis itellcū hēret i. se spe cies itelligibiles oīz rez itelligibiliū. tñ possibile eēt q. ipe recipiet aliquā spēm itelligibilē de nouo

a fantasmatis h. hoīs uel ill⁹ ottra itellcū agēd. 7 cū ot. q. recipiēs debet eē tēnudar a nā recepti saltē scdm spēm ut oīc cōm. in isto. **D**ico q. aliqd eē tēnudar ab aliq. pōt itelligi duplt. Vno mō scdm q. d. dicitur 7 eēntiā. s. q. eēntia ei⁹ nō sit eēntia alter⁹. sicut nos dicim⁹ q. linea ē lōgitudō sine latitudie. s. eēntiā q. eēntia lineae nō ē eēntia lati tudis. Alio⁹ itell⁹ aliqd eē tēnudar ab alio scd. eē subsistētiē. 7 sic aliq. sūt tēnudar ab inuicē q. n. vñ illoz nō ē cōiūctū alit scdm eē nec eo⁹. sicut oculus cecū ē tēnudar a uisioe. sicut aut⁹ in mltis aliis. **M**ō cū oīc cōm. 7 **Az.** q. recipiēs debet eē tēnudar a re cepto sine dubio uerū ē uel scdm subsistentiam ul scdm eēntiam 7 h. sufficit. nihil. n. recipit se ipsū. **M**ō dico q. q. n. tūctū q. itellcū hēret in se spēs itelli gibiles oīum q. d. dicitur sibi inherētēs. nō tñ ē idē eēntiā cū eis imo ē aliud eēntiā ab oīo eis. 7 iō nihil. phibet q. n. alias recipiat. nec seqt q. aliqd re cipiāt se ipm nec scdm spēm nec scdm nūerū q. ipe itellcū nō ē aliq. illaz spēciz. **S**ed oīes si in tellcū hōis spēm lapidis recipit a fantasmate alte. tū ipe lapidis sequit q. duo accntia absoluta oīf ferētia nūero 7 ei⁹ de sp. erūt sil in eodē subo. hui⁹ mōi. n. spēs itelligibiles sunt accntia absoluta de p ma sp. q. litaris ut cōter ot. h. aut ut incōueniēs 7 cōtra **Az.** 5° methaph. **C**ōcedū buiter ad pns q. illud dicitur **Az.** ē itelligendū de accntia absoluta 7 a tmino 7 ab obo. **I**ste aut species nō sūt accntia absoluta ab obo imo nō cōtēndēt in esse 7 oser uari ab obo uel ab agēte ppinq. s. fantasmate hūa no. vñ cōm. i. isto. **D**ico. q. itelligibilia uia sūt colli gata cū intentionibz pmaginatis 7 corrupta p cor ruptionē eaz. **E**x h. enā app. q. quis itellcū fue rit ab etno 7 acq. fuerit spēs itelligibiles a fantas matibz hoīz pcedentiū nō sequit q. nūc hēat i. se illas oēs. q. corrupto aliquo indiuiduo cōzupitūtur ei⁹ fantasmata. 7 p. dñs species tēndētēs ab illis. 7 h. ē cā q. rē nō remittit p⁹ moztē ut expse dicit **Az.** **C**ad pma rōem Albi dico buir. q. cōpositūz est h. aliqd p sua formā inherētē 7 sic ē itellcū in hoīe. **C**ad aliā cū ot. pncipia picularia ēē. oīc oīz q. **Az.** loqut ibi ottra psonē q. ponebat q. d. d. ites singulatiū eē sepates 7 subsistētes 7 esse pnci pia generatiōis 7 scie. cōtra quē loqut **Az.** q. pnci pia piculariūz sūt picularia accipiēdo picular put distinguit cōtra illud q. d. est uel psonis. s. non oīz q. pncipia piculariūz sūt picularia. i. cōprehē sa 7 cōtenta in mā piculari 7 loco piculari 7 h. pze cipue nō ē necessariū in hoīe q. ē cōfiniū māliū 7 i. māliū cōpositū ex nā corruptibili corpal. 7 na tura spūali icorruptibili. 7 iō nec ē ut eius pnci pia nō hēant oīo cōformitatē ad inuicē quaz hnt pncipia alioz cōpositoz ex fōta educa d. potentia māe 7 mā. **U**el dicat q. illa ppo **Az.** pnci pia pri culatiū sūt picularia. uera ē de pncipio māli 7 agē te ppinq. 7 fōta inherēte. 7 h. ē contra psonē q. po nebat generas ppinquū 7 formā inherētē sube ptiat eē q. d. uel. s. nō oīz q. pncipiū rei ptiat q. d. ē ei⁹ fōta subsistēs sit pculare nūeratiū 7 oīstictū numeratū. **S**i. n. fōta subsistēs oīstictueret nūeralt tūc oīstictueret p se ipam cūz nō oīstictueret scd. oīstictiōne corpis seu matie. **E**t si oīstictueretur p se ipam oīstictueret scdm spēm. **S**ed si oīes q. fōta subsistēs oīstictuit p hūitūdinē ad aliū 7 aliū corpal. **C**ōtra. **Q**uilibz corpal ppiū indiuidui ē cōzupibile saltē q. tū ad oīspes q. b. app. opat huic indiuiduo. g. corruptis oīis corpal ppiūz oīsozū indiuiduū cōzupit hūitudo ad illa corpa. 7 sic ille fōte nō ē oīstict. **C**ū si illa hūitudo itelled⁹ ad ipm corpal ē subalt 7 eēntiā idem cū ipso itellcū

neq. si
ret p
aguo
fuit
accnt
oīis
minū
pcedi
guū
q. tē
nū m
uel al
accnt
fēstū
bñ ē
uidue
sumi
nō in
uadu
oīdu
ganā
nā m
ozgan
poten
ualis
nā in
corpal
nē un
s. in h
te nū
rupib
aut mā
aliq. q
itellig
ctas. s
tēmat
un⁹ tē
coplat
7 itell
sit uer
tūē i p
sp. ei
oīa 7
plo in
ē unū
aut int
appellat
tra cōm.
stēns i
cendū q
Vno m
sic nō p
pnc. Ali
tens p
pātū b
unū oī
pue si t
nē ad c
pe 7 sic
nā. nō.
poza 7
sit aliq
corpis
ret null
lectura
q. pncip
oīz q. ad
catolici
p nām
ex aīa
no corpal

tunc si distinguere p hūitudinē ad corp⁹ distingue-
ret p se. Si vō illa hūitudo ē accēs. s. qdā ī pccūs tūc
arguo sic. Qñcunq; suba 7 accēs respectuū sūt di-
stincta. distinctio subī nālt pcedit distinctiō; illius
accētis. Rīdīculū. n. ēēt oīcē q; distinctio pñitad in
oīsis hōib⁹ ecēs sit pōr nālt q; distinctiō illoz hō-
minū. q; sūt ī pposito distinctiō intellectū nāltiter
pcedit distinctiōnē suatū hūitudinē. 7 sic nō oīstin-
guūt p hūitūdines. **Q**uēta. cū ītellectūs sit suba
qñt in īpo fundabit ista relatio. s. hūitudo ad corp⁹
nisi mediāte qñtate uel qñtate ul' actōe ul' passiōe
uel aliq; alio accētē absoluto. 7 tunc erit qd de illo
accētē absoluto qñt distinguēt. 7 totū hūitū īmani
festū 7 īdemābile qñt ē. **A**d aliā tōnem oī q;
bñ ē īncōueniēs q; nā genēdī diuiduēt. 7 nō indi-
uiduēt nā oīe q; sūt ut a forā inherētē. s. nā oīe q;
sumit a forā sepata 7 subsistētē necessario remanet
nō īndīduata īndīduatōe mae corp⁹. s. n. sic īndi-
uiduāt īndīduatōe mae corp⁹ nō recipet nisi īn-
diuiduālī. **D**ices q; hūitudo ē p tātō. q; hūitudo ē oī
ganicā. **C**ontra. sūt forā est hūitudo nō oīgan-
nicā 7 sic recipiet nō īndīduālī. **S**ū. hūitudo ē
oīganicā ē cā ppa receptiōis īndīduālī. q; nō habē
potentiā oīganicā debet ēē cā nō receptiōis īndī-
duālī. oīcēt itaq; oī. **A**ueris q; hūitudo ē oīpositus ex
nā īndīduata 7 nā nō īndīduata īndīduatōe mae
corp⁹. 7 q; hūitudo ē necessario accidit in hōie p p oīdi-
nē uniuersū q; requir. q; ī aliq; mālia 7 ī mālia uniat
s. in hōie. p p qd oī q; pñcipiū forāle in hōie qd ē
de nūero īmāliū; tēneat additiōnē īmāliū 7 īcoz-
ruptibīlīū que ē nō nūerati in eadē spē. pñcipiū
aut māle nūerati ē. **A**d rōem sequentē dicunt
aliq; q; cū oīo aut plures hōies īntelligūt sūt unum
īntelligibīle hūitudo ē p oīas īntellectōes nūero distin-
ctas. s. ē īntellectō una nūero. pōt tñ cōtingē q; unū
desinat īntelligē alio adhuc īntelligētē. q; pōt ēē q;
unū desinat cogitare uel fantasīate. 7 sic īntellectō nō
coplat cū eo n; īntelligat. alī aut cōtinuat cogitaciō;
7 īntelligat. **S**ed hoc ē mīhi dubiū 7 īnqret p an
sit uerū. **E**t ad pñs pōt alī euadī vō. **Q**uā uir-
tutē īpōssibīle ē hūitudo oīos ad rēspcū unū oīi 7 re-
spcū eīusdē motiū. p p q; s. s. ī motiū. p p q; s. s. ī
oīa 7 oīstīda nullū ē īncōueniēs. **N**ūc aut li forā
pōt īntelligat unū īntelligibīle motiū. p p q; s. s. ī
ē unū 7 idē. s. aliud 7 aliud. s. fantasīa forā. 7 pñonis
aut īntentiō ymagīata aut cogitā aut qñt uolētis
appellat. **T**ūc dicendū ē ad illa q; aliq; obiciūt cō-
tra oī. cū ipsi oīcūt q; hūitudo ē fīcticiū q; aliq; sub-
stēns 7 sepātū sit forā alīcui⁹ qd sit p se unū. **D**i-
cendū q; aliq; subsistēs ēē sepātū ab aliq; ē duplī.
Uno mō q; sit sepātū loco 7 subo ut forā a pñone. 7
sic nō pōt ēē forā 7 pfectō alīcui⁹ corp⁹. p p 7 sim-
pī. **A**liq; q; sit sepātū scdm subsistētiā. s. nō īnhe-
rens p se corp⁹ nō tñ distinctiū loco 7 subo. 7 tale se-
pātū bñ pōt ēē forā 7 pfectiō ex q; cū corp⁹ fiat qd
unū oīum sit appropatū corp⁹ in opando. 7 p p-
pue si tale sepātū p sui nām hūitudo īnclīnatiōnē 7 oīdi-
nē ad corp⁹ 7 nō pōt ēē sine corp⁹. i. nō exīte cō-
pē. 7 sic se hūitudo īntellectiua hūana ad corp⁹ huma-
nū. nō. n. ē distincta ab eo loco 7 subo cū ipa sit īcoz-
pōrea 7 appropat ei in opando 7 nō pōt exīstē nisi
sit aliq; corp⁹ hūanū. vñ hūitudo. mōtuo nō sit pfect⁹
corp⁹ forā. tñ erit pfectiō alterius corp⁹. 7 si pone-
ret nullū īndīduū hōis exīstē nō exīstēt aīa īntel-
lectiua hūana. 7 hūitudo debet ei p suā nām. 7 qñ accipit
q; pñcipia oīpositi sūt potētiā 7 act⁹. cōcedo. sed non
oī q; act⁹ ille sit inherens potētiē. hūitudo nō pñt oīcē
catholici de aīa īntellectiua cū p se subsistēt inherēt
p nām sūt oīposita cū idē. **D**icūt q; catholici qñō
ex aīa īntellectiua nō obīstāt q; sit subsistēs 7 hūa-
no corp⁹ sit unū. 7 sīlem modū īmo ueritōrē pōt

affigere oī. dico ueritōrē q; ueritōrē mō sit unū ex
forā q; nō pōt oīo ēē sine corp⁹ 7 ex īpo corp⁹ q; ex
forma q; pōt exīstē sine oī corp⁹. **N**ūc aut scd; ca-
tholicos aīa forā pōt ēē etnālī sine oī corp⁹. 7 etnālī
exīstēt sine corp⁹ nisi accideret miraculū ualde ma-
gnū ad hūitudo uniat. s. resurrectiō. **S**ed scdm oī. aīa ī-
ntellectiua nō pōt ēē si nullū corp⁹ humanū esset
qm scdm eū ultim⁹ finis īntellectūs hūani ē cōgnitō
suba sepata. 7 hūitudo cōgnitiōnē hūe nō pōt nisi cū
terminata ē 7 cōpleta ē generatō īntellectūs in habitu.
cōpleta aut generatō īntellectūs ī hūitudo nō pōt ēē sīn fan-
tasīate hūano. 7 fantasīa nō ē sine corp⁹. i. īntel-
lectūs human⁹ nō ēēt nō exīte corp⁹. q; nullā hūitudo
opatiōnē rēspcū entīū māliū. **Q**uīs igit oīficile sit
īntelligē qñō ex mō forā subsistētē nō inherente
fiat unū. tñ mō oīficilī ē hūitudo īntelligē de aīa īntel-
lectiua 7 hūano corp⁹ scdm pñem catholicā q; scd;
pñem oī. sit aut unū ex istis p tātō q; nō sūt di-
stincta loco 7 subo cū hoc unū istoz p se p p p 7
īmediatē ordinat ad actū alterius. **C**ōpositū. n. ex
corp⁹ 7 aīa cogitaciua p se 7 p p 7 īmediatē ordi-
nat ad actū īntellectūs. īmediatē oīcō. i. sine aliq; suba
media. 7 cōstat q; aīa īntellectiua nō ē distincta loco
7 subo a pñdīa mō. 7 īndubitatē ista unitas bene
sufficit ad talē actū. s. īntelligē pducendū a tñ cō-
posito. **U**n sicut īpōssibīle ē aliq; oīpositū mouē se
ipm motu p p p p nisi ei⁹ forā q; mouet se ipm ēēt
subsistēs 7 nō inherēs alī corp⁹. ut p p p p p p p p
corp⁹ ita oīcēt pñs q; īpōssibīle ē aliq; oīpositū ex cō-
pōre 7 aīa īntellectiua īntelligē nisi ei⁹ aīa p quā reci-
pit īntelligē sit subsistēs. **E**t ut sit ad unū oīcē. ratio
q; aliq; putat oīuicē aīam īntellectiua inherēt cō-
pōri hūano pñt cōtrariū. agūt. n. sic. illud per qd
hūitudo īntelligit debet ēē forā ei⁹ inherēs suo corp⁹. īntel-
lectūs ē hūitudo igit ē. **E**t dico q; mō hūitudo ē tota
falsā scdm. **N**ūc si illud in quo recipit īntelligere
ēēt forā inherēs cōpōri nōcō ipm īntelligē rēpēret
ī corp⁹. qñt. n. pōt īntelligi q; supīcies inherēt pa-
rieti 7 aliq; recipit ī supīcie qd nō recipit ī parie-
te. **Q**uā hūitudo īpō q; hūitudo īntelligit p īntellectū tanq; p illud
in quo recipit īntelligere cōcludēt pñs q; īntelligē nō
īheret corp⁹. **S**ed oīcēs q; īntelligē nō recipietur ī
corp⁹ nisi p accēs. 7 ego dico q; sūt sentīre nō rei-
pit ī corp⁹ nisi p accēs. **N**ūc ita bñ recipit īntel-
ligē ī corp⁹ p accēs sicut sentīre qd ē rīdīculum.
Sed oīcēs q; differēt sentīre 7 īntelligē. q; sentīre re-
cipit ī organo determinatō. īntelligē aut ī toto cor-
pore cū inherēt īntellectūs. hūitudo ē rēpōrū. q; oīs re-
ceptiō ī corp⁹ siue ī toto siue ī organo ē receptiō
īndīduālī 7 sic īntellectūs recipit īndīduālī. **I**tem
refert ad īndīduālīatē receptiōis. utq; forā recipi-
ens 7 inherens inherēt p se aut p accēs. qñtūq;
aut aliq; recipiat ī forā inherētē corp⁹ nōcē ē illud
recipi ī corp⁹ 7 illā ēē receptiōnē īndīduālī. s. īn
loco determinatō 7 tēpore determinatō 7 ī corp⁹ deter-
minatō q; oīa repugnat receptiōi īntellectiua. **A**d
aliud qd oī cōtra oī. q; fīcticiū ē unā nūero suba;
copulati tot corp⁹. oīcēt. **A**ueris q; hūitudo multo rō-
nabīlī ē 7 cōueniēt q; sit mod⁹ quē ponūt alī. **N**ūc
oīdo. **Q**uā pñtū uniuersū hūitudo exagīt. cū entia supē-
riora sūt īmālia etnā 7 nō multiplicabīlia ī eadē
spē. 7 īferiora sūt mālia 7 corruptibīlia 7 plura īn
eadē spē. **R**ōnabīle ē q; sit aliq; spēs uniuersū oīpo-
sita cōphendēs īn se īntīfēcē utraq; nām īn q; cōiun-
gat supiora īferiorib⁹. sicut etiā mediū cōstituit ex
extremis 7 illa spēs media ē nūerabīlis scd; oīas
corp⁹ales īnumerabīlī aut scdm formā īmāle. **D**e hū-
itudo aut qd addit q; unū oīstītib⁹ distincti loco 7 subo
oīcēt q; hoc nō ē īncōueniēs. nā; ex quo ei⁹ unitas
ē unitas specīfica 7 nō īndīduālī. p ut īndīduū;
aliq; īntellectiua; addit supī spēs nullū ē īncōueniēs

ipm uniti diuersis 7 multu loco 7 sul'o diffictis q
m sut eu pfectibilia scdario 7 ex conti imo e mltuz
tonabile. Et oicet om. h' tonabili e q una foray
totu 7 totalt pfecte d'f'as pres eiusde indidui. qm
si tota aia intellectia pfectit sil' manu 7 caput atigit
ide sil' moueri 7 qescere saltu paccns. na mota ma
nu nec e moueri aiam que pfectit ea. 7 qescere ca
pite nec e qescere aiam q ipm pfectit sic unum 7
ide scdm ide sui. s. aia intellectia sil' mouebit 7 q
escit saltu paccns qd e satis mirabile. **¶** p'one vo
om. no seqt. ga no ponit aiam intellectia il'xere
corpi sicut nec motozem celi ipi celoz. **¶** p'etea. ex
pone catholica cedit q de? imediate agit in copul
humanu te nouoz creat aiam intellectia d' nihilo
7 q eo ipo q aliq d' agens p'iculate aliqua d'isponu
iducit in ma pactu defozme 7 no placente deo cre
at de nouo aiam ifundedo ea corpi. 7 oia ista dicit
om. fida. ga no sut p se nota nec pnt glari d'ducendo om.
ad incoueniencia cotra phiam. ga ad multo plura 7
maioza deducetur q in phia incoueniencia repu
tatur 7 que solu tanq mirabilia recipiunt ut uera
¶ Ad alia cu qrit. s. de ca illi copulatiois. diceret
om. q ca finalis e diuidio debita ptiui uniuersi que
exigit ut sit aliqd mediu int corpalia 7 incorpalia
mo sup'dicto. **¶** Sed d' ca effectiua hui' diuidiois cre
do q no e aliq ca actiua nisi paccns. Sicut. n. ignis
qru e ex pte sua sp'ardet. q aut n' ardet mo h' obu
stibile 7 p'ea ardeat. h' no e ca effectiua nisi p'ac
cides. s. resp'cu h' q obustibile apponit igni. s. sic e
h. nakt. n. intellectus pfectit corpi h'uanu suo mo ita
q ex pte sua nihil deficit qn sp' qd'etunq corpi h'ua
nu pfectit. ga tn no pot corpi pfecti nisi existat i actu
io generas corpi for. e ca paccns istu copulatiois
7 no e h' qrenda alia ca agens. sicut appropinquans
obustibile igni e ca obustiois suo mo. Quare autu
d'f'icmode copulet nob intellectus agens 7 possibilis
uidebit i sequenti b' **¶** Sic rndet om. roib cotra
sua p'one. **¶** Et ad idu in pncipio q'onis positay
cu d'f'. illa sut unu numero quoz ma e una. potest
dici q h' regula tenet in rebo m'libo. s. i rebo imate
rialibo no o3 q unitas n'etalis sit a ma s' se ipa res
im'alis e ens 7 unu ens 7 no e ibi realis d'f'itas int
indiduu 7 qdditate qre zc. **¶** Et p' d'ici q illa sunt
unu n'etoz qz ma e una. uer e de vno qd e p'inci
piu n'et' acc'ntalis te genere q'itatis. s. si est p'ici
piu n'et' e'ntialit no o3. sic d'icet om. de q'one ista.
¶ Sed quis h' opio sit om. 7 **¶** Az. 7 quis etiam hec
opio no possit remoueri roib temratibus. tn ego
dico alt. 7 dico q intellectus no e un' n'etoz i oibus
hoib imo ipe e n'et'at' in d'f'is scdm n'et'ationez
corpum h'uanoz 7 pfectio d'as e' simplr. s. aut no
p'bo aliq r'one temratia. ga h' no scio e' possibile
7 si q' h' f'iat gaudeat. **¶** Ist' autu d'f'one assero sim
p'le e' ueray 7 indubitan' teneo sola fide. **¶** Et ad
r'ones cotra ista opione t'nderu b'uit d'cededo tanq
possibilia apud teu oia illa ad que ille r'ones dedu
cunt tanq ad impossibilia. **¶** n. aliq for' oans e' mae
p'apue fin q'cuq alia for' subali no sit ext'esa scdm
extensioez corpi h' no uideo nisi ex solo miraclo
diuio atige posse. 7 q aliq for' ididuat indidua
tioe matie copalis recipiat op'eh'f'ione ulez diuer
sam a op'eh'f'ioe sensitiua. hoc n' uideo possibile nisi
solu p diu' miraculu 7 h'moi filia. **¶** n. scdm ean
de radice q teneo d'f'one. teneo oia illa que ad illa
d'f'one necessario d'f'equuntur 7 no alt. imo si ex illa
p'one otute argum'etatiois necessario aliqs cotradic
toria d'cludet adhuc magis uell e' d'cedet q istam
p'onez negare. **¶** Et puto q qui palu modu nitit sol
uere r'ones q'ida cotra ista p'one ipe ex ifufficiencia
sotonis magi reddet hac p'one eiprobabile q susti

neat eandē. 7 id nō plus de isto ad pñs. qre zc.

Nunc neq; misceri est rationabile ipsi
corpori zc.
Quent h. **¶** Utz potētia intellectiua
sit potētia organica. Et arguitur p
q sic. ga otus cogitativa e organica
caut d'cedit h' om. 7 organuz eius
e mediu uentriculus cerebri. s. otus cogitativa est po
tētia intellectiua. pbatio. ga uirt' intellectiua e p'p'a
hoi. ut manifestu e oib. 7 uirt' cogitativa e p'p'ia
hoi. qre ut q potētia cogitativa e intellectiua. **¶** Et co
firmat. ga ois rō e intellectus. h' ut manifesta. sed co
gitativa e aliq rō scdm om. i isto 3° omto i9^o qre zc
¶ Itē ois otus aie q e ad corpi organici debz eē
organica. h' ut manifesta. ga uirt' n' debet eē magi
abstracta q suba quā d'f'equit. **¶** n. si aliq aia e ad
corpi organici ut q e potētia debet eē ad corpo
tis organici 7 p' ois organica. s. potētia intellectiua
e potētia aie que e ad corpi organici. utz ex 2°
h' qre zc. **¶** Itē ois potētia cui' ad ipe d'it ex ipe
d'imento organici 7 destruit ad destructionē organi
ut eē organica. **¶** n. ut eē aliq alia ca qre ad ali
cui' potētie ipe d'iat aut deficiat ex ipe d'imento aut
defectu organi nisi ga illa e potētia organica. s. ad
intellectus ipe d'it ex ipe d'imento 7 indispone organi
corpalis ut manifestu e p' exp'ientia in egranti bus
7 ebriis. 7 corrupti ad corruptioez h' organi. vñ 7
¶ d'ici 2° h' q intelligē corrupti quoda int'ius
corrupto qre zc. **¶** Oppositū aguit ad d'itate **¶** Az
in lra 7 p om. 7 ois alios. oēs. n. d'cedit potētiā
intellectiua no eē actū aliquid organi corpalis. **¶** Ad
h' d'icēdu b'uit q potētia intellectiua qua intelligim'
ult no est potētia organica. 7 h' pbat p sic. **¶** i. poten
tia intellectiua eē organica no recipit nisi indidua
lit qd e abstractū. ga sic n' fieret intelligere qd regit
receptionē ulem 7 abstractā. oia e manifesta. ot'
n. inherēs corpi no recipit nisi indiduat 7 situat
s. h'ata q no alibi. ut manifestu e culibet intelligē
ti. **¶** Et p' eandē uia d'icatur scdm **¶** Az. 7 om. q suba
aie intellectiue no e indiduat indiduatōe corpalis.
ga sic recipit indiduat. pncipalius. n. recipit suba
aie q e potētia supposito q p'etia sit ad ei'. **¶** s.
aliq t'ndent h. q h' eē aia intellectiua sic indidua
ta. tn h' potētia abstracta. **¶** s. h' e mirabile. ga po
tētia aie uel e idē cu sua suba uel fundat i ea 7 siue
sic siue no sic si aia e indiduat sequit q sua potē
tia e indiduat. **¶** Ad h' d'icē alig q aia intellectiua
pot' d'f'iderat duplt. **¶** n. mo ut ad corpi. Alio
ut sup'gredit mām. p mo recipit māl' 7 sic in ipa
no fundat potētia intellectiua. alio no indiduat
7 sic f'udat in ea potētia intellectiua. **¶** Sed h' est fri
uolu 7 ficticiū. **¶** s. n. potētia q h' imediate intelli
git no fundat in aia hois ut e ei' ad 7 pfectio sed
scdm q aia sup'gredit. sequit q nullus intelligit i
q'cu ho. ga h' ostituit p'iam intellectiua n' inq'atū
sup'gredit corpi h'uanu h' inq'atū ex h'is sit unu sicut
ex actu 7 potētia. **¶** p'etea. quem ab istis qd in
telligūt p ista sup'ggressionē. aut. n. intelligūt aliqū
excessum pfectiois rōe 7 no e p'p'io int ipam 7
mām. ul' ga no h' d'itōes corpi q's h'nt alie fore
s. corruptibilitatē 7 extensionē. ul' ga ipa e p se sub
sistēs no diuidat corpi scdm substantiā. **¶** Non est
dicendū p'mū. ga ex ipa 7 corpe sit unu ut asserunt
isti 7 sic e ei p'p'ionata. **¶** Nec pot' d'ici q sed p'ez
e actus 7 scdm p'ez no. cu sit indiuisibil. 7 fictoria
p'p'ionat mae ut sit ei' pfectio. **¶** s. i o intelligat 2°
mo ex h' no h' q no sit indiduat. **¶** Quis. n. prima
mā sit icorruptibil' tn e indiduat. vñ ex h' q aia
intellectiua scdm se e icorruptibil' no h'ebit q non
sit indiduat. **¶** Itē p'ndus 7 unitas n'et'alis n' e

aliquid extensibile nec p se nec p accis 7 tñ hñ sñt indi-
uiduata. ut manifestu ē cūlibz sñi capitis. Si igit
ista supgressio aīe itellectiue sic itelligat soluz ex hñ
q ē incorruptibilis 7 inextensa nō hñ ex hñ q nō sit
indivisa ut manifestu ē. Si aut itelligat mō. s.
q nō ē unita corpi scdm subsistentiā tñc implicatur
contradictō. qā nullū separū scdm subsistentiā ab ali-
quo dat ei ēē forā sicut act⁹ ei⁹ pñm inherēs. 7 hñ
ē manifestu p se. **¶** Itē arguit ad pñcipale. Si po-
tētia itellectiua ēē organica oportet q ipse ēē sex⁹
sensus pñcipalis. aut q ēē aliq uirtus que se hñt
ad sex⁹ sensū sicut uirt⁹ ymaginatiua se hñt ad sen-
sū cōm. s. q sicut ymaginatiua imutat a sensu cōi
sic itellectus imutat a sexto sensu. s. hñ ē impossibile
qre. **¶** Hñc cōm ponit cōm. s. nō ē oīo clara nec
ipe declarat eā. 7 iō uolo incipe declarāz hñc dōis.
¶ Et oīo p q falsitas cōm sñtis p ex 2⁹ hñ ubi oñ-
sñ ē q nō est aliq sensus pñcipalis pter qñq. **¶** In
itellectus nō pōt ēē sex⁹ sensus pñcipalis. 7 ex hoc
sequitur q nō pōt ēē aliq uirt⁹ q se hñt ad sex⁹ sen-
sū sicut uirt⁹ ymaginatiua ad sensū cōm. Nam ad
illud qd nñ ē. nulla ōtus hñ pñcipalē. vñ cū null⁹
sit sex⁹ sensus sequitur q ipse nō pōt imutare aliquā
ōtutē sñt mō sicut sensus cōis imutat ymaginatiua
7 sic p falsitas cōm sñtis. **¶** Hñc pñcipalē cōm. nā si itellec-
tus ēē uirt⁹ aīalis in corpe. i. uirtus organica. aut
ēē aliq de qñq sensibz pñcipalibz aut sens⁹ cōis
aut ymaginatiua aut memoriā aut cogitātiā aut
sex⁹ sensus aut aliq ōtus sic se hñt ad sex⁹ sensū
sicut ymaginatiua ad sensū cōm. hñc oīo uī multuz
sufficiēs. 7 nō pōt pluri bz modis ymaginari etiā si
fingēdi det licētia. Sed nō est dicendū q itellec-
tus sit aliq sensus pñcipalis. p. qā aīalia itrona-
lia aliq hñt omēs sensus pñcipales 7 sic hñrent in-
tellectū qd ē absurdū. **¶** Itē qlibet sensus pñcipalē
ē determinat⁹ ad aliq d determinatū gen⁹ sensibilibz co-
gnoscendū. ut uisus ad colores 7 audit⁹ ad sonos.
itellectus aut nō est limitat⁹ ad aliq d gen⁹ sensibi-
liū sed oīa pōt cognoscere. **¶** Nec ē dicendū q itellectus
sit sensus cōis. qā iste nō cognoscit nisi sensibilibz 7 dis-
cretas ipoz ad inuicē pñcipue oī sñt pñtia. intel-
lect⁹ aut cognoscit mltā alia. s. subas 7 relatiōes 7
hñmōi que nō sñt p se sensibilibz nec ppa nec cōia.
¶ Itē nō est ōtus ymaginatiua nec memoriā.
qā iste insunt aīalia ut uirt⁹. **¶** In pñcipio me-
thaph. ubi oīc q alia aīalia multa ymaginationibz
7 memoriis uiuūt. 7 in 2⁹ hñ. **¶** Itē uirt⁹ ymagina-
tiua 7 memoriā scdm cōm doctrinā nō sñt uir-
tutes cognitiue sed solū reſeruatue. ut act⁹ fuit i
2⁹ hñ ōtus sñt. itellectus aut ē potētia cognoscitiua
¶ Itē memoriā ē solū pñcipalē. ut uirt⁹. **¶** In
de memoriā 7 reſeruatue. itellectus aut cognoscit
7 pñcipia 7 pñtia 7 futura qre. **¶** Nec ē putandū
q itellectus quo itelligit uirt⁹ sit ōtus cogitatiua d
qua magi uirt⁹. qā ōtus cogitatiua nō distiguit nisi i
diuidualit 7 nō uirt⁹ abstracte. ut ōtus cogitatiua
cognoscit hñt hñc relationē. s. nō cognoscit qd dūta-
tes eoz uirt⁹ pñcipalē qre. **¶** Relingitur g q si itel-
lect⁹ ē uirt⁹ organica q sit sex⁹ sensus uel aliq d
hñmōi. Et sic pōt itelligi cōm cōm. qre. **¶** Et est hñ
notandū q scdm cōm. ex isto fundamēto. s. qā itel-
lectus nō hñ organū. cludit ipse. **¶** q itellectus
nō ē uirt⁹ in corpe ut pñcipiēti cōmentū. Si. n. ēē
ōtus i corpe oportet q hñt aliq d organū. **¶** Itē
ex alio pbat cōm. itellectus nō ē ōtutē icope. 7 arguit
sic. Si itellectus ēē ōtus i corpe oportet q ēē ali-
qua dīpō aut aliq qñtas 7 illa qñtas aut attribue-
ret dplexiōi scdm q dplex⁹. aut ēē qñtas in dple-
xiōe addita tñ dplexiōi. 7 utriqz istoz ē impossib ile
¶ Nā si ēē uirt⁹ addita dplexiōi necessārio hñt or-
ganū. 7 iā cōsum ē q nō hñ organū. 7 pñ cōm pñ-

ma scdm cōm. declaratū est. n. q oīs uirt⁹ i corpe aut
attribuit pñtis qñtatiō. s. fore dplexiōis. aut est
ōtus exñs in forā dplexiōis. 7 sic necessārio erit aīa
organica 7 hñ ē impossibile. qā declaratū ē q nulluz ē
istm supple sensus pñcipalis aliq d ab inſtrīs qñq
sensuū. **¶** Qd aut itellectus nō sit uirt⁹ attributa co-
plexiōi manifestū ē ex pñcipalē. qñ cū aīa sensibilibz
nō sit ōtus attributa dplexiōi qto magi itellectus.
¶ Itē si ēē ōtus attributa dplexiōi. tñc sicut oīc
pñcipalē lapidis in aīa ēē idē cū ēē ei⁹ extra aīam 7
sic lapis ēē dphendens 7 alia mltā cōtingētia hñc
pñti. hñt ōba cōm. que nō oīo sñt manifesta hñbz
inexercitatis 7 pñcipue qñtum ad illā ultimā cōm
quā ponit. **¶** Ad itellectū g istoz ōboz cōm. pñ-
iunioes accipio qd itelligat p dplexiōnē. 7 pōtutē
attributam dplexiōi in eo q dplexiō. 7 p uirtutē
addita dplexiōi. 7 his itellectis pñt facult intel-
ligi cōm sue. **¶** Dplex⁹ ut sñt hñt ab aīa i suo lib-
te medicina q uocat colliget. **¶** Dplex⁹ est qdā qua-
litas pueniēs ex actōe mutua 7 passiōe qñtatiō tā-
gibilū pñcipue exñtū in elis q quidē qñtates tāgi-
biles pñt caliditas frigiditas hñditas 7 sic
citas. ut declaratū ē ibi 7 in 2⁹ de generatōe. Et ista
descriptio expñt hñt ab aīa i pñcipio. **¶** Quali-
tas aut attributa dplexiōi in eo q dplex⁹ est qñtas
ex qua puenit oīs dplex⁹ pñcipalē actionē 7 passiōē.
cū mōi sñt ille qñtates qñtūz que oīc sñt. qñbz
n. eaz ē pñcipiū aliq d dplexiōis cuiuscunqz. ita q
oīs dplex⁹ requirit oīs illas qñtūz qñtates. **¶** Dplex⁹
n. pñcipue nō est nisi in mixtis. 7 oīs mixtū ē cōstitutū
ex qñtūz elemētis. ut cōstitutū ē in 2⁹ de generatōe
¶ In pñcipalē attributas dplexiōi in eo q dplex⁹
puto q cōm. itelligat illas qñtūz qñtates tangibi-
les pñtis. Et cōnabilt dicitur attribute dplexiōi
sicut suo tñi. **¶** Nā sicut ista ordinat⁹ ad mixta ut ad
finē. ista. n. sñt mō mixtoz ut pñcipiū 2⁹ celī 7 mūdi.
7 2⁹ de generatōe. mō aut ē pñcipiū 2⁹ pñcipiū. sic
qñtates tāgibiles istoz sñt pñcipiū dplexiōes q sñt
qñtates mixtoz qñbz mō dīpōnit ad foras eoz. cō-
aut addita dplexiōi aīa. itelligit forā substantiā
mixti que recipit in mō dplexiōnata. uel itelligit
uirt⁹ cōis hñmōi formā receptā in mō dplexiōnata
7 hñ ōtus ē realit⁹ oīa ab ipa dplexiōe 7 qñbz quali-
tati dplexiōnatiū. **¶** Et credo q hñ uirtus supaddita
dplexiōi. s. uirt⁹ cōis forā mixti ē illa uirt⁹ quaz
medici uocat a tota spē. 7 hñ ē cōnabile. nā ipa forā
uocat spē rei scdm. **¶** In mltis locis. 7 hñmōi spē
cīs 7 forā rei ē cōis oībz indiduis ei⁹ dē spē. 7 tal
uirt⁹ addita dplexiōi ē pñcipiū opatōis que nō pōt
ēē a dplexiōe illi⁹ rei. pñcipue nec ab aliq qñtūz qñtatiō
7 hac multū utitur medici in reddēdo cās opatō
nū medicinaliū 7 pñtiū aīaliū. qñcunqz. n. uidet ali-
quē effectū que nō pñt reducere ad calidū aut frigi-
dū nec ad humidū nec ad siccū i aliq gradu nec ad
dplexiōnē in qua cōnabilt aliq istaz dicit illā opa-
uonē ēē a tota spē uel a ōtute totius spē. **¶** Uīo g
qd itelligit cōm. p dplexiōnē. qd pōtutē attributa
dplexiōi. 7 qd p uirtutē addita dplexiōi. dico q
inrento cōm. ē. q si itellectus ē uirt⁹ in corpe cōnabile
ēē q ēē uirt⁹ attributa dplexiōi uel ipa cōplexiō
supple uel uirt⁹ addita dplexiōi. **¶** Nō. n. ēē cōnabi-
le q ipse ēē qñtas uisibilis q ē lumē. qā null⁹ unqz
uidit itellectū. 7 adhuc inatata hñrent itellectū. nec
ēē etiā cōnabile q ēē aliq qñtas sube corpozalē d
secūda spē qñtatis puta nālis potētia uel ipotētia
sube corpalis. qā quelibet suba nālis p suā poten-
tiā nāle corpezā uel ipotētiā nāle agit nec patit nisi i
diuidualit 7 hñ nūc sed itellectus recipit 7 abstractit
uirt⁹. **¶** Nec ēē cōnabile q ipse ēē aliq qñtas de qñta
spē qñtatis ut puta figura uel forā circa qñtate. qā
talit⁹ qñtas ē p se sensibilibz nec ē pñcipiū recipiēdi

ult. **U**n retinere magis q̄ eēt aliq̄ q̄litas tāgibilis
aut aliq̄ q̄litas oīs omixione tāgibilis q̄litas 7
supaddita oplexiōi. **Q**uā nō sit q̄litas supaddita
oplexiōi pbat. q̄a oīs talis q̄litas si ē uirt̄ aīe ē or-
ganica. ut ipe supponit tāq̄ manifestū ex oīfinitō-
ne aīe. nā aīa ē actus corp̄is phisici organici. 7 oī-
tes aīe sine dubio sūt actus qdā organoz corp̄aliū
ex q̄bo cōstituit corp̄ organici. aut sūt uirtutes q̄-
bus talia organa deferunt ad opatiōes suas q̄s ha-
bēt in aliq̄bo organo. **S**ed q̄ intellectus nō sit uirt̄
attributa oplexiōi oupt̄ pbat. p̄. q̄a magis uideret̄
de aīa sensitua q̄ eēt oīus attributa oplexiōi q̄ de
aīa intellectua. qd̄ p̄. q̄a aīa sensitua nō solū iue-
nit i hoībo s̄ etiā i aliis aīalibz q̄ sūt p̄p̄q̄oza nat̄is
eltoz q̄ sūt iste q̄litas. q̄a sūt min⁹ p̄fca. 7 sic aīe
eoz ul̄ uirtutes magis v̄nt eē q̄litas eltoz q̄ aīa hoīf
intellectua q̄ lōge nobilior ē. 7 tñ aīa sensitua 7 ei⁹
uirt̄ nō ē uirt̄ attributa oplexiōi. s̄ q̄litas aliq̄ cō-
plexionalis. qd̄ p̄t p̄bati p̄ illud qd̄ subiūgit oī-
ga tūc eē lapidis in aīa eēt idē cū eē ei⁹ extra aīam.
qd̄ sic itelligo. q̄a p̄ istas q̄litas tāgibiles nihil p̄-
parat ad recipiendū aliq̄uā formā nisi scdm eē rea-
le 7 corp̄ale. ut p̄ calidū 7 sicū dīponit aliqd ad re-
cipiendū formā ignis 7 p̄ humidū 7 calidū ad for-
mā aeris 7 sic de aliis. **S**ic si potētia intellectua uel
sensitua eēt aliq̄ istaz q̄litas oplexionalis aīa per
eā nō hēret recipe aliā formā nisi scdm suū eē tale
7 corp̄ale sicut recipit in mā corp̄ali. q̄re se q̄ret q̄ si
cut aīa recipiēs formā lapidis aliq̄ mō ophendit. i
cogit. sic mā lapidis recipiēs formā lapidis esset
oprehēdēs. i. cogitēs. p̄ q̄ lapis. i. forā lapidis ha-
beret idē eē i aīa 7 extra aīaz. **U**t oī. ponit aliā
rōem ad p̄bandū q̄ intellectus nō ē uirt̄ in corpore
7 p̄ oīs nec organica. 7 p̄t sic fillogiyari. **N**ulla uir-
tus individualis cognoscit res infinitas numero.
s̄ intellectus cognoscit res infinitas i nūero sicut p̄ in
p̄pone ul̄. **Q**uā 7 itelligo q̄ cognoscit res infinitas
uel iudicat nō qdē sub rōnibz p̄p̄is oīuz illaz. q̄a
sic ē ip̄sibile cogitēte infinita. ut ex 2° methaph.
s̄ sub rōne una 7 ul̄ q̄ se h̄z indit̄er ad rep̄itadēz
infinitoz. **U**t p̄t sic forā rō oī. **Q**ue h̄z oīus
individualis cognoscit res finitas solū. s̄ intellectus nō
iudicat solū res finitas imo infinitas mō p̄ deo quat̄
z. **A**d p̄mā rōem nego minoz. 7 ad p̄batōez
dico. q̄ peccat p̄ fallaciā oīē ex duabz affirmatiuis
in secūda figura. ut oī. h̄z inuit. 7 cū addit ad oīē
mandū. q̄a oīs rō z. dico. q̄ oīs rō ul̄s ē intellectus
quo ul̄t cogitōem. s̄ rō p̄ticulari. i. uirt̄ cogitātia
que rōcinat de rebo p̄ticulari 7 individuali app̄elē-
lis nō ē intellectus q̄ ul̄t 7 abstracte cogitōem / qd̄ di-
tates. **E**t cū oī. q̄ cogitātia hoīs ē aliq̄ rō. uer̄ ē p̄t-
icularis. s̄ individuali cogitōez distinguens. ut dicit
oī. auctoritate **A**z. in de sensu 7 sensato. 7 forte p̄
libz de sensu 7 sensato itelligit torā illā p̄tem phie
nālis in q̄ **A**z. oīdēt̄ur de colibz passionibz corp̄is
7 aīe sensitue. s̄ libz. quē nos uocamus de sensu 7
sensato 7 eū quē uocam⁹ de memoria 7 reminiscen-
tia. i. bī. n. s̄. i. de memoria 7 reminiscētia pbat **A**z.
q̄ reminiscētia ē passio corp̄alis. 7 p̄ reminiscētia
itelligit quendā actū oīus cogitātie x̄ p̄e hoī ut
h̄z uidet̄ ibidē. **A**d aliā oīo q̄ rō ē maior de po-
tētia que ē act⁹ oīs eē siue cōstitut⁹ in eē p̄ subm. s̄
si sit potētia aīe que ē act⁹. i. p̄ncipiū it̄insecū opa-
tionis appropatū cōpi nō tñ ex̄ns i corpore subīue n̄
oī q̄ talis potētia sit organica. 7 sic ē in p̄posito utz
ex dicit̄. **A**d aliā cū oī oīs potētia z. dicit̄ aliq̄ q̄
uer̄ ē si ip̄diat p̄ se 7 dicit̄. sed si pacc̄s 7 indit̄e
nō oī ut sit organica 7 sic ē i p̄posito act⁹. n. itelec-
tus ip̄dit p̄ acc̄ns p̄p̄t indit̄onem organī corp̄is
uirtutis cogitātie aut fantāstice. s̄ non p̄ se q̄re z.
Ut p̄t dicit̄ magis manifestādo q̄ actū aliq̄ uir-

tutis ip̄diti aut corzūpi p̄p̄t ip̄edimentū alicuius
organī corp̄alis p̄t oīngere oupt̄. **N**o mō p̄ tā-
to. q̄a ille act⁹ nat⁹ ē recipi in corpore ut i subo. 7 sic ē
uer̄ q̄ uirt̄ cui⁹ act⁹ z. **A**lio mō p̄t oīngere q̄
act⁹ alicui⁹ uirtutis ip̄diat aut deficiat. p̄p̄t ip̄edi-
mentū aut defectū organī corp̄is nō q̄a ille act⁹ rēi
p̄t debz in aliq̄ organo corp̄ali. sed q̄a depēdet ab
aliq̄ ex̄nte in organo tanq̄a mouēte qd̄ mouet po-
tentiā ad illū actū. 7 h̄z mō n̄ oī q̄ uirt̄ illa sit orga-
nica sicut ē in p̄posito. nā act⁹ intellectus h̄z nō sit i
corpore subīue tñ necessario depēdet ab aliq̄ ex̄nte in
corpore hūano. s̄ fantāsmate seu itentōe ymagiata
7 p̄p̄t h̄z oīc **A**z. i. h̄z. q̄ itelligit uel ē fantāsia ul̄
non ē sine fantāsia. 7 h̄z ut uer̄ p̄ ultia p̄te. **E**t oī.
dicit̄ ibi q̄ itelligit q̄uis n̄ sit in corpore. s̄ subīue tñ ē
in rebo ex̄ntibz in corpore. i. depēdet a rebo ex̄ntibz i
corpore. ut ipe met ex̄ponit ibidē. s̄ ab itentōibus
ymaginad. 7 ad istā itentōem oīc **A**z. in isto 3°. q̄
nequa q̄ sine fantāsmate itelligit aīa hūana. **E**t ali-
bi in eodē. **I**ntelligentē quēcūq̄ necē s̄t fantā-
ma aliq̄ speculari. **E**t in eodē 3°. **S**pes qdē itelligi-
biliū i fantāsmatibz itelligit z. **E**t ad istā itentōez
itelligendū ē qd̄ **A**z. oīc p̄t aīa de erroribz anti-
quoz i illo ca. **M**obiliū aut dubitabit aliq̄. q̄ aīa
intellectua nō itelligit h̄z p̄ aīaz nō p̄ tāto q̄ ip̄m
itelligit coicet corp̄i ut subo nec totū nec p̄t nec p̄
se nec pacc̄ns. sed p̄ tāto. q̄a aīa sola sine eo q̄ mo-
ueret ab aliq̄ ex̄nte in corpore hūano nō itelligeret
7 iō h̄z itelligit ita q̄ totū aggregatū ex̄ hoīe coru-
pibiliū 7 aīa intellectua cāt ip̄m itelligit 7 rēpit
ip̄m rōe unū sue p̄tis 7 p̄duat rōne alterā ut pus
oīctū fuit. 7 in h̄z differt intellectus hūanus ab intel-
lectū oīno. s̄ uer̄ itelligētiāz mouētū corp̄a celestia.
q̄a itelligit eoz nō ē in corpore subīue nec depē-
det a rebo ex̄ntibz in corpore. **E**t ad istā itentōem oī-
xit oī. in phieo h̄z. q̄ possibile ē ut actio alicui⁹ n̄
coicantis corp̄i sit nō ex̄ns in aliq̄ eoz q̄ sit in cor-
pore. i. nō depēdens ab aliq̄ ex̄nte in corpore. s̄ act⁹
itelligibil⁹ q̄ se ip̄am itelligit 7 alia oīa. s̄ itelli-
gē hūanūz depēdet a rebo ex̄ntibz in corpore ut m̄-
tories oīctū ē. 7 h̄z ē itelligendū de itelligē qd̄ cō-
tingit itellectui aīa statū adeptōis. s̄ aīq̄ intellectū
agēs sit unū? possibile ut forā. **S**z utz sit possibilis
talis adeptio ut intellectus itelligat aliq̄ nō p̄ fantā-
mata 7 p̄ quē modū uidebit̄ i oītibz si tēz dedit̄.
7 qd̄ addit in rōe. q̄ itelligit corzūpi z. sine du-
bio ē uer̄ p̄ tāto. q̄a ip̄m itelligit depēdet a fantā-
mate hūano 7 in eē 7 i oīctū tanq̄ a motiūo qd̄
mouet ip̄m itellectū ad itelligendū aliq̄ mō mo-
tionis. **E**t p̄p̄t h̄z etiā oīc oī. in isto 3°. oīctū iō. q̄
intellectū speculatiua sunt colligata cū itentōibus
ymaginad 7 corzūpta p̄ corzūptōez eaz.

Ommētor in p̄ma oīgrefsiōne
7 ē oīctūz q̄ntū in solutiōe rōnis
Uxophzasti oīd. q̄ si non eēt h̄z
gen⁹ entū qd̄ scim⁹ in scia aīe nō
possem⁹ itelligē multitudinē in
rebus abstractis. i. itelligentis
sepatis. vñ paz aīa oīct. q̄ h̄z nec ē in oī itelligē-
tia abstracta que itelligit aliud. s̄ q̄ in ea sit possi-
bilis intellectus aliquo modo. nulla. n. itelligētia ē
liberata totāte a mā nisi p̄ma itelligētia que nihil
itelligit extra se. **I**deo p̄t queri. **U**t cogitō
intellectus possibilis sit nccia ad itelligendū multi-
tudinē in formis abstractis. **E**t arguit p̄ q̄ nō. q̄a
ad itelligendum multitudinem in talibz formis
abstractis nō ē necessaria cogniō illi⁹ qd̄ nec est cā
illi⁹ multitudis neq̄ effec⁹. p̄ p̄inqu⁹. p̄p̄t altez. n.
isto 3° ut ē necessaria cognitiō unius enē absoluti
ad noticiā ali⁹ ut satis p̄ i logica. mō ipe itellectus

9.11

9 X

In questione de unitate intellectus re-
linquebat unum dubium. **I**tem intel-
lectiones quod diuersi homines intel-
ligunt unum intelligibile sunt diuer-
se numero aut una numero. Et arguitur
quod sint una numero, quia accens nume-
rat nueratione subiecti ut coiter accipit ex p[ro]p[ri]o co-
sed intellectiones iste sunt quedam accensia intellectus.
et intellectus est unus numero ut p[ro]batu[m] est p[ri]us. g[er]o. zc.
Oppositum arguitur. quia sicut se habet sensus ad sensibi-
le sic intellectus ad intelligibile ut p[ri]us in isto. s[ed] sensa-
tiones quod diuersi homines sentiunt unum sensibile non sunt
una numero s[ed] diuersae quae zc. De isto v[er]o sunt alig[ue] cre-
dere quod cum diuersi homines intelligunt unum intelligibile sicut
intellectiones eorum non sunt diuersae numero s[ed] una et eadem et
habetur aliq[ua]d[am] motiua. p[ro] quia sicut ut est iudiciu[m] de sp[eci]e
intelligibili et de intellectu ibi respectu unius obiecti. s[ed]
sp[eci]es intelligibiles quod sunt. intelligit lapide[m] sicut eadem
numero cum illa quod p[ro]p[ri]o intelligit lapide[m]. ut ut uelle. o[mn]i.
p[ro]p[ri]o p[ro]bat intellectum esse unum numero quae zc. Et ostendit
matur[em] ratione[m] o[mn]i. nam si sp[eci]es intelligibilis in me et in te est alia
numero tunc ab istis poterit abstrahi sp[eci]es intelligibilis
una co[m]m[un]is. O[mn]i. n[on] duo que conueniunt in sp[eci]e et diuersi num-
mero h[ab]ent unam sp[eci]em abstractam ab eis. tunc g[er]o quid d[icitur]
illa sp[eci]es abstracta. aut est una numero in me et in te. aut
alia et alia. si una numero. eadem ratio est standu[m] in p[ri]mis
si alia et alia tunc ab illis abstrahet aliq[ua]d[am] sp[eci]es ut p[ri]us.
et sic queretur de illa usque in infinitum. aut o[mn]i occidit quod
sp[eci]es intelligibilis lapidis est una et eadem numero in me
et in te. et eadem ratio est de ipsa intellectu quae zc. Item
alig[ue] sic arguitur. Si intellectio lapidis est diuersa in se. et
p[ro]p[ri]o. aut est diuersa p[er] se. aut p[er] subiectum. aut p[er] aliq[ua]d[am] accens
non p[er] se quia tunc differret sc[ilicet] sp[eci]es quod est absurdum. vnde
n[on] intelligibilis secundum speciem non debet esse nisi una spe-
cies. nec p[er] subiectum. quia subiectum est unum. s[ed] intellectus in quo
solo tanq[ua]m in subiecto est ipsa sp[eci]es et intellectio. nec ut esse
diuersa p[er] aliq[ua]d[am] accens. quia illud maxime uideret esse re-
sp[eci]em ad obiectum uel ad fantasma obiecti. et tunc queretur
de illo respectu an sit unum numero aut aliter? et aliter? si unum
eadem ratio fuit de intellectu. si aliter? et aliter? tunc queretur p[er]
quod unum istorum respectu uel differat ab alio. aut p[er] se. in
aut p[er] subiectum aut p[er] aliq[ua]d[am] accens. Si p[er] se ip[s]um hoc esset
inconueniens. quia tunc differret secundum speciem. quod est impossi-
bile eo quod h[ab]ent eundem terminum secundum speciem. nec p[er]
subiectum. quia illud est unum numero. nec p[er] aliq[ua]d[am] accens. quia quod
teret de illo accens ut p[ri]us et sic in infinitum. Item po-
namus quod sunt. nunc intelligat lapide[m] et p[ro]p[ri]o non intelligat
deinde manente intellectu de se. p[ro]p[ri]o incipiat intelligere la-
pide[m]. quod utrum in intellectu p[ro]p[ri]o recipiat intellectum de
nouo alia ab illa quae habet se. aut nulla. si nulla
tunc eadem est intellectio qua utrumque intelligit. si aliq[ua]d[am] intel-
lectio recipiat ibi de nouo. Contra. recipiens debet esse
denudatum ab illo quod recipit sicut sc[ilicet] sp[eci]es quod non
secundum genus. ut dicit o[mn]i. in 2o et 3o. cum igitur intellectus
habet in se intellectio[n]em lapidis anq[ua]m p[ro]p[ri]o intelligeret
s[ed] se. intelligere. q[ui]t recipiat nouam intellectio[n]em hoc
ut absurdum. Propter istas rationes et omnes positiua
cui uideri et aliq[ua]d[am] uisum est. quod cum plures homines intelli-
gunt unum intelligibile siue sicut incipiat intelligere siue non
sed unum p[ro]p[ri]us quod aliter? tunc si intelligat intellectu[m] sc[ilicet]
se est unica secundum numerum et dicitur quod quis ita sit tunc
segitur quod si unum illorum d[icitur] intelligere et etiam aliter? d[icitur]
intelligere. quia possibile erit quod unum eorum continuabit actu
fantasmi ad. et sic ab illa intellectu de nouo ab intellectu
et alius desinet cogitare uel fantasmi et sic illa intel-
lectione[m] et tunc quis iste rationes pulchre sunt et subtiles
et mihi non uidentur de manifeste et sicut dolo licet sit p[ro]-
babilis non tamen ut mihi esse necessaria. Ad p[ri]us
ut mihi p[ro]babilis esse contrarium. Ad quod euidentia[m]
p[ro]mitto aliq[ua]d[am]. p[ro] accipio a o[mn]i. q[ui] nulla intellectu cuius

cui rei generabilis et corruptibilis est eterna eadem
numero simpliciter. et p[ro]bat o[mn]i. in o[mn]i. s[ed] si intel-
lectus speculatiuus. i. intellectus actualiter intelligens est et-
ernus sequeretur quod fore sensibiles essent intellectu actui ex-
tra animam et imales. et hoc est contra hoc quod inuenit in istis
formis mixtis. s[ed] est ratio o[mn]i. ibidem. Sed reuera hoc
contra est multum mirabilis et occultum et non accipi declar-
atione[m] eius ab aliquo doctorum exteriorum. s[ed] forte pot[est]
sic intelligi. Si intellectio lapidis aut fieret intellectu[m] p[er] actionem
esset eterna tunc lapis aut fieret intellectu[m] p[er] actionem
intellectus agens soli sine fantasmate lapidis aut fie-
ret intellectu[m] p[er] actionem intellectu[m] agens una cum fan-
tasmate eius. Si p[ro]p[ri]o modo hoc est contra ea que apparent ad
sensum. manifestum. n[on] est unicuique quod ipse non potest intel-
ligere lapide[m] sine eius fantasmate. Sicut autem est de quo-
libet alio sensibili. s[ed] autem non uidetur nisi fantasma
coagere ad p[er]ductionem ipsius intelligere. quae relinquatur
secundu[m]. s[ed] lapis fiet actu intellectu[m] p[er] actionem in-
tellectus agens coopere fantasmate. cum igitur fantasma
sit generabile et corruptibile possibile est intellectu[m] de
nec esse eterna eadem numero. nam ridiculu[m] est dicere quod ali-
quod eternu[m] dependet effectiue ab aliq[ua]d[am] corruptibili.
et sic o[mn]i. concludit ultimum quod si intentiones quas apprehen-
dit intellectu[m] ex intentionibus ymaginatis essent eterne
i. si intellectio[n]es aut speciem intelligibiles essent eterne
eadem numero tunc intellectio[n]es uirtutu[m] ymaginata[m]
essent eterne. s[ed] quia intellectio[n]es dependunt ex intentionibus
ymaginatis sicut sensatio[n]es ex sensibilibus ut dicit o[mn]i
sequeret ultimum quod sensatio[n]es essent eterne ut dicit. quia
sensatio[n]es sunt causa[m] intentionu[m] ymaginata[m] seu fan-
tasmatu[m] quocunq[ue] secundum illud. 2o. fantasia est motus fa-
ctus a sensu secundum actum. et ultimum si sensatio[n]es essent
eterne fore sensate seu sensibiles essent eterne cum sensatio[n]es
dependant ex forma quae sentit tanq[ua]m ab agente ut p[ri]us in 3o
huius. Et ex hoc ultimum sequeretur quod fore sensibiles ex-
tra animam essent imales. quia nulla forma malis specifica
est corruptibilis. et ultimum. nulla forma malis est simpliciter in
corruptibilis. fore g[er]o sensibiles essent imales et p[ro]p[ri]o
essent intellectu actui extra animam. Nam o[mn]i forma imales ex-
tra animam ex[ist]ens est actu intellectu et intelligens ut dicit. 2o
in isto. et sic pot[est] declarari contra o[mn]i. Ad hoc poss[et]
alig[ue] cauillare dicendo quod intellectu lapidis eadem nu-
mero est eterna sed non cadit ab intellectu agente soli. nec
ab eo cum fantasmate nec a forma lapidis sed est coeterna
ipsi intellectu possibili sicut alijs intelligentijs sunt coe-
terne cognitiones eorum que cognoscunt. s[ed] remouebit
per ea que dicuntur. Accipio ultimum quod hoc non debet
dici esse actu intelligens nisi actualiter p[er]ducatur actu intel-
ligenti. nec de nouo intelligens nisi de nouo p[er]ducatur
actu intellectu[m]. Et hoc p[ro]p[ri]o in se. sicut ignis non est actu
ignis nisi actu p[er]ducatur actu ignis. s[ed] ignis seu co-
bure. sicut autem et in alijs sicut. Et hoc etiam p[ro]p[ri]o au[tem] d[icitur]
tate o[mn]i. dicit o[mn]i. in o[mn]i. et solutio[n]e secunde dis-
ficultatis. quod hoc non est intelligens actu nisi p[er] continuat[i]o[n]em
intellectus cum eo actu. aut igitur p[er] ista[m] continuat[i]o[n]em intel-
lectus cum homine intelligit copulat[i]o[n]em ipsorum. quod habent ul-
tima eorum sicut. aut intelligit de p[er]d[i]t[i]a ipsius ad ab homine
uel ab aliq[ua]d[am] ex[ist]ente in homine. s[ed] a fantasmate. Nam est dicere
dum p[ro]p[ri]o modo. quia talis continua[m] sol[u]t debet p[er]tiner[e] ad
s[ed] copulatio[n]em ad unum terminu[m] co[n]iungit. Nec est dicendu[m] 2o
quia talis continua[m] est sol[u]t in corpore. ut p[ri]us ex 5o p[ro]p[ri]o
intellectus autem non est corpus neque uirtus in corpore ut ostendit
sicut est p[ri]us. g[er]o relinq[ui]t[ur] 2o modo ut. s[ed] sensus quod hoc non est
actu intelligens nisi p[er] quod actu intellectu[m] dependet ab
ipso p[er] aliq[ua]d[am] ex[ist]ens in eo actu. s[ed] a fantasma. ostendit autem
quod actu intellectu[m] non dependet a fantasmate tanq[ua]m a
sine nec tanq[ua]m a forma nec ut a subiecto. quia sic esset in corpore
in quo est fantasma. quae relinq[ui]t[ur] quod dependet a fan-
tasmate hominis intelligens tanq[ua]m ab agente quocunq[ue] modo
sic igitur aliq[ua]d[am] hoc non pot[est] actu intelligere nisi per suu[m]

fantasma
loquendo
seu fanta
sis dico
telligit
simpliciter
dependet
modo est
sine alio
est manifestu[m]
intelligit
p[er]d[i]t[i]a
quod
ip[s]um. nam
ligens de
te. et ita
sine fan
quod p[ro]p[ri]o
fantasma
dependet
modo est
sine alio
agere
p[er] se
p[ro]p[ri]o
aut inter
qua uirtu
illa inter
fuit in
Nam est
ga nulla
una num
quod ince
nihil est
incipit
quod in alio
lapide[m]
mate al
Nam est
tabilis
solo. ga
plus quod
de nouo
a fanta
de nouo
p[ro]p[ri]o
equat
g[er]o
de nouo
quod intel
fuit in
iectio. se
unum nu
tunc est
tunc. s[ed]
te ad in
tunc fan
uam et
ostendit
est o[mn]i
fantasma
latius
de. q[ui]
eorum
una nu
tunc ut
cit o[mn]i
desinit
quod d[icitur]
numero
p[ro]p[ri]o

q. sit pcessus in infinitum i talibz entibz aie p ac-
cides ordinatis 7 successiue exntibz 7 nō fil. **Q**uel
pōt bñter dici q. spēs ē alia 7 alia ut p dicitū est. Et
ad auctoritatē cōm. 7 ei⁹ rōem pōt dici q. ipe nō po-
nit bñtē sed disputatiue 7 dubitādo. nec illā
rōnem recipit tanq. demōstratiua sicut p diligēt in
spiciēti dōba ei⁹. **A**lt dicit aliq. q. a spēs lapidis exn-
te i itellcū meo 7 tuo pōt abstrahi spēs lapidē nō cōsi-
derādo ipam ut ē ab hō fantasmatē uel ab illo 7 illa
spēs abstracta ē in itellcū 7 ē singularis in eēdo
sicut itellcū 7 utis in rēfentādo. sed nō est singu-
laris alia singularitate q. spēs a q. abstrahitur. nec
utis alia utilitate q. ille spēs. **S**ed istud nihil est. q. a
sicut spēs lapidis ē aliud a lapide sic si a spēs q. bñ
dñi itelligit lapidē abstrahit spēs q. illa ē dñi
ab ill⁹ 7 singularitate ei⁹ aliam a singularitate ei⁹
q. uis sint in eodē subo. 7 iō meli⁹ ē dicere ut pus.
Ad aliā dicendū q. illa spēs ē alia 7 alia p accns
nō qdē p aliqd accns sibi in exns sed p aliqd accns
extrinsecū ad qd hō bñtudine 7 a quo tepedet 7 cō-
seruat. s. p fantasma aliud 7 aliud nūero. nec q. q.
sp illud a quo uel p qd aliqd dñificat sit intrinsecū
illi qd dñificat 7 hō in rebz q. tependet 7 cōseruat
ab aliqbz extrinsecis. **S**ed aliq. instaret ulterius
sic. Nihil ē dñum ab aliquo nec p se nec p accns p
aliqd extrinsecū ab eo hō ut ualde manifestū. cum
igit ipm fantasma sit aliqd extrinsecū ab ipa spēs. ut
q. ipa spēs nō debet ēē diuerfa ab alia spēs nec p se
nec p accns. **T**ūc g. remanet qd. p qd una illaz spe-
cierū ē dñi forat ab alia. aut p se aut p accns. Si p
se g. ē dñi scdm spēm qd ē incōueniēs. si p accidēt
querit qd ē illd accns ut pus. Et auget difficultas
in h. q. a si una illaz spēs ē dñi ab alia q. hoc sit p
dñitate exntē i eo 7 nō i alio. sicut nihil ē albi nisi
p albedinē exntē i eo 7 nō in alio. aut igit illa di-
uerfitas testē ipi spēs p suā nām aut p aliqd aliud. si
p suā nām g. p se 7 sic idem qd pus. si p aliqd aliud
reuerit qd ē illo alio sicut d. p. 7 sic sp in infinitum
Ad pñm istoz cū dñ. nihil ē dñum. **P**ossē cō-
cedere. 7 iō bñ uolo q. una illaz spēs nō ē dñi ab
alia forat p fantasma s. magi effectiue. 7 cū dicit. p
qd una illaz spēs ē dñi forat ab alia. possū dicere
q. forat nō est dñi nisi p dñitate. 7 illa ē ei⁹ accns
qd cātū simul cū ea a fantasmatē dñi 7 illa diuer-
fitas ppe nō ē dñi forat sed ē illud quo aliqd ē
diuerfū. et cū querit ulter⁹. utz illa dñitas iū illi
rei p se aut paliud. pōt dici q. testē ei⁹ p aliqd aliud
nō qdē p aliqd aliud forat sibi in hēres. s. paliud
effectiue. s. p fantasma. forat aut illa dñitas nō in
est ipi spēs p aliqd aliud nec forat p se ipaz 7 iō nō
ualet. 7 scias q. hō difficultas ē magi sup mltas alias.
hō aut que dicta sūt accipiāt ut p babilia. 7 neces-
saria relinq. fortiozibz. **A**d aliā rōem pncipalem
dico bñt. q. itellcū hōis hōis a dñi unā itellcōz
bñt recipit aliā itellcōnē ei⁹ dē itelligibil. 7 cū
dñ. recipiēs debet ēē denudatū. **A**lt dicit aliq. q. uezz
ē uel scdm gen⁹ uel scdm spēm. uel scdm nūerū 7
sic ē in pposito. **E**t n. itellcū hōis unā itellcōz
denudat⁹ ab alia scdm nūerū licet nō scdm spēm 7
hō dicit sufficē i rēfentū. **Q**uel dicit ut puto me-
lius q. recipiēs debet ēē denudatū a recepto ul scd⁹
eēntiā uel scdm substantiā ut pus expositū fuit.
sed nō q. uel q. recipiēs sit denudatū scd⁹ ēē exntie
a tō spē recepti 7 sic ē in pposito. q. uis. n. itellcū
actu itelligēs itelligibile hēat i se itellcōnē illi⁹
tñ adhuc eēntia ipi⁹ itellcū ē alia ab eēntia itel-
lectiōis. 7 sic ē denudat⁹ eēntiā ab oī itellcōnē 7
hō sufficit ad ppositū. **A**d rōem i pncipio positā
dicendū. q. illa ppo sic debet itelligi. accns nūerat
nūeratōe subī. q. i subo nūerato alio 7 alio nō pōt

ēē accns idē scdm nūerū. s. nō ē ult itelligendū
q. oē accns nūeratū sit i subo nūerato 7 nō mō
vno. **Q**uel dicit q. illud uezz ē de accntibz q. nālī i-
existunt subiectis 7 inseparabiliter ut color qui i-
existit naturalit 7 inseparabiliter cūlibet mixto nō pōt
ēē ali⁹ 7 ali⁹ nūero in vno subo scdm nūerū. sicut aut
7 in alijs. **S**ed accntia aduēntia q. s. iducuntur ab
extrinsecis 7 nō insūt sepa bñt sed ad pñtiā aliquoz
agentiū que de nccitate nāe hōnt ea. pducere 7 defī-
ciūt p absentiā taliū agentiū talia bñ pñt ēē plura
sil in vno subo uel scdm idē. sic aut se hō i pposito.
nulla. n. itellcō rei sensibīl ē nālīs itellcū sic q.
insūt ei⁹ necessario 7 inseparabiliter sed aduēnt ab extri-
seco agente pñte itellcū. s. fantasmatē hūano cū
itellcū agere ut uidebitur post.

Qonsequēter pōt q. i de quodā oco
cōm. i isto cōmto. dicit. n. cōm. q. ex
spē itelligibilī itellcū māli magi
fit unū q. ex mā 7 forā. iō querit
utz hō sit uerū. **E**t ita q. qd. **U**erū
ex itellcū 7 spē itelligibilī fiat
magi unū q. ex mā 7 forā. Arguit q. non. q. ex illi⁹
magi fit unū ex q. bñt unū p se q. ex q. bñt unū
p accns. hō ē euidēs. s. ex mā 7 forā fit unū p se ut p
ex 2. hō 7 8. methaph. 7. 5. ex itellcū 7 spē itel-
ligibilī fit unū p accns 7 nō p se cū sint in dñis pñi
camētis ut manifestū ē q. ex 2. **E**t ex suba 7 ac-
cidēte nō fit magi unū q. ex duabz subīs q. tñ una
pñit aliā. hō ē manifesta. s. itellcū mālis ē suba. 7
species itelligibilis ē accns. mā aut 7 forā sūt sube
ut p in 2. hō 7 7. 8. methaph. q. ex 2. **E**t ex
hil pōt ēē dñi unū q. qd ē unū nūero p se 7 simpli-
citer. unitas. n. nūerālis 7 eēntialis ut ēē pñt dñi
ma unitas ut hō uideri in 5. methaph. sed ex mā 7
forā fit unū nūero simpli 7 p se. g. nihil pōt ēē ma-
gis unū nūero q. ex mā 7 forā q. ex 2. **O**ppositū
ut uelle cōm. in isto 5. ubi dicit sic. **E**t ma-
nifestū ē q. mā 7 forā copulat eēntiā ad inuicē. i.
uniūt ad inuicē ita q. aggregatū ex eis fit unū 7
magi itellcū mālis 7 inuicē itellcū i actu. **Q**d
n. opōnit ex eis nō est aliqd tertiū opōsitū ex eis si
cut ē de alijs opōsitis ex mā 7 forā. **A**d hō ē intel-
ligendū q. istud cōm. multū ē obicup. **E**t sic
aliq. itelligit. q. itellcū nō recipit foras 7 intel-
lectiōes cū trāsmutatōe sicut facit mā. **S**ine ou.
ex hō nō hōt q. ex itellcū 7 spē itelligibilī magi fiat
unū q. ex mā 7 forā. q. opaphanū recipit lumē sū
trāsmutatōe que fit cū abiectionē cōtrarij. tñ ex hō nō
segtur q. ex opaphano 7 lumē magi fiat unū q. ex
mā 7 forā. **E**t ex hō nō segt. q. ex itellcū 7
specie itelligibilī nō resulter aliqd tertiū. **A**lt sic
exponit. q. ex itellcū 7 spē itelligibilī nō resulter
aliqd unū tertiū quod sit ens absolutū sicut ex
mā 7 forā. posuit. n. cōm. ut dicit ist⁹ q. hitus intel-
lectuales sūt eēntiā itellcōnē ut ex 2. phicoz 7 5.
methaph. **S**ed adhuc istud nō sufficit. p. q. ex hō
nō hōt q. magi fiat unū ex istis. q. nō fit magi unū
ex subo 7 relatōe q. ex mā 7 forā. **E**t nō ē mā-
festū nec forte uezz q. hitus itellcōnē sūt eēntia-
liter relatōes cū sint de pma spē q. litaris ut ex pñi
camētis. q. aut ad ipsos nō ē mot⁹ hō ē p. rāto. quia
osequūtur imēdiate q. dā relatōnē seu bñtudinez
s. pñtiā fantasmatē ad itellcū. sicut lumen in
opaphano osegt bñtudine cōpīs luminosi ad oya-
phanū ut hō declarari ibidē. **E**t q. uis hōt intel-
lectualis eēt relatō eēntiā. tñ adhuc nō est mani-
festū q. ex itellcū 7 spē nō resulter aliqd unū
tertiū hituatū. **E**t iō alij dicit alit 7 sād p babilia
q. ex istis fit unū magi q. ex mā 7 forā subali p. tā-
to. q. forma subalis nō unit māe nisi medianūba

dimensionibus ut dicitur in 8 suba 215. Species autem
intelligibilis uniti intellectui possibili immediate et sic
magis sit unum. i. magis immediate ex istis quam ex illis.
Sed adhuc non apparet quod ex istis non resultet aliquod
tertium nisi dicatur quod non resultet aliquod tertium dimen-
sionatum vel quantum. Cuius tamen dico saluo meliori iudicio
ad quod premitto aliquid. Quod si species intelligibilis recepta per
in intellectu non est per se principium effectuum intellectus.
sed solum principium receptivum et dispositivum. et hoc in-
ferrius probabo deo uolente. Accipio quod quilibet forma
substantia specifica recepta in materia est principium actuum alio-
quod operantis sicut per inducendum in oibis foris. forma. n. sub-
stantia est principium calefactionis vel ignis. et anima nu-
tritiva est principium nutritionis et augmentacionis. et anima
sensitiva est principium actus sensationis aliquid modo. sicut autem
et in alijs. unde anima. oia est 2° generatio. quod moueri et
pati est magis alterum aut principium est facere et mouere. s.
forma. Accipio quod ex specie intelligibili et intellectu fie-
ri magis unum quam ex materia et forma posset dupliciter intelligi.
Uno modo quod ex eis magis fiat unum quantum ad eentiam
Alio modo quantum ad generacionem calitatis super operationem. Tunc
dico quod ex intellectu et specie intelligibili non fit aliquod
magis unum uel magis quantum ad eentiam constitutum quam ex
materia et forma et hoc probant rationes per inductionem. 2° dico quod
ex eis magis fit unum 2° modo. quantum ad calitatem re-
spectu operationis. quia oppositum ex intellectu et specie non est
causa ipsius intellectus nisi receptiva. s. oppositum ex materia
et forma est causa operationis actiua ratione forme et receptiva ratione
materie. Ex hoc probatur syllogismi sic. Ex illis magis fit unum
quantum ad calitatem que habet eandem calitatem respectu ope-
rationis quam ex illis que non habent eandem calitatem. quia ista
sunt magis diuisa in candore. unum autem sumit ab indiui-
sione s. metaphysica. et ex hoc manifestum est quod ex specie in-
telligibili et intellectu non fit nec resultat aliquod tertium.
uerum est quod habet aliud generacionem calitatis super actum intelli-
gendi quam alterum oppositum. Ex materia autem et forma substantia-
tali non fit aliquod tertium hoc modo. nam habet motum oppositum habet
calitatem aliam respectu operationis quam ipsa materia prima ut ex
dictis. Sed aliquid queret ulterius de ipso intellectu et
intellectu dicitur quod ex eis fiat unum. potest dici bene quod ex eis
fit unum sicut ex subiecto et actu immanente. et hoc oppositum
unitas non est unitas alio tertium resultans quod sit causa alio
alio operantis per se. s. quod est oppositum ex materia et forma est causa
alio operantis per se istud oppositum quodammodo magis est unum
i. magis perfectum et completum in suo genere quam oppositum
ex materia et forma que ordinant ulterius ad aliquid actum.
et adhuc potest intelligi quod oppositum ex intellectu et specie intel-
ligibili per actum magis est unum quam oppositum ex materia et forma
corpali. quia istud oppositum non est diuersum nec plurifica-
tum numero quantum ad materiam quod est in eo. intellectus. n. pos-
sibilis non est nisi unum numero subiecto cuius per actum intelli-
gendi s. oia. s. oppositum ex materia et forma corpali bene
est numeratum et diuersum quantum ad materiam que est in eo alia et
alia numero in alio et alio opposito sicut per actus et quantum
ad formam. sicut autem utrumque illoz oppositorum. s. ex specie in-
telligibili et intellectu. et ex intellectu et actu intelligendi
non est aliquod tertium ab ambobus. uerum est quantum ad represen-
tationem rei intellectus. totum. n. illud oppositum non repre-
sentat aliud quam illud quod representat species et actus intelli-
gendi. s. totum oppositum ex materia corpali et forma est aliud ter-
tium ab ambobus istis principijs quantum ad modum essendi
aliquid. quia neutrum illoz est substantia subsistens per se actu sicut
est oppositum. Et totum oppositum ex materia et forma corpali est
aliud quantum ad intelligi et representari. alia. n. est intellectus
oppositum ut oppositum est ab intellectu dicitur materia et ab intellec-
tu dicitur ipsa forma. Ex dictis per solum rationem. bene. n. probatur
quod oppositum ex intellectu et actu non est magis unum quantum
ad eentiam quam sit oppositum ex materia et forma. s. bene est magis
unum quo ad quedam alia ut per ex dictis et precipue ma-
gis unum quantum ad calitatem super ipsum intelligere ut
dictum est prius.

S

Ensitium. n. non sine corpore est. 2.
Quoniam b. 122 anima sensitiva et intel-
lectiva sunt una et eadem substantia in homine
aut sunt omne forme substantiales. Arguitur
per quod sunt una substantia et forma. quia unius
est unum esse. hoc est per se nota. s. homo
est una res ut manifestum est et accessum ab oibis. s. ipsius
homo est unum esse substantiale. et per omnia una sola forma substantialis
est anima sensitiva et intellectiva in homine eent diuersa
se anime tunc hoc est plura animata. nam plures anime constitunt
plura animata sicut una anima unum animatum. s. omne est falsum
quod est. Item quod aliquid est perfectum tanto simplicius.
unde primum principium oium quod est perfectissimum est simplicis-
simum. s. hoc est species perfectior inter omnes species habet inferiorem ex-
tes. s. debet esse simplicior. quod non est si anima intellectiva
et sensitiva in ipso eent omne subiecto. Item nam nunquam
facit plura quod potest per pauciora. unde melius est ponere
principia finita quam infinita ut dicitur anima in philosophia coram et per
posteriorum. s. per unam substantiam anime potest saluari oia accidentia
homo. Nam una et eadem substantia anime homo potest habere virtutes
organicas quibus erit principium sentiendi et virtutes non
organicas quibus erit principium intelligendi quare est.
Oppositum arguitur auctoritate anima. uult. n. anima
sensitiva est organica. intellectiva autem separata. et hoc oia
et loquitur de substantia anime intellectiue. ista autem non sunt una
substantia s. anima sensitiva est generabilis. ut ex
2° huius. Sensitivum quod est prima mutatio fit a genere
intellectus autem est perpetuum ut per ex hoc quod est. Ad eui-
dentiam quoniam premitto aliquid. Primum est quod in materia cor-
poris humani necesse est esse aliquam formam individuale. pro-
pter am hominem et inherenter ipsi materie. et hoc probatur sic. In materia
cuiuslibet rei generabilis et corruptibilis est aliqua
forma substantiale individuale. propter am illi rei inherenter
ipsi materie. s. hoc est res generabilis et corruptibilis
ut manifestum est et testatur anima. 2° philosophia. ubi oia plane
quod hoc generat hominem ex materia et solus est anima. maior propter app-
quod nunc in materia rei generabilis existet aliquid forma substantialis
individualis propter am illi rei tunc materia non habet esse propter sub-
stantiale illi rei receptum in ipsa ut in subiecto sic non pos-
set transmutari ad illud esse per omnia illa res non posset
generari ex materia. cum generato sit transmutatio de non
esse ad esse s. philosophia. et sic est generabilis et non gene-
rabilis quod est impossibile. et per omnia. quia materia non recipit
aliquid esse substantiale nec perficit per ipsum nisi a forma sibi in-
herente. imo ipsum esse substantiale propter am rei uel est forma
substantialis uel consequitur ipsam formam substantialem. propter am sic
per maiorem et minorem ut dictum est. s. sequitur quod materia
homo habet aliquam formam substantialem individuale. propter am hoc
inherenter ipsi materie. Vel potest aliter forari ratione dicendo
ad impossibile. Si materia homo non habet in se aliquam formam
substantialem. propter am hoc sibi inherenter tunc non habet in se ali-
quod esse substantiale propter am hoc in ipsa receptum. hoc omnia est oia
manifesta. Et si materia homo non habet in se aliquod esse sub-
stantiale. propter am hoc in ipsa receptum. tunc hoc non est res
generabilis et corruptibilis quia generatur cuiuslibet rei
est ad esse substantiale. propter am illi rei receptum in materia. Item de n
debet esse subiectum transmutationis et termini eius ut per
philosophia. Item cum materia homo sit subiectum principale genera-
tionis. propter am hoc ipsa debet esse subiectum principale ipsius esse
substantialis propter am hoc quod quod est terminus ad quem ge-
nerationis homo. sequitur ergo de per ad ultimum quod si ma-
teria homo non habet aliquam formam substantialem. propter am hoc
sibi inherenter homo non est generabilis nec per omnia
corruptibilis. quod ridiculum est oia. et hoc sit prima suppositio.
2° suppono quod anima intellectiva quod comprehendit quod di-
tates apprehensioe uel non est forma inherens materie corporis
humani. et hoc licet satis declaratum sit in precedentibus in
item probatur sic. Oia forma substantialis individualis inherens
materie est corruptibilis secundum materiam. s. anima intellectiva non
est corruptibilis quare est. maior propter app- ex hoc. quia
oia forma habens contrarium siue per se siue per actus secundum

9. XII

nihil intelligit. s. intelligens ultra apprehendens. 7 sic p
 quo homo h3 duas orfas pfectōes subales. s. aiam
 intellectuā 7 aiam cogitatiuā. 7 b3 ut mltū rōnabile
 ppter onecionē ptiū vniuersi in aliq uno ente sicut
 tangebatur pūs. Cū. n. fūraliq sube in vniuerso qd f
 ppetue scdm oēs suas pfectōes subales. s. subfā
 tie imāles. 7 quedā sube sint generabiles 7 corru
 ptibiles qñtū ad suas pfectōes subales ppos scit
 oēs sube iferiores hōi in ordie pfectōis ut elemē
 7 mineralia 7 plāte 7 alialia. Rōnabile ē q aliq sit
 suba cui7 una pfectio subal sit ppetua 7 nō nūera
 bilis sub vna spē sicut ē in supioribz 7 alia genera
 bilis 7 corruptibilis 7 nūerabilis sub una spē. Sic
 n. erit unita supiora 7 inferiora ī aliq una natura
 qd ut multū conueniēs ordini vniuersi quare
 ppetua querat ab istis q ponūt in hoīe nullā eē
 formā subale nisi intellectuā quio sit nutra hoīs.
 Cū. n. in oā nutritioe fōra subalis nutriti debeat ge
 nerari nō mā nutriti ut vult A2. in p de generatiōe
 ponat g q corp7 hoīs nutriat oportebit q in matia
 nutritiēti generet fōra subalis hoīs ppa hōi. s. aia
 intellectuā. 7 illa nō ē eadē cū aia intellectuā pēntie
 nec ē ps qñtatiua totius aie hōianē cū intelligēs sit
 indifibilis scdm qñtitatē scdm iferos7 scdm ditatez
 7 sic homo hēbit orfas aias intellectuās quaz vna
 nō ē alia nec sūt orfe ptes qñtatiue ei7 dē aie. Q
 si qs dicat q in mā nutritiēti nō generabit aia intel
 lectiua noua sed aia que pēgaftebat inforābit illaz
 mām nutritiēti. miz ut quō una 7 eadē fōra in di
 uisibilibz oīo ifozmet successiue orfas mās 7 āpius
 ibi nulla erit genera cū nulla suba de nouo produ
 cet. Sed quis A2. 7 cōm. sic diceret 7 nō possent ali
 ud ponere loco pncipia corāndentia rebz senatis
 tñ ego dico alt. s. q aia intellectuā hoīs ē fōra coīcās
 eē suū corpi hūano7 indifibit oīo 7 inextēsa 7 p se
 7 pacēs 7 pficit totū corpi7 hūanū 7 oēs ei7 ptes
 sine oī alia fōra subali inherētē mae 7 ista aia intel
 lectiua īcepit eē d nouo p qd nō erat. nō qdē p ge
 neratoez. s. p creationē ex nihilo. 7 ista ppetuabit a
 pte p7 volūtate oīa. 7 oīa fāta q dicit fides catho
 licū ego dico simpit eē oā sū oī dubitatioe. s. dīmā
 re nescio. gaudeāt q b3 scit. s. sola fide teneo 7 cōfi
 teor. Rōnem in oppositiō vniuerso scdm eandē
 uia. Quis. n. oīs fōra inherētē mae eēt corruptibil.
 tñ d. q de7 pōt eā ppetuare 7 pseruare a corruptiōe
 ī etēnū. motū tñ nescio. de7 sit. Ad rōne pta oīaz
 pōnē pōt trideri. Ad pma cū d. om7 rei unī ē eē
 ue7 ē eē subale p p7 īdidiuati oīdū mae 7 ī ma
 teria receptū. 7 iō bñ volūt q ipsi7 hoīs nō est ni
 una forma individualis ppa inherētē subale materiz. s.
 b3 nō obstatē pnt ipsi7 eē orfe fōre subales quaz
 una ter eē p sui inherētentiā ad corp7 et alia nō inhe
 ret sed p se subsistit. ita tñ q p suā mās h3 inclina
 tiōē ad corp7 hūanū tanq ad suū pfectibale a quo
 tepedet ei7 opa nō p7 deo. Ad aliā nego cōaz
 q aiatū nō solū sūgt ipam aiam s. subm aie. et quia
 ibi nō sūt plura subiecta aie sed unū. s. in hoīe uno
 iō nō erūt plura aiatā s. unū aiatū eo q una illarū
 aiaz ē ppter alia sicut ppter finē et pfectiōz. qre nō
 ualet. Et cū accipitur q plures aie cōstituit plura
 aiatā. ue7 ē plures aie qz una nō ordinat ad aliaz
 sicut ad suā pfectiōz ad quā disponit. 7 ue7 ē in di
 uersis corpi7 sed nō in uno corpe. Ad aliā cū
 d. q qto aliqd ē pfecti7 tāto simplicior. ista pōt ne
 gari. qz certū est q fōra subalis ignis ē nobilior q
 fōra subal terre et tñ ipsa fōra ignis nō ē simplicior
 q fōra terre īmo fōra subalis terre ē eque simplex
 suba p puatoz opōnis ex pnto eēntialibz sicut fōra
 ignis. sūt aut et in aliis mltis. Sūt in opōsitio nō ē
 ue7. qz ignis ē pfectior qz terra et tñ eque opōsitā
 ē b3 sicut ille qre nō ualet. Sūt in subijs imaterialibz

nō ē necē. q̄a ofstat q̄ intelligētia saturni ē pfectior
q̄ intelligētia lune 7 tñ nō oꝝ q̄ intelligētia lune sit
magis 7 ex pluribꝫ cōposita q̄ intelligētia saturni iū
eque simplex ē intelligētia lune sicut saturni. Et si
q̄a cōcedēt q̄ intelligētia mouēs orbē lune ē magis
cōposita q̄ ibelligētia mouēs orbē saturni tūc oꝝ cō
cedere q̄ oniuscuiꝫ istaꝝ eēt aliq̄ ps pfectissimaꝝ
nobilissima. 7 tūc queretur bꝫ pte pfectissima ex q̄
cōponit intelligētia lune oꝝ sit eque simplex ut in
telligētia mouēs orbē saturni aut nō. si ē eque sim
plex 7 tñ ofstat q̄ intelligētia saturni ē pfectior q̄
ps nobilissima intelligētie lune. q̄ nō ē vez q̄ q̄to
aliq̄d pfectuꝝ tāto sit simplicius. si aut oīat q̄ pars
pfectissima intelligētie lune ē cōposita oꝝ adhuc
q̄ ipsi aliq̄ ps sit pfectior 7 pfectissima 7 queretur q̄
illaꝝ sit in infini. aut oꝝ nctio cōcedē q̄ duoꝝ eque
simpliciu in suis subijs unū ē equalē pfectum sicut
reliquū q̄te æc.

Um aut sic singula fiant &c.

Quenit h. Utz intellectu possibi
possit intellige sua intellectuonez
exntē in eo. Arguit p q nō. quia
sicut se hz sensus ad sensationē sic
intellctus ad intellectuonē paret.

telligē potēt intellēctiōē illi? intellēctōis p alia
intellēctiōē ⁊ illā palia ⁊ sic ī īfinitū. ⁊ unāquāq;
istaz intellēctiōnē sūt intellēctē intellēctūs scōz; rōz;
suā ppam sicut sūt pōit intellēctē lapidē ⁊ intellē
ctiōē lapidis exntem ī eo scōm rōem suā ppam. h
aut ūr oīo abfurdū. s. q. intellēctūs intellēgat īfinita
actū. q. īfinitū ē īgnōtū scōm **Az. p. phicoz ⁊ z**
methaph. q. īncōueniēs ūr q. intellēctūs intellēgat
intellēctiōē exntem ī eo intellēctiōē orā ab illa.
Quāt g. intellēgat eā? **E**t ad istā difficultatem sol
uendā uenio paucos labozasse manifeste. **V**n a
pns sufficit mihi pbabiliter transire salua mihi li
biate alit ondi alias si mihi meli? appēbit. **P**ossē
itaq; oīc q. intellēctūs intellēgat intellēctiōē lapidis
exntē actū ī eo sed nō alia intellēctiōē simpliciter
sed eadē. ita q. intellēctiō lapidis exntē ī intellēctū
ē intellēctiō lapidis ⁊ intellēctiō sui ipi? ⁊ intellē
ctū istā intellēctiōē denoiat intellēgēs lapidē ⁊ ipam
met intellēctiōē. **Q**uē ē quodām mō sicut albedo
nō or alba palia albedinē supadditā sibi. s. or alba
eo mō q. pōt oīa alba p se ipam. q. ipa ē illud quo
forasit aliqd ē albn. sic intellēctiō lapidis or intellē
ctū nō qd ē palia intellēctiōē sed p se ipam ī q. tū
ē id quo aliqd or intellēctū ⁊ intellēgēs. **E**t si qs
q. rēt q. intellēctiō lapidis ē aliud a lapide ⁊ intellē
ctiō intellēctōis lapidis nō ē aliud ab ipa. **F**orte cā
h? ē. q. lapis ē res mālīs ⁊ nō abftracta ⁊ alia nō
sūt rē se actū intellēctā nec intellēctiōes ūr oīc **Az. in**
istō f. **I**n hntibz aut māz potētiā ē unūq; q. intellē
gibilū. s. ipa intellēctō ē res abftracta a mā. s. actū
ulīs. oīs aut talis actū ē d se intellēctū. ⁊ hōis huius
mōi actū ī se ē actū intellēgēs q. rēt. **E**t ad audē
ritatē om. cū or. intellēgē offīciat scōm offīciatē
pate intellēct. possū oīc q. uēz ē si ille res sint eiuf
dē ordīs. obī grā. **I**ntellēctiōes ouaz foraz māliuz
sūt orfē. ⁊ sūt intellēctiōes ouoz orfoz actū ī māliū
sūt orfē. s. si intelligibilia sūt orfoz ordinum. s. q.
unū illoz sit māle ⁊ aliud abftractū ab illo māli sic
nō q. q. eoz sūt orfē intellēctiōes ⁊ sic ē īnpposito
nā intellēctiō lapidis ē ī alio ordie entū a lapide
⁊ eo. **l**apis. n. ē res mālīs. ⁊ enī intellēctiō ē qd im
māle ⁊ abftractū ⁊ cātū ab ipō lapide quoquo. s.
mediatē suo fantasmate una cū intellēctū agētē q. rē
nō ualer. **A**d pmā rōem oīo q. est sūt rē sensu
⁊ intellēctū quo ad h. q. a. sicut sensus ē suūm sensatō
nis sic intellēctūs intellēctōis. s. ē oīfisse ī h. q. a. sen
sus ē otus organica ⁊ corpea ⁊ iō nō ē nata cogitē
suū actū. s. intellēctūs ē otus abftracta ⁊ īcorpea ⁊ iō
pōt cognoscē suū actū. **A**d alia cū or. qd nō est
sensibile x. pōt oīc q. uēz ē qd nec ē sensibile nec
bz hitudinē ad aliqd sensibile. sed si bz hitudinē
p se ad aliqd sensibile sic pōt intelligi. mō licet tel
lectiō nō sit sensibilibz p se. tñ bz hitudinē ad sen
sibile p se. s. ad illud a quo cātū ī intellēctū q. quo.
sicut cātū bz hitudinē ad suā cām ⁊ hō or sufficere.
q. nō. n. alt. possē? intellēgē sūbas sepatas nisi quia
bz hitudinē ad aliqd sensibilibz. s. ad motū celestē
Ad alia pōt cēdi rōnabilt q. intellēctūs bz potest
sūt intellēgē orā saltrē una intellēctiōē ⁊ sic entī ī p.
posito. intellēctūs. n. intellēgēt lapidē ⁊ intellēctōē
lapidis unica intellēctiōē. **E**t cū oīc **Az. q. g** unū
ī intellēgēt x. pōt oīc sicut coīter ex pōit q. q. unū
nō intellēgēt scōm unā intellēctōē; nihil intellēgēt.
Vtrū aut possint intellēgē p se orfīs intellēctōibz sūt
ab eodē indiuiduo bona offīctas ē ē magi bz locū
alibi. s. ī q. methaph. ⁊ sic tē isto.

Consequent pot qñ. Ut species
intelligibilis differat realit ab intel-
lectione seu intelligē. Arguit p q n.
qa nihil recipit in potentia passiva
nisi illud ad qd ē ipm in potentia

Q. XIII

ga nō recipit impossibile recipi. s. intellectus ē solus in potētia ad intelligē cū sit potētia cognoscitiua. 7 talis est solū potētia ad cognitionē. **E**t cōfirmat quasi p idē. Illud qd p recipit in potētia cognoscitiua ē cognitio. sed spēs intelligibilis recipit in potētia cognoscitiua. s. in intellectu. s. spēs intelligibilis est cognitio. maior p. nam ex eo dī potētia cognoscitiua ga recipit p cognitō; ut ut. minor p. etiā scdm oēs ga spēs intelligibilis p 7 immediate recipit in intellectu s. spēs recepta ē ipa cognitio. sed nō ē cognitio sensitiua ut manifestū ē. s. relinqt q sit cognō intellectiva 7 h ē intelligē siue intellectō qre zc. **I**tem si spēs intelligibilis eēt oīa reat ab intellectu. tunc intellectus anq intelligēt eēt ens actū qd ē oīa. 7 q oīa q intellectus quo opinat aīa 7 intelligit nūc ē actū eoz q sūt an intelligēt. 7 oīa p. ga spēs q ē rea liter oīa simpit ab intellectu pcedit intelligere sicut ei pncipiū qquo g zc. **I**tem si spēs intelligibilis sequeret q ipa pus intelligēt q ei qdditas cui ē spēs. qd ut impossibile. ga intellectus pus intelligit qdditatē rei q ei spēm intelligibilē. ut ex isto s. oīa pbat. ga h mōi spēs poneret oīa ab intelligere ut ducet in telcū ad cognoscendū tē cuius ē spēs. ignotū aut nō ducit in cognitionē alicui qre zc. **E**t p. iīm falsitas oītis. ga silitudo alicui nō cognoscit nisi pus cognoscit illud cuius ē silitudo ut silitudo Cefaris nō cognoscit nisi Cefar fuisset p not qre zc. **O**ppositū arguit. ga actū pms oīr ab actū z ut manifestū ē. s. spēs intelligibilis ē actus pms sicut hit qdā. 7 intelligē ē actū z ut oēs cōcedūt qre zc. **I**tem spēs intelligibili manente una respectu oīoz. s. respectu entis 7 nō entis intelligē mltiplicat. ga nō ē eadē intellectō entis 7 nō entis ut supponit tanq manifestū. 7 tū eadē spēs intelligibilis ducit in cognitionē entis 7 nō entis ut supponit 7 accipit ex q methaph. 7 p de aīa. cā de erro ribz qre zc. **I**tem spēs intelligibilis remanet in intellectu deficiente intellectu ut oī. ga alit intellectus eēt eque i potētia p intellectu; sicut an. mō intelligere nō manet p q; definit intelligē aliqd g nō sūt idēz reat. **D**e isto dixerūt aliq spēs intelligibilis nō differt reat ab intellectu sed solū scōz modū. ga ea dē fōra abstracta oī intellectu p opationē ad intellectū. 7 oī spēs p opationē ad tē quā repntat. 7 hoc pbauerūt oībz pinduct spālīt. qdā illoz imitabāt sup p mā rōem. **E**t qdā illoz dixerūt q ipm intelligere 7 spēs intelligibilis sūt immediate tanq ab agēte p pncipiū a fantasmatē rei 7 pncipiū ab intellectu agēte. **S**ed oīa h pōt sufficēter argui. ga oīs ac 7 passio regit in subo recipiente aliquā formā q reat ē oīa ab utroq. h satis hīz p phicoz. nā scōz h agētis 7 patiētis unū ē actū. ga eadē fōra que pcedit ab agēte recipit i passio. mō ipm intelligē ul est actio uel passio ut oīs cōcedūt. **A**z. vult in līa. 7 oī. plane dicit q ē passio. g regit in subo patiēte s. in intellectu aliquā formā reat oīam ab ipōz illa fōra sine dubio nō ē nisi spēs intelligibilis q representat ipam tē. **E**t cōfirmat h rō. ga sicut se h actio 7 passio realis 7 corpalis ad fōram reālē. sic actio 7 passio spūalis ad fōram spūalē p ouenientē silitudine. s. oīst q actio 7 passio realis regit fōram reālē oīam ab eis ut calefacere 7 calefieri caliditate. silit aut 7 in alijs. g silit actio 7 passio spūalis 7 i corpālis nō regit fōram spūalē 7 incorpālē. nec posset assigni cā dissilitudis sufficiēs etiā si fingēdi daret licētia. **E**t ista rō ē dīctē oīa illos q ponūt q intelligere immediate dīcedet a fantasmatē 7 tū ipm intelligere ē idē reat cū spēs intelligibilis. **E**t ad istaz intencionē. s. opponēdo oīa istā pōnē adduxi istā rōē i qdā tractatu quē ordinauit de spēs intelligibili 7 ea q adduxi in declaratōe h rōis defendi in qdā

opusculo in quo tridebā ad obōnes hoīs quem tu scis. **S**ed ppter hūitatē nolo h illa oīa congregare. **S**ufficit. n. mibi ad pns q qdūq dīct fantasma. pdu cere immediate intellectionē hīz cōcedē q spēs intelligibilis sit aliqd reat ab intellectu. 7 sic recipiēda sūt in quā illa q ibi posui qrtū ad illā rōem. **Q**uid aut efficiat immediate actū intelligēdi uidebit i sequenti bō. **A**liq dicit q ipa spēs intelligibilis reat ē aliqd ab intellectu. 7 h pbat mltis rōnibz sed fortior istatū 7 pncipalior ē ista. **I**llud qd immediate reducit intellectū ad actū intelligēdi ē aliqd reat ab intellectu. hec ē manifesta p se. s. spēs intelligibilis reducit ipm intellectū ad actū intelligēdi sicut mouēs p pncipiū. h pbat qd illud qd mouet immediate intellectū ad intelligē nō ē ipse intellectus possibilis. ga ille ē in pura potētia passiva ad intelligē. ut ex hīz. nec pōt eē intellectus agēs sicut p pncipiū mouēs intellectū ad intelligēdi. 7 idē est se hīz qrtū ē de se ad oīz intellectōz. **A**ut g silit cābit oīz intellectuōz qd ē icōueniēs. ga intellectus sic intelligeret oīa. aut nūc immediate. ex q sequi q ipa nō ē idē eēntia cū intellectu. nec ē vicēdū q fantasma sit h mōi mouēs immediate ad intelligē. ga h mōi mouēs immediate ad intelligē oīz eē intellectū i actu. mō itēntiones ymaginate siue fantasmata nō sūt actu intellecta. s. solū i potētia. ut vult oī. i isto. **E**t cōfirmant istā pte. qm immediatū pncipiū a q pcedit opa nō sicut a puro istruito sicut ab agente z qd determinat agens p mū debz hīe fōrmā i actu. quēadmodū hō generas detmians solē hīz genitū fōraz actū. fantasma uero si mouet intellectū ad intelligē nō pōt oīa q sit puz istm. ga puro istm nō afflīt effectū. ut seculi nō afflīt scāpnū ul domū. s. attificio. fantasmatē aut afflīt intelligere. cū ex alio 7 alio fantasmatē sit aliud 7 aliud intelligere. qre sequeret q fantasma sic eēt intellectū actu qd ē impossibile manifestū. **N**ec potest oīa q ipm fantasma sit intellectus i actu oīuali. ga hīs actū oīualē ē nobilior oīdis q hīs actū formalē. ut p methauroz. quēadmodū sol hīs caliditate oīute actiua ē nobilior igne. fantasma oī nō ē nobilior actu intellectus. **E**t indubitat q qd sit de oīone. mibi vī q illa rō nō hēat aliquā efficaciam imo si ualerēt ei pncipiū p ea pbarer oīo q nulla spēs possit fieri i intellectu. 7 pcederet sic. si aliq spēs intelligibilis fieret i intellectu. oporteret q aliqd mouēs eēt p pncipiū i immediatū qd moueret intellectū ad eā. h oīo ē manifestū. s. nō posset eē aliqd tale scōz h oīa qre zc. pba. nō. n. intellectus possibilis eē mouēs se ipm immediate ad spēs intelligēdi. cū ipe sit i pura potētia passiva ad eā. nec posset eē intellectus agēs ga ille est ulis cā actiua oīs spēs intelligibilis scōz illos. g nō pōt eē p pncipiū cā uni eaz detmianta sū agēte alio detmiantē. nec potit illud mouēs eē fantasma. patz ex oīs. ga pncipiū p pncipiū opatōis nō ē puz istm mū. s. agēs p pncipiū detmians actū p mū debz hīe fōraz i actu ut istū accipiūt. 7 nō solū h ē uerz de pncipio opatōis qd mouet ad actū scdm. s. etiā de eo qd mouet ad actū p mū. ut hō general detmians solē hīz actū fōraz genitū ut istū oīstēt. fantasma oī nō hīz spēm intelligibilē actu ut manifestū ē. **E**t si diceret q imo hīz eā actū oīuali. **C**ōtra hīz arguit scōz oīa illoz. ga hīs actū oīualē ē nobilior oīdis q hīs actū formalē ut istū accipiūt. sic fantasma eēt nobilior oīdis q intellectus agēs. qd ē absurdū. **E**t dices q illa p pncipiū hīs actū oīualē zc. debet intelligi de agēte pncipali. nō at d agēte p pncipiū sic ē fantasma. **S**ine dubio hīz nō pfiat. ga si istā p pncipiū solū intelligeret de agēte remoto ul pncipali. tūc p eā nō pbaferet q fantasma nō mouet intellectū ad intelligere tāq mouēs immediatū. cui tū oppositū manifestū ē i pncipiū oīa illoz 7 pcessū suū. **N**am pōtis oīis oī.

acta illa potēte statū dcludit. 7 sic manifestus est q
fantasma n hz actū p quez possit imēdiate mouē i
tellectū ad intelligē uel cāte ipm. 7 hētiā manife
stū ē p oīa q sequūt ubi sic dic. Ampli⁹ sic dicē
do. s. q si fantasma mouēt imēdiate ad intelligere
fantasia 7 itellctū n differēt. qā iā hnt idē mouēs
imēdiatū. 7 sic manifeste p q p illā pōnez. habēs
actū uirtualē zc. uolūt ppare q fantasma n mouz
intellctū imēdiate ad intelligere 7 iō o q itelligāt
eā o hnt actū uirtualē 7 sic pbat p eā q fantas
ma nō mouet imēdiate itellctū ad spēm itelligi
bilē. Quid igit mouebit eū imēdiate ad spēm itel
ligibilē. Et ex h euidētissime appz dētūs hui⁹ rōis
in q tū nimis glābat hō quē tu scis zc. Quāt autē
soluēda sūt h rō q vī ppare q fantasma nō mouet
imēdiate itellctū ad spēm itelligibilē uidebit i
alia qōne sequenti. s. n. mibi ad pns sufficiat. Q si
illa tō ualēt p eā dētueret spēm itelligibilē fieri
in itellctū ut diligent inspicēt 7 de h alias feci tra
ctatū. Pmissa g hac rōe dico bnt ad pns q spēs
itelligibilis rei mātis ē qd aliud reat ab itellctū
one illi⁹ rei. 7 itelligo p spēm itelligibilē formam
abstractā 7 spālē pductā ab itellctū repitātē
ipam tē mālē uel abstractē. 7 p itellctū itelligo co
gnitionē quā hz itellctū de ipa re sibi pntata p spēs
Et istā cōtōnē sic pbo ad pns spālē. Si spēs itelli
gibilē ēē idē reat cū itelligere tūc illud qd ē imē
diatū pncipiū actiūū spēs itelligibilis ēē imēdia
tū pncipiū actiūū itellctōis. h ē manifestū de se. oīs
ē falsū. qā fantasma ē pncipiū imēdiatū actiūū spēs
itelligibilē ut cōcedūt qī oēs. sed ipm fantasma non
pōt ēē pncipiū p se imēdiatū actiūū ipi⁹ itellctō
nis pfectū ut pbat i fēu⁹ qre zc. Q autē fantas
ma sit pncipiū imēdiatū actiūū spēs facile ē ppare
Nā imēdiatū ē pncipiū nō ē itellctū possibilis
cū ipse sit in potētia receptiua respctū ei⁹ ut ex isto
p. nec itellctū agēs pōt ēē h mōi pncipiū propi
quū. qā ipse ē uis cā oīum spēs 7 iō nō pōt ēē cā i
mediatā 7 ppa unū eaz nisi dētēminet p aliquod
actiūū pncipiū 7 imēdiatū. 7 qd ēē illud nisi fan
tasma. qre zc. Itē aliq sic arguit. itelligere ē actū
ut passio 7 spēs itelligibilē ē qūtas g. Itē sic pbat
qā cessante actū itellctōis adhuc remanet spēs in
telligibilē 7 remanet scia ut supponūt tanq manifestū
fū 7 scia nō ē aliud q spēs itelligibilē. Itē duo
sūt mltū dubia iō de istis faciā qōnes spāles diui
sim. Itē aliq sic arguit. illa n sūt idē reat quoz
onū ē pncipiū effectiūū alteri⁹. h ē euidēs p se. sed
spēs itelligibilē ē pncipiū effectiūū ipi⁹ itelligere
h pbat hō quē scis. qā spēs itelligibilē nō ē idē eē
tiat cū uirtute ut supponūt licet vānt scdm modū
ut oīc. qā oīus itelligibilē magi ē fīca 7 pmanens i
intellctū q spēs itelligibilē 7 spēs ē ut oīpō respctū
hītus. Mō hītus itellctūalē ē pncipiū cōsideratō
nis ut manifestū ē 7 nō ē pncipiū mālē. qā cōgnitō
nō hz mām. nec forale. qā forē nō ē forā neq finis
imo magis. opatio. n. ē finis oīus utz in p ethi
coz. g. relingit q hītus itellctūalē ē pncipiū acti
uū ipi⁹ cōgnitōis 7 p oīs spēs itelligibilē ē pnci
piū hui⁹. cū sit idē cū hītū itellctūali qre zc. Nec
tō supponūt unū dubiū 7 forte ipossibile ut ingre
p i fēu⁹ oīuīsim. s. ut spēs itelligibilē sit pnci
piū actiūū ipi⁹ itellctōis. pma rō facit mibi cer
tā fidē sed o expectare cōplētū ex cōtīb ubi p
babit q fantasma ē pncipiū actiūū ipi⁹ itelliger
saltē cōplētū seu effectiūū qre zc. Ad pma rōez
in oppositū cōcedo maiorē. 7 cū oī. q itellctūus est
solū in potētia ad intelligere. pōt oīc q nō ē uerū.
qā cū itelligere sit qdā actū 7 nō ē q pcedat ali
qs actū pmi⁹ 7 ad dētēminatū itelligere dētēminat
ad pmi⁹ 7 ille ē spēs itelligibilē. 7 cū oī q potē

tia cōgnitiua ē solū ad cōgnitionē. uerū ē tanq ad
actū pōtētiū pfectiōzē 7 finalē. sed potētia cōgn
itiua bñ pōt ēē ad aliqd aliud tanq ad oīpōnem
requitā ad itelligē sicut oyaphanū ē in potētia nō
solū ad intentiones colorū s etia ad lumē qd est ei⁹
oīpō nctia ad receptiōz eaz ut manifestū ē. sic est in
pposito. Et cū oī q potētia cōgnitiua ex eo oī co
gnoscitiua qā ipa ē in potētia ad cōgnitionē. uerū ē
pncipalē sed hoc nō obstatē ipa ē ad aliqd aliud.

¶ Vel oīat q potētia cōgnitiua hnt actū pmiū
solū ē i potētia ad cōgnitionē. sed si nō hz actū
pmiū bñ ē in potētia ad aliqd aliud. 7 cū cōfirmat
illud qd p recipit in potētia cōgnitiua ē cōgnitio.
pōt oīc q uerū ē in potētia cōgnitiua hnt actū
pmiū sed nō alit. ¶ Vel oīat q p receptū i potētia
cōgnitiua pōt itelligi dupl. Vno ordie dignitatē
7 sic bñ ē uerū q p receptū in potētia cōgnitiua de
bet ēē cōgnitio. Alio mō ordine generatōis uel or
dine pporcionabili ordini generatōis 7 sic nō oī.
mō ipa spēs itelligibilis nō ē receptū pmiū ordie
dignitatē imo ipa itellctio ē nobilior cū sit finis
ipi⁹ spēs. Si spēs bñ ē p receptū uia generatōis ul
pporcionabili ordini generatōis. 7 h addo p tātō
qā ibi ppe nō ē ordie generatōis cū ipa spēs itelligi
bilē nō sit pōt tpe nctio q ipm itelligē. imo cōgit
h ambo fieri i eodē instāti tū ibi ē ordie pporciona
bilis ordini generatōis. qā sicut in ordie generatō
nis pōza sūt ipfectiōza. sic sine dubio spēs itelligi
bilē qd min⁹ pfectū q itelligē. sic etia spēs color
ē min⁹ nobil⁹ q sit uidē uel uisio. Itē alit pōt sic fa
tis rōnabilē oīc q pmiū receptū i cōtute cōgnitiua
debet ēē cōgnitio uel forat uel cālt ita. s. q sit cā co
gnitōis aliq mō 7 sic est i pposito. nā spēs itelligi
bilis licet non sit eētiat cōgnitō tū ipa ē aliq mō
cā cōgnitōis. s. qūo sit cā ingrendū ē p i fēu⁹ qre
zc. Ad aliā cū oī. tūc itellctū zc. dico q itellec
tus anq itelligat nō est aliqd actū. s. te se forat p
suā subam 7 p suā eētiā scdm unā opōnē. tū bñ
pōt ēē aliq ens actū p aliqd aliud a sua eētiā nā
lit ante itelligē. 7 sic ē i pposito quīs spēs itelligi
bilis nāt sit pōt ipō itelligē quodā mō tū ipa nō ē
de eētiā itellctūis. iō adhuc itellctūis nō ē p suam
eētiā ens actū sed i potētia q tū ē de se. 7 forte ad
illā intentiōz oīc. Itē q itellctūis inforat actū quo
dā mō ē i potētia. Ad aliā nego cōnam. 7 ad pba
tionē cū oī. itē zc. uerū ē in actū itellctūis q est
oīscutū ab uno ad aliud. s. in p actū itellctūis nō ē
nccē q illd qd cāt cōgnitionē sit pus cōgnitū. 7 h ē
qd oī in alijs uerb. illud qd ouat i cōgnitionē alit
ē pus notū. uerū ē de cōgnitōe oīscutiua s de cōgnit
tōe itutiua 7 simplici nō oī. sicut spēs color exis
i uisū ouat i cōgnitōz color. tū nō oī q sit pus co
gnita q color qre zc.

Querit. Utz fantasma sit pncipiū
actiūū spēs itelligibilē. Arguit p
q nō imālē non pōt fieri ab ente
mālī qā illa nō pporcionat. s. spēs
itelligibilē ē qd imālē ut manife
stū ē. fantasma uo ē qd mālē ita q
i mā. s. in corpe hūano ut manifestū ē i isto li. qre
zc. Itē si fantasma agēt spēm itelligibilē i actū
tūc fantasma ēē nobil⁹ itellctū qd ē manifestū i
possibile. cōna pbat. qā oē agēs ē nobil⁹ patiēte ut
manifestū ē i isto qre zc. Itē pncipiū ppi quū
generatōis qd nō ē purz instm sed ē agēs secū dū
s. dētēminatū actū pmiū debet hēre forām effectus in
actu, ut hō generatōis hoiez q ē agēs nō purz instrale
s agēs dētēminatū pmiū actū hz formā hois in actu.
sed fantasma nō hz spēm itelligibilē in actu cū n
possit ēē purz instm. qā puro instro nō affiat effect⁹

ut securi nō assimilāt domus. fantasmati autē assilā ē
spēs itelligibilis. ut manifestū ē q̄re **Et** si dicat
q̄ fantasia nō h̄z spēm itelligibilem actu formali
formali sibi inherente. sed actu otuali. s. q̄a habet
otutē actiua uel ē otus actiua ei⁹. **Cōtra** hoc aguit
q̄a h̄ns actū otualē ē nobilior ordinis q̄ h̄ns actū
formalē ut sol q̄ h̄z caliditatē actu otuali ē nobilior
igne q̄ h̄z eā formālē. sed fantasia nō ē nobilis in
tellecū q̄re **Et** cōfirmat h̄ dubitā⁹ 7 redit in idē.
h̄re aliqd in actu otuali est nobilior mō habere q̄
h̄re aliqd in actu formali ut dicitur ex p̄cedo. si igitur
fantasia spēm itelligibilem h̄eret actu otuali cū i-
tellecū h̄eret eā actu forali tūc nobilior mō h̄eret eā
fantasia q̄ itellecū q̄ ē absurdū q̄re **Ad** p-
positū dī cōiter 7 pbat. q̄a q̄ ē pncipiū aliqd spē
ciei itelligibilis actiua cū ipm sit aliqd nouū 7 ipm
nō pōt eē sol⁹ itellecū possibilib⁹ ipe sit solū in po-
tētia receptiua scdm **Az.** nec sol⁹ itellecū agēs. q̄a
si sic hō pōt itelligē sine fantasmate ut dicitur cōm.
in isto q̄re **Et** itellecū agēs ē pncipiū ule
oium spēz 7 tale nō sufficit ad unā determinatā spē
ciei generandā sine agēte p̄ticulari 7 p̄pinq. ḡ relin-
quit q̄ fantasia sit aliqd agēs ipsi⁹ spēi itelligibilis
Ad istā q̄z dico bunt q̄ fantasia hūanū ē pnci-
piū actiua p̄pinq spēi itelligibilis p̄ recepte in itel-
lecū **Et** q̄ p̄bo sic. q̄n duo accntia absoluta quozū
vnu nō ē relatiue ad aliud sic se h̄nt q̄ posito uno
pōt reliquū 7 remoto remouet 7 unū illoz nō est
subm p̄p̄m alteri⁹ uel tō subfistēdi nec ambo sūt
in eodē subo p̄p̄o q̄ unū illoz sit cā aliq mō alte-
ri⁹. sed fantasia hūanū 7 spēs itelligibilis sunt duo
accntia absoluta saltē sic q̄ unū illoz nō ē eēntialit
relatio uel resp̄cūs ad aliud. h̄ recipio tanq̄ maife-
stū ad p̄ns. sed posito fantasmate hūano pōt spēs
itelligibilis 7 remoto remouet ut cōcedūt oēs. 7 con-
stat q̄ unū illoz nō ē subm alt⁹ nec ābo sūt i eodēz
p̄p̄o subo ut manifestū ē. ḡ nec ē q̄ unū illoz sit
aliquat cā actiua alteri⁹ 7 certū ē q̄ spēs itelligi-
bilis nō est cā actiua fantasmat. q̄a fantasia sit a
sensu in actu scdm **Az.** 2. h̄z. ḡ relinqt q̄ ipm fan-
tasma ē cā actiua ipsi⁹ spēi itelligibilis. maior p̄p̄o
hui⁹ rōis ē manifesta i sp̄cipienti bñ oia. possibile. n
ē q̄ duo accntia sint in eodē subo p̄p̄io 7 vno posito
ponat reliquū 7 remoto remoueat 7 tñ unū illo
rū nō sit eēntialit. sicut r̄sibilitas in hōie 7 suscep-
tibilitas oīcipit. possibile ē etiā q̄ unū accnt sit
subm p̄p̄iuz alteri⁹ uel dīspō p̄p̄ia ad ipm 7 vno
eoz posito ponat alteri⁹ 7 remoto remoueat 7 tamē
unū illoz nō ē eēntialit alteri⁹. ut sup̄ficies dī h̄re
colorē uel aliqd h̄mōi. possibile etiā ē q̄ duo acci-
dētia relatiua posito uno penatur 7 reliquum 7 re-
moto remoueat q̄a sūt resp̄cūa ad inuicē ut pater-
nitas 7 filia⁹ 7 unū q̄d q̄ illoz taliū nō sit p se p̄tici-
piū actiua alteri⁹. **Sed** si sūt accntia absoluta sic q̄
unū illoz nō sit eēntialit relatio ad aliud 7 nō sunt
in uno p̄p̄io subo 7 unū eoz nō sit sub p̄p̄iū al-
teri⁹ nō ut rō q̄re posito uno illoz ponat reliquū 7
remoto remoueat nisi q̄a unū illoz ē cā actiua alt⁹
sicut posito lūie corp̄is lūiofi ponit lumen in oya-
phano 7 remoto remouet q̄a lūmē corp̄is lūiofi ē
cā actiua lūis oypaphani. sūt 7 i alis. 7 sic p̄z maiō.
7 minor sūt ē maifesta p̄z etiā exercitatus i p̄ia.
sicut. n. sensibili appropinqto sensui p̄ticulari sit ei⁹
spēs i sensu 7 rēoto remouet. sic posito fantasmate
hūano pōt spēs i itellecū 7 rēoto remouet. 7 credo
q̄ h̄ uoluit dicē cōm. in isto q̄ cōmto 28. ubi dicit sic
scdm **Az.** q̄ itellecū uia. i. spēs ules. s. q̄b res in-
telligitur ult colligata sūt cū intentōib⁹ ymagia-
tis 7 corrupta p corruptiōez eaz. **Et** si dices q̄ cōm
ibi p̄ itellecū uia itelligit itellecū nō spēs. tunc
ex h̄o q̄ itellecū pōt posito fantasmate 7 rēoto

remouet. 7 sic h̄eo q̄ fantasia sit cā actiua itellec-
tūis q̄d nullo mō pōt eē nisi causet spēm itelligi-
bilē cū ipa spēs nō p̄cedat ipm itelligere sicut
oīspō ad itelligendū ut uidebit p̄. **Alteri⁹** satis
p̄ q̄ spēs itelligibilis nō ē pura relā ad fantasia
nec eō. imo sūt quedā q̄litates de p̄ma spē q̄litate
ut cōcedūt q̄i oēs ut uidebit p̄. **Itē** certū ē q̄ spēs
itelligibilis nō ē subm fantasmat. q̄a sicut spēs in-
telligibilis ē in itellecū sic fantasia eēt i itellecū
q̄d ē absurdū. nec sūt fantasia ē subm spēi itelli-
gibilis. q̄a sic spēs itelligibilis eēt i fantasmate q̄d sūt
ē absurdū. nec ābo sūt i eodē subo p̄p̄o ut maifestū
ē. **Dec** etiā apte ē intentio cōm. in isto q̄ cōmto 5. 7 i
m̄tis aliis locis. ubi dicit q̄ p̄para exns in ymagia-
tiua otute ē p̄para in mouete ut sit motor q̄d nō
est nisi ipm fantasia est aliq mō pncipiū actiua
spēi itelligibilis. **Ad** pleniorē itellecū dīcōz
dicendoz ē oīligent notandū. q̄ in aia hūana h̄e-
rēt cōpi hōis p̄ter q̄nq̄ sensus p̄ticularēs 7 p̄ter
sensū cōm dīcūtur esse tres otutes intiozes i diui-
ouales 7 ozganice. s. ymaginatiua. cogitatiua 7 me-
moratiua scdm dōctinā cōm. in isto q̄ cōmto 8.
Itē q̄d ymaginatiua dī reseruare spēs accntiuz
sensibiliū p̄p̄oz 7 cōm ut spēs sonoz colorz ma-
gnitudis 7 figure 7 h̄mōi. **Itē** aut cogitatiua
cognoscat p̄p̄ates non sensatas. i. nō cognitas p
sensus p̄ticularēs. sicut oueniēs 7 nociū hōitate
7 maliciā 7 h̄ac p̄ritatē 7 h̄ac filiatōez. 7 ult for-
mas indīuales in oībo p̄dicamētis. ut docet cōm.
7 de ista otute fuerūt aliq d̄tegrata in fine secundi
hui⁹. **Itē** aut memoratiua dī reseruare ipas in-
tentōes. i. p̄p̄ates nō sensatas quēdamodū yma-
ginatiua seruare foras sensatas. vtz aut ille uirtutē
sūt reatē oīse aut scōz rē absolutā aut nō sed suffi-
ciat una 7 eadē otus ad oēm taliū receptiōz bona ē
inquisitio sed h̄ magi h̄z locū i de memoria 7 reminis-
cētia. uetz ē aut q̄ aliq addūt otutē fantastica q̄ cō-
ponit ad inuicē formas cū formis 7 intentiōes cū
intētiōib⁹ 7 eō. **Sed** sine dubio credo q̄ h̄ uirt⁹
ē uirt⁹ cogitatiua 7 q̄ p̄ ipam fantasā **Az.** itellecū
cogitatiua ipam sicut d̄claratū fuit in 2. h̄. **Modo**
ad p̄positū de istis trib⁹ otutib⁹ erit dubiū. q̄ earū
m̄stret itellecū. i. cū ad ē immediatū pncipiū
actiua spēi itelligibilis. ut. n. ex oībis cōm. in m̄tis
locis q̄ ymaginatiua ē illa que immediate deservit in-
tellecū cū dicat itellecū indigē intentōib⁹ yma-
ginatis 7 ab eis moueri ut in m̄tis locis cōm. **Ex**
alia pte ut q̄ memoratiua oīalis scdm cōm. in isto q̄
tellecū q̄a ipa est magi sp̄nalis scdm cōm. in isto q̄
cōmto 6. ut etiā q̄ ot⁹ cogitatiua. q̄a illa ot⁹ ē nobi-
lior q̄ memoratiua. p̄ba **Ad** ot⁹ actiua cogscitiua
nobilior ē otute passīua nō cognoscēte. h̄ recipit p̄
maxia. sed otus cogitatiua ē cognoscitiua ut mani-
festū ē. cogitare. n. nō ē nisi cogscē. memoratiua. n
nō ē cognoscitiua forat q̄a seruare spēm uel inten-
tiōē nō ē cognoscē ut maifestū ē. cōgit. n. aliqūē
dormientē seruare spēm ul⁹ intentiōz aliqūā qui tñ
actu nihil cognoscat. **De** h̄ tñ tractandū ē diffusū
in de memoria 7 remiscētia. **Itē** itaq̄ cogitatiua
p̄p̄a hōi nobilior ē q̄ memoratiua 7 sic debet immedi-
ate seruare itellecū ita q̄ ei⁹ agat immediate i
itellecū quoz mō. p̄. otus cogitatiua ut ē p̄p̄i-
qoz itellecū q̄ memoratiua. p̄p̄qoz dico scōz
nām 7 ordinē p̄fctōis. q̄a ot⁹ cogitatiua scōz cōm.
ē aliq rō ut ipe oīc in isto q̄ cōmto 29. q̄d expositū
fuit sup̄ secundū in ultia q̄ōne. **Memoratiua** uo nō
ponit eē aliq rō. q̄re ut q̄ cogitatiua immediate mi-
nistret itellecū. 7 utinā ego scire qd eēt h̄ oīcē.
oī **Supposito** tñ q̄ spēs itelligibilis quā accipit i
tellecū ex otute ozgaica for. nō sit p̄p̄ia i itellecū
eo q̄ oē generabile ē cōruptibile 7 oē cōruptibile

uel nō facit ipotens agē uel nō facē. Et cū arguit
otra h. qā hīe aliqd. dicit aliq. q. vep. ē si agens
qd agit actu otuali sit māle 7 sūt patēs uli vtrūq;
ē imāle. h. si agēs ē māle 7 patēs imāle nō o. **S.**
illud ē bñ dubiū. qā cōstat q. semē qd agit in gene-
ratōe hoīs h. for mā hoīs actu otuali sic intelligen-
do q. h. otutē actiūā ipi? q. d. vtrū? foratiua tñ nō
ur q. idē semē hēat aīam mō nobiliōi simpit q. cō-
pus aīatū qd h. eā forat 7 tñ utriq; illoz ē qd mā-
le qre. **S.** pōt qd aliq dicit alt. q. h. pōt intelli-
genda ē te agēte pncipali nō aut agēte ppinq. qd
ē detmīnās agens pmi. 7 sic ē h. iō. **E.** t scias q. h.
dubita ē satis bona. 7 p idē ad aliā cōfirmationem
pōt tñderi qre. **S.**

Consequē querit. Vtrū spēs itel-
ligibilis remaneat i itellcū cessan-
te oī itellcōe. 7 itelligo respectu
vni? 7 eiusdē indiuidui. vbi gratia.
ponam? q. fantasima for. cau faueit
aliquā spēm itelligibilē i itellcū
7 ipe for. desinat itelligē ita q. nihil pēit? itelligat
sicut cū dormit 7 nō sompniat nec itelligit. otrū illa
spēs itelligibilis remaneat in itellcū. **E.** t arguit p.
q. nō. qā si spēs itelligibilis cāta a fantasimate for. re-
maneat in itellcū for. nihil itelligēte tūc for. nihil i
telligēte ipe itelligēt qd ē manifeste ipossibile. pbo
cōnam. qā oē abstractū actū ē actu itellcū ut p. i
isto? 7 inuit cōm. i. 2. methaph. mō illa spēs ē actu
abstracta ut manifestū ē. q. ē actu itellcū 7 nō est
actu itellcū nisi ab itellcū for. nec ei? itellcū pōt
denotare aliud indiuiduū nisi ipm for. ut manifestū
ē exercitatis paz. q. for. tūc itelligit. **E.** t si species
z. sequet q. remanēt bñ oīb; pncipiis p se ppingf
7 immediatis ipi? itelligē nō remanēt ipm intelli-
gere. qd ur absurdū. qā cā 7 cātū sil sūt 7 nō sūt 2.
phicoz. 7 pbat cōnā. qā pncipiū actiūū imediatum
ipi? itellcōis ē ipe itellcū agēs uel spēs intelli-
gibilis uel fantasima. 7 pncipiū receptiū ē itellcū
possibilis inforat spēs. mō oīa illa manē possent de-
ficiēte itelligē. Cū. n. aliq; dormit 7 oīo nihil intel-
ligit manifestū ē q. h. itellcū possibile 7 itellec-
tū agentē 7 spēm rei exntē i otute ymaginatia ul
memoratiua 7 cū h. spēm itelligibilē ut ponis
7 h. sūt pncipia ipi? itellcōis sufficiētia quāt. **S.**
E. t una 7 eadē otus nō ē receptiua 7 cōseruatiua
eiusdē spēs uel forē. cū g. itellcū sit una 7 eadē ot?
7 recipit spēm. nō ur q. debet eā cōseruare seu cōser-
uare uel retinē. **E.** t sicut se h. sensus ad sensibile
sic itellcū ad itelligibile ut i isto? h. sensus n. re-
seruat spēm deficiēte sensatōe ut manifestū ē indu-
cēdo. vifus. n. cū deficiat uidē nō h. spēm colorū. sūt
aut 7 in aliis. **E.** t ppositū arguit. qā si spēs intelli-
gibilis nō remanēt in itellcū cessante itellcōe tūc
itellcū p? q. itellcū eēt eodē mō in potētia sicut
aī q. itellcū qd ur eē otra. **A.** q. dicit q. itellec-
tus i actu quodā mō ē in potētia h. nō sicut aī adif-
cere seu iuenire. 7 p. cōnā. sicut. n. aī itelligē erat
i potētia remota sic p? ipm itelligē erit in potētia
remota qre. **E.** t ad istud dicit q. oēs doctores q.
spēs itelligibilis pōt remanē in itellcū p? actua-
lē itellcōne. 7 h. pbat p rōnem iā inductā. s. q.
itellcū p? actuale cognitōz 7 itellcōz nō esset
magi sciēs q. pus sed eodē mō in potētia sicut ante
ita q. itellcū hoīs sciētis p? q. desineret actu intelli-
gere nō eēt magi actuat? q. itellcū pueri qd ē ab-
surdum. 7 pbat pōt rōne. qā remanēte pncipio
actiūo spēs itelligibilis ppiq. 7 nō ipedito 7 ei? subo
ppo remanēte debet remanē 7 ipe spēs. h. ē euidēs
p se. h. p? actū itelligēdi pōt remanē pncipiū actiūū
ppinquū spēs itelligibilis nō ipeditū 7 ei? ppiū

subm actiūū qdē ppinquū. s. spēs cōseruata i me-
mōia hoīs aut i otute ymaginatia aut utraq; quū
n. hō dormiat 7 nihil itelligat actu tñ in ei? memo-
ria 7 ymaginatia bñ cōseruat spēs rez q. h. bñ i
uigilia. nec hūiditas q. ē cā sompni ipedit ipas a cō-
seruatōe spēs itelligibilis in itellcū. Cū. n. itellcū
possibilis ē suba icorpea ita bñ ē pns memorie hoīs
7 ymaginatie qñ i organo istaz otutū ē hūiditas
causans sompnū sicut qñ nō ē in eis h. mōi hūidi-
tas. **E.** t sine dubio hūiditas illa nullo mō pōt ipe-
dire cōseruatōz spēs itelligibilis dependētis a spēs exn-
te in una istaz otutū corpeaz 7 sic remanet pnci-
piū ppinquū spēs itelligibilis actiūū nō ipeditū 7 re-
manet subm ppiū. s. itellcū possibilis qre g. nō re-
manēt h. mōi spēs ymaginatur q. sicut lumē re-
manet in opaphano qdū ē pns ei corpi lūosū. sic
spēs itelligibilis remanēt i itellcū possibilis qdū
remanet spēs in otute ymaginatia hoīs aut memo-
ratiua. **E.** t hoc g. pōt cōcludi cōzrelatie q. a d. vtrū
tutis cogitatie ppe nō ē simpit 7 p se nō cū ad ge-
nerationē spēs itelligibilis que p recepta ē i itellcū
iā si ita eēt ille a d. eēt nō cū ad cōseruationē ipi?
spēs itelligibilis. Cū. n. aliq; forā imediate pducit
ab aliquo agēte 7 ab eodē idiget cōseruari oē qd est
necessariū agēti ad pducēdū; alius fore ē necessa-
riū ad cōseruationē ei? sicut uidem? in generatiōe
luis in opaphano a lūie exnte i corpe lūoso. qā oē
qd ē necessariū ad h. q. lumē cōpis lūosi generū lu-
mē in opaphano ē etiā necessariū ad h. q. lumē cor-
pis lūosi cōseruet lumē in opaphano. sicut aut 7 in
aliis. cū g. actus cogitandi nō sit nō cū simpit ad
cōseruationē spēs itelligibilis. imo pōt spēs remanere
hoīs nihil cogitāte ut dormientib; cōgitat sequit q.
h. mōi actus nihil facit ad generatiōz spēs itelligi-
bilis. **E.** t si querit qre g. iste act? ad actū itelligēdi
regit. **E.** t credo saluo meliori iudicio q. regit tanq;
pncipiū dispositiū qd inducit ppinguū dispositi-
ōne regit ad actū itelligēdi sic otus ymagi-
natiua 7 memoratiua inducit quandā dispositiōe siue
pparatiōe q. remota. Actus aut cogitandi inducit
dispositiōem uel pparatiōē ppinguā. 7 h. ur fuisse
intentio cōm. in isto? cōmto 2. ubi sic dicit. **I.** ste. n.
otutes sūt q. res q. pparāt mām artificii ad recipiē-
dū actiōne artificis. 7 in hac autotitate gaudius est
aīus me? cū dei laude. **S.** ed una autotitas cōm. ur
cōtradice pōm p dicit. dicit. n. cōm. in isto? cōmto 39.
q. nō ē ut fore exntes sint i itellcū scdm ueloci-
tatē 7 re uelociōis trāsmutatiōis non fixā. 7 q. ille
eadē fore sint exntes extra aīam in rebo sensibilib;
scdm q. hitus cōstitit in hōte hitū 7 res fixa i re pa-
tiēte. Si aut spēs itelligibilis remanēt in itellcū
p? cōsideratiōe actuale tūc nō manēt sicut res ue-
locis trāsmutatiōis nō fixa imo sicut habit? 7 h. q.
de autotitas officialis ē ad exponendū. otinaz ego
scitē qd ipe p h. intēdit. **E.** t forte uult dicit q. ipe for
me q. tū ad itellcōz actuale 7 q. tū ad dispositiōem
ppinquā ad itelligēdi nō sūt fixa i itellcū. h.
q. tū ad species primo receptas bñ sūt aliq. fixa. 7
sūt hitus itellcū. **E.** t dicit aliq. q. h. p. tanto dicit
cōm. qā q. tūcūq; spēs remaneat p? itellcōz actua-
lē tñ sp. indiget ad sui cōseruatōz fantasimate tanq;
cōseruātē ppinq. sicut lumē in opaphano indigz lu-
mine corpi lūosi 7 spēs i speculo indiget obo cui?
ē spēs. 7 talis forā nō mētut dicit hitus nec aliquid
fixū h. res uelociis trāsmutatiōis nō fixa. **E.** t autē
quis sit actū subtile tñ forte n. ē oīo uerū. qā cōstat
q. fore exntes extra aīaz in sensibilib; sūt ibi p mo-
dū hitus 7 fixa ut dicit cōm. in oīs p dicitis tñ oēs
fore oīum istoz inferioz dependēt in cōseruari ab i
fluētia celesti in tñ q. si nō eēt celū n. eēt aliq. istaz
foraz inferioz scdm cōm. in te suba oīs. 7 **A.** q. sans

inuit in p methauroz. ubi dicit sic. Est aut otigu? ex nccitate iste mundus inferio supioribz lationibz ut ois vt? ipi? guibet inde. **P**ot? g? oici ad qd? q? si p spem intelligibilem intelligat? ois?o cāta a forma que ē in vtrute memoratiua uel a forā que ē i vtrute ymaginatiua talis spēs bñ remanēt in intellectu deficiēte actuali intellectu mō pus dicto. si uero p spē cū intelligam? pparatōz cāta ab actu uirtutis cogitatiue illa nō remanet cessante intellectu sicut nec remanet ipe act? uirtutis cogitatiue. Et ut q? scdm hō ois dicit q? ad intellectu eiusdē qdditatis. ubi gta albedinis requit duplex spēs intelligibilis. qz una est cāta a forā albedinis exīte in ymaginatiua hūana alia uero ē cāta ab actu uirtutis cogitatiue. hcc est pfectior q? pma. sicut cogitatiua ē nobilior ymaginatiua. q? aut pparat? facta ab actu uirtutis cogitatiue corumpat? cessante illo actu p. qz alit? ppetuaret? in intellectu cū nō possit aliq? mō corzūpi nisi p defectū illi? act?. Et certū ē q? act? uirtutis cogitatiue deficiat? sicut cū actuali intellectu. qz uirt? cogitatiua nō ē uirt? cōseruatiua uel reueruatiua scdm oīm. qre x? ipec ē incōueniēs q? um? rei dīse sint spēs intelligibiles sūt in intellectu qz una ē pfectior q? alia. sicut etiā in aīa sensitiua spēs albedinis que ē in uirtute ymaginatiua ē pfectior ea q? ē in visu. sic de muld alijs actionibz. Et in ista qōne locut? sū ut plures.

Ite arguit? ad pncipale. Si nlla spēs intelligibilis remanēt in intellectu p? actualē intellectu q? p? cognitōz cōpletā intellectu in habitu et intellectu agēs dūgeret? intellectu possibili ut forā sicut pmit oīm. in isto? .7 de hamply ingret? infer? .nō. n. ut aliq? cā illi? copulatiōis seu vniōis tūc p? q? pus. Ad pma tōnem cū oī. oē actu abstractū x. pot? oici q? illud pot? intelligi dupl. Ino mō q? sit actu intellectu q? tū ē d? se ita. s. q? nō idigear ad suā intellectu alia abstractōe. 7 hō bñ ē cōcedēdū. Alio q? sit actu intellectu. i. q? intellectu hēat actu ei? intellectu. 7 hō nō ē necessariū. Sic aut? oicēt? i pposito q? spēs in intelligibilis exīs in intellectu p? actu intelligēdi ē actu intellectu q? tū ē d? se ita. s. q? ad ei? intellectu nō requit? noua abstractio spēs intelligibilis. s. nō ē actu intellectu sic q? intellectu hēat intellectu? actualē ipi? Et ex h? p? falsū ē h? qd? aliq? oiciat? q? spēs intelligibilis intelligit? intellectu que ē idē cū ei? suba. 7 nō p aliqua intellectu? alia ab ei? suba. Si. n. ita esset tūc sine dubio qñcunq? remanēt spēs remanēt ei? intellectu. 7 sic ipa intelligēt? ab intellectu in q? esset ei? intellectu. i. possibile. n. ē q? i intellectu existat in intellectu alicui? qñ intellectu intelligat? illud. Alii oiciat? q? ista ppo. oē actu abstractū x. ē cā d? subit? 7 nō de accitōibz. spēs aut? intelligibilis ut oiciat? nō ē suba sed accitō. Itē aliq? oiciat? q? ista ppo ē cā de illis actu abstractis q? nō ordināt? ad recipiendū actu intelligēdi. spēs aut? intelligibilis ordinat? ad recipiendū intellectu qre x. Ad alia bñter potest oici q? nō remanēt oīa pncipia ppinq? ipi? intelligē qz nō remanet act? cogitatiue 7 ille ē pncipiū dispositiū qd? iduat? ppinq?simā 7 ultimā dispōnez ad intelligē. Ex q? etiā manifestū ē falsū ē qd? aliq? cōueuerit oicē q? intellectu possibilibz d? se sūme ē disposit? ad oēm intellectu. h. n. ē puz mendacium imo ē indisposit? 7 i potentia remota 7 indig? pparatiōibz oīs ad hūc actu recipiendū qd? pparatiōes ei impmunt? a vtrutibz organicis ppinz hōi Et h? testat? pulchre oīm. i auctoritate pallegrata. ille n. vtrutes. s. memoratiua 7 ymaginatiua sūt res que pparat? mām artificij ad recipiendū actōz artificis. Quid aut? sit immediatū pncipiū actiū cōpletuūz ipi? intelligē ifert? uidebit. Ad alia cū oī. vna 7 eadē vtrus x. pot? oici q? illud uep? ē in vtrutibz organicis. qz vtrus bñ receptiua requit? alia dispōnem

in organo q? reueruatiua. ut oī in de memoriā 7 reuiniētia. vtrus qdē receptiua 7 nō bñ cōseruatiua requit? magis aliq? dominiū hūiditatis. 7 reueruatiua requit? dominiū siccitatis. hūidi. n. ē bñ 7 facilius moueri 7 recipere h? nec oīu nec bñ cōseruet. s. siccitatis ē oīu 7 bñ cōseruare h? cū difficultate recipiat. 7 h? ē doctrina Auerois in suo li? de memoriā 7 reuiniētia. Ad alia pot? oici q? nō ē sūte de sensu pncipali ad sensibile 7 de intellectu ad intelligibile. qz cessante sensatōe sensus pncipalis. s. cū sensibile ē remotū nō remanet aliq? cōseruatiū spēs sensibilis in sensu pncipali. 7 id nō remanet illa. s. absente 7 deficiente intelligibili 7 intellectu bñ remanet cōseruatiū pncipiū spēs intelligibilis. s. spēs exīs i memoriā 7 cogitatiua 7 ymaginatiua. Vñ. 22. oici in 2? hui? q? absentiū sensibilibz insūt spēs 7 fantasmatā. 7 i 2? hui? oiciat? 22. q? nos intelligim? cū uolumus i. sine pntia intelligibilis exteriōis nccio requita. qz s. vlla quodā mō sūt in aīa abntibz sensibilibz ut pus exponebat. Et oīm. oiciat? ibidē q? mouētia uirtutē uel? sūt entia intra aīaz hūanā sp? i actu. s. p? q? sentim? ea 7 reueruata sūt in vtrutibz interioribz. 7 hoc intelligēdū ē pncipalit. s. q? aliq? talia entia mouētia sūt intra aīam hūanā sp? i actu. s. intētiōes ymaginate q? sūt mouētes in potētia ad intelligē p tātō qz nō mouēt nisi ad dispōnem p quā intellectu sit in ppinq? dispōne siue potētia ad intelligē quāt nō ualet sicut dictū ē qre x.

O Verit. Vtr? spēs intelligibilis sit pncipiū actiū intellectu. Arguit? p? q? sic. qz hitus intellectuā ē pncipiū actiū cōsideratiōis. sed spēs intelligibilis forata i intellectu ē id cū hitu intellectuā qre x. maiō ppo pbat? qz cōstat q? hitus intellectuālis inforamas intellectu ē pncipiū cōsideratiōis. ut satis p? ex o? ethicoz. 7 nō pot? ēē pncipiū māle siue subz. qz illud ē intellectu. nec forale. qz illud ē qdā act? q? non h? cām forale. qz forē non ē forā. nec ē cā finalis imo magi eō. hitus. n. ordinat? ad actu secundū tanq? ad finē ut? p ethicoz qre x. minor recipit? p mani festa. habit? .n. intellectuālis nō oī ē aliud nisi spēs intelligibilis rei formata in intellectu ita q? hitus scie idē ē q? spēs intelligibilis rei scite ut coit? oī quare x.

Ite intellectu hōis in se spem intelligibilem opat? p se ipm 7 intelligit? ut uis? 22. i illa pte. Qm aut? sic singula fiāt. hō nō cōtinget? nisi spēs intelligibilis ēēt pncipiū effectiū intellectuālis siue ipi? intelligē qre x.

Ite spēs intelligibilis aut? ē pncipiū effectiū intellectuālis aut? ē pncipiū receptiūz ei? p sufficientē oionē. s. nō ē pncipiū receptiūz. qz illud in q? recipit? intellectu intelligit? ut ut manifestū. 7 sic spēs intelligibilis intelligēt? sicut illud in q? recipit? calefactio calefacit qre x.

Ite oīs forā ē pncipiū actiū alicui? opatiōis. h? ut ēē de intētiōe 22. 2? de generatōe. ubi oiciat? q? moueri 7 pati est mae. alter? dō pncipij ē mouē 7 agē. s. forē. s. spēs intelligibilis ē qdā forā exīs in intellectu ut manifestū ē. 7 nō ut ēē pncipiū actiū alicui? opatiōis nisi ei? q? ē facē intellectu qre x.

Opposituz arguit. forma inhxētis alicui subo nō ut agē aliquā opatiōz in illud subm. ut caliditas in igne nō ut aliq? agē in ignē. sūt 7 i alns? sic forā nō agit in suā māz ut coiter oī. nūc aut? spēs intelligibilis ē forā inhxētis intellectu ut oēs cōcedūt. intelligēt? aut? nō recipit? nisi in intellectu ut coiter oī? cōcessum ē ab oībz quāt x.

Ad istā qōnem oī bñter ut mibi ut? q? spēs intelligibilis alicui? rei nō ē pncipiū p se actiūz seu elicitū intellectuālis illi? rei. Et ad h? pbandū suppono aliq? qñ p se nota. Primū est. q? illud ē ens

nobilis? simplici? cui? opatio? nobilis? simplici? nobilis? simplici? opatio? alteri? 7 hanc non curo probare quia credo quod nulli? sani capitis ea negaret. 2° quod producat aliquid completive 7 perfective est opatio nobilior? quod illud idem recipere 7 mouere uel agere motum est nobilior? opatio? quod recipere ipsum. sic autem in aliis. Et si non uult intendere omnem. in isto? omnino. id est ubi probat quod opatio intellectus possibilis est magis diminuta. i. minus? nobilior? opationibus aliorum intellectuum inferiorum per se et opatio? est passio. aliorum vero actus. Agere vero nobilis? est ipso pari secundum idem. 7 hanc uult supponere in? ethicorum? de libertate. 3° accipio quod spiritus intelligibilis rei sensibilis non est aliquid simpliciter nobilis? quod potentia intellectiva quod intelligit ipsa res 7 si sit est bene cedere. potentia. n. intellectiva autem est idem essentialiter cum substantia anime intellective autem est quedam naturalis virtus ipsius? 7 propinquior est nature? quod spiritus intelligibilis quod est quedam accens aduenticius? 7 separabile. 4° spiritus diceret quod spiritus intelligibilis albedinis sit aliquid simpliciter nobilis? quod potentia intellectiva quod intelligit albedinem? 7 affirmat. quia spiritus sensibilis non est simpliciter nobilior? 7 dignior? quod potentia sensitiva. Quis n. sane mentis diceret quod spiritus nigredinis est aliquid simpliciter nobilis? quod uisus? 5° si sit spiritus intelligibilis non est aliquid simpliciter nobilis? quod intellectus. Ex his sic arguitur. Si spiritus intelligibilis esset per se principium actuum intellectuum ipsa esset simpliciter nobilior? potentia intellectiva quod est contra tertiam suppositionem. 7 per contra ex aliis duobus. nam illud ens est nobilis? cuius opatio est nobilior? nobilissima opatio? alteri? nunc autem opatio spiritus intelligibilis esset nobilior? opatio? perfectissima potentie intellective quia perfectissima opatio? intellectus possibilis? recipere intellectus? ut manifestum est per se. 6° efficere intellectum est opatio nobilior? quod recipere eam ut ex secunda suppositione est. Et mihi uult quod ille propones sunt firme 7 nati in intellectu? 7 esse ab omni ydoneo ad phisiam. 7 ite? illud quod est principium per se receptiuum aliquid? actus? non est principium actuum illius? eiusdem. hanc autem sumo per maiestatem. 8° spiritus intelligibilis est principium receptiuum intellectus? omnis. pro. quia intellectus possibilis aut recipit intellectum non immediate aut mediate spiritus intelligibilis. si vero est bene sufficiens. 6° non est dicendum quod immediate. quia immediate recipit spiritum intelligibilem ut oes concedunt. cum? species sit aliud ab intellectu? ut probatum est super? 7 hanc ordinem ad ipsum intelligere ut actus? primus ad secundum sequitur quod unum? idem susceptiuum immediate recipere duo? omnia quorum unum? huius ordinem ad aliud. quod uult esse absurdum? quod est. 9° si spiritus intelligibilis esset per se principium actuum intellectus? tunc ipsa faceret potentia intellectus? actum intellectus? quod uult absurdum. quia si uult esse opatio intellectus? agens ut uult uelle omnem. in isto? 10° Ad primam rationem nego maiorem. 7 ad probandum dico huius? quod hitus intellectualis est principium considerationis in genere cause malis seu subiecte? non quod principalis est dispositio? ita quod hitus intellectualis est quedam? preparatio? seu dispositio? intellectus? ad recipiendum ipsam intellectus? nec aliam per se calitatem? huius? intellectus? ut credo. nec est inconueniens unum? accens esse dispositiuum? preparatiuum? subiecti ad aliud accens ut huius? uidetur? 4° metaphisicorum? 7 5°. 7 ad minorem cum? dicitur. quod spiritus intelligibilis est hitus intellectualis. de? sunt dubitationes non pauce 7 spaliter ut? scia sit idem cum? spiritus intelligibilis rei scite? 7 de hoc erit spalis quod. Ad aliam cum? dicitur. intellectus habet? dico quod. 12° ubi sic loquitur. Quia autem sic singula fiant ut sciens? dicitur secundum actum. si autem? cessat accidit cum? possit operari per se ipsum. sic intelligo. i. cum? possit operari per se ipsum? si est quod possit recipere opationem? suam? ita quod hanc potentiam? propinquam ad recipiendum eam? 7 cum? hoc consonat uerba quod sequuntur. Et? 7 tunc potentia quedam? omnia. i. potentia? propinqua? que? 7 per? erat in potentia remota. Unde omnem. ponit ibi? omnem? in potentiam? propinquam? 7 remotam? propinquam? n. actum? sunt quod agunt. i. operant per se. 7 exponit

se ipsum. 7 non indigent extrahere eas de potentia ad actum. remote vero indigent. Et est bene notandum? si dicitur omnem. n. omnia in potentiam? propinquam? 7 remotas non potest? significari de potentia actus. quia sine dubio potentie actus non indigent extrahere eas de potentia ad actum. debet igitur? huius? intelligi de potentia passiuus ita? s. quod potentia passiva remota indiget aliquid extrahere eam ad actum quo disponat ad receptionem? ultimi? complementi? sicut? dyaphanum ad? quod recipiat spiritum coloris indiget? lute quo disponat ad receptionem? illius? 6° potentie passiuus? propinqua? non indiget ulterius? aliquo extrahere eas de potentia ad actum? dispositiuum? seu ulterius? dispositiuum? ponem. quis. n. bene indiget aliquid extrahere ad ultimam? actum? phisicentem. ut? dyaphanum? illuminatum? non indiget? ulterius? dispositione? nec agere? dispositiuum? sed bene indiget? colore? ad recipiendum spiritum coloris. nunc? n. dyaphanum? illuminatum? producat in se intentionem? coloris? quod tunc? sit in potentia? propinquissima? sit autem? materia? prima? quod tunc? esset? disposita? ad formam? subalem? aliquid? nunc? tunc? ea? recipiet? si indiget aliquid agere. Et uult dispositio? propinqua? ad recipiendum aliquid? actum? non efficit? illud? actum? in illo? subiecto? 7 sit intellectus? sensibilis? format? spiritus? intelligibilis? 7 spiritus? quia accipit a? cogitativa? est in potentia? passiva? propinqua? ad recipiendum intellectum? non? non indiget ulterius? aliquid? disponere? extrahere? de? necessitate? extrahere? ipsius? de potentia ad actum? dispositiuum? tunc? nunc? producat? intellectus? per se ipsum? sed indiget? aliquo? principio? actus? 11° Quid autem sit illud? postest? est? in? quod? si? spiritus? autem? cedere? quod? ipse? intellectus? actus? spiritus? intelligibilis? per? spiritum? producat? actum? intelligendi? per se. 7 per? suam? nam? ipsam? recipit? ut? coiter? ymaginatur? multa. sequitur? quod? spiritus? intelligibilis? haberet? nobilior? calitatem? super? intelligere? quod? intellectus? sensibilis? calitas. n. principium? per se? actus? est? nobilior? calitatem? principium? receptiuum? quod? est? oio? absurdum? Et? considerandum? quod? potentia? passiva? remota? ad aliquid? actum? 7 potentia? propinqua? ad illud? non? est? penitus? una? eadem? potentia? reat? sed? multa? omnia? sicut? etiam? potentia? propinqua? actus? 7 remota. Sed? de? magis? discutenda? est? ueritas? super? 5° metaphisicorum? 7 in? quadam? questione? quam? ordinari? per? tractatum? de? spiritus? intelligibilis? sunt? aliqua? tractata? de? 13° Considerandum? est? etiam? quod? in? illis? tractatibus? de? spiritus? intelligibilis? quod? ordinari? alii? omnia? spiritum? intelligibilis? per se? est? immediatum? principium? receptiuum? intellectus? sed? ibi? quod? ad? huius? loquitur? secundum? illos? qui? ponunt? quod? actus? cogitativus? nihil? agit? in? intellectu? quia? nihil? conferebat? ad? dispositum? meum? Intendebam. n. probare? quod? ipsa? spiritus? intelligibilis? non? est? per se? principium? effectuum? in? intellectu? ut? inspicitur? ibidem. Et? ad? huius? sufficit? quod? sit? dispositio? uel? preparatio? subiecti? ad? recipiendum? si? autem? uerum? est? quod? spiritus? intelligibilis? est? dispositio? immediata? super? illas? quod? remanet? per? actum? intelligendi? 7 sic? intelligi? potest? illud? dictum? Ad? aliam? dico? quod? spiritus? intelligibilis? est? preparatio? seu? dispositio? ad? recipiendum? intellectus? Et? cum? arguitur? ex? 13° quod? ipsa? spiritus? intelligibilis? est? dico? quod? non? sequitur. quia? intelligere? non? recipit? in? ea? tantum? in? principali? subiecto? 7 per? sed? ut? in? dispositione? necessario? requisita. Et? cum? ultra? accipit? quod? est? illud? in? quo? recipit? intelligere? intelligit? uerum? est? in? quo? recipit? ut? in? subiecto? principali? 7 subiectum? sed? aliter? non? ubi? gra. constat? quod? uisio? non? recipit? in? anima? uisiva? nisi? sit? ibi? magnitudo? ut? ex? 2° de? anima? 7 tunc? non? se? quod? ex? 13° quod? magnitudo? uideat. sit? ipsa? uisio? nunc? recipitur? in? aliquo? organo? nisi? ibi? esset? dyaphaneitas? 7 lux? aliquo? modo? 7 tunc? non? sequitur? ex? 13° quod? dyaphaneitas? uideat? uel? lux? sit? actus? tangendi? nunc? recipitur? in? aliquo? neruo? nisi? haberet? caliditatem? uelut? quadam? dispositionem? ad? tactum? n. tunc? per? huius? est? dicendum? quod? caliditas? cognoscat? tactum? bilis? Sed? aliquis? cauillaret. quia? sicut? albedo? non? potest? esse? in? aliquo? subiecto? quod? illud? dicat? albidum? unde? superficies? dicitur? alba? quia? non? sit? sub? principale? albedinis? sic? in? nullo? uult? esse? intellectus? quod? illud? denotet

intelligēs. 7 sic spēs intelligibilis eēt intelligēs quod
ē ridiculū. Dico q nō ē sūte. qā albedo nō ē accūs
pōt subē in qua existit iō pōt tēnoiare aliqd aliū.
S intelligē ē accūs. pōt aīe 7 iō n pōt tēnoiare nisi
aiam aut aiātū scdm aiām. Et forte nō eēt magnū
pctm occidē q spēs intelligibilis intelligit ipsope 7 p
accūs inq tū ē in eo qd dē intelligit 7 ppe. sicut cōce
dim? scdm 12. q albedo edificat qā accūs tē con
iūta edificatōi quīs 13 nō sit oīo sūte. pma tñ solu
ē melior. qā tēnoiat aiām intellectuā scdm q vīstī
guīt a qūcūq alio qd nō ē aiā intellectuā uel cui?
aiā intellectuā nō ē accūs uel ps 7 iō nō tēnoiat spe
cie intelligibilē. 7 pōt tñ occidē q spēs intelligibil
ē illud quo intelligēs intelligit cū sit illud q recipit i
tellectō. ita q sicut illud qd recipit tellectō. 7 tel
ligit p. sic illud quo aliqd recipit tellectō. ē illud q
aliqd intelligit. 7 h ē vā solutio. 12. n. spēs intelli
bilis recipit tellectō. sed ē illud q intelligēs reci
pit tellectō. cū g accipit in argumēto. qd qd reci
pit tellectō. intelligit. occidēdū ē. 7 sūte illud in q
recipit tellectō. 7 ad minoz. spēs intelligibilis
recipit tellectō. certe nō ē uer. s ē illud quo ali
qd recipit tellectō. nec in spē recipit intellec
tū in alio recipit p ipam spēm qte. nec alio mō ē
intelligendū q supiciēs sit alba nisi qā ē illud q ali
qd ē albū subie. sūte aut 7 i alijs h mōi. Cā aliā
pōt oīa q illa pōt ē vā in formis subalib sed i for
accūs alib nō oī. Si. n. cuiuslibet fore accūs alib eēt
actio aliq cū actio sit quedā fōra accūs alib. 7 sic acti
onis eēt actio 7 sic in īfinitū pcedēt qd ē incōue
niens. mō spēs intelligibilis ē qdā fōra accūs alib qte
z. 7 Vel pōt negari maior. qā cū oī. fōre ē agere 7
q oī agere 7 mouē ē fōre. occidē 13. s n sequit eō.
q oīa fōre sū agē qā pcedēt i īfinitū ut cōit oī.

Consequēt qrit. 7 q scia sit idē
qd spēs intelligibilis rei scite. Ac
guīt p q nō. qā scia ē cognitiō intel
lectualis sicut scire ē cognoscere i
tellectuā. 6 spēs intelligibilis nō ē
cognitiō intellectualis ut ex pōdī
qte z. 7. 7 scia ē effectū demitōis ut p pōtior
sed spēs intelligibilis nō ē effectū demitōis ut ma
nifestū ē. nā aliq pōt hēre spēm intelligibilē trian
guli 7 tñ nō hē demitōnē ad h pbandū. s. q tri
gulus hēat tres angulos z. C Itē si sit eēt tūc sta
ti cū aliq hēat spēc intelligibilē aliquid rei scibil
in se hēat sciam pōt eēt unū 7 idē. cōis ē falsū. qā
in īfinitū in quo aliq intelligit albedinē p h spēs
intelligibilē albedis 7 tñ nōndū h sciam illius al
bedis. 7 Itē hūus intellectualis cātur ex actib ut p
ex z. 7 ethicor. sed spēs intelligibilis nō cātur ex ac
tib cōsideratī īmo pcedit eos ut manifestū ē quat
z. C Itē si scia eēt spēs intelligibilis rei scite. aut eēt
spēs subī aut pōdī aut utriusq. 6 nō istoz mōz
g z. maior p. qā scia ē tē cōdōne demitōis ut p
p pōtior 7 6 ethicor. 7 ipa cōdō nō cōtinet realit
nisi subm 7 pōdī. īnherētā. n. passiōis ad subm
nō ē aliud realit ab ipā passiōe 7 sic p. maior. 7 mi
noz pbat. p q scia nō sit spēs intelligibilis pōt subī.
qā scia ē hū cōplex aliquid cū sit effectū demitōis
que ē īfinitū nōficādī cōplexū ut p z. 7 pōtior.
ipm aut subm nō ē aliqd cōplexū. 7 eadē tō ē d spē
pōdī. nec ē dicendū q scia ē aggregatū ex vtraz
spē. qā cū spēs subī 7 spēs passiōis sūnt fōre diuer
se scdm spēm nō pōt ex eis aliqd vñ p se pōni.
scia aut oī ens unū p se. alt. n. nō eēt spēs aliquid
genetis qte z. 7 Itē si scia eēt spēs intelligibilis tūc
scia cātē ab eo qd est in tūte memoratiua hōis 7
ymaginatiua. ab istis. n. īmediatē cātur spēs intelli
gibilis ut pbatū ē pus. 6 cōis ut īncōueniēs. nullū

n. oīe q spēs exis in memoratiua aut ymaginatiua
faciat sciam qte z. C Oppositū oī cōiter q scia ni
hil aliud ē q spēs intelligibilis rei scite firmate i tel
lectū. 7 ut plane intentio fōis Thome sup istū tertiū
in illo ca. Cū aut sic singula sūnt. Et idē i 7. phis
cor ca. At vō neq intelligēia pte aīe. Ad istā qd
nē ut mibi ē dicendū saluo meliori iudicio q scia
nō ē idē eētāle cū spē intelligibilis rei scite. 7 intel
ligo h p sciam hūus intellectualis dīstīctū ab illis
qūoz habitib intellectualib q sūnt sapia. intellectus
prudētia. 7 ars. vbi gā. hūus intellectualis dīstīctū
clūsiōne triaguli h tres angulos eqles duobz recit
nō ē idē qd spēs intelligibilis quā hū ipē scies de hoc
scibili. sūte aut 7 in alijs h mōi. Et h pōt qbusdā
vñibz pōtāis magi declarādo eas. p sic. Illi hūus
nō sūnt idē quoz unū accipit accipit ex actibz intel
lectualibz 7 alū nō accipit ex actibz intellectualibz
h ē euīdēs p se. 6 spēs intelligibilis firmata i tellectū
nō accipit ex actibz cōsideratōis. īmo possibile est q
cū aliq semel uiderit triagulū ul albedinē q ipē
reteret ei? spēm i ymaginatiua sua 7 in tellectū p lō
gum tēpus ab ipā actuali cogitatōe i tellectōe. sed
scia accipit ex pluri bz actibz cōsideratōis īnherētāz
pōdī ad subm pōt cōsideratōis pncipioz ex quibz
nōcō sēgūtur illa cōdō ut inuit 12. in q methaph.

Cū. n. frequēt cōsiderat aliq triagulū hē z. n
abīolute sed p cōsideratōis pncipioz demitōis
ordinatōz ex qbz nōcō sēgūtur triagulū hē tres an
gulos. 7 ex illa frequēt cōsideratōe illū cōdōis p
sua pncipia cōrelīngit intellectū quedā habitas ac
tualis ad pmpre cōsiderandū talē cōdōnē p sua pnc
cipia. 7 idoneitas illa siue habitas acqūta ē habit
scientificus pncipies intellectū ad uerā 7 certā cogni
tione h cōdōis. 7 forte h habitas nō accipit tota
sū in uno 7 eadē īfinitū sed scdm ptes in oīs istā
tū ita q in p īfinitū in q aliq cōsiderat triagulū
hē tres angulos uel in pms īfinitū accipit una
ps habitatis 7 ptes in alio īfinitū alia sic cōtinet.
Vñ expmūt i nob q qto frequēt cōsideratōe dēz
cōdōnē ex cōsideratōe. 1. p cōsideratōnē suoz pnci
pioz tāto pmpriozes 7 habitiozes sūnt ad h mōi
cōsideratōz. Quī signū ē q etiā pmpri 7 uelocius
expmūt uoces cōdōnē illā signēs. Et forte cōtin
guīt q p unū actū cōsideratī bñ 7 oīū cōtinuatū qui
eqpollēt uel equalēt mltis cōtīnuatis accipit istā
habitas uel scdm totū uel scdm magnā pte. 7 ad
hoc multū pncipat bonitas cogitatie cōsideratōis in
tellectū. 7 puto q in ipā tūte cogitatie generat cō
sūtis habitas. sed differt. qā habitas generata in
tūte cogitatie pncipat eā ad cōsideratōis īndīduales
hūi? triaguli uel illū. habitas vō generata in intel
lectū pncipat ipm ad cōprensionē ulem. Et ppter hoc
oīat cōm. z. hūi. q scia ē uīum. expmūt vō que p
tinet ad cogitatie ē singulatū ut hū ex phisio me
thaph. 7 possum? declarare in sū. oī. n. scdm cōdōi
nā cōm q i appetitū sensitiuo ex frequētī electōe
opatiōis honeste generat qdā habitas 7 pmpri
tudo ad eligēdū tē 7 cōsideratī q qd ē habitas
acqūta uocat oī? moral. vbi gā. ex eo q aliq fre
quenter eligit oationē moderatam. s. oate qn oī 7
quibz oī cōrelīngit quedā habitas ad oationem
talē eligēdā 7 agendā q quidez habitas oī libe
ralitas. sūte aut 7 in alijs. pncipat in pposito qn intel
lectus speculatiu? frequētī speculat triagulū habē
tres angulos pcedēte speculatōe suoz pncipioz de
mīatiuoq q dēbet pcedēte demitōnē ex illa frequēti
cōsideratōe reliquit quedā habitas seu pmpri
tudo ad cōsiderandū talē cōdōnē p eū pncipia nēcia.

7 Itē ex his si bñ cōsideret appz qit ē intelligendū q
scite uel scia ē effectū demitōis 7 q demitōis est
sillogism? facēs scite scdm quē in hūdo ipm scim?

ut dicitur in p[ro]p[ri]etate. h[ab]et n[on] uerū ē sicut mō sicut q[ui] doc
trina 7 disciplina sūt ex p[er]cepti cognitione. i. p[er] p[er]cepti
tem cognitionē. sic scia dicitur ex dem[on]stratōe. i. p[er] de
m[on]strationē. s. p[er] cōsiderationē p[ri]ncipiorū ordinatōrū
ex quib[us] n[on] n[on] sequit[ur] d[em]on[st]ratio. n[on] ē sillogism[us]
faciens scire. i. p[er] quē scit[ur] 7 sequit[ur] scire 7 scia scdm
quē in h[ab]it[u] ip[s]m scim[us]. i. scdm quē p[er] q[ui] habuim[us]
ip[s]m scim[us]. **¶** D[icitur] n[on] sicut h[ab]it[u] cōsiderat p[ri]ncipia cōsoni
ordiatā cōsiderat forāl[iter] ip[s]az cōsonē cui[us] ē scia. s. p[er]
7 ex hac cōsideratōe frequētata ip[s]i cōsonis p[er] p[ri]n
cipia ordiatā relinq[ui]t h[ab]itus itellectualis p[er]ficiēs ad
uerā 7 certā cōsiderationē cōsonis. sicut aut[em] 7 in aliis
h[ab]it[u]mōi. **¶** Queret aut[em] aliq[ui]s p[ro]pter quā cām o[mn]i in i
tellectu fieri talē h[ab]it[u] itellectualē. dico q[uod] h[ab]it[u] p[er] tan
to q[uod] itellectus possibilis q[ui]t[ur] ē de se ē indet[er]minat[us]
ad uerā cognitionē 7 ad cognitionē falsā; resp[ect]u
cōplexi occulti uel dubitabilis. uel ad cognitionē
certā que ē sine formidine ad oppositū 7 ad cogni
tionē incertā que ē cū formidine ad oppositū 7 cū
credulitate q[uod] oppositū eius possit ēē uer[um]. **¶** Et p[ro]pter
istā indet[er]minatōē tollendā necessariū est generari
h[ab]it[u] p[er] quē necessario d[et]erminate inclinēt 7 p[er]ficiat
ad cognitionē uerā 7 certā que ē certa p[er]fectio ēa 7
delectabilis. **¶** Et h[ab]it[u] dicit[ur] it[er]p[re]tā ob[er]plexi occulti uel
dubitabilis q[uod] resp[ect]u cōplexi p[er] se notū 7 o[mn]i certū n[on]
ē itellectus indet[er]minat[us] imo d[et]erminat[us] ad uerā 7
certā cognitionē cui[us] mōi sūt p[ri]ncipia p[er] se nō cōia q[uod]
dicunt[ur] nāt[ur] itellecta scdm o[mn]i in isto. ut o[mn]e totū
ē mai[us] sua p[ar]te 7 h[ab]it[u]mōi sūt. **¶** Ad cognitōē talī sine
dubio nō o[mn]i h[ab]it[u] acq[ui]sitū ex frequētatis cōside
rationib[us] aliq[ui]z p[ri]ncipiorū. s. sufficit h[ab]ere spēs itelli
gibiles 7 cognitōes suoz terminoz quib[us] cognitō
intellectus statim recipit ueritatē eoz sine p[re]cedēti rōne.
ut docet **¶** in p[ro]p[ri]etate. p[ro]pter h[oc] dicit[ur] in cōn.
sup[er] p[ri]mū p[ro]p[ri]etate p[er] p[ri]ncipia. q[uod] talī p[ri]ncipioz
nō ē doctrina nec disciplina. **¶** D[icitur] n[on] docet neq[ue] adit
cit nisi illud q[uod] cū p[er]cipim[us] ē nob[is] dubiū uel app[ar]et
falsū ē. **¶** Decigit[ur] sit p[ri]ma rō p[ri]ncipal[iter] ad p[ro]bandū q[uod]
scia nō sit idē eētialit[er] cū sp[eci]e itelligibili rei scite i q[uod]
p[ro]pter b[er]n[ard]e cōgregata sūt aliq[ui] de mō generationis
scie q[ui]t[ur] ad p[ro]p[ri]etate p[er]fecta. **¶** Itē alia rō p[ot]t adduci
ad illā cōsonē. p[er] supponēdo q[uod] i cōsonē dem[on]stratiua
de q[uod] p[ro]p[ri]etate ē scia nō ē aliqd reale nisi res que p[ro]dicat
7 res q[uod] subicit[ur]. inherētia. n. p[ro]p[ri]etatis ad subm[od]i ē idē
eētialit[er] cū p[ro]p[ri]etate ut ad p[ri]ncipia suppono ex s[ecund]o metha
ph. ubi g[ra]t[ia] res hui[us] cōsonis triaguli h[ab]et tres angu
los nō ē nisi subm[od]i. s. triagulus 7 h[ab]et tres angulos
sūt 7 in aliis suo mō. **¶** Suppono. q[uod] scia debet esse
aliqd unū p[er] se. q[uod] alit[er] nō ēē sp[eci]es alicui[us] p[ro]dicamēti
q[uod] ē o[mn]ia **¶** in p[ro]dicamēti. 7 p[er] o[mn]ia ex s[ecund]o metha
ph. ubi ens uidit[ur] in x. p[ro]dicamēti. 7 oēs cōcedunt
q[uod] sp[eci]es q[uod] ē p[er] se in uno p[ro]dicamento d[et]er ēē aliqd
unū p[er] se 7 nō p[ro]p[ri]etatis. **¶** Itē arguitur sic. si scia
est sp[eci]es itelligibilis rei scite aut est sp[eci]es itel
ligibilis solius sub[er]i aut solius p[ro]dicati aut ē cōpositū
ex ambob[us]. **¶** D[icitur] ē dicendū h[oc] ultio. q[uod] sic scia n[on] ēē
qd unū simpl[iter] p[er] se. q[ui]t[ur] n. ex sp[eci]e itelligibili trian
guli 7 sp[eci]e itelligibili h[ab]et tres angulos sit vnū ens
p[er] se nō b[er]n[ard]e uidet[ur]. **¶** Si d[icitur] dicitur q[uod] scia ē sp[eci]es itel
ligibilis solius sub[er]i firmata in itellectu. h[oc] ut absurdū.
q[uod] scia ē h[ab]itus cōsonis dem[on]strat[ur]. ut p[er] p[ro]p[ri]etate. **¶** **¶** **¶**
ethicor[um] 7 oēs cōcedūt. subm[od]i aut[em] solū nō ē cōn
dem[on]strat[ur]. **¶** Itē si scia ēē sp[eci]es itelligibilis solius sub[er]i
tūc oēs q[uod] h[ab]erent sp[eci]em itelligibile alicui[us] sub[er]i fir
matā in itellectu suo ēēnt p[ro]f[er]te sciētes. q[uod] ē m[od]um
absurdū. possibile. n. ē q[uod] aliq[ui]s h[ab]eat sp[eci]em triaguli
firmatā in itellectu suo q[uod] tūc nō ē sciēs neq[ue] h[ab]et sciāz
de triagulo. sūt 7 in aliis h[ab]it[u]mōi. 7 eadē rōe nō ē di
cendū q[uod] sola sp[eci]es itelligibilis p[ro]dicati sit scia. **¶** Sed
dices q[uod] scia ē sp[eci]es itelligibilis sub[er]i in ordie ad p[ro]dica
tū nō absolute 7 scdm se. **¶** Cōtra. tūc subm[od]i i ordi

ne ad p[ro]dicatū uel ē idē eētialit[er] cū sub[er]o scdm se 7 ni
hil reale addit uel aliqd reale addit. Si nihil addit
cū eadē sp[eci]es sit utrob[us]q[ue] si una nō ē scia nec r[ati]o
q[uod] addit aliqd reale puta ordinē sic sp[eci]es eius nō
erit unica 7 simplex sed m[ul]tiplex sicut 7 res. sic aut[em]
scia nō erit qd unū p[er] se. **¶** Dices q[uod] scia ē sp[eci]es itel
ligibilis firmata in itellectu p[ro]p[ri]etatis d[em]on[st]ratiui p[re]
cedentē. **¶** Contra. possibile ē q[uod] an[te] discursū dem[on]
stratiui aliq[ui]s h[ab]eat sp[eci]em itelligibile firmatā in in
tellectu suo 7 diu[er]sissime cōseruatā. Adueniente g[er]o dis
cursu dem[on]stratiuo aut illi sp[eci]e aliqd addit aut nihil.
Si nihil. igit[ur] sicut pus illa nō ēat scia sic nō est nūc
scia. Si igit[ur] aliqd addit illi sp[eci]e p[ro]p[ri]etatis dem[on]
stratiui. q[uod] q[uod] ē illud additū. aut ē itellectū aut
sp[eci]es itelligibilis aut aliqd aliud. Si dicat q[uod] ē itel
lectū. h[oc] ē incōueniēs. q[uod] tūc scia p[ro]p[ri]etatis ēēnt forāl[iter]
duo ad q[uod] ē d[em]on[st]ratiui. si aut[em] illud additū p[ro]p[ri]etatis
sūt p[re]cedentē sit sp[eci]es itelligibilis h[oc] ē ridiculū. q[uod] itaz
intellectus h[ab]ebat sufficientē sp[eci]em itelligibile firmatā
in itellectu. ad q[uod] g[er]o op[er]et[ur] addi alia. **¶** Etiam q[uod]
sp[eci]es itelligibilis cōseruat[ur] a fantasmatē 7 a te fantasmatā
discursū aut ille dem[on]stratiui nullū illoz ē. Si aut[em] dicat
q[uod] p[ro]p[ri]etatis dem[on]stratiui addit ad sp[eci]em itelligibile
firmatā aliqd aliud q[uod] nec ē sp[eci]es itelligibilis cui[us] oppo
sitū ponebat. **¶** Et si dicat q[uod] ē q[uod] dā cōpositū ex sp[eci]e i
telligibili firmata in illo sup[er]addito. h[oc] ē incōueniēs
q[uod] scdm h[oc] scia non ēēnt ens p[er] se nec simplex eētia.
qd ē absurdū. **¶** Itē scia nullo mō ē idē cū sp[eci]e itel
ligibili firmata in itellectu. s. ē quedā habitus u[er]is
p[ro]ueniēs ex frequēti cōsideratōe cōsonis p[er] p[ri]n
cipia necessaria ordiatā p[ro]ficiēs itellectū 7 inclinans
ad uerā 7 certā cognitionē inherētē p[ro]dicati ad sub
iectū siue illud p[ro]dicatū sit p[ro]p[ri]etatis passio dem[on]stratiua siue
sit diffinitio m[od]is q[uod] dem[on]strat de diffinitio p[ro]diffinitio
onē forāl[iter] ut ex p[er] 7 z[er]o p[ro]p[ri]etate. **¶** Sed aliq[ui]s
posset dubitare o[mn]ia p[ro]dica. p[ro] o[mn]ia cōsonē. q[uod] si scia
ē aliq[ui]s h[ab]itus a sp[eci]e itelligibili 7 eo. tūc eiusdē scdm
eandē rōem ēēnt h[ab]itus itellectuales o[mn]i. q[uod] ut esse
incōueniēs. 7 p[ro]bat o[mn]ia. q[uod] de triagulo scdm q[uod] tri
angul[us] p[ot]t h[ab]ere scia ut p[er] p[ro]p[ri]etate. sūt sp[eci]es itel
ligibilis triaguli p[ot]t ēē in itellectu h[ab]ere sciam de tri
angulo sūt aut 7 in aliis q[ui]t[ur] ē. **¶** Itē sicut se habet
sp[eci]es rei artificialis ad r[ati]o artificialē sic res scibilis se
h[ab]et ad r[ati]o scibile p[ro]p[ri]etatis ueritatē sicut mō ars est
idē q[uod] sp[eci]es rei artificialis. ut plane docet **¶** in s[ecund]o me
thaph. ca. **¶** Cōz aut[em] q[uod] sit. **¶** Itē ois h[ab]itus itelle
ctualis aut ē sapia aut scia aut itellectus aut p[ro]dē
tia aut ars o[mn]i ethicor[um]. sed sp[eci]es itelligibilis rei scite
ē h[ab]itus itellectualis ut manifestū ē p[er] se. 7 nō ē itel
lectus q[uod] ē p[er] se h[ab]itus p[ri]ncipiorū cōplexorū dem[on]stratōis
nec ē sapia. q[uod] sapia ē ex p[ri]ncipis abstractis a mo
tu 7 a m[od]o. nec ē ars nec p[ro]dētia. q[uod] illi sūt h[ab]itus q[uod]
sūt de rebus op[er]abilib[us] a nob[is]. sp[eci]es aut[em] itelligibilis o[mn]i
ēē de aliquo speculabili q[uod] nō ē op[er]abile a nob[is]. q[ui]t[ur]
relinquit[ur] q[uod] h[ab]it[u]mōi sp[eci]es sit scia. **¶** Itē si talis h[ab]itus
ēēnt in itellectu o[mn]is ab h[ab]it[u]mōi sp[eci]e itelligibili 7 r[ati]o
nēs p[er] cōsiderationē actualē. ut q[uod] in p[ro]p[ri]etate rema
neret in itellectu. q[uod] acc[er]ns absolutū nō cōr[um]p[er]itur
nisi ad cōr[um]p[er]tōē sui sub[er]i uel a cōr[um]p[er]tōē suo u[er]ab ab
sentia agētis cōseruat[ur] ip[s]m in sub[er]o. cū g[er]o subm[od]i ist[us]
h[ab]itus sit p[ro]p[ri]etatis. s. itellectus possibilis scdm **¶** in ista
habilitas p[ro]p[ri]etatis nō h[ab]et cōr[um]p[er]tōē. q[uod] delectatōi scdm i
telligere nō ē aliqd cōr[um]p[er]tōē scdm **¶** in s[ecund]o ethicor[um].
nec p[ro]p[ri]etatis h[ab]it[u]i itellectuali nec ena p[ro]p[ri]etatis abntiam
agentis cōseruat[ur] ip[s]m. q[uod] illud nō ē nisi sp[eci]es ex[er]nis
i cōr[um]p[er]tōē ymaginatiua 7 memoratiua 7 illa cōseruat
sp[eci]em itelligibile nō aliud ut ut q[ui]t[ur] ē. **¶** Aliud
dubitū ē. q[uod] dicit[ur] ē q[uod] h[ab]it[u]mōi habitus que o[mn]i scia
nō generat[ur] sūt tota sed successiue p[er] p[ro]p[ri]etate. **¶** Ex h[oc]. n
ut leg[er] q[uod] ad sciam sit motus p[er] se cū sit t[ra]nsmutatio

successus 7 b e o r r a 7 2 . 7 . p h i c o r . T e q u i q d e
i m e d i a t u p n c i p i u a c t i u u i l l u h a b i l i t a t i i n t e l l e c t u
p o s s i b i l i . b . n . u r d i f f i c i l e a f f i g e . T e a l i q . p b a n t
q i n t e l l e c t u n o p o t e e h i t u s p p e o c i s . q a f o r m a q
i n d i g e t a g e n t e e x t r i n s e c o o s e r u a t e e a 7 q u o i m o t o
s t a t i r e m o u e t i l l a f o r a n o e h i t u s p p e o c i s . N u l l u
n . o c e d e t q l u m e e x i s i n a e r e e e t p p e o i c i h i t u s
i p s i a e r i s q a p i d i g e t l u i e e x t r i n s e c o o s e r u a t e 7 e o
r e m o t o s t a t i r e m o u e t l u x a e r i s . S i t n o e e t o i c i n
o i s s c d i p h m q e m p h a s i s . i . s p e s a l i c u i o b i e x i s i
s p e c u l o e e t h i t u s s p e c u l i p e a n d e c a m . n u n c a u t o i s
f o r a e x i s i n i t e l l e c t u n r o a c q u i s i t a i n d i g e t h m o i c o
s e r u a t e 7 d e s t r u c t o e o s t a t i d e s t r u i t i l l a f o r a . s . f a n
t a s m a t e . o n c u s o z . i t e r f i c i t s t a t i p e n t o e s f o r e e i u s
a c c e p t e a f a n t a s m a t i b o f o z . q u i e e e t h i t i n t e l l e c t u
A d p m u i s t o z p o t o i c i n e g a d o o i a m . q u i a l i c e t
d e t r i a g u l o a u t a l i q h m o i s u b o p o s s i t h i t i s p e s i t e l
l i b i l i s t n i p o t r i a g u l o s c o m s e 7 s e o r i u n o h i t s c i a
p p e s h i t s c i a d e i n h e r e t i a p a s s i o i s a d s u b m u n a c u z
s u b o a d c u i i n h e r e t i e o s i d e r a t o z u e t a 7 f i t m a p e r
f i c i t h i t u s s c i e n t i f i c i 7 o i s p o n i t . D e i n h e r e t i a a u t e m
p a s s i o n i s a d s u b m b n h i t s p e s i t e l l i g i b i l i s a d o s i d e
r a n d u e a a b s o l u t e 7 o s i d e r a t o e n o o i o c e r t a n e c p
f e c t a . 7 i o r e q u i t a l i h i t i a d o s i d e r a n d u e a p s u a
p n c i p i a n e c e s s a r i a 7 o r d i n a t a o s i d e r a t o e c e r t a 7 p e r
f e c t a 7 i l l a e s c i a . E t t u d i c e s q d e u n o 7 e o d e . s . d
i n h e r e t i a p a s s i o i s a d s u b m h i t d u p l e x h i t u s i t e l l e c
t u a l i s . s . s p e s i t e l l i g i b i l i s 7 s c i a . E t e g o o i c o q h
n u l l u e i n c o u e n i e s o i s m o d i s u t p e x o i c i s . s c i a
n . e h i t u s p n c i p i e s i t e l l e c t u a d o s i d e r a t o z c e r t a i l l u i
h e r e t i e i n o r d i n e a d s u a p n c i p i a o r d i n a t i u a . s p e s o o
i t e l l i g i b i l i s a d o s i d e r a d u i p a m s c o m s e . I n m a n i
f e s t e p c i p i m q a l i q s p o t h e c o g n i t o z a l i c u i i n h e
r e t i e p s p e m e i n t e l l i g i b i l e f i r m a t a i n i t e l l e c t u q t n
n o n d u e s t s c i e n s i l l a i n h e r e t i a u t i n e x p m i s s o 7
a l i q s m i t i s . p o s s i b i l e . n . e q a l i q s p l u r i e s o s i d e r e t q
s u p o a t a l i n e a o t i g i t t r i a n g u l u e g l a t e z c o l l o c a t e 7
t n n o h i t s c i a m h i t o c f o n i s . q a n o c o s i d e r a t e a s u f f i c i
e n t p e i n p n c i p i a d e m o n s t r a t i u a . A d u e r t e n d u z e q
h i t s p e s i t e l l i g i b i l i s 7 s c i a q u o d a m o s i n t h i t u s i n t e l
l e c t u a l e s t n l o g e u e n i p s a s c i a e h i t u s i n t e l l e c t u a l i s
q s p e s . e o q i p s a s c i a g e n e r a t e x a c t i b o f r e q u e n t a t i s
m o s u p e d o . s p e s a u t i n t e l l i g i b i l n o s i c i m o p c e d i t
a c t u i t e l l i g e d i . 7 s i t n o e i n c o u e n i e s d e e o d e e s s e
p l u r e s i t e l l e c t u a l e s h i t u s o r i s m o d e t n . s . q u n d a c
q u a t e x a c t i b o f r e q u e n t a t i s a l i a u t n o . A d a l i u d
p o t o i c i q s p e s r e i a t t i f i c i a l n p o t e e f o r a t e 7 e e n t i a
l i t i o q a r s . s . p t a t o o r a r s q a e q d a o i s p o . p p i q a d
a r t e . A d a l i a o r q h i t i n t e l l e c t u a l i s a c c i p i t o u p l e
I n o c o i r e t p q u o c u q a c t u i t e l l e c t u s p p f i c i e n t e
s e u o i s p o n e t e i p m a d a c t u s e c u n d u s i u e i l l e a c t z 7
s i t d e p m i s o p a t i o n i b o i n t e l l e c t u s q s u t s i n e a f f i r m a
t i o e 7 n e g a t o e s i u e d e s e c u d i s a c t i b o i n t e l l e c t u s q s u t
c u a f f i r m a t o e 7 n e g a t o e . 7 b m o s p e s i t e l l i g i b i l i s
b n e h i t u s i n t e l l e c t u a l i s . q a p i p a m p p a r a t i t e l l e c t u
a d o s i d e r a n d u t e c u i e s p e s o s i d e r a t o e i c o m p l e x a
s i n e a f f i r m a t o e 7 n e g a t o e . 7 d e i l l o h i t u n o l o g u r
A z . i . o . e t h i c o z . A l i o a c c i p i t h i t u s i n t e l l e c t u a l i s
m a g i s t r i c t e p a d u p i n t e l l e c t u s p f i c i e n t e i p m a d o s i
d e r a t o z u e t a 7 c o m p l e x a c u a f f i r m a t o e 7 n e g a t i o n e
7 s i c s p e s i t e l l i g i b i l n o e h i t u s i t e l l e c t u a l i s 7 s i c l o
q u e r A z . i n o . e t h i c o z . N e l p o t o i c i q o i s h i t u s
i n t e l l e c t u a l e s c i a u l r e d u c t i b i l i s a d a l i q u e i l l o z h a
b i t u u i t e l l e c t u a l i u a l i q m o . 7 s i c e b . N a s p e s i n t e l
l i g i b i l i s r e i s c i t e q u i s f o r a t n o s i t s c i a t n r e d u c i t u r
a d s c i a m s i c u t o r d i n a t u i n f i n e r e d u c i t a d s u u f i n e
s p e s . n . i n t e l l i g i b i l r e i s c i t e o r d i n a t a o o s i d e r a t o e z
p r e d e n t e s c i a z 7 p o n s a d s c i a m 7 a d e i o s i d e r a t i
o n e . E t p o n s a d a l i a o u b i t a t o z o i c o q h a b i l i t a s
q e s c i a i d i g e t o s e r u a t i a b a l i q u o e x t r i n s e c o . s . a b
i l l o q d o s e r u a t s p e m i n t e l l i g i b i l e r e i s c i t e 7 i l l a d e

f i c i e n t e s i n e d u b i o d e f i c i t s c i a e o q s p e s i n t e l l i g i b i l
e s i c u t o i s p o n e c e s s a r i a i t e l l e c t u a d i l l a h a b i l i t a t e h a
b e n d a 7 o s e r u a d a . C o s i d e r a g o r d i n e i s t o z a c t u u z
7 h i t u u 7 i u e i e s u e r i t a t e d e o d a r e . A d a l i o o i c o
b u i t e r q t r a s m u t a t i o i n t e l l e c t u s a d s c i a z s i u e i p a g e
n e r a t i o s c i e n o e a l t e r a p p e o c a . t u q a n o h i p s e i n
c i p e a t e r m i o o r r a r i o . t u q a n o e o n t i n u a n e c e s s a r i o .
7 b a m b o r e q u i t u r a d a l t e r a t o z u e t a . A d a l i n d
q n q u e r i t . q d e p n c i p i u e f f e c t u u i m e d i a t u i l l u h a
b i l i t a t i s i n t e l l e c t u . F o r t e d i c e n d u q i l l u d i d e q u o d
a g i t i l l a i n t e l l e c t o z f a c i t i s t a h a b i l i t a t e o s i d e r a n d i
Q u i d a u t s i t i l l u d p r e q u i r e t . A d a l i a o i c i t a l i
q u i p i n t e m p t o z m a i o r i s . n a f o r e o m s n a l e s g e n e
r a b i l e s 7 c o r r u p t i b i l e s i d i g e n t a g e n t e e x t r i n s e c o c o
s e r u a t e q u o r e m o t o s t a t i r e m o u e n t . s . i n f l u e n t i a c e
l e s t i . I n 7 A z . o i c i n p m e t h a u r o z . q n e e e h u n c
m u n d u e e o r i g u u s u p i o r i b o l a t i o i b u t o i s u i r t u s
e i g u b n e t i n d e . I n o m . i n s u o t r a c t a t u d e s u b s t a
t i a o i b o i c . q s i d e s t r u e r e t m o r c e l i d e s t r u e r e t t o r
m u n d u s 7 t n m l t e f o r e g e n e r a b i l i u 7 c o r r u p t i b i l i u
s u t h i t u s q u i d a q o s e q u u n t i p a m s u b a m . Q u n d e
o m . i n i s t o z . o m i t o q o i c . q f o r e s u t e x n t e s e x t r a
a i a m i n r e b o s e n s i b i l i b o s c o m q h i t e x i s t i t i h u n t e
h i t u . E t s i t p o t o i c i i p p o s i t o . Q u i s b s i t c o u e
n i e t e r o i c i t n i o o g e f i c i t i n t e l l e c t u s . n o . n . e s i l t e d e
f o r m i s n a l i b o 7 d e i s t i s q u e i n t e l l e c t u n r o s u t . q a n
q l i b e t f o r a n a l i s i d i g e t a g e n t e e x t r i n s e c o p p o c o n s e r
u a t e i p a m s i n o i b o a u t m l t i s s u f f i c i t o n u o s e r u a s
s . o r t u s c e l e s t i s o i s s u f a c u l u i e i i s t i s i n f e r i o r i b o . o n
A l b u s o i c i n s u o o m i t o d e s o m p n o 7 u i g i l i a . q l u
m e c e l e s t e o r i s m o d e f i g u r a t u u e h i t a d n o s o e s u i r
t u t e s o r b . s q l i b e t f o r a e x n s i n i t e l l e c t u i d i g e t p p o
c o s e r u a n t e e x t r i n s e c o . A l i u d . n . o s e r u a t i u u h i t i d
t r i a g u l o 7 a l i u d h i t u s d e a s i n o . s i l t 7 i a l i n s . 7 i d e o
i l l e f o r e p n t e e h i t . a l i e o o n . E t p o s s i o i c i a d i l l o
q h i n f l u e n t i a c e l e s t o s e r u a s h i t e r i o r a h i t u n a s c d i
s u b m . i e o d e . n . m e d i o p o t e e e t u s o s e r u a t i u a h o i s
7 p l a t e . 7 t n i l t e o r t u t e s s e u i n f l u e n t i e s u t o r i c f o r a t e
A l i a . n . f o r a e o t f o r a t e c o s e r u a t i u a f r i g i d i t a t s u e
f i c i t a t i s 7 a l i a c a l i d i t a t i s . s i l t 7 i a l i n s . A g f o r m e
m a l e s s i n t h i t u s r e z n o o b s t a t e q a o r i s o s e r u a n
t i b o i d i g e a t o s e r u a t i . q u e e n a f o r e i t e l l i g i b i l e s n o
e e n t h i t u s q u i s o s e r u e t u r a b e x t r a . s . p o b a e x t r i
f e c a . P o t a n d u e q s u b m a l i c u i f o r e p o t s e h a b e
o u p l e a d o s e r u a s e x t r i n s e c t i l l u f o r e . Q u o m o q
s p s i t e i s u f f i c i e n t e r p n s . 7 s i c s e h i t i n t e l l e c t u s p o s s i b i l i
a d f a n t a s m a . s p . n . e p n s e i s q s u t i f a n t a s m a . s i c i l l e
f o r e b n p n t o i c i h i t u s . A l i o m o o t i g i t q s u b h i f o r e
o s e r u a t e n s p e s u f f i c i e n t e r p n s i p i o s e r u a t i n e c e o .
7 t a l i s f o r a f o r t e n o e e t h i t p p e o c i s p a p u e c u h
n o g e n e r e t e x m l t i s a c t i b o . s i c u t o b m n o e s u f f i c i e
t e r p n s s p e c u l o a d o s e r u a n d u 7 f a c i e n d u s u a s p e m
i n e o . 7 i o i l l a n o e h i t u s s p e c u l i p p n s i n e s u m e n
d o h i t u . s i l t a u t 7 i n a l i s h m o i q u e z . A l i q u i
q u e r t o n a b i l i t . q u e i s t e h i t u s n o s p i n t e l l i g i t a c t u a
l i e q u i d i u e i n i n t e l l e c t u a c t i u u i n t e l l e c t o i s . s . i n t e l
l e c t u s a g e s s i t p n s i t e l l e c t u p o s s i b i l i o i s p o s i t o s u f f i c i e
t e r a d e i n t e l l e c t o z . E t s i o i c i s q i n t e l l e c t u s p o s s i
b i l i s n o s u f f i c i e n t e r e s p o s i t o a d i n t e l l i g e n d u z
i l l u h a b i t u . q u i q u e o i s p o e i d e f i c i t . e r i t f o r t e o i c e
o i q h i t u s n o e n a t i t e l l i g i a c t u n i s i o n i n t e l l i g i t
r e s d e q e h i t u s . o n d e f i c i e n t e i n t e l l e c t o e i l l u r e i n o
i n t e l l i g i t i p e h i t u s . 7 b u a l d e o i f f i c i l e e . n i s i c o n c e
p a t i n t e l l e c t u s i l i n t e l l i g e o r i a . s . h i t u i n t e l l e c t u a l e m
7 r e m d e q u a e h a b i t u s i p e . E t h e c s u f f i c i a n t o i s t a
q u e s t i o e d q u a a b a l i n s p a z u e l n i b i l a c c i p e p c t u i .
A o n e s p i s t a p t e o c e d o i n q u m f a c i u n t p r o e a
E t h o i c i a s u f f i c i a n t 7 a c c i p i a n t i u u e n e s s t u d i o s i p
m o d u e x e r c i t a t i o n i s . C o m p l e m e n t u m a u t e m d e
c l a r a t i o n i s 7 d e t m i n a t i o n i s p o s t e r i o r i b o 7 f o r t i o
r i b u s r e l i n q u i t u r q u e z .

Quoniam autem aliud est magnitudo
et magnitudinis esse.

Quoniam h. p. Vt qdditas sit pri-
mū obm̄ intellcū. Arguit p. q.
nō. qā si qdditas eēt p̄mū obm̄ i-
telleū tūc p̄ma qdditas p̄ intelli-
getur. h. oīa ut fatis manifesta. s. oīs ē falsū. qā p̄-
ma qdditas ē qdditas sube. ut p. ex 7° methaph. 7
tū accūs p̄us intelligit q. suba. p̄batio. qā intellcū
intelligēdo dependet ex sensu ut ex isto 3°. mō con-
stat q. accūs magis sensibile ē q. suba qre zc. Ute
si qdditas eēt obm̄ intellcū p̄mū tūc indidū qd
ditatis siue singulare nō posset itelligi. cū ipm̄ id-
uidū qdditas oīat a qdditate ut ex isto 3°. 7 di-
uerfioz debet eē dīse oītes cognoscitūe ut ut. qā
potēne oīstignit p̄oba. s. oīs ē falsū. qā intellcū
enūciat aliqd de singulari seu de indiuiduo qddi-
tatis ut dicēdo for. ē hō. g. intelligit ipsum qre zc.
Ute si qdditas eēt p̄mū obm̄ intellcū. tunc nō
ens nō possit itelligi. oīs ē falsū qre zc. falsitas oīd
nō ē. qā coit dī q. nō ens pōt itelligi ut dī 4° metha-
7 pbat oīa. qā qd nō ē obm̄ p̄mū alie potēne nec
oīnet sub p̄ oīo. nec h. habitudinē ad p̄mū obm̄
nec eo. nō oīstignit ab illa oīute. s. ē manifesta. s. nō
nō ē qdditas nec oīnet sub qdditate ut manifestū
ē nec h. habitudinē realē ad qdditatē. qā illa hūdo
nihil ē cū subm̄ nihil ē. sed ipm̄ non ens nihil est
g. habitudo non entis ad ens nihil est. Nec similit
illa quidditas pōt hēre aliquā hūdo ad non ens
qā hūdo ē qdā respctūs uel ordo. mō ille respctūs
nihil est cū terminus nihil ē cū ipm̄ nō ens nihil
sit. segtur q. illa hūdo erit nihil. s. qdditas ad nō
ens. 7 sic tōe illi hūdis nō ens nō intelligimus.
Ute illud qd nō ē sensibile nō ē intelligibile nec
p̄ oīs obm̄ p̄mū intellcū. s. qdditas nō ē sensibile
g. zc. maiō p. qā intellcū nō nihil itelligit sine fan-
tasmate ut dīc. 7. i. isto 3°. fantasma aut rei sensibile
filitudo ē ut ex 2° h. 7. minor app. au dicitate oīm
in 2° h. ca. Dicendū aut scdm̄ vniūque q. sensum
ubi oīc. q. sensus nō cōprehēdit qdditates rez qre
zc. Cōpositū coiter allegat ab 7. in isto 3°. s. q.
quidditas rei ē p̄mū obm̄ intellcū. Ad qōnem
oīmīssis aliis optionibus dico ad p̄ns q. aliquid esse
p̄mū obm̄ intellcū pōt itelligi ouplē. Vno mō q.
sit p̄mū in ordie coitatis. Alio mō in ordine p̄in-
cipalitatis. 7 adhuc obm̄ p̄mū i ordine p̄ncipalitad
pōt itelligi ouplē. Vno mō opando unū gen? p̄-
oīcamētale ad oīa alia genera. Alio mō opando
unū intelligibile ad oīa alia intelligibilia. Tūc oīo
ad qōnem p̄. q. ipm̄ ens seu quidditas qd p̄eodēz
accipio ē p̄mū obm̄ intellcū p̄mitate coitatis. 7 h
statū pbat. quia oē illud qd ē cōe ad oīa illa q. cogit
cūtur ab itellcū debet oīci p̄mū obm̄ intellcū p̄ mō
sed ens seu qdditas ē h. mōi. oē. n. intelligibile est
ens aliquo mō seu qdditas quoq. mō coiter 7 lāge
accipiedo qdditatē g. zc. Et ē cōsiderandū circa h
q. quis ens seu qdditas nō sit qd unū scdm̄ speciez
nec scdm̄ gen? vniūcū ut coiter dī 7 accipit in 4°
methaph. tū bñ ē unū scdm̄ analogiā. nā unū ens
ē p̄us aliis. s. suba substās accntibz 7 alia attribut
uni p̄ sicut subo ut docet oīm. i 4° methaph. 7 hui?
mōi unitas sufficit ad aliquā unitatē potēne aīe in-
tellectiue. Ute dico q. suba ē p̄mū obm̄ intellcū
7 h. p̄mitate p̄ncipalitatis opando ad iūicē genera
p̄dicamētalia. qā illd qd ē p̄oīs 7 p̄fectiois entitat
debet eē p̄mū obm̄ intellcū 7 h. p̄mitate p̄ncipali-
tatis. s. suba ē p̄oīs 7 p̄fectiois entitatis oīb? aliis
ut 7° methaph. 7 oīa alia genera nō sūt entia nisi
qā sūt ipm̄ sube. s. q̄litates sube q̄titates aut passio-
nes aut aliqd h. mōi qre zc. maiōz p̄ p̄oīs h. ex
2° methaph. nā vnum qd q. sicut se h. ut sit sic se h.

ad ueritatem seu cognitionem ueritatis. 7 p̄ oīs ad h. q. sit
p̄mū obm̄ intellcū eius ē ueritatis cognitio hēre qre zc.
Sed q̄lter intelligat suba. aut p̄ spēm p̄pū aut p̄
spēm accntis de h. bonū eēt inqre seozū 7 oīuīsim.
Ute dico q. p̄mū obm̄ intellcū ordie p̄ncipalitatis
respctū oīum alioz intelligibilū ē p̄mū p̄ncipium
qd ē deus. quia illud qd ē nobilioris 7 dignioris ue-
ritatis 7 entitatis respctū oīum intelligibilū ē p̄-
mū obm̄ intellcū scdm̄ istū modū. h. ē recipienda
p̄ manifesta. s. p̄mū p̄ncipium qd ē deus ē h. mōi testā-
te 7. in 7° methaph. ubi oīc q. totat optimū eozū
que in nā deus. Et oīm. dīc i 2° methaph. q. si ē ali-
qua cā p̄ma oīum entitū ut declaratiū ē in scia nālū
illa ē magis oīg i eē 7 i ueritate q. oīa alia. oīa. n. entia
nō acquirit esse 7 ueritatē nisi ab illa cā. Et g. ē tū
ens p̄ se ueritatis 7 unū p̄ se 7 alia sūt uera entia p̄p̄ oī-
tate illi? qre zc. Ute opt solutionē vniū oīs cōsi-
derandū ē q. unū intelligibile eē p̄us cognitū alio
intelligibili nihil aliud ē q. cognitionē unū? pōt eē
cognitionē alteri? cognitionē aut unū? eē pōt eē cog-
nitionē alteri? h. pōt itelligi ouplē q̄tū ad p̄positū spe-
ciat. Vno mō ordie generatōis. Alio mō ordie p̄-
fectiois 7 ex dignitate. Mō credo saluo meliori i u-
oīo q. cogni? accntis i itellcū pōt eē cognitionē sube
uia generatōis. qā sicut accntis ē diminute entitatis
respctū sube ita sine dubio cognitio accntis oīminu-
ta ē 7 ipse respctū cognitōis sube. s. p̄ aut i p̄fectio-
ta in eodē pōza sūt uia generatōis respctū p̄fectiois
ut fālte ordie p̄p̄oīabili ut fād h. ex 7° methaph.
Vnū ymagioz q. quēadmodū i gnatione forāz i mā-
corruptibili generatō accnti pōt eē generatōe sube
p̄us. n. oī mām oīponi p̄ q̄litates ouenietes ante q.
recipiat formā i mā. Vnū oīm. dīc p̄ phicoz q. gene-
ratō sube ē terminū alteratōis. sic in p̄ductōe co-
gnitōis in itellcū possibili hūano p̄us sit cogni? ac-
cidētis quodāmodū q. cognitio sube. cū manifestū
signū ē q. motus 7 pluralitas entitū que sūt accntia
subaz nālū sunt p̄ncipia in scia nālū scdm̄ oīm. in p̄-
phicoz. cōstat aut q. p̄ncipia doctrīne p̄us cogit
q. illa que p̄ea docent. oīs. n. doctrīna ex p̄p̄nti sit
cognitōe qre zc. Vnū oīm. dīc i 6° methaph. oīmto
p̄. q. in rebz nālū nō p̄nt sciri sube terū nisi ex po-
stetiozibz. i. accntibz. s. sube cogni? ē pōt ordine oī-
gnitatis 7 p̄fectiois. cū ipsa suba sit nobilioris 7 p̄-
fectioris dignitatis 7 entitatis accntibz. Et ad illā
itentionē itelligo oīdū oīm. i 7° methaph. ubi oīc
q. suba ē nobilior 7 pōt accntē nā oīstignitōe 7 tpe.
s. q. noticia sube ē pōt ordie p̄fectiois 7 nobilitatis
nō q. pōt sit ordie generatōis. h. pulchre 7 euident
docet oīm. ibidē i his uerbz. Cū narrat q. suba est
pōt accntē cognitōe dedit modū 7 oīc. Et nos uide-
m? zc. ita q. signū hoc q. suba apud nos manifestiō
ē accntibz. s. uīa sube q. uīa accntiū ē. qā scire idi-
uiduū sube per sua uīa subalia est p̄fectius scire
q. scire illud p̄ uīa accntiū. oībi g. cū uolum? scire
hoīem si sciuerim? eū eē aliqua nām subalē. oībi g.
tia. ignē. scire ipm̄ p̄ h. p̄dicatū subale ē p̄fecti? q. scir
ipm̄ eē q̄tū aut q̄le aut aliqd p̄dicabiliū accntiū. 7
subdit paucis inpositis. Et qā scire hāc subam per
suas oīspōnes subales ē p̄fecti? q. scire ipm̄ p̄ oīspō-
nes accntales nccē ē ut oīspōnes subales sint accnta-
libz manifestiōes. Ecce si bñ inspicit oīm. n. occludit
subaz eē notiozē accntē nisi qā cogni? sube ē p̄fectiō
cognē accntis. Ex h. aut q. aliqd sit p̄fecti? a? nō cō-
cludit ipm̄ eē p̄us eo nisi ordie p̄ncipalitatis nobi-
litis 7 dignitatis ut manifestū ē itelligēti quā ē
zc. Et h. ē cōsiderandū q. quis ponā cognitōz acci-
oētis eē pōt ordie generatōis i itellcū. nō tū uolo
oīc q. q̄libet cognitio accntis cuiuslibz sit pōt qua
libet cognitōe sube. imo possibile ē q. aliq. cognitō
sube alieu? cōfusa p̄cedat aliquā tētmīatā cognitōz

alicuius accitio. **W**n **A**z. in 4° phicoz; tractatu de
tpe in illo ca. Et si motus p aliu d. oic. q. per
ipm mobile dicitur pns 7 posterius i motu. Ad cui
melior e intellem consideradi e q duplex pot haberi
cognitio accitio alicuius. s. cognitio simplex 7 intuiti
tua q dicitur intelligetia indifibilis. 7 cognitio complexa
scdm affirmatone 7 negatione. Et si itm uel e icer
ta cu formidine ad oppositu ul e certa 7 sine formi
dine ad oppositu. Mo dicere q cognitio accitio sim
plex 7 intuitua sine affirmatone 7 negatione bn e por
in intellem uia generatdis cognitiois sube. s. possibile
e q cognitio accitio complexa 7 certa sine formidine ad
oppositu scdm affirmatone 7 negatione no pcedat
aliq cognitio sube sicut forte in ex. p. n. motus
iudicat ee por p qua mobile acquit oisponem pcedet
te. uel p qua mobile trasit por e pte magnitudis. 7
ps pterior p qua mobile acquit oisponem seqntez
uel pterior pte pterior 7 remotior e a termino a q.
En indubitan e cognitio intuitua motus pcedit cog
nitioe sube q mouet uel q e principiu motus. cuius si
gnu e q na diffinit p motu ut 2° phicoz. s. it 7 in
alijs suo mo. Et si forte e ca qre scie mathematice
pute sicut arismetica 7 geometria pnt doceri
q alie ptes phie nalis. s. q considerat de accitio sen
sibiliu puta de numeris 7 magnitudinibz. Ad pri
ma tonem p ex oicis. Ad alia cu d. q tpe indi
uiduu. n. uet e eode mo sicut qdditas. s. alio mo
bn pot intelligi. Sed q sit ille modus q intellem itel
ligit id iduu seu singulare sensibile uidebit i qone
spali. Ad alia pot oici q no ens no pot intelligi
p. i. no pcedete cognitioe alen sed bn pot intelligi
scdm. s. pcedete aliq mo cognitioe entis. Qualit
aut sit te h fiet spalis qd. h. n. difficultates no pau
cas. Ad aliam oico q no e intellem oim. q sensus
nullo mo cogitat quidditate. s. q no cogitat quiddita
te dicitur uel. s. n. e alen potetie. s. intellem.
ut ipe subdit ibide qre.

Consequenter quid. Utz intellem n
intelligat subam male p d. spz p
pzi. Arguit p q no. q si ita eet
tuc no oportet p accitio deuenire
in cognitione sube. s. stat sine oi
difficultate repntaret suba p spem
pzi. s. oia ut manifesta. sed ois e falsu 7 contra
Az. ut p i phico h qre. It e si oportet illaz
spem ee de genere sube. na que fut d. forz generu n
sunt sibi inuice silia ut qntas 7 qntas h. mo. sed
spes intelligibilis sube no e suba. cu ipa inhreat itel
lectui. 7 suba rei no e in intellem ut ex isto. It e
oe qd cognoscat p spz pzi d. itignit ab alijs sine
extoe. sicut albu d. itignit p uisu a nigro 7 uis n. q
deapit iudicatio albedine e nigredine uel eo utz
ad sensu 7 p. q methaph. s. itellectus errat circa sub
stantia male no d. itignit edo oua ab alia iudican
do una eaz ee alia sicut putam alu q stagnu sit ar
getu aut auricalcu ee auz 7 sic d. m. s. alijs qre. It
e oppositu arguit. q spes lapidis e in aia sed. Az.
i isto. 7 t. e queda suba g. It. Ad h. oicet aliq
q suba malis no itelligit p spem pzi sed p spem
accitio. 7 forte eo e h. It qd no gignit aliquam
spem in fantasia seu ymaginaria no gignit spem in
intellem nro. cu intelligent quecunq. n. e fantas
ma aliq d. speculati ut oic. Az. in isto. 7 aie itellec
tue fantasmatata insit sicut sensibilia sensui. s. suba
malis nulla spem gignit in fantasia. q si facit spz
in fantasia oportet q pus facit spz i sensu pticulai
cu fantasia sit motus scus a sensu scdm acti utz in 2°
hui. 7 si facit spem in sensu pticulati tuc sensus p
ticularis cogitat suba. s. n. cogitatu cognoscat
illud cui spz h. in se. s. aut e ridiculu. Et ofirmat

h. co. q si suba facit aliquam spem i intellem aut facit
ea imediate aut mediate sensu. Mo e dicendu q i
mediate q ead e tde accitio facit sua spz imediate
i intellem 7 sic itellectus ad itelligendu sua itellectio
no d. itignit fantasmatate hui. qd e manifeste falsu. nec
mediate sensu. tuc cu sensus n. imutet realit nisi p
mediu extellectu saltu uisus audit 7 odoratu seqret
q suba mal facit spem aliquam in medio sentiendi ut
in aere uel aqua ul utroq. 7 qd oicet null itaz
h. oicet. Credet g. isti q suba malis no itelligantur
ab intellem nro p spem pzi s. p spem accitio. 7 ad
ista intentione dic. Az. in phico h. q accitio ma
gnia pte ofert ad cogitendu qd qd e. Sed istud n
ut oio tutu. q ostar q itellectio uel e assitatio itel
lectus ad te itelligibile. uel no sit sine assitatioe. 7 id
o. q ad alia 7 alia itellectio h. eat alia 7 alia s. itru
dine. ostar g. q itellectio sube e alia ab itellectione
accitio. itellige. n. o. s. itignit scdm nam rei itellecte
ut oic. oim. in isto. g. debet h. alia spem a spem acci
dētis. s. p. n. accitio no assitit intellem ipi sube. s.
solu accitio qre. It. It e foris subalis ut ee mltu ac
tione q accitio. n. cu accitio sua spem facit in in
tellem ut q mltu magis foris subalis generabit suam
spem. It ad tde eo. cu d. q suba malis nulla
spem gignit in fantasia. oicet aliq q ois foris malis
pter ipam aiam cogitatu hui. a. i. p. imit sua spz
indidualit repntant in aia cogitatu 7 pus in or
ganis sensui. s. no seqt p. p. h. q ipi sensus cogno
scat suba male. q no sit o. d. iati nisi ad cogitendu
accitio terti sensibiliu. s. p. p. 7 coia. 7 cu accipit q
ois potetia cogitatu cogitit illud cui spem recipit
uez e si sit ordiata p se ad cognitione illu. s. si no. n
o. mo sensus pticularis exterior no e ordiatus ad
cognitione sube. It oicet q ois potetia cogitatu
cognoscat illud cui spz recipit. uel e si recipiat illa
spem ita spualit sicut regit ad cognitione rei cui e
spes. Mo oicet q ipe sensus pticulari no recipit spz
sube ita spualit sicut regit ad cogitendu sube imo se
h. quodam sicut mediu mediate quo suba gignit
sua spem i cogitatu qre. It oicet q ois foris
subalis malis pter aiam cogitatu facit sua spem i
diuiduale in ipa cogitatu. q no bn pnt uidete q
lit ipa aia cogitatu recipit spem pzi sui ipsiui
q sic id e saltu scdm spz eet actiuu 7 receptiuu re
spctu eiufde. ostar. n. scdm. Az. 7 oim. q illud cui e
spes e actiuu illu spem. si g. aia cogitatu h. etet in se
spz aie cogitatu illa spes fietet ab aia cogitatu
7 sic aia cogitatu eet actiuu 7 receptiuu eiufde. s.
spem ipi qd e impossibile. De h. t. n. no betmino ad
pns s. forte facia qd spale utz aia cogitatu possit
cognoscere se ipam. Si t. n. cedat q cogitatu non
reapit spem pzi sui ipsius. tuc oicet q ipa met
cogitatu imediate gignit sua spem in itellectu 7
h. ut ee bn possibile ppter p. p. qre ipi aie cogi
tatu ad itellectu possibile hui. n. p. p. qre o.
in ordie pfectois. ipa. n. aia cogitatu int oes foras
inhretes mae e p. p. qre intellem scdm oim. i isto
f. in m. q ipa e queda ro ut ipe oic in oimto 2° 7 e
p. p. h. ut ipe oicet in eode oimto. imo ena qda pu
tauerit ea ee intellem ut oic in oimto. It. p. d. g.
pbabili oici ad qd neq q intellem n. bn itelligit
subam p spem pzi ipi sube. q aut itelligit eaz
p spem pzi sube aut p spem accitio p sufficietie
oione. Mo p spz accitio. q illa repntat accitio 7 n
subam pzi 7 p se. It intellem possibile e po
tes oia fieri ut oic. Az. i h. 3. 7 h. e uel mo s. itudis
7 repntatdis sed q oim. exp. n. it. h. 7 h. no eet
nisi recipit spem m sube mal g. It. Alie tones pnt
induci. ite t. n. satis uidet sufficet. Si q aut teneret
ista opione possit oic q quodam mo s. ite e d. genera
tione fore subalis in ma corpal 7 te p. d. uide spem

repñantis subam mālē ī ītelcū possibīlī. Sicut. n. mā pma non recipit aliquā forā subalem nisi sit pparata accñtibz pñis illius forē ut satis p; ex p phicoz p p de generatōe. sic ītelcūs possibīlī nō recipit spēm ītelīgibīlē alicui? sube mālīs nisi sit p parat? 7 īformat? spē ītelīgibīlī opatōis ppe illi? sube. vñ dīctū ē q opatio facit scire forā. Opatio nes aut p se 7 ppe subaz mñtōrēs sūt occulte ītel lectui nec sp faciūt suas spēs ppas in ipso pcpue qā sube mālēs mñtōrēs īpēdiūtura suis p se 7 pzo pñis opatōibz q sūt mot? aliq aut cū motu 7 b cō tīgīt aut ppr agēs oīuz obtīnēs 7 oñans forīs mā libz debetibz actōes ppas pducē. aut ppr defectūz passiui qd ē natū talē actōz recipe. ut q b lēxba nō sanāt talē egritudīēz cōtīgīt qā nō appropi quat mō debito corpi susceptiuo. aut qā īpedit a cōtatio agē te aut aliq tali mō. sūt aut 7 ī aliis. 7 tūc later ītel lectū q talis lēxba hēat facē talē opatōz pñiam 7 sic nō ē dīspōsit? sufficient ad recipiendū spēm ītel līgibīlē talis sube. Sed cū ītelcūs hēbit spēm ītel līgibīlē pñiā ppe opatōis cātā a fantasia talē opatōis sensate tūc sine dubio recipiet spēm ītel līgibīlē illi? sube. ubi gñā. cū aliqz cōgscit leuitatēz īgnis p ei? spēm 7 cōgscit motū simpit furtū scdm nām p ei? spēm tūc ītelcūs recipiet spēm forē sub stācialis īgnis quā cōseq talis mot? 7 p eā ītelīgīt forā illā. sūt aut 7 ī aliis suo. Et scdm istū modū ītelīgīt ēbū **Az.** q accñtia magnā pte cōfētūt ad cognoscendū qd qd ē. b. n. p tātō uep ē. q opatio ppa sube q ē qd dā; accñs faciēs ī ītelcū suā spē; pparat ītelcū ad spēm pñiā sube q ulter? pñi ci t ad cōgscendū īpām subam. 7 hoc īnuīt **Az.** ī b qd dīc magnā pte cōfētūt 7 nō dīxīt q faciūt īpām cognitionē qd qd ē. nō. n. faciūt dīspōnē totālē sed pte dīspōnīs ut; ex dīctis **C.** Mis vñs tñdet rōibz in cōtatiū. Ad pma dī negādo cñaz. nā īpā suba mālīs nō statī cū ē pñs sensui gīgīt in ītelcū suā spēm pñiam. sed o; pcedē spēm pñiam opationis. īpā aut opatio p se 7 ppa sube nō pōt gīgñe suā spē cīe in sensu nec in ītelcū nisi cū actualit exīstīt 7 exercet ab īpā suba. Cōtīgīt aut frequēt sūtām mālē īpediti ab opatōe 7 nō exercē actū suā pñiam opatōz ppter cās pñictas; cū exercet suā opatōez p se 7 pñiam alī nō ē sufficient pñs sensibz hūanis ad faciendū in eis suā spēm. ul? ī ē pñs sufficient tñ īpñi sensus sūt īpediti aliqbz causis ut nō recipiāt sufficēter illā spēm ut puta sompno aut motibz fortioribz aut aliqbz hñmōiō nō vñ rō. **C.** Ad aliaz īnuenīūt alīq sensisse q spēs recepta in ītelcū bñ ē de genere sube. uel nō ē de alio genere q sube sicut etiā spēs albedīs nō ē in alio pñicamēto a qñ litate. h; tñ aliū modū essendi ī ītelcū q; in mate ria pma qā in mā pma forā subalis exīstīt corpalit 7 sūtualt 7 cū dīspōsitionibz hñit? cōtatiū. ī ītel lectū aut exīstīt in corpalit 7 īndīstībīlīt 7 nō sūtualt. Et ad istā intentionē dīcīt **Az.** q lapis nō ē ī aīa. s corpalit 7 sūtualt cū cōtatiis dīspōnīb? suis eo mō q antiq uidebātur ponē. sed spēs lapidis. ī. forā ab stracta īcorpea ulis scdm repñationē. Nec tñ ītel lectū ē īdē eēntīalt cū hñmōi spēs bñ ē in potentia ad eas. 7 bñ sñia **Az.** in pñcipio hñ ubi dīc. Impassī bilē ē o; eē. s. passīōe corruptīua quē ē cū abiectōe cōtatiū. susceptīuū aut spēs īn potētia hñ. s. receptīa sed nō bñ. ī. nō ē eēntīalt īpā spēs nec aliqd eēntia lītē cōpōsītū ex ea. Nec reputatē īncōueniēs q; in ītelcū possibīlī sūt spēs abstracte de genere sube repñantes īpās subas que īndīdualit substītūt in mā corpalit. 7 oēs iste sube spūales recipiūt ī ītel lectū possibīlī p 7 pñcipalt q ē de se ens pure potē tie scdm opōnē cōēm que attrībuit **Az.** 7 cñ. Et istud ur cōsonat obis qbusdā cōibz 7 famosīs qb?

or q qdditas rei abstracta a mā ē in ītelcū. quod etiā pñant aliq sic. Illud qd recipit ītelcūs possi bilis ē illud qd ītelcūs agēs abstrahit. bñ ē mani festa de se scdm oēs. bñ ītelcūs agēs abstrahit qd oīatē rei ītellectē ut etiā cōīter or. 7 bñ abstrahere nō ē aliud nisi pducē spēs qddītatis ult repñatē. Quāt aut bñ agat ītelcūs agēs una cū spē exīte ī fantasia īgredī ē pñ **C.** bñ ē unū dubiū. qā si suba ītelīgīt p spēm pñiā cū unū? sube possūt eē plu res ītellectōnes ut homo pōt ītelīgīt scōz q hō 7 scdm q aīal 7 scdm q aīatūz 7 scdm q corp? 7 scōz q suba. sequit q unū? sube sūt plures spēs ītelīgī biles. **C.** Et forte dicendū q unū? sube scdm unā sui forā nō ē nisi una spēs ītelīgībīlīt. sed scōz oīas forāmas subales ordīatas bñ pñt esse plures spēs 7 sic dicētūt ī pñposito scōz ponētes pluralitatē forāz ī eodē īndīduo sube. Et dñ bñ alīs usū fuit ī qōne d pluralitate 7 ordīe forāz. **C.** Alī possēt aliqz dīcē q unū? sube nō ē nisi una spēs ītelīgībīlīt. cū or. q unū? sube sūt plures ītellectōes. Possēt dīcī q unū? sube nō ē nisi una ītellectō q ītelīgīt eius qdditas 7 eēntia scōz se. bñ pñt eē pñs spēs qb ītelīgītūt oīi modi eiufdē sube uel quibz ītel līgīt eadē suba scdm oīos modos siue scdm diuer sa pñcipia apparētia. 7 scōz bñ oīcē q ītellect? hōis scdm q hō 7 ītellectō hōis scdm q aīal 7 scdm q corpus nō sūt ītellectōes oīse quibz ītelīgītūt eēntia hōis scdm se. sūt aut 7 ī aliis suo mō. **C.** Istud vñ ualde dīffīcīle q ītellect? hōis scdm q aīal nō sūt ītellectō sube hōis 7 sic de cetīs. 7 ex hoc si bñ īnspīcīs accīpīs unā rōēm dīffīcīle ad pñā dū q alia ē forā subalis p quā homo ē hō 7 alia p quāz hō ē aīal. nā ītellectō hōis scdm q aīal aut ē ītel lectō accñtis aut sube. Pon ē dicendū q sūt ītellect? accñtis. quia sīc aīal scdm q aīal eēt accñs qd ē ab surdū. **C.** Si ē ītellectō sube aut ē ītellectō hōis scdm q hō. aut ē ītellectō solū māe pñie. aut ītel lectō alicui? forē subalis p quā hō ē aīal 7 n p quāz hō ē hō. Sed de bñ nō pñ ad pñs. **C.** Sed dicamus ad pñpositū q pñabile ē spēm ītelīgībīlīt pñiā sub stātie mālīs eē de genere sube aliquo mō. 7 tot esse spēs sube in ītelcū possibīlī q sūt in mā forē suba les. 7 sic ītelcūs possibīlīs ē potēs oīa fieri mō sūt tudīs 7 receptōis. 7 scdm istā pñēz facīl? tenetur illa pō q ītelcūs possibīlīs sūt suba pute potēne 7 nullo? actū de se forā 7 īō recipit subas rez scdm eē spūale 7 īmālē. **C.** Sed cōtra istā uīā mltē dubita tiones uidētūt eē. qā eadē rōe opōrēt cōcedē q spēs sube mālīs exīns ī aīa cogitatīua eēt de genere sub stātie qā illa spēs ē sīllīs īpñi sube 7 eaz repñat sicut spēs exns ī ītelcū. cū ē aīa cogitatīua sūt qdā act? sequit q act? recipit p se aliqd de genere sube. qd ur multū īconueniēs. **C.** Et pñtea cū īpā spēs que ē īn cogitatīua sūt īmediatū pñcipiū actīuū spēs que ē īn ītelcū ut dīctū ē pus 7 mlti cōcedūt. necessariū erit aut q spēs sube exns ī cōtate cogitatīua sūt d ge nere sube aut q accñs sūt īmediatū pñcipiū actīuū sube. **C.** Propt qd alī dīcūt alī q spēs ītelīgībīlīs sube mālīs bñ ē de genē substātie 7 illa nō sūt īme diate a spē que ē īn fantasia uel īn cogitatīua sed ab īpā substātia mālī fantasīata ita q īpā fantasīma ē illud sine quo non fieret spēs sube mālīs ī ītelcū. licet nō sūt pñcipiū actīuū sicut cñ. dīcīt īn? celi 7 mñdī. q gñitas nō ē pñcipiū actīuūz mot? deozūz scdm se nū sūt sūtū ita q sūtū eē ē necessariū ad bñ q gñitas moueat īpā graue 7 tñ eē sūtū nō ē pñ cipīū actīuū hñ mot? ut dīc. sūt 7 īn pñposito. **C.** nā īstī dīcētūt q ī cōtate fantasīca uel cogitatīua hōis non est aliq spēs sube mālīs que sūt de genere sube nec sūt īntērio cñ. q aīa cogitatīua cognoscit for mas īndīduales subales scdm se īpās. bñ qñ ad aliq

accntia ppa 7 opationes ppas que pnt facere suas
spes in aia cogitativa. Et istaz ppetatu spes necessa
rie sut ad h q intellectus recipiat spes intelligibiles
subaz mliu ut pdictu e. Si qs aut dicit q spes i
telligibilis ppa sube mliis no e de genere sube sed
accntis tuc posset euadere rde i contrariuz. Cu dicit
illa que sut orfoz genez zc. uep e nisi unu sit pnci
piu actiuu alteri sed si unu sit pncipiū alteri bñ e
possibile 7 sic e h. Ma ipsa fora mli e pncipiū effec
tiu sue spai i itellcu pparato spbo accntiu ppoz
cogitator. Nec vt ee remotu qn suba mliis possit
mediate agere aliqd accntis. sicut suba imilis poit
mediate agē motu q e aliqd accntis. Vñ in sepatis
a mā idē e mouēs scōz agēs 7 scōz finē. ut coz om.
in iz methaph. qre zc. Pzior qdē solutio pbatil
e 7 secūda. s. necessariū fortiori bō reliquat. Item
pōt dicit q suba mli no agit immediate ad dē reali 7
cōpali s ad dē imali 7 cōpali bñ pōt agē immediate
Vñ aut itellcus agēs cooperē ad spes intelligibiles
ppter inqrendū e. Ad aliā cū dī. oē qd cognof
cit zc. uep e cū ipsa potētia cogitativa hz i se illa spe
cie ppa sed no an. 7 id ccedere; q cū itellcus hz
in se spēm ppa argenti 7 spēm ppa fragmi oi
stigit illas subas sine errore nec recipit putando
unā eaz ee aliā. s. cū hz hñmōi spēs ppa tuc pōt
errare. Cōtigit aut q pntibz hñmōi subis itellcus
nōduz hz spēs eaz ppa. qa nondū apparuerit ppe
opōnel eaz nec alia ppa accntia qz spēs ppa itel
lectū ad recipiēdū spēs subaz 7 iō tuc nō distiguit
eas s reputat eas eadē ppter conueniētiā in accntibz
coibz iō non ualet rō illa qre zc.

Cogitatio quoniamda p dicitur pot qri.
Vñ aia cogitativa possit cognoscē
subas mliis. Et arguit p q. sic au
dioritate om. 2. h. ubi dicit q sen
sus cū hz q apprehēdit sua sensibi
lia ppa apprehēdit intētiōes indi
uiduales dīas in generibz 7 spbz. cōphendit g in
tentionē hñmōi individualis. 7 itentōz hñmōi indiui
oualis. cōstat aut q hñmōi individualis e suba 7 hequ
fist. Aut g p sensū itelligit om. sensū particularem ut
ōtutē cogitativa que e otus aie sensitiue. si sensū p
ticulare. g mto fortū aia cogitativa que e otus no
bilior 7 pfectior cōgscet talia. 7 si itelligat aiam co
gitatiua hñmōi ppositū g zc. Et in sequenti omto dicit.
q accidit sensibz apprehēdere oīas indiuiduoz scōz
q indiuidua sūt. nō scdm q sūt simplices sensus. sed
scdm q sunt sensus hñmōi. 7 pcpue oīas subales.
vt. n. q cōphensio intentionū indiuidualiū subaz de
qō cōsiderat itellcus e ppa sensibus hñmōi qre zc.
Cū itē nisi cogitativa cōgsceret subam mliē intel
lectū nō posset eā cognoscē qd e absurdū. 7 pbatut
cōna. qa actus cogitatiue necessariū e ad actū intelli
gēdi pcpue i rebo mliibz ut ut ex isto. Intelligē
tē. n. nec ē fantasma aliqd speculari g zc. Cōppo
sitū arguit. qa si aia cogitativa cōgscet foras māles
eadē rōe cōgscet se ipam. cū ipsa sit quedā substan
tia siue fora mliis ut ex oīdis pus. hñmōi ut ipossi
bile. qa forma mliis 7 corpā nō ē reflexiua supza
se ipam. ut coīter accipit ex li. de causis qre zc. Et
cōfirmat. qa aia cogitativa nō ē nata cognoscē aliqd
ens actu nisi pēi spēm ppa. nō. n. ē aliq cā quat
cōgscat unū ens p spēm ppa 7 aliud sine spē ppa.
s. ipa nō pōt reape spēm ppa sui ipi. qa sic idem
subm. s. corpū hñmōi hēter idē scōz ee reale 7 scōz
ee spūale. s. aiam cogitatiua qd e absurdū qre zc.
De isto pnt esse due opōnes pprobabiles. Vñ a
q aia cogitativa hñmōi nō cognofcit subas māles
scdm se 7 forat. qa aia cogitativa nō hz cognofcere
aliqd ppe 7 scdm se 7 forat nisi recipiat ei spēciz

ppam. s. supponit p manifesta. sed nō recipit spēm
ppziā sube mālis qa illa spēs debet esse suba aliquo
mō ut dicitū ē pus. aia aut cogitativa cū sit quedā
fora 7 actū nō recipit in se aliqd de genere sube qre
zc. Dicitur tñ q aia cogitativa bñ cōgscit aliquas
ppetates indiuiduales exntes in suba mlii quas nō
cōphendit aliqs sensus picularis. 7 iste dicitur in
tentiōes nō sensate sūt ille qō om. uocat intentio
nes subaz indiuidualiū. vbi gra. sicut hñmōi bonitas hēc
malicia hñmōi pñitas hñmōi filatio hñmōi passio 7 hñmōi
mōi ppetates alioz p dīcamētoz q nō sūt sensibi
lia coīa nec ppa 7 sic nō cōphendūt a sensibz par
ticulātibz. q aut aia cogitativa cognofcat hñmōi in
tentiōes testant oēs pbi q loquū sūt dīstīctiōne
ōtutū aie hñmōi. 7 spāt. Auerōis 7 Albus 7 Auid
7 Algazel. Et posset pbari sufficere. qa otus cogi
tativa cū sit otus cōgscatiua nobilior 7 excellentior
oi sensu piculari 7 sensu cōi debet aliq cognofcē q
nō cōgscūt ab istis otutibz 7 illa nō sūt nisi hñmōi
mōi intētiōes qre zc. Et cōfirmat scdm p dēmi
nata scdm intentōz. A. 7 om. cōstat. n. q aia hñmōi
inhētes corpū hñmōi ē nobilior oi alia aia inhēte
7 debet hñmōi otutē aliquā cognofcitiua nobiliorem
oi otutibz alioz aialū 7 illa nō ē nisi cogitativa q
tōcinat de rebo piculari apprehēsis. 7 iō dī quedā
rō scdm om. in isto qre zc. Alia opō pōt esse q
cogitativa cōgscit subas māles p spēs ppa indiui
ouales eaz ita tñ q hñmōi spēs recepte i aia cogita
tiua nō sūt in genere sube sed accntis puta in genē
qūctis. repñat tñ subas māles p tātō qa sūt ppa
effcūs eaz. nec vt ee incōueniēs q suba mālis ime
diatē efficiat aliqd accntis spūale in subo apto nato.
7 cū agēs ppinquū sit sūt cū patiēte ut 7 phicozū.
suba aut mālis non ē sūt cū aia cogitativa hñmōi ut
lapis lignū 7 hñmōi. nec ē erit ccedē q hñmōi sub
stātia mālis agit suā spēm in medio qd ē intāiam
cogitatiua 7 ipam subam māles 7 eo mediātē agit
in organo sensuū 7 ulterū in aia cogitativa. Nec se
quitur ex h q sensus picularis cognofcat substantiā
māle qa nō sūt ordiat ad ei cognitōz p se nec reci
piūt spēm sube scdm ee spūale sicut exigit ad cōgni
tione sube. 7 otinā ego scāt qd ē uep in isto qūto.
7 si p apparuerit mli alia scitā illud. Cōnes
aut 7 audioritates in ortāq pte euadent scdm pze
dicta. Cū g oīc om. q sensus apprehēdit intētiōz
indiuidualē hñmōi hñmōi equi nō itelligit p intētiōz
indiuidualē ipam formā subalē hñmōi aut equi. sed ali
quā ppetatez nō sensatā. ppa tali indiuiduo ut q
sit hñmōi hñmōi pñitātē aut hñmōi filatiōz aut hñmōi cōsi
litātē aut hñmōi habitātē aut fortitudinē corpālem
aut aptitudinalē ad ambulandū. Sūt qd oīc ulte
riū q accidit sensibz cōphendē oīas indiuiduoz sub
stāciales. p oīas indiuiduoz itelligit qdā ppetates
nō sensatas cōntes subaz indiuidui. qe etiā om. uocat
intētiōes indiuiduales subaz qō cōsiderat itellcus.
Ad rōez qñ arguit. pōt dicit q ut itellcus cōgscat
subas māles sufficit q otus cogitativa cōgscat eas
in suis ppa accntibz 7 pcpue in suis p se ppa
opationibz. sicut ad itelligendū subas imāles nō
ē necē q cogitativa eas cōgscat. imo ē ipossibile eo q
otus mālis 7 organica nō pōt cognofcē rē spūalem
7 cōpālē oīno. s. sufficit q cogitativa cogitet p pof
effcū eaz. s. motū sempiternos 7 vniūmes ut sūt
p ex 8. phicozū qre zc. Sed cū arguit in contrariuz.
q eadē rōne aia cōgscet se ipam. difficile ē multū 7
paz ex qñtū. Pōt tñ dicit q aia cogitativa nō cōgscit
se ipam scdm se ipam nec p suā spēm ppa siue
illa spēs ponētur de genere sube siue de genere acci
dentis. s. si cognofcit se hñmōi scdm suā opationē.
qa cogitativa scit se cogitare qd ē opū ei ppa 7 i
trinfecū. 7 sic forte nō cōgscat suā opationē cum sit

qdditate. qñq; autē impio voluntatis reflectit se ad fantasma particulare in rōe terminātis. tūc intelligit singulā. Et si huiusmodi aliquis eorum scripserit uel aliquid eorum in his obis. **P**icā g̃ isto mō scdm q̃ **A**z. dicit q̃ om̃. q̃ intelligit p̃ 7 dicit nō intelligit singulare. qm̃ i h̃ hnt oēs ueniētia q̃ scdario 7 ex oñti intelligit singulare. qm̃ in intellectu caput spēs q̃ p̃ repñtat ulem qdditate 7 ex oñti nata ē repñtare aliquid singulare illi. sed qñtū ē ex sua nā nō p̃l? repñtaret unū q̃ aliud singulare nisi determinaret ab aliquo fantasmate particulari. **D**icā g̃ q̃ spēs hōis exns in intellectu p̃ ouat in cognitionē qdditatis scdm se. 7 cū intellectu impio voluntatis se reflectit ad aliquid fantasma particulare mediāte illa spēs que ē in intellectu caput singulare. **E**t dico q̃ illud fantasma nō requirit in tali intellectu in rōe efficientis sed magis in rōe terminātis aditū ipsi? intellectus. **N**on ymaginor q̃ rei quidditas mediāte spēs exnte in intellectu posset cāte intellectione alicui? singularis qdditatis supposito q̃ intellectu reflectit ad aliquid singulare fantasma qd se habet in rōe terminātis illū aditū. **E**t si dicās. q̃ eo oē mō reflectit qñ uult intelligē ule. dico q̃ bñ reflectitur qñq; intellectus ad aliquid fantasma particulare sed dico q̃ tūc nō requirit fantasma i rōe terminātis aditū sed in rōe pducētis spēm uel intellectu uel ad min? nō requirit tūc in rōe terminātis. **D**ec. n. sūt uerba q̃ iueni in q̃terno cuiusdam sociorū nōz oñtēte qdōnes sup tectū. **S**ed mihi uir q̃ i h̃ mōi dicit si plura dubia 7 forte falsa. **P**ropter h̃ dicit q̃ si intellectus debet intelligere singulare p̃l? intelligit ule o; q̃ ipio voluntatis se reflectit ad aliquid singulare fantasma h̃ uir mirabile. q̃ ipium voluntatis nō ē aliud q̃ ipm uelle quo uolūtas uult aliquid uir? ethicorū. **N**on dicē q̃ uolūtas impar intellectu q̃ se reflectit ad fantasma particulare h̃ ē dicere q̃ uolūtas uult intellectū reflecti ad fantasma illi? singularis. **C**onstat autē ex? ethicorū q̃ uolūtas nō uult aliquid nisi p̃l? uel si sit cognitū ab intellectu. g̃ anq̃ intellectus intelligat singulare p̃l? ule oportebit scdm illa oba q̃ ipse intellectu p̃l? intelligat se reflecti ad singulare fantasma alt. n. uolūtas h̃ nō uellet. sed intellectus nō pōt intelligere suā reflexionē ad fantasma singulare nisi intelligat istud fantasma singulare. ut p̃l? culi b̃ intelligit. g̃ anq̃ intellectus intelligat singulare qdditatis o; q̃ p̃l? intelligat fantasma singulare. **E**t reuertitur qd̃ quō dicit intellectus intelligē h̃ mōi singulare vñ nō uir in his obis nisi comutatio difficultatis cuius quodā falso aut dubio. s. q̃ oportet intellectu singulare fieri p̃l? impio voluntatis ipantis reflexionē intellectus ad fantasma singulare. **E**t bonū eēt sc̃ qd̃ eēt illa reflexio qua intellectus reflectit se ad fantasma singulare. ut illa reflexio sit ipa suba intellectus aut potētia naturalis ei? aut spēs intelligibilis aut intellectio aut respcūs spēs intelligibilis ad illud fantasma. **N**ō. n. ē dicit q̃ illa sit nisi aliter illoz. 7 qd̃ dicit illoz det eē sequitur inconueniēs. **N**ā si esset ipse intellectus aut eēt ei? potētia nālis tūc eēt sensus illoz obor q̃ intellectus p̃ suā suba ad fantasma aut p̃ suā potētiā nāle ad fantasma intelligit singulare qd̃ ē terisozū. 7 si reflexio ponat eē idē q̃ spēs intelligibilis qdditatis tūc eēt sensus illoz obor q̃ ipio uolūtatē intellectu p̃ spēm sui ad fantasma singulare intelligit singulare 7 h̃ nihil ē dicē. **P**ropter oē dicē q̃ illa reflexio q̃ intellectus se reflectit ad fantasma sit respcūs spēs intelligibilis tūc eēt sensus q̃ intellectus ipio uolūtatē refert se ad fantasma. qd̃ ē absurdū. nā ipse intellectus nō refert se ipm nec forāl? nec effective. 7 si refert ad fantasma mediāte spēs ad eius relationē nihil facit ipium uolūtatē. **N**ā uelit nolit uolūtas adhuc spēs intelligibilis qdditatis habet quandā conformitatem ad fantasma. **E**t queritur cū

q̃re magis intellectu intelligit singulare cū reflectit se ad fantasma i rōe terminātis q̃ qñ reflectit se ad fantasma in rōe efficientis. 7 forte nō poterit assignari cā rōnabiliter si fingēdi det licētia. **E**x his itaq; appz falsitas 7 sufficientia istoz obor. q̃ si oba sint 7 sufficientia utinā ego uiderē eoz uolūtatē 7 sufficientiā. **P**ropter qd̃ dico alt ad p̃mā dubitationē. 7 dico q̃ ipm singulare sensibile intelligit p̃ spēm ei? qdditatis. **S**ed illa spēs h̃ in se duo. ipa. n. ē repñtatiua qdditatis 7 sic ē p̃ncipiū intelligēdi qdditate. 7 est oformis alicui fantasmati singulari. 7 sic p̃ eā intelligit indiuiduū uel singulare. ita q̃ si intellectu qdditatis ē alia ab intellectu singularis tūc oñificabitur penes oñitatem spēs q̃ disponit ad utrūq; mō p̃dco. 7 si ē eadē reāl? intellectu utriusq; tūc illa intellectu oñ intellectu qdditatis uno mō. s. inq̃tū p̃ncipiū ei? ē spēs repñtatiua qdditatis 7 oñ intellectu singularis inq̃tū p̃ncipiū ei? est spēs ut oformis huic fantasmati. 7 forte h̃ significauit om̃. om̃to q̃ cum dixit. q̃ intellectu cogit sc̃s qdditate 7 indiuiduū sc̃s alietatē quā hnt ad inuicē cognoscit formā. i. qdditatem p̃ se. 7 indiuiduū mediāte sensu cogit. dico qd̃ uolūtatē p̃ se p̃tato. q̃ spēs qdditatis intelligibilis. in formā intellectu scdm se ipam p̃p̃at 7 p̃h̃it ad intellectu qdditate. 7 sic intellectu infor mat? hui? mōi spēs p̃ se recipit ophensione; qdditatis. s. ophendit indiuiduū mediāte sensu p̃tato. q̃ nō recipit intellectu oñ indiuiduū mediāte spēs nisi put illa fuit conformata spēs exnti in sensu exteriori. 7 adhuc illa oba om̃. p̃nt alt exponi q̃ cū intellectu ophendit alietatē qdditatis ab indiuiduo tūc ophendit formā. i. qdditate p̃ se. i. nō p̃cedēte ophensione qdditatis in sensu. q̃ sensus nō ophendit qdditates reāl? ut dixi in 2. 7 h̃ sine dubio uerū ē q̃ sensus non ophendit qdditate scdm q̃ qdditas q̃ nō ophendit oēm quidditatē. imo sūt alique quidditates. s. icorales q̃ nō cognoscuntur a sensu. s. intellectu ophendit indiuiduū. i. singulare sensibile mediāte sensu. i. p̃cedēte ophensione ei? indiuiduū in sensu. q̃ oē singulare ē cogitabile ab aliquo sensu aliquo mō. **E**t ē notandū h̃ scdm oñtū om̃. q̃ aia hūana pōt cognoscere qdditate 7 indiuiduū duobz modis. **N**on mō scdm alietatē eoz ad inuicē. 7 sic cognoscitur ambo p̃ unā potētiā. s. p̃ intellectu. oñimode tñ. quia ophendit quidditatē p̃ se 7 indiuiduū mediāte sensu ut p̃p̃ositiū ē. **A**lio mō pōt aia ista cogitare singulare. i. sc̃ozū 7 diuisim. 7 sic cogit ea diuersis oñtibus. 7 h̃ ultimū oñtū intelligendū ē de possibili nō de necessitati. quia possibile ē q̃ cogitāt oñs oñtibus. sed nō ē necessitati. imo etiā qd̃libet eoz pōt intelligi ab intellectu q̃ ē una oñtū scdm oēz doctrinā. **E**t uide oba om̃. que sūt multū pulchra. **C**ū fuerit declaratiū q̃ entia sensibilia diuidēt i complexū. s. in h̃ singulare 7 in suā formā. i. cui fuerit declaratiū q̃ i rebo sensibilibz ipz singulare h̃ aliquid eē aliud a sua qdditate inq̃tū ē oñtū aligbz acciditū q̃ nō sūt ipa qdditas ei? nec ptes qdditatis necesse est ut uirtus exp̃metatiua. i. uirtus cōprehensiua ophendat ea. aut p̃ uas oñtēs. aut p̃ unā sed uas oñtū oñs. cū uas aut oñtū eēt. **V**ide residuū qm̃ planū ē. **A**d aliā difficultatē cū q̃rit. **U**trū intellectu sc̃oz. scdm q̃ sc̃oz. sit eadē. **P**ropter oia saluo meliori iudicio q̃ p̃ sc̃oz. scdm q̃ sc̃oz. pōt intelligi suba que indiuiduū existit circūscriptis p̃ intellectu oibz acciditū suis. **U**trū pōt intelligi ipse sc̃oz. una cū aliq̃ suo acciditū puta cū indione q̃ ē a se indiuisus uel cū oñone q̃ ē diuisus ab alijs. uel cū hac figura uel cū h̃ colore uel cū hac filatōe 7 h̃ mōi. si p̃ mō. sic dico ut mihi uir q̃ intellectu sc̃oz. sc̃oz q̃ sc̃oz. s. circūscriptis p̃ intellectu oibz acciditū eiusdē; nō ē intellectu alia reāl? ab intellectu ei? scdm q̃ h̃

ga oportet necessario q. for. sic accept? includet ali-
qua re qua nō includit hō scdm q. hō. ga intelligit
nō diversificat nisi scdm aliquā dīstīnctōe nature in-
tellecte uel saltē scdm se uel scdm suos mōs. quid
igitur erit illud additū in for. aut suba aut accns. non
ē accns. ga iā loquimur de for. circūscriptis p. itellēm
oibus accntib. Si vō dicetur q. ē suba. tūc in forte
erit aliq. suba p. ter eā que ē hō. q. p. tnet ad huma-
nitatē qd ē absurdū. ga spēs ē tota suba indiduo
scdm Boetiu in Porphyrio. Et itē illa suba quaz
includēt for. ultra hōiem aut ē mā qd ē absurdū
ga una suba nālis sufficit uui indiduo. aut ē forma
subalis qd ē cōtra cōm doctrinā q. nō ponit in vno
indiduo nisi unā formā subalē. hō ē cōtra nāz rei ut
ut. Nā si illa for. subalis for. ēē alia a for. q. ē hō.
aut ēē eque pfecta 7 nobilis sicut for. qua est hō.
aut nobilior aut min? nobil. p. mū ē absurdū. q. in
uno 7 eodē indiduo sint forme subales dīse equal
pfectōis. secundū sūt ē absurdū. ga for. qua fortes
ē hō ē aīa itellectiua. 7 hō ē nobilissima oīum foraz
istoz inferior ut oēs cōcedūt. Si vō detur tertiū. s.
q. illa for. ē min? pfecta 7 nobilis q. for. mā q. ē hō.
hō sūt ē incōueniens. ga i talibz formis dīsis p. se oz
vinatis illa q. ē cōior ē min? nobilis 7 q. p. tnetalis
ut si forma hōis p. p. ē dīsa realit a for. p. p. aīalis
cōstat q. for. aīalis que ē cōior ē min? nobil. q. for.
p. p. hōis ē q. p. tnetalis respectū eī. Nā cōm. in iz
methaph. dicit q. for. cōies i q. b. sūt uīa sūt extra
aīam i potētia. i. potētiales 7 p. p. ter hoc scire aliqd
in uli ē scire ipm in potētia ut dicit. Nā Lincōn. p.
p. tnetior dīc. q. gen? uel ē mā for. alis uel for. mā.
7 hoc inuit. Nā 7 methaph. Sic ē in p. p. sōto. for.
p. p. aīa for. debet ēē pfectior q. eī for. cōis q. ē hō
Nā si for. subal. p. p. aīa for. ēē min? pfecta q. for.
q. est hō. sequeret q. for. p. p. s. generatē in q. tū for.
q. in q. tū hō qd ē absurdū. cōtra p. p. q. aīa pfectiora in
eodē pcedūt uia generatōis scdm Nā 9 methaph.
Nā que ēē opatio p. p. aīa illi for. indidua diuer-
sa ab opatione aīe hūane. Nā posset assignari nisi
forte fingētur. Nā mibi ut q. for. scdm q. for. cir-
cūscriptis p. itellēm oibus accntib. nō includit rem
aliquā ultra ea que sibi debent ad hō. q. sit hō. 7 p. p. t
hoc credo q. eī itellectio ut sic nō sit alia realit ab
eī itellectōe scdm q. hō. 7 sicut dīco d. for. ita etiā
de oibus aliis indiduis 7 spēs. Et dīcetē ulter? q.
for. scdm q. for. isto mō sūptus nō ē i alio gdu eēn-
tiali p. dīcamētū q. homo. ga nō dīffert re nec cōceptu.
Nā si forte dīcetē q. cōcept? for. scdm q. hō nō dīffert
a cōceptu p. p. onis scdm q. hō. sed ē un? scdm se. 7 sic
ibi ēē p. dīcatio supioris de inferiori quoz mō. nec
p. dīcas formas. Sed dīcēs h. q. si cōcept? for. scdm
q. for. ē idē cū itellēm eī in q. tū hō. 7 sūt cōceptus
p. p. onis scdm q. p. p. ē idē cū cōceptu hōis scdm q. hō
tūc cōcept? for. scdm q. for. 7 cōcept? p. p. onis scdm q.
p. p. ē un? 7 idē cū cōceptu hōis scdm q. hō. mō que
un? 7 idē sūt eadē inter se sūt eadē. 7 sic cōcept?
for. scdm q. for. 7 cōcept? p. p. onis scdm q. p. p. ē idē cō-
cept? itē se. qd ut absurdū. 7 sic for. 7 p. p. ē un? 7 idē
Ad hoc pōt dīci scdm aliq. q. illa que sūt eadē uni
7 idē numero p. se sūt eadē numero p. se. 7 si sunt
eadē vni? 7 idē p. se scdm spēs sūt eadē int se scdm spēs.
Mō dīcetē q. cōcept? for. scdm q. for. 7 cōcept? p. p.
onis scdm q. p. p. sūt idē cū cōceptu hōis ut hō. sed ille
cōceptus nō est vni? numero simplt 7 p. se. s. est un?
scdm spēm. bñ tñ ē un? numero pacnis. ga in uno
subo. s. in itellectu. 7 id nō sequitur q. illi cōcept? sint
un? numero simplt 7 p. se. sed bñ sūt un? scdm spēs
7 sūt for. 7 p. p. sūt unū scdm spēm. Quare autem
unitas scdm spēs sit extra aīam alibi on? sūt. Nā o i
cat q. bñ ē uer? q. cōcept? for. circūscripti oibus accn-
tibus ē oīo idē cū cōceptu p. p. onis circūscripti simi-

lit oibus accntib. nec ex hō pōt cōcludi q. for. 7 p. p.
sūt idē nisi scdm spēm. 7 q. circūscriptis oibus accn-
tibus nō orant. 7 hō plane docet. Nā 2. p. tnetior dī-
cens. q. sub eadē spē sūt mltē orie. sed nō scdm subaz
neq. p. se. q. scdm accns. nec ē incōueniēs q. diuerfa
numero eadē scdm spēm cōcipiātur uno cōceptu in-
diuiduali scdm se. sed dīffīcat scdm accns in q. tū
respiciūt plura indidua accntalt dīsa a se. Nā de hō
igre dīligēt ga ualē bonū ē. oīo q. colligēdo q. i-
tellect? for. ut for. ē circūscriptis oibus accntib. nō
ē alia realit ab itellectōe eī in q. tū hō. Sed si sumā
tur for. p. suba que indidua exīstī una cū accidē-
te aliquo uel cū accntib. sic eī itellectio realit ē
alia ab itellectōe in q. tū hō. sicut etiā ipe sic sūp-
tus includit aliquā re essentialt aliā a q. dīdīte. ac-
cidēs. n. ē eēntialt aliud a suba in q. tū gīa. si in
telligam? subam for. cū eī indīone hoc intelligere
erit aliud ab intelligē ipm scdm q. hō. ga aliud erit
intelligere ipm scdm q. homo. aliud aut scdm q. in
diuiduū. sūt si accipiam? ipam subam cū illi figura
sic intelligim? ipm ut figuratū sic de aliis. 7 ista ac-
cidētia pus cognoscūt ab ipso sensu. p. p. t qd ad
istā intentionē pōt itelligi dīctū cōm. q. itellect? cō-
phendit indidua mediātē sensu. s. cōphensīōe qua
cōphendit sūt cū suis accntib. 7 hō significat. Nā i
lra dīcēs. Sensitū qd ē igit calidū 7 frigidū iudi-
cat? quoz tō quedam caro. i. in quoz p. p. t dīe q.
dā cōstīit for. carnis. alio aut suple p. p. t dīe cōgī-
tūo aut eodē alit se hōte. s. sicut linea circūflexa se
hō ad se ipam cū ē extēsa carnis ēē dīscernit. i. q. dī-
tatē carnis. Et ē hō cōsiderandū dīligēt q. illud ex
emplū p. bī de linea rē 7 circūflexa scdm expōnem
cōm. nō refert ad modū itelligēdi indidua ita q. p.
hō uelut. Nā inq. tū modū scdm quē itellētis diuerfī
ficat iū cōphendēdo singulare a se ipso cōphenden-
te q. dīdīte hō cōiter accipiat. sed refert illud exē-
plū ad diuerfū modū scdm quē itellētis itelligit
aliquā q. dīdīte. Nā itellētis q. n. q. itelligit qd
dīdīte aliquā scdm cōm 7 formā. p. p. am ut carnez
scdm q. caro. aliq. itelligit q. dīdīte illi? q. dīdīte
7 hoc ē itelligere illā rē scdm aliquā spēm 7 forā
cōm q. p. tnet ad eī eēntiā sicut ē si itellētis intel-
ligat hōiem scdm q. ē aīatus uel scdm q. ē corp? ul
suba. 7 tūc itellētis si sic itelligit quodā mō se ha-
bet ad ipm itelligentē q. dīdīte illā scdm p. p. am
cōm sicut linea circūflexa se hō ad se ipam extēsa
nā sicut in linea circūflexa quodā mō ē redit? ab eo
dē in idē. sic itellētis cū itelligit q. dīdīte aliquid
q. dīdīte redit quodā mō ab eodē in idē. ga q. dīdī-
tas ē quodā mō idē cū illo cuius ē q. dīdītas. 7 sic pōt
p. p. edere itellētis abstrahēdo q. dīdīte a q. dīdīte
quousq. pueniat ad q. dīdīte simplice que nō habet
q. dīdīte hō ē puenire ut puto ad genus generalissī-
mū. Sic ē nō vult ibi dīcē. Nā q. itellect? itelli-
gēs singulare sensibile se hōat ad se ipm itelligētē
q. dīdīte sicut linea rēflexa ad se ipam extēsa ut cōit
accipit. Et dīcetē q. itellētis itelligit singulare li-
nea rēflexa. sed vult dīcē q. dīdīte modis cōtingit in-
telligere q. dīdīte ut ē cōm. 7 q. hō sit expō cōm. p. i.
spiciēt eī dība. Nā redeūdo ad p. p. sōtū o. q. suba
idīdī ualēt exīns sūpta cū suis accntib. itllt itellēde
alia ab itellectōe soli? q. dīdīte hō itellectio nō
ē simplt una 7 indīdualis sicut nec res q. sic itelli-
git. Nā bñter ut mibi q. ipm indīduū seu singu-
lare sensibile nūq. pōt itelligi itellectōe penitus
una 7 simplici sed dīsa ab itellectōe sue spē ul qd
oīatīs. 7 sicut dīco de indīduo sube sic p. p. t dīona-
biliter ē de indīduo accntis. dībi gīa. hō albedo si cir-
cūscribat p. itellēm oīa q. bō ē accntalt cōm dā nō i-
telligit alia itellectōe q. albedo. s. ut ē cōm dā hūic
supficiet ul i hō loco bñ ē alia itellec? eius. Nā si sūt

aliq̄ enia indiualit̄ uel singularit̄ exntia q̄ nō sūt
 cūctā aliqbz accntibz nūq̄ ocept̄ talis indiuidui
 ē alit̄ a oceptu sue sp̄i sicut in subis sepat̄ a mā 7
 a magnitudie. Quid aut̄ sit pncipiū p quod indiui-
 duū ē indiuiduū d̄ genere sube bona p̄curatio est 7
 forte alias uidebit̄ si deus uoluerit. Et cū accipit̄ in
 dubitatione. q̄ si intellectio for. ē eadē cū intellec-
 tione hois tūc eque dicit̄ intelligitur hō 7 for. dico
 q̄ uep̄ ē accipiedo ipm for. circūscriptis oibz accnti-
 bus suis. nec h̄ iuenio negatū apud A. 7 cū. h̄ si
 sumet̄ for. sed q̄ ē indiuiduū sic nō eque p̄ intelligit̄
 sicut qdditas. nā indiuiduū q̄ forat̄ for. ē indiuiduū
 ut credo ē qdā puatō. s. puatio oionis in ptes eius.
 dē rōis. puatio aut̄ nō intelligit̄ p̄ s̄ ex cōti aliquo
 mō. 7 sic intelligendū ē q̄ ipm indiuiduū nō intelli-
 git̄ p̄. Ad aliā dubitationē cū querit̄. q̄ intellec-
 t̄ ē p̄or. p̄or. q̄ si recipiat̄ indiuiduū sube pzo
 suba q̄ subternit̄ indiom seu indiuiduū circūscri-
 ptis p̄ intellcū oibz accntibus sic et̄ intellectio n̄
 ē p̄or simplr nec p̄terior intellectioe qdditatis. ga
 sūt una 7 eadē intellectio ut pbat̄ ē. Itē aut̄ in-
 tellecto seu ocept̄ sp̄i spālissime sit p̄or oceptu ge-
 nez sub qbz ipa cōtinet̄ alia qd̄ ē 7 alias sūt de h̄ or
 dinatum aliquid. Sed si accipiat̄ indiuiduū substan-
 tie simul cū suis accntibz uel accnte sic nihil opinor
 phibere qn̄ intellectio ip̄i indiuidui p̄or sit uia ge-
 neratōis q̄ intellectio qdditatis subalis. ut intellec-
 tus p̄us intelligit̄ figurā for. aut et̄ filiatōz aut aliq̄
 h̄mōi q̄ intelligat̄ et̄ h̄mānitatē 7 sic in aliis h̄mōi.
 mōi. 7 si indiuiduū alicui accntis sit cūctū accn-
 tatē alicui accnti qd̄ sit p̄p̄inquus sensui tunc illud
 accntis p̄us intelligeret̄ q̄ qdditas alteri accnti. sicut
 si h̄ rectū ē cūctū cūctū uel albo p̄us intelligit̄ h̄
 albi uel cūctū q̄ qdditas recti scdm se. h̄ nullū ē
 incōueniēs. Sic igit̄ app̄ q̄ intellectio singulari p̄-
 cedat̄ intellectioe qdditatis 7 quō nō. Ad aduer-
 tendū. p̄p̄t̄ auctoritatē cū. i. z. methaph. q̄ ule aln̄
 accipitur p̄ intentionē uel forā qua aliqd̄ or̄ foraliter
 ule. 7 de illa oī cū. q̄ ule sūt collcā ex singularibz
 z. uult̄ dicit̄ q̄ ocept̄ ules sūt collcā. i. sūt recepti
 ab intellectu. s. possibili q̄ considerat̄ int̄ ea similitudinem
 i. q̄ cāt aliqd̄ qd̄ ē unū i eis aliquo. collcā dico ex
 singularibz tanq̄ ex agentibz disponētibz intellectu
 ad receptionē h̄mōi oceptuū. 7 intellectus agens fa-
 cit ea intentionē unā. i. facit oceptū intellectus lē
 unū q̄ indr̄nter se h̄z ad oīa h̄mōi singularia. Ad
 q̄ sic colligit̄ ule ab intellectu q̄ intellectus p̄us co-
 gnoscit̄ illa singularia sensibilia sicut aliq̄ male yma-
 gina bāt̄. sed colligit̄. i. sūt recipiunt̄ tales itel-
 lectiones q̄s faciūt singularia sensibilia dispositiue
 7 intellectus agēs oplet̄ ut patebit̄ p̄ ab̄ ḡra. for
 cogitat̄ 7 ymaginat̄ q̄tū ad aliqd̄ i quo cūenit̄ cū
 p̄one disponit̄ intellectu possibile ad recipiendū in-
 tellectioe qdditatis hois ulem 7 intellectus agēs facit
 h̄mōi intentionē. i. intellectioe unā oplet̄. 7 i h̄
 differt opio A. ab opinione p̄onis. q̄ sed p̄onez
 ule sepat̄ a mā 7 magnitudie eēnt actū extra aīaz
 7 sic eēnt itellecta 7 itelligibilia de se. cui⁹ cōtati⁹
 uult̄ A. ut oīcibi cū. mō p̄missio. Et qn̄ arguitur
 q̄ sicut ule oplexum z. p̄or oīc q̄ non ē oīno sūt.
 quia ocept̄ singularis oplexi ē quodā mō p̄s ip̄ius
 ocept̄ ule oplexi ut ocept̄ h̄ singularis oplexi h̄
 totū ē mai⁹ sua pte ē quodā mō p̄s ocept̄ h̄ ule
 oplexi oē totū ē mai⁹ sua pte. s. ocept̄ singulari o-
 plexi n̄ ē p̄s ocept̄ ule oplexi ut ocept̄ h̄ totū
 n̄ ē p̄s ocept̄ totū 7 sic ocept̄ h̄ hois n̄ ē p̄s ocept̄
 hois saltē accipiedo hūc hoim cū suis accntibz. h̄n
 tū uep̄ ē q̄ ocept̄ hois in q̄tū hō non est ali⁹ q̄ o-
 p̄ for. in q̄tū homo. 7 ocept̄ p̄onis in q̄tū homo
 7 h̄mōi. ocept̄ aut̄ for. ut for. circūscriptis accnti-
 bus idē ē q̄ ocept̄ for. in q̄tū hō. 7 sic etiā in aliis.

Et ē aduertendū circa illā auctoritatē cū. q̄ quis
 ipse loq̄bat̄ in plurali q̄ ule sunt a singularibz. tū
 nō ē intelligendū qn̄ indiuiduū sp̄i fantasmatū possit
 disponē intellectu ut recipiat̄ intentionē ulem p̄ in-
 tellectū agentē. ubi ḡra. cū aliq̄s ymaginatus fuerit
 unū lapidē potit̄ ipm itelligere itellectioe ule. sed
 bñ uep̄ ē q̄ nō cogscet̄ ipam nām lapidis esse ulem
 nisi cū considerauerit ipam eē repibile in mltis scdm
 quandā unitatē uel idēp̄itatē. 7 h̄ ē doctrina Lin-
 con. p̄ p̄terior in illo t̄. Manifestū aut̄ q̄ si aliq̄s
 sensus deficeret̄ z. multū. n. differt itelligere aliqd̄
 intellectioe ule 7 cogscere affirmatiue ipm eē ule.
 ut p̄ ex dictis. Ad rōnes. Ad p̄mā cū or̄. intel-
 lectus nihil itelligit̄ z. uep̄ est qd̄ nō cōtinet̄ sub suo
 obo p̄. 7 cū or̄. q̄ p̄mū obm itellcū ē ule. consideran-
 dū q̄ ista p̄p̄ bñ 7 male pot̄ itelligi. Vno mō pot̄
 sic itelligi q̄ obm p̄ se itellcū ē ule. ita q̄ ule sit
 rō foralis p̄ quā aliqd̄ mouet̄ intellectu. sicut colō ē
 formalis rō qua aliqd̄ mouet̄ uisū. 7 h̄ mō itelligit̄
 multi 7 credo q̄ male. ga res n̄ ē actū ule nisi sed
 eē in itellcū. eē aut̄ rei in itellcū nō ē formalit̄ ob̄
 ad mouendū p̄ ipm itellectū. sicut eē coloris i ui-
 su nō ē rō foralis neq̄ pncipiū forale ad mouendū
 ipm uisū. Alio mō pot̄ itelligi q̄ obm itellcū est
 ule. i. q̄ obm itellcū cōphendat̄ cōphensioe ule ab
 itellcū 7 h̄ uetissimū ē. 7 ē sūtis modus loquedi si-
 cut si diceremus q̄ obm uisus ē res uisā non q̄ ip̄a
 uisio sit pncipiū formaliter mouens uisum. sed
 q̄ obiectum uisus cognoscitur cognitiōe que est
 uisio. ita i p̄posito suo mō. Et h̄ ē qd̄ oīc Boetius
 q̄ ule ē cū itelligit̄. mō nullū incōueniēs ē q̄ res
 que singularit̄ existit 7 corpalt̄ cōphendat̄ ule p̄ itel-
 lectū sepat̄ a mā 7 sic quis singulare n̄ sit ule forat̄
 ut singulare ē. tū illd̄ qd̄ ē singulare sed ē extra aīaz
 itelligit̄. Sed si cauillās argueret̄ oē qd̄ itelligit̄
 ē ule. sed singulare ut cessū ē itelligit̄. ḡ singulare
 ē ule qd̄ ut̄ ip̄sibile. S̄ dico h̄ q̄ oē qd̄ itelligit̄
 ē ule scdm eē qd̄ h̄ in itellcū. sed alit̄ nō oī. i. cum
 illud qd̄ ē singulare extra aīam itelligat̄ cōcedendū
 ē q̄ illud qd̄ ē singulare exns extra aīaz sit ule apud
 intellectu 7 scdm eē qd̄ h̄ in itellcū. h̄ aut̄ nō oppo-
 nūt̄ q̄ aliquid sit singulare 7 male scdm unū eē
 7 ule scdm aliud eē. Ad aliā dicendū ē q̄ nō ē si-
 mile. ga sensus nō ē cū iterior ad intellectu sed or-
 dinē nobilitatis 7 p̄fectionis. 7 iō nō oī q̄ cogscat̄
 illud idē qd̄ cognoscit̄ ip̄e itellcū. ip̄e aut̄ itelle-
 ctus cognoscit̄ illa eadē q̄ cognoscit̄ sensus. ga uir-
 tus supior pot̄ q̄d̄ pot̄ iterior 7 adhuc p̄ 7 p̄fec-
 tius. Ad aliā nego cōnam. 7 cū or̄. q̄ nā nō facit̄
 z. uep̄ ē si pot̄ facit̄ p̄ illud unū solū sine aliis. mō
 quis intellectus possit cognoscē singularia sensibilia
 h̄ tū nō pot̄ nisi medianabz sensibz. Vñ de faciente
 aliquo sensu a natitate nec ē nob̄ defice sciaz d̄ sen-
 sibilibz illi⁹ sensus. ut oīc A. p̄ p̄terior. Cā autē
 q̄te intellectus n̄ nō pot̄ itelligē res sensibiles nisi
 medianabz sensibz inferi ē p̄curandū. Ad aliā
 qn̄ or̄. q̄ non cogscit̄ h̄ nūc z. pot̄ oīc q̄ uep̄ ē
 nisi depe deat̄ in opatōe sua ab aliquo qd̄ ē h̄ 7 nūc.
 sed si ita sit q̄ in sua opatōe depe deat̄ ab aliq̄ exnte
 h̄ nūc tūc pot̄ cognoscere tale cogscibile aliq̄ mō 7
 sic ē in p̄posito ut̄ ex dictis. Vel oīas q̄ cū q̄ n̄
 ē h̄ 7 nūc nō cogscit̄ illud qd̄ ē h̄ 7 nūc cognitiōe q̄
 sit h̄. i. cognitiōe que sit cōphensa in loco determinā-
 to que or̄ cōphensio indiualis. sed cōphensioe q̄
 nō ē h̄. i. que nō ē cōtēta nec inclusa in loco determina-
 to pot̄ cognoscē illud qd̄ existit h̄ 7 nūc ita q̄ nihil
 phibet̄ ē que indiualit̄ corpalt̄ existit 7 situalit̄
 cōphēdi ule ex nā itellcū q̄ ē abstrat̄ 7 imālis
 Et cū or̄. q̄ talia nō p̄porcionatur ad iūicē. dico q̄
 cū que nō ē h̄. i. in loco determinato nō p̄porcio-
 natur q̄tū ad locū alicui qd̄ ē in loco. sūt cū q̄ n̄

ē nūc. i. cū? eē nō mēsurat tpe determinato sē ē etna
non pporcionat qtu; ad durationem alicui qd est
nūc. i. alicui quod solum durat p aliquod tempus
determinatū. qā infinite durationis ad finitā nulla
ē pporcio. tñ hōmōi dū hōmō pporcionat ei qd ē h
7 nūc qtu ad hōmōi ē potētia talis qle ē illud i ac
tu quoq mō. 7 hō sufficit ad ppositū.

¶ Dubitabit aut aliq. hic posset queri. Ut intel
lectus possit se ipse intelligere. 7 hō hō locū sup
illā prē. Cū aut sic singla fiāt. ubi pbs dicit. 7 ipse aut
se ipm tūc pot intelligere. s. comodi? 7 clari? potit expe
diti p q. uisū fuit de eē intellectus agē. 7 quō intellectus
agēs se hō ad aīam hūanā. iō uisū tūc differat.

¶ **Q**uoniam aut in oī nā ē.
hic dicitur. Utz necessarii sit esse
intellectū agentē. Et arguit p q
nō. qā nō ē nec ē sensū agentē.
7 nec intellectū agentē. cōs p3 p
7. qui nō ponit sensū agentē ut
cōiter allegat i isto li. cōs p3 p similitudinē. qā sicut
ut sensus se hōe ad sensibilia 7 sentire sic intellectus
ad intelligibilia 7 intelligere ut i isto 3. g. 2. 4. Op
positū arguit auctoritate 7. 7. cōm. in isto caplo.
¶ Sciendū q qdā doctores hō pbs magis theolo
gicis q pbs intendētes i isto pposito 7. 7. cōm.
nō uerētur cōtradice dicētes nulla; eē necitatē eē
di intellectū agentē in aīa intellectiua hūana. sed qā
isto 7 pō 7 tō mouēs istos sufficēter narrata ē 7 i
phata p quēdā sociōz nōz in suo tractatu de in
tellectu agēte q sic i p. Que circa intellectu sunt
plurimas hōt. iō ad pns nolo ampli? plōngare
sermonē p pue qā ex eis q hō pōtetur facili? appa
bit qd ē cōtra illā pōnem. 7 temotio rōnis illi? si ali
cui fieri cōtingēt. **¶** Hicā igit bñt q. tū ad qōnez
p pōtū q nō ē intellectū agentē eē. sed utz sit ali
qd aīe nīe uel nō tē hōt qd spālis. **¶** Ad p mām
rōnem accipio qdā pōnes que mihi uident eui
dētes 7 fime. **¶** Prima ē q intelligē nīm tēpēd;
ab aliquo pncipio p se actiua imediato. hō quis sit
manifesta cūlibet intelligēt ad pns tñ sic pbat
qē opus p se intentū qd recipit ab aliq pōtētia re
ceptiua nō tēpēd; ab aliquo pncipio p se actiua
imediato. s. intelligere ē opus p se intentū qd reci
pit in aliqua potētia receptiua g. 2. maior pō hō
sillogismi ē p se manifesta. qā tē oppositū. s. q ali
qd opus p se intentū nō dēdeat ab aliquo p se pnci
pio actiua. segtur q a nullo agēte p se ē intentū. 7
p cōs a nullo recipiēte ē p se intentū. 7 sic a nullo
est p se intentū. g. ē p se intentū 7 nō p se intentum
qd includit oppositū p me dignitatis. 7 sic p3 maiō
7 minor ē p se manifesta 7 ab oīb cōcessa. qā intelli
gere cū sit finis hōis ē qd p se intentū a nā hūana.
7 nō etiā oēs hōies nā scire cōsiderāt ut oīc pbs i p
hemio methaph. 7 ipm sentire 7 intelligere ē finis
oīum quoz ē altēz hōz ut oīc 7. in de sompno 7
vigilia. Et rursus ipm intelligē recipit in potētia p
se receptiua. s. in intellectu possibili q ē p se aīe q cōg
cit aīa 7 sapit 7 qua opinat aīa 7 intelligit. segtur g
cōfō. s. q intelligē tēpēdet ab aliquo p se pncipio ac
tuo imediato. actiua. n. remotū non agit p se nisi
mediātē actiua p pncipio p se. **¶** Itē ppter pteruētēf
pōt sic argui. **¶** Qē op? de quo in scia querit 7 cōside
rat quō ipm fiat indiget aliq p se pncipio actiua 7
imediato. s. intelligere ē hōmōi g. 2. maior pō ē
manifesta. qā scia est p cās p se 7 p pncipio p se p
tior. 7 minor ē euidēs auctoritate 7. i. isto 3. ppe
pncipiu. s. ubi oīc. De pte aut aīe ē. **¶** Cōsiderād
quā hō oīam 7 quō fiat ipm intelligē. hō. n. sit pma
ypotēsis quā ut puto nō negabit aliq fime 7 forte

oboten? atiger aliquē cōtradice hūic. **¶** Qd. n. nōcū;
ē q aliquis dicit hō existimate scdm pbs in 4° me
thaph. **¶** Secūda pō ē q spēs intelligibilis non est
ens simplr nobili? q intellectus possibili? sicut 7 spēs
sensibilis non ē ens simplr nobili? q sit sensus ut
oēs cōcedūt. **¶** Ridiculū. n. eēt dicere q spēs intelli
bilis lapidis eēt ens simpliciter nobili? intellectui
hūano. Et posset pbari. qā suba aīe est simplici? no
bili? oībus que sunt in aīalibus ut docet cōm. i. p
hemio hūi? qre 2. **¶** Tertia pō sit hō. Illud ens ē
simpliciter nobilius cuius opatio est nobili? opa
tione nobilissima alteri? 7 hō est manifesta p se. 7 hō
bñ ex intentione cōm. in isto 3. cōmto i9. ubi pbat
intellectū possibili? eē magis oīminutū. i. minus no
bili? oīb alijs intellectibus p hoc q eius opatō est
magis oīminuta opationibz alioz. 7 tō est. qā finis
p pncipio rei ē eius opatio. nūc aut illud est nobili?
cui? finis p pncipio? ē nobili? q finis p pncipio al
terius. 7 hō etiā bñ sentit 7. p pteruētēf cōm. de op
tione demonstrationi? **¶** Itē cōstat q illud ens cui?
opatio est nobili? optima opatione alterius nō ē
simplr minus nobili? illo alio nec eque nobili? sim
pliciter. hō. n. statim eēt absurda 7 nō cōfona appa
rentibus. g. relinquitur q sit nobilius illo. **¶** Quarta
pō ē illa. pducere aliqd pfectiue 7 cōpletiue ē no
bili? opatio q recipit illud idem. 7 hō ē p se ma
nifesta. **¶** Sed cōfirmatur. qā ut actio ē nobili? pas
sione sibi cōrespondēte ut oēs cōcedūt. 7 p auctori
tate cōm. in isto 3. cōmto p dīcto ubi declarat q opa
tione intellectus possibilis ē magis oīminuta. i. minus no
bilis opationibz alioz. qā opatio ipsius est passio.
alioz aut opōnes sūt actiōes. aut g. intelligit q oīs
actio sit nobili? oī passione 7 sic hōet; intentū. aut
q actio nobili? ē passione quā cōmitat 7 sic simi
liter hōet ppositū. **¶** Et q dubitat q mouere sit
nobilius q moueri? 7 p hō etiā pbat 7. 4. 4. et h
cōz. q uare ē nobilius q recipit uel sumere. qm nō
imāifestū ē q opationē segtur bñfacit 7 bona opa
ti. sumptionē uero pati. **¶** Quia pō sit ista. speciel
intelligibilis nō est pncipiu p se actiua intellectiōis.
7 hō segtur ex dictis nōcō. qā si esset pncipiu p se i
tellectiōis. eēt nobili? intellectū possibili. qd ē cōtra
secūda suppositionē. cōs p3. qā illud ē nobilius cui?
opatio est nobili? nobilissima opatōe alteri? p tñā
suppositōez. mō opatō spēs intelligibilis ē simplr no
bili? q opatio pfectissima intellectus. 7 nā efficere
aliqd ē nobili? simplr q recipit illud idē. p q tñā sup
positionē. mō opatio spēs est efficere intellectiōez. 7
opatio nobilissima intellectus possibili ē recipit ipm i
tellectiōez. **¶** Et cōfirmat ista tō p pncipiu cōuillatores
qā qncunqz duo entia cōueniūt in uno ope pfectiui
mo. illud ens qd nobili? ē causalitātē habz simplr
sup illd op? debet iudicari nobili? simplr. **¶** Si g. spēs
intelligibilis 7 intellectus possibilis cōueniūt i hoc
ope qd ē pducere intellectiōem. 7 i? a spēs intelli
bilis ē pncipiu actiua intellectiōis. intellecti? autēz
possibilis pncipiu receptiui. cū cālitās actiui sit lon
ge nobili? cālitātē receptiui tēpēctū eiusdēz. actiui
dico cōplētis 7 pfectiōis. segtur nōcō q spēs intelli
bilis sit nobili? intellectū qd ē absurdū. Et cōfirmat
qā spēs intelligibilis sit pncipiu actiua intellectiōis
aut erit pncipiu solū instrumentale. aut pncipale.
aut agens secūdu dēterminās actū p mū p sufficiē
tē diuisionē. **¶** Non ē agens pure instrumentale. quia
puro instrumentō nō afflāt efficēs. ut securi nō affi
mulat dom? spēs uero intelligibilis afflāt intelli
gere aliquo mō. 7 scdm aliā 7 aliā spēm sit aliud 7
aliud intelligere. g. relinquitur q aut sit actiua pnci
pale. aut agēs secūdu dēterminās agens p mū sicut
hō ad generationē homis. 7 qd cūq; istoz oaret ha
beret intentū. qā i oīb talibus agētibz illud ē

nobilius simpliciter cuius operatio est nobilio operatio
alteri operantis. Et ut hoc sit ad unum dicere nullus sa-
ne mentis dubitat; quoniam principium actum per se et completum
operationis nobilissime alicuius sit nobiliter simpliciter
quod principium receptivum illud eiusdem operantis. Item
unum et idem simpliciter indivisibile non potest esse principium per se
receptivum immediatum et principium per se actuum immedia-
tum respectu eiusdem operis. hec est manifesta. sed species
intelligibilis est immediatum per se principium receptivum
intellektionis. quia cum ipsius intellectu operatur esse
aliquid per se principium receptivum immediatum et illud non
posset esse ipse intellectus possibilis. quia ipse immediate re-
cipit formas ut oes cedunt. relinquitur ergo recepti-
vum habere sit simpliciter species intelligibilis. nam unum
et idem simul non recipit eque immediate duo diversa ha-
bentia ordinem ad invicem. cum ergo species intelligibilis et
intellectus sint diversa ut dicitur per probatum est prius
et species intelligibilis habeat ordinem ad intelle-
ktionem sicut quidam actus primus ad secundum sequitur
quod intellectus possibilis non recipit eque immediate habere
ambo. et sic recipit secundum mediate intellectu ut per
ergo relinquitur quod recipit intellectu mediate specie
tanquam mediante preparatione et dispositione subiecti ad recipi-
endum hoc opus. quod manifestum est quod species intelli-
bilis non est per se principium actuum intellectu. et per rationem
precedentem cum suis confirmationibus probatur sufficienter quod
fantasma vel seu species extrinseca in fantasia non sit im-
mediatum principium actuum intellectu. nec sit ipsa res
materialis extrinseca intellectu. Sexta propositio est ista. intel-
lectus possibilis per se non est principium actuum intellectu
nis. et hoc est ostensum ab omnibus. et probatur. quia nulla potentia
receptiva alicuius operationis est per se principium actuum im-
mediatum illius. habet ut manifestum est methaphysica quod potestas
passiva est principium transmutandi ab altero in quod
tunc alter. Certum autem est quod intellectus possibilis est poten-
tia receptiva ipsius intellectu. et propter hoc Aristoteles dicit
ipsum esse primum a quo cognoscitur alia et sapit et quod alia
opinatur et intelligit quod est. Item si intellectus possi-
bilis secundum quod possibilis efficeret intellectu im-
mediate tunc haberet eam modum nobilioris et minus no-
bili. haberet. nam eam actu virtuali inquit esset per se prin-
cipium actuum illius. et eam haberet actu formali in-
quod haberet eam actu sibi inherente. habere autem
aliquid actu virtuale est ipsum habere nobiliori modo quod ha-
bere actu formali proprie cum ista sint eiusdem ordinis
et unum eorum non est agens pure instrumentale. ita quod
utrumque istorum ut puta illud quod habet virtuale et illud quod
habet formaliter sunt instrumentalia vel ab eo corporalia
habens aliquid actu virtuale non sit agens pure instru-
mentale sicut semen in generatione hominis. Constat autem quod
intellectus possibilis si ageret intellectu non esset
agens pure instrumentale. quod. nam. esset agens pure instru-
mentale illud? et in hoc amplius morari est superfluum. **His**
premissis dico quod necesse est esse intellectum agentem. quod sic
probat. quia si non esset intellectus agens sequeretur quod in-
telligere non esset ab aliquo principio actuum immedia-
to et per se. et hoc est contra primam suppositionem probatam prius.
contra probatur. quia immediatum principium actuum intellectu
nis si quod sit per intellectum agentem. aut erit species in-
telligibilis aut fantasma aut ipsa res intelligibilis ma-
terialis aut intellectus possibilis secundum se. si vero est suffici-
ens nisi quis vellet fingere. sed nullum predictorum potest
esse habere principium actuum immediatum et perfectum ut
ex declaratis. quod relinquitur aut quod nullum sit tale prin-
cipium actuum ipsius intelligere quod est impossibile. aut
quod sit intellectus agens aut eius virtus. et hoc est quod volumus.
bono ergo intellectu agente aut virtute eius est immedia-
tum per se principium actuum perfectum ipsius intelligere
seu intellectu. et ideo quod istam rationem intelligit
philosophus in his casibus. unde posset sic argui secundum verba Aristoteles.
In omni natura suppletur quod quicquid habet suum actum. proprius

et quicquid est in potentia ad ipsum omne est aliquod principium quod
sit potentia omnia fieri quod sunt illius generis. id est. quod sit in pote-
ntia receptiva omnium illorum actuum. et aliquid quod sit in po-
tentia omnia facere. id est. quod sit potens omnes illos actus. producere
ita quod illud principium actuum se habet quodammodo ad
passivum sicut ars ad materiam. sed anima intellectiva habet anima
na est habere modum. id est. quod ipsa quicquid est in actu habet actualiter
suum actum et quicquid in potentia. ergo esse aliquid in ea quod sit
potens omnes intellectuales actus recipere. et omne esse ali-
quod quod sit potens omnia facere et quod sit potentia faciens omnes
intellektiones. et tunc deducatur ut prius inquit quid
potest esse illud quod habet potentiam actuum omnium intellectu
nis. et non inveniatur rationabiliter aliquid aliud nisi
virtus intellectus agentis. **Quod** ergo scilicet has probationes
quod intellectus agens est immediatum principium actuum omnium in-
tellektionum quas recipit intellectu possibilis. Et ad
istam intentionem dicitur communem. in multis locis huius tertii
quod intellectus agens est ille qui facit ex potentia intel-
lectus actum intellecta. propriissime autem sic facit ex po-
tentia intellectus actum intellecta quod perficit et complet
ipsum intelligere seu intellectu. **Quod** ut melius in-
telligatur applicemus etiam verba communem. ad istam inten-
tionem. dicitur. nam. communem. omnino idem. incipit suppletur Aristoteles. Decla-
rare quod necesse est tertium genus intellectus esse et est in-
telligentia agens que facit intellectu quod est in poten-
tia est intellectu actum. et dicitur quod hoc est necessitas in ponere
in intelligentia agente in hoc genere entium sicut est
dispositio in omnibus rebus naturalibus. Quod ad modum
nam. necesse est in unoquoque genere tertium naturalium
generabilium et corruptibilium esse tria de natura illius
generis et ei attributa. scilicet. agens. patiens. et opus factum
ita omnia in intellectu. scilicet. quod in illo sit aliquid in potentia
ad omnes actus nature intellectuales et aliquid principium actum
omnium illorum actuum et aliquid factum. id est. ipse actus seu opus
intellectus. et perficiendum est declarando ut dixi. quod non
potest esse aliquid principium actuum omnium illorum actuum
et immediatum et completum omnium operationum intellectu
nisi intellectus agens. **Et** est bene advertendum quod ali-
cuius actus potest esse duplex principium actuum. scilicet. acti-
vum vel agens dispositivum. et agens perficiens vel com-
pletivum quod inducit in subiecto preparatione ultimam comple-
mentum. id est. actum ad quem sunt ille dispositiones. et hac
distinctione ponunt expostores coherere super secundum
philosophum et quantum methaphysica. et Aristoteles. inquit. et possumus
declarare in exemplo manifesto. Intentio. nam. vel species
albedinis recepta in opaphano dependet a duplici
agente. unum est agens dispositivum. scilicet. ipsum corpus lu-
minosum quod dat medio dispositionem qua motum re-
cipit a colore ut docet communem. 2. huius. et aliud est actuum
perficiens vel completivum. albedo que est in opapha-
no illuminato gignit suam speciem. Et similiter in rebus
artificialibus est videre. ut forma navis dependet a
navifactoria tanquam ab agente et perficiente et comple-
te. et a dolativa lignorum tanquam ab agente disponente
materiam et ipsum agens dispositivum dicitur esse agens
in potentia. pro tanto. quia eius effectus ordinatur ultimus
ad aliud sicut potentia ad actum. et ad istam intentionem
dicitur communem. 2. habet omnino idem. quod sensibilia extra animam sunt
dispositiones in potentia. non quidem receptiva quia
nullum recipiunt sensationes. sed in potentia activa ut
agens dispositivum ut dicebat plenius in 2. huius quod ne-
ce sensu agere. **Dico** igitur quod ipsius intelligere sunt
aliqua principia activa disponentia subiectum. scilicet. intel-
lectum possibilem puta species rerum intelligibilium extrinsecas
in memorativis hominis et ymaginativa virtute. et actus
cogitandi ut prius tangebatur. et hoc pulchre docuit communem
in isto 3. omnino idem. ubi dicitur quod iste virtutes sunt quasi
res que preparant materiam artificii ad recipiendum ac-
tionem artificis hoc propriissime sile est. pro quanto actus
istarum virtutum inducitur in intellectu preparationes ad reci-
piendum intellektiones. aliud autem est agens completivum

Procedo qd sit extra intentione **A**z. 7. om. dicentiu in isto qd intelligere e sicut sentire. sentire autem sit a specie sensibili aliquo modo ut apud dicitur philosophus 2° huius de sentire secundum actum dicens qd huius operationis actus sunt extra. s. uisibile audibile etc. qd sit intelligibile e aliqut actum ipsius intelligere. qd dicitur aut qd e extra animam e intelligibile ut manifestum e. **U**t dicitur. 2° huius ca. Sensitivum aut prima mutatio. dicit qd moues scientie de prima perfectione in secundam e aliqd copulatum cum ipsa anima copulatione i. e. **E**t i pte sequenti exponit illud dicens. qd intellectus mouet ad ultimam intellectum a rebus uisibilibus 7 iste sit in anima 7 intelligit p huius intentiones ymaginatas ut p in uisibilibus sequenti. **I**tem dicitur. in isto ca. dicit qd huius e diffinitio huius supple intellectus. s. qd huius huius intelligit p ipm. modo secundum istos species intelligibilis e huius qd a intellectus. qd intellectus p a intellectus qd non eet nisi species intelligibilis eet aliqut ca intellectus. ex quo ulterius natio sequitur qd illud qd mouet ad ipm intelligibile e aliquo modo actum intellectus. **I**tem dicitur qd e extrinsecu ab aliquo subiecto sine illo non potest e ad illius subiecti oportet qd uel efficiat actum illius subiecti uel qd moueat ab illo subiecto moto. sicut uidemus qd lumen aeris non potest e sine corpore luminoso. qd lumen corporis luminosi efficit lumen in aere. 7 motus quibus non potest e sine medio ipsius aut medium mouet a quibus non inuenies instantiam uera in rebo. ostendit aut qd intelligit non e sine fantasia sed p huius in isto dicitur. **P**ropter qd nequaquam sine fantasia intelligit anima humana. 7 in fantasia e qd extrinsecu ab intellectu ita. s. qd non e ei unitu sed e nec sicut forma ut nec sicut pars. cum intellectus intelligit non mouet fantasia ut etiam manifestum e. ad qd. n. moueret ipm. qd relinquit qd fantasia sit aliquale actum ipsius intelligere. **Q**uid e dicemus? nunc qd anima in intellectu e i potentia essentiali ad intelligere. **D**ico ad pns saluo meliori iudicio qd potentia essentialis que e in subiecto cui deficit potest intelligi dupliciter. **U**no modo dicitur potentia essentialis que e in subiecto cui deficit aliq potest ad actum sicut aqua e i potentia essentiali ad motum sursum. qd ipsi deficit aliqua potentia requisita ad illud actum. s. leuitas. **A**lio modo dicitur potentia essentialis qd p eentia sua ordinat ad tale actum quibus non sit i subiecto cui deficit eentia requisita ad illud actum 7 huius e potentia accidentalis secundum modum loquendi communem. cuius ca uidebitur statim. **Q**uod aut oportet aliquam tale e potentia essentialis. pbo. qd cumlibet p se motorio corripdet eentialis potentia i suo mobili ut oes cedunt. ostendit aut qd motorio celi e motorio eentialis p se qd non mouet p acci. uens. qd sic oportet aliu esse p se motorio porem cuius p se pcedat p accis 7 o p accis reducat ad p se. ut 8° philosophus. qd celi e in potentia essentiali ad motum. tñ ipsi celo non deficit aliq forma uel eentia requisita ad motum que dicitur. **D**icetur qd in potentia essentiali qd habet potentia p se ordinata ad recipiendum motum. **I**tem potentia essentialis p modo dicitur. s. que e in subiecto cui deficit aliq eentia requisita ad actum est duplex. **U**na e in subiecto hñte formam contraria illi eentia qd huius introduci 7 qua dicitur motus localis sicut aqua e i potentia essentiali ad motum sursum. qd cum huius deficit ei leuitas huius eentia contraria fore qua dicitur ille actus. s. gñitatem. 7 sit in aliis 7 iste modus potentie eentialis dicitur e ab oib. **A**lia e que e in subiecto hñte aliquam eentiam contraria forme qua dicitur ille actus sicut corpus animalis e in potentia essentiali ad motum locale n qd heat in se aliqua eentia contraria illi ut uti qua dicitur motus localis. s. aie appetitiue actuali appetiti sed qd huius in se potentia 7 aptitudinem nãle que p sua essentiali ordinat ad tale motum 7 huius e potentia essentialis suo modo. qd alia anima non eet moues p se nec moues eentia le respiciu corporis cuius oppositu uoluit dicitur. 8° philosophus 7 in 5° 7 in 4° celi 7 mundi 7 sit declarauit 8° philosophus

sic uerum est qd anima intellectiva humana informata spe intelligibili non est in potentia essentiali ad intelligere secundum primum modum potentie eentialis nec p modo nec 2° illi potentie. qd nec huius actus contrariu nec ei deficit aliqua potentia requisita ad intelligere p qd fuerit sufficiens ter pparata p ea qd sit in ututibz organicis aie cogitatie modo supradicto. sed huius e in potentia eentiali alio modo. qd p sua eentia ordinat ad actum qd intelligere sicut potentia ad suum finem proprium 7 bonum. huius potentie in dubitatur e assignare actum p se qd p sui nam uocat e ad istum actum. **Q**ueret aut iunior qd p pte tenia dicitur potentia eentialis 7 huius ultia dicitur potentia accidentalis. **R**espondetur ad huius eidentia considerandum e qd consuetudo **A**z. 7. om. fuit dicit aliqd esse tale eentialiter qd est tale p 7 aliqd e tale accidentaliter qd e tale non p qd sit tñ p sua natura 7 huius non latet hoies exercitatos in phia **A**z. 7. om. **R**ursus apud eos intelligit aliqd e tale dupliciter. **U**no modo secundum impositionem nois 7 huius e secundum familiaritatem 7 consuetudinem. **A**lio modo secundum ordinem rerum 7 e p magis notu secundum ueritatem. **E**t p oppositu aliquid dicitur accidentaliter non p sed sedatio dupliciter. **U**no modo secundum nois ipse ratione. **A**lio modo secundum ordinem rerum 7 huius etiam huius scit illi qd huius exercitati sunt in eis que traduntur 5° metaphis. **M**od ad ppositu credo qd potentia p modo dicitur dicitur potentia eentialis. 7 p dicitur secundum ordinem ipse nois 7 secundum consuetudinem 7 familiaritatem. cuius ratio est qd noia imponunt pns eis qd sunt notiora nob. nunc aut talis potentia in rebus sensibilibz fuit notior ad nos qd alia potentia. 7 secunda potentia fuit minus non uel sedatio considerata 7 iō ppter noia ppter qd dicitur potentia accidentaliter non qd non p eentia ordinat ad actum ad que e. sed qd sedatio intelligit noie potentie 7 forte secundum ordinem nature rei e eo. **N**ã secundum ordinem nature rei nome dicitur secundum pns de eo qd e nobilius in figura sua sicut huius nome pncipiu qd pns dicitur de causa finali secundum communem 5° metaphis. **C**ertum e. n. qd potentie aiatore ad suos actus 7 potentia celi ad suum actum sunt nobiliores qd potentie reze iaiatore sicut e potentia aque ad motum sursum 7 sic etiam in aliis. **S**ic g anima intellectiva pms actus ex his huius potentia eentialis ad suum actum secundum qd e intelligere 7 idiget ad ipm pncipiu actiuo dupliciter. s. pfectiuo 7 dispositiuo modo pns demerato. **E**t e nonndu qd ipsa anima aut huius actus aiaz intellectua anq actuali intelligat n solū e i potentia eentiali p tato qd huius potentia qd p sua eentia ordinat ad actum huius etiam qd ei deficit aliq forma p se 7 natio requisita ad intelligere. s. species intelligibilis rei ad illam mouet a qd dicitur fantasia ut tactu e p 7 qd dicitur sile ut cu uicim aial e i potentia eentiali ad motum locale pcessiuu non solū qd huius potentia eentialis ordinata ad huius actum sed etiam qd potest sibi dñce aliq eentia requisita ad huius motum. s. species rei ad qua debz moueri 7 ei cognitio 7 desideriu. oia. n. ista ncia sunt ad huius qd sit motus localis pcessiuus 7 huius non huius ipm aial de se sed potest care ipis ut ex libro de causis motus animalium 7 satis ex 2° huius **S**ic g p distinctione potentie eentialis. ppter cō distinctionis obmissione iuenti sunt aliq negare oes p se calitate qd dicitur sup suu intelligere 7 alia multa qd non concordat doctrine **A**z. 7. om. **S**ed contra hanc distinctionem oit unuz dubium difficile. s. qd graue in actu existens sit in potentia eentiali ad motum 7 ad ubi deorsum 7 qd idigeat motu p se saltim intrinseco qd uidetur impossibile. qd si sic eet motu sui ipsi p se qd e contra **A**z. 7. om. 8° philosophus 7 4° celi. 7 app qd illud sequit ex dictis. qd ipm que in actu huius potentia que p sua eentia ordinat ad actum suu. 7 de huius aliqd dixi 8° philosophus. 7 qd tñ spectat ad ppositu credo qd huius non sit contra aliquam dignitatem qd ipm que actu sit p se motu sui ipsi non de potentia eentiali secundum primum modum aut secundum. sic sunt intelligenda oia **A**z. 7. om. huius motu sui ipsi de potentia eentiali ultimo dicitur sicut

illū effectū s̄ mō agit ip̄m motū. **A**d aliud cū v̄
q̄ opatōis ē. dico q̄ opatōis nō ē opatō sic intelli
gēdo q̄ ipsa opatio acquirit p̄ motū cū ipsa sit p̄ se
tmin⁹. tñ tmin⁹ alicui⁹ opatiōis rōe q̄ talis act⁹ bñ
potest eē. imo necia est aliqua pductō qua formale
dicit pducī ab aliquo agēte. **A**d istam intentionē
dicit **A**z. 7° ethicorū 7° q̄ delectatōis nō ē gene
ratio. 7 ē sile iudiciū de intellectuē 7 sensatiōe. s̄. n
sic uerū est q̄ iste operationes non acquirit p̄ ali
quē motū cōtinuū qui p̄ se terminet ad eas imo ī p̄
instanti quo aliquis delectatur h̄ totā delectatiōe;
nec accipit p̄tem p̄ p̄tem eius. 7 similit̄ in p̄ instā
ti quo aliquis uidet h̄ p̄fectā uisionē 7 similit̄ d
intellectiōe 7 sic iste operationes non generant hoc
mō. **E**x hoc tñ non sequit̄ q̄ iste operationes nō pro
ducantur ab aliq̄ agentē. **Q**uāsi dō inquit **A**z.
quō sit ip̄m itelligē 7 quā sit dicit q̄ sensibilia sunt
actiua ip̄m opatōis q̄ ē sentire. s̄. hoc etiam sine ou
bio uerū ē q̄ opatōis scdm q̄ opatio nō ē alia opatō
nec pductōis pductio quia sic itet in infinitū. nec
ipsa pductio p̄prie pducit sed ē illud quo formale
aliquid pducit. **N**ec s̄it actio ut actio ē agē sed est
aliquid q̄ formale agē. cū s̄ tñ stabit q̄ s̄ oia depen
dent a p̄ncipio actiua uel agēte p̄ se. nō solū. n. agēs
ē cā eius qd agē sed et quo formale aliquid agē.
Et ut sit ad unū dicit credo q̄ ad itelligere seu
intellectū cōcurrūt s̄ tria. s̄. a bstrahere 7 h̄c ē opa
intellectus agētis. 7 recipere 7 h̄c ē opatio intellectū
possibilis. 7 forma q̄ recipit 7 pducit 7 h̄c ē qdam
forma imālis cui⁹ receptio ē itelligē 7 cui⁹ pduc
ōt a bstrahē 7 ē illud quod uocam⁹ quidditatē ab
strahē p̄ intellectū agentē. **A**d aliud dico exponē
do s̄ba om̄. q̄ intellectus in h̄itu facit intellectū possi
bilē itelligere ut pus dicit̄ ē. actus. n. p̄mus intel
lectus ē et p̄paratio ad actū secundū 7 q̄ diu intel
lect⁹ possibilis remanēt in sua pura potētia remota
nō recipit actū qui ē itelligē. iō subdit. **C**ausa. n.
p̄pter quā facit intellectū qui ē in p̄tētia itelligē
in actū. i. p̄pter quā p̄parat intellectū possibīlē ad i
telligere nihil aliud ē nisi q̄ ē in actū. i. q̄ ē quidā
actus. s̄. p̄mus ip̄m possibilis intellectus. **E**t similit̄
itelligo qd dō de diffinitōe h̄itus q̄ ip̄m itelligit
h̄ns habitū. uerū ē dispositiue 7 p̄paratiue ita q̄ ly
p̄ nō dicit ibi circūstantiā causē p̄ se agētis ip̄m itel
ligē sed circūstantiā causē subiectiue nō p̄ncipalis
sed dispositiue. **A**ctiū aut uel cōpletū ip̄m itel
ligere ē intellectus agens 7 s̄ s̄gt om̄. in isto q̄ stat;
subdit q̄ ea sit t̄na potētia que dō intellectū scdm
qd facit oē intellectū ī potētia intellectū in actū. s̄.
pducendo intellectiōe in intellectū dispositū p̄ habi
tū. **A**d aliud b̄uiter p̄t dicit q̄ illud dicit̄ om̄. est
itelligendū de agentib⁹ que agūt formas subales
sed de illis que pducūt act⁹ accidentales nō oī ut p̄ te
lumine 7 intentiōe coloris in medio cui⁹ agēs dis
positiū. s̄. corpus lūosum nō ē idem cum agente
p̄ficiēte ut colore. **C**olor. n. nō sufficit ad dispo
nēdū mediū ad recipiendū eius sp̄m 7 tñ cū ē dispo
sitū lumine p̄ aliqd corpus lūosum tñc color im
p̄mit suam sp̄m in mediū illuminatū ut etiā h̄
a om̄. 7° h̄z. **S**imilit̄ dico aliā eē artē que p̄para
tat materiā rei artificialis 7 que iducit formam in
materiā preparata ut **A**z. inuit 2° phicoz 7 ī p̄he
mio methaph. nūc aut ip̄m itelligere ē act⁹ qdaz
ḡ zc. **E**t si q̄s tenet q̄ intellect⁹ una cū fantas
mate causet speciem itelligibilem tunc bene posset
respondere ad illam auctoritatē q̄ sic est itelligē.
da ut illud idē agens qd inducat cōplementum dis
ponit materiā scdm se 7 nō scdm idem sed scdm
d̄sa ut cū ignis generat ignē ex aqua ille idē ignis
q̄ inducat formam ignis disponit materiā a que s̄
scdm aliud 7 aliud. nā ip̄am materiā disponit me

diāte caliditate formam aut subalem inducit p̄ suā
formam subalem. 7 hoc est otta platonē ponentem
ideam sepatam generare formā subalem substatie
generate. hoc. n. est ip̄sibile. q̄ illa non posset dis
ponere materiā cū non habeat aliquā uirtutem ac
tiua 7 corruptiua dispositum ottratiā. erit igitur
idem agens qd dat actū ultimū 7 qd disponit sub
iectum sed nō scdm idem penit. 7 sic diceret in p̄
posito q̄ intellectus agens q̄ facit intellectiōe dis
ponit intellectū mediāte fantasmate rei itelligibil
causando sp̄m itelligibilē ī ip̄o intellectu possibīlē
p̄ima tñ solutio est uera 7 manifesta. **A**d aliud
cū dō. q̄ itelligere nō erit actio imanens. dico b̄re
uiter q̄ aliquā actionē eē imanentem p̄t itelligi
dupl̄. **U**no mō q̄ remaneat in illo eodē qd ē p̄ se
et p̄ncipiū actiū imediatū tanq̄ in suo p̄ se subo.
Et puto s̄ esse ip̄sibile p̄ se. q̄ uirtus actiua non ē
p̄ se p̄ncipiū transmutādū se ip̄am ut p̄ 3° metha
ph. 7 ē quasi cōis expositio. **A**lio mō potest itelligi
q̄ aliqua actio sit imanens in agente p̄ rāto q̄ eius
p̄ncipiū actiū imediatū ē unitū ip̄m p̄ncipio rece
ptiua scdm eē. 7 hoc mō bñ sunt aliq̄ actōes imanē
tes de q̄z nūero ē ip̄m itelligē. **N**ā intellectus agēs
ē unit⁹ intellectu possibīlē scdm eē ut forā suo sub
iecto aliqd mō. 7 p̄positū dō actio trāsfiēs qñ subz
in quō recipit ē distinctū ab agente scdm eē sicut
cū ignis calefacit aquā 7 h̄z mō. **A**d aliā cū dō. q̄
idē erit agens zc. **S**i q̄s tenet q̄ intellectus agens
nullā calitatē h̄ret sup̄ sp̄m itelligibilē facit sol
ueret illā dubitationē. **S**ed si dicitur q̄ sp̄s intel
ligibilis sit ab intellectu agēte una cū fantasmate tunc
nō bñ posset solui. q̄ intellectus agēs nō erit agēs re
motū p̄prie. nā si intellectus agēs eēt agens remotū
tūc int̄ ip̄m effectū debēt eē aliqd aliud gen⁹ ime
diāte pducēs ip̄m effectū sicut int̄ solē 7 h̄oīz ge
neratū ē aliqd agēs imediatū puta subm. nūc aut
inter ip̄m intellectū agentē 7 intellectu; nō ē aliud
agens imediatū utz ex dictis. 7 iō quīs intellectus
agēs cōcedētur coagē ad sp̄m itelligibilē nō tñ est
agens remotū sed imediatū. **E**t p̄t dicit q̄ unus
7 idē p̄t eē agēs remotū 7 imediatū d̄simode tñ
ita q̄ sit agens dispositiū remotū 7 agēs p̄fectiū
immediatū 7 sic dicit h̄. nā intellectus agēs ē agēs dispo
sitiū remotū q̄ nō disponit intellectū nisi mediāte
fantasmate ut uidebit p̄. s̄ tñ ē agēs uel actiū im
mediatū p̄ficiēs 7 cōpletū 7 s̄ nullū ē malū. **A**d
dubitationē otta de m̄ratōz p̄bi aliq̄ dicit satis ope
tenter q̄ **A**z. itelligit de genere analogo 7 non uni
uoco. p̄m aut motoz 7 quīs nō sit in eodē genere
uniuoco cū mobili tñ ē ī eodē genere analogo. s̄. enā
uel sube. uttūq̄. n. istoz ē ens 7 suba. **E**t dicit
alt q̄ **A**z. accipit ibi gen⁹ p̄ rōe cōsiderādū una uni
tate analogie ita q̄ uult dicere q̄ ad eundem scien
tez p̄tinet cōsiderare ambo p̄ncipia actus cuiusq̄. s̄.
actiū 7 receptiū. **E**t ad eundē. s̄. naturalē p̄m
p̄tinet cōsiderare corpus p̄imum mobile 7 p̄i
mū motozem q̄ est deus. **E**t similit̄ ad eundē p̄m
p̄tinet cōsiderare intellectū possibīlē scdm q̄ est rece
ptiua act⁹ naturalis q̄ ē itelligē 7 de intellectu agen
te in q̄tū est agens 7 mouēs talē potētiā ad suum
actū. sed scdm istā ultimā uia nō p̄baret **A**z. eē in
tellectū agentē sed solū q̄ naturalis p̄hs h̄z cōsiderat̄ d
ipo. iō puto q̄ p̄oz expō sit melior. **E**t dō q̄ p̄pō
Az. ē itelligēda ī agēte qd ē qñq̄ ī actū qñq̄ ī potē
tia ad suū actū. 7 s̄ s̄gt om̄. ibid q̄ dicit exp̄nēdo q̄
nccē ē ī vnoquoq̄ genē tez naturalū generabiliūz
7 cōruptibiliū eē tria ex nata illi⁹ generis zc. **E**t in
istis uerū ē q̄ ip̄m actū ē ī eodē genere logico cū re
ceptiua. ut semē masculū qd ē actiū forme hūane
ē in eodē genere logico cū seie femelle qd ē recepti
uū. **S**imilit̄ aut intellectus possibīlis ē in eodē genere

logico cū agere 7 eo. qā abo sūt i eodē genere substantie sicut pncipia unū actus. 7 qd addit ulte rius d' expōsitoribus latinis. possēt dici q' locus ab auctoritate negatiue nō tenet. Vel dicam' expōsi tores latinos nō expōsisse hūc modū nōtatis intel lectus agētis qd nō puenit ex ignorantia nec ex eo q' ipsi nō crediderūt illū eē unū entū. sed h' cūgit multis ex eo q' ipsi in sua senectute magis fuerunt intēti circa theologia q' circa philosophia. 7 ideo multas cōclones phie nālis pzetmiserūt sine suffici enti declaratōe. Credo etiā q' mlti eoz q' cōsuma uerūt oies suos i studio phie intellexerūt istā pōnez sed aliis occupationib' ipediti nō scripserunt eā ex p'sse. Et iō dñs Auertois cōm. q' fuit pfectissim' 7 gloriofissim' philosophice vītatis aīcus 7 defensor intrepid' roga bat frēs scribere suas dubitationes. Quicqd aut sit d' h' scio q' nata phie ē maxīmā certi tudinē q'ret scdm cōm. iz methaph. vnde licet hec positō nō sit cōfuta nec famosa apud modernos tñ hoies bone icliatōis ad phiaz nō renuūt eā nisi pncipia p se nota cōmūpenit qd credo nō eē possib' p naturā. Ad rōem in pncipio qōnis adductā ne go aīis. imo dico necessariū eē q' in aīa sensitiua sit uirtus naturalis actiua sensatōis 7 h' pbatū ē 7 de fensum z' hui'.

Nunc restat ingre. Ut intellectus agēs sit pncipiū actiui spēi intelli gibilis. Et arguit p q' nō. qā ni hil habet in se pncipiū actiui illi' ad qd ē in potētia eēntiali. qā potē tia eēntial' i diget moueri ab extēri seco ut 8° phicoz 7 q' celi. sed intellectus possib' ē i potētia eēntiali ad specē intelligibilē ut oēs cōcedūt 7 h' in se intellectū agentē ut formā ut p cōm. i isto 3°. Itē p arguit sicut p' nulla forā agit i suā materiā. Itē si intellectus agēs efficit spēm intelli gibilē aut facit eā i mediate aut mediate fantasmate p sufficientē vionē. Nō i mediate. qā q' rōe ageret unā eadē rōe agēt aliā 7 p cōis oēs. Et nō ē vicedū q' i mediate pducit oēs spēs intelligibiles qā cū ipe sit un' scd' spēs seq'ret q' oēs spēs intelligibiles eēnt ei' dē spēi qd ē absurdū. Et itē si i mediate ageret oēs spēs tūc fantasma ul' qdditas fantasmati n' agēt aliq' mō suā spēm qā nō agēt eā i mediate p q' intel lūs agēs agēt eā i mediate qā unū effectus nō ē plu res cause agētes p se 7 i mediate. nec mediate tanq' agēs i motū. qā sic eēt nobil' intellectū agēte. sem p. n agēs i motū i eēntial' ordiā ē nobil' agēte ppiq' Si vō dicēt q' intellectus agēs pducit spēm intelli gibilē mediate fantasmate h' ut i possibile. qā agēs ppi quū debz aliqd recipe ab agēte rēoto ul' eē. pductū ab eo sicut secūd' recipit motū ab artifice 7 semē fit ab hoīe. mō ipm fantasma nō recipit ab intellectu agē te utz nec ab ipso recipit ut oēs cōcedūt. Itē q' rōe intellectus agēs cāret spēm intelligibilē mediate fan tasmate unū i didui eadē rōe mediate fantasmate alteri. ponam' q' i intellectu sit scā spēs intelligibil' lapidis mediate fantasmate unū i didui lapidis occurat ali' lapis fiet aliā spēs intelligibil' i p' lapidis 7 sic intellectus possib' h' b' bit ples spēs intelli gibilis ei' dē rei respēu ei' dē hoīs p'cipue supposito q' spēs intelligibilis rmaneat remanēte fantasmate ut coit dē. h' aut ut oīo irrōnabile. qā talis pluarlitas supfluet 7 nā nō facit p p' qd pōt facē p pauciora ut 12. inuit p p' rētoz. Oppositum arguit p cōe dcm. s. q' intellectus agēs abstrahit spēs intelligibiles a fantasmatib'. De ista qōne dicūt coīter expōsi tores latini q' intellectus agēs ē cā actiua spēi intelli gibil' ita q' ipm fantasma nō sufficit sine intellectu agēte ppo hōi. Et rōnes meliores uident eē iste. Nulla res exns i cōpe pōt agē rē i cōpeā nisi vtu.

te agētis incorporealis. h' ipm fantasma ē res i corpe 7 spēs intelligibil' ē qd i corpeū 7 imāle q're zc. ma ior ppo pbat. qā agēs 7 paties debēt eē sufficient' p porciōata 7 sūt agēs 7 effectus ei'. nūc aut res exns i corpe nō pōt eē sufficient' pporciōata rei imāli 7 i cōpali q're zc. Itē dicūt istā eē snia 7 12. i isto cā q' intellectus agēs ē potēs oīa facē q' intelled' possib' pōt recipe. nūc aut intellectus possib' ē potēs oīa fieri scd' eoz spēs. s. recipiēdo spēs ipoz. q' intellectus agēs pōt facē oēs spēs. Itē aut etiā h' fuisse itentōz cōm. apte. qā cōm. i isto cōmto iqt. cū iuenim' iō trāffer ti i suo eē de ordie i ordie scdm itentōes ymagia tas d'rim' q' nccē ē ut sic sit a cā agēte 7 recipiēte recipies q' ē māl' 7 agēs ē efficiēs. q'li dicēt cōm. q' iuenim' unā 7 eandē formā repntari dñs spēbus ordiatas. h' ē qd uoluit intelligē p hoc qd oīc trāffer ti de ordie in ordie nccō. 7 sic ē manifestū q' intel lūs agēs agit spēm intelligibilem. Itē cōm. 7° me thaph. dic. q' sicut oē mixtū cū mā fit a mixto cū mā ita nccē ē ut nō mixtū cū mā fiat a nō mixto cū mā. spēs aut intelligibilis ē qd imāle q' zc. Qualit' aut intellectus agēs abstrahit a fantasmatib' spēm i telligibile h' reputat mltū difficile. Nō. n. putādū ē q' spēs intelligibil' pus existat i fantasmatib' 7 in tellūs agēs eā imoueat a fantasmatib' 7 ponat in intellectu possib'. ista. n. ymaginatio eē nimis falsa. qā unū accns nūero n' trāffer d' uno subo i aliū subz. Sz dicūt aliq' q' ipe intellectus agēs pus dat fantasma tūb' q'dā vī pones spūales q's scdm se nō hūerunt q' b' ppatōib' pnt imutāt intellectu cū pus n' possent Et forte h' ymaginatio hūit ozū ex vō cōm. qā cōm. cōmto 3° dic. q' ppa' exns i itentōib' ymaginatis ē ppatō i motōe ut sit motō. Itē cōm. vīc q' intellectus agēs facit de potētia motōe actu motōe nō autēz facit de potētia mouēs actu mouēs nisi ipzrimendo ei aliqd ut puta motū ul' aliquā formā quā non h' utz i ducēdo. Sz h' pō ab aliq' b' ipzobāt. qā nihil ut recipi i vīute aīe sensitiue nisi spēs rei sensibilis uel ei' cogni'. cū q' fantasma sit vīus aīe sensitiue si recipiet aliqd ab intellectu agente illud debet eē spēs rei ul' ei' cognitō q' vīutū ē absurdū. Nā sine ac tiōe intellectus agētis fantasma h' spēm rei 7 eius co gnitionē. Itē aliq' sic arguit. oē receptū i te singu lari ē singulare. cū q' fantasma p sui singularitatē n' pōt mouē intellectu ad spēm. sūt p istā pparatiōē nō h' b' bit q' possit ipm mouē qā h' simplt ē i corpe s. in organo fantastico. Itē aliq' sic arguit. Nā vīus exns extra magnitudinē pōt h' b' pncipium imediatum alteratōis. sed intellectus agēs ē hui' mōi q' zc. maior ppositio licet sit ex p se notis tam pbat pōt ut dicunt. qā nulla alteratio pōt fieri nisi p qualitatem. cū q' talis suba nō habeat qualitatem non pōt esse imediatum pncipiū alteratōis aut motionis ad qualitatem. Sed mibi uidetur siue illa positio sit vera siue nō q' iste rationes non sunt multū efficaces contra eā. 7° pōt n. vici ad p'mā q' vī aīe sensitiue rōe q' ē vī aīe sensitiue n' recipit spēs nisi spēs rei uel ei' cognitionē h' rōne q' tal' uirt' ē i mediate seruies intellectui potest recipe aliquaz pparatiōē spūitualet que p'prie non ē species rei nec cognitio nisi causaliter quia ipsa ē uirtus im mediate actiua speciei intelligibilis 7 sicerit hic. Ad aliud cōcedendum est q' omne receptum in singulari est singulare. sed d' numero singulatiūm nihil phibet unū eē magi spūale 7 ppius imālita ti q' alterū ut p' i vīutib' sensitiuis scdm cōcltinā cōm. i isto 3°. Quis preparatio recepta in fantasma te ab intellectu agente sit qd singulare 7 i diduidū tñ ē magi spūal' 7 ppiqoz imālitate scd' nāz q' soluz fantasma cārum a re materiali. ideo fantasmasma in foratū tali vīute pōt aliqd qd non possit sine ea.

Ad aliud potest dici. quod nulla virtus incorporea est principium in mediatur alterationis corruptione que est cum abiectioe contrarii. quia neque tale quicquam habet sed potest esse principium in mediatur alterationis spiritualis perfectione solum sine corruptione contrarii. huiusmodi quicquam nihil plures esse in intellectu agente. **T**breuitur mihi ut si quis uoluit tenere istam positionem. quod intellectus agens sit ipse agens remotus speciei intelligibilis quod iste modus est bene probabilis. **I**mpossibile. n. uidetur quod agens remotus distinetur secundum esse ab agente propinquo agat mediante illo nisi aliquid ei imprimatur uel aliquatit transferatur ipsum. Bene tamen uerum est quod agens principale habens in se agens instrumentale si bene coniunctum secundum esse potest agere mediante illo non imprimendo ei aliquid uirtutem aliam. ut forma ignis est agens mediante caliditate. tamen nihil imprimat caliditatem. **S**icut autem in aliis huiusmodi. Sed nunquam iuuenies exemplum ubi agens principale sit separatum secundum esse ab agente propinquo in quo moueat aliquatit ipsum ut intelligentia non ageret mediante celo nisi ipsum moueret. et comificator non ageret mediante securi nisi ipsam moueret. sicut autem in aliis. ergo ut ipso proposito quod intellectus agens nunquam faciat spiritum intelligibilem abstracta mediante fantasmatate nisi transferatur aliquatit ipsum fantasma. **C**onsequenter dices quod non est ille. quia intellectus possibilis est ipse sufficienter pns fantasmatate extrinsecus in fantasia et ideo non indiget fantasia transferri ab intellectu agente. sed stella non sufficienter est pns materie generationis. ideo quod per motum appropriquet. **S**ed contra hoc est. quia si securus esset appropriatus materie tunc nunquam ageret communi nisi moueret ab artifice. ergo illa pntia intellectus non sufficienter. **U**ti quis aere esset pns alicui calefactibili nunquam tamen calefaceret ignis fantasmatate aere nisi aere calefacto. ut est manifestum. **I**te quis pntia intellectus ad fantasma sufficienter ad hoc quod intellectus agens mediante fantasmatate sine eo quod mouetur ipsum formaliter. tamen hoc non sufficienter ad hoc quod agat mediante eo sine oblatione. unde ut sit ad unum dicere credo quod intellectus agens non possit agere species intelligibilis mediante fantasmatate nisi ipsum fantasma recipiat aliquid uirtutis actiua ab intellectu agente. **E**t quoniam concedit fantasma nullam virtutem recipere ab intellectu agente nectio habet concedere quod intellectus agens non producat ipsum mediante fantasmatate. **C**Alii dicuntur aliter. et uoluerunt quod intellectus agens nihil imprimat fantasmatate. sed suo tractu virtuali contingit quod additas secundum ydolum esse in fantasia cum species per accidentem immutat intellectum ab ipso eo quod accidentia ipsum immutaret et facit quedam abstractionem secundum modum tantumque remouens phibitas. tamen non facit aliquid separationem reale. **U**t dicitur quod hoc est in natura obiecti singularis siue fantasmatate. sicut contingit ab intellectu agente. **S**ed quod facit immutat intellectum possibilem quantum ad illud quod potest pertinere ad ipsam additatem. huiusmodi ponitur exemplum. dulce et album sunt secundum esse coniuncta in uno subiecto. cum lumine pntie medio album sic facit suam species quod non facit dulce. et tamen talis abstractio non est realis separatio. sed secundum immutatores solui. sicut contingit circa intellectum modo predicto. **S**ed hoc non uult sufficere sicut alii arguunt specialiter propter duo. **P**rimo quia nullum agens remouens phibitas facit actionem passiuam per se secundum quod habet. sicut timores colupnam facit motum gressu solum per accensum. ut patet ex 8° phicozo. sed intellectus agens in genere suo affluat isti agenti. **S**ecundo quod istos quod non esset causa per se ipso intellectus uel ipso intelligibilium. **E**t non est uisibile quod intellectus agit et documentum talem causam facit. quia de causis per accensum non est cura acti. est. n. temerario ex his que sunt per se. **I**te oporteret agens per modum remouens phibitas facit actioem aliquid positiuam; aliam ab actione quod sequitur remotionem phibitas sicut agens fenestra facit aliam operationem quod illuminationem que consequitur remotionem fenestre. facit. n. motum ipsius fenestre uel aliquid habet. sed intellectus agens nullam aliam facit actionem aliam ab ea quod est circa intellectum ut isti concedunt. ergo non

agat ad modū remouēdū phibēs. **Item** arguo sic
Quilibz agendū p se est aliqz effectus p se immediat.
H̄ patet inducendū. s̄ isti nō assignāt aliqz effectū p
se 7 immediatū intellectus agendū. nec pōt assignari per
istū modū ut manifestū est inspicit. ¶ **¶** Nus aut
fociorqz nostroz qz multa iueniē sc̄ip̄isse de intellectu
agente i suo tractatu q sic incipit. Que circa intellectu
zē. pōit unū modū intellectu agēt 7 dicit q. Nos aut
dicim? sc̄dm pmissam sniam. ¶ Intellectus agens
ē ē p̄us fuit offensū. est cū uis. s. cālitate oīum intel-
lectuoz. sicut quoddā artificū generale. non tamen
sufficit ad cāndū intellectōem. qz tūc intellectu
possibīl nō idigeret īp̄ice fōras sensibiles. nec etiā
ymagines solitarie ad h̄ sufficit. qz tūc nō eēt oīa
int̄ ule 7 īdiuiduū. ¶ Et manifestū istū īteriois ē sc̄o
qz dicim? ¶ Intellectus agēs 7 possibilis in corpore
exētes simul sūt cum oīute ymaginaria 7 non disti-
guūt loco 7 subo. 7 ideo cum fantasia fuerit p̄pata
ppatione q̄ est ī motore p̄ intentiones ymaginatas. 7
distinde fuerit intentiones ab ydolo 7 ab uicem. 7
uoluerim? unā p̄ter alias qz b̄ iungit cōsiderare tūc
oīute intellectū agendū fiet imutatu una cū hac iten-
tione īdiuiduali 7 possibilis intellectu. 7 tūc fiet intellectu
cui? op̄hebiōis erit absqz op̄hebiōis eoz qz b̄ iun-
gebat. qz uocari solēt cōditiones īdiuiduales 7 h̄ est
ualde rōnabile ut oīat. qz illa intentio īdiuidualis
alijs solū accidentalit iungit. 7 iō cū fuerit ibi agens
simul cui? oīute ab īp̄is alijs pōit imutare uirtutem
sine mā ex̄tente inatam reape fōras non mixtas ī
qz oīssat a mā p̄ma 7 ab alijs uirtutibus corporeis qz
fōras mixtas ex necessitate recipiunt. pueniet inde
forma abstracta cui? s. ēē inatū ē repitī 7 diuersis
materiis eo qz ipa op̄hebiō 7 abstracta nullā matie
dēminatōnez īcludit p̄cipue īdiuiduale oīet uis.
¶ Et h̄ pōssim? declarare ī exemplo sensibili. p̄p̄ illos
in quibz de nouo oīet phia. qz si agens nāle fōrmā
quas ī mā. pducit facit uolūtate ita qz ī eā p̄tate
eēt īducere unā nō īducendo aliā sicut ī p̄tate n̄ra
est op̄hebiōe unā ītentionē dīstinguēdo eam ab
alia cui iungit in ydolo sensato aut ymaginato. ¶ Et
itez p̄sser argui. si mā esset talis nature qz p̄sser te-
cipe unā sine alia tūc nullū dubiū qn agēs p̄sser agēt
fōrmā hōis absqz ulla dēminatōne īdiuidui. quam
fōrmā ymaginat? ē p̄lo realit̄ existere p̄ter īdidua.
¶ Cū ḡ in p̄tate n̄ra sit unā fōrmā aut unā ītentionez
ymaginatāz in ydolo alijs diiunctāz dīstinguē 7 ibi
sit agens 7 recipiēs ī quoqz nā est. h̄ gdem facite.
illus uero recipit imutatores ab hoc. sc̄dm se fiet ibi
cognitō abstracta absqz alia dēminatōne matie. ¶ Et
p̄p̄ h̄ oīat cōm. ī 3° d̄ oīa cōmto idē. ¶ hec oue actōes
r̄duce sūt ad uolūtātē n̄ram. s. intelligere 7 abstra-
here. 7 iō cū inuenim? idē t̄rāsferri tē ordine in or-
dinē. s. ymaginati ad intellectu dicim? qz necesse ē ut
h̄ sit a cā agente 7 recipiēte. recipiens qz est mālē. 7
agens est efficiens. ¶ Cū iuenim? nos agere p̄ has
ouas ētutes cū uoluim? s. qz ymaginamur cū uolu-
mus. 7 nihil agit nisi p̄ suā fōrmā. necesse fuit nob̄
attribuere istas ouas ētutes. h̄ gdem sit oīa p̄p̄ia
h̄z foci. ¶ Et quibzda īnsp̄ctis uēdit ad dēclarandū
suā ītentionē oīes. Cui uellet ī h̄ exēplū sensibile
s. qualit̄ intellectus agens p̄ns est fantasmatibz ad
imutādū intellectu possibile absqz h̄ qz īp̄zimat aliqz
fantasmatibz. ymaginat p̄fectōem quā locus p̄ficiat
locatū. qz gdem p̄fectio est ī corpore locāte subiectiue
7 t̄n p̄ficiat locatū p̄ solū tractandū. 7 sc̄dm totū cōp̄is
locatū. p̄funditate. qd nō ēēt si uirtus corp̄is locand
nō ēēt corp̄es. qz tūc oīemōis nihil phibēret qn
simul eēnt. Sic ymaginandū est de agēte ītelligen-
tia cum ipa sit p̄fecto 7 uirtus p̄ficiens ymaginatoz
n̄ram. nō qz ipa ētute aliā īp̄zimat h̄ qz ipa sit illa
cui? p̄ntia 7 p̄fectio pōt ymaginato qd ex se ī p̄ssis

7 tanto melior quanto suba est nobilior accidente. Et
istud calor celestis si est suba incorporea pfect seiales
virtutes. ut 6. d. aialib. c. 2. n. q. calor exns subie-
ctive i eis uirtute aliq. causet i seibus. si pe met est
uirtus eoz. 7 tñ est determinatus ad uirtutes aie q. sūt
in seibus. sicut aia in organis aliis alias 7 alias spēs
pducit aialiu scd. q. alia 7 alia fuerit seia ut d. ibidē
Sed h. uerba quis sint pulchra 7 subtilia tam mihi
uident impossibilia significare. quoz unū ē q. ymagi-
natio unū qdditatē seu spēs exns i fantasia etute itel-
lectus agentis posset imutare itellm possibile sine
alia spēs siue ymagine. manifestū est. n. q. ois qdditas
spēs est in fantasia est intelligibilis 7 habere pot
spēm i intellectu siue illa qdditas sit suba sū qūtas
siue qūntitas aut ad aliqd. 7 ē manifestū q. nulla spēs
exns in fantasia pot imutare itellm possibile nisi
uirtute intellectus agentis. 7 q. uirtute eius ois talis
spēs nata est imutare. quēadmodū ois color nat. ē
imutare i pntia lūis. Ex his arguo sic. Virtute
illius nō imutat una spēs pter alia uirtute cuius ois
spēs nata ē imutari 7 sū ē etute nulla spēs imutari
sicut unus color nō imutaret pter aliū etute lūis
si uirtute lūis ois color imutari. h. n. ē ois manifesta.
si intellectus agens est ille in cui uirtute ois spēs exns
i fantasia nata ē imutare itellm possibile. h. etiā ē
manifesta. alit. n. qdditas aliq. nō intelligēt ab itellm
possibili nisi fantasia eiufdē p uirtutem intellectus
agens imutaret intellectum possibile. q. uirtute intel-
lectus agens nō cōtingit q. una intentio seu i pēs seu
simulacoz seu ymago siue ydolum imutet sine alia.
Quis g. dederet q. aliqua intentio exns in fantasia
imutaret itellm possibile uirtute intellectus agentis.
siue aliq. ipressio ipi fantasmati. ut impossibile q. etute
ei cōtingat talē sepa. seu abstractio q. una imutet sine
alia. eo q. p ipm 7 p eius uirtutē oēs nate sunt imu-
tare. 7 ita bñ pñs ē uni sicut alteri. eo q. ois est sine
magnitudine nisi forte fingeret fantastice q. ipse pñs
uni ymaginatioi destituit aliā 7 sic facit illā cui ē pñs
imutare pter aliā quā cōiūpit. h. ē adeo stultū
q. nō est ppter impossibilia q. ad h. sequerent expumē.
Sed forte dices q. ista sepa nō pueniret ois ex
pre itellcūs agentis si ex pte uolūtatē nre. Ita q. cū
uolūm? uolūtas uel hō p uolūtatē appetit intelligere
aliq. qdditatē tunc fantasia ei uirtute intellectus
agens imutaret itellm possibile sine alia qdditate uel
pter aliā qdditatē 7 h. etiā apparet apge i uerb. pñs
sis ubi d. sic. Cū fantasia fuit pparā p nāz pparatōe
q. ē in motore p intentiones ymaginatas 7 distincte
fuerit intentiones ab iūicē 7 ab ydolo. Et si uoluerit
mus unā pter alias qbus cōiūgit cōsiderare tūc uir-
tute agētis x. Ecce q. dicit. cū uoluerim? cōsiderat.
Ite signat i obis seqntibz ubi ponit exemplū sic.
ga agens nāle formas q. in mā. pducit facit uolun-
tate. sicut i uolūtatē nra ē cōsiderare. Et istud ut ē
intentio cōm. i istud? cōmto. i. 8. ubi dicit q. ille opati-
ones sūt reducte ad uolūtatē nram. s. abstracte
7 intelligere. Et pax p. subdit. ga cū iuenim? nos
agere p has duas uirtutes cū uoluerim? Et mihi ur
q. h. scdm modū sermois manifestū ē addere impossibi-
le. Certū ē. n. q. uolūtas nunq. uult aliqd. nisi illud
sit cognitū ab intellectu. 7 h. oēs cedunt 7 patet ex
3. ethicor. unde uolūtas uel hō p uolūtatē nō pot
uelle cōsiderare aliquā qdditatē nisi intellectus pñs
intelligat illā cōsideratōem qdditatē. Intellectus aut
nō pot intelligere cōsideratōem alicui? qdditatē sū illa
qdditate. g. uolūtas nō pot uelle cōsiderare qdditatē
aliq. nisi pus eā intelligat. Si g. ad h. q. itellcūs agens
abstracter faciendo unā itentionē imutare sū alia.
oportet q. uolūtas uellet pus cōsiderare illā. sicut h.
ōba manifeste sonāt. 7 tūc seqret q. itellcūs intelligēt
illā qdditatē anteq. intellectus agens eā abstracteret

mō pdicto. qd ē impossibile 7 cōtra cōm. plane i isto?
ubi dicit. q. actus itellcūs q. ē abstracte pcedit actū
intellectū q. est intelligere. pōt g. argui sic. Si abstracto
p itellm agentē eet uolūtatē. ita. s. q. itellcūs agēt
nō facit unā itentionē imutare sine altera nisi uolū-
tas pus uellet cōsiderare illā qdditatē. sequēt nccō
q. intelligere aliquā qdditatē esset pus q. abstracter
illā. qd ē cōtra cōm. 7 ueritatē. 7 cōtra ex dicitis ē ma-
nifesta. Ad ōba illa cōm. pōt dici uno. q. non sunt
intelligenda ult. 7 nccō. s. q. semp 7 nccō anteq. ab-
straham? aliqd. itellm oportet nos uelle cōside-
rare illud itellctū. ga seqret icōueniēs pdictū. Et
seqret pcessus i infinitū i abstractōibus. eo q. nulla
qdditas rei mālīs itelligit nisi p abstractionē itelle-
ctus agētis. Unde etiā cōm. in fine h. cōmeti dicit.
q. oia oca. 12. i. h. sermōe de itellcū agētē sūt illa. Q.
ulūta nullū hnt ēē extra aiaz qd itēdit p. s. q. extra
aiaz nō sūt actū abstracta. si p itellm agentē abstra-
hētem sūt ex potētia itellctūs actū itellctū. Si g.
ad h. q. itellcūs agēs abstracter aliq. qdditatē prius
intelligēt. sicut seqret si oportet pus uelle cōsiderare
illā qdditatē. ut ostensū ē. ga intelligere illā qddita-
tē nō sit nisi p abstractionē. seqret q. illa qddi-
tas esset abstracta anteq. eet abstracta 7 sic i infinitū
Mō igit illa ōba cōm. sunt intelligēda ult. 7 necessāio
supposito q. ipe accipiat uolūtatē ppe. p appetitū in-
tellectuali q. mouet ab obo cognito p itellm. Si sūt
intelligēda pñtānt 7 d. possibile. h. n. bñ ē possibile. q.
itellcūs cōsideret aliquā qdditatē 7 cōsideret cōside-
ratōē illius qdditatē tanq. bonū suū 7 pfectum
7 tūc uolūtas uelit illā cōsideratōē 7 cōsiderat in ea.
Et rursus si itellcūs impio uolūtatē cōsiderat illā
qdditatē forte pñtānt cōsideratōē ppter cōsideratōē
scdm cōm. 12. i. 4. ethicor. ubi dicit sic. Cōm-
get autē cōsideratōē pnam opatō. magi. n. singula
iudicant 7 certius ex qunt cū cōsideratōē opantes.
Alit. etiā possunt exponi ōba cōm. ut uidebit statim.
S. q. tūc iunior. unde g. pcedit q. una itentō imu-
tar itellm pter aliā sibi cōiūctā. p. q. nō cōtingit ex
pte itellctūs agētis neq. uolūtatē. Forte dices dū ē
q. h. puenit ex aia cogitativa q. cogitat unū idiuuū
unū qdditatē sū idiuuū alit. Cogitat o. uel scd. se
uel i suo accidēte uel i suo effectū ppo. Et si querat
ulterius q. aia cogitativa cogitat pus idiuuū h.
qdditatē 7 nō illius. utinā scit cām h. quā ignoro.
Scio istā ēē i gēnam nō pnam mihi. nā mīta eoz
qui ita bñ tenent scire. cōtinent se ignorare. h. tamen
nō ē remotū. qn celi cū suo motore sit cā h. Et hoc
assimilat illi dicto homeri. talis est itellcūs i trenis
hoibz qlem iduat in oie p. teoz uitorq. nisi q. iste
hō nō intellexit oriam int. sensū 7 intellectū ut ei i
ponit. 12. Sed. 12. bñ uidit oriam illā ut ex dicit.
Et forte illi cōcesserūt q. actus nri itellctū necessāio
eueniēt. Et sūt actus uolūtatē. un 7 impēdōdes
dicit. q. ad pñs uolūtas auget i hoibz. unde eis semp
sape altera pstant supple corpa celestia. i. ad agēdū
nccitant scdm cōm. pñtānt hōre pñtis. Mos autem
dicim? istos actus ēē liberos 7 a nullo agēte nos ne-
cessitati ad eos. licet a corpihus celestibz contingat
nos aliquālit ad h. uel illud uolendū uel itelligendū
inclinat. Et ppter h. 12. dicit i. 8. phicor. Nihil ergo
phibet magi aut forsan nccūm i corpe multos fieri
mot? a cōditōe. hōz aut quōdā itellm aut appetitū
mouere. Et huic bñ cōcordat dictum cōm. i. 2. celi 7
mūdi c. d. reglaritate mot? ubi dicit q. cā diuersitatē
7 desiderij 7 ymaginationis ē diuersitas cōuenientis
ab extrinseco 7 diuersitas passionū corpihus ab eis.
Sed tu dices q. h. nō est nisi cā cōis 7 uis oīum
effectiū nālū. s. celi cum suis motoribus. Et ego
dico q. meli? ē scire tñ q. nihil. Redēdo tamē ad
ppositū dico q. aia cogitativa cogitat unū idiuuū

anuis qddatis pter idiuuū alterius quidditatis
 7 dīpōit itellēm pōibile ad itelligere illius qddi
 tatis. id itellēs agēs facit itelligē illā qdditatē sine
 alia. Et forte ad istā itentionē dīcōm. q. nos abstra
 him? 7 itelligim? cū uoluim? .i. cū cogitauim? .7
 isti act? sūt rēducti ad uolūtātē nām. i. ad nām co
 gitationē 7 h̄ puto uer? . q. si h̄ mō itellecit soc? nē
 uerba pīnducta cōdes sum? . s. n̄ appz mibi q. sic in
 tellexit. Sufficit. n. mibi cōtra illū itellēm quē pu
 to eē falsum dīspūtas. ¶ Itē i p̄dicto sermone nō
 satis appar? modus cālītātē itellēs agentis sup actū
 itellētus pōibilē. s. an sit cā remota an cā p̄pīnqua
 Si. n. dicat q. sit cā p̄pīnqoz 7 īmediatōz q. fantas
 ma. h̄ est īcōueniēs. q. cā remota h̄t uīozis cālītātē
 sup effectū quā p̄pīnq. 7 sic fantasma eēt uīozis cā
 lītātis sup spēm itelligibīlē quā itellētus agēs qd
 est absurdū. ¶ Et si cōcedat ipm eē cām remotam
 7 fantasma causam p̄pīnqozē. dicat ipse quo? agēs
 īmotū dīstīctū scdm esse ab agente p̄pīnqozī agit
 mediātē illo nīlū īpīmedo. Et h̄ nullū iueit exē
 plū qd scīaz. 7 utinā placēt isti socio 7 alijs fratribz
 soluere istas dubitatōes si esset pōibile. esset enim
 magnū auxiliū ad noticiā h̄ nobilis ētūē. ¶ Qibz
 ḡ cōsideratis cōfiteor ad p̄ns me nescire aliquā neces
 sitatē h̄ cōclusionis q. itellētus agēs efficiat speciem
 itelligibīlē mediātē fantasmate. 7 uere nō apparēt
 mibi q. itellētus agēs h̄t aliquē modū cālītātis
 agend sup h̄ mōi spēm una cū fantasmate. ¶ Dō. n. ē
 fingendū q. h̄ ambo agāt spēm itelligibīlē ex eq
 uel scdm modū eundē agentis. Sicut duo homines
 eque fortes dicerent trahere unā nauē ex eq. talia
 enī agentia nō sunt inter se eēntialit ordinata. 7 sūt
 eīdem ētutis scdm spēm ut māifestū est īducendo
 cui? oppōitū h̄ origit ut etiā māifestū est. utinā ego
 uidere modū cālītātis efficientis quē h̄t itellētus
 agēs su p̄pīz itelligibīlē. quē si uidere h̄ n̄ obfātē
 tenerem īdubitant p̄titionē p̄ns dīctam. s. q. itelle
 tus agens est īmediatū p se p̄ncipiū actiū itelle
 ctōis mō p̄pīz declarato. ¶ S. q. nūc nō itelligo h̄
 cālītātē temptatō rēdere rōnibz 7 auctōitatibz qbz
 ut p̄bati. Suffitine? itaq. cā exercitatōis q. fantasma
 agit īmediatē spēm itelligibīlē nīlū coagēte ad h̄
 itellētū agente p̄pīz homī. Rēdeo. ¶ Ad p̄mam
 rōnem in cōtariū cū dī. nulla res uel uirtus exīns in
 corpe ē. possūz negare istā. eo mō quo accipit. īmo
 sicut uirtus exīns sine corpe pōt īmediatē pducere
 aliqd ī aliqd corpus ut motor celi īmediatē pducit
 motū in celo. sic aliqua uirtus exīns in corpe p̄cipue
 nobilissimo pōt aliquid īmediatē efficere ī aliquid
 īcorpozeo sine uirtute īmālī. p̄pīz illi corpi aut illi in
 corpozeo ī qd agit. unde dī q. ipm fantasma exīstēs
 in hūano corpe agit īmediatē ī itellētū pōibilez
 sine coopatione agentis ī mālīs qd sit p̄pūm homī.
 bñ tamē cōcedere q. ipm fantasma nō cōseruaret ī
 eēn? nec in cādo nīlū eēt aliqd agēs sepatū 7 īmāle
 ut puta motor celi. Et cūz ulterius dī q. ista n̄ p̄por
 tionant ad īuicez. s. res īcorpozea 7 res exīns ī corpe
 Dico q. nō h̄nt p̄portionē scdm magnitudinē. q. a
 res īcorpozea nullā h̄t magnitudinē. nec habent
 p̄portionē scdm duratōem tēpis. q. sūba īcorpozea
 ē duratōis īfinite. res aut exīns in corpe generabili
 7 cōruptibili ē duratōis finitē. finitū aut ad īfinitūz
 nīlū ē p̄portio. s. bñ p̄portionat sic q. unū ē actū tale
 qle ē alterz ī potētia 7 h̄ sufficit ad hāc itellectōis
 actōnem qntum ad p̄portōnez. fantasma. n. hūanūz
 ē uirtualit tale qle est itellētus ī potētia receptiua.
 unde cōm. dicit ī istoz. cōmtoz. 7 22. q. p̄pīatio que
 ē ī intentionibz ymaginat ē p̄pīatio in motore ut sit
 motor. S. p̄pīatio que ē ī itellētū pōibili ē p̄pīatio
 que ē in moto ut sit motūz recipies. ¶ Sed dices. ḡ
 fantasma nobilīōi mō h̄t spēm q. itellētus pōi

bilis. q. h̄tē aliquid actū uirtuali ē nobilīōi modo
 q. h̄tē actū formali. possūz dicere q. hoc ē uer? cetis
 paribz. s. si cetēta nō sūt paria nō oīz. mō h̄ cetēta n̄
 sunt paria. q. itellētus pōibilis h̄t spēm itelligi
 bilē īcorpalit oīo 7 īmālī. sed fantasma h̄t eaz eo
 q. h̄t eā. s. actū uirtuali quodā? corpalit 7 mālīter
 ētū aut fantasmatīs q. forte est ipm met fantasma
 exīstīt ī corpe utz ī 3. h̄. ¶ Ad aliud cū dī q. itelle
 ctus agēs ē. oīo q. uer? ē. s. n̄ oībz illis modis qbz
 itellētus pōibilis est potens oīa fieri. itellēt? agent
 potēs ē oīa facere. dī ḡ scdm hāc uīā q. itellētus agēs
 ē potēs oīa facere qntū ad cognitōem eoz ulem. Et
 h̄ apte docet cōm. cū dicit q. facit oīa potētia itellecta
 actū itellecta. S. ex h̄ nō sequit q. debeat facere oīa
 qntū ad eoz spēs. īmo ipse qdditates mālī cogitate
 faciūt suas species ī itellētū. ¶ Et ad auctōitatē
 cōm. dī q. oēs referende sūt ad ipm actū scdm itellētū
 qui ē itelligere 7 nō ad actūm pōzem q. est species
 itelligibilis. Cū ḡ dicit q. uenim? idē trāferti dī or
 dīne ī ordīnē itelligit de una cognitōe ī aliā cogni
 tionē ordīnatā. s. de cognitōne sensitiua 7 īdīduali
 ad cognitōem itellectiua abstractā. q. uelit dicē. cū
 unū 7 idē obm cōgscat diuersis cognitōnibz ordīnad
 s. qdditas ymaginata nccē est ut h̄ sit a cā agente 7
 recipiēte. ¶ Et etiā p idē itelligo illud qd ipse dīc
 in eodem cōmto parz ante uerba p̄p̄p̄sita. s. q. sola
 intentio ymaginata nō sufficit admouendū itellētūz
 s. ad itellectōnem. 7 subdit rōnem pulcrā. q. si sic n̄
 eēt oīa int ule 7 īdīdualē. i. int cognitōnem ulem
 7 īdīdualē. Cūz cōne ratō ē. q. nūc uirtus īdī
 dīdualis pōt īmediatē pducē cōp̄hensionē ulem.
 unde si ymaginatiua aut eius uirtus cāz īmediatē
 itellectōez sequēt nccō q. itellectio esset cōp̄hensio
 seu cognitō īdīdualis 7 sic nulla eēt oīa int cōp̄
 hensionē ulem 7 īdīdualē nec p cōns int ule 7 īdī
 dīdualē. S. si q̄terēs. p̄p̄t qd uirtus īdīdīdual pōt
 cāre spēm ulem 7 nō pōt efficere cognitionē ulem.
 Ratō h̄ ē bona 7 sufficēs itelligentibz. quia cogni
 tōis ē op? p̄fectissimū uirtutis cōgscētis ule. und si
 ētū īdīdīdual agēt cognitōz ulem p se 7 īmediatē
 sequeret q. eēt nobilīōz q. uirtus abstracta recipies
 illā cōp̄hensionē. eo q. semp p̄ncipiū actiū alicui?
 opationis ē nobilīus receptiū. Et illud ē simplicit
 nobilīus cui? opatio uel actus est simplicit nobilīōz
 nobilīssima opatione alterius. si ḡ fantasma ageret
 īmediatē ipm itelligere esset simplicit nobilīus q.
 potētia itellectiua qd ē absurdū. s. spēs itelligibīl
 nō ē actus ultīm? 7 finalis potētīe itellectiue. īmo
 ē eius dīspō ad suū actū finalē. Unde qntumcūq.
 fantasma agat spēm itelligibīlē 7 itellētū pōibilis
 eā recipiat. nō sequit ex h̄ q. fantasma sit nobilīus
 simplicit itellētū pōibili. eo q. nobilitas potētīe
 iudicat ex sua opatiōe nobilīōi 7 finali. Iustū. n. ē
 a fine oīa appellati scdm 22. 2. h̄. ¶ Dic tam forte
 cōcedi possēt q. fantasma īqntum ē actiū spēi intel
 ligibilis ē nobilīus q. itellētus pōibilis īqntū
 ē receptiū? ip̄sū spēi. nīlū uellem? dicere q. cetēta n̄
 sūt paria sicut p̄ns dicebat 7 forte melī. ī istud sit
 p̄bāble. ¶ Per idē etiā ad aliā auctōitatē cōm. cū
 dī. q. nccē ē q. nō mixtū ē. trīdet q. itellecit de tali
 mālī qd ē opatio finalis potētīe īmālīs sicut est ipm
 itelligere. 7 h̄ ipse significauit ī uerbz p̄cedentibz
 ibidē. n. dicit sic. S. mouit 22. ad ponendū mouēs
 sepatū a mā ī factōne formatiua uirtutū intelli
 gibilīūz uel itelligentiū. q. uirtutes itellectuales
 apud ipm nō sunt mixte cum mā. unde nccē est ē.
 Ecce cōm. dicit ī factōne formatiua uirtutūz intelli
 gentiū. p forationē aut uirtutis itelligentis cōue
 nit cōm. itelligere ipm itelligere ut appet ī multis
 locis h̄ tertij p̄cipue ī 2. cōmtoz. 7 22. 7 ī multis
 alijs locis. ubi. n. nos h̄m? itelligē ipse h̄t formare

p̄ intellectū 7 i hac ocozdātia fuit mibi gaudiū ma-
gnū. Ad rōnes in p̄ncipio qōnis adductas. Ad
p̄mā patz p̄ oīfūctiōē posita in qōne p̄cedente in
solutiōe p̄me difficultatis. 7 tu applica ad p̄positum
ga p̄p̄t b̄reuitatē oīmīto. Ad aliā sūt p̄p̄t ex vici-
uider. n. mibi eē p̄babilē intellectū agentē nō eē cāz
actiūam sp̄ci intellectiblis nec imēdiatē nec mediātē
fantasmate p̄p̄t rōnem p̄us viciā. hēc tñ scripsisse i
tendo salua mibi p̄fēctiōē aliū viciā si mibi aliā
melius appareret. Tāsmutari. n. i talibz difficulta-
tibz ad aliā op̄ionem p̄p̄t meliōz rōnem nō debet
imputari incōstātie. S; ad herere p̄tinaciter op̄inōi
p̄p̄t 7 tristari p̄p̄t oīmītē op̄ionēz p̄p̄am ē homis
agresfē 7 indisciplinā sicut hēt ab 12. in 7° ethicorū
Ad aliā cum dī. q. ex q̄ rōne zc. Circa hāc rōnem
est sciendū. q. p̄p̄t istā rōnem dixerunt aliqui sp̄m
intelligibilē fieri imēdiatē ab actū uirtutis cogitatie
7 dicit ip̄am sp̄m intelligibilē nō manere i intellectu
p̄ actualē cōsideratōēz q̄ nō manet cessante intellectu.
P̄ā qua rōne fantasma unū i diuidui albedinis facit
sp̄ciē intelligibilē i intellectu. eadē rōne fantasma aliū
i diuidui albedinis facit sp̄m simlē in ip̄o intellectu
7 sic si h̄. sp̄s referunt i intellectu p̄ actualē cōsid-
rationē 7 p̄ cōgnitiōē tūc intellectus simul hēbit p̄fē-
sp̄s intelligibiles ei dē q̄dditatē respectu ei dē indi-
uidui. Et bñ dico plures simul. q. i diuersis generi-
bus i diuersis instātibz generatū habet bñ. 7 hoc uir-
ualde absurdū. de q̄. n. feruēt h̄ sp̄s intelligibiles
cū una ip̄az sufficiat ad intelligendū q̄dditatē albe-
dinis. simlēt aut 7 i aliis. Sed tenendo cōmunēz
doctrinā in isto pōt cōcedi q̄dditatē. 7 q̄ h̄ sp̄ciē
mīte disponit intellectū ad intelligendū illa i diuidua
albedinis a quozuz fantasmatis cānt. Et quis una
sp̄s sufficeret ad intelligendū q̄dditatē albedinis. tñ
nō sufficēt ad intelligendū oīa i diuidua illius. 7 h̄
ē p̄babilē. Qualit̄ aut una sp̄s p̄ficit ad intelligendū
q̄dditatē 7 i diuidui uisum ē pus. Aliū aut dicit
aliqui q. cū fantasma unū i diuidui fecerit sp̄m intel-
ligibilē i intellectu possibili q̄ oīu illa manebit nunq̄
fantasma aliū i diuidui ei dē sp̄ci i fantasia eius dē
hoīs exnīs faciet sp̄z intelligibilē i ip̄o intellectu. q. p̄e-
dēs ip̄ediet 7 reddet intellectū i dīsp̄sitiū ad receptōz
alterius sp̄ci. cū recipiēs debet eē denudatū a nā re-
cepti siue a recepto scōm sp̄z. Et forte isti cōcederēt
q. nec fantasma alterius hoīs generat nouā sp̄ciēz
s; oēs intelligūt p̄ unā sp̄m cū ip̄a est actū cōformis
fantasmatis eoz. itaqz cū unū i diuidui albedinis
mediante fantasia forā fecerit sp̄m intelligibilem i
intellectū. 7 ista manēte plato ymaginet illud indi-
uiduū albedinis uel aliud nō cōtingēt noua sp̄ciē
intelligibilis diuersa a p̄ore. s; plato intelliget p̄ eadē
in q̄ntū h̄nt q̄ndā cōformitatē ad fantasma ipsius.
Sicut. n. unū cōtrariōz exnīs i aliquo subō impedit
generatōnem alteri i eodē q̄n illa cōtraria sūt eque
fortia. sic forma penitus ei dē sp̄ci cum alia agens i
subiectū aliq̄ impedit ip̄m simul recipere aliā ei dēz
sp̄ci. 7 sūt dicendū eēt de duobz sensibilibz eius dēz
sp̄ci p̄ op̄ationē ad mediū 7 ad sensum. utz uertū sit
bona est cōsideratio.

Restat ulterius igrendū. Utz intel-
lectū agēs sit aliq̄d aīe nre hūane.
7 ut q̄ nō. q. si eēt aliq̄d aīe nre
hūane. aut eēt potētia seu uirtū ei
aut ps eius p̄sufficientē diuisione
scōm oīum cōfessionē. s; nō pōt esse
potentia uel uirtus. q. oīus ē de genere qualitatū ut
satis p̄ i p̄dicamētis. Intellectus aut agens est quedā
suba actū ens nobilior possibili scōm. p. in l̄ra. g. nō
ē p̄p̄t uirtus nālis aīe nre. Si autē dicat q. est ps aīe
7 cū nō sit ps q̄ntatiua ut manifestū ē. aut g. eēt pars

eēntialis. aut subiecta. n̄ subiecta. q. sic aīa nostra
hūana nō eēt una scōm sp̄m. cui op̄positūz omnes
cōcedūt. 7 12. significauit i 2° h̄. ubi dicit. Utimū
aut 7 minimū scōm rōnez 7 intellectū. nec pōt esse ps
eēntialis. q. tunc aīa hūana nō eēt suba simplex s;
cōposita. q̄d ut absurdū. quia forā debet eē simplid
eēntie scōm auctorē libz. s. p̄ncipioz. Op̄positūz
arguit auctoritate 12. vi. q. necesse ē in aīa eē has
duas oīas. s. intellectū possibilē 7 intellectū agentēz 7
cōstat q. nō sunt i alia aīa nisi in aīa hūana quare zc.
In dicta qōne dicit aliqui snia; 12. 7 cōm. fuisse
q̄ intellectus possibilis ē quedā suba intellectualis sim-
plex i suba p̄ se subsistēs actū forālū dese 7 non est
suba pure i potētia receptia. 7 isti cōcedūt q̄ intellectū
agēs nō sit aliq̄d aīe hūane. imo ē quedā suba actū
subsistēs q̄ facit de potētia intellectus actū intellectū
distinctū ab intellectu possibili. Nec pōt dici q̄ intel-
lectus agēs sit uirtus uel potētia nālis ei dē potētie
sube. qm̄ sic unū 7 idē simplex 7 i diuisibile i suba
7 p̄ se subsistēs hēz potētia actiua 7 potētia passiua
7 receptiua respectū ei dē q̄d ē i possibile. Rōnes q̄b
mouent ad p̄bandū p̄positūz uidebunt p̄ cū moue-
bunt dubitatōnes cōtra op̄ionem istā. S; ista po-
sitiō ut mltū dubitabil. p̄ aliqui sic arguit. Illud q̄d
recipit oēs actus nō oīz ē aliq̄s actus dese formalit̄.
q. tunc idē recipit se ip̄m. s; intellectus possibilis reci-
pit oēs actus. q. oīa intelligē pōt de nouo. q̄d non ē
sine receptiōe eoz saltē q̄ntūz ad eoz sp̄s. nihil aut
recipit se ip̄m nec sp̄m sui ipsius. ut manifestum est
q̄re zc. Et istā rōnem intellexit 12. i l̄ra cū dicit.
Nec est itaqz qm̄ oīa intelligit zc. Item pōt sic
argui. Si intellectus possibilis eēt suba intellectualis dē se
actū. sequēt q̄ aliq̄d recipit ei dē sp̄ci cui ip̄o q̄d ut
i possibile. 7 p̄bō cōnam. q. oīs suba intellectualis exnīs
actū de se forālū ē de se intelligēs 7 intellecta. 7 intel-
lectū est idē cū suba tali q̄ se ip̄am intelligit 7 h̄ signi-
ficauit 12. cum dicit. Scia aut speculatiua 7 scibile
idē ē. s. i se patis a mā actū subsistētibz. sic intellectū
possibilis scōm istā positiōnem erit de se intelligens
7 intellectū intellectōne que ē sua suba. Cū ḡ intellectū
possibilis aliq̄n recipiat intellectūz sue p̄p̄t substantie
ut q̄b intelligens expit in se ip̄o. q. cōtingit unicuiqz
intelligē dē nouo subam p̄p̄am sui intellectus. sequētur
q̄ intellectū sube intellectū recipiet intellectūz sube
intellectus 7 sic idē saltē scōm sp̄m recipiet idē scōm
sp̄m p̄ se 7 p̄p̄e. Q. autē intellectus possibilis qm̄qz
dē nouo intelligat suā p̄p̄am subāz scōm se. h̄ uidetur
testificari cōm. 12° methaph. cōmēto 18° i fine ubi dicit
Q. si intellectus denudet apud p̄fectiōnem humanā
a potētia necesse est ut destruat h̄ actio ab eo q̄ ē alia
ab illa q̄ intelligit alia entia. s. mālia. 7 tunc nō intel-
ligimus oīo p̄ ip̄m. aut intelligim? scōm q̄ actū ei
est suba eius. i. intellectōne sue sube. p̄p̄e. s; i possibile
ē ut in aliq̄ hōza nō intelligam? p̄ ip̄m. Relinquit ḡ
q̄ si intellectus fuerit denudatus a potētia 7 intelliga-
mus p̄ ip̄m scōz q̄ actū eius ē suba eius. i. intellectōne
q̄ intelligat ei p̄p̄a suba. nō q̄ de nouo cōtingat intel-
lectū q̄ ē idem eēntialit̄ cū eius suba. q. sicut ip̄se nō
incipit eē de nouo. sic intellectū q̄ ē idē eēntialit̄ cui
eo nō incipit eē de nouo. s; mō p̄dicto. s. q̄ tūc intelli-
gimus ip̄sum scōm p̄p̄am subam eius. 7 ip̄e recipit
intellectōnem sue p̄p̄e sube de nouo. 7 sic sequitur i
cōueniēs p̄dictum. Sed aliq̄s cauillaret h̄ q̄ quis
intellectus possibilis sit suba intellectualis actū ex-
istēs de se forālū. nō tñ ip̄e intelligit se ip̄m p̄ se intel-
lectōne q̄ sit ei suba. 7 sic nō sequit illud cōueniēs
7 cū dī q̄ oīs suba zc. Dicit cauillator q̄ nullūz est
cōueniēs de illis substantiis q̄ sunt nate imitari ab
aliq̄ exnēte i corpore. s; intellectus possibilis quis p̄nat
q̄ sit suba actū ens de se. tñ natus ē moueri ad actū
suū ab aliquo siue ab aliq̄b exnētibz i materia. s. ab

intentionibus ymaginibus. **C**ontra istud est 22. q. 3. ista
 positione intellectus possibilis posuit esse actum ens de
 se formaliter quod moueat a fantasmatibus ut manifestum est.
Quod autem quod de se est ens actum natus ante quod moueat ab
 aliquo habet aliquam operationem natus posuit quod moueat ab illo.
 7 sic intellectus possibilis posuit natus quod moueat a fantas
 matibus habet aliquam actum de se. 7 quod erit ille actus nisi
 intelligere suam substantiam non ut possit assignari rationabiliter
 nisi quod fingat. igitur idem quod posuit. **E**t ostendit. quia oio ut
 irrationabile quod ens actum de se nulla operatione habet nisi
 sola receptione 7 nulla uirtute nisi receptiua. **C**on
 stat autem quod intellectus possibilis nulla operationem habet
 nisi passionem secundum 12. 7 omni in isto. neque uirtute
 nisi receptiua secundum eos. quod igitur est ens actum de se for
 maliter. **E**x his itaque ut quod illa positio sit contra rationem
 quantum ad hoc quod dicit intellectus possibile esse substantiam
 extrinsecam actum de se. ut ena est contra uerba 12. 1. ista. 2.
 propter principium ubi dicit. quod intellectus possibilis non habet
 nam nisi quod possibilis uocatus est. **E**t patet etiam post. quod
 nihil est actum eorum quod sunt ante intelligere. uerum quod isti
 exponunt ista obia sicut dicebat posuit referendo ad opi
 nionem antiquorum. quod ponebat aia esse positam ex oibus rebus
 ut oia cognosceret. contra quod dicit 12. quod intellectus nihil est
 actum eorum quod sunt. sententiam malum ex quo antiqui dicebant
 ipsum esse positum. si solus est in potentia receptiua spiritus eorum
 quod uis de se sit substantia abstracta actum. **S**ed istud non ut
 satisfacet ad intentionem 12. quod loquitur utrum aliquid reflexi
 one 7 terminatio ad entia malia ut patet in eius uerbis
 7 in uerbis omnium. **I**tem quod isti dederunt intellectui agente
 non esse aliquid aie nre. ut ualde absurdum contra 12. 7
 omni. 12. n. tractat in isto. de intellectu possibili tanquam
 de pre aie. ut manifestum est in principio habet ubi dicit. de
 pre autem aie. **E**t ostendit quod intellectus possibilis non est pre aie
 intellectu huius disticta contra aliam pre nisi contra intel
 lectum agentem. 7 si dicas quod est pre aie huius disticta
 contra aiam sensituiam. contra hoc est. quia illo ca. **Q**uod autem
 sicut in oia dicit 12. quod necesse est aia nra esse has duas
 oia. s. intellectum agentem 7 possibile 7 non est in alia aia
 nisi in aia huius. **E**st etiam hoc contra intentionem omnium. in multis
 locis. dicit. n. omni. 18. **Q**uod fuit necesse has duas ac
 tiones aie attribue nobis. s. recipe intellectum 7 facere eum
 quod uis agens 7 recipiens sunt sube etne. propter hoc quod hec
 due actioes sunt reducte ad uoluntatem nram. i. ad co
 gnitionem nram. ut credo. s. abstracte intellectus 7 recipe
 ea. 7 patet per in eodem commento dicit. quod cum nos inuenimus
 agere per has duas uirtutes cum uolumus. 7 nihil agit
 nisi per suam formam. idem necesse fuit attribue nobis has duas
 oia intellectus. **I**tem in omni 4. dicit. quod intellectus ex
 istens in nobis habet duas actioes. i. duas passioes. quod
 una est de genere passiois 7 est intelligere. 7 alia de genere
 actiois 7 est abstracte foras 7 denudate eas a materiis
 7 alia multa ad istam intentionem. **Q**uidam igitur tenentes
 predictam opinionem quantum ad actualitatem intellectus possibilis
 dicit quod intellectus agens non est aliquid aie nre. non obstat
 quod utrum sit substantia actum subsistens. non solum. non potest esse substantia
 una ex duobus substantiis quantum una informatur alia 7 inte
 ret ei. uerum etiam ex duobus substantiis actum quantum una non est
 disticta ab alia loco 7 subo 7 cum habet actus unius siue
 operatio immediate dependet ab alia 7 propter. unum secundum omnium.
 ex motore celi 7 ipso celo quod unum propter illam causam. ut
 per omnem. 2. celi 7 mundi. 7 multoties omnium. uocat intelli
 gentiam mouentem celum foras ipsum. sicut patet per exercit
 citat in naturali philosophia 12. 7 omni. **A**uerrois. Sicut quis opo
 situm ex corpore humano 7 aia cogitativa sit quoddam ens
 actum 7 subsistens. 7 sit aia cogitativa secundum omnium. tunc ex
 his est una substantia. s. homo. una dico unitate sufficiente ad
 actum. propter eius quod est ut opus habere ut posuit omnium fuit
 secundum omnium. **U**t igitur intellectus possibilis in operatio sua depen
 deat ab intellectu agente. propter 7 immediate. ut ex dicit
 quod non potest esse quod unum ex his duobus substantiis. **D**ec
 est querenda talis unitas in rebus huius foras imales

sicut in illis quorum forme sunt males 7 inherentes. si autem
 reputo bonum 7 subtile dictum. tunc non ut oio sufficere ad
 intentionem omnium. sicut patet ex sequentibus. si tunc intellectus possi
 bilis esset substantia actum de se. non uideo quomodo ex ipso intellectui
 agente bonum esset quod unum modo predicto. si non credo quod sit
 substantia ens actum de se formaliter. ut statim patebit. **A**lii
 autem dicunt aliter. quod intellectus possibilis: dico autem intel
 lectus quod cognoscit aia 7 sapit 7 quod operatur aia 7 intelligit: non
 est aliquid substantia intellectualis actum de se formaliter. si est substantia
 pure in potentia in genere nature intellectualis. sicut materia
 prima est pura potentia in genere nature sensibilis. 7 si bonum
 probatum est posuit contra aliam opinionem. 7 dederunt isti quod intel
 lectus agens est foras in foras intellectum possibile 7 dant
 esse ei simplicitatem actum. ut sic aia rationalis huius sit substantia
 incorporea posita eternaliter ex duobus principijs intrinsecis
 quorum unum est de se pure in potentia 7 est simile materie. s.
 intellectus possibilis. 7 aliud est actus eius ipsum perficiens
 7 est simile forme. s. intellectus agens. 7 quod si sit intentio
 omnium. manifestum est in seipso obia eius posuit iducta contra
 aliam opinionem. **I**tem ipse dicit in commento 4. quod tu debet
 scire quod sicut lux est perfectio dyaphani. sic intellectus agens
 est perfectio malis. **I**tem in commento 2. ipse dicit. quod intel
 lectus quod est in nobis operatur ex intellectu agente 7 intellectu
 possibili. **I**tem in eodem commento. dicit quod intellectus malus
 perficit ab agente. **I**tem in commento 36. dicit. quod intellectus
 agens est forma in nobis. **D**icit etiam ibidem. quod intel
 lectus in nobis est positus ex intellectu agente 7 intellectu
 speculatio. uerum est tunc quod aliquid uoluit oes istas auaritia
 tates exponere per hoc quod omnium. consuevit uocare perfectum 7
 foras non solum foras quod informat 7 inheret. si alio modo.
 unum in commento 4. habet tertia. dicit. quod intelligentie perficiunt per
 se in se. s. inferior per superiorem. Sicut in 12. metaph. commento
 44. dicit. quod perfectio unius cuiusdam mouetur unum quod
 orbis perficitur per primum motorem. si constat quod nec primum
 nec aliquid alia substantia separata est perfectio in formas alia 7 id
 non sequitur quod intellectus agens sit perfectio in formas intel
 lectum possibile. **Q**uod autem intellectus agens sit forma
 7 perfectio intellectus possibilis. **D**icit uno. quod per tanto
 est quod sicut colores non uidentur in dyaphano nisi in sente
 lumie. sic nec intellectus intelligit res males nisi per te
 lumie intellectus agentis. quod lumie est ipse intellectus agens.
Quod istud nullo sufficit. quia patet ratione posset dici. quod
 fantasma est perfectio intellectus malis. quia nunquam intellectus
 possibilis intelligit rem malem nisi per te fantasmatem ei?
Item quo intellectus agens unitur possibili ut forma
 ipsi patet alium modum in quod de intellectu adepto ut uide
 bit per si deus uoluerit. si quia non philosophus est maximam certi
 tudinem in gere saltem secundum quod possibile est in materia
 subiecta. ut docet omnium. in 12. metaph. **D**ecesse satis
 scientificum inquit auctoritatis hominum nisi per quanto
 consonant rationi 7 principijs per se notis. **I**deo bonum ut
 teptate illa conclusionem resoluere in aliqua per se non. aut
 saltem cessare a multis. **S**uppono igitur per quod intelligere
 7 abstracte sunt operationes immanentes in intellectu. 7 etiam
 si appet manifestum ois sani capitis habet ab 12. quod me
 thaph. **S**ecundo suppono quod potentia actia est principium
 transmutandi alterum in quantum alterum 5. metaph. ex quo sta
 tim sequitur quod nulla operatio est immanens eo quod idem sit per se
 principium actum eius immediatum 7 receptiuum secundum
 idem. si per tanto quod principium actum immediatum est unitum
 receptiuo per se secundum esse. ita. s. quod sunt in eodem subo aut
 unum est in formas alterum. **T**ertio suppono quod intellectus
 agens est principium actum per se immediatum ipsius intelli
 gere. 7 si probatum est per sufficientem. **S**ed adhuc uolo probare
 ad prius ad maiorem certitudinem. 7 ad si accipio quod in
 intellectus agens non est immediatum principium actum spiritus
 intelligibilis. quia unum effectus non potest esse plures cause in
 in eodem genere cause per se eodem ut manifestum est per se idu
 cendo. **A**ltera. n. eaz supflueret. 7 dignitas est in na
 quod ea non sit aliquid ociosum. ut habet ab 12. per celi 7 mundi. 7
 3. habet 7 a omnium. 2. metaph. si igitur intellectus agens esset causa

actiua p se imediata sp̄i tunc fantasma nō eet isto^o
agēs et. aut g nullo^o erit cā actiua. aut erit cā actiua
remota. nō ē bandū p̄mū. qā pbatū ē p̄p̄positū h^o
s. q. fantasma sit aliquo^o cā actiua sp̄i itelligibilis in
intellectu. Si vō dat secū dū illud ē icōueniens oīo.
qā agens remotum hēt uisōem cālitatem q. p̄p̄in-
quū 7 pluriū est cā ut celū q. hō. Sūt aut 7 in alijs.
Nūc aut ipm fantasma detmīatū alicui^o q̄litaris nō
ē uisōis cālitatē sup sp̄m itelligibilem q. eet itelle-
ctus agens. qā itellctus agens si eet cā alicui^o sp̄i itel-
ligibilis eet cā oīs sp̄i. cū nō eet tō q̄te magis esset
cā uni^o sp̄i itelligibilis q. alteri^o. qd̄ aut fantasma
est cā solū unius sp̄i. s. illū qdditatē 7 indiuiduū ē
fantasmatū. remotū ē g. q. ipm fantasma sit cā actiua
remota sp̄i itelligibilis. g. relinqt q. itellctus agens
nō sit actiua imediata sp̄i itelligibilis. nec ē fingē-
dū q. hāambo. s. itellctus agens 7 fantasma eq̄liter se
hēant ad generandū sp̄m itelligibile. s. n. remotū ē
ē i qōne pcedenti. Vtius accipio q. abstrahere est
actō imediata. pueniēs ab itellctū agente. s. nō medi-
ante aliq. agente sepato ab eo. 7 h̄ est manifestū cūq.
itelligēt. pōt tñ declarari modica declaratōe p̄p̄-
tūiētes. qā certū est q. abstrahē itellctū nō puenit
p se 7 imediata a fantasmate. Ridiculū. n. eet dicere
q. fantasma abstrahēt qdditatē a fantasmatibus. 7
nullus h̄ dicit. sic. n. fantasma faceret de potētia itel-
lectis actū itellctū cū h̄ sit abstrahē ut i. phē^o sūt.
nec etiā sp̄s itelligibilis ē illū ex q. imediata pcedit
abstractō seu abstrahē ut etiā manifestū ē. nec itelle-
ctus possibilis. g. relinqt q. abstrahere ē imediata ab
itellctū agente. Tūc arguit sic. abstrahē qd̄ imedi-
ate ē ab itellctū agente cū sit quod dā agere. aut g. est
agere sp̄m itelligibile. aut est agere ipam itellctū
p̄mū nō ē uep. qā sic itellctus ageret imediata sp̄s
itelligibile qd̄ ē remotū. g. relinqt q. abstrahere est
agere ipam itellctū. cū g. ab itellctū agēte imedi-
ate pcedat ipm abstrahē. ut manifestū ē. alit. n. itelle-
ctus agens nō bñ notificaret p abstrahere. sequit q.
itellctus agēs imediata efficit itellctū. s. p. puatōne
altius medie otutis sepate ab ipō itellctū agente.
7 h̄ puto oīo ē uep. Ex q. bō āguo sic ad pncipale h̄
intenti. si itellctus agens nō eet unitus 7 diuinctus
itellctū p. s. sibi scdm ēē. tūc itellctū nō esset actio
īmanēs i aīa itellctū qd̄ ē absurdum oīo. 7 pbo
cōnam ex dictis. qā itelligere imediata depēdet oīo
ab itellctū agente. ut pbatū est. cū g. opa^o non dicat
īmanēs ex eo q. recipiat p se i illo eodē qd̄ ē pncipi-
um p se actiū eius imediatū. s. ex eo q. recipit in
aliq. cui suū actiū ē diuinctū scdm ēē. itellctus autē
possibilis ē ille i q. recipit itellctū subiectiue. ut ma-
nifestū ē. q̄te sequit q. itellctus agens ē diuinctū pos-
sibili. aut g. itellctus agēs ē diuinctus possibilis scdm ēē
tanq. uirt^o illi^o ei^o dē sube^o ē est potētia receptiua ipi^o
itellctōis. aut ē ei diuinctus tanq. suba qdam alia
q. uel ē uirt^o ē pncipiū imediatū actiū itellctōis
Si dicit p̄mū. h̄ ē absurdū. qā una suba simplex 7
īmalis hēret in se otutē actiua 7 receptiua unius 7
ei^o dē effctūs. 7 si q. nō hēret h̄ p. impossibili tūc argu-
endū eet alit. q. cū itellctus possibilis sit suba pure po-
tētia. ut pbatū ē pus. necesse ē q. eius pfectō pma sit
suba. 7 h̄ i dubitat ē itellctū agēs. 7 p̄et h̄ac itaq.
inuestigatō pōt esse certū. q. aīa itellctū sit opoita
eēntialit ex his duabz p̄tibz. s. itellctū possibilis. ut
ex subo. 7 itellctū agente tanq. ex forā informāte.
Ad h̄. n. q. itelligere sit actus īmanēs nō suffiat q.
itellctus agēs sit p se subsistens. 7 n. diuinctū loco
a possibili 7 agēt i ipm. qā mouere nō ē act^o īmanēs
i itelligentiā mouēte. 7 tñ itelligentiā ē non diuicta
subo aut loco a celo 7 mouet ipm imediata 7 p se.
7 cōtra istam positionem sunt difficultates non
pauce. Vna 7 pncipalis ē. q. scdm h̄ uidet^o aīa itel-

lectiua ēē corruptibilis cū sit opoita ex suba i potētia
7 ex suba q. ē ipius actus. s. p̄p̄t istā dubitatōz fiet
qd̄ sp̄alis. Alia dubitā^o ē. qā nullus actus corporeis
uel forā debet ēē suba opoita. s. aīa itellctiua ē forā
7 actū. g. zc. maior p. qā suba diuidit p māz 7 forāz
7 opoitus. 7 sic actus nō d̄ ēē suba opoita cū ex op-
posito distinguat. ut ex 2° h̄. mīoz vō p. ex diuini-
tōe cōi aīe q. diuini^o data ē i 2° h̄. 7 tñ illo qd̄ est
pure potētia i aliq. gener^o ēē iformatū oībz actibz
illius gener^o. ut ut i mā pma q. ē ens pure i potētia i
genere nate sensibilis 7 ipa h̄ i se oēs act^o sensibiles
generabiles 7 corruptibiles. si g. itellctus possibilis ē
potētia pura i genere nature itellctiualis ipe debet ēē
iformat^o oībz actibz itelligibilibz. 7 sic itelligentiā
mouētes corpa celestia iforabūt itellctū possibilem
hūanū. imo etiā ipe deus sūm^o uel supm^o iforabit
itellctū nīm itxerent. qd̄ ut oīo abfudū. 7 tñ aliq.
sic arguit. illud qd̄ imediata recipit accidētia n. d̄
ēē ens pure potētia. h̄ ē manifesta q. p se. s. itellctus
possibilis imediata recipit accidētia. s. sp̄s itelligi-
biles q. oīa sūt accidētia ut supponūt q̄te zc. 7 tñ
pma pfectō aliq. sp̄i nō est ens pure potētia. sed
itellctus possibilis est pma pfectō hoīs. ut p. per
cōm. in pma diuictiōe magna 7 ē cōmētūz quintū.
7 tñ si ex itellctū possibili 7 agente fiet una suba
p se. tunc itellctus agens i pnc^o uniret nob ut forā.
sicut itellctus possibilis. qd̄ ut ēē cōtra cōm. in isto 3°.
cōmētō 3°. 7 p. cōna. qā cōstat ut dicunt q. itellctū
possibilis uniret nob ut forā i p instanti generatōis
hoīs. ut p. cōm. i p cōmētō ubi dicit. q. nos p itellctū
distinguiunt ab alijs sp̄ibz g. zc. 7 tñ cōm. in iz^o.
methaph. cōmē. i8^o dicit. q. itellctus i potētia ē q. d̄
uel locus illius itellctus q. est in nobis. s. agend
non q. matia. 7 tñ ē iten^o cōm. q. in nob sit ou-
plex potētia cognoscitāia abstracta. s. h̄ cōtinget scdm
ista positionē. qā certū ē q. itellctus agēs ē potētia
cōgnoscitāia abstracta ut ex isto 3°. q̄te zc. 7 tñ si itel-
lect^o agēs ēē ps aīe hūane. sequit q. aīa hēret aliq.
opatoz oīo sibi p̄p̄az. s. q. n. d̄pēderet a corpe tanq. a
subo. nec tanq. ab obo. qd̄ ut impossibile 7 cōtra A. 2°. i
3° h̄. 7 i. phē^o i8^o. 7 p. cōna. qā cōstat scdm A. 2°. cōmē.
q. itellct^o agēs itelligit se ipz p suba subam. 7 ad h̄ q.
seipm itelligit nō idiget fantasmatē tanq. mouēte.
q. tūc recipet ab ipō. qd̄ ē impossibile. nec idiget corpe
tanq. subo. h̄ etiā certū ē scdm pus p̄bata q̄te zc.
Ad p̄mū istoz cū d̄. nullus actus corpis zc. pos-
sum^o dicere q. duplex ē actus. un^o ē actus inhērens
7 de isto forte uep ē qd̄ h̄ assumit. alius ē actus sub-
sistens. 7 iste bñ pōt ēē opoitus. 7 sic ē d̄ itellctū
hūano. ut ex pus dictis. scdm A. 2°. Alit pōt dici q.
nullus actus corpis ē opoitus ex mā corpalis 7 forā
qā sic duo corpa eēnt sū eo q. ad^o simul ē cū eo ē est
actus. s. aliq. actus talis 7 detmīatus pōt ēē opoitus
ex duobz pncipijs abstractis. qz unū ē subm 7 aliū
ē forā 7 pfectō. 7 sic ē h̄. 7 cū d̄ h̄ic. q. suba didit zc.
uep ē accipiēdo subam opoitam ex subo māli 7 forā
ei inhērente. 7 uocat ibi actus oīs suba q. n. est matia
corpalis. nec opoitus ex mā corpalis. Ad aliud cūz
d̄. qd̄ ē pure potētia zc. pōt dici q. uep est uel q̄tūz
ad ēē reale eoz actiū. uel q̄tūm ad eoz silitudiuep
7 sic ē h̄ic. itellct^o. n. possibilis ē potēs oīa fieri mō
similitudis 7 receptōis. ut ex isto 3°. uel d̄ q. uep ē
si illud ens in potētia sit diuinctū p diuictas ptes
q̄tū una sit applicabil^o uel appropabil^o uni illoz actiū
7 altera alteri. s. si nō. nō oīz. 7 sic ē h̄. Itellct^o enī
possibilis hūan^o nō ē diuictus p diuictas ptes nūero
uel sp̄e diuictas ut ex p̄dictis. 7 iō nō ē applicabil^o
oībz actibz itellctiualibz q. ipm realit^o debet iformat^o.
s. qā infimus ē in genere nature itellctiualis. ut p̄uif
dictū ē. iō detmīat sibi pmo unū actū itellctualem
maxie diuinctū ipm subalit 7 realit^o iformantem

s. itellm agentē q facit de potētia itellcto actu itel
lectum. 7 eius actō reduda ē ad cognitōz nram. d h
tū fiet qd spālis. s. utz itellctus possibilis sit in qly
itelligētia q itelligit aliqd extra se. **¶** Vt dicit q. maio
ē uera si illi actus nati sunt qnq opati 7 qnq n. tales
enī actus sunt trāsmutabiles aliquo. 7 iō indigent
aliq subo trāsmutabili. s. si sunt actus q semp cōtinue
7 uniformit opant n oq q sunt iformātes aliqd sub
iectū. eo q oio sunt itāsmutabiles 7 p se 7 p accūs.
7 sic ē de talibz itellctibz q mouent corpa celestia.
ut 8° phicoz 7 iz^o methaph. **¶** Ad aliud cū or. illd
qd recipit zc. pōt dici q uerū est q nō ē ēē tale ens
pure potētiāle qd nō sit ps alio actus. s. si ē ps alio
actus tūc pōt recipere imēdiate aliq accidētia nō qdēz
imēdiate p abnegatōnez mediū finalis. imo finalis
actus itellctus possibilis ē itellctus agēs. s. p abne
gatōnez mediū receptiuū 7 sic or itellctus agēs ab
ipīs spēbz itelligibilibz q uis hāmo uniat itellctū
possibili sine mediū receptiuo. qā itellctū agēs uniat
ei tanqz eius pncipal actū 7 finalis. s. spēs itelligibil
nō sic. s. tanqz dispōnēs ad itelligere. **¶** Aliū dicit
aliq q itellctus possibilis nō solū recipit formas ac
cidētales. imo aliquas subas abstrāctas 7 imātales
dicit. n. q suba mālis itelligit p suā pām speciez
q ē de genere sube. aliū. n. nō repntaret ipam subāz
ppe. nec tū ppe sūt itellctū possibilis sicut forme
subales qā nō sūt ad oādū ei ēē simplicit. s. ad repn
tandū ipas subas māles. **¶** Et si dicas. oīs suba im
mālis 7 abstrācta ē actu itelligēs 7 itellctas. **¶** Pos
suz ocedē q iste spēs subāz imāliū sūt actu itelligē
tes nō tanqz illd qd itelligit. s. tanqz illud q itellctus
itelligit. pncipit. n. ipm itellctm possibile ad itelligē
dū subas māles qē repntant. sicut forme māles per
ficiūt māz corpālē ad opandū opationes natales ul
corpāles. **¶** Et tu dices. oīs suba imālis ē eterna. quia
abscissio matie a rebo est cā ppetuitatis. ut dicit cōm.
2° celi. pōt dici q uerū ē d suba māli q nō ē repntatiua
alic/ sube mānalis. s. si est repntatiua alic/ sube māli
pōt ēē generabil 7 corruptibil qquo. **¶** Vel dicat q
suba imālis q nec ē matia nec dēdet ab aliq exēte
i matia est eterna. s. si sic. pōt ēē generabilis 7 corrupti
bilis. **¶** Et p h p ad auctoritatē cōm. cū dicit. q ab
scissio zc. p istā. n. auctoritatē paret sūt q spēs acci
dentis nō esset generabilis i itellctū. qd ēit falsuz
scdm oēs. unī cōdōnanda ē mō p dīcto. **¶** Ad aliud
pōt dici. q itellctus possibilis nō itelligit a cōm. ēē
tota pma pfectō hoīs. s. pā pme pfectōis ppe homīz
nobilissime. p tanto. n. uocat ipm pma pfectōz quia
ipe ē pōz q cīcia 7 q itelligere. **¶** Ad aliā oīo ad
pns. q itellctū agentē nobis uniat i pnci ut formā
pōt duplicat itelligi. **¶** Vno ut forāz subālez uel scdm
se ipm 7 sic ē uerissimū. qā i pncipio ē idiusus loco
ab hūano corpe 7 est natus opati p ipm in qstuz ei
actō. s. abstrāctō non recipit i itellctū possibilis nisi
fuerit dispōit p aliqd exēns i corpe hūano. Alio pōt
itelligi itellctū agentēz uniat nobis qāum ad ei
cognitōz 7 sic nō uniat nob in pncipio. qā nō statim
hēm? cognitōz eius pfectā. imo adhuc requit cogni
ōiūz qdditatū abstrāctabiliū qē ipe ē apt nat/ facit
actu itellctas. ut melius uidebit i qōne de itellctū
sepataz teo ocedētē. **¶** Ad aliā auctoritatē cōm. pōt
dici uno. q h sic itelligit cōm. q itellctus agēs nō ē
cōpositus ex itellctū possibilis ut ex pte sua. 7 sic non ē
ei mā ex q. s. tū est eius mā in q. 7 h uoluit negare.
Itē h etiā p tanto potuit dicere. qā mā p ut accipit
famose ē pncipiū corruptōis rei q est i ea. locus aut
scdm q locus magi ē cōseruatiū rei locate. uel salte
nō ē corruptiū. sicut p n? oībz cōtines aliū nō ē pnci
piū corruptōis eius. Et ad istū sensū dicit cōm. q in
tellectus mālis ē sicut locus agentis nō matia. s. q
sit pncipiū corruptōis ei. q tū sit eius subm 7 p fci.

bile p ipm uoluit cōm. negare. **¶** Ad aliud oīcēdū. q
i nob nō ē duplex potētia cōgscitua abstrācta p rece
ptionē a nris fantasmatibz. s. alio pōt in nobis esse
duplex potētia cōgscitua abstrācta. 7 sic itellctus
agens nō recipit a fantasmatibz. s. solū possibilis. o
p se 7 dīcēte. Et ad illud qd sequit. qā nra hēbit
zc. possim? dicere q bñ hēt sibi opationē. p pā etiā
7 q ē eius suba uel cōns eius subāz. s. nullā nouā opa
tionē hz oīo sibi p pā sū corpe subo uel motio. 7 sic
itellctus 7 7 cū dicit. itelligentē quēcūqz zc. uerū
ē itellctōe noua 7 supaddita sue sube. s. itellctōe
sibi coetna q etiā est sua suba uel cōns imēdiate suāz
subāz pōt itelligē sine fantasmate. **¶** Ad tōz i pnci
qōnis pōtam dicit q est ps eēntialis mō pus oīcto
7 ocederet qā hūana tota nō ē oīo simplex suba
s. bñ ē simplex simplicitate oppōita p pnci ex matia
corpālī 7 forā corpālī. 7 h sufficit i tali forma subāz
stente q hēt qnq suā opationē imāntēz 7 qnq nō.
talis. n. idiget pncipio receptio 7 pnci actio sue opa
tionis. 7 p pter hoc dicit cōm. i cōmto iz^o. q quando
qs ituebitur itellctm mālez cū itellctū agētē tunc
apparebūt ēē duo unū uno mō. 7 aliud alio. sūt enī
duo. p p t oīneritatē actionis eoz. **¶** Actō. n. istius est
generare. illius ē o iformari. sūt aut unū. qā itellctus
mālis pncipit p itellctm agentē 7 itelligit ipm. 7 h mō
oīam? q itellctū cōtinuat nobiscū appet i eo q sūt
due uirtutes. qū una ē actiua. 7 alia ē de genere o
tutū passiuāz. nec tū putes q iste due uirtutes sint
unū? sube simplici actu substītend. s. unū? sube cōpo
site. scd? oueritas ptes ei/ eēntiales. q si istud oīcēs
multa incōueniētia seqēt. utz ex pmissis qte zc.

Quēqnt qnt. Utz itellctū possi
bilis hūan? sit i qly itelligētia que
itelligit aliqd extra se. 7 arguit p
q nō. qā si sic tūc itellctus possibil
ēet i itellctū agentē. qd ē abfur
dū. 7 p cōm. qā itellctus agēs itelli
git aliqd extra se. qā itelligit subas abstrāctas. ut
dicit cōm. i. ulto. **¶** Oppōituz arguit auctoritatē cōm.
i. ulto. cōmto 9°. ubi loqns d itellctū possibilis dicit.
q h nccio ē i oī itelligētia q itelligit aliqd extra se.
7 si nō tūc nō ēet mltitudo i formis abstrāctis. 7 iō
declātū ē i pma phia. q nulla forā ē libata a pōtētia
simplicit nisi forā pma q nūal itelligit extra se.
¶ Ad hū itellctū ē cōsiderandū. q itellctm possibilem
hūanū ēē i qlibet itelligētia q itelligit aliqd extra
se pōt itelligi ouobz mōis. **¶** Vno. q ē in ea scdm suāz
subāz sicut ps eēntialis ei/ qquo. alio. q tūz ad qdā
cōditionē sūlem cōditōi pncipis itellctus possibilis. s. q tūz
ad suā oīnutōz seu ipfectōz. **¶** Tūc dico ouo ad qdōz.
p q itellctus possibilis hūan? nō repit i qly itelligētia
q itelligit aliqd extra se scd? p mū modū. qd pbo sic
q i queh itelligētia itelligēs aliqd extra se ēet cōpo
sita ex itellctū possibilis hūano 7 qdā alia suba. tunc
oīs talis suba ēet trāsmutabilis aliquo. qd ut abfur
dū. 7 cōtra 7 7 cōm. in 8° phicoz 7 iz^o methaph. 7
p cōm. qā scdm cōm. i. iz^o methaph. oē cōpositum est
nouuz. i. trāsmutabile aliquo. uel scdm subam. uel
scdm accūs receptū in eo. **¶** Itē seqret. q qly itelli
gētia itelligens aliqd extra se recipet aliqd a fan
tasmatibz hūanis eo q ipe itellctus possibilis hūan?
nō ē nisi unus nūero i qcūqz scdm intentionem 7 7
7 cōm. 7 sic cū itellctus ipe possibilis recipet a fantas
mate forā itelligētia mouēs orbē stellaz uel sātū
recipet ab eo. qd ē abfurdū. **¶** Itē si itellctus possibil
scdm suā subam ēet nccius cūh? itelligētie q itelli
git aliqd extra se. aut h ēet. p p t mouere suū orbem.
aut p p t itelligere aliqd extra se. aut p p t mltitudine
spēcificā int eas. **¶** Non pmo. qā itellctus nō nō uī
ēē cā motus celi. nec z^o. qā itellctus nō agens etiā

XXVII

intelligit aliqd extra se 7 tñ ipe nō est opōit? ex itel
lectu māli siue possibili. **¶** Itē itellcūs possibilis nō
ut eē nccius alicui ad itelligendū aliqd extra se nisi
illud qñq; itelligat 7 qñq; nō. **¶** Tale. n. idiget trās-
mutari ad itelligendū qd nō ouet sube tali sū subo
itellcū nature. nūc aut itelligētie mouētes corpa
celestia sp itelligūt 7 eodē mō. 7 nō qñq; itelligunt
7 qñq; nō. ut; 12° methaph. **¶** Si uero diceret. q; q; eē
itellcū possibīlē i illis itelligentijs ad b; q; sint mltē
7 ouerfe scō; spz. b; ut incōueniēs. qā possibīle est
aliq; subas oīo simplices eē diuerfas scōm spēm ut
forā subalis ignis ē eq simplex sicut forā subalis aq
7 eo. 7 b; oīo scōm subas suas 7 tñ sūt ouerfe scō;
spēm. **¶** Et cōfirmat. qā si itellcūs possibilis hūanul
eēt i itelligentijs pōt b; ut ouerfificēt scōm speciez.
aut eēt eqlis pfectōis i oīo scōm se. aut eēt miod ul
maioris pfectōis i diuerfis. Si pmo tūc ex ipo nlla
pueniret diuerfitas i eis. si 2°. b; eēt absurdū. quia
sic eēt diuerfus scōm spēm i diuerfis. In talibus enī
subis imālib; diuerfitas scōm maiorē 7 miorē pfe-
ctionē ē diuerfitas specifica. uel nō ē sine ea. **¶** Ridicu-
lum aut eēt dicere. q; itellcūs possibilis hūanus esset
plures scō; spēm. un nulla apper necitas qre itellcū
possibilis scōm suā subam ppar; sit i alijs itelligētīs
tanq; ps eaz eēntialis. aut tanq; subiectū. nec isto
itellcū cōm. ut puto. **¶** 2° oīo q; itellcūs possibilis
bñ est i qñq; itelligētia q; itelligit aliqd extra se 2°
s. qñq; ad aliq; cōditionē silem cōditioni itellcūs possi-
bilis. q; qdē cōditio ē defectus pfectōis aliq;lis. 7 vōt
potētia uel potēntialitas. 7 b; bñt pbo sic. **¶** Si itelligē-
tie q; itelligūt aliqd extra se nulla i pfectō; hēret tūc
nō eēt ouerfe scōm spēm ab iuicē. nec a pma itelli-
gentia q; est deus qd ē ipossibile. 7 pbat cōna. qā que
sūt eqlis pfectōis eēntialis sunt e; dē spz. 7 eo. sicut
enī eqūitas scō; qñtitate ē unitas scōm qñtitatez utz
ex 5° methaph. sic cōnabile ē ut eqūitas scō; pfectō;
sit unitas scōm spēm. **¶** Si g; alie itelligētie debet eē di-
uerfe a pma 7 int se nccē ē ut hēant aliqd i pfectōis
respcctu ipius pmi 7 ad iuicē. ista aut diuerfitas nō
pōt itelligi pfecte sine intellectu possibili hūano ut
dclaratū fuit pus. **¶** Per hāc g; distinctō; p; solutō
cōnū. **¶** Itz at itelligētie aīe a pma sint aliquo^o cōpo-
site. s. ex eēntia 7 eē uel ex aliq; subo pteēntiali alio tñ
ab itellcū hūano ad pñs nō determino qre zt.

Dnc tēp^o ē qrendi. **¶** Itz itellcū
possibilis possit itelligere se ipm. 7
arguit pmo q; nō. qā sicut se habet
sensus ad sentire sic intellectu ad
itelligere p ouenientē silitudinez.
b; sensus nō sentit se ipm. imo n; suā
cognoscat sensatō; ut uult 12. i de sopno 7 uigilia.
nō. n. uisus sentit se ipm qñ uidet. **¶** Itē qd non est
sensibile nō est itelligibile cū itelligēt ul sit fantasia
uel nō ē sine fantasia. 7 itelligentē quēcūq; nccē ē fan-
tasma aliqd speculari. b; itellcū possibilis non est
sensibilis. utz ex isto 3° qre zt. **¶** Itē si sic tūc idem
esset i actu 7 i potētia respcctu eī dē. qd ē ipossibile.
qā ista sūt ualō opōita. utz 9° methaph. 7 hēt a cōm.
i pmo b; 7 p; cōna. qā itelligere ē actus respcctu
itellcūs itelligend. 7 itellcūs ē i potētia respcctu
itellcōis. utz ex isto 3° qre zt. **¶** Itē si sic aut itelligēt
se ipm p suā eēntiā seu subam. aut p aliqd aliud. per
sufficientē diuisionē. nō p se ipm. qā itelligibilia 7
itellcūs possibilis sūt eī dē cōis. qā alit itellcū
possibilis nō eēt potētia una. si g; itellcūs possibīl est
itellcūs a se ipo p se ipm. seqt q; etiā; alia itelligi-
bilia eēnt itelligibilia. p se ipa 7 tūc sicut intellectu
possibilis itelligit se. sic 7 alia itelligerēt. qd est ab-
surdū. lapis. n. 7 lignū nō itelligūt. si aut ipe itelle-
ctus possibilis est itelligibil; p itentionē aliā siue p

aliqd aliud. tūc cū alia itelligibilia. s. etiā mālia sint
intelligibilia p aliqd aliud 7 ipsa nō itelligūt. seqt
q; itellcūs possibilis etiā nō itelligēt. qd ē absurdū
7 b; est tō 12. i lra. **¶** Itē qd nō pōt mouere itellcū
nō pōt itelligi. itelligibile. n. mouet itellcū sicut
sensibile sensum. 7 ppi b; itelligē ē sicut sentire scō;
12. b. b; itellcūs possibilis nō pōt mouē itellcū
possibilē cū nihil moueat se ipm. 7 amplius. sp estia
bit spēs aliq; mouēs 3° phicoz. ipe aut itellcūs possi-
bilis nō ē spēs aliq; imo ē ens pure potēntiale scō; se.
¶ Opōitū; uult 12. i lra ibi. 7 ipe aut se ipm pōt
itelligē. **¶** Ad qdē; pmo dico bñter. q; itellcūs pos-
sibilis pōt se ipm itelligē. 2° ostendet q; nō itelligit
se ipm p se ipm. s. p suā ppar; subā. **¶** 3° uidebit mō;
p quē; cōtigit ei se ipm itelligē. **¶** 4° pmiū bñt pbat
pōt. qā itellcū possibīl pōt itelligē oē illud qd cō-
net sub eius obo p. sicut uisus pōt uidere oē illd qd
cōnet sub suo obo p. mō itellcū possibilis cōnet
sub ente qd est pmiū obo itellcūs qre zt. **¶** Itē itel-
lectū possibilis enūciat aliq; de se ipo scōm affirmati-
onē 7 negatō; ut q; ipe sit suba icorpea 7 ē i potētia
ad itelligibilia. 7 b; multa sicut p; ex pus dictis.
¶ Secūdu ostendit. qā si itellcūs possibilis eēt itellcū
p se ipm sine qñq; itellcū ē si bi supaddita sequēt
q; i ipo sua itellcū eēt id cū sua suba qd ut ipossibile
¶ Itā rōnez tangit cōm. i cōmēto 2° ubi sic dicit. 7 si
iste itellcūs eēt itellcūs p se cōtingēt in scia spe-
culatiua. q; scia 7 scitū eēnt idem qd ē ipossibile. cōna
nō est oīo māifesta. nec etiā ipossibilitas cōnd. 7 idō
cōsideradū ē i istis. cōna itaq; sic māifestat a qbusdā
nā mediū est ppiquū; extremis q; extrema int se. b;
bñ māifestū est. Cū g; itellcū 7 itelligibile se hēant
sicut extrema 7 itellcū sit sicut mediū int ea. seqt q;
si itellcūs 7 itelligibile sint oīo unū 7 idē cū eis 7
sic si itellcūs possibilis scōm se ipm est itelligens 7
qd itelligūt necesse est q; itellcū sua sit suba sua 7 sic
p; cōna. b; falsitas b; cōnd pōt sic pbat. nā si itellcū
possibilis esset sua itellcū eēntialit nūq; recipet de
nouo itellcū; sue ppe sube. nihil. n. ē p se receptiūū
aliq; qd ē eiusdē spz cū eo. oīs aut itellcū; ppa scō;
quā itelligūt suba ppa itellcūs possibilis ē eadē
scōm spēm p se loqndo sicut ipe est unū scōm spz.
si g; itellcū possibīl eēt sua itellcū nūq; recipet suā
itellcū; eo q; recipiēs o; esse tenuatū eēntialit
a tota spē ipius recepti. sicut pulchre dōz cōm. i isto
3° cōmēto 5° 7 7°. **¶** Ridiculū. n. esset dicere q; aliquid
eiusdē spz cū aliq; esset p se receptiū illū ut q; vna
albedo eēt p se receptiua alius albedinis. incōueni-
ens aut ut oīo q; itellcūs possibilis nūq; recipiat d
nouo itellcū; ppa sue ppe sube. qā q; itelli-
gēs expit i se ipo se itelligere. ppa subam itel-
ctus possibilis 7 eius oriam a sua potēntia qquo^o 7
ab itellcū agente 7 a spē itelligibili recepta i intel-
lectu. g; seqt q; itellcūs possibilis nō ē itellcūs
a se ipo p se ipz. **¶** Et ex b; seqt unū corzellanū q; etiā
pus positū est. s. q; itellcūs possibīl nō ē suba aliq;
itellcū; actu de se forālī. qā oīs talis suba ē de se
itelligēs 7 itellcū itellcū; q; ē sua suba scō; doctrinā
12. 7 cōm. i isto 3°. **¶** Sed dicit aliq; cōtra istud corze-
lanū. q; nō sequit. 7 cū oīs suba itellcū; actū
exns de se itelligit se ipam zt. vez est si sit tal; suba
actu q; nō sit depeēdens i opatione sua ab aliq; exnte
in mā. s. a fantasmate. b; nō pfficit. qā scōm istā posi-
tionē ipe itellcūs possibilis erit suba actu nāliter
pus q; moueat ab aliquo fantasmate hūano 7 sic na-
turalit pus hēbit aliq; opatōnez. qd nō esset. nisi pus
nālī itelligēt suā ppa subam. **¶** Et cōfirmat. oīe q;
de se forālī est ens actu anq; moueat 7 inforzetur
ab aliquo de se est itelligibile ab ipo intellectu pos-
sibili pus q; ab aliq; alio moueat. **¶** Sic g; itellcūs
possibīl ē suba actu de se forālī anq; imutē ab aliq;

exante i mā. natio pus est itelligibilis siue intellectus
a se ipo. qre g pus naliū itelligit se ipm q moueat a
fantasmate cū ibi ē pus itellcū 7 itelligibile scdm
se ipy. **S** ad hūder h. q itellcū possibīl bñ ē actu
de se itellcū naliū ante q moueat a fantasmate. s
nō ē itellcū scdm se ipm. nec pōt itelligere se ipm
potētiā ppinq nifi cū recepit spēm a fantasmate. qua
qdem spē disponit ad recipiendū cognitōz sui ipius
S illd nō ē rōnabile oīo. qā p q itellcū possibīl
ēēt suba ens actu de se foralr ante q mouēt ab aliq
alio ipe debet aliū 7 magī ēē dispositus ad recipiendū
cognitōz sui ipius q ad recipiendū cognitiones
alioz etiā. un cū ad recipiendū cognitōdes etiā naliū
disponat p spē eozū nō ēē rōnabile q eis dē specie-
bus pfectet ad cognitōz sui ipius. q g itellcū
possibilis idigeat ad cognitōz sui ipiū disponi p spē
alioz s nō ē nisi qā ipe scdm se ē ens pte i potētia
receptia 7 nō actu de se foralr. **N**ūc uidēd ē mō
p quē itellcū possibilis pueiat ad itelligē se ipm. 7
buit credo q mō ē q pus itelligat aliqd itelligibīe
p eius spēm receptā qd cūq sit illud. teinde cōsideat
istā spēm i se receptā de nouo. 7 p modū considerat
potētiā receptiā illiū speciei. 7 tandē cōsiderat subā
subiectā illi potētiē 7 illi spē recepte. **N**ec oīo dīcē q
simul itelligat oīa illa. s cognī rei cū spē i format
intellectū cōtinuabit p aliqd temp 7 i fine illi tpi
icipiet cōsiderare spēm illā receptā 7 illa cōsideratō
erit p aliqd tēp. teinde i fine illi tpi icipiet itelli-
gere potētiā suscepitiā illius spē. 7 p ea otiget ut
itelligat subā subiectā illi potētiē 7 speciei 7 sic
itelligit se ipy. **E**t si qs qrat. qd sit pncipiū effectū
illius itellcūis q itellcū possibilis se ipy itelligit.
Credo sine dubio q illd sit itellcū agēs. 7 credo q
illa eadē spē q pus disponit itellcū ad itelligere
qdditatē eius cū ē spē etiā disponit ipm ad susci-
piendū itellcū sui ipiū s ouerimode. nā illa spē
ē cōformis qdditati quā repñtat 7 ē ē effectū qquo
7 scdm hū disposiō pñat itellcū possibilē ad itelligē
qdditatē illā. 7 illa species ē i intellectu sicut forma
ei iherēs 7 ipm pñat. 7 ē effectū ipius itellcū p
tanq subī 7 matie in q ut pus apparuit. 7 scdm istā
cōditionē ipa pñat itellcū ad itelligēdū se ipm. 7
ipa etiā ē quoddā ens in se 7 sic pñat itellcū ad co-
gnitōz sui ipius. s. spē itelligibilis. 7 credo q hūo-
luit dicē cōm. i isto. cōmō 82. ubi dicit. q cū itell-
cū fuit i hac disposiōe. s. ubi erit actuat spē itelligi-
bilis qdditatē aliq tūc itelligit se ipm p qd ipe nō est
aliqd nisi forme rez inq tūz abstrahit eas a matris. i.
scdm q ipe ē dispositus 7 pfectus spē itelligibilis
abstrahit a mā. cū g itelligit se ipm mō accidētali
ut dicit **A**lexā. i. scdm q accidit intellectus terū que
fuerūt ipe. i. eēntia ei. s. sunt oīa cōm. q sic itelligo.
q itellcū itelligit se ipm mō accidētali. i. disposiō
ad itelligendū se ipm p aliqd accūs. s. p specie itelli-
gibile receptā i eo. 7 hū qd subdit. scd q accidit. i.
cōtingit itellcū rez. i. spē itelligibilis rez. q fuerit
ipe. i. eēntia ei. i. q fuerit recepte i eēntia eius. nō
g ē itelligendū q ipe itelligit se ipm p species rez. p
tanto. qā ille spē sint idē eēntialit cū subā ipius itel-
lectus. s. abstr. s. qā hū species accidit ei 7 recipiunt
i eius eēntia. bñ tñ rez ē q hū mōi spē sunt eēntia
itellcū possibilis scdm q ipe nō ē disposit 7 ppa-
tus ad itelligē sine illis. sed tñ ille spē non sūt idē
eēntialit cū subā itellcū possibilis absolute. 7 hū ex-
positō hū cōsiderāda. **C**ōsiderandū etiā q quis itel-
lectus possibilis scd cōz doctrinā nō itelligat se ipy
in eodē instanti i q itelligit rez cū species ē apud eū
s i alio instanti. 7 i tpe medio cōtinuat itellcū illius
rei. cū cōtingit q illud temp ē multū breue 7 puū 7
p pte ei putatē putat nullū ēē. 7 iō in eodē instanti
credit utraq itellcū cōtingē. imo audiui aliq dīcē

se expti i se ipis q ipi itelliget simul tē 7 ipm suū
itellcū. s. aut ē bñ difficile. 7 forte ingret amodo i
cōntib. **N**on itellcū possit sū itelligē plura itelligi-
bilis oueris itellcūib. **N**ōndū etiā q itellcū
possibilis nō solū pōt itelligere se ipm mō p dīcō i
tellectōe simplicia 7 intuitiua q ē de pñis ei opati-
onib qquo. s. etiā ipe pōt se itelligē enūciādo aliq
de se ipo scd; affirmatōz 7 negatōz. ut q ipe sit subā
i mālīs 7 i cōz pea 7 receptia speciez 7 alia hū q etiā d
ipso demtatie cōgscit. sicut p ex ista scia de aia. 7 in
hac speculatōe ē telcārio mirabilis 7 sincera quā nō
papiūt nisi pauci. **A**d rōnes i oppositū. **A**d pñ
mā dicendū. q sile ē i hū. q sicut sentire ē actus ipi
sensus. ita itelligere itellcū 7 i aliis multis. s. oīis
ē i hū. qā sensus ē uirtus corpea. 7 iō nō pōt reflectē
se sup se ipm scdm cōm modū loqndi. qre nō cōgscit
se. **I**ntellcū aut est icorpeus. iō pōt redire sup se
ipm se cōgscendo p q cognouit alia. **S**i at aliq
sibi qeret demtati istā cōfōnē. s. q uirtus corpalis
nō pōt recepi cognitōz sui ipius. s. ēē difficile. s. oī-
mitto p pte bñtate 7 i libo d causis debz ēē specula-
de hū. **A**d aliud cū or. qd nō ē sensibile nō ē itelligi-
bile. **D**ico q uez ē q illud qd nō est sensibile nō ē
itelligibile pmo. i. nō pcedēte cognitōe aliq altius
s qd nō est sensibile pōt ēē itelligibile secundario. s.
pcedēte cognitōe alteri 7 sic ē i ppoito. ut ex modo
dīcō. **Q** aut dicit **A**z. q itelligentē quēcūq; necesse
est. nō sic ē itelligendū q illud fantasma ut sit
species i diuualit repñtans tē q itelligit. s. sufficit q
sit fantasma alicui altius ad qd illud qd itelligitur
hēat hitudinē p se. sic aut ē i ppoito. nā itellcū
possibilis oī se ipm itelligit pōt uti fantasmate aliq
rei siue qdditatē ad quā se hēt sicut mobile ad motū
ita q qdditas fantasmata mouet itellcū ad suā spēm
p quā se ipm itelligit mō p dīcō. **A**d aliud pōt
dīcī. q bñ cōcludit itellcū nō itelligē se p se ipm oīo
s p specie altius entis. **C**ōsiderandū tñ ē. q idem ēē
in actu 7 i potētia respectu e dē 7 scdm idē sui. nō ē
possibile. s. scdm aliud 7 aliqd bñ est possibile ut az in
aīali mouēte se ipy. dīcā g. q aīa intellectia itelligēs
se ipy est i actu 7 i potētia simul respectu sui itelli-
gere. s. hū rōe ouerfoz que sūt i ea. **E**t. n. i. potē-
tia receptia rōne sue nature pñabilis 7 ē i potētia
actiua respectu itellcūis agend. ut pus dictum fuit.
Ad aliud dīcō bñt. q itellcū itelligit se ipm per
aliqd aliud. s. p specie aliq altius mō pus dīcō. nō
aut p suā subām ppe. **E**t cū or. g. entia q sūt itelligi-
bilis p suā specie erūt itelligibilia sicut itellcū. o
q nō est simile. qā species rez mālū q bñ itelligunt
nō sūt i eis i actu subiectiue 7 iherēt. s. i potētia
actiua. p qto mouēt itellcū ad suas species. 7 iō nō
itelligūt scd; eas. s. hū species sūt i intellectu scdm
actū. i. iherētes ei foralr. 7 sic pñat enī ad itelligē
7 hū ē iten. **A**z. 7 cōm. i. līa. dīc. n. **A**z. q i hūntib māz
unū qd q itelligibilū ē i potētia. s. ad spē itelligibi-
lē mō p dīcō. 7 iō ill. s. rez mālū nō iherēt itellcūis
.i. itelligere. **E**t subdit. sine mā. n. ē itellcūis talū
i. itelligē talū ē i potētia i mālīs. i. itellcū. **I**llud
aut. s. ens māle / species est i itellcū ē itelligibile
7 nō itelligēs. 7 hū etiā uoluit dicē cōm. ibidez. ubi sic
logū. **D**issolutō g qōnis ē. q itentō p quā itellcū
mālīs sit itellcū actū est qm est itellcū i actu. i.
species itelligibilis p quā itellcūis mālīs sit actu
itellcū ē i ipo itellcū actū. s. sicut forā ei iherēs
Intentio eo p quā res q sūt extra aīam sūt entia ē
qā sūt itellcūe i potētia. i. spē itelligibil p quā res
extra aīaz ē itelligibil ē i ipa i potētia mō p dīcō. **I**
sic itm. i. forā p quā res extra aīaz ē itellcū i potētia
.i. i potētia ad spē itelligibīez mō p dīcō 7 nō hñs eā
i se foralr. 7 si hēret eam i actu tūc ēē itelligens ut
ipse subiungit ibidē. **A**d aliā rōnē p ex dīcīs. qā

Quenit h. **¶** Itz itelle qd sit ppetu?
7 arguit q nō. qā nulla fōra rei ge
nerabit 7 coruptibilis est ppetua
Coruptō. n. tendit ad nō eē. qd n
pōt fieri nec cōtingē sine pūatōe 7

[illegible]

causat spēs intelligibilē qdditas fantasie. ita tam q
ipe intellectus agēs ē agens remotū 7 ipm fantasma
ppinquū. Nec q intellectus agēs aliqd iprimat ipi
fantasmati. q ipm fantasma dū est i fantasie suffici
ent ē pns ipi intellectui possibili quidē recipe species
intelligibilē. Et qd obiciat p q ignis nō calefaceret
mediate aere nisi iprimet aliqd aeri qd tūc ipse
aer eēt pns calefactib. **Dico** q nō ē simile. q ignis
ē agens corporeū. 7 tale nō agit in aliqd nisi ipsū tā
gat. ppter qd o3 q si agit i aliqd mediate alio q agit
in illud aliud. s intellectus agēs est suba incorporea oio
ppr qd potit agē mediate fantasmate nihil agēdo i
fantasma. 7 cū obiciat. q ars nō agēt mediate securi
q tūc qd eēt ppinq manē si nullus moueret aut mo
uisset ipam securi. **Dico** q est p tanto q materia rei
artificialis nō agit in ea hēt aliqd ois ppter q tūc
illi quā intendit ars inducē mediate instrū. 7 ppter
illius remotū nec ē instrumētū moueri ab arti
fice 7 cū hē ipse artifex est agens corporeū aliquo. nā
h uis ars q est i intellectu practico sit incorporea tū
illa nunq est pncipiū actōis nisi cum alia oceptione
idiuiduali exite i corpore humano. un 7 **Az**. in isto
dicat q opato uis nō mouet sine piculari. 7 ppter h
necesse ē ut ipm instrumētū siue sit instrumētū arti
man siue sit extrinsecū. ut securis moueat aliquat
ut ars sit agēs rem artificialē. s aliud est in pposito
ut manifestū est ex dictis. **Cū** aut q tūc exemplū de
agēte remoto qd agit mediate agēte. ppinq 7 nihil
ei iprimat. dicendū est q ppter ipm pibile. s. n. singla
rit inueni i intellectu agente cū fantasmate. sicut si
qs dicēt ut est dicendū. q p mū mouēs nō mou; ppter
aliqd aliud nobili? nullū utiq; posset exemplū uerū
ponē. Et si sit i qs dicet. q dualitas est nūer? qui
nullū hēt nūer? ptem sui. vtz dicēt. s nullum aliud
exemplū posset ponere. q ois alius nūer? hēt aliq;
ptem sui. **Sed** adhuc restat unū dubiū. Si fantas
ma sit agēs ppinquū spēs intelligibil? 7 intellectu agēs
est actū remotū cū qdditas fantasie sit etiā agens
remotū eo q ipa est cā fantasmat. seqret q spēs intel
ligibil? cā remota eēt intellectus agēs 7 qdditas fanta
sie. qd ut ipm pibile. nā cū unū esse dū sint diuerse
cē remotē 7 una ppinq. q q qly illaz cāz remotatū
sit cā agēs ppinq. sicut hois generati cāe remote sūt
intelligēt 7 celū 7 utraq; istaz ē cā actiua ppinq. s
hois generati ut oēs ccedūt. **Opponebit** q intellect
us agēs sit cā actiua ipm fantasmat. si ita sit q fantas
ma sit agēs ppinquū 7 qdditas 7 intellectu agēs cāe
remote. q aut intellectu agens sit cā fantasmat actiua
ut absurdū. Et forte dicendū est q nō est simile. q
mā ex q teby generati hō nō est ip pns ipi piculari
generati. nec est simul cū ipso cōpe celesti qd est ibi
agens remotū. s intellectu possibili in q teby fieri spēs
intelligibilis sp est pns ipi agenti piculari. s. fantas
mati 7 ipi qdditati fantasie. ppter qd nō est necē q
intellectus agens moueat ipaz qdditatē ad generatū;
fantasma 7 qd sit actiua fantasmat. Et h sūt q mlti
p diligētē cōsideratōz apparuerūt. q si uera sūt tunc
iā pueni ad unū qd optauerā. grās deo. Si aut non
sunt uera. aut nō sufficiētia saltē erit alijs occasio p
quendi. **Sed** h ē unū dubiū cōtra fundamētū pme
occlusiois. nā si intellectu hūanus eēt suba imatialis
seqret qd nō sit plurificat? i eadē spēs. ē ē unū nūero i
oibz hoibz uel alius 7 ali? scdm spēm i diuersis. q tū
utq; ut absurdū. 7 p3 cōna. qa multatū idiuiduoz
ei? de spēs pcpue i subns nō pōt ē nisi p mltitudinez
7 diuisione matie ut satis p3 ex p celi 7 mūdi. 7 i2
methaph. **Ad** istud inuenio aliq; oixisse. q intel
lectus nō ē unū nūero 7 indiuisus in oibz hoibz nec etiā
est plures nūero e? de spēs ppter tōnem pdictaz. s est
alius 7 ali? scdm spēm in alio 7 alio hoie. vnus tam
solus in una spēs. 7 quot sūt hoies nūc simul exites

tot sunt intellectus spēs diuersi. 7 illi oēs fuerunt ab
etno 7 etū. 7 ymaginat iste q ē aliq; nūc? tēmi
nat? hoibz sub q maiori nō possunt ēē simul exites
7 unicuiq; hoī ē appropat? suus intellectus diuersus
spēs ab intellectu alteri. 7 cū unū hō uel plures cozzū
punt tot hoies uel oīles generāt uel generabunt i
aliq; alio loco. 7 sic eoz sunt intellect? q fuerūt aliozū
7 sic p unū intellectū nūero bñ possunt intelligē hoies i
finitū nō simul s successive. Quicūq; aut hoibz exi
tiūz hēt suū intellectū q intelligit 7 q est eternus a pte
an 7 a pte p3. 7 cū cozzūpū hō generāt ul? genera
bit alius 7 eo. 7 sic nunq; erit aliq; illoz intellectu
ociosus simpliciter p tēp? i finitū. **Ad** huc aut addūt
illi ad maiore colozē sue opionis. q nūq; duo indiui
oua hūana siml? exitia sunt eq nobilis 7 pfectē cō
plexiois. 7 p oīs nō hēt oītes organicas eq nobi
les. imo ipm est melioris oplexiois 7 melioris co
gitiue q alius. 7 sūt intellectus unū ē nobilior 7
pfectior i nā quā intellectu alius. **Nec** seqret ex h ut
dicūt q hoies differāt scdm spēm. qm intellectu nō
est forā hois specifica. s. i formās corp? hūanū 7 oās
ei ēē subale specificē i trinfecū. s h hēt ab aia cogita
tiua q bñ ē una scdm spēm in oibz hoibz. nec etiā est
i cōueniēs ut dicunt. q idiuidua ei? de spēs hntia di
ueritas oplexiois 7 oītes differentia scdm magis
pfectū 7 mlt? pfectū differāt subns i mltbz diuersis
scdm spēm 7 nām. **Ad** aut q mouet eos pncipalit
fuit ista. qa uidebat eis q nā facēt frustra tantā mlti
tudine hoibz qnta ē mltitudo hoibz simul exitiūz
ad deseruendū unū intellectu nūero. Sufficeret. n.
hoies mille uel pauciores ad h q intellectu pficeret
7 ad h q ppteruo intelligēt. Cū g frustra sit ppla qd
pōt fieri lōge p paucōza. frustra utiq; eēt tanta mlti
tudo hoibz quāta ē. qd ut eēt cōtra natē dignitatez q
nihil facit ociosū. ut ex p celi 7 ex isto. **Itē** non
poterāt illi credē q intellectu unū nūero siml? posset
intelligē plura. 7 h manifestē cōtingeret qa cōtingit q
duo hoies uel decē simul intelligūt diuersa intelligi
bilia 7 diuersis intellectibz. qd nō ē nisi scd; unū intel
lectū pncipalit ut supponit. **Nec** aut posito n mltūz
apud modernos ē famosa. qd p tūto forte cōgit. qa
positōis h iuentō nō multū fuit sollepnis aut not?
aut suā opioz nō multū cōcauit. **Ex**pediūt autē aliq;
se de h? opionis i pbatōne. qa qly pferente cōtra
opioibz sollicitū ēē stultū ē. ut dic **Az**. p thopicoz
7 p h putāt illā opioz sufficientē remoue. s nō sufficit.
qā 7 si stultū ē sollicitū esse cōtra oēs opioz i ptabile
tū cōtra positoz; apparentē nō ē incōueniēs. p mptūz
ēē ad arguendū aut ad demōrandū. Sicut. n. hō nālt
cōsiderat scire ueritatē sic hēt natale cōsideriū t mōuedi
errores 7 cōfutadi cū facultas adest. un 7 **Az**. in q.
methaph. diligētē disputat cōtra negātes p mū p n
cipiū 7 tū longe stultū ē negare p mū pncipiū. qd ē
p mū oīum dignitatū q ponere positoz; pdictā. ppter
qd aliq; sic obiciūt huic positoi. **Nā** uidem? sensi
bilit. q aliq; nō moziunt i una die. x. milia hoium uel
nō bilis multitudo sicut cōtingit i guerris magnis.
Absurdū ē aut dicē q simul alibi tot hoies generēt
s h opio nō multū ē efficax. qa sicut aliq; cōfiguratio
uel cōstellatō celestis aut planete iducat hoies ad bel
landū ul? ois pōt ita q sequit mozs multoz. sic nō ē
ē remotū qn alia cōstellatō celestis uel cōfiguratō re
spiciēs aliq; aliu locū cōueniētē ad hoibz genera
tiōē iducat ad generatōz tot hoibz. 7 pcpue posset
dicere q ly nō simul generēt tot hoies q itetficiūt
i bello in una die tamē i seqnti tpe generabunt tot
hoies. 7 sic quis intellectu illoz hoibz sit ociosus in
aliq; tpe tū n remanebūt ociosi tpe eterno. **Sed** dicēt
aliq; q cū quibz illoz intellectu sit spēs quedā seqt
ad minns q aliq; spēs erit i aliq; tpe ociosa penit. 7
h non hēret p incōuenienti de talī spēs q in opando

de pced; ab aliq corpali. 7 iō im pba^a ē ī sufficiēs. p pē
qd alit pōt agui oīa illā pōitō; accipiedo fundamē-
tū; qd ibi supponit. s. q. i nā nō ē aliqd oīofū; p-
cipue ī aliq tota spē 7 h uerissimū ē 7 cessū. **¶** Tez
accipio q. frustra fit p plures spēs qd pōt fieri p unā
solā eq bñ. 7 h etiā est manifestū 7 cessū. **¶** Te acci-
pio q. qūcūq; unus hō sit melioris oplexiōis 7 me-
lioris fantasie q. ali. tñ fantasina ē dē rei ī utroq; ē
est eiūsdē spēi spālissime ut fantasina albedinis ī loz
te 7 ī plone ē eiūsdē spēi spālissime qūcūq; unū illoz
sit subtilissimū 7 aliū rudissimū. similit 7 ī aliis.
¶ Te suppono. q. si itellctūs hōiūz eēt diuersi scō; spēm
tūc unū illoz eēt pfectōz int oīs. 7 h manifestū ē. q. nā
posset eē pcessus ī infinitū ī h q. unū excedēt aliū;
ī pfectōe. **¶** Teinde accipio. q. si itellctus sit suba
sepata scō; q. pōt ab istis 7 a oīm. hō p tāto oī itelligēs
scōm itellctū; q. ipe itellctus q. ē ps qd hōis imutat
cum fantasia hōis uel cum cogitatione ut ī pcedētibz.
Accipiat g itellctus pccissimus int oēs itellctū hōianos
7 ponat q. hō pessime oplexiōis ymaginet albedinē
aut cogitet. Quero an ille itellctus possit imutari ab
illa ymaginatioe uel cogitatioe aut nō. si dicat q. sic. g. ille
hō pōt itelligē scō; itellctū illū 7 sic quibz alit. g. frustra
affigēt unicuiq; ppus itellctū cū possint itelligē p unū.
S. cauillab q. oēs possūt itelligē p unū itellctū; s. nō simul
7 adhuc q. pōt hēre suū itellctū ut possit sil itelligē
alio itelligēte. **¶** Te. scō; h seqt q. unū hō sil pteit
itelligē p ples itellctūs. qd ē absurd. pbat cōna. q. a
pōam q. q. hōies nūc nō itelligāt 7 vnū itelligat nō ē
tō qre itelligat p suū itellctū p pū plū q. p alios cū
p oēs natū sit itelligē ut pbatū est. 7 nō uideo h nisi
unicā fugā. **¶** Posset. n. aliq fingere q. fantasina ali-
cui rei exis ī hōie uno nō ē eiūsdē spēi cū fantasinate
eiūsdē rei exis ī alio hōie 7 sic unū illoz pōt imutare
unū itellctū 7 nō aliū. **¶** Te dicet q. h fantasina
diuersitas pueit ex diuersitate recipientū. q. a. s. o. ganū
fantasie uel cogitatioe unū ē diuersimode dispo-
siti ab organo alius. **¶** Te. q. tūc unū organum cogitatioe
unū sit melius dispositū q. aliud alterius tamē iste
disponēs nō sunt diuersi p se scōm specie; sicut nec
uirtus cogitatioe. nec aīa cogitatioe est alia scōm spēz.
nā ex h organoz diuersitate non potuit pueire h
diuersitas specifica ymaginatōz recepta cum siue
fantasmatū. **¶** Te si q. dicet. pteuēdo illas disponēs.
s. oplexiōes organoz eē diuersas scō; spēz spālissimā
p se nōio seqret cōtutes cogitatioes eē diuersas
scōm spēm. qd ē impossibile. Reliqt g ad pns. **¶** Posset
itaq; ex dictis illis sic argui. Si itellctū eēt diuersi
scōm spēm ī diuersis hōibz ī nā eēt aliqd oīofū uel
aliq oīofa qd ē oīa dignitate ī nā; 7 patz cōna. q. a
oēs hōies possūt itelligē scōm unū itellctū saltē
successiue ut pbatū est. 7 si ponant plures itellctus
ut diuersi hōies itelligāt simul. tūc unū pōt simul
itelligē p ualde mltos itellctus. **¶** Te si itellctus
eēt diuersi scōm spēm seqret q. hōies essent diuersi
scōm spēm. pbo cōnam. q. cū itellctus forā sit alius
scōm spēm ab itellctu psonis. tūc itellctus forā nō
potent imutari a fantasinate platois nec eo. q. a
det oppositū. tūc unū illoz hōiūz potuit itelligere
simil p diuersos itellctū. qd est absurdū. **¶** Si aut
itellctū forā nō pōt imutari a fantasinate psonis. o. q.
illa fantasinata sint diuersa scōm spēm. q. a det
oppositū. s. q. sint eiūsdē spēi tūc qd mouet ab uno
illoz potuit moueri 7 imutari ab altero. **¶** Si aut
fantasma forā sit aliud scōm spēm a fantasinate qd ē
in platone. cū illa diuersitas nō pueniat ab agere. q. a
loquor de fantasinate vnus rei. s. albedinis. relinqt
q. illa diuersitas pueiat a recipere. 7 sic fantasina forā
aut disponēs organi sui eēt diuersi scōm spēm a oī-
p ne psonis. 7 p cōns aīa ab aīa. unū 7 cōm. ī p h. ca^a

de erroribz dicit. q. mēbra leonis nō differūt a mēbr
cetui nisi quia aīa differt ab aīa sicut cōit allegatur.
¶ Ad tōnes h. opi. dicit aliq. q. ī tota spē nō ē aliqd
frustra. unū cederet q. tanta mltitudo hōiūz ultra illā
q. est nōcia ad pfectō; itellctus hōiani bñ est oīofa.
s. illi hōies sunt indiuidua spēi 7 nō tota species. **¶** Te
considerandū ē circa h q. quis itellctū sit eternū idē
nūero scōm suā subā. tñ nō debz eē puat suā pfectōe
p tempū ī finitū. nō pōt aut p unū solū hōiēz attigē
ppetuo suā totā pfectō; q. nihil cōtigit cōruptibilū
unū 7 idēz nūero pmanere ppetuo. iō nec ē ut sint
successiue plures hōies a quibz itellctus accipiat p-
fectō; 7 ultū. ī possibile ē ut successiue sint plures ho-
mines nisi sint plures siml. nō. n. possibile est hōiēz
generari sicut oī de fenice. ita q. anq; unū uiuat alit
moriat. q. o. fetum hōis uiuē ī matre aliq tpe anq;
exeat ut puta septē mēlibz scōm h. 7 de generatiōe
aīaliū. nō. n. possz uiuē ī matre si mulier eēt mōtua
7 sic regit ad ppetuandū hōis q. plures hōies sint sil
7 p cōns ad pfectō; itellctus hōiani. **¶** Te ultenū dico
q. multa possunt cōtingē hōibz q. b. impediant ab in-
gītōe phie; pcpue ab acqisitoē speculatiue 7 h bñ
dixit h. ī phio methaph. ubi dicit q. nā hōiūm
multiplex ē setua 7 mlti 7 uariis oīpōnibz nōcioz;
subiecta q. remōtōe multū īpedit a speculatiōe.
nec ut eē possibile q. ex fantasmatibz unū hōis solū
itellctū accipiat totā suā pfectō; s. totā phiaz pch-
cā 7 īpedituā. **¶** Quis. n. hō oīfciat pce oīa cōpa cele-
stia 7 oēs uirtutes eo; 7 oēs motū eo; foras. magni-
tudines 7 motozes 7 adhuc oīa mineralia 7 oēs spēs
7 uirtutes 7 ppa pncipia lapidū; 7 metalloz. 7 oīs
species uirtutes 7 ppa pncipia aīaliū 7 plantaz 7 oēs
īpccies 7 uirtutes 7 ppa pncipia magnitudinū; 7 nūe-
toz. **¶** Ad huc omēs uirtutes morales 7 itellctuales
7 eaz actūs. 7 oēs spēs rez artificiaīū que sunt hōi
necessarie ad suā cōseruatiō; bonā 7 cū h oēs modos
uel īstrumēta sciendi uel notifiandi ignotū 7 sermo
nem cōtūū 7 pfectū 7 oīa q. sunt p se ipsius. **¶** Quis
ē h 7 laudabimū eū. h. aīa oīa nōf pnter ad pfectō;
cōplētā itellctus hōiani. **¶** Ad istū utiq; finē ut itel-
lectū possiblis recipiat suā totā pfectō; a rebo nōcia
est tāta mltitudo hōiūz ut nō obitūto oībz impedi-
mēt q. b. multi īpeditū a mltitudo itellctū. 7 non
obstāt q. ab uno solo aut a pauid suā nō recepit pte
dione. nihilominū tñ potita mltis suā pfectō; rec-
pe ita. s. q. unus hēat unā pte phie aut aliq; 7 alius
aliā uel alias plures aut paucōes scōm q. unicuiq;
batū ē a celo aut a suo motore aut a sua possibilitate
7 puto q. sic itellctū cōm. ī isto. s. cōmēto. s. q. semp
phia ē pfecta ī maiori pte sui subiectū. ī maiori pte
hōiūz. nō qd ē sic q. illius pte maiorē q. hēat totam
phiaz. h. n. est incredibile. cū de centū aut mille nō iue-
nit unū q. hēat totā phiaz aut maiorē pte phie. s. ita q.
unū q. q. hō maioris pte hōiūz hēat aliqā pte phie
Vnū. n. hēt gmaticā. alius logicā uel ambas. 7 aliū
methaphicā uel eiū pte. 7 alius nālē totā uel scōm
pte 7 sic de oīs. 7 sic ī oībz istis phia est pfecta sil.
q. aut āguit ulū? q. itellctū unū nō pōt itelligē pta
simul. de h uidebit ī cōtūbz. h. n. forā ē vez q. itel-
lectū nō pōt simul plura itelligē plū bz itellctōibz
cātis a cogitatioibz unū hōis. s. a cogitatioibz diuerso-
rum hōiūz nō ē remōtū. **¶** Ad tōnes. **¶** Ad pmā cu;
oī. q. nulla forā ē. dico q. ue; ē de forā īherente 7
īforante mā; pcpue si sit forā īpccifica 7 hñs cōtra-
riū. s. forma sepata 7 subsistēs pōt eē eterna scōm se.
Qualit aut forma subsistēs oī eē forma p ex prius
dictis. **¶** Ad aliā cū oī. q. nulla forā pcedit suā mā;
vez ē de forā īherente. s. forma subsistēs pōt pcedere
suā mā; pccularē. h. nō pcedit totā suā mām q. tūm
ad oēs eiū ptes 7 sic ē h. nā aīa itellctua bñ pcedit
tpe hūc hōiem. s. non pcedit tpe totā nām hūanā.

Vel possem dicere melius qd. Az. n. dicit ibi qd. nlla forma
pcedit tpe tota sua maza. s. bñ dicit qd. ois ca moues 7
generas por e te generata. Ipa voca qd e ut ro. i. ut
forma rei generate simul e ita. s. qd. bñ possibile
ut forma sit siml cu te e est forma 7 no pus nec p tpe 7
i b differt a ca mouete q nocio pcedit. Et subdit qd.
p est igrendu vtz aliq forma p maneat qa in qb da
nihil phibz q forma eoz remaneat pterius. s. aia
intellectua 7 ide iudiciu e de ei? pexntia sicut de eius
remanetia. no. n. ois phs q nulla forma sit an sua maza
sicut coit allegat male. s. ult q forma pot esse simul
cum te cui? e forma 7 i b differt forma a mouete. Cu b
tam stat q forma aliq sit p tpe sua ma q quo. 7 q
b sit intentio Az. manifestu est ispiciti oia eius. ois
eni sic mouentes qda q cause uident pus facte ex
tes q sit ut ro simul. Si aut p aliqd maneat pscu
tandu i q busda. Ecce q Az. no dicit q nulla forma sit
an sua maza s. q cu q e ut ro. i. forma e simul 7 debz
pcedit itelligi. s. aliqb pluribz. 7 i b differt forma
a mouete. qa ult ois moues e pus te generata. Ad
alia cu ois q ois suba opoia e coztupibil. pti dicit q
vez est si sit opoia ex ma 7 forma coztupibilz 7 ha
beat coztupit. s. si no. no q. Mo aia intellectua no e
opoia ex pncipis coztupibilz coztupit hñtibz qre
et. Et ad ofitmatoy cu dicit om. q ois opoium ex
ma e nouu. credo q sic e itelligendu q opoium sit
nouu uel qut ad sua subaz uel qut ad suu accidēs
aliqd sibi d nouo aduenies. un ipz celu cu sit opoia
ex suba 7 qutitate e nouu qut ad ubi. Et sicut aia tel
lectua hñana e noua qut ad itelligē 7 qut ad spēs
qs d nouo scipit qs p eadē nūero n hēbat 7 b sus
ficit ad itentoy om. ubi arguit oia illos q oixetunt
trinitate 7 opnem ee in ipo deo. qa sic opozteret q
eet aliqd nouu aliquo. Et ubi? seqret q idiget aliq
inouate 7 mouete nisi diceret aliqd moueri sin ali
quo motore qd e ipossibile. 7 b ut ee itetō om. abid
dicit. n. q ois coztupit e nouu. i. nouabile ab aliquo
transmutante. 7 subdit. nisi diceret aliq opoia p se ipa
i. inouata p se opoia uel unti de nouo tūc exant d
potētia i adu 7 moueret sine motore p se. Sic dicit
Ad qd scd Az. 7 am. S. dicit 7 dubitant affeto
q aia intellectua hñana no e eterna a pte an b icipit
ee te nouo. no qd p generatoy ab aliq agēte pti cu
lati. s. p creatoy ab ipo do creatore oiy. 7 tūc et etna
i futuz dei uolūate. 7 tandē reunit corp ei dē nu
mero i q fuit dei uolūate. s. istas ueritates de mte
aut uerb aut pncipis phoz gētlū ocōdes ee ois ois
n psumo nec credo ee possibile. Meli? at i puto dicit
eos ee oceptos q falso aliqd eis iponei cui? oztatiū
itelligerit. Per se. n. medatiū pūū est 7 fugiendū
scdm Az. 4. ethicoz. Das g oclones affeto simpit
ee uetas sola fide qa credo potētia dei oia posse facit
Et eodē pncipio tndere ad oēs rōnes qbz oia illaz
ueritatem arguit. Concedo. n. oia que ex eis nocio
sequūt ee possiblia oie potētie. Q. sigs d mte sciat
7 pncipis phoz coztupit gaudeat in illo 7 ego ei
no iudeo. s. en dico meā capacitatē excellere et.

XXX

On reminiscimur et.
Veni h. Vtz itellcū itelligat p
mortē. Et arguit q sic. qa qd e adu
ens hēt opationē ppa. s. aia itelle
ctua hñana p mortē hui? homis
ē ens adu cu ipa sit ppetua a pte p
qre et. **O**ppoitiū arguit dicit au
doritāte Az. q dicit. no reminiscimur p mortē. i. no
itelligim? aliqd p mortē. Ad qd neq dicit Az. 7
om. q aia itellctua hñana p mortē hois h? no itel
ligit p spēs acceptas a fantasmatibz hui? hois cu fan
tasmatia h? hois sūt coztupibilia 7 coztupa p mortē
eius. 7 sic spēs q ab ei? fantasmatibz cābant 7 cofer

uabant sūt coztupte. g. pillas spēs n itelligit itellcū
Ite itellcū no itelligit p spēs sumptas a fantas
matibz nisi cu ille ho adu cogitat. ut ex p dicitis 7 e
q i manifestā. un 7 coztupit no itelligit adu q ius ha
beat fantasmatia intus referuata 7 spēs itelligibiles.
qa. s. actus cogitatie no dispōit ad itelligē scdm
adu. oztat aut q p mortē no cogitat qa opatō no ē
no end. mortuū aut ē n ens. cu mors sit coztup? ed.
Picit tñ 2. q aia itellctua p mortē h? homis
bñ itelligit p spēm acceptā a fantasmatibz alit? hois
7 illud itelligē attribuit alteri hoī. qa alit se qret q
itellcū cu sit etern? eet ociosus p temp? i finitū qd
ē absurdū. 7 quibz expit in se ipo q ipē itelligit. Et
tñ certū multos 7 finitos hoies p fuisse q itellext
no. n. ē rō qre un? ho itelligat p itellcū. qn etiā ali?
q remanet p mortē itelligat p ipm itellcū. 7 ista ē
itē? om. utz ispiciti. **Q**ualit aut itelligat itelle
ctus p pps forē ipo mōtuo. supposito q ipē hēat p pū
itellcū q no ē natus moueri a fantasmatibz alterius
no me itromitto. qa nec puto phice declarate posse.
Et occurrūt unū mirabile si qly ho hēat suū p pū
intellectū q remanet p mortē cu sit i coztupibz no
distict? loco 7 subo a fantasmatibz hois? remanētūz
qre no imutat ab ipis fantasmatibz fciptue cu fan
tasmatia hois remanētūz sūt ei dē spēs cu fantasma
tibz ei? q ē mortu? uel eadē dē rez. Et si dicat q itel
lectū hui? hois sit p nām idiuidualē appropat? ad b
ut recipiat a fantasmatibz h? homis. qrat de illa nā
idiuiduali que sit. Vtz sit suba uel accidēs. 7 utz
remanet p mortē 7 audies mirabilia tndere. **I**te
multi eoz ut frat Thomas q pōit aia? itellctuiam
oantē ee homi 7 q multiplicet 7 nūerat. p fuetit
q oēs uirtutes aie hñane pter itellcū 7 uoluntatez
sūt ei dē spēs cu oztunt alioz aialū. 7 sic fantasmatia
7 ult spēs rez idiuuales sūt ei dē spēs i hoie 7 i boue.
Queratur g ab illis sicut aia itellctua forē imuta
bat ab albedine ex nte i fantasia forē qre no imutat
p mortē forē a fantasmate albedis ex nte i fantasia
bouis. 7 b ē difficile multū. **I**te pōat q p mortē
forē p multas transmutatiōes mā q fuit sub itellcū
forē itez dispōat ad b q ex ea generet ho. qre non
reuniet itellcū forē ipi mae cu fuerit dispōita suf
ficiet. forte b p rāto ē. qa dispōēs n erūt eedē nūero
cu pcedētibz. s. i reuēctōe cu itellctus su? reunit
suo corp recipiat dispōēs corpis q fuerat coztupte
h itaq? est ois sup nām 7 nulli pnci? phie oueniens
q coztupit i deat id nūero g et. **A**d rō p mā p
ex p dicitis. **A**d auctoritatē Az. oñdū ē scd pmissa
q p tanto ois. no reminiscimur. qa null? nrm post q
mortu? ē itelligit p itellcū p que itelligit. qa null?
nrm itelligit p itellcū nisi imuet a cogitatie eius
7 b coztupit hoie mortuo. **E**t b ē etiā cā qre spēs
albedinis ex nte i ymaginatie eq no imutat itellcū.
illa uero q est i ymaginatie hois imutat itellcū
7 oī ho itelligēs. qa equ? n hz illā nobilē oztutē cogi
tatiua quā Az. uocat itellcū passiū. Et om. ois q
h uirtus ē aliq rō. ho uero hēt oztutē cogitatiua? sibi
ppaz q mediāte spēs ex ntes i ymaginatie itellctūz
imutat. 7 etiā uirtus ymaginatie i hoie no ē ei dē
spēs spālissime cu oztutē ymaginatie alit? aial? p p qd
7 spēs ei dē rei n erūt ei dē nāe spālissime i utraq.
s. i una ē mltō spālīoz q i alia. s. ymaginatie hois.
Et idē dicerē d mēozatiua etute q recipit referuat
itētiōes no sensatas 7 eas mediāte cogitatie mul
tiplicat ad itellcū uel imediate. s. ipa est alter? spēs
a memoratiua alius aialis et.

Onsequē pōt queri. Vtz itellctū
possibil? p itelligat itellcū agentē
eadē itellctōe nūeto. 7 aguit p q
no. qa si ita eet tūc aia hñana hēret

XXXI

opatoz oio sibi ppaz q nō tepēderet a cōpe nec tāq
a subo nec tāq ab obo. qd ut ipso sibi scō. **Az.** i. p.
hēio hō i iſto. oic. n. i. p. hē. **h.** Si aut ē h. s. itelli
gere fantasia quidā aut nō sine fantasia. nō cōtingit
itaq. neq. h. sine corpore eē. Et i iſto. dicit q itelligē
tem quēcūq. nec ē fantasia aliqd speculati. cōna
p. q. q. n. h. qd ē eternū 7 unū nūero tepēd. ab aliq
corpore tāq ab agēte nec ab aliq exēte i corpore. 7 cōstat
etiā q illud itelligē q itellcūs possibilis itelligeret
agentē nō eēt i corpore ut subo sicut ut. nullū. n. itel
ligē est i corpore ut h. g. **Az.** p. o. i. t. u. z. dicit cōm. sup
istā p. t. u. l. ā. **S.** nō aliq qd itelligit aliq uero nō
itelligit. i. b. n. o. i. c. cōm. q. cū itellcūs fuerit acceptus
simpliciter 7 scō. q itelligit foras abstractas 7 libatas a
mā tūc nō iuenit qnq. itelligēs qnq. nō s. i. u. e. n. i. t.
eadē forā. o. b. i. g. r. a. i. mō p. q. u. ē itelligit itellcū agē
tem cū p. p. o. r. t. i. o. e. s. t. a. d. i. p. s. u. m. u. t. o. i. x. i. m. u. s. s. i. c. u. t. l. u. c. i. s.
a. d. o. p. a. p. h. a. n. u. **Az.** qd nōz dico b. u. i. t. p. q. itellcūs
possibilis natus ē itelligere itellcū agentē. **C.** q.
itelligit i p. m. s. p. eadē itellcōe in nūero. p. m. u. p. o.
rōne cōm. quā tāgit h. nā min. ut q itellcūs possibilis
sit natus itelligē foras māles q itellcū agentem
q forme māles nō sūt de se itellcōe actū. s. p. o. t. e. n. a.
sūt itellcōe. sūt aut itellcōe p itellcū agentē. itel
lectus aut agēs cū sit suba imālis actū ens est de se
itellcūs. 7 iō tōnabile ē cū i p. e. itellcūs possibilis sit
natus p. f. i. c. i. p. foras māles 7 itelligē eas ut sit natus
p. f. i. c. i. p. itellcū agentē 7 itelligē i p. m. 7 h. tō similit
cludēt. q. i. p. e. n. a. t. ē itelligere alias foras abstractas.
7 tō h. p. o. t. e. e. q. illud qd hēt nāle desiderium
ad iſtōz 7 min. nobile p. f. e. c. t. o. z. a. l. i. c. g. e. n. e. r. i. m. u. l. t. o.
m. a. g. i. d. e. b. e. t. h. ē. n. ā. l. e. d. e. s. i. d. e. r. i. u. m. a. d. p. f. e. c. t. o. z. a. l. i. c. o. z. e. q. a.
nā n. cōstitit in iſcō. cōstat aut q p. f. e. c. t. o. p. foras imā
les lōge nobiliō ē q p. f. e. c. t. o. p. foras māles. **S.** cū dū
o. n. d. i. t. s. i. c. i. l. l. u. d. c. u. i. i. p. e. c. i. u. n. d. a. u. e. l. u. n. i. t. a. i. t. e. l. l. e. c. t. o. a. l. i.
c. u. i. t. i. t. e. l. l. i. g. i. b. i. l. e. e. a. d. e. n. u. e. r. o. s. p. i. t. e. l. l. i. g. i. t. i. l. l. u. d. i. t. e. l. l. i. g. i.
b. i. l. e. i. t. e. l. l. e. c. t. o. e. e. a. d. e. n. u. e. r. o. s. h. e. s. t. o. i. o. m. a. i. f. e. s. t. a. **S.** i. p. i.
itellcūi possibilis semp ē unita itellcōi itellcōi
agenti. q. a. i. p. e. i. t. e. l. l. c. ū. s. a. g. ē. s. e. s. t. s. u. a. m. e. t. i. t. e. l. l. e. c. t. i. o. s. u. i.
i. p. i. u. s. cōm. **Az.** 7 cōm. h. **S.** n. i. p. o. n. i. c. i. a. e. s. t. e. a. d. e. z. r. e. i.
s. a. t. e. **C.** ū. g. i. t. e. l. l. c. ū. s. a. g. ē. s. i. t. s. e. m. p. u. n. i. t. i. t. e. l. l. e. c. t. u. i.
p. o. s. s. i. b. i. l. i. s. i. c. u. t. p. f. e. c. t. o. nā s. u. o. p. f. e. c. t. i. b. i. l. i. u. t. e. x. p. o. s. t. e.
l. i. s. s. e. q. u. i. t. q. e. i. s. e. m. p. ē. u. n. i. t. a. i. t. e. l. l. e. c. t. o. i. t. e. l. l. e. c. t. u. i. a. g. ē. d.
7 p. o. n. s. s. e. m. p. i. p. m. i. t. e. l. l. i. g. i. t. **C.** e. x. h. a. u. t. u. t. cōrelatie
p. o. s. s. e. c. l. u. d. i. q. i. p. e. i. t. e. l. l. c. ū. s. p. o. s. s. i. b. i. l. i. s. p. s. e. i. p. m. 7 p. e. r.
s. u. a. p. p. a. z. i. n. b. a. m. n. i. t. e. l. l. i. g. i. t. i. t. e. l. l. c. ū. s. a. g. ē. n. t. e. i. t. e. l. l. e.
c. t. o. e. e. a. d. e. n. u. e. r. o. a. l. i. a. a. b. i. l. l. a. q. i. t. e. l. l. c. ū. s. a. g. ē. s. i. t. e. l. l. i. g. i. t.
s. e. i. p. m. **Az.** si sic sequeat q unū 7 idēz hēret diuersas
itellcōes unū itelligibilis simul. qd nō ut possi
bile p. c. i. p. u. e. q. a. cū itellcūs possibilis sit suba pure i p. o.
t. e. n. a. nō ē b. n. tōnabile q. e. x. s. u. i. p. p. a. nā hēat aliq
actū sine aliq alio actū. un. cū itelligē itellcū agēte
sit qdā actus 7 opatō nō b. n. u. i. d. e. r. e. q. u. i. t. i. t. e. l. l. e. c. t. u. s.
p. o. s. s. i. b. i. l. i. s. p. s. e. i. p. m. s. i. n. e. a. l. i. o. a. c. t. u. i. f. o. r. a. n. t. e. i. t. e. l. l. i. g. e. r. e. t.
i. t. e. l. l. c. ū. s. a. g. ē. n. t. e. **C.** p. o. p. t. qd ut m. h. i. a. d. p. h. s. e. e. t. e.
n. e. n. d. ū. q. i. t. e. l. l. c. ū. s. p. o. s. s. i. b. i. l. i. s. s. p. i. t. e. l. l. i. g. i. t. i. t. e. l. l. e. c. t. u. z.
a. g. ē. n. t. e. mō p. d. i. c. t. o. s. q. a. s. e. m. p. e. s. t. e. i. u. n. i. t. a. i. t. e. l. l. e. c. t. o.
i. t. e. l. l. e. c. t. u. s. a. g. ē. n. t. q. u. a. s. e. i. p. m. i. t. e. l. l. i. g. i. t. **Az.** tū itel
lectō nō ē suba nec eēntia itellcūs possibilis nec eō.
C. q. s. a. u. t. d. i. c. e. t. q. nō solū itellcūs possibilis i. t. e. l.
l. i. g. i. t. i. t. e. l. l. c. ū. s. a. g. ē. n. t. e. i. t. e. l. l. e. c. t. o. e. q. u. a. i. p. e. i. t. e. l. l. c. ū. s. a. g. ē. s.
i. t. e. l. l. i. g. i. t. s. e. i. p. m. 7 q. ē. s. u. b. a. i. t. e. l. l. e. c. t. u. s. a. g. ē. n. t. p. f. i. c. i. e. n. s.
i. t. e. l. l. c. ū. s. p. o. s. s. i. b. i. l. e. s. e. n. t. i. ā. q. d. a. z. a. l. i. a. i. t. e. l. l. e. c. t. o. e. q. u. e. s. e. q. t.
i. m. e. d. i. a. t. e. u. n. i. o. n. ē. i. t. e. l. l. c. ū. s. a. g. ē. n. t. a. d. p. o. s. s. i. b. i. l. e. q. q. d. ē.
i. t. e. l. l. e. c. t. i. o. n. o. n. e. s. t. i. p. a. s. u. b. a. i. t. e. l. l. c. ū. s. a. g. ē. n. t. i. s. s. cōn. s.
u. n. i. o. z. i. t. e. l. l. c. ū. s. a. g. ē. n. t. cū p. o. s. s. i. b. i. l. i. t. u. t. i. g. r. e. d. ū. ē. q. e. ē. t.
n. e. c. i. t. a. s. e. ē. n. d. i. h. i. t. e. l. l. e. c. t. o. z. cū i. t. e. l. l. e. c. t. u. i. p. o. s. s. i. b. i. l. i. s. s. u. f.
f. i. c. i. e. n. t. i. t. e. l. l. i. g. i. t. i. t. e. l. l. c. ū. s. a. g. ē. n. t. e. p. e. i. u. s. s. u. b. a. z. h. a. u. t. ē.
t. u. b. i. p. f. i. c. i. e. n. d. ū. r. e. l. u. n. q. **C.** s. i. d. e. r. a. n. d. ū. ē. q. q. u. i. s. i. n.
t. e. l. l. e. c. t. u. s. p. o. s. s. i. b. i. l. i. s. s. e. m. p. i. t. e. l. l. i. g. i. t. i. t. e. l. l. c. ū. s. a. g. ē. n. t. e. m.
p. e. i. t. s. u. b. a. z. mō p. d. i. c. t. o. t. a. m. ē. i. s. t. a. i. t. e. l. l. e. c. t. o. nō d. n. o. i. a. t.

aliqd idividuū hoīs. ut puto qā nō tepēdet a fantas
mate alicui hoīs nec oīz. imo etiā itellcōi similis
huic itellcōi. s. qua itelligit itellcūs agens non
cōtingit nob p. f. e. c. t. e. i. n. p. n. c. i. a. g. e. n. e. r. a. t. o. i. s. p. h. i. e. n. e. c. i. n.
m. e. d. i. o. s. f. o. r. t. e. i. n. c. o. p. l. e. m. t. o. 7 t. e. h. t. e. b. y. i. n. q. u. i. c. o. n. t. u. b. o.
Az. rōnēz dico. q. a. i. a. n. r. a. n. u. l. l. ā. h. y. o. p. a. t. o. z. p. p. a. n. o.
u. a. m. 7 o. z. n. t. e. z. a. t. o. t. a. s. u. a. s. u. b. a. s. i. n. e. c. o. r. p. o. r. e. o. b. o. 7 n. e. i. n.
t. e. l. l. i. g. i. t. **Az.** i. n. i. t. e. l. l. i. g. e. n. t. e. q. u. e. c. ū. q. s. u. p. p. l. e. d. n. o. u. o.
n. e. c. e. s. s. e. e. s. t. f. a. n. t. a. s. i. m. a. **Az.** s. nō negauit **Az.** a. i. a. i. t. e. l.
l. e. c. t. u. ā. h. ū. i. a. n. ā. h. ē. r. e. o. p. a. t. i. o. n. ē. e. t. e. r. n. ā. nō p. c. o. r. p. u. s. 7
o. p. a. t. i. o. n. ē. q. nō e. s. t. a. l. i. u. d. r. e. a. l. i. t. a. s. u. a. s. u. b. a. 7 h. y. m. o. d. i. ē.
i. t. e. l. l. i. g. ē. p. d. i. c. t. ū. nō. n. e. s. t. r. e. a. l. i. t. d. i. u. e. r. s. ū. a. t. o. t. a. s. u. b. a.
a. i. e. i. t. e. l. l. e. c. t. i. u. e. cū s. i. t. i. p. a. s. u. b. a. i. t. e. l. l. c. ū. s. a. g. ē. n. t. i. mō h. y.
i. n. t. e. l. l. i. g. ē. nō e. s. t. o. p. a. t. i. o. p. p. a. n. i. s. i. f. e. c. i. m. mōdū i. t. e. l. l. i. g. ē.
o. i. 7 s. i. g. n. i. f. i. c. a. n. d. i. q. u. e. **Az.**

I

Adiuvabiliū qdem igitur.

Dic qrit. **Az.** vītas 7 falsitas sint
i itellcū. Arguit p q nō. qā vītas
7 malitia sūt i rebz nō i mēte. ut
6° methaph. 6 vītas ē qdā vītas
cū sit qdā p. f. e. c. t. o. 7 falsitas ē qdā

XXXII

malitia cū sit quidā defectus. **Az.** **C.** tē obm itel
l. c. ū. s. nō ē i. n. i. t. e. l. l. c. ū. s. i. c. u. t. o. b. m. u. i. f. u. s. nō ē i. n. u. i. f. u. s. mō
vītas ē obm itellcūs ut cōit p. r. g. **Az.** **C.** tē vītas 7
falsitas sūt i illo qd dēnoiat ipam p. p. o. z. q. a. d. i. c. i. m. **Az.**
q. h. p. p. o. e. s. t. u. e. r. a. i. l. l. a. t. o. f. a. l. s. a. g. **Az.** **C.** p. o. i. t. u. z. u. i. l. t.
Az. h. 7 6° methaph. **Az.** i. n. t. e. l. l. c. ū. s. q. o. i. s. o. f. i. d. e. r. a. d. ū.
ē. **Az.** d. e. t. i. m. i. n. a. t. h. t. e. o. u. a. b. o. o. p. a. t. i. o. i. b. o. i. t. e. l. l. e. c. t. u. i. q. u. i.
u. n. a. d. i. c. i. t. u. r. i. n. d. i. u. i. s. i. b. i. l. i. t. e. l. l. i. g. e. n. t. i. a. 7 e. s. t. i. l. l. a. o. p. a. t. i. o.
q. u. a. i. t. e. l. l. c. ū. s. i. t. e. l. l. i. g. i. t. a. l. i. q. u. ā. u. n. ā. q. d. d. i. t. a. t. ē. s. e. o. z. s. u. m.
s. i. n. e. a. l. i. a. u. t. h. o. i. e. z. s. e. c. i. m. s. e. a. u. t. a. i. a. l. a. u. t. h. y. a. l. i. a. u. e. r. o. ē.
o. p. a. t. i. o. s. e. c. d. a. q. o. r. o. p. o. s. i. t. o. u. e. l. d. i. u. i. s. i. o. **Az.** **C.** e. u. i. d. e. n.
t. i. ā. o. f. i. d. e. r. a. n. d. ū. e. s. t. q. cū i. t. e. l. l. e. c. t. u. s. i. t. e. l. l. i. g. i. t. a. l. i. q. u. a.
s. e. o. z. s. ū. 7 d. i. u. i. s. i. m. u. t. u. n. ū. 7 i. d. ē. s. u. c. c. e. s. s. i. u. e. o. r. i. s. i. t. e. l. l. e. c.
t. i. o. i. b. o. cōt. i. g. i. t. p. r. e. a. q. i. t. e. l. l. i. g. i. t. i. l. l. a. o. z. d. i. a. t. e. 7 i. m. e. d. i. a. t. e.
cōn. c. i. p. i. t. u. n. i. t. a. t. ē. u. t. i. d. e. p. t. i. t. a. t. ē. i. p. o. z. a. d. i. u. i. c. e. m. u. t. cū
i. t. e. l. l. c. ū. s. p. i. t. e. l. l. i. g. i. t. h. o. i. e. z. s. e. o. z. s. ū. 7 a. i. a. l. s. e. o. z. s. u. m. p. r. e. a.
i. t. e. l. l. i. g. i. t. h. y. o. u. o. o. z. d. i. n. a. t. e. 7 i. m. e. d. i. a. t. e. i. t. e. l. l. i. g. i. t. u. n. i. t. a. t. ē.
u. e. l. i. d. e. p. t. i. t. a. t. ē. h. o. i. s. cū a. i. a. l. i. q. i. p. o. z. a. t. p. h. y. u. e. r. b. i. e. s. t.
7 s. i. c. i. t. e. l. l. i. g. i. t. h. o. i. e. m. e. ē. a. i. a. l. 7 h. y. i. t. e. l. l. e. c. t. i. o. q. u. a. s. i. c. i. t. e. l.
l. i. g. i. t. i. s. t. a. cū e. o. z. i. d. e. p. t. i. t. a. t. ē. v. o. c. a. t. o. p. o. q. u. ā. f. a. c. i. t. i. t. e. l.
l. e. c. t. u. s. d. e. r. e. 7 s. i. r. e. s. i. p. e. s. u. n. t. u. n. ū. 7 i. d. ē. s. i. b. i. i. u. i. c. ē. tūc
i. l. l. a. o. p. o. e. s. t. o. f. o. z. m. i. s. 7 h. y. o. f. o. z. m. i. t. a. s. o. r. d. i. a. t. e. 7 i. m. e. d. i. a. t. e.
u. n. ā. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. o. z. h. y. n. o. i. s. u. e. r. i. t. a. s. **S.** i. v. e. r. o. i. p. e. r. e. s. sūt
d. i. u. e. r. s. e. 7 d. i. s. t. i. n. d. e. tūc e. s. t. o. f. o. z. m. i. s. 7 t. a. l. i. s. o. f. o. z. m. i.
t. a. s. o. r. f. a. l. s. i. t. a. s. **S.** i. t. i. t. e. l. l. c. ū. s. cū i. t. e. l. l. i. g. i. t. d. i. u. i. s. i. m. h. o. i. e. z.
7 a. l. i. n. ū. cōt. i. g. i. t. p. o. u. t. i. t. e. l. l. i. g. a. t. e. a. o. z. d. i. a. t. e. cūm d. i. u. e. r.
s. i. t. a. t. e. u. e. l. d. i. u. i. s. i. o. e. o. z. a. b. i. u. i. c. ē. i. t. a. q. i. t. e. l. l. i. g. i. t. h. o. i. e. z.
nō ē. a. l. i. n. ū. 7 h. y. i. t. e. l. l. e. c. t. o. o. r. d. i. u. i. s. i. o. 7 s. i. p. e. r. e. s. sūt
a. b. i. u. i. c. ē. d. i. u. e. r. s. e. 7 d. i. s. t. i. n. d. e. tūc i. l. l. a. d. i. u. i. s. i. o. e. s. t. o. f. o. z.
m. i. s. r. e. i. 7 o. a. 7 s. i. nō s. i. n. t. d. i. u. e. r. s. e. s. c. i. u. n. d. e. tūc i. l. l. a.
d. i. u. i. s. i. o. ē. f. a. l. s. a. 7 h. y. b. u. i. t. 7 p. u. l. c. h. a. z. e. s. i. g. u. t. **Az.** 6° m. e.
t. h. a. p. h. u. e. r. s. u. s. s. i. n. ē. d. i. c. e. s. u. e. x. q. d. ē. a. f. i. r. m. a. t. o. z. h. ē. t. i. n.
o. p. o. s. i. t. o. n. e. g. a. t. o. z. u. e. r. o. i. d. i. u. i. s. i. o. f. a. l. s. ū. a. u. t. h. y. p. t. i. o. i. s.
cōt. r. a. d. i. c. t. o. z. **C.** h. i. s. i. t. a. q. e. s. t. a. c. c. i. p. e. q. h. y. n. o. m. ē. vītas
u. n. o. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. o. f. o. z. m. i. t. a. t. ē. e. x. n. t. ē. i. o. p. o. n. e. u. e. l. d. i. s. i. o.
q. u. ā. i. t. e. l. l. e. c. t. u. i. f. a. c. i. t. a. d. i. p. a. z. r. e. 7 s. i. t. f. a. l. s. i. t. a. s. o. f. o. z. m. i. t. a. t. ē.
7 i. s. t. a. e. a. d. ē. o. p. o. u. e. l. d. i. s. i. o. u. e. r. e. s. i. g. a. t. h. y. n. o. i. e. e. n. s. 7 h. o. c.
o. b. o. ē. u. t. z. 6° m. e. t. h. a. p. h. **Az.** **Az.** e. t. i. ā. s. u. n. t. h. y. n. o. m. u. e. r. i. t. a. s.
p. q. u. e. c. ū. q. o. f. o. z. m. i. t. a. t. ē. o. g. s. e. e. t. a. d. cōg. n. i. t. ū. u. t. cū d. i. c. i. m. **Az.**
q. s. e. n. s. u. s. ē. u. e. r. r. e. s. p. e. c. t. u. s. s. u. i. s. e. n. s. i. b. i. l. i. u. t. d. i. c. i. t. p. h. s. 2°.
h. y. 7 i. n. i. s. t. o. c. a. **C.** s. u. m. i. t. a. l. i. q. u. i. v. e. r. i. t. a. s. p. e. n. t. a. t. e. r. e. i.
p. u. t. n. a. t. a. e. s. t. f. a. c. e. r. e. u. e. r. a. cōg. n. i. t. o. z. s. u. i. i. p. i. u. s. **C.** e. t. tūc
p. o. t. d. i. c. i. a. d. q. d. n. e. q. h. y. mō u. e. r. i. t. a. s. nō h. ē. t. e. ē. i. t. e. l. l. c. ū.
s. a. l. t. ē. r. e. a. l. i. t. 7 h. y. nō i. d. i. g. e. r. p. b. a. t. o. e. q. a. c. o. s. t. a. t. q. e. n. t. i. t. a. s.
r. e. a. l. i. s. l. a. p. i. d. i. s. a. u. t. l. i. g. n. i. nō ē. i. n. i. t. e. l. l. e. c. t. u. s. cōm. **Az.** i. n.
i. s. t. o. z. s. i. m. i. l. i. t. u. d. o. i. p. i. u. s. **I.** n. t. e. l. l. e. c. t. u. i. n. p. o. s. s. i. b. i. l. i. s. e. s. t.
p. o. t. ē. s. o. i. a. f. i. e. r. i. mō s. i. m. i. l. i. t. u. d. i. n. i. s. 7 r. e. c. e. p. t. o. i. s. 7 p. e. s. s. i. c.
a. r. g. u. i. **Az.** i. l. l. ā. s. i. e. n. t. i. t. a. s. r. e. i. e. ē. t. i. n. a. i. a. s. i. c. u. t. ē. e. x. t. r. a. a. i. a. z.
tūc s. i. c. u. t. i. a. i. a. ē. cōg. n. i. t. u. l. p. n. c. i. p. i. ū. p. p. i. q. u. i. cōg. n. i. t. o. i. s.

9
XXXII

sic i te extra aiam eēt cōphensio ut pncipiū ppiquū
cognitōis. ita q mā lapidis cōficeret entitē lapidis
sicut etiā itellecū. qd est absurdū. **¶** Verū ē tamē q
entitates aliquaz rez sunt i ipso itellecū. s. entita
tes spēz 7 rez cognitōes. **¶** pōt dici. q ueritas p
mō oca q ē cōformitas cōpōnis 7 cōfōis ad rē ē i ipso
itellecū. 7 similit falsitas que ē cōfōmitas cōpōis
7 cōfōis ad rē. cōpōis 7 cōfōis oico quā facit i
tellectus. **¶** Nā i quocūq; est cōpō uel cōfōis quā facit
itellecū in illo ē ueritas 7 falsitas ex nō i hō cōpō
7 cōfōis. oico subiectiue. s. ipa cōpō 7 cōfōis quā
facit itellecū ē in ipso itellecū 7 nō in re subie
ctiue. qā talis cōpō est itellecū quā itellecū ordi
nate itelligit aliq 7 cū hō idēpitātē 7 unitatē eoz
ad iuicē. 7 sūt cōfōis est itellecū quā itelligit aliq
mediātē eoz cōfōis. cōstat autē q ois itellecū
est in itellecū subiectiue 7 nō i re que itelligitur.
¶ Est autē notandum circa istud q talis ueritas 7
falsitas nō est i pma opatōe itellecū. qā pma opa
tōe itellecū respēctū qddatū nō est cōpō aut cōfōis s
simplex cōpō qd qd ē. bñ tñ uerū ē q cōpō pma opa
tōe itellecū ē ueritas large sūpra. p qd cōpō cōfōmitatē
cōfōis ad cōfōitū qā qñ cūq; cōfōis hēt spēz ppar
rei cognite tunc pōt ipaz cōfōis uerā cōfōitōe. mō
itellecū itelligēs aliq qddatū hēt ppar spēz illū
ut. imo etiā scōz hōc rōz sensus pūctū dō hōc uerā
cognitōz dō suo pō pō sensibili. 7 hōc bñ pbs in isto
ca ubi sic dicit. **¶** Itellecū q ē cōfōm qd qd erat pē dō
uerū. sicut uidē ppiū uerū ē. **¶** Et cōfō. dicit ibi. q ad dō
q est cōfōis sēp est uerā. **¶** Nā nō ndū q opatio
itellecū pma. s. simplex nūq; est falsa. 7 hōc dōc
pbs i pñ hō capiti. **¶** Indivisiuū qd ē igit itelligē
tia in his ē circa que nō est falsum. **¶** Et rō ē. qā itelle
cū aut hēt spēm q rēpēntat qddatū aut nō hēt
hō spēm. 7 si qd hēt spēcī rēpēntat qddatū tūc
hēt uerā cognitōz de illa uel i actū ut i potētia ppiq
7 si nō hēt spēcī rēpēntat illā qddatū tūc nō itelligit
illā. 7 sic habz itellecū falsam. **¶** Ad pma rōz cūz
oī. bōitas. pōt dici q hō pōt pōt oupft itelligi
Vno q res extra aiam sūt oī subm bonitatē 7 ma
litie 7 nullo aia. 7 hō ē falsū 7 impossibile. qā bōitas
moralē 7 malitia ē in aia. **¶** Nā hō. in 5° methaph. c.
de quali. in fine dicit q maxime sūt quale bonum
7 malū i aia 7 hōz in hōibz pphenim. i. electōz. s.
i bōibz. alio pōt itelligi q bonū 7 malū sunt in rebo
i. nō sūt in actū appetitū. 7 hō ē uerū qā bōitas qua rēf
actu oī bona. nō ē in appetitū appetere illā rē. psequi
7 similit malitia qua appetitū appetere fugē. nō ē i ipō
appetitū. cōfōis autē est p ueritatē 7 falsitatē. nam
ueritas qua res oī uerā cognita ē i itellecū cōfōis
7 similit falsitas 7 nō in re. 7 sic rō pcedit ex malo
itellecū. **¶** Ad aliud pōt dici. q obz pmanū itelle
cū. s. qd itelligit nō pcedēte itellecū alteri nō
est in itellecū. s. obm secundariū qd itelligit pōt
itellecūz altius pōt ēē in itellecū. 7 sic de uitate q
est cōfōmitas cōpōis 7 cōfōis itellecū. qā ipsa
itelligit pōt res alias q itelligit. **¶** Ad aliud pōt dici
q ueritas 7 falsitas sunt in pōne significatiue non
foralit. s. est i re itellecū q dāmō effectiue. an itelle
cū autē foralit ut i subo 7 loquoz dō uitate 7 falsitate
mō pus expōsito.

Item qd aut falsum iā 7 uerū est cō
positū quedā. **¶** Quia cōpō 7 cōfōis ppe est pluriū
7 diuersoz. **¶** Qd quent h. **¶** Item
itellecū possit itelligē plura sūt.
¶ Et arguit p q sic. qā una uox pōt
significare plura. ut i equoco qd oī itelligē plura
significata simul 7 i ipō plato itelligit plura. s. ipe
itellecū pōt sūt plā itelligē. p q dñā. qā uox nō maior

potētie i significādo q itellecū i itelligēdo. **¶** Itē
itellecū itelligit simul cōrelatiua. ut pēm 7 filiū
ut i p dīcamē. 7 ista sunt diuersa 7 plura qre. **¶** Itē
minō pōt cōfōis itelligit similit cōfōis
scdm 12. p pterioz. s. cōstat q pōt minō ē aliqd
aliud 7 diuersū a cōfōis qre. **¶** Itē pbs q me
thaph. dicit. q itelligentē quēcūq; nec ē itelligē
pma pncipiū cōplexū. s. cōstat q pma pncipiū com
plexū ē aliud ab aliis cōplexis. s. illud pncipiū. **¶** Nō
cōtingit simul idē esse 7 nō esse qre. **¶** Item sicut
se hēt sensus ad sensibilia ita itellecū ad itelligibilia
pōt uenientē similitudinē. s. sensus pōt sentire diuersa
7 plura sensibilia ut sensus uisus sūt uidet albedi
nem p gamenti 7 nigredinez. utere. ut p pceptiū
qre. **¶** Itē uerū que cōfōis oīaz in aliqua co
gnoscit unū qd illoz simul. ut 2° hōi. ca. de sentu
cōi. s. itellecū cōgnoscat oīaz ut aliq plā 7 diuersa
sub p pbs rōibz eoz. minō p pceptiū. qā quibz
ex pōt itelligere oīaz ut albedinē ut albedo est 7
nigredinē ut nigredo ē. qā nō cōfōis oīaz ut albe
dinē 7 nigredinē sub rōe cōi ut sub rōne color aut
aliqui hō. qā scdm talē rōne nō differūt imo in ea
cōueniūt. **¶** Et cōstat. qā sub illis rōibz itellecū
itelligit aliq sub quibz rōibz 7 formis cōfōis oīaz
in illa. s. itellecū simul itelligit oīaz ut albedinē
7 nigredinē sub p pbs rōibz eaz. **¶** In eodē. n. itātū
cognoscit itellecū oīaz albedinis ut albedo ē a ni
gredine ut nigredo est. sūt 7 i alns. **¶** Itē itelle
cū pōt simul itelligē māz 7 formā. qā alit nō itel
ligeret cōpositū ex mā 7 formā. 7 cōstat q mā 7 forā
sūt diuersē nate. **¶** Oppōitū arguit auctōitate 12.
in 2° thopicoz dī. q cōtingit scire multa. itelligere
aut unū. **¶** Et q. methaph. dicit. q q unū nō itelligit
nihil itelligit. **¶** Ad euidētiā qōis cōsiderandū est
q sicut inuit 12. s. methaph. uerū finē. itellecū
simul itelligere diuersa 7 plura pōt oupft itelligi.
Vno p ut sūt oīe similitatē instāis. s. q itelligit
plura sūt. i. eodē instāti. **¶** Alio p ut sūt oīe cōnāz
immediatā. ita q sūt itelligit plā. i. cōnt 7 immedie ut
p itelligere unū. statim 7 sine medio seqēt itel
ligere altius. ut etiā dicim. q mouēs 7 motū sūt sūt
i. sine medio cōntō ita q in ea nō est aliqd mediū
nec plenū nec uacū. ut hēt uidet 7 p pcoz. **¶** Itē
est itelligendū. q itelligentē simul itelligē plura
7 diuersa 7 in eodē instāti ad huc pōt ēē oupftiter
Vno i cōz eadē itellecūz 7 sub una rōne cōi. **¶** Alio
oīis itellecūz 7 sub p pbs foris. **¶** Itē itelligēdū
q itellecū sūt i uno instāti itelligē diuersa diuersis
itellecūz 7 pōt itelligi oupft. **¶** Vno q itelligat
i uno instāti diuersa diuersis itellecūz 7 pōt itelligi
cogitātibz unū hōis. **¶** Alio diuersis itellecūz 7 pōt
sumpt a cogitātibz diuersoz hōiū. **¶** Mō de aliqz
istoz mōz nō ē magnū dubiū nec diuersitas opio
nū. qā oēs bñ cōdūt q itellecū pōt itelligē plura
sūt. i. cōnt immedie nō mediātē tpe meo nec itellecū
media. ita q itellecū pōt palio dē tēp cōntue itel
ligē lapidē 7 i ultio instāti illū tps incipe itelligē
hōiem sine tpe medio 7 sine itellecū media. 7 hō nō
multū idiget pbatōe. qā qlibet ē exptus in se ipso.
¶ Et pōt cōfirmari p simile. nā mā pōt recipe trāf
mutatōes diuersas rei hō mō sūtatis ita q in aliq tpe
totā alterat 7 in illo instāti illius tps recipit gene
rationē sube sine medio qre similit itellecūz sūt
pōt simul. s. mō pōt itellecū simul itelligē plura.
¶ Itē alio. s. sub una rōne 7 una itellecū cōi. qā
cōstat q aliq itelligibilia que sunt diuersa uno mō
cōueniūt 7 unū in aliq. ut hō 7 asinus i aiali aut in
sentire. 7 sic possunt itelligi una itellecū sūpra ab
illa una forā cōi uel a mō eēndi cōi. 7 d hō multū
dubitāt. **¶** Itē alio itellecū pōt itelligē plura sūt
oīis itellecūz 7 pōt itelligi oupft a cogitātibz diuersoz

hoiū. qā aliū nō cōtingeret plures hoies siml' intelligē
diuerſis intellectōibz. qd ē absurdū. **C** Et pōt pbari
pōt diſcipulos. qā cōtingit ut maiſeſtū ē ad ſenſū q
oſi hoies ſil' docēt oſas cōſiones diuerſaz ſciētiaz
qd nō ēēt niſi ſimul intelligerēt eas. **A**dhuc cōtingit
q diuerſi hoies ſil' opant pōt oſos fines uel ſimul
icipiūt opari ut medic' euacuat pōt ſanitatē. ſaber
malleat ferrū pōt cultellū 7 h' talia. qre maiſeſtū ē
q diuerſi hoies poſſunt i eodē tpe 7 in inſtanti intelli
gere diuerſa 7 diuerſis intellectōibz. 7 h' ē maiſeſtū
expiētia. qā ſi qrat ab aliq hoie qd intelligebat i aliq
tpe pōt 7 tndebit q ipe intelligebat lapidē ut aliqd
h' 7 unus al' tndebit q intelligebat celū aut aliqd
aliud qre **z**. **C** de alio. s. an intellectus poſſit i eodē
iſtāti intelligē plā diuerſis intellectōibz catis a fantaſ
matibz ul' a cogitatōibz uni' hois eſt bene dubiū 7
diuerſitas inter doctores. 7 h' eſt qtere An unus hō
poſſit intelligere diuerſa diuerſis intellectōibz i uno
inſtanti. 7 de h' dicit aliq 7 eſt opio famoſior q nō
qd multipliciter pbat 7 p ſic. **V**irtus indiuiſibil'
q ad qd cūq; ſe ouertit totalit' ſe ouertit nō pōt ſiml'
intelligere plura. h' p. ſ. intellectus eſt h' ut coit oī 7
accipit ex l' de cauſis. **I**te ſicut una certa cera nō
pōt ſimul figurari diuerſis figuris. ſ. ſit un' intellectus
n pōt ſimul actuati diuerſis intellectōibz. **I**te un'
ōtutis nō debz eē ſimul niſi unus act' ul' uſus. h' eſt
maiſeſta. ſ. intellectō ē ut' intellect' cū ſit ei' opa. **g**
z. **C** Itē ſi un' hō poſſet ſimul plā intelligē diuerſis
intellectōibz tūc poſſet ſimul plura cogitare. 7 eadē
tōe poſſet ſiml' cogitare oīa quoz ſpēs hēt in ſua me
moratiua 7 i ſua ymaginatiua. **D**ō. n. oī eſſe rō quat
poſſet ſiml' duo cogitare 7 n centū uel mille. qd ē ab
ſurdū. cōna p. qā intellectus nunq actu intelligit niſi hō
cogitet aliqd actu. ut ex p. uſus. **I**te diuerſe
ſpēs ei' dē generi nō poſſūt eē ſimul i eodē ſubō ſcōz
idē ſui. ſ. intellectōes diuerſaz rez ſcōm ſpēm ſūt di
uerſe ſpēs ei' dē generis. ut p. nātā 7 filiatōis 7 ſic d
alns qre **z**. **H**ac dicit eē intentōz. **A**z. i. auctori
tati bz pallegat. **G** mibi ut quicqd ſit de ueritate
qōis q iſta argumēta nō ouincūt iufficiēt ppoſitū
nec faciūt alns fidē bñ cōſideratōibz. **C**ū. n. p. oī. q in
tellectus ad qd cūq; ſe ouertit totalit' ſe ouertit. pōt
duplt' intelligi. **N**o. q ad qd cūq; ſe ouertit totalit'
ſe ouertit. i. nō ouertit ſe ſcōm unā pte ſolū ſiñ alia
7 h' eſt uep. qā nō hēt ptes. **A**lio. q totalit' ſe ouertit
i. ſic ad aliqd unū q nō ad reliquū. 7 h' n eſt uep. nā
qūcūq; ſit indiuiſibilis tñ pōt referri ad multa ſcōz
cōformitatē qd ē ipm ouertit. ſicut punct' in medio
circuli h' ſit un' 7 indiuiſibil' ſcōz ſe tñ ē tmin' mltaz
lineaz 7 ad eas referit. **A**d aliā dico q nō eſt ſimile
de certa ad figuras 7 d' intellectū ad intellectōes. qā certa
ē quoddā corp' 7 figura ē qdā qūtas corp' palis 7 ad
h' ut eadē certa ſubiciat diuerſis figuris qz eadez ps
eius poſſit eē i diuerſis locis. qd nō pōt ſimul cōtingē
ut de ſe. 7 iō una certa nō pōt ſiml' hēre mltas figuras
7 diuerſas. ſ. intellectus ē i corpore 7 intellectō ſit. 7 iō
nō ē oīo ſit. in h' tñ bñ eſt ſit. qā ſicut cera recipit
figuras 7 eis ſubiat. ita intellect' recipit intellectōes
7 eſt ſubm eaz. **A**d aliud cū oī. un' d' otutis **z**. iſta
pōt negari. 7 ſi allegat ab **A**z. i. de ſenſu 7 ſenſato. d'
q ipe n accipit ea determinā' ſ. ſolū argnē' 7 dubitā'
ut ibi. **M**oicat q un' uirtutis ſiml' nō ē niſi unus
uſus reſpctū ei' dē. ſ. reſpctū diuerſoz pōt eē alius 7
alius. ſicut uidem' q un' uirtutē actiue ſunt effectus
plures in diuerſis ſubis. 7 una albedo facit uſidēz i
i uſu ſorā 7 in uſu pſonis. **V**el oīat q h' eſt uep
de uirtute cui' act' ē mot' corp' palis uel cū motu cor
pali. ſ. de uirtute actiue ē i corpore 7 ſpūalis 7 ab
ſtractus nō oī. 7 ſic ē h. hoc tamē bñ uep ē q vniūſ
uirtutis qūcūq; ſit illa ſimul nō eſt niſi un' actus re
ſpctū un' 7 ei' dē obi. pping. ſ. reſpctū diuerſoz

pōt eē alius 7 ali' actus. 7 ſic ē h. ut maiſeſtū eſt.
Ad aliud cōcedit q un' hō pōt ſiml' multa cogitari
ut qūcūq; ad expiētia. **E**t cū oī. eadē tōe poſſit ſimul
cogitare oīa quoz h' ſpēs in ymaginatiua 7 memoria
tiua. dico q nō ſeqt. qā poſſibile ē q due ſpēs refer
uate i ymaginatiua aut mēoratiua ſufficiēt pntent
uirtuti cogitatiue 7 nō alie ſimul oēs. 7 h' eſt uider
in ſil' i ſompno. qā qūis dormiēs hēat ſpēs mltaz
rez intius reſeruatās tñ cōtingit q aliq pueniūt ad
uirtutē ei' eſt ſompniare 7 alie nō. 7 ſic ſompniat
de aliq bz rebz 7 de aliq bz nō. **E**t ſi queres cām qre
offerunt iſte ſpēs 7 alie nō. dico q eadē qd ē de una
qre una offert 7 nō alia. 7 ē qre qre hō cogitat h'
idmduū 7 nō illud. ſicut g poſſibile ē ſenſui pſiculiati
duo ſenſibilia ſufficiēt eē pntia 7 ea ſentire. 7 tam
nō ſeqt ex h' q alia ſimul poſſunt eē ſufficiēt pntia
ipſi ſenſui. ita nō ē rēotū q due ymaginatiōes poſſint
ſufficiēt offerri uirtuti cogitatiue 7 uirtutis cogi
tatiua cogitabit illa quozum ſpecies ſunt. 7 tamen
nō omnes ſpecies interius reſeruate ſimul poſſunt
ſufficiēt pntari ipi cogitatiue. 7 ſic nō oīa cogitabit
qā forte ſenſatōes iteri' exntes n pntant cogitatiue
ad cogitādū illas res niſi i qbusdā cōpibz ſubtilibz
que dicūt ſpēs aīales. 7 nō ſeqret ſi duo tlia aut tria
poſſūt eē ſufficiēt pntia cogitatiue ut oīa poſſint ei
eſſe pntia ſufficiēt. uel q unū tale corp' poſſit eſſe
ſufficiēt pns ad oīa ydola pntāda ſufficiēt ad mo
uēdū cogitatiua. ſicut cōtingit in ſompniādo q ſpūs
hntes i ſe ſpēs aliqz rez pueniūt actu ad ſenſum 7
alie nō pueniūt. **A**d aliud dicendū ē q p eandem
rōz pbat q plures ſcīe nō poſſunt ſimul eē in intel
lectū. qā nō ē dubiū q diuerſe ſcīe ſunt ſpēs ei' dēz
generis. ſ. ſcīe. 7 tñ h' eſt falſū ſcōm oēs coit loquen
tes 7 pſcipue ſcōm mltos illoz q faciūt hāc rōz. **N**ō
ſoluāt ipi ſcīe rōz p quātō ē cōtra eoz ſoluēt faci
liter p qto eſt cōtra aliā pōnem. **E**t forte dicendū q
illa ppo ē uera de hntibz cōtranetate 7 diuerſitatem
ad uicē 7 nō de alns. mltē aut' intellectōes diuerſaz
ſpēz nō hnt cōtranetate ad uicē niſi ſcōm magi pſe
ctū 7 min' pſcī. **A**d auctoritatez **A**z. facile eſt
ſoluere. cum. n. ipe dicit. q ſcīe cōtingit **z**. dico q
h' ē ſic intelligēdū q ipi ſcīe ppe dicit cū ſit cogni
tōnis demtate nacio regit multa intelligibilia. ſ.
ſubm 7 pſicātū demtati 7 pncipiū demtatis. ſed
intelligē ſcōm q intelligere ē nō nacio regit multa
intelligibilia. imo pōt eē reſpctū un' intelligibil' ſolū
7 ſic ſcīe ē aliud ab intelligere. 7 h' ſufficiat ad itēdēz
pbi. **A**d aliā auctoritatez **A**z. metaph. cū oī. q q
unū nō intelligit niſi intelligit. ſine dubio h' ē uerū
q q nō intelligit una intellectōe niſi intelligit. mō o'
q qūcūq; intelligit ſimul plā intelligit unū qd q illoz.
7 ſic intelligit quid onum non quidem unū ſolum
cū pſiōde alius. ſ. intelligit unū. **N**ec **A**z. oīat. qui
unū ſolū nō intelligit niſi intelligit. ſ. ſufficiat ei q
qūcūq; intelligit ille intelligit unū. **E**t ſit oīo q q h'
ſimul plures intellectōes ipe hēt unā intellectōz ſ. nō
ſolū unā nec pſcīe. nec ſequit. iſte nō hēt unā ſolam
intellectōz. g nō h' unā intellectōne. ſicut nō ſeqt. iſte
nō hēt unū ſolū dñatiū. g nō hēt unū denatiū. uult
itaq **A**z. ibi tñ hēre q nō cōtingit ſiml' intelligere plā
qā nullo' intelligat unū 7 una intellectōe imo qūcūq;
intelligit plura 7 pluribz intellectōnibz ipſe intel
ligit unum 7 una intellectōne 7 poteſt quodcūq;
illoz ſcōm ſe ſine alio intelligere 7 ei poteſt imponi
nomē qd ſignificabit illud unū. 7 h' eſt intentio **A**z.
ibidē. **S**i qz g rycet ſic. **A**z. oīat. q niſi cōtingit
intelligere nō intelligētē unū. ſ. intelligere plā ſimul
nō ē intelligere unū g **z**. **D**ico q intelligere plura
nō ē unū ſolū. ſ. eſt intelligere unū cū alio. **E**t itaq;
ſnā **A**z. q oīs intel' intelligit unū 7 non cōtingit
intelligē qn intelligat unū. qā niſi intelligit unū ſolū

9
XXII

7 sic intelligit unū. uel intelligunt p̄a 7 sic intelligitur
unū cū alio 7 sic unū intelligit. Ad q̄ p̄t cōtingere q̄
aliquis s̄l̄ intelligat infinita 7 nullo unū. 7 s̄l̄ cōtingit
d̄ significare. q̄a oē nom̄ significat unū 7 h̄c unā si-
gnificatiōe. uel q̄a h̄c unā solā 7 sic h̄c unā. uel p̄es 7
sic enī h̄c unā cū alia 7 sic h̄c unā. q̄re p̄ q̄ illa aucto-
ritas nō facit fidē h̄c cōfessionis nec aliq̄ rōis p̄dicat̄.
¶ Prop̄t q̄d alii dicūt alit̄. q̄ unū 7 idē h̄c b̄n p̄t s̄l̄
intelligere aliq̄ diuersa diuersis intellectib̄ 7 sic co-
gitat̄ oīs cogitatōib̄ 7 ut eē rō forē. q̄a intellectōes
m̄ltē 7 d̄fē 7 oīs intelligibiliū nullā h̄nt oīp̄dē. Itē
se. q̄a nō opponūt cōtradictōie nec cōtrariē nec puatīe
nec r̄latiue. Et adhuc mirabīlē ut q̄ uisus cui obicit
albū 7 nigrū nō uideat illa s̄l̄. ponam̄. n. sicut p̄s-
sibile ē q̄ aliquis in aliq̄ toto tpe cōtinue uideat aliq̄d
albū sine interuallōe uisōis 7 i aliq̄ pte illius tēpōis
appropinq̄t uisui suo aliq̄d nigrū aut rubrū 7 statim
amoueat. manifestū ē q̄ p̄ illius ablatōis sciet dicere
cuius coloris erat illud corp̄ 7 t̄n nō uidit ipm nisi
i pte t̄pis i quo p̄ebat uidere albū. Si q̄ uis̄ p̄t s̄l̄
uidere diuersa uisibilia diuersis uisōib̄ q̄b̄ cōḡcit
p̄pos colores. q̄re nō poterit intellectus simul intelligē
diuersa intelligibilia. **¶** Ad b̄ tridēt aliq̄ nō ē s̄l̄.
q̄a sensus ē uis̄ i organo corp̄ali. 7 sic p̄t cōtingere q̄
uisio unius recipiat i una pte organi 7 alia i alia pte
s̄ intellectus ē cōp̄ore. h̄ aut nō ut sufficere. q̄a q̄tū-
cūq̄ uisus 7 alius sensus sit i corp̄e t̄n nulla ē rō q̄re
duob̄ colorib̄ appropinq̄tis uisui uisio unū recipi-
atur in una pte 7 alterius in altera cū uis̄ uisuiua sit
ibi p totū. 7 p̄cipue q̄a sp̄s duor̄ sensibilib̄ ut puta
duor̄ color̄ possūt simul sentiri in una pte mediū 7
ut eē manifestū ut oī in p̄spectiua. Si igit̄ unus uis̄
p̄t uidere s̄l̄ duo uisibilia q̄re intellectus q̄ ē p̄fectior
i cognoscendo nō posset siml̄ intelligere diuersa intel-
ligibilia. **¶** Itē si nūer̄ nō ē aliud realit̄ q̄ unitates
diuersē. 7 sic cōtingit aliq̄ nūerum intelligi. quo
nō erit possibile diuersa simul intelligi. **¶** Si ualeat
q̄tū uale p̄t. 7 utinā scit̄ uitate h̄c q̄oīs scia temō
stratiua. **¶** Ad p̄is t̄n ut mibi q̄ sexta rō p̄t iducta
ad p̄t affirmatiua sit ualde sufficiens. **¶**

9

XXXIII

D Vnde aut 7 oīs diuino sic idiuu-
bile demit̄ sicut puatio. **¶**
Quia puatio ē p̄ se nō ens. ut p̄ p̄
phicoz. Quenit utz nō ens possit
intelligi. Et arguit̄ p̄ q̄ nō. q̄a q̄d n̄
ē unū nō p̄t intelligi. b̄ nō ens nō ē
ōnum q̄d. maior p̄ q̄ methaph. ubi p̄s dicit
q̄ nō cōtingit intelligere nō intelligentē unū. m̄oz p̄
q̄a si nō ens eēt unū cū ens 7 unū cōuertunt. sequet̄
q̄ nō ens sit ens q̄re. **¶** Itā rō cōfirmat̄. q̄a n̄ unū
intelligē nihil ē intelligē 7 p̄ cōns nō intelligē. b̄ intelligē
nō ens ē nō unū intelligere. q̄a nō ens ē nō unū. q̄ n̄
ens intelligē nihil est intelligere 7 p̄ cōns nō ē intelligē
7 sic si intellectus intelligeret n̄ ens tūc intelligeret nō
intelligendo. q̄d ē ip̄sibile. **¶** Itē intelligibile debet
mouere intellectū sicut sensibile mouet sensū. b̄ n̄ ens
nō mouet intellectū. q̄a semp̄ existimabit̄ aliqua sp̄s
mouēs 7 phicoz. **¶** Si dices q̄ illud q̄d intelligitur
p̄ sp̄m. p̄paz mouet intellectū. b̄ q̄d intelligit̄ p̄ sp̄ciem
nō p̄pam b̄ alteri nō oī. mō nō ens nō intelligit̄ per
sp̄m. p̄paz b̄ p̄ sp̄m entis. **¶** Si cōtra. p̄ sp̄m enī in
telligit̄ ens. q̄ p̄ sp̄m entis nō intelligit̄ nō ens. Itē
si nō ens intelligit̄ tūc intellectio eēt maioris uel ce-
rioris entitatē q̄ oīm q̄d intelligit̄. q̄d ut̄ absurdum.
cōna p̄. q̄a oīs intellectō ē aliq̄s actus intellect̄. n̄ ens
aut̄ nihil ē q̄re. **¶** Itē si nō ens intelligit̄ tūc nō
ens eēt ens. q̄d ē cōtra p̄mā dignitatē. cōna p̄bat̄. q̄a
eē ob̄ intellectus siue ē intelligibile ē eē respectiui ut̄
relatiui. 7 tale sup̄pōit̄ eē simp̄l̄ 7 absolute. **¶** Et cō-
firmat̄. q̄a oē intelligibile ē intelligibile anq̄ intelli-

gat̄ saltē nāli. si q̄ nō ens ē intelligibile tūc ē intelli-
bile anq̄ intelligat̄. 7 sic ei⁹ intelligibilitas uel ē in re
extra intellectū uel ē i intellectū. q̄z utzq̄ ē cōueniēs. nō
extra intellectū. q̄a q̄d ē i nō ente nihil ē. nec i intellectu
q̄a nāli ē intelligibile anq̄ sit i intellectu ut ut̄. **¶** Itē
intelligibilis 7 intellectus debz eē aliq̄s unus actus
sicut sensibilis 7 sensus. utz 7 h̄. b̄ nō ē aliq̄s unus
actus nō entis 7 intellectus q̄d. **¶** Oppositum arguit̄
auctoritate. **¶** In isto cōt̄ ubi dicit̄. q̄ p̄ndit̄ ondīt
puatōe cōtinui. puatō aut̄ est nō ens q̄d. 7 idē uult
q̄ methaph. p̄t p̄ncipiū. s. q̄ nō ens possit intelligi
¶ Ad q̄dē dico b̄uit ad p̄is q̄ n̄ ens p̄t intelligi. q̄d
p̄b̄o sic. intellect̄ p̄t intelligere oē illud de q̄ aliquid
enūtiat̄ scdm̄ affirmatōis aut negatōis. b̄ p̄ de se. sed
intellectus enūciat̄ d̄ nō ēte ut q̄ n̄ ēs opposit̄ enti 7 q̄
nō ens n̄ cōtingit scit̄. 7 q̄ nō ētis n̄ sit sp̄s n̄ oīe 7
h̄ talia q̄. **¶** Itē utzq̄ cōtradictōioz p̄t intelligi. b̄ ē
euidēs. q̄a alit̄ n̄ eēt aliq̄s loc⁹ a cōtradictōis. b̄ unū
cōtradictōioz ē p̄te nō ens q̄d. **¶** Si mō q̄d intelli-
git̄ nō ens diuersi diuersa dicit̄. Quidā. n. dicunt
q̄ int̄ ens 7 nō ens ē q̄daz ordō ita q̄ ipm̄ ens nāli
ē pus ip̄o nō ente. 7 tōne h̄c ordōis cōtingit q̄ cum
intellectus p̄t intellexit̄ ens p̄es intelligit̄ ipm̄ nō ens. q̄a n̄
t̄māz ita p̄t i potētia p̄t intellectōis enī sicut p̄t eāt
7 tōne illi aliq̄lis actualitatis 7 sic rōe illi ordōis
debet̄ in cognitōis nō entis. **¶** Si utinā ego uiderem
q̄d sit h̄c ordō entis ad nō ens 7 eo. ut. n. q̄ ille re-
spect̄ nihil sit cōmū n̄ nihil ē. mō odo alit̄ ad alit̄
ē q̄dā respect̄ 7 ip̄z nō ēs nihil ē. q̄d odo nō enī ad ēs
7 eo nihil ē. 7 sic dicere q̄ nō ens intelligit̄ p̄t ip̄suz
ens rōe ordōis qui ē int̄ ens 7 nō ens est oīe q̄ nō
ens intelligit̄ rōe ip̄ius nihil q̄d nihil ē dicere. **¶** Sicut
si ipm̄ nō ens ē p̄terius ente ista p̄terioritas ē in n̄
ente. nō ens aut̄ nihil ē. 7 q̄d ē i nō ente nihil est.
q̄ illa p̄terioritas nihil ē. q̄ p̄ nihilo reliq̄t̄. **¶** Si dices
quis nō ens nihil sit realit̄ tamē est aliq̄d scdm̄ intel-
lectū. 7 sic ordō enī ad nō ens erit aliq̄d. **¶** Cōtra
ordō aliq̄z duor̄ rōe cui⁹ unū illoz intelligit̄ p̄t alfo
debz eē pus nāli anq̄ illa intelligant̄. sicut ordō int̄
nial 7 hōies rōe cui⁹ nial intelligit̄ pus q̄ h̄c est realit̄
p̄t q̄ intelligat̄ illa siue sit odo istoz sc̄bz suas subas
siue sc̄bz suos mōs eēndi. **¶** Si igit̄ int̄ ens 7 n̄ ens est
ordō rōe cui⁹ pus intelligit̄ ens q̄ nō ens. iste ordō ē
pus nāli q̄ intelligat̄ nō ens. 7 sic ad saluādū idē.
p̄t̄at̄ istius ordōis nō sufficit dicere q̄ nō ens sit
aliq̄d scdm̄ intellectū. **¶** Alii inueniūt̄ dixisse. q̄ n̄ ens
intelligit̄ p̄ sp̄m entis 7 b̄ p̄ istū modū. q̄a sp̄s entis
p̄t ducit̄ i cognitōis entis 7 cōtinuat̄ intellectio entis aliq̄
tpe. 7 tūc in ultimo instāti illius t̄pis ip̄a sp̄s entis
impio uolūtatis ducat̄ i cognitōis nō entis. 7 sic n̄ sit
intelligit̄ ens 7 nō ens. b̄ successiue. 7 sp̄s enī q̄ de
se ualet ad cognitōis entis 7 nō entis p̄ impitū uolū-
tatis determinat̄ ad cāndū cognitōis nō entis 7 alit̄ n̄
cāter eā. **¶** Si mibi ut̄ b̄ eē in cōueniēt̄ dictū. q̄a ip̄iū
uolūtad̄ nō est aliud realit̄ nisi d̄sideriū uel appetere
ip̄ius uolūtatis. **¶** Si dicere q̄ sp̄s entis ducat̄ in
cognitōis nō entis p̄ impitū uolūtatis b̄ ē dicē q̄ h̄c
sp̄s ducat̄ i cognitōis nō entis p̄ d̄sideriū uolūtatis
aut appetitū. q̄. s. uolūtatis appetit̄ aut uult̄ intellectōis
ip̄i⁹ nō entis. cōstat̄ aut̄ q̄ uolūtatis n̄ uult̄ nec appetit̄
aliq̄d aut d̄siderat̄ aut impat̄ aut quocūq̄ uolūtatis
notare nisi illud sit cognitū pus ab intellectu 7 sic anq̄
uoluntas d̄sideret̄. uel impet̄ q̄ sp̄s entis ducat̄ in
cognitōis n̄ enī 7 nō p̄t intelligi intellectō ut̄ intelligit̄
nō entis nisi intelligat̄ nō ens uel simul uel pus
7 sic anq̄ sp̄s entis ducat̄ ad intellectōis nō entis
oportebit̄ intelligi nō ens. 7 p̄ cōns sp̄s entis n̄ ducat̄
i cognitōis ip̄ius nō entis cui⁹ oppositum ip̄i dicit̄.
¶ Si cōsiderat̄ dico aliū modū sc̄bz quē intelligit̄ n̄
ens. p̄mittēdo p̄ q̄ nō ens oī tripl̄ scdm̄ cōm. i. z.
methaph. cōmto i. z. **¶** Nō oī n̄ ens ē n̄ ente simp̄l̄

qd nō hēt eē nec ymaginatōy ut dicit. secundū est nō
ens qd est i mā. s. puatō formaz. tertiū est ens i po-
tētia qd ens in potentia dī nō ens. i. non ens actū.
¶ Item accipio. qd sicut ens nō ē aliud realit̄ nec scōy
tōy nisi suba q̄titas q̄litas 7 reliqua entia. qd ens nō
hēt tōy unā distinctaz p̄ a rōe sube 7 q̄titas 7 alioy
entiu. ut 4° methaph. ita nō ens non est aliud nisi
nō suba nō q̄titas nō q̄litas 7 h̄. ita qd sicut ens nō
est uey uniuocū ita nō ens qd ē cōtradictōiū entis nō
ē ēe uniuocū. **¶** Et tūc dico qd nō ens simplt̄ sic
intelligit̄. qd intelligit̄ aliqd ens diuersum ab alio ēte
de quo qd ē ente uerificat cōtradictōiū alit̄. obi grā.
nō suba intelligit̄ intelligēdo q̄litate ut diuersa est a
suba. de qua qd ē q̄litate uerificat cōtradictōiū sube
s. nō suba. uel intelligēdo quodcūq; aliud ens quod
nō ē suba. **¶** Et ita dico de quocūq; alio nō ente oppo-
sito alicui enti. s. qd intelligit̄ intelligēdo aliqd ens di-
uersū ab illo ente de qd ente diuerso uerificat cōtradi-
ctōiū illi entis. ut nō hō intelligit̄ intelligēdo asinuū
uel qd cūq; aliud ens de qd est uey dicit qd illud est nō
hō. 7 scdm illū modū nō ens intelligit̄ intellectōe cui
cōrespōdy aliqd ens positū p̄ obo. s. at mō p̄ nēdo
nō ens intelligit̄ possent saluari oia que cōt̄ uere dicūt
d̄ nō ente. d̄ aut qd unū cōtradictōiū ē nō ens sim-
pliciter sū totalit̄. 7 i h̄ differet a puatōe. 7 i qd ē uerū
ē p̄ rāto. qd cōtradictōiū negatū alic̄ entis uel uer-
rificat de quol̄ ente alio ab illo cui est cōtradictōiū
7 nō est dēfinitū ad aliqd unū ens p̄cise. obi grā.
nō hō d̄ qd alio ab hōie siue sit ens i aia sū extra
aiam. 7 sic est uel nō ens. i. uel p̄dicat de quol̄ qd nō
est hō. nō tñ sic est non ens qd oio sibi repugnet ois
entitas. qd iā nō uerificat de aliq̄ ente qd est falsū.
s. mō p̄dicat puatō nō ē nō ens uel. qd nō uerificat
de quol̄ ente alio ab ipo h̄tu. imo de aliq̄ dēfinito
ente ut de subo i qd est aptitudo ad illū habitū. ut ce-
citas nō p̄t dicit de quol̄ i quo nō ē uisus uel qd nō
hēt uisū. s. solū de subo qd ē aptū ad uisum. Vñ nō ē
uey dicere lapidē ēē cecū. **¶** Nū ḡ cōtradictōiū est nō
ens simplt̄ 7 uel. qd p̄dicat de quol̄ qd nō ē illud ē
est cōtradictōiū 7 sic est intelligendū. **¶** Et de nō ēte
dicit p̄bs qd nō ens non cōtingit scire. 7 i h̄ dubitat
sic ē uerū qd ens cui cōtradictōiū p̄dicat de aliq̄ nō
cōtingit scire uera scia de illo. obi grā. nō hōiem non
cōtingit scire ēē hōie 7 sūt cōmēfutable qd includit
cōtradictōiū diametri nō cōtingit scire de diametro
7 uel non ens aliqd nō cōtingit scire de illo ente. sed
illud qd ē nō ens aliqd ut puta nō suba bñ p̄t sciri
de aliq̄ alio ente. **¶** Et d̄ qd nō ens nō sūt spēs 7 oīe
7 i h̄ sine dubio uey ē. qd ens d̄ qd p̄dicat cōtradictōiū
tū alicui nō sunt spēs ut nō substantie. s. q̄ntitatis uel
q̄litas nō sūt spēs sube. nec cōtra. 7 sic etiā i alijs.
¶ Bñt qd d̄. qd ex nō ente uel nō sit aliqd. s. uey ē
p̄ hunc modū. qd aliquid non p̄t fieri ex quol̄ ēte
de qd d̄ eius cōtradictōiū ut hō nō p̄t fieri ex q̄ntitate
qd est non hō. nec ex q̄litate 7 sic de multis alijs. imo
unūq̄d qd sit. sit ex aliq̄ ente. s. ex ente i potentia
7 uel illa p̄pō ātiq̄uoq; qd ex nihilo nihil sit. realit̄ ē
eadē cū illa p̄pōe p̄bi. sēp oī aliqd subici ei qd sit
quā p̄t p̄bi. 7 cū illa quā p̄t 7° methaph. **¶**
Impossibile ē aliqd fieri nisi p̄existat aliqd. vlt. n. i
oīb; h̄ijs p̄pōib; i q̄b; accipit ip̄z nō ens p̄ ip̄z nō ens
intel̄t aliqd ens d̄tū ab illo ēte de qd ē cōtradictōiū
tū illius entis 7 sic intelligit̄ nō ens intellectōe qd ē
alic̄ entis positū. **¶** Et forte ad istā itētiōē dcm
est qd p̄eandē spēm intelligit̄ ens 7 nō ens. qd intelligē-
do aliqd ens p̄ suā spēm intelligit̄ cōtradictōiū alit̄
entis ut intelligēdo q̄litate p̄ suā spēm intelligit̄ nō suba
7 p̄cipue intelligēdo q̄litate ut ē qd diuersū a suba
7 sic de alijs multis. **¶** Et aut multis qd nō ens nō
solū intelligit̄ i h̄ mō. s. intelligēdo aliqd aliqd ens. uey
etiā intelligit̄ intellectōe qd nō est alic̄ obi positū. s. p̄t

oē obm positū. qd possit sic p̄bati. qd cōstat qd intel-
lectū p̄t intelligē intellectōe qd nō ē alic̄ obi positū
qd p̄. qd de h̄ intellectōe p̄t aliqd enūciare ut qd tal
intellectio sit opatio intellectūs. 7 qd h̄ intellectū non est
eadē cū intellectōe obi positū 7 h̄ multa. tūc ar-
guo sic. **¶** Illa intellectū qd nō ē alicui obi positū. aut ē
ens aliqd. aut pure oīo nō ens. si ip̄a est oīo non ens
ḡ intellectūs intelligēs eā intelligit̄ oīo nō ens intellectōe
qd nō ē obi positū. si illa intellectū qd nō ē alicui obi
positū ē aliqd ens. oī qd sit i intellectu. 7 sic intellectūs
p̄ eā fōrālī intelligit̄ 7 tñ nō intelligit̄ aliqd obi. qd
ponit qd illa intellectū non sit alic̄ obi positū. p̄ ḡ qd
intellectūs p̄t intelligit̄ intellectōe qd nō ē alic̄ ens
uel obi positū. 7 i h̄ ē intelligere nō ens uel p̄ter qd.
cūq; ens obm intellectōis. **¶** Bñ considerandū qd h̄
intellectū simplex nō p̄t ēē uera. qd ueritas intellectūal
est eius cōformitas ad illū qd intelligit̄. cōformitas at
ē quidā resp̄ctus. 7 ille resp̄ctus nihil ē ē terminus est
nihil. cū ḡ nihil ponat t̄min⁹ h̄ cōformitatis. qd illa
intellectū nō p̄t īsp̄ctū alic̄ obi positū. p̄ qd illa cōfor-
mitas nihil ē. 7 sic si illa intellectū ēē uera. oporēt qd
ēē uera p̄ nihil. nec etiā p̄t ēē falsa. qd circa intel-
lectōe simplici non ē falsitas. ut uult p̄bs i isto ca.
¶ Considerandū etiā qd talis intellectū nō sit ab aliq̄ p̄-
spēm illius qd intelligit̄. qd oīs spēs p̄ quā intelligit̄
intellectūs sit ab aliq̄ ente. mō p̄ illā intellectōe non
p̄t intelligi aliqd obi ens positū. **¶** Unde nō cōtingit
intellectū h̄ p̄ spēm illius qd intelligit̄. s. nō entis. s. p̄
sp̄ciē entis cui cōtradictōiū ē illud nō ens. ita qd eadē
spēs p̄ficiat intellectū ad cognitionē entis 7 ad cogniti-
onē nō entis s. diuersimode. qd p̄ dicit ad cognitōy
entis 7 deinde cū ip̄a sūt p̄ncipiū cognitōis entis ēit
p̄ncipiū cognitōis nō entis si cōtingat nō ens intelligi
ita qd fuisse p̄ncipiū cognitōis entis ē qd oīp̄o ip̄ius
sp̄ci ad h̄t cāet intellectōe nō entis eo mō qd p̄t eā
cāre. **¶** Et si q̄at qd sit p̄ncipiū actiū illi intel-
lectionis nō entis. puto qd sit oīs intellectū agēs sicut
7 alia intellectōy. ut p̄batū fuit p̄us. **¶** Queret aut
aliq̄s uelut q̄tē intellectū agēs i tpe illo uel in instāti
quo sit intellectū entis i intellectu īfōrto sp̄ci entis nō
agit simul ip̄az intellectōy non entis. cū. n. agens est
p̄p̄i quū passio oīp̄o 7 nō ē aliqd īp̄edimētu ut qd
tey agere sū estm p̄cipue si est agēs p̄ nā. **¶** Nec
ē dicendū qd requirit uelle. s. qd hō uelit intelligē ip̄y
nō ens anq̄ intellectū agēs agat ei intellectū. s. n. ē
remotū p̄ sufficiēt. qd sic oporēt qd intellectū p̄ intel-
ligeret nō ens anq̄ intellectū agēs agēt intellectōe
nō entis eo qd uolūtas nō refert nisi i cognitū. **¶** Et forte
ē b̄uenit dicendū. qd nō intellectū p̄p̄iabilis intelligit̄
ip̄m ens p̄ eius spēm nō ē oīo sufficiēt oīp̄o ad
intelligere non ens. qd ad h̄ qd sit sufficiēt oīp̄o ad
ad intelligendū nō ens requirit qd sit puatus intel-
lectōe entis. ita qd h̄ puatio ē oīp̄o natio req̄sita. sicut
puatio forme aia natio requirit ad fōrā cadaueris.
¶ Et h̄ occurrit unū mirabile qd ē illud qd cāt p̄-
uationē illā intellectōis entis. qd si dicat ēē intellectūs
agēs. s. ē difficile. qd ip̄e nat⁹ ē illā intellectōe facer
7 cōseruare. nec spēs entis. sicut nec intellectū p̄p̄iabilis
nec fantasima entis cābit illā puationē. utz cui intellectū
lignenti. **¶** Et idē dubiū ē cōtra illos qd ponit ip̄am
spēm intelligibilē ēē p̄ncipiū actiū ip̄ius intellectōis
sū i h̄ sit imediātē sū mediātē uirtute supaddita ut
aliqui cōfident. **¶** Et forte dicendū ē qd uirtus intel-
lectūs agentis uel sp̄ci p̄ quā natus ē facē intellectōy
nō entis est alia ab illa p̄ quā nat⁹ ē facere intellectōy
entis. **¶** Et similiter dicet̄ de uirtute sp̄ci intelligibilis
7 sic nō erit idē actiū imediātē 7 corruptiū ei⁹ de
effectū p̄eandē ētutē oīo. **¶** Et utinā d̄ḡscerē quid
uey sit de isto q̄sito difficili. s. tamē possunt illis esse
ocasio p̄quirēdi. **¶** Si qd aut querat q̄tē intelligit̄
illud nō ens qd ē ens i potētia. s. mā. s. ē ēt̄ ḡrendū

i p phicoz nō aut h. Sed d nō ente qd ē puatō fore i mā puto q sic pōt itelligi. q itellecū itelligit aliq forma que nō pōt eē fil cū alia 7 cū i itelligit aptitudinē subiecti ad illā alia formā. 7 sic itelligit puatōnē. ubi gta. tenebra itelligit itelligēdo aliqz sitū corpis illuianis respectu dyaphani cū q nō pōt stare lux i dyaphano 7 itelligē aptitudinē dyaphani ad lucē. 7 similiter puatō fore ignis in mā aque itelligit itelligēdo aptitudinē illius māe ad forā ignis 7 itelligēdo ipam forā aque cū qua nō pōt simul eē forma ignis 7 sic in aliis sibi. 7 sic forte itelligo q puatō itelligit p spēm hitus nō quidē p spēm illius hitus cui ē puatō. s p speciem alicuius alius hitus cū quo nō pōt stare illa forma. **C** Si qd aut dicit q in itellecū puatōis requit uel accipit itellecū aptitudinis ad hitū 7 cū i itellecū negationis illi hitus q nō ē itellecū alicuius positiui ubi tūc oportebit dicere mō p oīdo de itellecū nō entis. **A**d p m a cū oī. qd nō ē unū nō itelligit. ista pōt negat. 7 ad auctōritatē Az. di. q nihil cōtingit itelligē nō itelligentē unū. neq ē q qui nō itelligit unū nō itelligit unū nisi itelligit aliqd ens positū. s bñ pōt itelligē sine eo q itelligat unū. i. ens iōiūfū. **A**d cōfirmationē pōt dici p idē. s. q nō unū itelligere est nihil itelligere. i. nō est itelligere aliqd ens. s nō seqt q bñ sit itelligere. **A**d aliā dīcēdū sicut dī ibidez 7 cū arguit q ens itelligit p suā spēm. ueq ē p. 7 iō nō ens nō itelligit p illā. s p mō pus oīdo. Sed mīx ē cū aliqd ens nullū reale ordinē hēat ad ipz nō ens nec extra ut pus oīdū ē. eo q respectus nihil ē cuius terminū nihil est. nō ens aut nihil ē. qre p spēm alicuius end magi itelligit nō ens p itellecū illi entis q aliqd ens. ubi gta. cū hō nullū reale ordinē hēat ad nō hoīez qd ē oīo nō ens. imo nullam reale hitudinē. qre p spēm hoīs itelligit nō hō pter qd cūq ens obm magi q lapidē uel asinū. Velle scire qd hic sit dīcēdū. si dīcēt q ens opponit nō enti. **C**ōtra. oppositō ē qdā hitudo 7 hitudo ē respectus 7 sic iō qd p. **A**d aliā cū oī. q itellecū eēt maior entitatē q illud qd itelligit. oī q nō ē incōueniens de illo qd itelligit p spēm alterius 7 qd nō ē aliqd positū. **A**d aliā neget cōtra. 7 cū oī. qd ē obz itellecū ē ē respectuū uel relatiū. dīcūt aliq q uerū est ē obm i rōe mouētis uel agentis actum. s esse obm i rōe terminātis actus nō est ē respectuū uel relatiū. 7 sic ipm nō ens ē obz nō qd ē ut motuū uel actiū sed ut terminatū. Sed bñ est mirabile q nihil sit terminū alicuius end. nō ens aut nihil ē. **A**d ē ē ē terminū uel ē ē ē aliquid. uel nihil. si nihil tūc ē obm i rōe terminātis uel terminū ē ē ē nihil. 7 sic p nullo relinquit. Si uero ē terminū uel terminatiū ē aliqd ens. uel est suba 7 sic non ens qd est obm in rōe terminand uel terminū ē suba. uel accūs 7 sic adhuc ipm nō ens ē ens. q accūs ē semp alicuius entis. ut 2 methaph. **C**ō dīcēt aliq q puz nō ens nō est obm itellecū s ē negatō obz sic itelligit. Sed mirabile ē si ipm nō ens nō est itelligibile itelligit. n. nō itelligibile. Si uero ē itelligibile. ē est obm itellecū. **A**d dīcēt q ē obm itelligēdi nō p se s pter accidēs. s p spēm entis. 7 tñ spēs entis ē oīo sepata a nō ente 7 eo. nec spēs entis ē aliqd nō ētis. nec suba nec accūs nec ps. 7 iste ē mirabilis modus p accūtatē. **A**d pōt pū. imo q adhuc cōcedē si bñ dīcāt q itellecū itelligit nō suū obm p mū. nec aliquid cōtentū sub suo obz p mō. s sub ente. nec hñs reale hitudinē ad ens. nisi dīcas q ipz nō ens cōtinet sub ente. q ens etiā significat negatōes 7 puatōes. ut 2 methaph. **A**d aliud oī. q itelligibilis 7 itellecū ē unus actus cū aliqd itelligit p spēm p p m uel tanq motuū itellecū 7 alit nō. 7 sic bñ pōt soluerē rōy in cōtra dīcēdo q nunq non ens itelligit nisi

itelligēdo aliqd ens mō p dīcō. **E**t cū oī q aliqz pōt itelligere itellecū nō ē aliq entis positiui pōt dici q nō sit ueq nisi solū uocalit. s. scdm q pōt itelligere istā uocē itellecū que nō est aliq entis positiui. nec pōt aliqd enūciare de hō itellecū nisi sp referendo ad uocē. **E**t rogo te ut bñ cōsideres in isto. qd forte audebis asserere illud qd ou bito. s. p p i cōsuetudinē 7 fecit mihi anxietatē q qd itellecū debz hēre respectū aliqē ad illū qd oī itelligi illa itellecū ē. s. ad cōformitatē. alit. n. nō eēt tō qre itellecū eēt illi p lū q alteri. itellecū g nō entis de hō oīo respectū determinatū ad nō ens. respectū aut nihil ē cōterminū nihil ē. 7 ipm nō ens nihil ē. 7 sic ipz itellecū nō entis hēre respectū ad nō ens est ipz hēre nihil ad nō ens. **E**t qualiter euaderet ut itellecū sufficeret nescio. nisi dīcāt q p m a p pō est uera de itellecū entis 7 nō d alius. ita q itellecū nō entis nullā cōformitatē hēat nec ad ens nec ad nō ens. 7 sic oīa qualia itellecū ē. **A**d quō dīstingeret itellecū nō hoīs ab itellecū nō asini forte p uirtutes agentes zc.

Idetur autē sensibile zc. **Q**uentū citā istud capitū sup illā pculā. p p qd nequa q siñ fantasmate itelligit aīa. **E**t illud dīcūt Az. sit ueq. s. q aīa hūana nequa q itelligit sine fantasmate 7 sit qstio **U**trū aīa hūana possit itelligere sine fantasmate. **A**rguit p q sic uobis auctōritatibz cōm. i. isto. p m a est cōmēto 7 ubi ponit q ymagināua memoratiua 7 cogitatiua nō sunt nisi i loco cōtutis sensibilibz. 7 iō nō idigem eis nisi i abntia sensibilibz. 7 sic ut itelligere cōm. q in pntia sensibilibz pōt res itelligi sine istis uirtutibz. alit. n. nō solū idigem eis i abntia sensibilibz. s i pntia. 7 si pōt itelligi sine istis cōtutibz sequit q sine fantasmate. qd fantasma nō ē aliqd nisi spēs exns i aliqua hāz cōtutū. ut patuit pus g zc. **E**t cōm. cōmēto 7 dīcāt q cogitatō nō est nisi i cōstingēdo i diuidua ipoz itelligibilibz 7 pntare ea i actū q eēt apud sensū. 7 iō qn fuerit pntia apud sensum tūc cadet cogitatō. 7 remanebit actō itellecū i eis. ecce q actus itellecū remanet deficiente cogitatōe. 7 tñ magi ut q cogitatio requat ad itelligere q fantasma. q cōtingit aliqē hñez spēm q oī fantasma nō itelligere. ut in cōmēte. **E**t si itellecū nō itelligeret sine fantasmate sequet q nō posset itelligē nisi res qz fantasmata sunt. qd uidet falsū. qd ipse itelligit se ipz 7 itellecū agentē 7 alias subas lepatas q tñ nō faciūt fantasmata. cū fantasma nō sit nisi spēs rei sensibilibz. ut 2 hō. **C**ōpōitum oī plane auctōritatē Az. i. isto. 7 sūt cōm. idē hēat in phzō hō libz. **A**d qd dīcō bñ q itellecū hūanus nihil itelligit de nouo sine fantasmate. i. nisi ad illud itelligēdū aliqit cōspōnat ab aliq fantasmate hūano. 7 accipio tñ fantasma p spēs exnte i ymagināua aut mēozatiua uel cogitatiua hoīs. 7 hō cōfō q manifestā ē p expētiā unicuiq 7 p ouenientem sūtudinē. **N**ā sensus nō sentit aliqd nisi aliqd sensibile sit aut fuerit sibi pns. itellecū aut aīe fantasmata sūt ut sensibilia sūt sensui. ut scribit Az. i. lra. **E**t nō eēt aliq tō qre hō nūc itelligeret sedz intelcū 7 nō p nisi ipse itellecū imutaret ab aliq exnte i hoīez nō pus ut manifestū est. cū g quēz itellecū noua quā itellecū nō itelligit dñotet p pē aliqē hō minē. imo etiā dīcūt aliq q itellecū p pē nō itelligit s hō p ipm itellecū rōalem. 7 est forsan necessariū ut ad nouū itelligere imutet ab aliq eo q sūt in hoīe d nouo qd ē illū nisi fantasma. **A**d. n. ē oī cōdū q spēs exntes i uirtute sensui pculatiū sufficient imutaret itellecū ad itelligere. qd similit

spēs que sunt i fantasmatibz bzutoz ipfū imutaret
cū sint eīdē spēs 7 nāe ut ut. ¶ Preterea qto magis
aliquid ē spūale tāto magis est ppinquus scdm nām rei
i mālī. ostat aut q fantasma ē magis spūale q spēs q ē
i sensu pticulati. 7 iō ppinquus ē scdm nām ipi itel-
lectui imālī. 7 p oīs magis debz eē motuū ppiquū
ipius itellectus possibilis q ipa spēs rei q ē i sensu pri-
culati. 7 forte h est cā qre forme sensibiles existēt
extra aiām nō imutāt immediate itellectm quīs sit eis
sufficient pns nō distict ab eis loco 7 subo. qā agēs
ppinquū 7 immediatū debz esse ppinquus i nā ipi pa-
tienti sicut ē possibile. mō spēs taliū foraz exntes i
ōtunibz ppinis aīe hūane sūt ppiniores scdm nām
ipi itellectui possibili q sint ipe met forme sensibiles
exntes i matia. ¶ Dicem? q itellectus nō itelli-
git de nouo sine fantasmate hūano. i. nisi ad itelligē
imutet aut dispōat aliqū ab ipso fantasmate. 7 forte
rō h talis ē. qā ipe itellectus q itelligim? p sui nām ē
actus hōis aliq mō. 7 cū nō potuit eē actus iherens p
se oportuit q eēt actus scdm appropatōz. ita. s. q eius
opatio ppe 7 pīse dependet ab aliqbz exntibz in
hōie 7 sic itelligit. ¶ Ad pma auctoritatē cōm. posset
dici q nō indiget istis uirtutibz nisi in abntia sensi-
bilis ex mō quo indiget eis i abntia sensibīl. nā i ab-
sentia sensibilis indiget eis. 7 h mō q ipm sensibile
absens nō cognosceret nisi p eas. nec aīal moueret ad
ipfū sensibile nisi p eas. 7 i pntia sensibilis nō sic i di-
get eis q nō cognosceret sensibile nisi p eas aliquo.
imo ipm sensibile pus bñ cognosceret ab alia uirtute
s. a uirtute pticulati. i. a sensu pticulati 7 moueret
aīal ad ipz aliq mō. tñ i pntia rei 7 i abntia p idigz
istis uel aliq istaz ad itelligendū. 7 nō indiget eis in
pntia sensibilis ad cognoscendū ipm sensibile. p pum
aut cōe. quīs etiā i pntia idigeam? vīte cogitativa
ad cognoscendū aliquas ppetates nō sensatas. ut bonū
malū uile nociuū 7 h talia. ¶ Propriē expōz 7 itel-
lectū alius auctoritatis cōsiderandū ē diligēt q
aliqñ uirtus cogitativa ex aliqbz sensatis foris. s.
pntibz uel futuris elicit aliquā itentionē. i. formā n
sensatā quā iudicat eē pntē uel futurā i postez. 7 h
p quādam similitudinē quā cōsiderat inter ipas res
pntes 7 pteritas. 7 cōtingit q h mō iudiciū uirtud
cogitativē de aliqua re nō sensata pnti aut futura ē
uerū sicut si actū sentiret. 7 h pōt haberi exēplum
mūltiplicat i rebz nālībz 7 uolūtariis 7 artificialibus.
In rebz nālībz qdem cōtingit q uirtus cogitativa p
spēs reseruatās i ymaginatiua 7 mēozatiua cogitat q
p nūbz magnā i hyme apparentē solet cadere plu-
uiā. 7 h frēqnt fuit uisū 7 i mēozatiua reseruatū est.
7 tūc cū appet aliq tal nubes mag i hyme uirt? co-
gitatiua cogitat q cito post cadet pluuiā. 7 cōtingit eē
uez ut indicat. 7 sic d alijs mltis futuris q cogitant
ueta cogitativē euenire sibi i futuro. ¶ Sūt cū aliqs
uidet duos hōies cōuenire ad iuicē enozmīt. 7 vnū
uerb offendere aliū. cogitat q vnū pcutiet reliquū
7 eueiet sicut cogitauit. sūt i alijs mltis. 7 h uoluit di-
cere cōm. i. isto. ubi dicit q uirtus cogitativa sicut
declaratū ē i mltis de sensu 7 sensato qn iuenit se cū
ōtute foratiua. i. mēozatiua 7 ymaginatiua cogitādo
s. aliqua pterita aut pntia p spēs reseruatās in istis
uirtutibz inata ē pntare. i. pntialit cogitare ex yma-
gībz rez aliqā forāz quā nunq sensit i ead dispōe
scdm quā eēt si sensisset fide 7 i foratōe. 7 ista opa-
tione uirtutis cogitativē mltū utunt artifices sub-
tiles q cogitāt aliq artificialia que nūq uiderūt ut
cōit dī d qdā fabro d q mibi narratū ē q ipse fecit
ex cogitādo quādā seraturā quā null sine fractōe
potat apire nisi ipe uel aliqs ab eo docet. 7 nūq uide-
rat ei silem s solū dīctū fuit ei. q vnū ali fecerat unā
talē. Et sūt phisonomi qdā ex sensibilibz figurē co-
gitāt cōditōes occās pteritas aut futuras uel pntes

Et astrologi simili 7 medici iudicāt h mō pōtūre
cogitatiua de iudicijs futuris. 7 iō subdit cōm. q itē-
tio cogitativē. i. cogitatis de rebz occultis nihil aliū
ē q h. s. ut uirtus cogitativa ponat rē abntē a sensu
qī rē sensatā cogitādo eā. 7 iō cōphensibilia. i. cogi-
tabilia hūana diuidunt i hōuo. s. in cōphensibile 7
pncipiū ē sensus. i. qd cognoscit a sensu pticulati. 7 co-
gnoscibile cui? pncipiū ē cogitativa. i. qd cognoscit a
cogitativa. ¶ Pico g ad ppositū exponēdo vba cōm.
q cū hō ididua q dī cogitat cogitativa eē fūta fuerit
pntia sensui. tūc cadet. i. deficiet cogitativē qua. s. co-
gitabāt eē futura 7 remanebit actio itellectus i eis. i.
respectus eoz. s. q itelligūt. nec tñ sic deficiet cogitativē
q nullo mō uirtus cogitativa cogitet ea. s. mō p di-
cto. Et si tu melius itelligēs h uerba cōm. tāto melius
ē mibi. tñ ut q hō itentio sit fact rōabilis ad ppositū
¶ Ad rōz seqntē cū dī. q tūc itellectus nō itelligit
nisi cōm. possum? uicē. q itellectus hūan? nō itelligit
aliquid d nouo nisi sit fantasmatibz uel scdē se ipz uel qd
ad suū effctū immediatū. uel qd ad aliqd qd coopat
ad ei? effectū. mō quīs itelligētia sepata nō sit fanta-
siabilis scdm se ipam. tñ effctus ei? immediat? ut puta
motus celi bñ ē cogitabil? uel fantasmatibilis. 7 h suffi-
cit ad ppositū. s. itellectus agēs 7 possibilis nō hēt
fantasmata nec eoz actus p pnt. tñ ad? istaz cōtutū
aliq mō dependet ab ipis rebz fantasmatibz. qā itelligere
qd est actus itellectus possibilis ut subiectū 7 itellectus
agentis ut efficiētis nō cōtingit nisi recepta spēs itelli-
bili ab aliq fantasmate. Et ut sit ad unū oīcē nō itel-
ligendū q fantasma semp sit necessariū ad itelligē
sic q fantasma rei que itelligit sit necessariū. s. ita q
ipz fantasma facit aliqd ad itellectus cōiunctū. qd d
nouo itelligit. ut cōsideratū p dicta. Cū. n. itellectus
agens nō cognoscit nisi p suā opationē q est facere in-
tellectus qd nō pōt face nisi i itellectū possibīl dispōito
p aliquā spēm 7 ipm fantasma facit aliqā spēm
itelligibile q quō? ut p? apparuit. sequit q fantasma
sit necessariū ad itelligendū ipm itellectus agentis
quīs itellectus agēs nō hēt fantasma. ¶ Sūt p t oīcē
de itellectū possibīl q ipe nō itelligit nisi p spēm uel
p actum q ē itelligit ut pus apparuit. ¶ In idubitat
fantasma qd ē necessariū ad spēm itelligibile ē etiā
necessariū ad itellectus itellectus possibilis. 7 sic p
quate 7 quo? nequaqu itelligit sine fantasmate aīa
humana cōm.

Et oīo aut in actione cōm.
hic querit? itellectus practicus
7 speculativus sint diuerse ptenie.
aīe. Et aguit p q nō. qā ille potētie
sūt eedē quāz actus sunt idē. s. sic
est de istis. nā actus itellectus specula-
tiui ē cognitō vā sine actōe. i. nō ordinata ad pduc-
tionē rei speculātē. Actus aut itellectus practici ē co-
gnitō uera i actōe. i. ordinata ad pductōz rei cognite
p itellectus practici 7 utraq istaz est i eodē genere
s. i genere boni. ita q cognitō uera sine actione est
bonū itellectus speculatiui 7 cognitō vā i actione ē
bonū itellectus practici. Similit cognitō falsa i actōe
est in eodē genere mali cum cognitōe falsa sine acti-
one g cōm. ¶ Oppositū arguit. qā sicut se hēt habi-
speculatiui ad hitum practici. ita itellectus specula-
tiuus ad itellectm practici p cōueniētē similitudinē. itelle-
ctus. n. speculatiui est subiectū hitus speculatiui 7
practicus practici. s. hitus itellectualis speculatiui nō
est idē cū hitu practico. imo sunt multū diuersi. ut
satis p? ethicor 7 cōmethaph. 7 ex opposito di-
stinguit g cōm. ¶ Ad itellectū quōs cōsiderandū est
qd sit ens speculabile 7 qd opabile. 7 ex hō facili-
uidebit. ppositū. qā actus distinguūt p oba uel co-
gnoscunt distinguūt ptenie p actus. ut p? cōm.

XXXVI

7° ethicor. Dico g saluo meliori iudicio. q^o es spe-
culabile pprie est ens qd nō pducit ab hoīe nec per
actō; nec p fāctionē nec peius cognitionē. s. solū co-
gnoscit ab ipo hoīe sicut hō pōt cognoscere celū itel-
ligētias hō. 7 nō pōt facere ipm celū. 7 sūt de alijs
entibz quoz hō nō est factō; per se s. solū cognitor.
7 de talibz entibz ē phia speculatiua. ut 6° methaph.
S; opabile generalit^r loqndo ē qd cūq; ē pducibile
ab hoīe p eius cognitō; 7 desideriu siue pducit ab
hoīe pductioe que ē actio imanes i agente siue p-
ductioe que ē actio trāsiens i mā; exteiorē ut habet
distingui^r ethicor. Et qā oē ens uel ē pducibile
ab hoīe uel nō ē pducibile ab hoīe s. solū cogscibile
iō credo q oē ens uel est speculabile uel opabile. ex
q ulū; seq^r. q ois scia uel ē de ente speculabili 7 sic ē
speculatiua. ul ē d ēte opabili 7 sic ē practica. ppē qd
multū peccāt illi q oīcūt logiā n ēē speculatiua nec
practica. s. de h alias uidebit^r si tēo placebit. **¶** Vlt^o
accipio q sicut oī ens speculabile 7 opabile. ita mltū
oī itelligē ē speculabile 7 itelligē ens opabile. **¶** Pā i-
telligē pōtificat pōtītātē nāe itellec^t. ut oīcōm. i
isto 3°. Itelligē. n. ens speculabile ē itelligē aliqd ēs
cū; hō nō ē pducitō; p eius cognitō; 7 desideriu. s.
solū speculato; sicut cogscē celū aut planetā aut aīal
aut hōmōi. Et si unū 7 idē ens ē pducibile ab hoīe
p ei^o cognitō; 7 pducibile nō p cognitō; s. p uirtutē
nāle sicut oī de sanitate quā pōt pducē medic^o 7 n
sine medico. tūc illud ens erit opabile inq^tū ē natū
pducit p suā cognitō; oīrigentē aspectū 7 appetitum
aīale; 7 erit ens speculabile inq^tū est pducibile p
uirtutē nālem sine cognitō; 7 appetitū aīali. Intel-
ligē oō ens opabile ē itelligē aliqd ens q hō p ei^o
cognem 7 appetitū hēt facere. ppē aliqd finē ut co-
mū. aut naut. aut temtationē. aut hōmōi talit^r. 7 h
ut ēē itentio **¶** 2° methaph. 7 6° ethicor. Quo
mō aut oī ens agibile a factibili uidentū ē s. nō h.
¶ Tūc dico ad qd. q potētia que oī itellec^t specu-
latiu^o 7 illa q oī itellec^t practi^o n sūt una 7 eadē
potētia aīe hūane. qā ille potētie sūt diuerse qūa act^o
sūt diuerfi. ut p phm 2° hō. ubi oīcūt q sensitiuū est
aliud ab opatiuū sicut sentire ab opinari alie; 7 i
3° ethicor oīcūt q posse sanari 7 posse infirmari n sūt
vnū. qā sanari 7 infirmari nō sūt vnū. mō actus istaz
potētiāz sunt multum diuerfi. Nam itelligere ens
speculabile nō est idē actus cū itelligere ens opa-
bile nec ē qre x. sicut g nō est idē itelligere ens
speculabile 7 itelligē ens opabile. sic nō ē idē posse
itelligē ens speculabile 7 posse itelligē ens opabile. qā
iste sūt diuerse potētie. **¶** Itē diuerfor scdm genus
nō ē potētia penit^r una. nūc iūte potētie sūt oīfoz
scdm genus. nā itellec^t speculatiu^o hō itelligē etiā
nācia 7 oīo itāsimutabilia. practicus autē entia cōtin-
gentia 7 generabilia 7 corruptibilia ab hoīe. Et forte
istā rō; 7 cōdōnē itendit **¶** 2° 1° ethicor ppe pāci-
piū ubi sic loq^r. Suppōant duo rō; hūana. Vnū qdē
q speculāt talia entia quoz pncipia nō cōtigit alit se
hōre. Vnū aut q cōtingentia. ad ea. n. que sūt alia ge-
nere 7 a se pncipiat alterū genus ad utrūq; aptum
natū siqdē scdm sūtitudinē qdā 7 ppetatē cognitō
exstīt i pi. **¶** S; oīes ad pāci rō; q itelligere ens
speculabile 7 itelligē ens opabile ueniūt i hō qd ē in-
telligere. 7 sic nō arguūt potētiāz diuerfas. s. nihil ē
dicere. qā similit^r possēt oīcūt q sanari 7 infirmari uue-
niūt i hō qd est trāsmutari ad qūitatē. 7 sic nō arguūt
diuerfas potētiāz uel diuerfa posse qd est ridiculū 7
cōtra phm. **¶** Sūt dicere. q sentite 7 opari ueniunt
i hō qd ē cogscere. 7 sic nō arguūt potētiāz diuerfas.
q sūt uidē 7 audire ueniunt i hō qd ē sentire 7 tñ
agūit oīas potētiāz. **¶** S; oīas sūt uidē albedinē 7
uidē nigredinē n sūt idē. g potētia passiuā uisuiā n ē
una ad istā qd tñ ē falsū; g sūt qūis n sūt idē itelligē

ens speculabile 7 itelligē ens opabile. nō seq^r q potē-
tia itellec^tua sit alia 7 alia. **¶** Posset h oīcūt bunt ou-
pūt. p q nō ē sūt. qā uidē albedinē 7 uidē nigredinē
sūt quedā spēs spālissime qūis uisui sūt oīa unū ge-
nerē. s. itelligere ens speculabile 7 itelligere ens opa-
bile n sūt spēs spālissime ipi^o itelligē. imo unū qd q;
istoz cōtinet plēs spēs 7 sūt respectu eiūsdē oīi scō;
vnū gen^o utz cui^o itelligēti. **¶** Nō credo saluo meliori
iudicio q itellec^tus practi^o 7 speculatiu^o sūt oīse
potētie aīe itellec^tie sicut uis^o 7 audit^o aīe sensitiue
7 sicut uis^o n pōt cogscere sonū q ē oīm audit^o nec
audit^o colorē p se. ita itellec^t speculatiu^o ut speculatiu^o
n pōt p se cogscē ens opabile ut opabile ē. nec pōt
itellec^t ut practicus pōt itelligē ens speculabile ut
speculabile. **¶** Itē possū dēdere q sicut uidere albu;
ē aliud scdm spēs ab eo qd ē uidere nigrū. ita aliud
ē posse uidere albu 7 posse uidere nigrū. 7 sic sūt in
alijs. **¶** Nō phs i isto 3° oīcūt q potētie aīe qdāmō
ifinite uident. s. si distinguant ab iūicē scdm oīstī-
ctionē actū scdm spēm spālissimā. qā hōmō sunt
qdāmō ifinite. i. cū difficultate sūt nūerabiles oēs. 7
h significauit p hō qdāmō. **¶** Nec ē magna necitas in
scia distinguē seozum 7 diuifim oēs istas potētiāz
scdm spēs spālissimas 7 tractare de unaquāq; seozū
7 oīstī. qā oīsimil^r 7 vniforis ē hūit^r oīū eaz ad sūtū
oīz sicut 7 alit^r. 7 una q q istaz potētiāz q sibi iūicē
sūt p pīnq; cognita sufficient^r possēt cogsci altera. ppē
qd de istis simul sufficit tractare dōctinā unā. ut de
oībus potētijs uisuiis simul expēdiat^r. 7 similit^r de
oībz potētijs audituiis qā similes ē hūitudo uisui co-
gnoscend^r albedinē ad albedinē. 7 uisui cogscētis
nigredinē ad nigredinē. 7 sic sūt i alijs suo mō. 7 h
ult^o est uer^o. qā potētie distinguūt p suos actus. ut
docuit **¶** 2° 1° hō. si hōmōi mltitudo potētiāz aīe
ē cōtra aliquā dignitatē vtiā ego scire illā. **¶** Sed
aliq arguūt cōtra cōdōnē pncipalē. **¶** Nā si itellec^tus
practicus 7 speculatiu^o sūt diuerse potētie aīe. sequit^r
q sūt duo itellec^tus agentes 7 duo possibiles qd est
absurdū. cōtra p^o. qā cōstat q itellec^tus speculatiu^o oīstī
guīt p possibiles 7 agentē. utz i isto 3°. g sūt itellec^t
practicus debz distinguī pīstos duos. 7 sicut sūt duo
itellec^tus possibiles. un^o speculatiu^o 7 alijs practicus
7 similit^r duo itellec^tus agentes. un^o quidē faciens
itelligibilia speculatiua actu itellec^tu. 7 alijs q facit
itelligibilia opabilia actu itellec^tu. **¶** Itē **¶** 2° 1° me-
thaph. oīcūt q practici speculāt aliquo^o cām ipi^o rei
artificialis qd nō ēēt nisi itellec^tus practicus ēēt idē
cū itellec^tu speculatiu^o. **¶** Ad p mū istoz dico bunt
q si p itellec^tu possibiles 7 agentē itelligat subā aīe
hūane. sic nō ē nūi un^o itellec^tus possibilis 7 un^o agēs.
s. si p itellec^tu possibiles itelligant uirtutes nāles q
sūt pncipia itellec^tuōis. sic bñ sunt plures tales po-
tētie ut^r uirtutes 7 h nullū ē icōueniēs ut manifestū ē
cūbz bñ disposito 7 nō depuato p malā cōsuetudinē
¶ Ad secūdu^o q exponēd ē q pōtici speculāt cās. i.
cōsiderāt cās itelligūt. 7 hō mō dōt exponi oīa alia
ōba quibz itellec^tu practico attribuit speculati. qā
speculati sumit cōit^r p cōsiderationē itellec^tuāli. 7 iste
modus fuit **¶** 2° q ipē habuit modicā sollicitudinē;
de noībz. ut cōm. oīcūt p phicoz. **¶** Vel oīcēdū q pra-
ctici bñ speculāt cās nāles suoz factoz nō p itellec^tm
practi^o s. p itellec^tm speculatiuū ut cōmificator p itel-
lec^tu speculatiuū cōsiderat ligna 7 lapides 7 oīspōes
eoz ueniētes ad cōmificādū. s. nō cōsiderat hōmōi
cās 7 eaz ppetates ut ubi sūt sūt ut agat ex eis rem
artificialē qn ut eis bonū 7 h significauit **¶** 2° 1° uidē
oīcēs sic. Et n. si cām qūo se hēt intēdunt oī tamē
scdm se s. scdm aliqd 7 nūc speculāt practici. 7 h ē
itentio cōm. ibidē dicend^r. q practici h cōsiderāt cām
nō ut sciant s. ut agāt. 7 h etiā **¶** 2° 1° uidē i isto 3°. qā
oīcūt q cognitō uera i actiōe. lozdinata ad actionē;

ē qdā fundamētū 7 pncipiū ei? qd ipe uult dicē d
possibilitate cōtinuatōis cū rebo abstractis. ¶ Sed
adhuc obicit cōm. cōtra op. Alexā. qā ipe posuit itel-
lectū possibile generabile 7 corruptibile ut oīc cōm.
q. ut ei ut null? mod? posset iueniri nālis q. possem?
itelligere res abstractas. nā itellec? debz eē itelli-
gibile uel itellcū i oībo maxie i rebo liberat a mā
Si g. eēt possibile q. suba generabil? 7 corruptibilis
itelligeret foras abstractas 7 reuertetē idē cū eis
tūc possibile eēt ut nā possibilis fieret nccia. 7 hanc
obiectionē posuit cōm. ppe pncipiū h? disgressiois.
¶ B. h. uerba cōm. mltū uident eē dubia 7 obscura
nō. n. ut eē uer? q. itellcū sit idē cū itellec? 7 cū
eo qd itelligit qā sic itellec? itelligēs lapidē eēt id
cū lapidē 7 itelligens asinū eēt idē cū asino qd est
indiculū. 7 si oī q. itellec? debz eē itellecū qntū ad
eius spēm ita q. spēs rei que itelligit recipiat i intel-
lectū 7 itellec? sit idē cū ea sicut subm cū suo accite
uel sicut pfectibile cū sua pfectiōe. Cōtra. mā pma
itelligit 7 tū ipa nō h? spēs utz p phicoz. ¶ Item si
sic itelligit oīdum cōm. q. itellec? debz eē idē cū in-
tellecto qntū ad eius spēm tūc nō ut cōm. bñ arguer
cōtra Alex. qā nō ē possibile q. aliqd generabile 7
corruptibile recipiat spēs alicui? eterm sicut aliquis
uifus recipit spēm lumis solis 7 etiā spēm magnitu-
dinis aut figure solis. 7 oīa h? sūt eterna sedz plm p
celi 7 mudi. 7 tū uifus est corruptibil? ¶ Ad h. sic
credo eē dicēdū. q. cōm. sic itellec? itelligēs debz
eē itellecū i oībo qntū ad eius spēm ulem uel opze
hēsiōne ulez ita q. spēs ult repñtantes tē q. itelligit
uel salte ipa cōphēsiō uel cognitō uis rei sit i itellcū
7 sit idē cū eo sicut pfectio cū suo pfectibili. 7 h
est manifestum. Spēs. n. oīs 7 cognitō uis q. itelle-
ctus itelligit aliqd itelligibile nō ē in ipso intellectu
subiectiue s. in itellecū q. itelligit. 7 h. maxie uer? ē
i rebo liberat a mā qā eaz cōphēsiō oīs ē nobilioz
7 pfectioz itellcū q. cōphēsiō mālis rei. 7 qntū est
de se semp sūt itellec? 7 itellec? qua itelligit se ē
ē idē cū eaz suba ut cōit credit. Mō dico ulterius q.
nulla suba generabil? 7 corruptibilis pōt recipere spēs
aut cōphēsiōne vlez rei eterne nec eē idē cū ea sicut
pfectibile cū sua pfectiōe qd sic p. Oīs. n. suba gene-
rabilis 7 corruptibilis ē corpea 7 indiuiduata. 7 sic
quicqd capit i ea capit indiuiduāt 7 cōpāt q. quo?
qd rpuat uilitati. vñ manifestū ē q. nulla tā suba
recipit cōphēsiōne ulem. 7 mto fortius nō recipit
cōphēsiōne ulem rei que d se est abstracta. si g. aliq
suba generabilis 7 corruptibil? recipit cōphēsiōne
ulem opozteret q. ipa suba fieret imālis 7 incorpea
7 p oīs eterna 7 nccia. 7 sic nā pssibil? i. generabil?
7 corruptibil? fieret nccia qd ē impossibile. ¶ Itē cōm.
i spēs diuersis uerbis Alexā. 7 eis cōcordat ut est
possibile colligit itentionē Alexā. fuisse de isto ppo-
sito q. cū itellcū mālis. i. itellcū possibilis fuerit
pfect? hūb? pfectiūis sic q. itellcū in hitu fuerit
pfect? generat? tūc itellec? agēs cōnuabit. i. cōit-
get ei ut forā 7 tūc p eū itelligem? res abstractas n
ita q. itellcū i hitu itelligit illū itellcū. cū itellcū
i hitu sit generabilis 7 corruptibil? ¶ Iste aut. s. itel-
lec? agēs ē i generabil? 7 i corruptibil? s. mō pdicto.
s. q. itellec? agēs uniet itellecū i hitu tanq. forā
7 sic p eū itelligem? res abstractas. ¶ Tunc obicit
cōm. cōtra sniam Alexā. Nā q. itellec? agēs nūc sit
forma itellcū i hitu cū pus nō eēt eius forā pueit
ab aliqua dispōe facta de nouo in itellecū in hitu
tunc querit qd sit illa dispō? qualē cōtingat. 7 h. nō
declarauit Alexā. 7 iō insufficient dicit. h. sūt meliōa
motiua cōm. que adducit cōtra Alexā. i. isto? ¶ Po-
stea cōm. loquit de opione Themistii. pbat autē
Themistii? q. itellec? nō hēt potētiā abstractēdi for-
mas māles 7 itelligēdi eas. qnto magi h? potētiā;

itelligēdi res que sūt benudata a mā. q. sic argueret.
¶ Si illud qd ut min? i eē inest. 7 illud qd magi. sed
minus ut lineē q. itellcū nō possit abstractere foras
māles 7 eas itelligē. q. q. ipe possit itelligē de se for-
mas abstractas 7 cogicere g. zc. ¶ Cōmetator uero
obicit ei. qā aut ipe Themistii? opabat itellcū possi-
bile eē generabile 7 corruptibile. aut etnū. ¶ Si opia-
bat pmo. tūc eius tō ē iufficiēs. qā sicut nō sequit
q. illud qd ē magi uifibile in se ē magi uifibile apud
nos. vbi g. rā. color 7 lumē solis. color. n. min? hēt
de itentione uifibili q. lumen solis cū color nō sit
uifibilis nisi p solē s. nō possum? ita aspiciere solem.
sicut colorē 7 h. accidit uifui. ppt mixtiōne cū matia
sic nō sequit ut idē opet magi itelligibile a nob? si
itellec? nō sit res mālis 7 res māles sint generabi-
les 7 corruptibiles. imo eēt ei oīo impossibile ut dcla-
ratū ē pus. ¶ Si aut ponat q. itellcū possibilis nō sit
admixtus māe tūc certe ille sermo erit uer? s. illud
qd ē magis itelligibile magi cōphēdit. i. ad eius cō-
phēsiōne h? pfectioz inclinatiō nālis q. illud quod
cōphēdit min? pfectū. d. illis aut cōphēsiōibz q. sit
imālia cōphēdit pfectus 7 nō ecōtra. suba. n. mā?
q. h? nāle uelidētū ad cōgnoscendū tē min? pfectaz
hēt nāle inclinatiōz 7 uelidētū nāle ad cōphēsiōne
rei nobilioz 7 pfectioz eo q. cognitō rei pfectioz
7 nobilioz ē nobilioz 7 pfectioz. 7 iō ad eā ē nobi-
lioz inclinatiōz pfectus uelidētū scdm natam. Sed
nō oī q. suba q. cōphēdit tē pfectioz hēt nāle incli-
natiōne uel nāle uelidētū ad cōphēsiōne rei minus
pfecte tanq. ad suā pfectiōne nālem. ¶ Cōcedēdū
est g. supposito q. itellcū nō sit suba imālis potens
nāli potētiā 7 appetēs appetitū nāli itelligere res ma-
teriales q. ipe exis imālis hēt nāle aptitudinē aut
nālem appetitū ad itelligē res pfectiores. s. imāles.
¶ Sed adhuc remanet qd qre itellec? possibilis nō
itelligit h? mōi subas i pnci? sicut i fine ul? pfectus
7 hāc qd forte nō soluit Themistii? iō nō dixit suf-
ficient. ¶ Deinde cōm. recitat opione Auempace d
q. pus oīz q. multa pscutabat i hac qdē 7 labora-
bat declarādo hāc cōtinuatōz eē possibile i sua epīa
quā uocauit cōtinuatōz itellcū cū hoīe. 7 i li? d. aīa
7 i mīus aliis libris. 7 uidebat q. ista qd nō recesserit
ab eius cogitatōe nec p temp? modicū unius oculi.
7 oībū eius in h. ē firmū uerū alioz. dixit itaq. Auē-
pace q. itellcū nō pōt itelligē subas abstractas.
ad cui? pbatōz ipe suppoit aliqua tanq. pncipia. ¶
q. itellec? speculatiua sūt facta. 7 h. itelligendū est
pncipia nō uir. nā aliqua itellec? sūt eterna. s. q.
iūt iube sine mā. deinde posuit q. oē factū h? qddi-
tate. i. oē factū h? formā i mā. deinde posuit q. oīe
hīs qdditātē itellcū nō nātē abstractē illā quiddi-
tatem 7 itelligere. i. abstractare 7 itelligē. ¶ Ex qbo
cludit q. itellec? natus ē abstractē foras itellcū
7 qdditates eo. ¶ Ex qbo suppositū ipe inuebat ouas
uias. i. ouas iōes. quaz pma pōt sic formari. oīs itel-
lectus q. ē natus itelligē aliqd itelligibile cui? intel-
lectū ē unū nūero apud diuersos hoīes ē natus intel-
ligere subam abstractā. s. itellec? nō ē h? mōi. g.
zc. maior ppo appet. qā suba abstracta ē tale itelli-
gibile cui? itellcū ē unū nūero apud oīos hoīes
ut ipe supponit. mīozē vō pbat. qā itellec?io alicui?
itelligibilis nō multiplicat nisi scdm multiplicatōez
foratū spūaliū cū qbo substinet i unoq. indiuiduo
i. itellcū. s. spēs itelligibiles uel ipm itelligē n. mul-
tiplicat nisi p multiplicatōz fantālmā i indiuiduo. a
qbo de pcedet. cū g. itellcū possit itelligere aliqd itel-
ligibile c. nullū fantālmā ē. sicut forte pōt itelligē
suū actum exātē i eo q. nō ē fantāsiabilis. ut ex h. q.
ipe pōt itelligere tale itelligibile cui? itellcū ē unū
7 idē apud oīs. 7 qā tale ē suba abstracta. g. pōt itel-
ligere subam abstractā. ¶ Secūda rō sic pōt formari

104-2

pmis. oē totū est maius sua pte. 7 si ab eq̄libz eq̄lia
temas q̄ remanēt sūt equalia. 7 alia h̄mōi p̄ncipia
p se nota q̄ etiā vocant dignitates. int̄ quas est una
pma. s. nō ɔtingit idē simul eē 7 nō esse ut 4° me-
thaph. 11re. n. p̄p̄os dicunt nālī intellē q̄a intel-
lectus p suā nām ē nat̄ recipe cognitōz eaz nō pze-
cedente alia rōcinatōe s̄ solū pcedēte cognitōe ter-
minoꝝ ut etiā p̄ p̄ postēioꝝ. Intellē autē uolūtati
sūt illa q̄ nō stant sūt maifesta intellē dū eē ueta sed
q̄ pcedere aliquā rōcinatōe ad credēdū ea esse ueta
ita q̄ itellē nō ɔcedit ea nisi uelit 7 nisi p uolūtati
7 ex p̄posito rōcinat̄ fūe ad ea sufficient. 7 h̄mōi
sūt oēs adōnes q̄ temtāt i p̄bia. q̄uis quedā eartū
sint p̄p̄iores p̄ncipis p se notis q̄ alie ut sciūt ex-
p̄ti. ¶ Itius accipit ɔm. q̄ cognitōes p̄maz p̄p̄o-
sitōnū dēpendēt ab itellē agētē qd̄ facit p̄ p̄ ex-
tato i ista scia. nā ipe itellē agēs ē ille q̄ facit ex-
potētia itellē actū intellē dū i pus apparuit. res
autē ip̄ozate p̄temios ex quibz h̄mōi p̄p̄os ɔsti-
tuit sūt itellē dē i potētia ut totū 7 ps 7 alia h̄mōi
7 istaz rex significata regum ad itellē gēdū p̄mas
p̄p̄os. ¶ Itius accipit ɔm. 7 cludit q̄ itellē dū
uolūtati dēpendēt ab ip̄o itellē agētē 7 a p̄mis. p̄-
positōibz. q̄i uelit dicē. q̄ itellē dīōes ɔclōnū q̄ acq-
runt p rōcinatōes cānt ab itellē dū agētē 7 a cognē-
uel hitu p̄maz p̄p̄os. ¶ De n. p̄clām 7 rōbiatū dicē
q̄ ipe p̄p̄os n̄ h̄zant itōitū i eē itellē dū acq̄sitōz
i. nō h̄zant aliquid cālitate sup̄ ipe a itellē dū uolū-
tatiē q̄a maifestū ē unicuiq̄ p̄ experientā q̄ ipe nō
credit h̄mōi p̄p̄os eē uetas nisi tēducāt ad
aliquē p̄p̄os maifestas 7 ɔcessas 7 p̄t h̄ ɔictum ē i
p̄ p̄fectioꝝ. q̄ oīs dōctina 7 oīs ɔisq̄plina itellē-
tū sit ex p̄fecti cognitōe. s. p̄ncipioꝝ. ¶ Pecetiam
possum 7 uere dicere q̄ sole p̄p̄os uere nore sufficiāt
ad cognitōes ip̄az ɔclōsionū. iām. n. declarati est
agēs ē vnū 7 eternū 7 sup̄le qd̄ facit de eē i potētia
itellē dū itellē dū. ¶ p̄p̄ozta cognitōes p̄maz
p̄p̄ositōnū dēpendēt ex itellē agētē. ḡ etiā
cognitōes uolūtatiē q̄ dēpendēt ex p̄mis p̄p̄ibz cānt
ab itellē dū agētē aliq̄ mō. q̄a qd̄ ē ca cause est cā
causati. ¶ Deinde accipit ɔm. q̄ cū aliqua ɔcto dē-
bet a uobz agentibz ɔgregat̄. necesse est ut vnum
illoꝝ sit q̄i mā uel istrumentū ad alterū. 7 aliud sit
q̄i fōra aut quasi agēs p̄ncipale. 7 ex h̄ ɔcludit q̄ in-
tellectus i hitu q̄ est i nobis. i. hitus 7 cognitō ɔ-
clōsiois dēpendēt ab itellē agētē 7 a p̄mis p̄p̄ibz
aut ita q̄ p̄p̄os sūt q̄i mā. i. ad modū m̄e 7 itellē-
tū agēs ad modū fōre. aut ita q̄ p̄p̄os sūt q̄i iſtu-
mētū. itellē agēs sit q̄i efficiēs p̄ncipale. ɔpositio
n. in h̄ ē quasi ɔisf. i. q̄i uidet i dē siue itellē dū
agēs se h̄zāt ad modū fōrme siue ad modū agentis
p̄ncipalis. ¶ Et similit̄ nō multū ɔfferit siue p̄p̄os
sint ad modū m̄e siue ad modū iſtrumētū. ¶ Et aut
i ista actioe. s. i p̄ductioe itellē uolūtati itellē
agēs h̄zāt se ad modū fōre 7 p̄me. p̄p̄os ad modū
m̄e declarat ɔm. ualde subtilit̄. q̄a oīa uoꝝ q̄ sunt i
eodē subiecto 7 alterū ē p̄fectū alio. m̄cē ē ut respe-
ctus p̄fectioꝝ ad m̄i 7 p̄fectū sit sicut respecd̄ fōre
ad m̄ā. unde uicim 7 uicinus ymaginatioe se h̄zāt ad
sensū cōe; sicut fōrma ad m̄ā. ¶ Itū autē unū 7 idēm
est subiectū p̄marū p̄p̄ositōnū 7 itellē agēs. s.
itellē dū possibilis qui ɔp̄hendit h̄ ambō. sicut ɔy-
aphonū unū 7 idē ē subim̄ luminis 7 coloris 7 h̄y ē
efficiēs coloris. i. intētiōes colorū; scdm̄ op̄ioneꝝ
quozū daz. 7 similit̄ itellē agēs ē efficiēs cognēs
p̄maz p̄p̄ositōnū ut uicū ē pus. ¶ Sic igit̄ manifestū
est q̄ itellē agēs i ista actioe se h̄zāt ad modū fōre
aut ad modū agēs p̄ncipalis. p̄p̄ositōes autē prime
ad modū m̄e uel iſtrumētū. ¶ Et nōndū circa illud
q̄ notant ɔictū ē itellē agētē se h̄zāt ad modū
fōrme aut agentis p̄ncipalis 7 p̄p̄os ad modū m̄e

uel ad modū instrumenti nō q̄ sit i rei ueritate 7 pp̄f.
sime forma aut agēs p̄ncipale 7 pp̄os sūt de m̄ae
aut oēz instrumentū. q̄a nullū generabile 7 corrupti
bile ē p̄p̄e m̄ae eterni. mō cognitō p̄maz pp̄ositōz
ē generabilē 7 corruptibilis. 7 itellcūs agēs ē et̄n
ut̄ ex dictis. ¶ Sūt nullū generabile 7 corruptibile
ē instrumentū imediatum agentis eterni 7 icorpei.
Celū. n. q̄d ē istrū imediatū itelligētie est eternū
scdm suā subaz ut̄ p̄celi 7 mūdi. etiā instrū pp̄rie
dictū mouet ab agēte p̄ncipali ut̄ secūda domifica
tore 7 celū ab itelligētia. p̄me aut̄ pp̄os aut̄ eatum
hītus aut̄ cognitō nō mouet ab itellcū agente. iō
itellcūs agēs ē efficiēs scdm cōēz 7 famosaz acceptōz
agentis. i. p̄ motū uez 7 p̄p̄e dictū. ¶ Idis igit̄ fun
damentū p̄missis oīc om̄. inuētur fuisse modū scdm
quē cōtingit ut̄ itellcūs agēs cōtinuet nob̄ i postremo
7 cā q̄re nō coplat̄. i. nō onit nob̄ i p̄ncipio ē ista.
qm̄ cū itellcūa speculatiua copulant nobiscū p̄ foras
ymagiabiles tūc itellcū agēs coplat̄ cū itellcū spe
culatiuis. ¶ Illud. n. q̄d cōphendit ea est idē. s. itelle
ctus m̄alis. necesse ē ut̄ itellcūs agēs copulet nob̄
biscū cōtinuatōe itellcūz speculatiuoz. 7 cū itellcū
speculatiua fuerit existētia i nobis i potētia ip̄e erit
copulat̄ nobiscū i potētia. 7 cū itellcūa speculatiua
fuerit existētia i nobis actu ip̄e erit tūc copulat̄ nob̄
i actu. 7 cū quedā fuerit i potētia 7 quedā i actu tūc
ipse erit nobis copulatus scdm p̄tez 7 scdm p̄tez nō
7 tūc dicim̄ moueri ad cognitōz. 7 manifestū ē q̄ cū
iste mot̄ cōplebit tūc statū ip̄e itellcūs copulat̄ nob̄
biscū oīb̄ modis. 7 tūc p̄portio eius ad nos in illa
dispos̄e est sicut p̄portio itellcūs in actu ad itellcū
i hītū 7 cū ita sit cōtingit q̄ hō itelligit p̄ itellcū sibi
pp̄riū alia entia 7 ut̄ agat actōe sibi p̄p̄a i oīb̄ entib̄
i. ut̄ exerceat opationes sibi p̄p̄am resp̄cū oīz etiū
sicut itelligit p̄ itellcū q̄ ē in hītū q̄n fuerit cōtinuat̄
cū intēdōib̄ ymaginatis oīa entia itellcūe p̄p̄a. hō
igit̄ scdm hūc modū ut̄ dicit̄ ¶ Themistius. assilāt̄ dō. i.
q̄ ē oīa entia q̄ quo 7 sciens ea q̄ quo. ¶ Entia autem
nihil aliud sūt nisi scia ei. s. dei. ¶ Qd̄ sic itelligo q̄
entia scdm q̄ sūt in deo nō sūt aliud nisi scia ei 7
scia ei ē cā p̄mar nobilissima oīz entiu 7 ut̄ i. me
thaph. ¶ Et̄ sūt hō scdm itellcū ē oīa entia q̄ntū ad
eoz scias aut̄ cognitōes 7 est cā oīz entiu q̄ntū ad
eoz cognitōes itellcūales. 7 q̄ mirabilis est iste
ordo 7 q̄ extraneus iste modus eēndi q̄i dicat mltū.
¶ Et̄ istuz modū eēndi hōis. s. adeptioz itellcūs agēs
p̄ quē itelligit subas sep̄atas aut̄ ip̄az itellcūz subaz
sep̄ataz p̄ itellcū agentē adeptuz posuit om̄. esse
p̄p̄eritatē. i. felicitatē hōis scōz q̄ hō ut̄ i. metha
ph. cōmētoz. ubi sic loq̄t̄. ¶ Ex h̄ quidē bñ app̄et q̄
Az. opinat̄ q̄ forā. i. felicitas hōiuz in eo q̄ hōies sūt
nō est nisi p̄ cōtinuatōz eoz cū itellcū q̄ declaratus
ē h̄ oīa eē p̄ncipiū agēs supple d̄ potētia itellcū
actu itellcūa 7 mouēs nos ad itelligē. ¶ Q̄ aut̄ cō
iunctio n̄ra cū ip̄o itellcū agēte sit possibilis. p̄bat
om̄. i. bidē. cū itelligētie abstracte i eo q̄ abstracte
sūt p̄ncipia illoz q̄tū sūt p̄ncipia supple mouētia
duob̄ modis. s. scdm q̄ mouentes 7 scdm q̄ fines.
itelligētia aut̄ agēs inq̄tū ē abstracta est p̄ncipiū
supple mouēs inq̄tū mouet itellcū n̄m possibīlē
ad itelligēdum ut̄ ex dictis. necesse est igit̄ q̄ moueat
nos scdm q̄ amātū amās. i. i tōe finis. 7 si oīs mot̄
necesse ē ut̄ cōtinuet̄ cū eo a quo sit scdm finē. i. oīs
motus n̄alis puenit ad finē ad quē ordinat̄ necesse ē
ut̄ i p̄tremo cōtinuemur cū h̄ itellcū abstracto. i. cō
iungamur cū eo 7 adipiscamur illū aliquo mō ita q̄
et̄m de p̄dētes a tali p̄ncipio a q̄ celū de p̄dēz q̄uis
h̄ sit i nob̄ aliquo tpe. i. q̄ tūc itelligem̄ p̄ p̄ncipiū
quodā mō simile p̄ncipio a quo celum dependet.
sicut enī p̄ncipiū a quo celum dependet est cā oīc
oīz entiu ita itellcūs agēs cui cōiungemur cōpleta

generatōe itellcū i hītū ē cā oīz n̄ra itellcūz
¶ Et̄ ḡ itentō om̄. sic arguere. p̄ oēm motū n̄alem
determinatū acq̄rit̄ aliq̄ mō illd̄ q̄d ē finis illi mot̄
h̄ p̄. q̄a alit̄ ille motus ēē frustra. h̄ itellcū agēs ē
finis illi mot̄ sp̄ialis q̄ ē generatō itellcū i hītū.
q̄a itelligētie abstracte sūt cause finales motuuz q̄
sūt ab eis. ¶ In 2. phicoz om̄. dicit q̄ entia eterna
p̄maria itentōe agunt p̄p̄t se. ḡ p̄ generatōz itellcū
i hītū aliquat̄ acq̄rit̄ ita q̄ aliquo sit forā itellcū
possibilis. 7 q̄a res opat̄ p̄ suā opationē p̄p̄am quā
pus nō hēbat iō p̄ h̄ mōi adeptiōe itellcū agētis
nos itelligim̄ aliqd̄ uel aliq̄ q̄ pus nō itelligēbam̄
saltē eodē mō. s. subas abstractas q̄s ip̄e itelligit p̄ se
ip̄z. ¶ Et̄ forte ad istā itētiōē dicit om̄. i. 2. methaph.
cōmēto 10. q̄ cū iste itellcūs. s. itellcū agēs fuerit
denuat̄ a potētia uidēz cū ip̄e fecerit de oīb̄ potē
tia itellcūs actu itellcūa 7 nō remāserit aliqua po
tētia p̄uata sua actōe tūc itelligem̄ p̄ ip̄m scōz q̄
actio eius ē suba eius 7 ē ultima p̄p̄eritas. ¶ Intelli
gemus ḡ p̄ ip̄m ea itelligibilia q̄ ip̄e itelligit p̄ suaz
subaz. s. iudas sep̄atas. ¶ Neq̄ est tū q̄ aliq̄ itelligit
illud de itellcū possibili. s. q̄ cū ip̄e fuerit denu
oatus a potētia. i. a p̄uatoe. ita q̄ oīs p̄tētia recepti
ua quā hēbat fuerit dēducta ad actum 7 oīs p̄uatio
actus q̄ iuenit̄ in p̄ncipio sue uniois ad indiuiduū
fuerit remota p̄acq̄s itoz illius actus tūc nos itellige
mus p̄ ip̄m scdm q̄ actō ei ē suba. i. itelligem̄ p̄
subam ei. ¶ ¶ Munc oīz expōnē illud q̄ ibi subiūgit̄
7 h̄ ē ultima p̄p̄eritas. s. itelligere subaz itellcūs
possibilis. uez ē respectu oīz itellcūonū q̄b̄ itelli
gunt illa q̄ sūt de se potētia itellcūa. ¶ Nam int̄ oīa
entia q̄ sūt potētia itellcūa 7 q̄ nō sūt actu itel
lecta de sui nā itellcūa possibilis ē nobilior res. 7
iō eius itellcūo ē nobilior itellcūoib̄ taliu entiu
7 p̄ cōis in ip̄a ē maḡ felicitas 7 p̄pingoz ē felicitatē
oīb̄ illis. nō tū simplr ē felicitas n̄ra 7 sic itelligēt.
¶ De quo aut̄ itellcū loq̄t̄ i bi om̄. n. ē bñ manifestū.
tū de utroq̄ bñ pōt̄ rōnabilr expōnē ut̄ ex dictis.
¶ ¶ Dec̄ igit̄ est q̄i tota snia om̄. de isto p̄posito q̄ itel
lectus n̄ itelligē pōt̄ subas sep̄atas scdm q̄ nobis
att̄nuit. s. itellcūe noua que d̄noiat nos 7 a nob̄
de p̄dēt 7 de mō scdm quē h̄ itellcūo cōtingit. ¶ Ad
maiorē autē euidentia 7 certitudinē p̄dicte sentētie
mouere uolo aliq̄s difficultates oīa dicta 7 eas sol
uere scdm posse meū. ¶ Una q̄dē difficultas est. q̄lit̄
cōpleta generatōe itellcū speculatiui aut̄ itellcūs i
hītū cōtingit q̄ itellcūs agēs sit forā itellcūs possi
bilis alit̄ q̄ pus. ¶ Quā ip̄e itellcūs agēs aut̄ inh̄et̄ ip̄i
itellcūi possibili 7 ip̄m i forat̄ sicut ei p̄ma p̄fectō
aut̄ ē q̄dā suba subsistēs p̄ se. ¶ Si p̄mo. ḡ p̄ genera
tōz itellcū speculatiui n̄ sit d̄ nouo forā itellcūs possi
bilis. ¶ Si 2. s. q̄ ip̄e itellcūs agēs sit suba p̄ se sub
sistens nunq̄ ent̄ suba p̄ se inherens ip̄i itellcūi
possibili nec ip̄m i forat̄ mas. q̄a abstrctū ēē dicere q̄
aliq̄ suba q̄ pus erat̄ p̄ se subsistens postea sit inherēs
alicui alteri. sicut etiā abstrctū ē q̄ aliq̄ suba inherēs
subiecto p̄strea sit p̄ se subsistēs. ¶ Et̄ adhuc q̄d esset
q̄d destrueret p̄ se subsistētia itellcūs agēs 7 q̄d ei
inherentiā nouā efficeret. ¶ Nō ē assignare nisi quis
fingeret. q̄lit̄ ḡ cōtingit itellcū agentē de nouo posse
vniri itellcūi possibili sicut forā eius p̄ quā itelli
git d̄ nouo. n. mō adhuc uidēt̄ iustificare. ¶ Cō
plemētū actuatōis itellcūa possibilis. ¶ Quā si itellcūs
agēs est suba p̄ se subsistēs an̄ cōplemētū illud 7 p̄
cōplemētū illud remanet subsistēs tūc nō ē maḡis
forā q̄ pus. ¶ Et̄ auget hanc dubitatōz. q̄a dictū fuit
pus itellcū possibile ēē ens pure i potētia 7 ei p̄fe
ctiōe intrinsecā ē itellcū agentē. sicut. n. sp̄ itelle
ctus agēs ē univ̄s possibilis ut̄ forā q̄re p̄uit tota posi
tio sup̄ dicta. ¶ Alia difficultas ē de illo q̄d om̄. dicit
q̄ cū aliq̄ itellcūa speculatiua fuerit i potētia 7 q̄dā

i actu tunc intellectus agens erit copulatus secundum primum et secundum
 primum non habet nisi unum possibile quia cum intellectus agens sit
 una substantia composita simplex nullas habet partes nec quantitates
 nec entiales nec subiectivas et si habet partes sunt virtutes
 eius ille non separantur ab eo nec unum intellectus possibilis
 quilibet sit perfectus aut dispositus. **¶** Alia dubitatio
 est si habet omnem omnem illam intellectus qui contingit per intellectum
 adeptum esse felicitatem hominis. per quia felicitas hominis consistit in
 actu sapientie ut patet in ethicis. manifestum autem est quod habet modum
 intellectus non est actus sapientie ut omnem. consistit in isto
 videtur quod sua intellectus non est aliquid scientiarum speculatarum.
¶ Preterea felicitas est bonum commune. id quod potest contingere cuius
 non orzato ad virtutem ut patet in ethicis. talis autem
 intellectus subest separatim per intellectum adeptum procedente
 completa generatione intellectus speculativi aut intellectus in
 habitu non est bonum tale potest contingere cuius non orzato
 imo valde pauci aut nulli sunt homines quibus contingit intel
 ligere omnia intelligibilia. ergo ut patet si sit humana felicitas.
¶ Item cum philosophia practica sit aliquid per se entialis proprie mixtum
 est quod omnem. in toto isto commento non loquitur de intellectu operabilibus
 sed solum de intellectu speculativis ut inveniuntur in mentibus.
¶ Item ut patet omnem. qui putat posse probare quod intellectus non
 intelligat substantias separatas non est efficax. quia frustra est illud
 quod est natum attingere aliquem finem et non attingit ipsum secundum
 philosophiam. per philosophiam. modo intellectus non est eius intelligere non est
 finis substantiarum separatarum ut manifestum est. quia inferior est eis
 minus nobilibus. intelligere separatim non erit frustra orzato
 quod non intelligant ab intellectu non oppositum vult illa
 rationem omnem. ut dicitur isti sic opinantes. **¶** Ad primum istorum
 credo esse dicendum saluo meliori iudicio quod completa gene
 ratione intellectus in habitu vel intellectu speculativo ipse intel
 lectus agens quantum ad suam substantiam non venit de nouo ipsi
 intellectus possibilis ut forma. imo quantum ad ipsam substantiam ipse
 spiritus est unum et ut forma ipsum informans. si bene unum et tunc de
 nouo quantum ad eius cognitionem ita quod cognitio intellectus
 agens venit intellectu possibili ut quodam actus et forma.
¶ Ad evidentiā considerandum est quod intellectus possibilis
 natus est accipere cognitionem cuiuslibet substantie per eius effectum per
 se per primum. et habet manifestum patet exercitatio in scientia naturali. co
 strata autem quod intellectus agens recipit intellectus possibilis
 sunt effectus per se per primum intellectus agens quod facit ut de
 omni potentia intellectus actu intellectus in intellectu possibili. et
 ipse non est natus facere immediate alios effectus. unde sequitur
 quod intellectus possibilis per cognitionem suorum actuum quod recipit
 natus est recipere cognitionem ipsius intellectus agens. et sic in
 intellectu agens quod ad suam ipsam aut cognitionem venit intel
 lectus possibilis de nouo. et cum intellectu possibili recipit
 aliquem actum intellectus agens perducit ab intellectu agente
 et ipsum cognoscit tunc contingit ei intelligere intellectum agens
 quantum ad virtutem actus illius actus. et cum accipit quod
 omnia actus quod omnia non tunc cognoscit intellectum agens quantum
 ad aliquam virtutem vel calitatem et quantum ad aliquam non. et cum
 recipit omnes actus intellectuales quod natus est agere intellectus
 agens et eos cognoscit tunc accipiet cognitionem intellectus
 agens quantum ad omnem eius calitatem et virtutem. tunc ultimus
 substantia ipsius agens. et habet modum intelligere omnia. quod cum
 intellectu fuerit quedam potentia et quodam actu tunc erit
 copulatus. id est unum et diuinitas secundum primum supple cognitionis
 virtutem eius. et secundum primum et secundum. **¶** Dicitur ergo habet modum quod cum intel
 lectus possibilis fuerit actus omni actu tunc intelligi
 bilis pertinent ad perfectum universi quod ad perfectum perducit intel
 lectus agens tunc per cognitionem illorum actuum ipse deveniet
 in cognitionem sui ipsius ut prius dictum fuit. **¶** Et ulterius per
 cognitionem istorum actuum ducet ad cognitionem intellectus agens
 a quod perducunt. et sic unum intellectus agens intellectus pos
 sibilis ut forma et per se sic unum contingit ei intelligere alias
 substantias separatas. **¶** Si habet omnes quod. prima est quod pactus
 intellectuales quod recipit intellectus possibilis per puerit ad
 cognitionem sui ipsius quod ad cognitionem intellectus agens cum isti
 actus dependant ab utroque. **¶** Secunda quod. quod et quo
 cum intellectus possibilis sic intellexit agentem contingit ei

per eius intellectus informante ipsum intelligere substantias separatas
 Ad primum dico quod illud per tunc contingit quod habet actus
 intellectuales siue sint habitus siue cognoscunt quodammodo sunt per
 pingues secundum naturam ipsi intellectus possibili quod agens cum
 informet intellectum possibilem non agentem per se. et idem intel
 lectus possibilis denotat intelligens. **¶** In Aristotelem loquens
 de intellectu possibili dicit ipsum intellectum qui operatur anima et in
 telligit esse primum anime quod cognoscit et sapit anima. si isti actus
 intellectuales non denotant intellectum agentem nec in ipso
 recipiunt. et idem omnem. dicit in isto quod intellectus agens
 nihil intelligit ex eis quod sunt habet. et in 5° metaphysicorum. omnem
 dicit quod illud quod intellectus agens agit est anima substantia. id est forma in
 alio recepta non sibi. id est non recipit in eo et sic quod intellectus
 sunt quodammodo per pingues intellectus possibili quod agens in
 quantum ipsum informant per perfectum. idem secundum istum respectum per
 ducunt in cognitionem intellectus possibili quod agens. **¶** Ad aliam
 quod breuiter dico quod mihi ut quod intellectus agens est infusus
 per intellectum possibilem in genere nature intellectus agens per omnes
 omnes alie substantie separate sunt nobiliores. eo quod sunt fines
 ipsi et ipse est creatus a qualibet sicut a suo fine aliquo.
¶ Et per hoc cum intellectus possibilis accepit noticiam perfectam
 ipsius intellectus agens contingit ei intellectu subest imago
 per pingues ei in natura et ultra contingit ei cognitio alius
 intelligentie superius sic per ascendendo puerit ad cog
 nem substantie superius que est deus quod habet et in tele
 tatio maxie et felicitas quod. **¶** Item autem omnes iste co
 gnitiones contingit ei simul in uno instanti aut successive
 considerandum est. in puto simpliciter verum esse quod cognitio perfectam
 intellectus agens est per se et per se intellectus possibilis
 ad recipiendum intellectus agens subest separate immediate se
 habet ad ipsum et illa ad aliam et sic per utrumque puerit ad co
 gnitionem substantie perfectissime quod est deus. **¶** Ad aliam difficultatem
 possumus dicere quod substantia superius quod est deus potest habere duplex
 cognitionem intellectus agens una quod est simplex et intuitiva sine
 affirmatione et negatione. alia enunciativa secundum affirmationem
 tione et negationem. s. qui intelligit deus esse ens primum et
 substantia prima et actus primum per perfectissimum et cum omni alio
 entium et intelligens et intellectus et habet modum talia. **¶** Modo
 videtur quod cognitio simplex et intuitiva quod dicitur diuine
 perfectissima non habet ab intellectu possibili sine intellectu adeptum
 modo per se posito. et ista intellectu simplex et intuitiva quod
 contingit per ipsum intellectum adeptum sine dubio est nobilior
 et dignior omni alia cognitione simplici cuiuslibet alterius
 entis. quod ad modum ipse deus superius est substantia nobilissima
 magis totaliter optima eorum que in natura sunt. **¶** In ista operatio
 cum sit nobilissima perfectissima respectu omni intellectus
 omni simplici potest competere omni maximam bonum in ge
 nere talium actuum et felicitas hominis respectu omni aliorum
 actuum simplicium. sic intelligendum est de omni omnem. et habet
 esse intentionem omnem. quod metaphysicorum. super illo verbo Aristotelem. deus
 finis. s. si ignorauit non quilibet creatura. **¶** Item omnem. habet
 istam affirmationem in eius expositione videlicet sic. **¶** Et inuit per
 hoc quod non intelligit res abstractas per intellectum humanum est
 in intellectu nostro in principio sile cecitati in oculo antequam
 perficiat intellectu. **¶** Item s. intelligere res abstractas non
 solum inuenit in hac virtute in suo per se sed in suo ultimo
 esset habet declaratum in alio loco et declaratum quod for
 titudo maxia. id est felicitas maxia respectu omni intellectus
 tionum simplicium supple que est respectu intellectus separati
 est per potentiam quod sit in intellectu speculativo apud suam ulti
 mam perfectam simile potestie quod fuit in visu apud aspectum
 ad colores non per potentiam de modo potestiarum cognoscituarum
 que accipiunt per cognitionem. qui dicitur quod cum intellectu spe
 culatiui fuerit perfectus tunc habet potentiam intuitivam per
 pinquam ad considerandum intellectum separatum sicut visus
 ad videndum prius sibi colore generate in eo suam ipsam
 habet potentiam per pinquam intuitivam coloris et illa considera
 tio quam tunc habet intellectus possibilis de intellectu separato
 non est per aliquem habitum acquisitum sed per cognitionem. id est co
 gnationem sicut putauit Augustinus. **¶** Cognitio enunciativa
 secundum affirmationem vel negationem de ipso deo superius

facit spem i fantasia p se ita ipm ee talis sube separe
no facit spem nec aliqd fantasia facit p se cu sit i sen-
sibile 7 imale 7 i coe pteu. **¶** In soluut ista ista coe
p qnto est oia eos in qntu ponit itellctm nrm itel-
ligere illas subas qntu ad ee. 7 soluta erit p quato
ut ee oia alios q ponit eas itellgi qntu ad qddi-
tates eaz. **¶** Ad alia pte oia bnt qntu ad itentioez
Ap. 7 om. 8. phicoz. 7 iz. methaph. q. ipe deus est
ifinitus scdm duratoz; s no e ifinitz scd; uigoz. Et
similit itellctus huan? e ifinitus scd; duratoz; scd;
opione Ap. 7 om. de h tñ alibi magi pscrutandū est
7 in 8. phicoz oia qd mibi uilum fuit. **¶** An bñ co-
cedit q intellectus ut no pōt itellgē qdditatē dei
ppr i pporione illam 7 forte occluderet eqūt q nec
pōt itellgē ee eius. qā sicut eius qdditas eet ifinita
ita 7 ee eius. cū h sint idem realit 7 eēntialit in ipo-
deo. 7 totū h ē pteurbatio. **¶** Ad alia negada ē maiō
Et ad pbatōne oio bnt q sicut om. oia ibidem
illud dictum pbi no tenet it ipossibilitatē cogitēdi
subas sepatas s difficultatē. **¶** Q aut Ap. uoluerit assi-
gnare illā difficultatē p ex h qā ipe ex itentioe ita-
ctat de istis substantis iz. methaph. demtando de
eis aliq pdicata eēntialia lnt p ibidez qd no faceret
si putaret ee ipossibile nobis itellgē subas sepatas.
Et i isto ipe oia q cū itellctus itellxerit maxia
itelligibilia no min? itellgēt infima s 7 magi. **¶** Nec
igit ut credo ē finia om. i pposita qōe i qua quetūq;
eēt oia fidē catholicā reputo esse falsa simplicit 7
sic sufficit zc.

XXVIII

Quoniam autē anima zc.
Dic querit. **¶** Itz potētie aie sint i-
finite. Et arguit p q. nō. qā si eēt
ifinite tūc de eis nō eēt cōsideratō i
scia. cū ifinitū sit ignotū scd; Ap.
p phicoz. cōs ē falsū. ut p Ap. q
tractat de potētiis aie. g. zc. **¶** Oppositū aguit aucto-
ritate Ap. i isto ca. ubi dicit loqns de potētiis aie sic
Mō. n. quodā ifinite uident. **¶** Ad euidētiā oīad
h? qōis ē cōsiderandū. q potētie aie possunt duplt
distingui qntū ad ppositū spectat. **¶** Uno possunt di-
stingui in generali ut i sensum 7 itellctm 7 h? Alio
possunt distingui i spēs spālissimas. **¶** Itz potētiā
aie ee ifinitas pōt duplt itellgi. **¶** Uno q sint ifinite
simpliciter scdm se. Alio scdm qd 7 q ad nos. s. q
sint multum de difficultati pteatibiles 7 enumera-
biles ab itellctū nro. **¶** Tunc dico ad qd; q si poten-
tie aie distinguāt in genere sic nō sūt ifinite. 7 h ē
oīe q genera potētiāz aie nō sūt ifinita. h ē euidē
s genera potētiāz aie sūt h? mōi. qd sic declarāt ad
pns. **¶** Qis potētia aie uel ē ppa aie rōali. uel ē cois
aie hūane 7 alijs aiabz. Si est ppa aie rōali. aut est
necia ad mouendū uel opandū 7 sic est uolūtas q ē
quidā appetit? 7 pncipiū mot? . aut ē necessaria ad
itellgēdū. 7 h duplt. qā aut ē actiua itellctōis 7 sic
ē itellctus agēs. aut ē receptiua 7 sic ē itellctus pssibi-
lī. 7 sic ita genera potētiāz aie rōal scd; doctriāz
coe. **¶** Si uero potētia aie ē cois aie hūane 7 oībz alijs
aiabz. 7 h ē duplt. qā aut ē cois aie hūane 7 oībz
alijs aiabz alioz uiuentiū. aut ē cois ei? aie sensitiue
solū. Si pmo. 7 h duplt. qā aut ē potētia pncipal?
aut dseruiēs pncipali. Si pncipal? sic sūt tria genera
s. nutritiua augmētatiua 7 generatiua. de qbz aliq
oīa fuerūt pus. Si uero sūt dseruiētes pncipalibz
sic sunt quoz. s. attractiua retētiua digestiua 7 ex-
pulsiva. ut docet **¶** Albus 2. h? 7 om. in suo colligz.
Uez ē tñ q ipe addit ibi distinctiua ētutē q sepat
nutrimentū puz ab ipuro. s. **¶** Albus 7 alii opēdūt
eā sub digestiua 7 sic sūt septē genera potētiāz aie
cois aie hūane 7 oībz alijs aiabz alioz uiuentiū ge-
nerabiliū. Si uero sūt coēs aie hūane 7 aie sensitiue

solū. h ē duplt. qā aut sunt potētie appēhēsiue. i. oī.
oīate ad opēhēsiōē. aut sūt potētie motiue. i. si
potētie appēhēsiue. h ē duplt. aut sūt extēriores
aut intēriores. Si extēriores sic sunt quiq; genera q
sunt sensus pncipales. s. auditus. uisus. odoratus.
gustus. 7 tactus. Si uero intēriores. aut sunt cogno-
scitiue aut retētiue spēs 7 nō cogitētes. Si sunt co-
gnoscitiue sic ē sensus cois 7 fantasia. sub q fantasia
opēdūt cogitatiua hūana. 7 extimatiua in bzud
Si uero sūt retētiue. 7 h ē duplt. qā aut retinēt for-
mas sensatas 7 sic ē ymaginatiua. aut retinēt ppetu-
tes seu itellctōes nō sensatas 7 sic ē mēoriatiua. re-
miniscentiua aut uirtus nō ē alia a cogitatiua realiter
ut in de mēoriā 7 remiscētia. **¶** De his aut oītibz
aie sensitiue pus oīctū ē in 2. h? in ultima qōe. 7 sic
sunt nōē genera potētiāz aie sensitiue appēhēsiue
Si autē sint potētie motiue. h ē duplt. aut ē impans
motū 7 sic ē appetit? sensitiuus. aut agēs ul? exēqns
motū 7 sic ē uirtus motiua q ē infusa in musculis 7
neruis ut coit oī. 7 sic i toto q sūt duodeci genera
potētiāz aie sensitiue. **¶** Ex qbz appet bñ cōsideranti
q oēs potētie aie reducūt ad genera. **¶** Nā ita s? gnā
aie rōal. s. itellctus agēs. pssibilī. 7 uolūtas. 7 iz. sūt
aie sensitiue. s. auditus. uisus. olfactus. gust? . tact? .
sensus cois. ymaginatiua. fantasia. mēoriatiua. appet-
tus sensitiuus. 7 uirtus motiua exēns in musculis 7
neruis. **¶** Et septē aie vegetatiue. s. nutritiua. augmē-
tatiua. generatiua. attractiua. retētiua. digestiua. 7
expulsiva. **¶** Nō ē sūt ifinita genera potētiāz aie. **¶** Si
dico q si potētie aie distinguūt in spēs spālissimas
sic nō sunt ifinite simplici 7 scdm tē. 7 h ē oīe q
spēs spālissime potētiāz aie nō sunt simplici 7 reali
ifinite. qd pbo sic. Si spēs spālissime potētiāz anime
essent simplici ifinite nō eēt aliqua eaz pssissima
int oēs qd est absurdū. qā itellctus agēs ē potē-
tia aie pssissima 7 nobilissima int oēs uel saltem i
itellctus pssibilis aut uolūtas. de h nō facio oim
quetūq; sit illa. cōiaz pbo. qā semp oīe spēs eusdēz
generē se hnt sicut magi pfectū 7 min? pfectū pfectōe
eēntiali 7 p se. cui? tō ē. qā i pna illaz magi dūstāt
scdm nāmā p pfecto qd est tē? qālia. si ē eēt spēs
ifinite potētiāz aie semp quacūq; spēs data esset dare
pfectiorem in ifinitū 7 sic nulla eēt nobilissima aut
pssissima. 7 uirtus una eaz nō eēt pfectior seu no-
bilior alia. qā pfectior 7 minus pfectū in quocūq;
genere nō intelligunt nisi scdm appropinqūtiōēz 7
elongationē a pssissimo in illo genere. sicut etiaz
p? 7 postea itellgūt respē pmi utz 5. methaph.
¶ Itz si spēs spālissime potētiāz aie eēt ifinite sim-
plici seque? q aliqd esset maius ifinito. qd est ipos-
sibile. pbat cōia. qā numer? idiuuoz potētiāz aie
ē maior q nūerus spēs. cum sub una spē sint plura
idiuua. **¶** Si dico q spēs spālissime potētiāz aie
sunt ifinite scdm qd 7 q ad nos. ita q sūt d difficultati
pssibiles ab itellctū nro. qd breuit pbat sic. spēs
spālissime potētiāz aie distinguūt 7 nūerant sicut
spēs spālissime actū eius. s. spēs spālissime actuum
eius uel aie sunt de difficultati enūerabiles a nobis. g.
7 potētie. maiō p. nā sicut uidere albū 7 uidē nigrū
nō sunt idē scd; spēm spālissimā. ita posse uidē albū
7 posse uidere nigrū nō sūt idē scd; spēm spālissimā
¶ Simili aut mō arguēdi utit Ap. 2. phicoz oīd. q
posse sanari 7 posse infirmari nō sūt idē sicut sanari
7 infirmari nō sūt idē 7 sic similit i alijs h? mōi. 7 sic
p? q nūerus potētiāz aie scdm spēm spālissimā est
scdm nūerū actū. **¶** Ridiculū. n. ē dicere q uidē albe-
dinē 7 uidere nigredinē sint unus actus scdm spēs.
7 q intelligere deum 7 intelligere lapidē sint idem
actus unus scdm speciem spālissimā. qte p? maior.
7 minor similit apparet. **¶** Nam species specialissime
actuum aie sunt distincte scdm spēs spālissimas

entium respectu quorum ipsa anima operatur. ita quod si-
cut albedo et nigredo sunt entia distincta secundum spe-
ciem specialissimam. sine dubio visio albedinis et vi-
sio nigredinis sunt actus diuersi secundum speciem spe-
cialissimam. sic in alijs hominibus. et sicut homo lapis sunt
diuersa secundum speciem specialissimam. ita intellectus
lapidis et intellectus hominis. quia intelligere diuer-
sificat secundum diuersitatem nature intellecte ut omni-
um. dicitur in istis. Et eadem ratione sentire diuersifica-
tur secundum diuersitatem rei sentate. sicut ergo speci-
es specialissime entium que possunt sentiri intelli-
gi et appeti sunt valde multe et de difficili pertransi-
biles ab intellectu nostro sic quodammodo sunt infinite
secundum quid et quo ad nos. sic rationabile est intelli-
gere de actibus anime et de potentijs eius. et hoc si-
gnificauit **Az.** in illis uerbis preallegatis dicens.
Modo enim quodam infinite videntur potencie ani-
me. s. pro ut distinguuntur per species specialissimas
Nec fuit necesse de qualibet illarum specierum spe-
cialissimarum seorsum et diuim facere tractatum.
quia idem aut simile est iudicium de omnibus tali-
bus potentijs que sunt unius generis propinqui.
et ideo de omnibus talibus potentijs sufficit simul
doctrinam tradere generalem. Et forte ad istam in-
tentionem dicit **Algazel** in metaphysica sua quod ani-
ma est quasi tabula breuis continens summam omnium
que sunt in mundo in qua inuenitur sicut in spe-
culo exemplum omnis rei et per quam sit possibile
cognoscere uniuersa. **¶** Scias tamen quod multi no-
lunt acceptare hoc quod potencie anime sic distinguan-
tur per species specialissimas secundum distinctionem
actuum anime et specierum entium. cuius nescio ali-
am causam nisi consuetudinem. quia consueti sunt
audire quod unus est una potentia et similiter auditis.
et sic de alijs. sed non sequitur ex hoc quod sit unus ois
secundum speciem specialissimam imo hoc est im-
possibile secundum predicta. et est simile. quia sicut
numerus habitatum seu potentiarum materie est se-
cundum numerum specierum ut plane docet **Com-
mentator.** id est metaphysice. ita numerus potentia-
rum anime est secundum numerum formarum spi-
ritualium quas recipit anima. Vel dicas causam qua-
re non. **¶** Ad rationem dico breuiter quod bene con-
cludit species potentiarum anime non esse simplici-
ter infinitas. sed sunt infinite secundum quid modo
predicto. s. quia cum difficultate sunt enumerabi-
les et pertransibiles a nobis. et sic concessum est in
positione **Az.**

**Quid sit virtus intellectus
et appetitus sint diuersi.**

Uidentur autem hec duo mouentia
aut appetitus **Az.**
Queritur hic. Vtrum intellectus et
appetitus sint diuersae uirtutes seu
potencie anime nostre. Et arguitur
primo quod non. quia ille uirtutes non
sunt diuersae quia id est obiectum. eo quod potencie
distinguntur per actus ut patet 2° huius. et actus per
obiecta. ut patet in eodem. sed idem est obiectum intel-
lectus et appetitus. **¶** **Az.** probatur. nam obiectum intel-
lectus est ens ut patet ex prius dictis. obiectum
appetitus est ipsum bonum et hec sunt idem essentialiter. quia
ens predicatur essentialiter de quolibet ut patet 4° metaphysice.
¶ Item diuersae uirtutes non possunt habere unum
et eundem actum respectu eiusdem obiecti. hoc uidetur
manifestum per inductionem. sed intellectus et appe-
titus habent eundem actum respectu eiusdem ob-
iecti. quia intellectus potest intelligere deum. et
uoluntas potest ipsum uelle ut puta amare ut om-
nes concedunt. modo isti actus non possunt diuer-
sificari ex parte obiecti. s. ipsius dei. quia in se nul-

lam habet diuersitatem cum sit omnino unus in
substantia. Nec est dicendum quod diuersificatur ex
parte ipsarum potentiarum quia iste sunt receptiue
ipsorum actuum et sic se habent ad modum mate-
rie. modo effectus non debent diuersificari solum
modo ex parte materie sed agentis ut patet 8° metaphysice.
ergo **Az.** **¶** Item illud quo aliquid appetit est appe-
titus. hec est manifesta. sed anima nostra appetit per poten-
tiam intellectiuam. s. ipsum intelligere et scire. per quam
nam aliam uirtutem appeteret ipsum? non uidet aliam. **¶**
Az. **¶** Oppositum uidetur intendere **Az.** qui dicit.
hec duo uidentur mouentia. s. appetitus et intellec-
tus. et sic inuit quod non sunt una potentia sed duae. et ideo
dicuntur contra omnes oppositores. **¶** Ad intellectum quodis oside-
randum est quod appetit? est duplex ut dicitur omni. per philosophum
s. appetitus naturalis et appetitus animalis. et differe-
tunt. quia appetitus naturalis est inclinatio ad ali-
quas perfectiones consequens naturam rei sine cognitione
illius perfectionis existentis in illa re appetente. et
hoc modo dicimus quod graue naturaliter appetit esse de-
orsum. Appetitus autem animalis aliquando sumitur
per actum. aliquando pro potentia uel uirtute anime.
Appetitus quidem animalis pro actu est inclinatio
consequens apprehensionem boni uel mali existentis in
animali appetente. Et appetitus qui est uirtus uel
potentia est uirtus receptiua huius inclinationis.
Cum enim animal iudicat cibum uel aliud habere esse
bonum statim appetit illud persequi. huiusmodi incli-
natio dicitur appetitus animalis. et ille est duplex
quia quidam est appetitus animalis qui consequitur
cognitionem intellectiuam et ille dicitur uoluntas
et est in anima rationali secundum **Az.** in isto tertio. Alius
est appetitus qui consequitur cognitionem secundum
sensum et ille dicitur appetitus sensituius. et adhuc
iste distinguitur in concupiscibilem et irascibilem
quorum gratia dicitur esse. quia per appetitum concupiscibilem animal
inclinatur ad bonum delectabile secundum sensum sine difficul-
tate et labore et arduitate quod quidem bonum delectabile
ut nunc non est uere et simpliciter bonum. sed per appetitum
irascibilem inclinatur in bonum arduum et difficile et labori-
osum sicut in pugnam et in uindictam et acquisitionem
magnum bonorum et huiusmodi talium. **¶** Sed quid
aliqui quare appetitus intellectuius qui est uoluntas
non distinguitur per irascibilem et concupiscibilem sicut et
sensituius ita quod sicut appetitus sensituius concupiscibilis
inclinatur in bonum delectabile secundum sensum absolute
sine arduitate. ita appetitus intellectuius concupiscibilis
uel aliter denominatur qualicumque inclinatur in bonum
delectabile secundum intellectum sine arduitate et difficultate
et alius appetitus inclinatur ad bonum arduum et diffi-
cile. **¶** Et forte si sic distinguerentur non esset magnus
peccatum. Et diceretur quod **Az.** dedit intelligere in intel-
lectiuo appetitu per hoc quod expressit in sensituiuo appe-
titu. **¶** Sed aliter dicitur. quia illa que sunt diuersa
et dispersa in inferioribus sunt unita in superioribus
et quicquid potest forma inferior per plures uirtu-
tes potest forma superior per unam uirtutem. Certum
autem est quod anima intellectiua est superior ordine
perfectionis ad animam sensituiuam. **¶** Aliter forte po-
test dici et melius quod omne bonum quod est uere delec-
tabile secundum intellectum habet aliquam arduitate.
Nam arduitas boni est quedam conditio ipsius boni
qua aliquod bonum excedit bonum secundum sensum. et
ideo omnes appetitus intellectuales quodammodo
tendunt in bonum arduum. quare non oportet quod di-
stinguantur sicut sensituius. **¶** Item appetitus sen-
situius consequitur sensum qui habet cognoscere parti-
culariter et indiuidualiter. Ideo debet distingui se-
cundum omnes apprehensiones indiuiduales. Appetitus autem
intellectualis consequitur intellectum qui apprehendit uel contra-
dictum omnia in predictis si eadem et unita in ultimo aliquo modo.

¶ **I**ps pmissis pot dici ad qñem. p q potētia in-
tellectua bñ ē qdam appetit nālis. s. ille appetitus
q aīa intellectua nālr desiderat intelligē 7 scire qd sic
pbari pot. Ille potētie sūt eadē potētie realit quaz
sūt idē actio oīo. hoc ē pncipiū in isto genē. sed potē-
tia intellectua 7 appetit nālis aīe intellectue sūt hñ.
nā sicut potētia intellectua ordinat ad speciem in-
telligibilē 7 actū intelligēdi 7 ad hñus intellectuales
ita appetit nālis ē ad oīa ista 7 non ad alia nec eo.
imo ad quoscūq; actū 7 pfectōes ordinat potētia in-
tellectua ad eosdē ordinat appetit nālis utz cūli-
bet intelligēti. ¶ Itē frustra sit p plura qd potest fie-
ri p unū. mō posito q iste potētie sint eadē potentia
realit saluatur ea quēcūq; saluarent si eēnt oīe utz
paz exercitatis i ista mā. ¶ 2° dicēdū bñt q poten-
tia intellectua n ē idē realit cū appetitu sensitūo 7 hñ
facilit appz. qā potētia intellectua ē abstracta 7 imā-
lis utz in isto 3°. s. appetit sensitūo ē potētia mālīs 7
organica sicut sensus utz ex isto 3°. 4° dicētur scdm
coem doctrinā q potētia intellectua non ē oīo eadē
cū appetitu intellectuali q ē uolūtas qā nō hñt peni-
tus unū obm qā obm itellectūs ē ens sed obm uolū-
tatis ppe ē bonū acqisibile ab hoīe qd qd ē bonū est
aliq pfectio quā pot hoī acqre uel ē opatio nālis uel
aliq aliud bonū ueniēs hōi 7 ista nō sūt penitus
unū 7 idē qā nō oē ens ē bonū qd pot acqri ab ho-
mine tanq; pfectio uel opatio uel aliqd ueniēs
hōi. ¶ Et si dicetur q oē ens ē bonū cū ueniēs hōi. tñ
ista vñt scdm modū ita q aliud ē eē ens 7 eē bonū
ueniēs hōi ut dicētur. ¶ 5° ē cōsiderādū q sicut aliq
dicūt hñ pauca q quīs potentia intellectua n sit penit
eadē cū potentia uolūta tñ potētia intellectua q itel-
lectū humanū ē eadē cū ipsa uolūtare q appetitur
hñmōi bonū. eadē dico realit sed vñt scdm rōnē qā
ista potētia or intellectua scdm q ē otus nālis sube
imālis 7 abstracte. Sed or uolūtas inq̄tum ad eū
actū cōsequit aliq motū q ē psequitio uel fuga boni
uel mali itellectū. s. sūt isti actū sūt unus 7 idē actū
realit. s. intelligē bonū humanū 7 ipm uelle uel ap-
petere. sed vñt scdm rōem qā or itelligē inq̄tum ē
actū 7 recept in potētia abstracta. 7 or uelle in-
q̄tum ad ipm cōsequitur motū ad psequendū bonū
intellectū uel motū ad euitandū malū. 7 hñ opinio hñ
rōem euidentē. qā nūq; saluāda sunt p plura q pnt
saluari p pauciora uel p unū 7 eque bene ut istis hñ
p phicoz. sed supposito q sit eadē eēntialit potētia
intellectua boni 7 mali hñmōi 7 uolūtas saluant eū
bñ oīa apparētia sicut si eēnt oue otutes realiter di-
stictē. nam sicut posito q iste oue otutes sint oīe
motū hñs pcedit ab eis. sic si eēt una sola otus. mo-
tus. n. pcedit ab ea ita q statū cum hñ itelligit aliqd
bonū sub rōe boni 7 possibilis 7 nō cōsiderat aliqd
malū qd oēat in accidē statū mouet ad illd nisi ali-
qd phibet. 7 si uolūtas eēt potētia orīa a potētia
intellectua tñ cū ipsa potētia intellectua iudicat det
minare aliqd eē bonū 7 nō iudicat malū qd debeat
cōtingē ex illo uolūtas p illo tñc 7 stāte illo iudicio
nō posset nō uelle illud bonū utz 3° ethicoz. 7 sic si
ne dubio hñmōi actū uolūtas nūq; facit ad motū
exteriore. 7 ut nō ut aliqd apparēs p p qd appare
at istas potētiās ē orīas realit ut isti dicūt. ¶ Et for-
te isti cōcedūt sūt q appetit sensitūo in hoīe 7 potē-
tia aīe sensitue iudicatiue boni 7 mali sūt una 7 ea
oē potētia nālis realit 7 vñt solū scdm rōem. quia
ista potētia scdm se or cognoscitiua inq̄tum ē otus
aīe receptiua spī rei 7 or appetit inq̄tum ad eū actū
cōsequitur motū aīalis localis. ¶ Et sūt idē realit ē actū
intrinsec cogitare bonū aut malū 7 ipm appetē fu-
gere aut pleg. sed or cogitare put ē a otute cogita-
ua 7 or appetere put ad ipm cōsequit motus localis
aīalis aut totū aut alicui pīs. 7 hñ ut itelligē phs

in illo ca. ¶ **V**ideat autē sensibile x. ubi sic loquitur. Et
nō aliter appetitiuū 7 fugitiuū nēq; ab inuicē neq;
a sensitūo si eē aliqd ē. ¶ **A**d hñc aut pñem nō ui-
deo cōsequi aliqd impossibile realit nec eā eē extra ali-
quā dignitatē nec simpit nec i ista scia. uerū ē tñ q
hñ pō ē extra cōe dictū multoz. ¶ **M**ā mlti dicūt q uo-
lūtas ē potētia aīe oīo realit disticta ab ipsa potētia
intellectua q intelligit bonū uolubile 7 q bonū co-
gnitū p intellectū mouet uolūtatē ad actū suū q ē
uelle. ¶ **E**t qdam istoz ponūt ipam uolūtatē ad ac-
tū suū sic eē libetaz 7 disticta a potētia intellectua
q ipsa potest non uelle bonum quod iudicatur esse
bonū ab intellectu imo ipsa efficit i se ipsa actum suū
uolēdi 7 pot ipm nō effice pñte iudicio boni 7 hñ
mōi talia que sūt mirabilia 7 extranea a phis s ista
hñt disticta ab uolūtatē 7 ethicoz. ¶ **E**t si obicētur illi q
si appetitus sensitūo ē idē ralt cū cogitatiua hñana
sequit q otutes morales sūt in ipsa cogitatiua que
hñ discēnere bonū 7 malū in pīculari 7 supabun-
dantiā 7 defectū. 7 ex hñ nō ut sequi q otutes mora-
les nō sūt aliud nisi quedā prudētie pīculares exēn-
tes in otute iudicatiua boni 7 mali. forte hñ non eēt
extra aliquā dignitatē. sed dicētur prudētie pīcula-
res inq̄tum pīficiūt aīam humanā ad uerā cognitōz
agibiliū. 7 dicētur otutes mōales inq̄tum ordinant
ad opatōes exteriōres uel ad modificationes passi-
onū 7 ita intelligit dictū 12. 7 cñ. 6° ethicozum.
¶ **O**bi grā aīa cogitatiua ppa hñ hñ quendā habitū
acqisitū quo pīficiūt ad cōsiderandū 7 discērendū
oīatōes pecuniaz 7 alioz hñmōi bonoz. 7 ad disti-
guendū de 7 ppe supabundantiā 7 defectū 7 me-
diū in oīationibz. iste qd ē hñus pīcularis ē quedā
prudētia 7 ē quedā otus moralis. s. liberalitas. sed
or prudētia talis inq̄tum pīficiūt aīam cogitatiua ad
recte discērendū 7 iudicandū de oīationibz 7 idē
hñus ē otus moralis inq̄tum ordinat ad actualē oīa-
tionē 7 inq̄tum ē nata eē pncipiū hñ datōis 7 sic uir-
tus moralis nō est penit idē qd prudētia 7 ita suo
mō etiā in alijs. ¶ **E**t otinā ego scitē an hoc sit contra
dignitatē aliquā sed tē hñ alias x. ¶ **A**d pñā rōē
cū or ille potētie x. uerū ē si hñt unū 7 idē obm to-
talit 7 cōuertibilit. sed si nō nō oī. mō sic ē hñ licet
oē bonū humanū sit ens. tñ non oē ens ē bonū hu-
manū saltē qd sit pfectio inherēs hñ ul' aliqua eius
opa. ¶ **E**t si qs uelit dicē q oē ens ē bonū humanū
inq̄tum ē aliqut ul' nālr ueniēs hñ tñ in unoquoq;
ente bono alia ē rō bonitatis 7 alia ē rō entitad. obi
grā. si alio ē qdā bonū hñ 7 ē ens puta suba nō ē
dubitū qn alia ē rō sube 7 alia ē rō bonitatis. s. oue-
niētia q ē ueniēs hñ tanq; cōseruatiū aut effecti-
uū sanitatis hñane aut alicui pfectōis ei 7 3° di-
ces q ad min⁹ potētia intellectua qua intelligitur
hñmōi bonitas ē eadē cū potētia q appetit seu desi-
derat. ¶ **A**d hñ dicētur aliq q uerū ē sed vñt mō p di-
cto. Sed si qs uellet tenere coem uīā posset adhuc
euadere dicēdo q nō sequitur istas potētiās eē ean-
dē potētiā quīs sint respctū eiusdē obi qā nō mo-
uent ab illo oīo eodē mō. ¶ **M**ā intellectū mouet ab
ipso bono mediante otute cogitatiua ipm aliquant
cogitātē. sed uolūtas mouet ab ipso bono mediāte
intellectū cogitātē illud bonū. 7 nūq; mouetur ab ipso
nisi illud eēt cognitū ab intellectu ita q ipsa cognitō
intellectūalis boni ē qī motiū pīpīquū uolūtatē
ad actū suū q ē uelle bonū utz 3° ethicoz. 7 iō nō se-
quitur ex hñ q ipsa itellectio sit id qd p 7 orōē cōside-
rat. sicut licet colō nō moueat uisū nisi mediāte spē
quā facit i medio tñ n sequitur q illa spēs coloris sit
illud qd orōē ut 7 p. ¶ **N**o aliā possum⁹ dicē bre-
uiter q actū intellectū respctū pī pncipiū qd ē uerū
7 actū uolūtatē respctū eiusdē nō ē oīo unus actus
qā quīs obm sit oīo unū 7 idē scē se tñ iste potētie

nō mouent ab ipso eque immediate ga uolūtas non mouet ad uolēdū ipm deū nisi mediāte intellectu cogscēte ipm. ita q̄ motuū p̄pinquū uoluntatis ē cognitio quā h̄ intellectus de deo. sed h̄ cognitio nō ē p̄pinquū p̄ncipiū mouēs ipm intellectū ad cognoscendū deū s̄ aliquid aliū q̄cqd sit illud. sic dicitur scdm unā op̄ionē. Ad aliā p̄t dicit q̄ bñ cōcludit potentiā intellectuā ēē appetitū nālē 7 h̄ ē cōcessū s̄ non cōcludit q̄ sit appetitū aīalis ut satis p̄ ex p̄dicto

Consequēti querit. Ut appetitus 7 intellectus p̄dicti sint p̄ncipia motus localis p̄cessiui. Arguitur p̄ q̄ nō. q̄a unū efficiēs non sūt plura p̄ncipia 7 oīa in eodē genē cause utz p̄ phicoz. sed motus localis p̄cessiui est unū efficiēs utz 7 appetitū 7 intellectus se habent in eodē genē cause utz. ¶ Itē si intellectus ēē p̄ncipiū motus localis p̄cessiui tunc aīalia alia ab hoīe nō mouerētur isto motu cuius oppositū p̄ ad sensū. cōtra p̄. q̄a aīalia nō h̄nt intellectū. ¶ Itē posita cā debz poni cāz 2° phicoz. tñ posito intellectu 7 appetitu nō ponit sp̄ h̄mōi motus utz p̄ exp̄ientia. q̄a dormiēs h̄z appetitū 7 intellectū tñ nō mouet h̄mōi motu. ¶ Oppositū arguit ad cōtēditate p̄bi i lra dicit. n. q̄ uidetur h̄ duo mouētia appetitus 7 intellectus p̄dicti. id etiā dicit cōm. ¶ Ad q̄onē ē intelligendū q̄ intellectus p̄dictus p̄t dupl̄t accipi sicut 1° accipit in lra. ¶ Nō nō p̄ potētia abstrācta quā i telliguntur op̄abilia h̄iana utz 7 abstrācte 7 de isto uisū fuit p̄us q̄liter aliqd differt a speculatiuo. Alio mō p̄t accipi intellectus p̄dicti cōiter p̄ q̄cunq; potētia iudicatiua boni 7 mali 7 talis potētia bene ē i aīalibz iudicabiliibz. q̄a h̄nt cōtūte estimatiua q̄ uideat aliqd ut bonum 7 aliqd ut malū 7 h̄ac cōiter uocam̄ fantasiā. ¶ Itē cōsiderandū ē q̄ intellectus p̄dicti q̄nq; ē in actu resp̄ctū boni ita. s. q̄ actu intelligit ipm bonū. aīn nō ē in actu. Et sūt appetitus q̄nq; ē in actu 2° q̄n. s. appetitū aliqd bonū p̄seq aut fugere malū. 7 aīn nō est i actu 7 h̄ rotū ē p̄ se manifestū. Tūc oīo q̄ appetitū in actu 7 intellectus accipiendo intellectū 2° mō sūt p̄ncipia motus localis p̄cessiui i aīalibz. q̄a illa sūt p̄ncipia h̄ motus q̄b p̄t p̄nitur 7 remotis remouēt talis motus p̄t p̄. s. appetitus i actu 7 intellectus p̄dicti in actu sūt h̄mōi. q̄a cū aīali p̄us q̄scēti offert aliqd bonū qd p̄us ē erat ei p̄ns 7 ipm aīal cogscit 7 iudicat illud ēē bonū 7 appetitū illud tūc statim mouet ad ipm nisi aliqd phibeat 7 p̄us nāl̄t cōigit itelligere actu 7 appetitū q̄ motus talis cōigit. cuius signū p̄t ēē p̄ h̄ q̄ aīal actu itelligens 7 appetēs aliqd bonū p̄t i p̄duri ne moueat se ipm sed aīal mouēs se ipm nō i p̄duri ab itelligē 7 appetē bonū p̄pter qd mouet se ipm. 7 h̄ sūt nota unīq; bñ dispositio p̄ exp̄ientia. 2° p̄t dicit q̄ h̄ sūt p̄ncipia motus p̄cessiui i genē cause efficiēti qd p̄ p̄oionem. q̄a nō sūt p̄ncipia illi motus in genē cause māl̄is ul̄ subī. q̄a motus localis nō fundat p̄ncipalit̄ i intellectu nec i appetitu. nec sūt cā formal̄. h̄. n. ē certū. q̄a forme nō ē forma alteri genētis. sed motus localis ē alteri genētis ab intellectu 7 appetitu. nec sūt cā finalis. q̄a ridiculū ēē dicere q̄ motus aīalis ordinaret̄ finalit̄ ad h̄ q̄ aīa itelligeret 7 appetēt illud bonū ad qd mouet p̄cipue q̄a finis motus ē optimū 7 ultimū ḡra cui ipe motus ē. sed ad itelligēdi 7 appetēdi nō ē optimū 7 ultimū resp̄ctū ipm motus q̄re ē. ¶ Itē h̄ aut p̄ error cuius dā doctoris qui dixit i suo tractatu de sensu agente q̄ motus nō h̄z agēs p̄ se. h̄. n. ē manifeste falsū 7 cōtra p̄hm. quia i isto caplo p̄hs assignat p̄ se cās ipm motus aīalis dices q̄ h̄ duo uidetur mouētia appetitus 7 itelligentia p̄dicta si quis fantasiā posuerit

ut itelligentia quandā. i. si quis sub intellectu comphendat fantasiā. s. cōtutem iudicatiua boni 7 mali manifestū aut ē q̄ h̄ duo nō sūt p̄ncipia motus in aī genere cause nisi efficiēti utz ex dictis. p̄ quē autēz modū iste motus p̄cedit ab isto p̄ncipio uel istis p̄ncipiis cōsiderari debet in li^o de causis motus aīalium. ¶ Ad p̄mā rōem dicit q̄ maior ē oīa i eodē genē cause 7 eodē mō. sed alio 7 alio mō bñ ē possibile 7 sic ē h̄. nā intellectus in actu ē cā remota ipm motus. 7 appetitus ē cā p̄pinq̄ 7 tēminās intellectu. ¶ Sed h̄ ut mibi mltā difficile. quia cā remota i eēntialiter ordinatis p̄t manē deficiēte cā p̄pinq̄ 7 imediata utz inducēdo. ¶ Itē mā remota. i. mā p̄mā p̄t manē destructa mā p̄pinq̄ h̄ māl̄is. sūt agēs remotus ut celū remanet destructo h̄ agēs p̄pinq̄. similis finis remotus ut deus p̄t manere deficiēte h̄ fine p̄pinq̄. 7 sic i alijs. si ḡ itelligē h̄ bonū ēē cā ipm motus remota. 7 appetere h̄ bonū ēē cā p̄pinq̄ tūc possz ē manere h̄ actus itelligēdi deficiēte h̄ actu appetenti. ¶ Itē aut ē falsū. q̄a ipossibile ē q̄ intellectus iudicet h̄ ēē bonū 7 p̄sequendū q̄n si appetitū illud appetat ut dicitur i ethicoz ialtē a mltis doctoribz. nec p̄t aliq̄s dicere q̄ h̄ duo. s. itelligē bonū p̄sequendū 7 appetere sint due cause agētes motū eque p̄pinq̄ q̄tū tñ neutra ē sufficiēs scdm se. sicut oīi hoīes trahūt unā nauē quā neut sufficēt p̄ se trahē. q̄a talia agētia non sūt ad inuicē eēntialit̄ ordinata ita. s. q̄ una deficiēte 7 corrupta cōtūpat alia nōcō. sed h̄ cōtin ḡit in p̄posito. nā deficiēte actu itelligēdi bonū p̄sequibile simul nōcō deficiat actus appetēdi illud bonū 7 forte eō. ¶ Et forte dicit q̄ obiectū ista p̄ accipit unū falsū. s. q̄ posita 7 remota intellectu ut bonū ē 7 p̄sequendū nō oīz ponē nec manē actū appetēdi illud bonū. imo q̄tūcūq; intellectus p̄dictus iudicat hoc ēē bonū 7 p̄sequendū nō apparet ei aliqd ēē malū qd debet ei cōtingē ex h̄mōi p̄sequēdo 7 iudicet q̄ sine hac p̄sequēdo nō p̄t accipi inētio ad h̄uc uolūtas p̄t nō uelle illud bonū 7 p̄ducere uel nō p̄ducere suā uolūtiōē i se ipā. ¶ Et articulus patens ut dicitur alibi. ¶ Sed ego puto mirabile 7 miraculosū 7 non possēt p̄bati phice nec sustineri nisi miraculose solū 7 id ē isto nō p̄t ad p̄ns. ¶ Sed adhuc illo cōcesso remanēt dubiū difficile. q̄a sp̄cā remota p̄t ēē pluriū efficiētiū p̄ductiua 7 ē cā uolūz q̄ p̄pinq̄ utz ituenti. mō itellectio h̄ boni nō ē cā pluriū efficiētiū p̄ductiua. s. pluriū motuū q̄ actū appetēdi illud bonū utz unīq; q̄. ¶ Et id dicit aliq̄ q̄ isti actus nō sūt oīi eēntialit̄ p̄ se imo sūt unū actus p̄ se 7 eēntialit̄ diffinit̄ tñ rōe ut p̄us tēgebat. ¶ Et ut nāz scire h̄ac dignitatē cui ipā p̄t repugnet. ¶ Ad auctoritatē 1° dicit sub copulatiōe q̄ h̄ duo uidetur mouētia ēē. forte p̄ tātō dicit q̄ intellectus p̄dicti p̄prie dicit nō ē idē cū appetitu sensitio nec eō uel p̄ tātō q̄a h̄ realit̄ 7 eēntialit̄ sint idē actus tñ iudicare h̄ bonū p̄sequendū 7 ipm uelle oīnt scdm cōnem. q̄a oī iudicare ul̄ cogscere i opatiōe ad cōtūte cogscitiua aīe 7 iudicatiua. s. oī uelle uel appetē in opatiōe ad ipm bonū qd ē natū attigē. s. p̄ motū sequēte. ¶ De cāut dicit sūt p̄ modū exercitatiōis ad p̄sens. ¶ Ad aliā p̄ ex dictis. nō. n. accipit intellectus p̄dictus p̄prie 7 stictē sed cōiter p̄ quacūq; cōtūte iudicatiua de bono p̄sequendo 7 de malo fugiendo. ¶ Ad aliā etiā patet per dicta. nam licet dormiens habeat potentiam intellectuā 7 appetitiuā nō tñ sensus itelligit actualit̄ illud bonum p̄sequendum aut appetit. 7 si cōtingit aliq̄n ipsum iudicare uel appetere aliqd faciendum facit illud sicut p̄hs docet i de sompno 7 uigilia ubi dicit q̄ mouentur quidā dum dormiunt 7 faciunt multa que sunt uigiliatiū. i. opa similia op̄ibus uigilantium ut habet declarari ibidem.

Qonsequenter quid. Præ uoluntas uel
ho p uoluntate possit non uelle bo-
nū qd ab intellectu iudicat eē bonū
simpliciter cū intellectu hū tale iudiciū
scdm actū. Et arguit q sic. Nam
si nō tūc uoluntas nō eēt libera nec
hō p uoluntate eēt liber p q; nōcō uellet bonū iudi-
catū ab intellectu. sed cōs ē incōueniēs 7 absurdum
qā hō p uoluntate ē liber 7 dñs suoz actū ut cōiter
dīz^o ethicorū g^o zc. **O**ppositū p p expientia; qā
glib; expimentatur in se ipso. q cū ipse p intellectu
iudicat aliquid eē bonū; simplici nō app; ei eē aliq
mala circūstantia in illo nec aliq malū q cōit illd
nōcō uel ut i pluribus ipse appetit illud imo etiam
psequit illud nisi qd ipediat. aut nō app; ei alteruz
mai^o bonū psequendū cui^o acquiritio posset ipediti p
illud aliō min^o bonū. **T**re si q iudicat q mltū stu-
dere in hac qōne sit bonū simplici 7 nullū malū inde
cōtigat ex hō nec app; ei mai^o bonū cui^o adeptō impe-
diatur p hō studiū statū appetit hō studē 7 studet ni-
si alqd ipediat uel phibeat. sūt in alijs hui^o modi.
Ad hō ut credo diceret. **A**z. q cū intellectu iudicat
aliquid bonū eē mō pmissio uoluntas nō pōt. p illo tūc
uel p illo tpe nō uelle illud bonū 7 hō siue illud bo-
nū sit finis ultim^o siue ordinatū ad finē ultimū qd
pōt pbari sic. positū pncipiū ppingit p se 7 imedi-
atis aliquid a d^o 7 nō ipeditis sufficiēt sibi inuicē;
appropinquit nōcō ponit ille a d^o 7 nō pōt nō poni
p illo tūc. hō ē manifestū cuilib; bñ se hñt scdm in-
tellectū. cū; at intellectū iudicat aliquid eē bonū simplici
7 iudicat etiā malū nō cōmitari illud bonū 7 non
cōsiderat aliquid aliud maius bonū p illo tūc ponant
cause p se imediate a d^o uolēdi illud bonū nō impe-
dit 7 sibi inuicē sufficiēter appropinquit. nam cā
receptus ipse a d^o ē ipsa uoluntas 7 cā actus ppiq
ē ipm bonū cognitū uel ipa mer uoluntas cui pfen-
at illud bonū 7 oia ista sūt exite tali iudicio 7 nō
ut ipedita ut p se 7 sūt sibi inuicē sufficiēt appro-
pinqta. qualiter posset nō accidē a d^o uolēdi illud
bonū. **S**ed ē cōsiderandū ppter solutiō; dñs q si-
nis i agibilib; ē sicut pncipiū i speculabilib; ut z^o
phicorū 7° ethicorū. qā sicut intellectū speculatiuus
ex cognitōe pncipiū puenit i cognitō; cōdonis ita i-
tellectū pncipiū ex cognitōe bonitatis finis puenit
ad cognitō; ordinatō; ad finē. 7 cōcludit aliquid eē
bonū ex eo q ordinat ad finē bonū. 7 cū ad unū; si
nō possint eē plura bona ordinata media qb; attingi
pōt ipse finis intellectū pncipiū pōt illa media com-
pare fini 7 ex fine cōcludē unū illoz eē melius alto
illud aut qd ē cōueniēt ad bñ 7 ad eē faciliē attē-
gendū iudicat eē meli^o 7 magi eē psequendū ita q
ipse finis ē ibi sicut pncipiū 7 mēsurā ordinatō; i
finē. 7 hō satis docuit. **A**z. in isto; i illo cā. **N**ō qd ē
igit sicut appetitiū qd ē aialis. ubi dīc. q utz agē
vū sit hō aut hō. s. ingre iā rōnes est op^o 7 nōcē ē uno
mēsurāe. s. fine. meli^o imutat. i. pseqt meli^o 7 in hō
differt hō ab alijs aialis q hō cōsciat aliqū finē 7 cō-
dinata ad finē tñ nō cōsiderat hūdinē finis ad ea q
sūt ad finē. nec ex bonitate finis rōcinat ad cōcludē
vū aliqd eē bonū uel meli^o hō solū instāti nāli. pse-
quūt sibi cōueniētia 7 fugiūt nociua. **S**ic g quis
intellectū iudicat aliquid eē bonū 7 p illo tūc uoluntas
nō possit illud nō uelle tñ qā intellectū pncipiū pōt
rōcinat 7 cōcludē p rōem sumptā ex fine aliqd eē
bonū uel melius iō nō simpliciter nōcitat uoluntas
ad illud appetēdū 7 i hō satis posset itelligi libertas
hūana. **A**d ut ad pñs app; mibi saluo meliori iu-
dicio libtas hōis radicalē 7 pncipalē ē aptitudo uel
idoneitas ipsi^o ad rōcinandū 7 ad cōcludēdū aliqd
eē bonū psequendū illud vō malū fugiendū p ha-
bitudinē ad ipm finē. **A**d hō aut cōmitat q ipa uo-

luntas possit elicere uel fugere hō uel illud 7 tēptat uel
psequi 7 fugere scō; q rō pncipa iudicat eē psequē
vū uel fugiendū. Et si intellectū pncipiū 7 uoluntas sunt
oistēde potētie aīe oīo ut cōiter ponit. tūc intellectū
pncipiū rāto uoluntate ē nobilior. 7 rāto scdm ipm
ē magis libertas hōis attēdēda 7 pncipali^o. qto po-
tētia absoluta cōsciatia 7 rōcinatia ē excellēdū q po-
tētia nō rōcinatia nec cōsciatia. **S**z te hō nō plus ad
pñs. **A**d rōez oīo bñt. q libtas hōis nō cōfili-
at i hō q uoluntas possit nō uelle bonū iudicatū ab i-
tellectū p illo tūc. p q stat tūc iudiciū. s. in hō qd homo
possit p intellectū rōcinari d ordinatis i finē 7 p rō; su-
ptā ex fine pōt itelligē qd meli^o sit d dñs ordinat
i finē. **E**t quis ita diceret. **A**z. ut credo. tñ oīo 7
simplici assero q uoluntas hūana sic ē liba q ipsa pōt
nō uelle bonū qd sibi ipi pntat p intellectū pncipiū
7 pntatis maiori 7 minori bonis. adhuc uoluntas p
illo tūc pōt uelle min^o bonū 7 omittere mai^o bo-
nū oīo circūscriptis sufficiēt. **E**t hāc cōclōne; ne-
scio dñare. s. simplici sō teneo eē uerā. **A**d rōez
i oppositū ē dicēdū. q oīb; cāis pōt 7 imediate p se
aliquid a d^o appropinquit 7 nō ipedit p aliqd aliō adhuc
de^o pōt facere q nō pducit ille a d^o sicut pntate co-
loze uisui bñ disposito nec iterueniēte corpe opaco
adhuc ipse possit facē q uisus nō uideret coloze. qre
nō ualet rō. 7 sic cōm sit ad questionē.

Qonsequenter quid. Præ uiuēs alth
sit i tpe stat^o ita q nec augeat nec
diminuat. Arguit p q nō. qā calō
ipsi uiuēs aut ē fortior q requat
ad restauratū d p dū aut d hūo.
Si ē fortior tūc ē augmēta. **S**i debi-
lior tūc ē diminutio. 7 qā int ista nō ē mediū. g int
tpus augmētatiōis 7 diminutiōis nō ē mediū zc.
Oppositū vlt phs i lra. **P**ccē ē. n. uiuēs qd genera-
tur augmētū hre 7 statū 7 decremētū. **A**d hō dñt
qdā expōitōz. s. stat^o. **E**gidius q nūq; uiuēs scdm
ueritatē pōt eē i tpe stat^o i quo. s. nec augeat nec di-
minuat. qd sic pbat. qā si uiuēs i aliq tpe statet
sub eadem qūitate opoztēt q calor nālis tñ posset
restaurare qūitē tepdit 7 eqūit. sit g illud tpus a. 7
querat tūc. utz i fine illi^o tepis calor nālis sit eque
fortis sicut erat i pncipio aut sit debilior. si sit eque
fortis sicut in pncipio tunc adhuc pōtē dūtare p
eqūe tēpus i eadē fortitudine aut eqūi 7 sic p totā ui-
tā. **S**i dñt dicitur q i fine illius tepis calor nālis est
debilior q; pus erat tūc ē diminutio. 7 sic uiuēs non
esset i eodē statu p totū illud tēpus. cū; oppositum
ponebat. 7 iō istū ut q uiuēs i nullo tpe stat sub ea
dē qūitate. s. sp ē augmēta aut diminutio. **M**oc
aut ut eē cōtra. **A**z. apte 7 cōtra cōm. 7 cōtra oēs medi-
cos q ponūt q tēpus mēsurās uitā vniūscuiusq; vi-
uētis scdm nām hū unā pte in q res augeat 7 aliā in
q res diminuit 7 aliā i qua res nec augeat nec dimi-
nuit. **E**t iō mibi ut q alit sit dicēdū. qd pbat sic.
Int q libet duos mot^o oppositos ē qes media ita. s.
q i tpe illi^o qētis subm nō mouet aliq illoz motū
s. augmētatio 7 diminutio sūt hō mōi mot^o opposi-
ti ut manifestū ē g zc. maior p^o 8° phicorū. 7 potest
ad pñs sic dclāti supponēdo p q tot^o tmin^o ad quē
ē mot^o est i mobili i instāti in q tminat 7 cessat ille
mot^o ut caliditas cāta p calefactō; tota ē i calefacti-
bili in illo instāti i q cessat calefac^o qd p^o 6° phicorū
ubi tēminatū est q illd qd mutātū ē est in tmino
ad quē mutātū ē. **E**t z^o suppono q i illo instāti in q
icipit aliq mot^o coruptū ē aliqd de tērmio a q i-
cipit motus. vbi gā. i instāti i q i-
cipit aliqd frigeheri qd ēat calidū coruptū ē aliqd caliditas a q i-
cipit fri-
gefactō. **N**ā si i illo instāti p nihil ē ēat ablatū de cali-
ditate opozteret q i alio instāti p ēat aliqd ablatū de

9 XLII

9 XLIII

BIBLIOTHECA
VULGATA
CRACOVENSIS

Expliaunt questiones oñi Jobiste Janduno sup
tres libros te aia Az. ipresse Venetis p Franciscu
de Bailbun 7 Nicolau de Frankfordia socios. —

.M.CCCC.LXXiii.

1473

